

รายงานการติดตาม

โครงการภายใต้แผนงาน ยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลัง ทางสังคม

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2566 - 30 กันยายน 2567)

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการติดตามโครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบ 12 เดือน เป็นผลการดำเนินงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - 30 กันยายน 2567 โดยรวบรวมผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งการติดตามในพื้นที่ ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ประเมินผล และเจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 จำนวน 36 โครงการ

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ พบว่า ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 โครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 124,280,689 บาท ร้อยละ 78.83 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร 157,660,036 บาท

ผลได้จากการดำเนินงาน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร รวมทั้งจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นเกษตรกร และตำรวจตระเวนชายแดน รวม 8,958 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย นอกจากนี้ ได้มีการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ในจุดสาธิตการเลี้ยงปศุสัตว์ 819 ตัว จัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ 8,034 ไร่ ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย โดยผลิตพันธุ์สัตว์น้ำได้ 4,894,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย สำหรับการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร รวม 308 ครั้ง และมีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิกต่าง ๆ 135,366 ราย ร้อยละ 163 ของเป้าหมาย 83,160 ราย โดยเกษตรกร 1 ราย สามารถเข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก

ผลการติดตามในพื้นที่ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผลกระทบที่เกิดขึ้นในปี 2566 พบว่าด้านเศรษฐกิจครัวเรือน เกษตรกรที่นำความรู้มาปรับใช้ ร้อยละ 54 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต เฉลี่ย 14,929 บาทต่อปี เกษตรกรร้อยละ 64 ลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตที่ได้รับมาบริโภคในครัวเรือน โดยลดลงเฉลี่ย 3,933 บาทต่อปี และเกษตรกรร้อยละ 50 มีค่าใช้จ่ายทางการเกษตรลดลงจากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ปรับเปลี่ยนมาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ รวมทั้งการปลูกพืชอาหารสัตว์ มาใช้ภายในฟาร์มเฉลี่ย 3,750 บาทต่อปี ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรที่นำความรู้มาปรับใช้ และมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูรักษาป่าต้นน้ำ การปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ส่งผลทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ร้อยละ 84 ดินมีคุณภาพดีขึ้น มีความร่วนซุย และสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มมากขึ้น ด้านสังคมและความยั่งยืน เกษตรกรที่ได้รับการอบรมและส่งเสริมอาชีพแล้ว ร้อยละ 67 มีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร เช่น กลุ่มผู้เลี้ยงโค กลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง กลุ่มแปรรูปเห็ด กลุ่มทอผ้า และกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ และด้านความยั่งยืน เกษตรกรร้อยละ 85 ยังคงดำเนินการตามความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง และร้อยละ 49 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดต่อเกษตรกรรายอื่น ๆ และด้านความ

พึงพอใจต่อการดำเนินงานของโครงการ ในภาพรวมเกษตรกรที่ได้รับบริการจากโครงการฯ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.62 (คะแนนเต็ม 5)

ข้อค้นพบในพื้นที่ เกษตรกรในพื้นที่โครงการ มีความรู้ทางวิชาการด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านพัฒนาที่ดิน และด้านบัญชีครัวเรือน ส่งผลให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตร จากการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์ นอกจากนี้จะสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้แล้ว ยังสร้างความปลอดภัยในการทำการเกษตร อีกทั้งการส่งเสริมอาชีพด้านการปลูกพืชผักเศรษฐกิจ การเลี้ยงไก่ไข่ กบ และแปรรูปสินค้าเกษตรทำให้มีผลผลิตบริโภคในครัวเรือน และสามารถนำมาจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน และจากราคาปัจจัยการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น อาทิ ปุ๋ยเคมี สารเคมี อาหารสัตว์ ส่งผลให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีลง โดยปรับเปลี่ยนมาผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพมากขึ้น และทำอาหารสัตว์ใช้เองเพื่อลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร ทั้งนี้ จากการดำเนินงานของหน่วยงานในบางพื้นที่ การบูรณาการร่วมกันค่อนข้างน้อย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการบางส่วนเป็นผู้สูงอายุ บางรายมีภารกิจในแปลงเกษตร จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมโครงการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงผลิตสินค้าแบบทั่วไป ไม่ได้ผลิตเพื่อการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ส่งผลให้ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน และรูปแบบการผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่มีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการขับเคลื่อนในรูปแบบของการรวมกลุ่มผลิต รวมกลุ่มจำหน่าย

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา ด้านการขับเคลื่อนโครงการ หน่วยงานรับผิดชอบโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรมีการบูรณาการร่วมกันที่เพิ่มขึ้น ทั้งแผนปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ดำเนินการ เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ที่รอบด้าน ทั้งด้านการผลิต เพื่อการรับรองมาตรฐาน ด้านการตลาด และด้านแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเกิดการขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ ด้านกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานควรคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเปิดรับการพัฒนา และเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี มาเข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติในแปลงที่เห็นผลลัพธ์ของโครงการที่มากขึ้น อีกทั้งให้สามารถพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบในอนาคต ด้านการผลิต และด้านการรวมกลุ่ม ควรเร่งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยได้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และส่งเสริมการรวมกลุ่ม ในรูปแบบรวมกันผลิต รวมกลุ่มจำหน่าย เพื่อให้เกิดกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง สามารถต่อรองในการจำหน่ายสินค้าเกษตรได้

คำนำ

รายงานการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ และประเด็นข้อค้นพบจากการติดตามในพื้นที่ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่อการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นบทบาทภารกิจของศูนย์ประเมินผล ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กำหนดกรอบแผนงานการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ซึ่งครั้งนี้เป็นการรายงานรอบ 12 เดือน ผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567

สุดท้ายนี้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูล และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการกำกับ ดูแล และปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ข
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 สารสำคัญของโครงการภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1
1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2
1.3 ลักษณะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	3
1.4 ประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	5
1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	6
บทที่ 2 แนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	7
2.1 ความสำคัญของการติดตาม	7
2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม	8
2.3 ขอบเขตการติดตาม	8
2.4 วิธีการติดตาม	10
2.5 ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ (output) และตัวชี้วัดผลลัพธ์ (outcome)	14
2.6 ระยะเวลาดำเนินการ	15
2.7 งบประมาณ	15
2.8 หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ	15
2.9 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (ผลสัมฤทธิ์)	15
บทที่ 3 ผลการติดตามการดำเนินงาน	17
3.1 การดำเนินงานภาพรวม	17
3.2 ผลการติดตามรายโครงการ รอบ 12 เดือน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	22
3.3 ผลการติดตามรายโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	65

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ รอบ 12 เดือน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	19
ตารางที่ 3.2 ผลการดำเนินงาน รอบ 12 เดือน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	21

บทที่ 1

สาระสำคัญของโครงการภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1.1 ความเป็นมาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นับแต่ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เถลิงถวัลยสิริราชสมบัติเป็นต้นมา พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนประชาชนตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทยากจนภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อทรงค้นหาข้อมูลที่แท้จริงจากประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐประจำพื้นที่ และทรงสังเกตการณ์ สืบเสาะสภาพทางภูมิศาสตร์ไปพร้อม ๆ กันด้วย ทั้งนี้ เพื่อทรงรวบรวมข้อมูลไว้เป็นแนวทางที่จะพระราชทานพระราชดำริ ในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อไป

ในระยะแรกนั้นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีลักษณะการดำเนินการศึกษาค้นคว้า และทดลองเป็นการส่วนพระองค์ เพื่อเตรียมพระองค์ด้านข้อมูลและความรู้ที่จะทรงนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและเผยแพร่วิทยาการสู่เกษตรกร เป็นการเริ่มโครงการจากในเขตพื้นที่รอบ ๆ ที่ประทับในส่วนภูมิภาคก่อน จากนั้นจึงขยายขอบเขตออกไปสู่พื้นที่เกษตรกรรมที่กว้างขึ้น โดยมีโครงการวิจัย ค้นคว้า และทดลองของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในทุกภูมิภาค ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่วิทยาการที่ทันสมัยให้แก่เกษตรกรในการ จัดทำโครงการต่าง ๆ ตามหลักวิชาการก่อน เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และประโยชน์ที่คุ้มค่า โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ แหล่งน้ำ และการประกอบอาชีพ ก่อนที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลจริงจากประชาชนและเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่น แล้วจึงทรงวางแผนพัฒนาและพระราชทานข้อเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามพระราชดำริในโครงการต่าง ๆ โดยพระองค์เสด็จพระราชดำเนิน ร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐทุกฝ่าย ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างจริงจัง จากนั้นจึงจะเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณในการจัดทำ หากโครงการใดติดขัดด้านระเบียบ วิธีการ งบประมาณ เป็นผลให้เกิดความล่าช้า พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ยังได้พระราชทานกองทุนส่วนพระองค์ เพื่อให้โครงการดำเนินการต่อไปได้และทันกับการแก้ไขปัญหา ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นหน่วยงานช่วยประสานงาน และแผนงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงกำกับดูแลตลอดจนทรงติดตามผลการดำเนินงาน และเสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังโครงการทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อทอดพระเนตรความเจริญก้าวหน้าของโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ภายใต้หลักการทำงานที่สำคัญ คือ โครงการต้องสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ราษฎรกำลังประสบอยู่ได้อย่างรีบด่วน และมีผลในระยะยาว โดยที่การพัฒนานั้นต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามความจำเป็นและประหยัด

ผู้ที่ได้รับประโยชน์ คือ ประชาชนที่สามารถ “พึ่งพาตนเองได้” ในที่สุด ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจุบันโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะที่เป็นโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น โครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการด้านการส่งเสริมอาชีพ และโครงการด้านการเกษตร มีทั้งที่ดำเนินการเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาสั้นมีกิจกรรมเดียวดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีเดียว และบางโครงการมีหลายกิจกรรม ดำเนินการต่อเนื่องในปีต่อไป และระยะเวลายาวที่มากกว่า 5 ปี

1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

1.2.1 เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ในพระตำหนัก แต่มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น มีพายุ หรืออุทกภัย ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก ก็จะมีพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไปดำเนินการช่วยเหลือ

1.2.2 เมื่อเสด็จพระราชดำเนินยังพื้นที่ต่าง ๆ จะพระราชทานพระราชดำริให้กับคณะผู้ตามเสด็จฯ (องคมนตรี เจ้าหน้าที่กรม / กองที่เกี่ยวข้อง ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ฯลฯ) ดำเนินการโครงการต่าง ๆ

- เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องซึ่งรับสนองพระราชดำริ จัดทำโครงการเสนอผู้บังคับบัญชาจนถึง ปลัดกระทรวง เพื่อนำส่งสำนักงาน กปร.

- สำนักงาน กปร. ประสานงาน วิเคราะห์ว่าสอดคล้องกับพระราชดำริ แล้วนำเสนอในขั้นตอนต่อไป เพื่อพิจารณาอนุมัติ

- ที่ประชุม กปร. หรือ ประธาน กปร. พิจารณาอนุมัติ

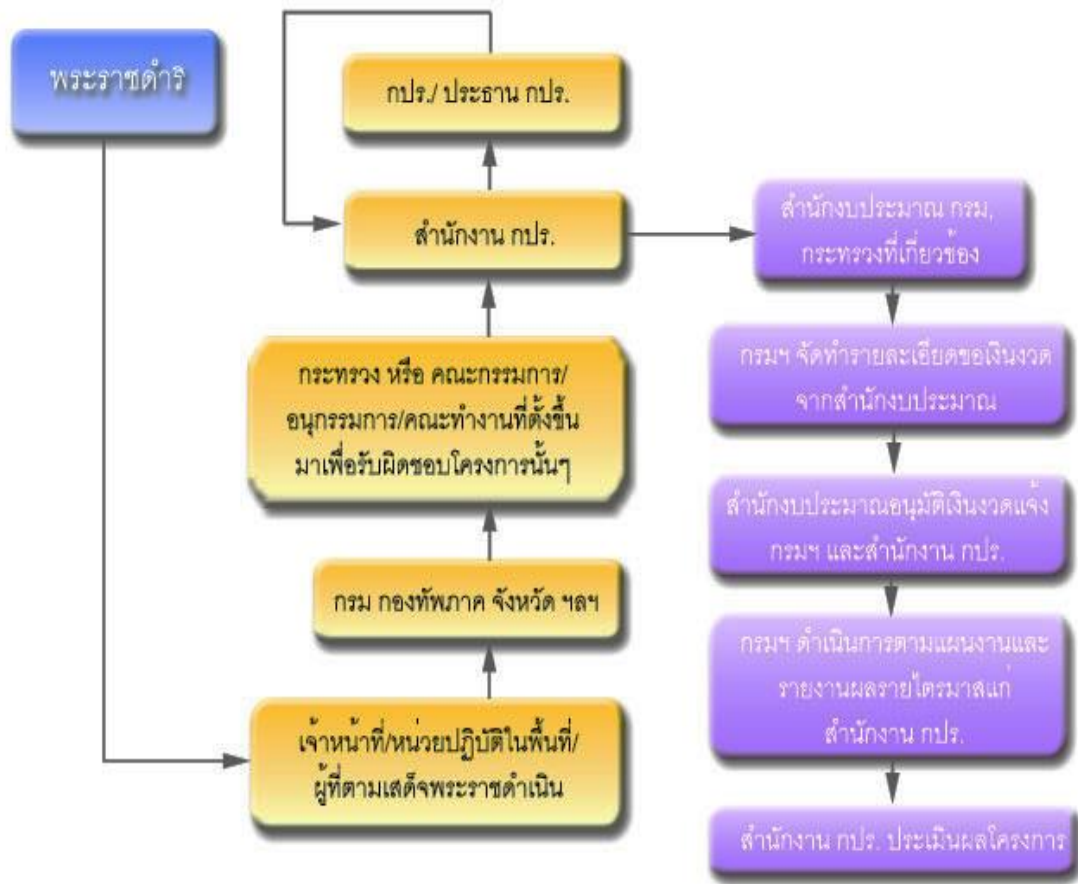
- สำนักงาน กปร. แจกหน่วยงาน และสำนักงบประมาณ เพื่อดำเนินการต่อไป

- หน่วยงานเหล่านั้นดำเนินการตามแผนงานโครงการ

- สำนักงาน กปร. ทำการติดตาม ประเมินผล จัดทำรายงานทูลเกล้า ฯ ถวาย แจกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้ประโยชน์สูงสุดตามพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้

1.2.3 การถวายฎีกา มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

เมื่อมีการถวายฎีกาเกี่ยวกับโครงการทางด้านการพัฒนา สำนักงาน กปร. จะทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลหาข้อเท็จจริง เพื่อจัดทำรายละเอียดกราบบังคมทูล ฯ เพื่อขอพระราชทานพระราชวินิจฉัย หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริก็จะพระราชทานแนวพระราชดำริว่าควรพัฒนาดังนั้นอย่างไร จากนั้น สำนักงาน กปร. ก็จะดำเนินการประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินการเช่นเดียวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.3 ลักษณะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการพระราชดำรินี้ในระยะแรก ๆ นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.3.1 โครงการที่มีลักษณะศึกษา ค้นคว้า ทดลองเป็นการส่วนพระองค์ โครงการดังกล่าวนี้เท่ากับเป็นการเตรียมพระองค์ในด้านข้อมูล และความรอบรู้ที่จะทรงนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา และเผยแพร่แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการแสวงหาแนวทางการพัฒนาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยและสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นด้วย

1.3.2 โครงการที่มีลักษณะเริ่มเข้าไปแก้ไขปัญหาหลักของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหา และอุปสรรคในการทำเกษตรกรรมมากขึ้นทุกขณะซึ่งในขณะที่พระองค์ทรงมีโครงการทดลอง และเรียนรู้ไปด้วยกัน จะทรงเริ่มก้าวเข้าสู่การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างแท้จริง ระยะแรกโครงการยังจำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะบริเวณรอบ ๆ ที่ประทับในส่วนภูมิภาค รูปแบบของการพัฒนาแก้ปัญหา คือ การพัฒนาแบบผสมผสาน (Integrated Development) หลังจากนั้นโครงการในลักษณะนี้ค่อย ๆ ขยายขอบเขตออกไปสู่สังคมเกษตรกรในพื้นที่ที่กว้างขึ้น

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีอยู่มากมายหลายสาขา หลายประเภท ในระยะแรก มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ดังนี้

1) โครงการตามพระราชประสงค์ หมายถึง โครงการซึ่งทรงศึกษาทดลองปฏิบัติเป็นส่วนพระองค์ ทรงศึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญในวงงาน ทรงแสวงหาวิธีการทดลองปฏิบัติ ทรงพัฒนาและส่งเสริมแก้ไขดัดแปลงวิธีการเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อดูแลผลผลิตทั้งในพระราชฐานและนอกพระราชฐาน ซึ่งต้องทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินการทดลองจนกว่าจะเกิดผลดี ต่อมาเมื่อทรงแน่พระทัยว่าโครงการนั้น ๆ ได้ผลดี เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง จึงโปรดเกล้า ฯ ให้รัฐบาลเข้ามารับงานต่อภายหลัง

2) โครงการหลวง หมายถึง พระองค์ทรงเจาะจงดำเนินการพัฒนาและบำรุงรักษาต้นน้ำลำธารในบริเวณป่าเขาในภาคเหนือ เพื่อบรรเทาอุทกภัยในที่ลุ่มล่าง ด้วยเหตุผลที่พื้นที่เหล่านี้เป็นเขตแดนชาวไทยภูเขา จึงทรงมีโอกาพัฒนาชาวเขาชาวดอยให้อยู่ดีกินดี ให้เลิกการปลูกฝิ่น เลิกการตัดไม้ทำลายป่า ทำไร่เลื่อนลอย และเลิกการค้าไม้เถื่อน ของเถื่อน อาวุธยุทโธปกรณ์นอกกฎหมาย ทรงพัฒนาช่วยเหลือให้ปลูกพืชหมุนเวียนที่มีคุณค่าสูง ขนส่งง่าย ปลูกข้าวไร่ และเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภค รวมคุณค่าผลผลิตแล้วให้ได้คุณค่าแทนการปลูกฝิ่น ทั้ง ๆ ที่งานของโครงการนี้กินเวลายาวนานกว่าจะเกิดผลได้ ต้องใช้เวลานานนับสิบปี การดำเนินงานจะยากลำบากสักเพียงใดมิได้ทรงท้อถอย การพัฒนาค่อย ๆ ได้ผลดีขึ้น ๆ ชาวเขาชาวดอยจึงมีความจงรักภักดี เรียกพระองค์ว่า “พ่อหลวง” และเรียกสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถว่า “แม่หลวง” โครงการของทั้งสองพระองค์จึงเรียกว่า “โครงการหลวง”

3) โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์ หมายถึง โครงการที่พระองค์ได้พระราชทานข้อเสนอแนะและแนวทางพระราชดำริให้เอกชนไปดำเนินการ ด้วยกำลังเงิน กำลังปัญญา และกำลังแรงงาน พร้อมทั้งการติดตามผลงานให้ต่อเนื่องโดยภาคเอกชน เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านสหกรณ์ เนินดินแดง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งสโมสรโรตารีแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดและดำเนินงานตามพระราชดำริ โครงการพจนานุกรม โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

4) โครงการตามพระราชดำริ หมายถึง โครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่ทรงวางแผนพัฒนา ทรงเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามแนวพระราชดำริ โดยพระองค์เสด็จฯ ร่วมทรงงานกับหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งมีทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร โครงการตามพระราชดำรินี้ในปัจจุบันเรียกว่า “โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” มีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ปัจจุบันมีลักษณะที่เป็นโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาสั้น และระยะเวลายาวที่มากกว่า 5 ปี ขณะเดียวกันก็มีลักษณะที่เป็นงานด้านวิชาการ เช่น โครงการเพื่อการศึกษาค้นคว้าทดลอง หรือโครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัย

1.4 ประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.4.1 โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ เป็นการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก หรือการชลประทานที่มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยลักษณะของโครงการแบ่งเป็น

1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อพื้นที่เพาะปลูกที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝนและน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี

2) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มุ่งสร้างแหล่งน้ำและระบบประปาเพื่อจัดหาน้ำสะอาดให้กับประชาชนในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ทั้งนี้ เมื่อโครงการบางประเภทดำเนินการแล้วเสร็จจะถ่ายโอนภารกิจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากน้ำ และบริหารจัดการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำเพื่อป้องกันการขัดแย้งต่าง ๆ

3) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อช่วยป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ อาทิ โครงการแก้มลิง เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.4.2 โครงการพัฒนาด้านการเกษตร เป็นโครงการด้านการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัยหาพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และนำผลสำเร็จจากการศึกษาทดลองไปถ่ายทอดสู่ประชาชน ด้วยการฝึกอบรมให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเกษตรแผนใหม่ นอกจากนั้น ยังประกอบด้วย โครงการเพื่อการส่งเสริมการเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวและทำนาขั้นบันได อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส โครงการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระบุรี โครงการสาธิตทฤษฎีใหม่ บ้านแดนสามัคคี อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

1.4.3 โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะเป็นการทำนุบำรุง และปรับปรุงสภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น แบ่งเป็น

1) ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรดิน เช่น โครงการแก้มดิน ดำเนินการในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส สนับสนุนให้เกษตรกรเรียนรู้เข้าใจวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงบำรุงดินและสามารถนำไปปฏิบัติได้เอง การจัดสรร และปฏิรูปที่ดิน พัฒนาที่ดินว่างเปล่า แล้วจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ไร้ที่ทำกินได้ประกอบอาชีพในรูปของหมู่บ้านสหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นการให้สิทธิทำกินแต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ในการถือครอง พร้อมกับจัดบริการพื้นฐานให้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการจัดพื้นที่ทำกินให้ราษฎรชาวไทยภูเขา ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้เป็นหลักแหล่ง โดยไม่ต้องบุกรุกทำลายป่าอีกต่อไป

2) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำ เป็นการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้ง การพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ที่ทำให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้โดยไม่ต้องทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น (Check Dam) อาทิ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

3) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดำเนินการในโครงการพัฒนาพื้นที่ดินเสื่อมโทรม อาทิ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี

1.4.4 โครงการพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ เป็นการช่วยเหลือให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้ครอบครัว เช่น โครงการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ โครงการศิลปาชีพ โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก โครงการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่ จังหวัดเชียงใหม่

1.4.5 โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข มุ่งเน้นการพัฒนาด้านการสาธารณสุขให้กับประชาชน ทั้งการพัฒนาสถานพยาบาล และการแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ อาทิ การแก้ไขปัญหาลูกหลานเด็กโกลิตจาง และได้รับสัมผัสน้ำสะอาดทั่วในพื้นที่ชายแดน จังหวัดตาก โครงการพัฒนาโรงพยาบาลในมูลนิธิชัยพัฒนาตามแนวพระราชดำริ จังหวัดพังงา

1.4.6 โครงการพัฒนาด้านคมนาคม/ สื่อสาร เป็นการปรับปรุงถนนหนทาง ทั้งในชนบทที่อยู่ห่างไกลความเจริญ เพื่อใช้สัญจรไปมาและขนส่งสินค้าออกสู่ตลาดได้โดยสะดวก อาทิ โครงการสร้างถนนเข้าสู่หมู่บ้านห้วยมงคล ตำบลหินเหล็กไฟ (ปัจจุบันคือตำบลทับใต้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์)

1.4.7 โครงการด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา เป็นโครงการจัดหาที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้แก่ประชาชน เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อาทิ โครงการพัฒนาพื้นที่วัดญาณสังวรารามอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชลบุรี โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาญจนบุรี

1.4.8 โครงการพัฒนาแบบบูรณาการ และโครงการพัฒนาด้านอื่น ๆ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกเหนือจากโครงการทั้ง 7 ประเภทที่ระบุข้างต้น โดยเป็นการดำเนินกิจกรรมมากกว่าหนึ่งด้านและ/หรือมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งหน่วยงานขึ้นไป เช่น โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง 6 แห่ง โครงการพัฒนาราชภฏชาวไทยภูเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทที่ 2

แนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.1 ความสำคัญของการติดตาม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงเสียดลุ่มเทพระวรกาย ทรงงานหนักเพื่อความเจริญผาสุกของมหาชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนในชนบท โดยทรงพระราชทานแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” และทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินานกว่า 5,151 โครงการ โดยมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร ประกอบด้วย โครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการด้านการส่งเสริมอาชีพ และโครงการด้านการเกษตร ซึ่งโครงการดังกล่าวมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบดำเนินงานเพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งบางโครงการมีลักษณะการบูรณาการทำงานร่วมกันหลายหน่วยงานการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา ประสบผลสำเร็จในระดับที่ดี แต่ยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาเกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผลและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 มีภารกิจในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินานภาพรวม ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม แผนแม่บทย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 หมายความว่า 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม โดยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินีมีการดำเนินงานบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม จึงได้ติดตามและสนับสนุนให้การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีสารสนเทศ สำหรับประกอบการพิจารณา และตัดสินใจปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำการดำเนินงานโครงการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.3 ขอบเขตการติดตาม

2.3.1 พื้นที่เป้าหมาย ครอบคลุมพื้นที่การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 36 โครงการ

1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 (สศท. 1 - 12)

1.1) สศท. 1 โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ลุ่มน้ำป่าาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โครงการเกษตรวิทยา อำเภอแมริม และโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.2) สศท. 2 โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน จังหวัดอุดรดิตถ์และพิษณุโลก และโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.3) สศท. 3 โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน จังหวัดเลย โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านจันทน์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี

1.4) สศท. 4 โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริฯ ตำบลก่าพี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดร้อยเอ็ด และโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

1.5) สศท. 5 โครงการเพิ่มศักยภาพพระบงงาน เกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โครงการส่งเสริมกิจกรรมไร้สารพิษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา และโครงการศูนย์การพัฒนาโนนดินแดง ตำบลโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

1.6) สศท. 6 โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรโดยน้อมนำแนวทางพระราชดำริมาใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระทิง ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2567 โครงการศูนย์บริการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

1.7) สศท. 7 โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริมาใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โครงการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินสำหรับการทำนาบ้านเด่นใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอหันคา และโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองขุ่น อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

1.8) สศท. 8 โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.9) สศท. 9 โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัด สงขลา และพัทลุง

1.10) สศท. 10 โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริ บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

1.11) สศท. 11 โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร และโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านรุ่งอรุณ และบ้านกระหวั่น อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.12) สศท. 12 โครงการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูงบ้านป่าคา ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โครงการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูงบ้านป่าคา ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และโครงการศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรสิรินธร (โครงการพัฒนา ที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา) ตำบลเนินมะกอก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

2) ศูนย์ประเมินผล

2.1) โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

2.2) โครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (เขื่อนห้วยโสมง) จังหวัดปราจีนบุรี

2.3) โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.4) โครงการพัชรสุธาชานูรักษ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.5) โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.6) โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.7) โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ

2.8) โครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

3) โครงการร่วมบูรณาการ ศูนย์ประเมินผล กับ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร

2.3.2 กลุ่มเป้าหมาย

1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

2) เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

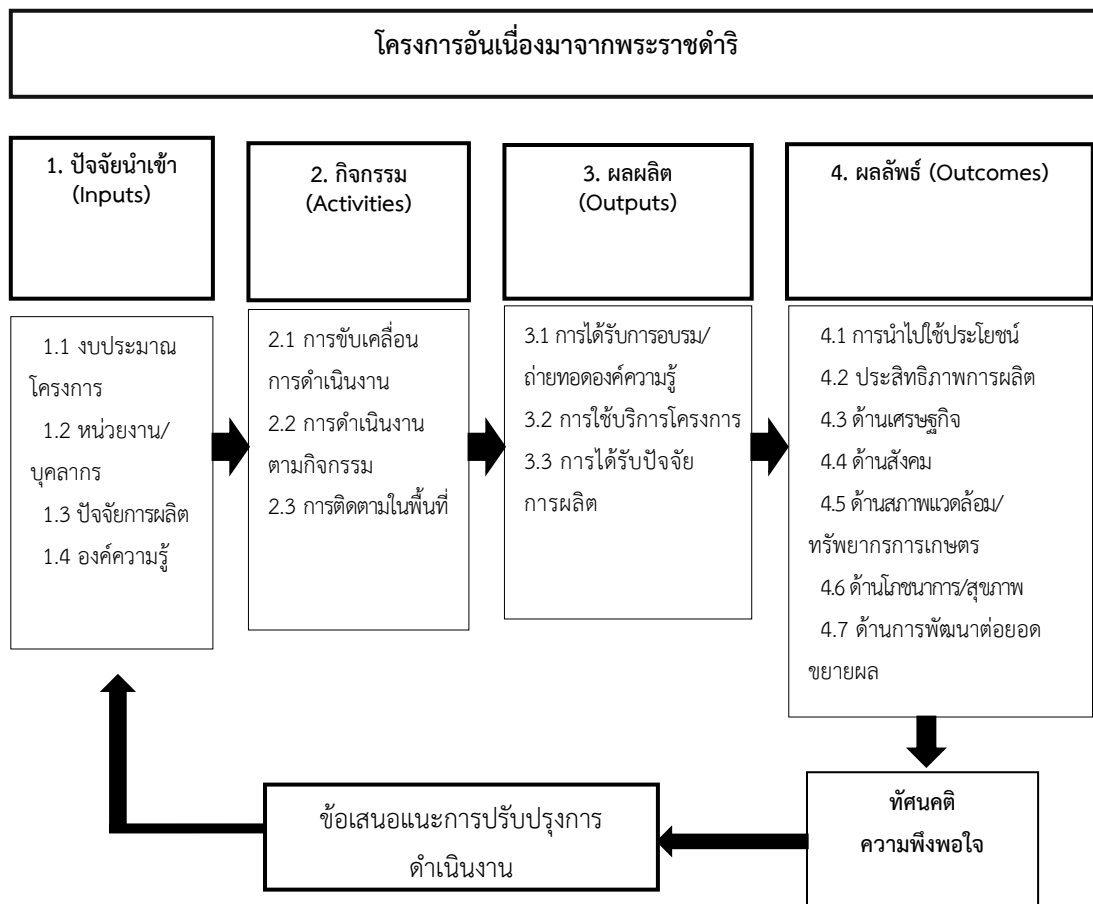
2.3.3 ระยะเวลาของข้อมูล

- 1) ผลการดำเนินงานโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566
- 2) ผลลัพธ์ของโครงการ ในปีเพาะปลูก 2566/67

2.4 วิธีการติดตาม

2.4.1 รูปแบบของการติดตาม เป็นการประยุกต์ใช้รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน ที่สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

2.4.2 กรอบแนวคิดในการติดตาม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดังนี้

ที่มา : จากการศึกษา

กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

2.4.3 แผนของการติดตาม เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ รวมทั้งเป็นการเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยหรือค่าเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เป็นต้น

2.4.4 ประเด็นและตัวชี้วัด การติดตามผลการดำเนินงานภาพรวม

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ คณะทำงานโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ปริมาณปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน - ประเภทปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.4 องค์กรความรู้	- จำนวนหลักสูตร องค์กรความรู้ที่ถ่ายทอด	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงานโครงการ ฯ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด (การอบรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาพื้นที่)	ร้อยละ 90
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการอบรมด้านต่าง ๆ - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
3.2 การใช้บริการโครงการ	- จำนวนของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต	- ผลผลิตต่อหน่วย (พืชรายได้หลัก)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายในครัวเรือน - รายจ่ายในครัวเรือน - ร้อยละของเกษตรกรที่เพิ่มรายได้ทางการเกษตร - รายได้ทางการเกษตร - ร้อยละของเกษตรกรที่ลดค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตร - ค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ลดลงร้อยละ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ลดลงร้อยละ 5

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
4.4 ด้านสังคม	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับการจ้างงานในชุมชนที่เพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ ทรัพยากรการเกษตร	- ร้อยละของเกษตรกรที่คุณภาพดินในพื้นที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่พันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่พันธุ์พืชในพื้นที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่สิ่งมีชีวิตในดินพื้นที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ	- ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีอาหารบริโภค 3 มื้อหลัก	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่บริโภคอาหารครบ 5 หมู่	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ที่ใช้ในการติดตามขึ้นอยู่กับบริบทและความเหมาะสมของแต่ละโครงการ

2. คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขอันมาจากความเป็นอยู่ที่ดี สภาพแวดล้อมที่ดี มีความผูกพันที่ดีทั้งในครอบครัวและสังคม (องค์การอนามัยโลก The WHOQOLGroup, 1994)

ที่มา : จากการศึกษา

2.4.5 การรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการติดตามประเมินผลโครงการฯ เป็นการติดตามผลการดำเนินงานและการพัฒนา โดยศูนย์ประเมินผล และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 จากผู้เข้าร่วมโครงการของทั้ง 18 โครงการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ซึ่งในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้กำหนดเป็นคำถามปิด (Closed - end - Questions) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ และคำถามเปิด (Opened - end - Questions) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

2) แหล่งข้อมูล

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ 18 โครงการ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโครงการ ตามหลักทางวิชาการ

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ โดยสรุปข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด คำอธิบาย ประเด็น ปัญหา ข้อเสนอแนะ และทัศนคติ จัดเป็นกลุ่ม หมวดหมู่ การให้คะแนน ความเห็น ความพึงพอใจจากคะแนนเต็ม 5 โดย 1 = น้อยที่สุด เพิ่มไปจนถึง 5 = มากที่สุด โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale แบ่งช่วงของคะแนน ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นคำนวณคะแนนของความคิดเห็นในแต่ละระดับ และจัดช่วงคะแนน ได้ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้

ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ ดังนี้

(ตัวอย่าง)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม	ผลการติดตาม	ผ่าน/ไม่ผ่าน
1. ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการโครงการฯ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ผ่าน
2. ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการอบรมด้านต่าง ๆ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ผ่าน
3. ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ	ระดับมากขึ้นไป	ระดับมากที่สุด (4.50)	ผ่าน
4. ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต	ร้อยละ 80	ร้อยละ 75	ไม่ผ่าน
5. ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ระดับมากขึ้นไป	ระดับมากที่สุด (4.80)	ผ่าน
ภาพรวมผลการติดตาม	$4/5 \times 100 = 80$	โครงการประสบความสำเร็จที่ร้อยละ 80	

2.5 ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ (output) และตัวชี้วัดผลลัพธ์ (outcome)

2.5.1 ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ (output)

รายงานการติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.5.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (outcome)

ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผลการติดตามฯ และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง หรือวางแผนการดำเนินงานโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ตุลาคม 2566 - 30 กันยายน 2567)

2.7 งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้ในการติดตามรวม 999,900 บาท (งบพลางก่อน ปี 2566)

2.8 หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ประเมินผล และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12

2.9 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (ผลสัมฤทธิ์)

โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

บทที่ 3 ผลการติดตามการดำเนินงาน

3.1 การดำเนินงานภาพรวม

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปี 2567

หน่วยงานรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

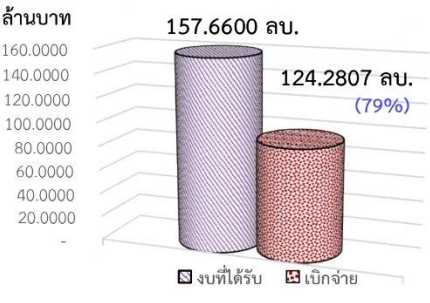

กลุ่มเป้าหมาย

ครอบคลุมข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 22 โครงการ และโครงการที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1 โครงการ ที่รายงานในระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบาย กษ.

ผลการเบิกจ่าย

ประเภท	จำนวน (ล้านบาท)	เปอร์เซ็นต์
งบที่ได้รับ	157.6600	-
เบิกจ่าย	124.2807	(79%)

ผลการดำเนินงาน

- ส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร 1,399 ราย (101%)
- อบรมถ่ายทอดความรู้ 7,559 ราย (105%)
- จัดทำจุดเรียนรู้ จุดสาธิต 33 แห่ง (100%) แปลงสาธิตและแปลงเรียนรู้ 8,035 ไร่ (100%)
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านพันธุ์สัตว์ 819 ตัว (100%) ด้านพัฒนาที่ดิน 933 ไร่ (99%) และจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 5,549 ไร่ (99%)
- ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย พันธุ์สัตว์ 4,388 ตัว (103%) พันธุ์สัตว์น้ำ 4,894,000 ตัว (103%)
- ให้บริการคลินิกเกษตร 135,366 ราย (163%)
- สศก. รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการ ฯ เสนอผู้บริหาร กษ. 2 ครั้ง (100%)

ข้อค้นพบ

1. ผลการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการส่งเสริมองค์ความรู้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร การจัดทำจุดเรียนรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ให้เกษตรกรในโครงการ
2. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ครบตามเป้าหมาย ในโครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาฯ และโครงการรักษาน้ำในกิจกรรมงานก่อสร้างระบบชลประทาน ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ ทั้งนี้ กรมชลประทาน ได้กั้นเงินไว้เบิกจ่ายเหลือมปีเรียบร้อยแล้ว

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

3.1 การดำเนินงานภาพรวม

3.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 จำนวน 124,280,689 บาท ร้อยละ 78.83 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร 157,660,036 บาท ซึ่งหน่วยงานส่วนใหญ่เบิกจ่ายงบประมาณได้ครบตามเป้าหมาย มีเพียงโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน เบิกจ่ายได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 62.57 ของเป้าหมาย 67,322,920 บาท โครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี เบิกจ่าย ร้อยละ 66.67 ของเป้าหมาย 19,734,000 บาท เนื่องจากงานก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ กรมชลประทาน จึงกันเงินไว้เบิกเหลือในปี สำหรับโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีผลเบิกจ่าย 295,100 บาท โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 926,700 บาท โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว – ปราจีนบุรี 1,312,100 บาท โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริฯ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม 191,600 บาท โครงการเพิ่มศักยภาพระบบงาน เกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ 40,000 บาท โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรโดยน้อมนำแนวทางพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระทิง ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา 238,600 บาท โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 166,200 บาท โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอิ่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร 433,650 บาท โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 643,450 บาท โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดน่าน 4,097,000 บาท โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 1,515,250 บาท โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง 1,253,000 บาท เบิกจ่ายครบตามเป้าหมาย ส่วนโครงการที่เหลืออีก 9 โครงการ มีผลเบิกจ่ายมากกว่า ร้อยละ 90 (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ รอบ 12 เดือน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

แผนงาน/โครงการ	การเบิกจ่ายงบประมาณ (บาท)		
	แผน	ผล	ร้อยละ
1. โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ศรีสะเกษ	2,861,500	2,856,301	99.82
2. โครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ปราจีนบุรี	19,734,000	13,175,500	66.67
3. โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กอบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี	295,100	295,100	100.00
4. โครงการพัชรสุธาخانบุรีรักษ์	2,811,816	2,805,800	99.79
5. โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	2,309,000	2,263,300	98.02
6. โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	926,700	926,700	100.00
7. โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี	1,312,100	1,312,100	100.00
8. โครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี	1,437,800	1,437,700	99.99
9. โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน	67,322,920	42,125,500	62.57
10. โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริฯ ตำบลกำพี้ อำเภอเบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	191,600	191,600	100.00
11. โครงการเพิ่มศักยภาพพระบงงาน เกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์	40,000	40,000	100.00
12. โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรโดยน้อมนำแนวทางพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระทิง ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2567	238,600	238,600	100.00
13. โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	166,200	166,200	100.00
14. โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	15,088,900	13,999,188	92.78
15. โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จ.กาญจนบุรี	776,200	754,400	97.19

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนงาน/โครงการ	การเบิกจ่ายงบประมาณ (บาท)		
	แผน	ผล	ร้อยละ
16. โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ยโสธร	433,650	433,650	100.00
17. โครงการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูงบ้านป่าคา ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	1,026,900	1,021,700	99.49
18. โครงการเกษตรวิทยา ตามแนวพระราชดำริ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	10,308,700	9,929,700	96.32
19. โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	643,450	643,450	100.00
20. โครงการศูนย์ไฟฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดน่าน	4,097,000	4,097,000	100.00
21. โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย	1,515,250	1,515,250	100.00
22. โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง	1,253,000	1,253,000	100.00
23. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	22,869,650	22,798,950	99.69
รวม	157,660,036	124,280,689	78.83

ที่มา : จากการรายงานความก้าวหน้าผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบาย กษ. (ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 2567)

3.1.2 ผลการดำเนินงาน (ตารางที่ 3.2)

1) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.1) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ให้เกษตรกร 1,399 ราย ร้อยละ 100.65 ของเป้าหมาย 1,390 ราย

1.2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 7,559 ราย ร้อยละ 105.26 ของเป้าหมาย 7,181 ราย รวมถึงประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง 41 ครั้ง เกษตรกร 820 ราย ร้อยละ 95.35 ของเป้าหมาย 43 ครั้ง 860 ราย แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้สหกรณ์ ส่งเสริมให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง 87 แห่ง ร้อยละ 95.60 ของเป้าหมาย 91 แห่ง เกษตรกร 1,264 ราย ร้อยละ 94.05 ของเป้าหมาย 1,344 ราย ดำเนินการไม่ครบตามเป้าหมาย เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับเป็นช่วงไตรมาสสุดท้าย ซึ่งตรงกับช่วงที่มีฝนตกหนักจึงเข้าไปในพื้นที่ไม่ได้

1.3) การจัดทำแปลงสาธิต/ แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต และแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร 33 แห่ง พื้นที่แปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 8,034 ไร่ ร้อยละ 100.10 ของเป้าหมาย 8,026 ไร่

1.4) สนับสนุนปัจจัยการผลิต สนับสนุนพันธุ์สัตว์ในแปลงสาธิต จุดเรียนรู้ 819 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพัฒนาที่ดิน 933 ไร่ ร้อยละ 98.94 ของเป้าหมาย 943 ไร่ ดำเนินการไม่ครบตามเป้าหมาย เนื่องจากผลตรวจวิเคราะห์ดินในพื้นที่ ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง เหมาะสมต่อการปลูกไม้ผลแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับปรุงบำรุงดิน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 5,549 ไร่ ร้อยละ 99.09 ของเป้าหมาย 5,600 ไร่ ดำเนินการไม่ครบตามเป้าหมาย เนื่องจากผู้รับจ้างไม่สามารถก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำได้ เพราะเกษตรกรรอได้ใช้พื้นที่ทำเพาะปลูกการเกษตรไปแล้ว

1.5) การผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์ 4,388 ตัว ร้อยละ 100.78 ของเป้าหมาย 4,354 ตัว และผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 4,894,000 ตัว ร้อยละ 103.25 ของเป้าหมาย 4,740,000 ตัว

2) โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ดำเนินการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 308 ครั้ง และมีเกษตรกรเข้ารับบริการคลินิก 135,366 ราย ร้อยละ 162.78 ของเป้าหมาย 83,160 ราย (เกษตรกร 1 ราย เข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก)

ตารางที่ 3.2 ผลการดำเนินงาน รอบ 12 เดือน ปงบประมาณ พ.ศ. 2567

โครงการ	กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
1. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1. การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ	ราย	1,390	1,399	100.65
	2. การอบรมถ่ายทอดความรู้	ราย	7,181	7,559	105.26
	3. แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์	แห่ง	91	87	95.60
		ครั้ง	290	290	100.00
		ราย	1,344	1,264	94.05
	4. การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้	ไร่	8,026	8,034	100.10
5. สนับสนุนปัจจัยการผลิต		ตัว	819	819	100.00
		ไร่	943	933	98.94
	6. ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย				
	6.1 ผลิตพันธุ์สัตว์	ตัว	4,354	4,388	100.78
6.2 ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	ตัว	4,740,000	4,894,000	103.25	
2. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	1. จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	ครั้ง	308	308	100.00
	2. เกษตรกรใช้บริการคลินิกเกษตร	ราย	83,160	135,366	162.78

ที่มา : จากการรายงานความก้าวหน้าผ่านระบบประเมินผล และติดตามโครงการเชิงนโยบาย กษ. (ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 2567)

3.2 ผลการติดตามรายโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (รอบ 12 เดือน)

3.2.1 โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) ศึกษาทดลองวิจัยแนวทางและวิธีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและตัวแบบความสำเร็จในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต
- (2) เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จที่จุดเดียวที่บูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวมเป็นระบบครบวงจร
- (3) ขยายผลองค์ความรู้สู่ประชาชนโดยพัฒนาส่งเสริมฐานการผลิตด้านการเกษตรและอาชีพที่ สอดคล้องกับภูมิสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้ประชาชนกินดีอยู่ดีพึ่งตนเองได้
- (4) พัฒนาคนและคุณภาพของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาสังคมเพื่อสร้างความมั่นคงของมนุษย์
- (5) ขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ เพื่อสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติเป็นภูมิคุ้มกันรองรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (6) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ และขยายผลสู่ระดับ ประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

- (1) เป้าหมาย ประกอบด้วย หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 1 จำนวน 27 หมู่บ้าน 7 ตำบล หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 2 จำนวน 41 หมู่บ้าน 4 ตำบล หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 3 จำนวน 13 หมู่บ้าน 2 ตำบล แปลงเกษตรกรต้นแบบ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
- (2) พื้นที่ดำเนินการ จังหวัดศรีสะเกษ

1.3) หน่วยงาน กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 2,861,500 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

- (1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) สํารวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จังหวัดปราจีนบุรี

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

(2) การสำรวจข้อมูล เดือน กรกฎาคม 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 2,856,301 บาท ร้อยละ 99.82 ของ เป้าหมาย 2,861,500 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ แก่เกษตรกรจำนวน 158 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยส่งเสริมพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์ 20 ราย 2 กลุ่ม กิจกรรมส่งเสริมการปลูกหม่อนผลสด และการดูแลรักษาแปลงหม่อน 1 แห่ง และกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงไหม 1 แห่ง ขยายผลเทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกร 138 ราย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 294 ราย ร้อยละ 117.13 จากเป้าหมาย 251 ราย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 5 ครั้ง 50 ราย อบรมการจัดทำบัญชี 30 ราย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ พืชผัก และการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 50 ราย ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 164 ราย ของเป้าหมาย 121 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 1 แห่ง 12 ครั้ง รวมทั้งแนะนำส่งเสริมการดำเนินงานให้ยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์และผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชี และประชุมใหญ่ได้ตามกำหนดโดยให้เป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 1 แห่ง 12 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 497 ไร่ ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 62 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 5 ไร่ กิจกรรมสาธิตปลูกพืชอาหารสัตว์ 20 ไร่ สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 320 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 45 ไร่ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ภายในฟาร์ม/ศูนย์ (แปลงสาธิต) 40 ไร่ แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชไร่ พืชผัก และการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (แปลงเกษตรกร) 5 ไร่

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ครบตามเป้าหมาย โดยสนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีกในการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 100 ตัว ปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 20 ราย

3.7) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย โดยผลิตลูกสัตว์ 1,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 387,000 ตัว ร้อยละ 129.00 ของเป้าหมาย 300,000 ตัว

3.8) การประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์รวมทั้งการนำโครงการตามแผน กลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 1 แห่ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.9) รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง 2 ครั้ง ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 ครั้ง และจัดทำรายงานสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.2 โครงการอ่างเก็บน้ำนฤดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี

1) สารระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนและเพิ่มพื้นที่ชลประทานในฤดูฝน 111,300 ไร่ และฤดูแล้ง 45,000 ไร่ ในเขตอำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

(2) เพื่อช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี และลุ่มน้ำสาขาในเขตพื้นที่อำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

(3) เพื่อเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎรและการประปา

(4) เพื่อช่วยรักษาระบบนิเวศ ผลักดันน้ำเค็มและน้ำเน่าเสียในแม่น้ำปราจีนบุรี และแม่น้ำบางปะกง

(5) เพื่อใช้อ่างเก็บน้ำเป็นแนวกันชนหรือแนวป้องกันการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติปางสีดา รวมทั้งช่วยเพิ่มระดับความชุ่มชื้นในพื้นที่ป่าไม้ ทำให้โอกาส การเกิดไฟไหม้ป่าลดลง หรือหากเกิดไฟป่าก็จะมีแหล่งน้ำต้นตุนที่สามารถนำมาใช้ดับไฟป่าได้

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน เพิ่มพื้นที่ชลประทาน 94,800 ไร่ ในเขตอำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

1.3) หน่วยงาน กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ งบประมาณก่อสร้างทั้งโครงการ 1,282,000,000 บาท งบประมาณปี พ.ศ. 2567 จำนวน 19,734,000 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) สํารวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จังหวัดปราจีนบุรี

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล

(1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

(2) การสำรวจข้อมูล เดือนกุมภาพันธ์ 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 13,175,581.75 บาท ร้อยละ 66.77 ของเป้าหมาย 19,734,000 บาท ในส่วนที่ยังไม่มีการเบิกจ่าย มีการดำเนินการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับการปรับเปลี่ยนไปผลิตพืชชนิดใหม่ 15 ราย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดความรู้เพื่อต่อยอดให้กับเกษตรกรต้นแบบ 15 ราย และเกษตรกร 15 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.4) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ครบตามเป้าหมาย โดยสนับสนุนปัจจัยจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ 15 แปลง วัสดุประกอบการถ่ายทอดความรู้ 15 ราย ปัจจัยสำหรับการปลูกพืชทางเลือกใหม่ 15 แปลง และวัสดุประกอบการถ่ายทอดความรู้ 15 ราย

3.5) งานจ้างก่อสร้างอาคารพร้อมส่วนประกอบอื่น ๆ ของระบบส่งน้ำ ดำเนินการก่อสร้างส่วนประกอบอื่นเรียบร้อยแล้วตามเป้าหมาย

3.6) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 1 ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองส่งน้ำสายใหญ่ความยาว 46.968 กิโลเมตร และคลองส่งน้ำสายซอย 12 สาย ความยาวรวม 37.018 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบ ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 40,000 ไร่ ดำเนินการแล้ว ร้อยละ 97.21 ส่วนที่เหลือร้อยละ 2.79 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากมีราษฎรบางรายไม่ยินยอมให้เข้าใช้พื้นที่ซึ่งต้องใช้พระราชกฤษฎีกาเวนคืน เพื่อส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้างได้อย่างต่อเนื่อง และอยู่ระหว่างการดำเนินจ่ายค่าที่ดินให้กับราษฎรฯ

3.7) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 2 ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองส่งน้ำสายย่อย 25 สาย ความยาวรวม 102.697 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 54,800 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 60.54 ส่วนที่เหลือร้อยละ 39.46 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากการจัดหาที่ดินไม่เป็นไปตามแผน จากการเปลี่ยนแปลงลักษณะทำประโยชน์ที่ดินของราษฎร และมีการแก้ไขสัญญาจากการแก้ไขแบบเพื่อลดผลกระทบให้กับราษฎรฯ

3.8) งานจ้างก่อสร้างระบบระบายน้ำฝั่งซ้าย ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองระบายน้ำ 9 สาย ยาวรวม 44.10 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบ 52 แห่ง ดำเนินการแล้วร้อยละ 81.81 ส่วนที่เหลือร้อยละ 18.19 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดหาที่ดินและส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้าง ซึ่งจัดหาที่ดินได้ 405 แปลง จ่ายค่าที่ดินแล้ว 312 แปลง หรือร้อยละ 77.00

3.9) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งขวา ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองส่งน้ำสายใหญ่ยาว 14.569 กิโลเมตร คลองส่งน้ำสายย่อย 9 สาย ความยาวรวม 19.346 กิโลเมตร คลองระบายน้ำ 2 สาย ความยาวรวม 8.950 กิโลเมตร พื้นที่ชลประทาน 16,500 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 36.42 ส่วนที่เหลือร้อยละ 63.58 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากผู้รับจ้างไม่นำเครื่องจักร และบุคลากรมาปฏิบัติตามแผน ซึ่งคณะกรรมการได้ส่งหนังสือเร่งรัดแจ้งผู้รับจ้าง 23 ฉบับ และอยู่ระหว่างลดค่าปรับ

3.2.3 โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อเป็นการน้อมนำพระราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

(2) เพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้าทางการเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานสากล ปลอดภัยและมี

(3) เพื่อเป็นแหล่งสาธิตหรือเยี่ยมชมการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

(4) เพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวที่ผ่านไปมาในเส้นทางเพชรเกษม

(5) เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนในพื้นที่ ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก

(6) เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโครงการพระราชดำริ

(7) เพื่อนำแนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานและการดำรงชีวิตประจำวัน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว
- (2) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- (3) ประชาชนในพื้นที่และรอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก
- (4) โครงการพระราชดำริ
- (5) นักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กรมการข้าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 295,100 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณ 295,100 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ทั้งหมด 323 ราย ร้อยละ 398.77 จากเป้าหมาย 81 ราย โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 260 ราย การจัดทำบัญชี 62 ราย และเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืชการปลูกพืชแบบผสมผสาน (เกษตรกรขยายผล) 1 ราย

3.3) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านพืช 32 ไร่ 1 โรงเรือน ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2 ไร่ แปลงถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 30 ไร่ โรงเพาะเห็ด และแปลงไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง แปลงผักในโรงเรือนกางมุ้ง และพืชผักในภาชนะ 1 โรงเรือน จุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง

3.4) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) ประสานข้อมูลรอบดำเนินงาน 1 ครั้ง ประชุมพิจารณากำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย 1 ครั้ง และจัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการและจัดทำแผน 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/กิจกรรม 1 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน 4 ไตรมาส ติดตามความก้าวหน้าและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหาร 4 ไตรมาส และประเมินผลสำเร็จและถอดบทเรียน 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

(2) การติดตามและรายงานผล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในส่วนกลาง 4 ครั้ง จัดทำสรุปรายงานการติดตามเสนอผู้บริหาร 2 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินการ ในพื้นที่ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.2.4 โครงการพัชรสุธาชานูรักษ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า ให้มีความอุดมสมบูรณ์

(2) เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติโดยมีความสมดุลของระบบนิเวศ

(3) เพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของชุมชน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย

(1.1) ระยะสั้น เกิดแผนภาพรวมอนุรักษ์ และพัฒนาของพื้นที่ร่วมกัน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน แผนการดำเนินงาน รวมถึงเกิดพื้นที่ตัวอย่างความสำเร็จ จัดการปัญหา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนและช้าง และเกิดเครือข่ายภาคประชาชน อนุรักษ์ช้าง กลุ่มอาสาสมัครทำงานร่วมกัน

(1.2) ระยะกลาง เกิดระบบจัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ระหว่างคน และช้างที่สามารถขยายผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่องได้

(1.3) ระยะยาว เกิดระบบติดตามประเมิน จัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกัน ระหว่างคนกับช้าง และเกิดแนวทางพัฒนาจัดการปัญหาเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคน และช้างอย่างยั่งยืน

(2) พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินงานในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ต้นแบบ และหมู่บ้าน เครือข่ายใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 2,811,816 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) เก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงาน ภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 2,805,700 บาท ร้อยละ 99.79 ของเป้าหมาย 2,805,800 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกร 3 แห่ง 120 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมเกษตรกร 1,364 ราย ร้อยละ 100.74 ของเป้าหมาย 1,354 ราย โดยอบรมด้านการเลี้ยงปลุสสัตว์ 467 ราย ร้อยละ 101.08 เกินจากเป้าหมาย 462 ราย การเลี้ยงหนุ่พุก 10 ราย ร้อยละ 200.00 เกินจากเป้าหมาย 5 ราย การเลี้ยงปลา 130 ราย การพัฒนาที่ดิน 417 ราย การจัดทำบัญชี 90 ราย การทำเกษตรตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย การจัดการระบบการผลิต 10 ราย การปลูกพืชสมุนไพร 30 ราย การแปรรูปสมุนไพร 20 ราย การเพาะเห็ดจากวัสดุเหลือใช้ 20 ราย การจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น 10 ราย การผลิตข้าว 5 ราย การผลิตถ่านไบโอชาร์ 20 ราย และการผลิตพืชปลอดภัย 35 ราย

3.4) แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้ นำแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต และส่งเสริมให้การดำเนินงานยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์และผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี 18 แห่ง 24 ครั้ง 320 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) สนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยสนับสนุนด้านพัฒนาที่ดิน 923 ไร่ ร้อยละ 98.93 ของเป้าหมาย 933 ไร่ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1 บ่อ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกร 412 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.6) การอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

(1) การจัดประชุม ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณากรอบแนวทาง และคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง โดยใช้รูปแบบของสหกรณ์ 9 ครั้ง 180 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ดำเนินการจัดเวทีการมีส่วนร่วมโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ในพื้นที่ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด 5 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) การติดตาม และรายงานผล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ประสานข้อมูลและกระบวนการดำเนินงานแผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.5 โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยสาธิตแสดงไว้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต
- (2) เพื่อพัฒนาส่งเสริมและขยายผลการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ขจัดความยากจนให้ประชาชนพออยู่พอกินและพึ่งตนเอง
- (3) พัฒนาศักยภาพคนและคุณภาพชีวิตของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้รับสวัสดิการพื้นฐานตามสิทธิในการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (4) เพื่อเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแหล่งต้นน้ำลำธารเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (5) เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึก รวมกลุ่มรวมพลังเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- (6) ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนด้วยเทคโนโลยีพลังงาน ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เต็มประสิทธิภาพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ตามแนวพระราชดำริ

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) พื้นที่ดำเนินงานภายในศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- (2) พื้นที่ 6 หมู่บ้านในตำบลผาป่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้แก่ หมู่ 2 บ้านป่าปู้ หมู่ 3 บ้านห้วยเตี๋ย หมู่ 5 บ้านท่าโป่งแดง หมู่ 7 บ้านห้วยแก้ว หมู่ 8 บ้านห้วยเสือเฒ่า หมู่ 11 บ้านม่อนตะแลง และพื้นที่ 7 หมู่บ้านในตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้แก่ หมู่ 3 บ้านทุ่งกองมู หมู่ 4 บ้านในสอย หมู่ 6 บ้านสบป่อง หมู่ 7 บ้านสบสอย หมู่ 8 บ้านไม้แจะ หมู่ 9 บ้านไม้สะเป และหมู่ 13 บ้านดอยแสง

1.3) หน่วยงาน มีหน่วยงานร่วมดำเนินการโครงการ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 2,309,000 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 2,263,300 บาท ร้อยละ 98.02 ของเป้าหมาย 2,309,000 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร 45 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยการขยายผลเทคโนโลยี จัดทำแปลงไม้ผลผสมผสานในพื้นที่เกษตรกร 10 ราย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 20 ราย จัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกร ต้นแบบ 5 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 1 กลุ่ม 10 ราย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 130 ราย 2 กลุ่ม ครบตามเป้าหมาย โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 50 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 1 ครั้ง 10 ราย การจัดทำบัญชี พร้อมกำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชี 20 ราย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร หลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 50 ราย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ 2 กลุ่ม

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 1 แห่ง 20 ราย แนะนำ ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้นำลัทธิปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 1 แห่ง 20 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ ยั่งยืนของชุมชน 1 ครั้ง 20 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการ 115 ไร่ ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (ศูนย์รู้เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จุดเรียนรู้การผลิตและเพาะขยายพันธุ์กล้วยไม้เอื้องแซะตามพระราชเสาวนีย์ จุดเรียนรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิตพืช แปลงเรียนรู้การผลิตพืชอินทรีย์ จุดเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีสู่ชุมชน จุดเรียนรู้การผลิตไม้ผลเชิงเศรษฐกิจที่มีศักยภาพพืชทางเลือกท้องถิ่นในพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จุดเรียนรู้พืชไร่ที่มีศักยภาพการผลิตในท้องถิ่น จุดเรียนรู้การผลิตพืชผักคุณภาพปลอดภัยตามฤดูกาล) 59 ไร่ แปลงสาธิต

ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 12 ไร่ สาธิตการทำกาใช้น้ำหมักชีวภาพ 20 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 20 ไร่ ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ แปลงเรียนรู้การผลิตกล้วยไม้และผักไฮโดรโปนิคส์ 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตเมล่อน 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตกุหลาบ 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การผลิตเมล่อน 4 โรงเรือน ส่งเสริมการปลูกหม่อนผลสดและการดูแลรักษาแปลงหม่อน 1 แห่ง

3.6) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 80,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) ประชุมพิจารณากำหนดกรอบ/แนวทางดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกรเป้าหมายโครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง และจัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน อาทิ แผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตรมาส ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ลงพื้นที่/ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 4 ไตรมาส รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง พร้อมจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.6 โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อพัฒนาศึกษาการอยู่ร่วมกันของคนกับป่าบนพื้นที่สูง รวมทั้งสาธิตและแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

(2) เพื่อขยายผลการพัฒนาสู่ประชาชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะศูนย์บริการและพัฒนาต้นแบบเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน

(3) เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า

(4) เพื่อพัฒนาส่งเสริมเรียนรู้การท่องเที่ยวสืบสานตามรอยพระยุคลบาท และพัฒนาสร้างอาชีพสร้างรายได้เพิ่มให้กับประชาชน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) พื้นที่ดำเนินงานภายในศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

(2) ราษฎรในหมู่บ้านโดยรอบศูนย์ฯ ตามโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับความรู้และบริการ 14 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สะงา ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 9 หมู่บ้าน มีประชากร 8,967 คน และหมู่บ้านในพื้นที่ต่อเนื่องกับลุ่มน้ำสะงา บริเวณตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4 หมู่บ้าน 4,669 คน และตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 หมู่บ้าน 1,329 คน

1.3) หน่วยงาน หน่วยงานร่วมดำเนินการโครงการ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 926,700 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่าย 926,700 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ มีแผนดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร 40 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 5 ราย ยกระดับเกษตรกรต้นแบบพัฒนาสู่การขยายผลองค์ความรู้ (ปี 2566) 5 ราย พัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 1 กลุ่ม 10 ราย และส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 20 ราย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 130 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยถ่ายทอดความรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 50 ราย เทคโนโลยีการผลิตข้าว 50 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้านปศุสัตว์ 1 ครั้ง 10 ราย และอบรมการจัดทำบัญชีพร้อมกำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชี 20 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 1 แห่ง 20 ราย แนะนำ ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้หันมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 1 แห่ง 20 ราย และ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน โดยใช้รูปแบบการสหกรณ์ 1 ครั้ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการครบตามเป้าหมาย โดยดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ ฐานเรียนรู้กล้วยไม้ท้องถิ่นและเฟิร์น 3 ไร่ ฐานเรียนรู้การผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง 1 ไร่ ดูแลแปลงไม้ดอกไม้ประดับและปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในพื้นที่ศูนย์ฯ 2 ไร่ แปลงสาธิตผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 8 ไร่ สาธิตการทำกรรไกรใช้น้ำหมักชีวภาพ 20 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 20 ไร่ การขยายพันธุ์ไม้ในโรงเรือนเพาะชำ 1 โรงเรือน ปลูกหม่อนผลสดและดูแลรักษาแปลงหม่อน (ในพื้นที่โครงการและพื้นที่ขยายผล) 2 แห่ง และผลิตและขยายพันธุ์หม่อน 1 แห่ง

3.6) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 80,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) ประชุมพิจารณากำหนดกรอบ/แนวทางดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกรเป้าหมายโครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน อาทิ แผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง จัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง จัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง การบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตรมาส ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ลงพื้นที่/ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 4 ไตรมาส รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง พร้อมจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.7 โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว – ปราจีนบุรี

1) สารระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อศึกษาทดลองการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

(2) เป็นศูนย์บริการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จที่บูรณาการงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะองค์รวม

(3) ขยายผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมฐานการผลิตด้านการเกษตร และอาชีพ สอดคล้องกับภูมิสังคม เพื่อประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี พึ่งพาตนเองได้

(4) พัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ รวมกลุ่มรวมพลังในการพัฒนาและสร้างความมั่นคง

(5) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ เป็นภูมิคุ้มกันรองรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว – ปราจีนบุรี

(2) พื้นที่ดำเนินงาน ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสระแก้วและปราจีนบุรีประมาณ 407,543 ไร่ แบ่งพื้นที่การพัฒนาเป็น 9 พื้นที่ 106 หมู่บ้าน (หมู่บ้านหลัก 19 หมู่บ้าน หมู่บ้านรอง 87 หมู่บ้าน)

1.3) หน่วยงาน กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลัก และมีกรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินงาน

1.4) งบประมาณ จำนวน 1,312,100 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 1,312,100 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) อบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรแล้ว 245 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว การจัดทำบัญชี เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

3.3) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 60 ราย ครบตามเป้าหมาย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 50 ราย และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 10 ราย

3.3) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินตามแผน พัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 5 แห่ง 60 ครั้ง รวมทั้งให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด 5 แห่ง 60 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 230 ไร่ 10 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงสาธิตการทำน้ำหมักการใช้ น้ำหมักชีวภาพ 200 ไร่ และแปลงสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 30 ไร่ รวมทั้งจัดทำแปลงต้นแบบ 10 ราย

3.5) การผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำได้ 200,000 ตัว ครบตามเป้าหมาย

3.6) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ มีการประสานงาน ประชุมพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงาน จัดเวทีประชาคม และประเมินความสำเร็จโครงการและถอดบทเรียน 10 ครั้ง รวมทั้งบูรณาการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ 4 ไตรมาส ติดตามผลดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.2.8 โครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบและแหล่งศึกษาและถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรด้านไม้ผลในระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรและประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

(2) พัฒนาการผลิตไม้ผลชนิดต่าง ๆ ในรูปแบบเกษตรดีที่เหมาะสมที่มีคุณภาพมาตรฐานที่ดีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ด้วยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร และขยายผลการดำเนินงานสู่ชุมชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่ออนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่ศูนย์ฯ และชุมชนหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างภูมิคุ้มกันให้อาชีพการเกษตรและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติต่าง ๆ

(3) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ฯ มุ่งบูรณาการดำเนินงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย

(1.1) พื้นที่ศูนย์พัฒนาไม่ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการทั้งสิ้น 109.99 ไร่

(1.2) พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 8 หมู่บ้าน 25,250 ไร่

(2) พื้นที่ดำเนินการ ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาไม่ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

1.3) หน่วยงาน กรมวิชาการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 1,437,800 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 1,437,700 บาท ร้อยละ 99.99 ของเป้าหมาย 1,437,800 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ด้านการเกษตร 10 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมเกษตรกร 198 ราย ร้อยละ 104.21 ของเป้าหมาย 190 ราย อบรมเรื่องการทำเกษตรตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 108 ราย ร้อยละ 108.00 เกินจากเป้าหมาย 100 ราย การขยายผลเทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกร 80 ราย และการจัดทำบัญชี 10 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.4) แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2 แห่ง 40 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) จัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ 359 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 109 ไร่ และแปลงสาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมัก พด. 250 ไร่ จุดเรียนรู้การเลี้ยงชันโรงและผึ้งโพรง 32 ไร่ สาธิตการเลี้ยงสัตว์ 30 ตัว และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง

3.6) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) การจัดประชุม ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณากรอบแนวทาง และคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง และจัดประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

(2) ดำเนินการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการ เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

(3) การติดตาม และรายงานผล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน ส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ 2 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/ จังหวัดและลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 ครั้ง รวมถึงประสานข้อมูลและกรอบการดำเนินงานแผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.2.9 โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาชุมชนน้ำให้เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ชุมชนน้ำมีความเป็นอยู่ ให้ดีขึ้น พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำการเกษตร และการดำเนินชีวิต ในด้านต่าง ๆ

(2) เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียง มีความสมดุลกับ สิ่งแวดล้อม และเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากชุมชนน้ำได้อย่างเหมาะสม

(3) เพื่อให้ชุมชนมีเครือข่ายการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านพืช สัตว์ ประมง ข้าว อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

(4) เพื่อศึกษาวิจัย ทดสอบงานด้านพืช สัตว์ ประมง ข้าว และหาแนวทางการพัฒนา ที่เหมาะสม

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย ลดการบุกรุกทำลายป่า และฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธาร ในพื้นที่ เป้าหมาย ตลอดจนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีปัจจัยพื้นฐานที่เพียงพอและมีรายได้จากการประกอบอาชีพที่เหมาะสม กับสภาพภูมิสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน มีศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอด เทคโนโลยีในระดับชุมชน และกลุ่มบ้าน โดยเชื่อมโยงกับองค์กร สถาบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

(2) พื้นที่ดำเนินงาน 11 ลุ่มน้ำ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก และเลย

1.3) หน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมหม่อนไหม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 67,322,920 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณทั้งสิ้น 42,125,500 บาท ร้อยละ 62.57 ของเป้าหมาย 67,322,920 บาท ผลการเบิกจ่ายไม่ครบตามเป้าหมาย เนื่องจากกรมชลประทานได้รับงบประมาณ 37,030,000 บาท เบิกจ่าย 15,517,700 บาท หรือร้อยละ 41.91 ซึ่งในส่วนที่ยังไม่มีการเบิกจ่าย ได้ดำเนินการกันเงินไว้เบิกเหลือในปี

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร หรือสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 9 กลุ่ม 90 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรรวมทั้งหมด 2,184 ราย ร้อยละ 102.34 ของเป้าหมาย 2,134 ราย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 9 ครั้ง 90 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรยั่งยืนในโรงเรียน 2 โรงเรียน ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ 940 ราย สร้างเกษตรกรต้นแบบ (รายใหม่) 11 ราย พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 2 11 ราย พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 3 10 ราย อบรมการจัดทำบัญชี 119 ราย และถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 406 ราย ครบตามเป้าหมาย ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 440 ราย ร้อยละ 112.82 ของเป้าหมาย 390 ราย ขยายผลเทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกร เกี่ยวกับการผลิตกาแฟอราบิก้า และการผลิตพืชปลอดภัยสู่มาตรฐาน GAP 157 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตร โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 13 แห่ง 260 ราย และแนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 13 แห่ง 260 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตแปลงเรียนรู้รวม 7,205 ไร่ 10 แห่ง จากเป้าหมาย 7,383 ไร่ 10 แห่ง โดยดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านพืช ได้แก่ การปลูกหม่อนผลสดและดูแลแปลงหม่อน 5 แห่ง พัฒนาจุดเรียนรู้ด้านหม่อนไหม 1 แห่ง การจัดทำแปลงด้านการเกษตร การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น 25 ไร่ กาแฟ 20 ไร่ ชา 15 ไร่ การปลูกพืชผักและสมุนไพรพื้นบ้าน 10 ไร่ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 101 ไร่ ได้แก่ แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟอาราบิก้า และแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผักปลอดภัย ครอบคลุมเป้าหมาย แปลงสาธิตผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 64 ไร่ ร้อยละ 103.23 จากเป้าหมาย 62 ไร่ ด้านประมง จัดทำจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 4 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย ด้านพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำ การใช้น้ำหมักชีวภาพ 2,130 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 620 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย และจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำดำเนินการได้ 4,220 ไร่ ร้อยละ 85.90 จากเป้าหมาย 4,400 ไร่ เนื่องจากเกษตรกรได้ใช้พื้นที่ทำการเพาะปลูกแล้วผู้รับจ้างไม่สามารถก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำได้

3.6) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ในการจัดทำแปลงสาธิตแปลงเรียนรู้ 58 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 780,000 ตัว และผลิตพันธุ์สัตว์ 504 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.8) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน โดยใช้รูปแบบสหกรณ์ 12 ครั้ง 240 ราย ประชุมพิจารณากำหนดกรอบแนวทางดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย 1 ครั้ง และประชุมพิจารณาแผนงานโครงการ กิจกรรมและงบประมาณ 1 ครั้ง ประสานข้อมูลกรอบการดำเนินงาน 1 ครั้ง จัดเวทีประชาคม 1 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4 ไตรมาส ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน 4 ไตรมาส และประเมินผลสำเร็จโครงการและถอดบทเรียน 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) การติดตามและรายงานผล ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน 1 ครั้ง และจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหาร 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) สาธารณูปโภคและซ่อมบำรุง ดำเนินการซ่อมแซมท้ายฝายแม่สุยะ จ.แม่ฮ่องสอน (พื้นที่ 50 ไร่) 1 รายการ และสร้างฝายบ้านน้ำหมันพร้อมระบบส่งน้ำ จ.เลย (พื้นที่ 500 ไร่) 1 รายการ ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.10 โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริฯ ตำบลกำแพง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อเป็นแหล่งจ้างแรงงานในชุมชน
- (2) เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยจากสารพิษ
- (3) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน
- (4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน รายงานการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการที่มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.3) หน่วยงาน กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 191,600 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 191,600 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการโดยขยายผลเทคโนโลยีไปในพื้นที่ของเกษตรกรทั้งหมด 10 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.3) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตแปลงเรียนรู้รวม 7 ไร่ ร้อยละ 116.67 เกินจากเป้าหมายที่จำนวน 6 ไร่ โดยแบ่งเป็นแปลงสาธิตผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2 ไร่ และแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 5 ไร่

3.4) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย โดยดำเนินการพัฒนาสุขภาพสัตว์ 300 ตัว ครบตามเป้าหมาย

3.5) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหาร 2 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.2.11 โครงการเพิ่มศักยภาพพระบงงาน เกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

1) สารระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อสนับสนุนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารในการพัฒนานักเรียน ให้มีทักษะด้านการเกษตร มีโภชนาการ ที่ดี มีสุขภาพแข็งแรง สามารถลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาควุมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้

(2) เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัว และชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนไปพร้อมๆ กัน

(3) เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน เพิ่มขีดความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน พื้นที่ดำเนินการ คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ชมรม 9 สมาคมจีนแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 ตั้งอยู่บ้านละหานทราย หมู่ที่ 1 ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตพื้นที่ดินจำนวน 63 ไร่

1.3) หน่วยงาน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

1.4) งบประมาณ จำนวน 40,000 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) เก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 40,000 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในส่วนกลาง 2 ครั้ง พร้อมจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหาร กษ. 2 ครั้งครบตามเป้าหมาย

3.2.12 โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรโดยน้อมนำแนวทางพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระทิง ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2567

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
- (2) เพื่อพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- (3) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยช้างป่า

- (4) เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น

1.2) เป้าหมายของโครงการ เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่สนใจในพื้นที่บ้านหนองกระทิง หมู่ 20 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

1.3) งบประมาณ 238,600 บาท

1.4) หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานส่งเสริมหม่อนไหม การยางแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และหน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

2) วิธีการติดตาม

2.1) เก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เบิกจ่ายงบประมาณ 238,600 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ 90 ราย ครบตามเป้าหมาย ในเรื่องธนาคารอาหารสัตว์ประจำหมู่บ้าน และการขยายกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ/แกะ 10 ราย ขยายกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ/แกะ/โค/กระบือ 15 ราย ขยายผลการผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อการผลิตพืชผักอินทรีย์ 20 ราย ส่งเสริมพืชสมุนไพรเพื่อบริโภคในครัวเรือน 35 ราย และยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน 10 ราย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ 165 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ในเรื่องน้ำพริกแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 30 ราย การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 20 ราย การจัดการเลี้ยงแกะ/โคเนื้อให้มีคุณภาพ 15 ราย การทำบัญชีรายได้ การทำบัญชีรับ-จ่าย บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 40 ราย เทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงรวม) 35 ราย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล และถ่ายทอดองค์ความรู้นวัตกรรม ด้านการเกษตร (เกษตรอัจฉริยะ) 25 ราย

3.4) แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ กิจกรรมแนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกลุ่มชาวบ้านได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านการสหกรณ์ และนาระบบสหกรณ์มาใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 20 ราย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้และจัดอบรมเรื่องการปรับปรุง บำรุงดิน สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. และทำน้ำหมักชีวภาพ สนับสนุนสารเร่ง พด.1 และ พด.2 และเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์หาธาตุอาหารพืช 1 แห่ง

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 15 ราย พันธุ์สัตว์น้ำ 20 ราย ระบบคลองส่งน้ำค่าส่งถึงสระประปาด้วยสถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ 1 แห่ง การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน และแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบด้านการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน 5 ไร่ 15 ราย สนับสนุนพันธุ์ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก เป็นต้น 25 ราย

3.7) ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.13 โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1) สาระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรและพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดียิ่งขึ้น

(2) เพื่อให้เกษตรกรได้ปรับตัวและได้รับการบรรเทาผลกระทบจากปัญหาอุทกภัย

(3) เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพด้านการเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารให้กับเกษตรกร

(4) เพื่อสร้างการรับรู้ การตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และความเสียหายจากภัยพิบัติและการปรับตัวรวมทั้งการจัดการรับมือผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน เกษตรกร นักเรียน ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่ตำบลหนองเมือง และตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 166,200 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) เก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ 166,200 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ กิจกรรมบูรณาการส่งเสริมการผลิตหม่อนไหม 1 ครั้ง กิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำชุมชน 14 แห่ง กิจกรรมประมงโรงเรียน 1 แห่ง ครบตามเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานต่างๆ 44 ราย โดย สอนแนะนำการจัดทำบัญชีพื้นที่ตำบลพุดา 6 ราย ตำบลหนองเมือง 38 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์

(1) พื้นที่ตำบลพุดา แนะนำ ส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรในพื้นที่โครงการ เรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม การตลาด และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เช่น การส่งเสริมการรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การรวมกันซื้อ รวมกันขาย การสร้างเครือข่ายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ฯลฯ 1 ครั้ง 20 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน โดยนำรูปแบบการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในวิสาหกิจชุมชน 1 ครั้ง 20 ราย ครบตามเป้าหมาย

(2) พื้นที่ตำบลหนองเมือง แนะนำ ส่งเสริมนักเรียนและบุคลากรโรงเรียนวัดหนองเมืองเรื่องสหกรณ์นักเรียน หลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ การตลาด การบริหารจัดการกลุ่ม การบันทึกบัญชี การบันทึกรายงานการประชุม ฯลฯ 1 ครั้ง 20 ราย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินการด้านการสหกรณ์ ผลักดันให้นำรูปแบบสหกรณ์นักเรียนมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และลงมือปฏิบัติในการประชุม การบันทึกรายงานการประชุม การจัดการบัญชีต้นทุน 1 ครั้ง 20 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.5) สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพัฒนาที่ดิน 30 ราย ไร่ละ 150.00 ของเป้าหมาย 20 ราย

3.6) การประชุม/การติดตาม ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน 1 ครั้ง เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานดำเนินงานโครงการ 2 ครั้ง ติดตามความก้าวหน้า และจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ (รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน) 2 ไตรมาส ติดตามการจัดทำบัญชี พื้นที่ตำบลพุดคา 6 ราย ตำบลหนองเมือง 38 ราย ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครบตามเป้าหมาย

3.2.14 โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่ออนุรักษ์ พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับภูมิสังคม
- (2) เพื่อบริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ และเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ตลอดจนฟื้นฟูคุณภาพน้ำ
- (3) เพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรดิน โดยส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้ประโยชน์
- (4) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอย่างเป็นระบบครบวงจรเพื่อให้เกิด ความมั่นคง
- (5) เพื่อขับเคลื่อนการบริหารดำเนินงานแบบองค์รวมอย่างบูรณาการให้เกิดเอกภาพและมีประสิทธิภาพ
- (6) เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน
- (7) เพื่อขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ พัฒนาต่อยอดต้นแบบความสำเร็จ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช รวม 10 อำเภอ ได้แก่ ปากพนัง เขียวใหญ่ ร่อนพิบูลย์ จุฬาภรณ์ ชะอวด หัวไทร พระพรหม เฉลิมพระเกียรติ ลานสกา และเมืองนครศรีธรรมราช
- (2) พื้นที่จังหวัดพัทลุง 2 อำเภอ ได้แก่ ควนขนุน ป่าพะยอม
- (3) พื้นที่จังหวัดสงขลา 1 อำเภอ ได้แก่ ระโนด

1.3) หน่วยงาน หน่วยงานร่วมดำเนินการโครงการ ได้แก่ กรมชลประทาน กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 15,088,900 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 13,999,188 ล้านบาท ร้อยละ 92.78 ของเป้าหมาย 15,088,900 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกร 256 ราย 17 กลุ่ม ครบตามเป้าหมาย ด้วยการ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร/การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ปศุสัตว์ 12 กลุ่ม 120 ราย สนับสนุนปัจจัยการปลูกทุเรียน การเลี้ยงปลาแบบบ่อบอก การแปรรูปปลา น้ำจืด การเพิ่มประสิทธิภาพปาล์มน้ำมัน การเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำเกษตรแบบพอเพียง 110 ราย พัฒนาเกษตรกรตัวอย่าง 6 ราย การอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนังเพื่อสร้างเกษตรกรต้นแบบ 5 ราย สนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบด้านการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่น 15 ราย สนับสนุนเกษตรกรต้นแบบการผลิตพืชอายุสั้นเพื่อเป็นรายได้เสริม ด้านพืชอายุสั้นที่เหมาะสมในพื้นที่ ลุ่มน้ำปากพนัง 3 กลุ่ม และด้านการผลิตไม้ผลคุณภาพ 2 กลุ่ม

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 1,333 ราย ร้อยละ 100.23 ของเป้าหมาย 1,330 ราย อบรมเรื่องอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก หม่อนไหม 10 ราย การปลูกพืชอายุสั้นที่เหมาะสมในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง 120 ราย การอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่น 120 ราย การทำการเกษตรแบบผสมผสาน 120 ราย การเกษตรตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร ด้านข้าว 50 ราย ด้านผัก 80 ราย ด้านไม้ผล 20 ราย ด้านปาล์มน้ำมัน 50 ราย การพัฒนาองค์ความรู้ 4 หลักสูตร 4 รุ่น รวม 110 ราย (การปลูกทุเรียน การเลี้ยงปลาแบบบ่อบอก การแปรรูปปลาน้ำจืด และการเพิ่มประสิทธิภาพปาล์มน้ำมัน) การผลิตไม้ผลคุณภาพ 40 ราย การขยาย เทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกรเรื่องการพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพปลอดภัย เทคโนโลยีการผลิตปาล์ม น้ำมันแบบครบวงจร เทคโนโลยีการผลิตพืชและพัฒนาการผลิต 85 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 24 ครั้ง 240 เทคโนโลยีด้านการประมง 80 ราย อบรมการจัดทำบัญชี พร้อมกำกับ แนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชี 205 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินงานกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานกิจการของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 2 แห่ง 24 ครั้ง แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานให้ยกระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์และผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2 แห่ง 24 ครั้ง และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งการนำโครงการตามแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2 ครั้ง 40 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการได้ 1,657 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟ 265 ไร่ แปลงสาธิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 140 ไร่ สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด 500 ไร่ ปรับปรุงดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว 500 ไร่ ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน 100 ไร่ และปรับปรุงพื้นที่บ่อกักน้ำในเขตน้ำเค็มเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม 150 ไร่

3.6) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ดำเนินการได้ 1,019 ไร่ ร้อยละ 107.26 ของเป้าหมาย 950 ไร่

3.7) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำได้ 1,500,000 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.8) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน อาทิ แผนแม่บทโครงการ และแผนพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณากำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกร 1 ครั้ง จัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและงบประมาณ 1 ครั้ง และการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตรมาส ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 ครั้ง ลงพื้นที่/ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 4 ไตรมาส ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกร ที่เข้าร่วม โครงการและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.15 โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จ.กาญจนบุรี

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา อนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(2) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้เข้าถึงสิทธิพื้นฐานที่พึงได้รับ

(3) เพื่อสนับสนุนการสืบทอดวิถีวัฒนธรรมของชุมชน

(4) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่อยู่ภายใต้กฎระเบียบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย เกษตรกรในโครงการ ฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2567

(2) พื้นที่ดำเนินการ ชุมชนไล่โว่ และชุมชนสาละวะ ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 766,200 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 754,400 บาท ร้อยละ 97.19 ของเป้าหมาย 766,200 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร 209 ราย ร้อยละ 110.00 ของเป้าหมาย 190 ราย โดยการส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว รั้วกินได้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 60 ราย ตรวจสอบเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อให้คำแนะนำด้านการเลี้ยงสัตว์กับชาวบ้านพื้นที่เดิม 52 ราย ร้อยละ 104.00 ของเป้าหมาย 50 ราย (บ้านสาละวะ 40 ครัวเรือน และบ้านไล่โว่ 10 ครัวเรือน 50 ราย) พื้นที่ขยาย 37 ราย ร้อยละ 185.00 ของเป้าหมาย 20 ราย (บ้านที่ไล่ป่า 10 ครัวเรือน และบ้านจะแก 10 ครัวเรือน 20 ราย) และส่งเสริมอาชีพด้านการประมง การเลี้ยงปลา กินพีชในบ่อดิน 20 ราย การเลี้ยงปลาตุกในบ่อพลาสติก/บ่อดิน 20 ราย และการเลี้ยงกบในกระชัง

20 ราย พัฒนาแปลงเรียนรู้การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นแบบผสมผสาน สำหรับเกษตรกรต้นแบบ 2 แปลง และส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นแบบผสมผสาน 20 แปลง

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ โดยถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร หลักสูตรการปลูกพืชผักสวนครัว รั้วกินได้ตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 60 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ แนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 2 แห่ง 40 ราย แนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2 แห่ง 40 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชนโดยใช้รูปแบบของสหกรณ์ 2 ครั้ง 40 ราย ร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 4 แห่ง 80 ราย ผลการดำเนินงานไม่ครบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับเป็นช่วงไตรมาสสุดท้าย ซึ่งตรงกับช่วงที่มีฝนตกหนักจึงเข้าไปในพื้นที่ไม่ได้ จึงไม่สามารถลงพื้นที่บ้านที่ไล่ป่า และบ้านจะแก

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้/ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ โดยจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตข้าวผลผลิตสูงและเหมาะสมกับพื้นที่ 1 ไร่ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตในแหล่งน้ำชุมชน 2 แห่ง และแหล่งน้ำโรงเรียน 3 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.6) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน อาทิ แผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณากำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายและเกษตรกรเป้าหมาย โครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการกิจกรรมและงบประมาณ 1 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตร ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) การติดตามและรายงานผล โดยการประเมินผลสำเร็จโครงการและถอดบทเรียน 1 ครั้ง และติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 4 และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.16 โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ยโสธร

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อพัฒนาชุดลอกหนองอึ่งสาธารณประโยชน์ เพื่อเป็นแหล่งน้ำทำการเกษตร และขยายพันธุ์ปลา

(2) เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงพื้นที่สภาพดินโดยปลูกต้นไม้และหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

(3) เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าโดยรอบหนองอึ่ง ให้คนสามารถอยู่กับป่าได้อย่างเกื้อกูลกัน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร

(2) พื้นที่ดำเนินการ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

1.3) หน่วยงาน กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานหลัก และมีกรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินงาน

1.4) งบประมาณ จำนวน 433,650 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการรายงานความก้าวหน้า ผลการดำเนินงานโครงการผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 433,650 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) อบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรแล้ว ด้านการจัดทำบัญชี 30 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.3) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินตามแผน พัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 1 แห่ง 12 ครั้ง รวมทั้งให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด 1 แห่ง 12 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 81.062 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย ประกอบด้วย แปลงสาธิตการทำน้ำหมักการใช้หมักชีวภาพ 50 ไร่ การทำปุ๋ยหมัก พด. 30 ไร่ แปลงเรียนรู้/สาธิตการผลิตข้าว 1 ไร่ และแปลงเรียนรู้การผลิตพันธุ์แห่นาง 0.062 ไร่

3.5) การอำนวยการด้านอื่น ๆ ติดตามผลดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.17 โครงการสถานีพัฒนาเกษตรกรที่สูงบ้านป่าคา ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ โดยมุ่งส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้กับราษฎรในพื้นที่

(2) ยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ ให้ดีขึ้น

(3) สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม ให้กับราษฎรชาวไทยภูเขา บ้านป่าคา บ้านโล๊ะโคะ บ้านป่าหมาก

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน ครอบคลุมพื้นที่การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านป่าคา ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

1.3) หน่วยงาน กรมการข้าว กรมชลประทาน กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 1,026,900 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 1,021,700.00 บาท ร้อยละ 99.49 ของเป้าหมาย 1,026,900 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร โดยพัฒนาอาชีพเกษตรกร 33 ราย ครบตามเป้าหมาย ผ่านการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในกิจกรรมพัฒนาอาชีพเกษตรกร สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 1 กลุ่ม 10 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.3) แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการส่งเสริมกลุ่มชาวบ้าน ในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบ การบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการ ให้นำอัตรากำไรสุทธิของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 2 แห่ง 40 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการแล้ว 241 ไร่ ครบตามเป้าหมาย โดยแบ่งเป็น จัดทำแปลงสาธิตผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 1 ไร่ แปลงสาธิตการทำกาไรใช้น้ำหมักชีวภาพ 175 ไร่ แปลงสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 30 ไร่ และแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 35 ไร่

3.5) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย โดยมีการดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 130,000 ตัว ร้อยละ 130.00 เกินจากเป้าหมายที่จำนวน 100,000 ตัว

3.6) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพให้กับเกษตรกร 1 ครั้ง ทั้งหมด 20 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.2.18 โครงการเกษตรวิชญา ตามแนวพระราชดำริ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1) สาระสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูงและ ขยายผลสู่เกษตรกร

(2) เพื่อเป็นต้นแบบในการทำงานบูรณาการระหว่างหน่วยงานและชุมชน ในการทำเกษตรแบบยั่งยืน

(3) เพื่อเป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน หมู่ที่ 4 บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 1,350 ไร่

1.3) หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 10,308,700 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณทั้งสิ้น 9,929,700 บาท ร้อยละ 96.32 ของเป้าหมาย 10,308,700 บาท

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ 60 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ทั้งหมด 260 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 5 ราย เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชในพื้นที่ของเกษตรกร (ขยายผล) 15 ราย ฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้ 120 ราย ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร หลักสูตรการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ 60 ราย อบรมการจัดทำบัญชี 20 ราย และ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 40 ราย

3.4) แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 1 แห่ง 12 ครั้ง แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด โดยเป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 1 แห่ง 12 ครั้ง

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตรวมทั้งหมด 611 ไร่ โดยจัดทำแปลงสาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ 300 ไร่ แปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยหมัก พด. 150 ไร่ แปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด 100 ไร่ ปรับปรุงซ่อมแซมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 50 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการปลูกข้าวบนพื้นที่สูง 1 ไร่ แปลงสาธิตด้านการเกษตร 4 ไร่ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืชบนพื้นที่สูง 6 ไร่ ได้แก่ แปลงต้นแบบการปลูกพืชมะคาเดเมีย พลับ อะโวคาโด จุดเรียนรู้การผลิตและใช้ประโยชน์จากแห่นแดง และจัดทำจุดเรียนรู้สาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การเลี้ยงกบในกระชังการเลี้ยงปลาตุ๋กในบ่อพลาสติก) 1 แห่ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีกในการจัดทำแปลงสาธิต การเลี้ยงสัตว์ปีกแล้ว 300 ตัว พัฒนาและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรเป้าหมาย 121 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนา สหกรณ์ รวมทั้งการนำโครงการตามแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 1 ครั้ง 20 ราย ประสานข้อมูลการดำเนินงาน 1 ครั้ง และประชุมคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/ คณะทำงาน 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) การติดตามและรายงานผล ดำเนินการติดตามติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรม ภายใต้แผนปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการ (ด้านการเกษตร) โครงการเกษตรวิชญา จ.เชียงใหม่ 4 ครั้ง รวบรวม ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ 4 ครั้ง และจัดทำสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหาร 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) สาธารณูปโภคและซ่อมบำรุง ปรับปรุงฝายห้วยช้างตายพร้อมระบบส่งน้ำ และอาคารประกอบ 1 รายการ และปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายห้วยสุวรรณและอาคารประกอบ 1 รายการ ครอบคลุมเป้าหมาย

(4) การจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมปลูกป่าและทำแนวกันไฟ 1 กิจกรรม จัดกิจกรรมปรับปรุง บำรุงกล้าไม้ พันธุ์ไม้ ดูแลรักษา และซ่อมแซม ระบบน้ำ วัสดุ การทำปุ๋ยหมัก และ น้ำหมักชีวภาพ 1 กิจกรรม ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.19 โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางการเกษตรเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสทางการผลิต และการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกร ประชาชนทั่วไป มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(2) เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบบูรณาการอย่างครบวงจร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับประชาชน นักเรียน นิสิต และนักศึกษา

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ระบบเกษตรแบบมีส่วนร่วม ในเชิงบูรณาการ เพื่อถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านพืชไร่ พืชสวน ไม้ดอกไม้ประดับ ประมง ปศุสัตว์ การปรับปรุงบำรุงดินอย่างครบวงจร โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ให้แก่ เกษตรกร ประชาชน นักเรียน และนักศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียงในอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือ

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมหม่อนไหม

1.4) งบประมาณ 643,450 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณ 643,450 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพเกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 2 กลุ่ม ครบตามเป้าหมาย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ทั้งหมด 130 ราย ร้อยละ 130.00 จากเป้าหมาย 100 ราย โดยดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 50 ราย การจัดทำบัญชี 20 ราย ขยายผลเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยในพื้นที่เกษตรกร และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยและการใช้ประโยชน์จากแห่นแดง 10 ราย และเทคโนโลยีด้านการเกษตร ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 50 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ โดยแนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารกลุ่ม 1 แห่ง 20 ราย และแนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต 1 แห่ง 20 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 3 แห่ง 58 ไร่ 1 โรงเรือน ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 1 ไร่ แปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 5 ไร่ แปลงเรียนรู้ผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ 2 ไร่ สนับสนุนการขยายพันธุ์ไม้ในโรงเรือนเพาะชำสำหรับดูแลแปลงไม้ดอกไม้ประดับ 1 โรงเรือน พัฒนาจุดเรียนรู้ด้านหม่อนไหม 1 แห่ง ส่งเสริมการปลูกหม่อนผลสด และการดูแลรักษาแปลงหม่อน 1 แห่ง สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ 30 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด 20 ไร่ และจุดเรียนรู้สาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ในการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ กิจกรรมสาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 50 ตัว และสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร 5 ราย ครบตามเป้าหมาย

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน โดยใช้รูปแบบการสหกรณ์ 1 แห่ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาการกำหนด กรอบแนวทางการดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง จัดเวทีประชาคมและสำรวจความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4 ไตรมาส และประเมินความสำเร็จโครงการและถอดบทเรียน 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) การติดตามและรายงานผล ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมภายใต้ แผนปฏิบัติงานเพื่อบูรณาการ (ด้านการเกษตร) 1 ครั้ง และจัดทำรายงานสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหาร กษ. 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.20 โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดน่าน

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อเกษตรกรในพื้นที่ภูฟ้ามีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการสร้างคุณค่าจากทรัพยากรตามภูมิประเทศและภูมิสังคม

(2) เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรการผลิต การตลาด การขนส่ง รวมถึงข้อมูลสารสนเทศมีประสิทธิภาพและบูรณาการกันอย่างสมบูรณ์ภายใต้ Digital Platform ที่สามารถตอบสนองและเข้าถึงได้ง่าย

(3) เพื่อการจัดสรรผลประโยชน์ที่สมดุลและเป็นธรรม ในการเป็นภูมิคุ้มกันของชาวภูฟ้า โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

(4) เพื่อป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นได้รับการดำรงไว้้อย่างยั่งยืน ด้วยกระบวนการเศรษฐกิจฐานราก คุณค่าจากทรัพยากรตามภูมิประเทศและภูมิสังคม

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

1.3) หน่วยงาน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลัก และมีกรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินงาน

1.4) งบประมาณ จำนวน 4,097,000 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 145,100 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร 327 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำบัญชี การผลิตข้าว การประมง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และผักสวนครัว การเพาะเห็ด เป็นต้น

3.3) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการตามแผน พัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด พร้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 1 แห่ง 12 ครั้ง รวมทั้งให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด 1 แห่ง 12 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.4) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 427.50 ไร่ ครบตามเป้าหมาย โดยจัดทำแปลงสาธิตผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 40 ไร่ แปลงสาธิตการทำกรรไกรใช้น้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก พด. 170 ไร่ ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 200 ไร่ แปลงเรียนรู้ด้านพืช 7 ไร่ แปลงซาอูลอง 10 ไร่ และแปลงปลูกแก้วมังกร 0.50 ไร่

3.5) สนับสนุนปัจจัยการผลิต ครบตามเป้าหมาย โดยสนับสนุนพันธุ์สัตว์ 56 ตัว แปลงต้นแบบการจัดการศัตรูพืช 10 ไร่ เกษตรกร 10 ราย วัสดุในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 20 ราย และก้อนเชื้อเห็ด 2,000 ก้อน

3.6) การผลิตพันธุ์ สามารถผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 100,000 ตัว ครบตามเป้าหมาย ผลิตลูกสุกรได้ 32 ตัว ร้อยละ 106.67 จากเป้าหมาย 30 ตัว และผลิตลูกสัตว์ปีกได้ 532 ตัว ร้อยละ 106.40 จากเป้าหมาย 500 ตัว

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ ดำเนินการครบตามเป้าหมาย โดยมีการประสานงานประชุมพิจารณากรอบแนวทาง จัดทำเวทีประชาคม ประเมินผลสำเร็จและถอดบทเรียน ประชุมวางแผนรวม 6 ครั้ง รวมทั้งติดตามผลดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง

3.2.21 โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เป็นศูนย์กลางการผลิตพันธุ์สัตว์และส่งเสริมขยายพันธุ์สัตว์ไปสู่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลน และราษฎรที่ยากจนในเขตพื้นที่ไม่ไกลจากศูนย์ศึกษาวิจัยเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ และการเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อเป็นศูนย์พัฒนาการปศุสัตว์ และการเกษตรผสมผสาน

(2) เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกอบรม เป็นตัวอย่างให้เกษตรกร ผู้สนใจ นำไปพัฒนาการประกอบอาชีพตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และขยายผลการพัฒนาสู่พื้นที่เป้าหมายให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) ที่ดินในพระปรมาภิไธย 4 แปลง เนื้อที่รวม 151 ไร่ 3 งาน 57 ตารางวา และที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ขอใช้ประโยชน์เพิ่มเติม ป่าโคกตงน้อย เนื้อที่ 700 ไร่

(2) พื้นที่ส่งเสริม ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลย พื้นที่รอบศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ พื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงชายแดน จังหวัดเลย เพชรบูรณ์ พิษณุโลก และอุตรดิตถ์ พื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเลย พื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

1.3) หน่วยงาน มีหน่วยงานร่วมดำเนินการโครงการ ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 1,515,250 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 - วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายแล้ว 1,515,250 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดระบบนิเวศเกษตร 125 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 6 กลุ่ม 60 ราย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 40 ราย จัดทำแปลงเรียนรู้ทางการเกษตรด้านพืช การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์แห่นาง 10 ราย และจัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับ

เกษตรกรต้นแบบการขยายพันธุ์ไม้ผลและผักพื้นบ้าน 5 ราย ต้นแบบสมุนไพร 5 ราย และต้นแบบการทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 5 ราย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร 250 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ 7 ครั้ง 70 ราย กระบวนการเรียนรู้เกษตรกรยั่งยืนในโรงเรียน 5 โรงเรียน การจัดการสวนไม้ผล ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรม 10 ราย ส่งเสริมและพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบ ด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 50 ราย การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร 50 ราย และการผลิตขยายพันธุ์ไม้ผล และผักพื้นบ้าน 50 ราย และการจัดทำบัญชี พร้อมกำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชี 20 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ดำเนินการแนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 1 แห่ง 20 ราย และแนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 1 แห่ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ ดำเนินการได้ 208 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสาธิตการทำกรีนเฮาส์น้ำหมักชีวภาพ 150 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 30 ไร่ ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ แปลงไม้ผล 5 ไร่ แปลงสมุนไพร 3 ไร่ ดูแลรักษาแปลงหม่อน (ในพื้นที่โครงการและขยายผลในโรงเรียนพระราชอุปถัมภ์) 1 แห่ง แปลงสาธิตผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 10 ไร่ จุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง สาธิตการเลี้ยงสัตว์ สาธิตการเลี้ยงสุกร 5 ตัว การเลี้ยงสัตว์ปีก 200 ตัว ผลิตลูกสุกร 20 ตัว และสาธิตพืชอาหารสัตว์ 10 ไร่

3.6) ผลิตปัจจัยเพื่อแจกจ่าย ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 100,000 ตัว ผลิตลูกสัตว์ปีก 2,000 ตัว และสนับสนุนพันธุ์สัตว์ในกาจัดทำสาธิตการเลี้ยงสัตว์ 205 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ

(1) ประชุมพิจารณากำหนดกรอบ/แนวทางดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกรเป้าหมายโครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง และจัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

(2) ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน เรื่องแผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตรมาส ครอบคลุมเป้าหมาย

(3) ลงพื้นที่/ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงาน เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ 4 ไตรมาส รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ส่วนกลาง พร้อมจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.2.22 โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ และการประมงเพื่อการบริโภค และสำรองอาหารไว้ในยามวิกฤติ มูลสัตว์ทำเป็นเชื้อเพลิงและปุ๋ยปรับปรุงดิน

(2) เพื่อมีศูนย์ฝึกปฏิบัติการด้านประกอบอาชีพ โดยมีแปลงสาธิตของราษฎรตัวอย่างโดยปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป

(3) เพื่อจัดเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยให้ราษฎรยืมพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีไปผสมหรือเลี้ยงแล้วส่งลูกคืนหรือขายให้ราษฎรนำไปเลี้ยง

(4) เพื่อให้มีศูนย์พัฒนาการเกษตร ศึกษาและเยี่ยมชมเพื่อนำเอาแบบอย่างการดำเนินงาน และการจัดการไร่นาทั้งที่เป็นของศูนย์พัฒนาฯ และครอบครัวเกษตรกรตัวอย่างไปพิจารณาตัดสินใจในการปรับปรุงไร่นาของตนเอง

1.2) เป้าหมายของโครงการ เกษตรกรที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1.3) หน่วยงานร่วมบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10 หน่วยงาน โดยกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับกรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมชลประทาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ งบปกติ 1,253,000 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ หน่วยงานมีการเบิกจ่ายงบประมาณ 1,253,000 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ 85 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยยกระดับเกษตรกรต้นแบบพัฒนาสู่การขยายผลองค์ความรู้ 5 ราย พัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 2 กลุ่ม 20 ราย ขยายผลเทคโนโลยีด้านพืชเกษตรกรในพื้นที่ 60 ราย

3.3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ 195 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 40 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4 ครั้ง 40 ราย อบรมการจัดทำบัญชี 15 ราย

3.4) แนะนำส่งเสริมการดำเนินงานกิจการของสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานกิจการของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนดพร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน อาทิเช่น - แนะนำส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น การเข้าร่วมประชุมใหญ่ภายใน 150 วัน การแก้ไขปัญหาการดำเนินการพัฒนาความเข้มแข็งตามศักยภาพ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสหกรณ์และส่งเสริมให้สมาชิกนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน แนะนำ ส่งเสริมการพัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เช่น ให้สหกรณ์มีอัตราการขยายตัวของปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นผลักดันศักยภาพด้านการรวบรวมผลผลิต การตลาดการเชื่อมโยงเครือข่าย แนะนำ ส่งเสริมให้สหกรณ์ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ตามประกาศ/คำแนะนำ ของนายทะเบียนสหกรณ์ให้สหกรณ์มีการดำเนินงาน ตามหลักธรรมาภิบาลมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีการควบคุมภายในที่ดี สหกรณ์ไม่มีข้อบกพร่องสมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 1 แห่ง 12 ครั้ง แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิประจำปี สามารถปิดบัญชีและประชุมใหญ่ได้ตามกำหนด โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 1 แห่ง 12 ครั้ง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์รวมทั้งการนำโครงการตามแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 1 ครั้ง 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

3.5) การจัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ 274 ไร่ จัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบ 5 ราย ดูแลแปลงแม่พันธุ์และแปลงรวบรวมพันธุ์ 80 ไร่ ดูแลจุดเรียนรู้ภายในศูนย์ฯ 5 จุด จัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 64 ไร่ สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 100 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 30 ไร่

3.6) สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 1,537,000 ตัว ร้อยละ 102 ของเป้าหมาย 1,500,000 ตัว สนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีก 20 ตัว ครอบคลุมเป้าหมาย

3.7) การประชุม/การติดตาม กำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชี 15 ราย ประสานข้อมูล/กรอบการดำเนินงาน อาทิ แผนแม่บทโครงการ 1 ครั้ง ประชุมพิจารณากำหนดกรอบ/แนวทางดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย และเกษตรกรเป้าหมายโครงการ 1 ครั้ง จัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม 1 ครั้ง ประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ 1 ครั้ง บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่/จังหวัด 4 ไตรมาส ลงพื้นที่/ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำสรุปรายงานเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ทราบ 4 ไตรมาส ประเมินผลสำเร็จโครงการและถอดบทเรียน 1 ครั้ง ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอ ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

3.2.23 โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อสนองพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 28 กรกฎาคม
- (2) เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน
- (3) เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน ดำเนินงานในพื้นที่ 77 จังหวัด เกษตรกร 79,934 ราย (เกษตรกร 1 ราย เข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก) และจัดคลินิก 308 ครั้ง (เป็นเป้าหมายของกรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ)

1.3) หน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ จำนวน 22,869,650 บาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงระยะเวลาข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – วันที่ 30 กันยายน 2567

3) ผลการดำเนินงาน

3.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ ดำเนินการเบิกจ่าย 22,798,950 บาท ร้อยละ 99.69 ของเป้าหมาย 22,869,650 บาท

3.2) ดำเนินการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 308 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดงานคลินิก มีเกษตรกรมารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ของแต่ละหน่วยงานที่มาให้บริการรวม 135,366 ราย ร้อยละ 162.78 จากเป้าหมาย 83,160 ราย ซึ่งเกษตรกร 1 ราย เข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก จำแนกเป็นรายคลินิก ดังนี้

- (1) คลินิกข้าว มีผู้เข้ารับบริการ 13,833 ราย ร้อยละ 251.51 จากเป้าหมาย 5,500 ราย
- (2) คลินิกบัญชี ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย
- (3) คลินิกประมง ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการ 14,069 ราย ร้อยละ 217.79 จากเป้าหมาย 6,460 ราย
- (4) คลินิกปศุสัตว์ ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการ 16,738 ราย ร้อยละ 108.98 จากเป้าหมาย 15,400 ราย
- (5) คลินิกพืช (กรมวิชาการเกษตร) มีผู้เข้ารับบริการ 11,658 ราย ร้อยละ 116.58 จากเป้าหมาย 10,000 ราย
- (6) คลินิกส่งเสริมการเกษตร ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการ 59,658 ราย ร้อยละ 193.69 จากเป้าหมาย 30,800 ราย
- (7) คลินิกส่งเสริมสหกรณ์ ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 308 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย โดยมีผู้เข้ารับบริการ 19,365 ราย ร้อยละ 129.10 จากเป้าหมาย 15,000 ราย
- (8) คลินิกหม่อนไหม ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 178 ครั้ง ร้อยละ 107.88 จากเป้าหมาย 165 ครั้ง
- (9) คลินิกกฎหมาย ให้บริการในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ 288 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

3.3 ผลการติดตามรายการโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนองพระราชปณิธาน
**“สืบสาน รักษา ต่อยอด
 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”**

พลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ 36 โครงการ

เกษตรกรได้รับการส่งเสริม
 และพัฒนาความรู้
 กว่า 40,417 ราย

น้อมนำพระราชดำริสู่การปฏิบัติ

ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านทรัพยากร	ด้านการขยายผล
<ol style="list-style-type: none"> รายได้เพิ่มขึ้น 14,929 บ./คร./ปี ลดรายจ่ายครัวเรือน 3,933 บ./คร./ปี ลดรายจ่ายการเกษตร 3,750 บ./คร./ปี 	<ol style="list-style-type: none"> ความมั่นคงทางอาหาร <ul style="list-style-type: none"> • บริโภคครบ 3 มื้อ 98% • บริโภคครบ 5 หมู่ 92% รวมกลุ่มเกษตรกร 67% ส่วนร่วมทำกิจกรรม 86% 	<ol style="list-style-type: none"> คุณภาพดินดีขึ้น 84% พืชพันธุ์หลากหลาย 52% โครงการอ่างเก็บน้ำ <ul style="list-style-type: none"> • ระบุดินทรุดตัว • ระบายน้ำเจือจางน้ำเสีย 18.11 ล้านลูกบาศก์เมตร • ชะลอน้ำเค็ม 173.13 ล้านลูกบาศก์เมตร 	<ol style="list-style-type: none"> ปฏิบัติต่อเนื่อง 85% เผยแพร่ความรู้ 49% ขยายผลเกษตร 86%

ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ

- 1) เกษตรกรในพื้นที่โครงการ มีความรู้ทางวิชาการด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านพัฒนาที่ดิน และด้านบัญชีครัวเรือน ส่งผลให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และมีรายได้ทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้น
- 2) ด้านการขับเคลื่อนโครงการ หน่วยงานดำเนินการตามภารกิจ และแผนปฏิบัติงานของตนเองเป็นหลัก การบูรณาการร่วมกันค่อนข้างน้อย ดังนั้นทุกหน่วยงานที่ขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ควรจัดทำแผนปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ที่รอบด้านทั้งด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการรวมกลุ่ม และด้านการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มส่งผล ซึ่งจะนำไปสู่การมีรายได้ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป
- 3) ด้านกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการบางส่วนเป็นผู้สูงอายุ และบางรายมีภาระกิจงานในแปลงเกษตร จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมโครงการได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ทุกหน่วยงานที่ขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ควรคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเปิดรับการพัฒนา และเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติในแปลงที่เห็นผลลัพธ์ที่มากขึ้น อีกทั้งสามารถพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบในอนาคต
- 4) ด้านการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตสินค้าแบบทั่วไป ไม่ได้ผลิตเพื่อการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ส่งผลให้ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน ดังนั้น กสท. ปท. ปม. กข. มม. พต. และวท. ควรเร่งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเพื่อการรับรองมาตรฐาน เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร

โครงการเกษตรวิชา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

1. สาระสำคัญของโครงการ

1. วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการเกษตรวิชาให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร
2. เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างหน่วยงานและชุมชนในการทำเกษตรแบบยั่งยืน
3. เป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าเป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ผลการติดตามโครงการ ปี 2566

2.1 ผลผลิต

- การอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร (พืช ปศุสัตว์ ประมง) จำนวน 5 หน่วยงาน เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตรวม 250 ราย ครบตามเป้าหมาย

เป้าหมาย : เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

บ้านกองหะ ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

เกษตรกรพื้นที่อื่น (ตามเป้าหมายหน่วยงาน)

หน่วยงาน : หน่วยงานบูรณาการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

13 หน่วยงาน และหน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5

หน่วยงาน

งบประมาณ : ด้านการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2566

งบประมาณ 201,200 บาท

วัตถุประสงค์การติดตาม : เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์

จากการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม : เก็บรวบรวมข้อมูลการส่งเสริมและฝึกอบรม โดยการ

สำรวจประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 5 หน่วยงาน

10 หลักสูตร และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 250 ราย

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

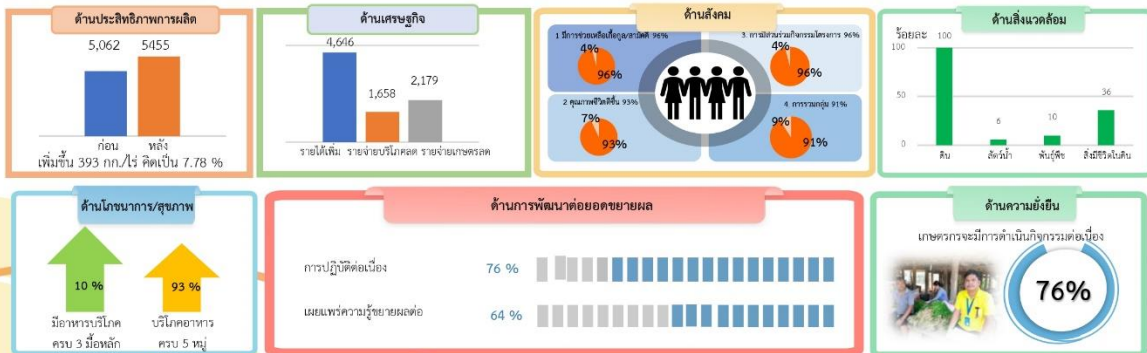
ประสบผลสำเร็จ
82%

องค์ความรู้ไปปฏิบัติ 88 %

12 %

ปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ 91 %

9 %

9. ข้อค้นพบ

- 1) เกษตรกรสนใจเข้าร่วมโครงการและ นำความรู้ไปปฏิบัติ แต่บางหลักสูตรอาจยังไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจมากนัก
- 2) การต่อยอดปรับปรุงสมพร ชาตการสนับสนุนอุปกรณ์ / เครื่องจักร เช่น เครื่องอบสมุนไพรในพื้นที่โครงการ
- 3) ด้านปัจจัยการผลิต ไม่มีการแจกปัจจัย ด้านปศุสัตว์ พันธุ์ปลาดุกมีขนาดเล็กนำไปเลี้ยงบางส่วนตาย

10. ข้อเสนอแนะ

- 1) ส่งเสริมการอบรมองค์ความรู้ที่สามารถต่อยอดไปสู่การเพิ่มรายได้อย่างเป็น รูปธรรม รวมถึงสนับสนุนการรวมกลุ่ม ที่เข้มแข็ง
- 2) ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ / เครื่องจักร ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อลดข้อจำกัดในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ
- 3) ปัจจัยการผลิตควรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่โครงการ

นางสาวเพียงจิต จิตต์เลิศ
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1
E-mail : evacm.zone1@gmail.com

เอกสาร

สรุปผลการติดตามโครงการเกษตรวิทยา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรการเกษตรที่ 1

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ไปยังบ้านกองแหะ หมู่ 4 ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่เป็นเขาหัวโล้น ราษฎรทำการเกษตรแบบไร่เลื่อนลอย หน้าดินถูกชะล้างพังทลาย ทรัพยากรป่าไม้เสื่อมโทรม มีพระราชดำริให้หน่วยงานทำการสำรวจพื้นที่ วางแผนการใช้ที่ดินและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เกษตรกรทำการเกษตรได้ การใช้ที่ดินมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ พัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูงและขยายผลสู่เกษตรกรเป็นต้นแบบในการทำงานบูรณาการระหว่างหน่วยงานและชุมชนในการทำเกษตรแบบยั่งยืน เป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการเกษตรวิทยาให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร

1.2.2 เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างหน่วยงานและชุมชนในการทำเกษตรแบบยั่งยืน

1.2.3 เป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าเป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการโครงการเกษตรวิทยา บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่โครงการ จำนวน 1,350 ไร่

1.4 งบประมาณ จำนวน 0.201 ล้านบาท

1.5 หน่วยงาน หน่วยงานบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรฯ 20 หน่วยงาน และหน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 หน่วยงาน

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ โครงการเกษตรวิชญา บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ พื้นที่ที่โครงการ จำนวน 1,350 ไร่

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาของข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย รวม 5 ราย และเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ 75 ราย

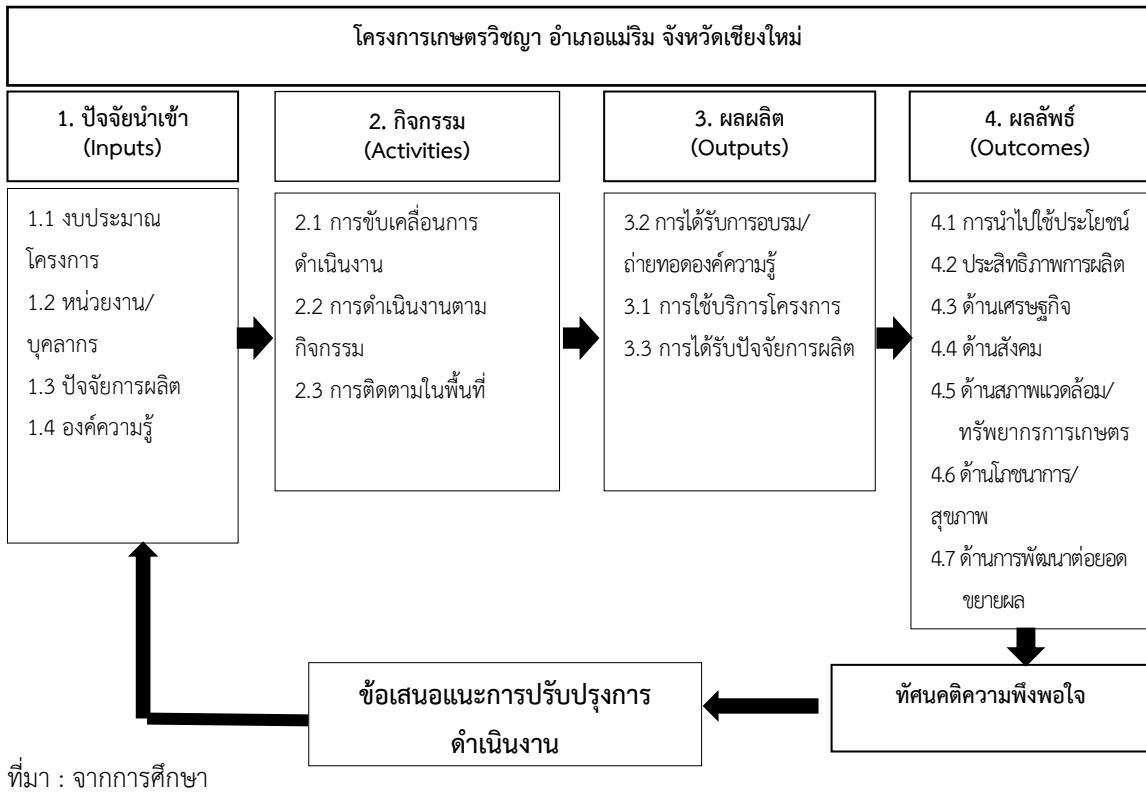
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงาน ฯ ของแต่ละหน่วยงานและข้อมูลจาก เอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลข มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบ ค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอ รายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับ เกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับ จำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการเกษตรวิทยา บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2566) ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 201,200 บาท ครบตามเป้าหมาย โดยสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ เบิกจ่าย 139,000 บาท สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ เบิกจ่าย 11,400 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ เบิกจ่าย 12,000 บาท สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ เบิกจ่าย 32,000 บาท สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เบิกจ่าย 6,800 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะกรรมการโครงการเกษตรวิทยาขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีคณะทำงานโครงการเกษตรวิทยา 1 คณะ และคณะทำงานโครงการเกษตรวิทยาระดับพื้นที่ 1 คณะ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 คณะ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการครบตามเป้าหมาย โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์สนับสนุนสมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 30 เล่ม กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุน เมล็ดพันธุ์ผัก 18 กระป๋อง กาวเหลืองดักแมลง 60 กระปุก สารล่อแมลงวันเมทิล ยูจินอล 60 กระปุก กรมประมงสนับสนุน ปลานิล 10,000 ตัว ปลาตูก 6,000 ตัว อาหารปลา 10 กระสอบ พลาสติกปูบ่อ 20 ฟืน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต ที่สนับสนุนเกษตรกรมีเพียงด้านพืช และประมง

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด เนื่องจากไม่มีการสนับสนุนปัจจัยด้านปศุสัตว์

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 10 หลักสูตร ได้แก่

- 1) นายธนาคารน้อยประจำป่าธนาคารอาหารชุมชน
- 2) การผลิตน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพในท้องถิ่นที่ปลอดภัยตามแบบภูมิปัญญาไทย
- 3) การนวดประคบและอบสมุนไพร
- 4) การเพิ่มช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรด้วย Digital Marketing

(ตลาดออนไลน์)

5) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแหล่งธนาคารอาหารชุมชน

(รุ่นที่ 2)

- 6) การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ
- 7) การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ
- 8) การเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน
- 9) การเลี้ยงปลาตูกในบ่อพลาสติก
- 10) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์/

กลุ่มเกษตรกร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 10 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินงาน 13 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรมในพื้นที่เป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดย

1) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ถ่ายทอดองค์ความรู้การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำจิตสำนึกรักษ์ป่า ประโยชน์จากป่าและพืชสมุนไพร การทำน้ำสมุนไพร การทำลูกประคบสมุนไพร การนวดประคบ การตลาดออนไลน์เพิ่มช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพร การเรียนรู้ตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การออมเงิน 100 ราย

2) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ ถ่ายทอดองค์ความรู้ กำกับแนะนำการจัดทำบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 30 ราย

3) สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการเกษตรการผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ 60 ราย

4) สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการประมง การเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน และการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก 40 ราย

5) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ถ่ายทอดองค์ความรู้หลักการ อุดมการณ์และวิธีการของสหกรณ์ และร่วมจัดทำแผนการพัฒนาสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 95 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงานและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องติดตาม 3 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ อบรมเกษตรกร 250 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรม นายธนาคารน้อยประจำอำเภออาหารชุมชน 20 ราย การผลิตน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพในท้องถิ่นที่ปลอดภัยตามแบบภูมิปัญญาไทย 20 ราย การนวดประคบและอบสมุนไพร 20 ราย การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรด้วย Digital Marketing (ตลาดออนไลน์) 20 ราย ส่งเสริม การเรียนรู้ตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแหล่งอาหารชุมชน 20 ราย การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 30 ราย การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ 60 ราย การเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน 20 ราย การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก 20 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการพัฒนา สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 250 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ ต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 76.00 ที่ค่าคะแนน 4.71 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 18.67 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และร้อยละ 5.33 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	88.89	11.11	-	-	-	4.89	มากที่สุด
2. ด้านประมง	66.66	16.67	16.67	-	-	4.50	มากที่สุด
3. ด้านบัญชี	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. ด้านสหกรณ์	83.33	16.67	-	-	-	4.83	มากที่สุด
5. ด้านปฏิรูปที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
6. ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	66.66	16.67	16.67	-	-	4.50	มากที่สุด
7. ด้านการตลาด	50.00	33.33	16.67	-	-	4.33	มากที่สุด
8. ส่งเสริมอาชีพ	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
เฉลี่ย	76.00	18.67	5.33	-	-	4.71	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ เกษตรกรได้รับการบริการ 250 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยเกษตรกรเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 250 รายต่อปี

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 190 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับปัจจัยการผลิตด้านพืช ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ผัก สารล่อแมลง กาวดักแมลง ด้านประมง ได้แก่ พันธุ์ปลานิลและปลาดุก อาหารปลา พลาสติกกรองบ่อ ด้านบัญชี ได้แก่ สมุดบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน ด้านปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ กระจุกออมสินทำจากไม้ไผ่ และด้านการส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ น้ำสมุนไพรรักษาโรค

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 97 ราย

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 84.62 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.82 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 12.30 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 3.08 พึงพอใจระดับปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. ด้านประมง	75.00	20.00	5.00	-	-	4.70	มากที่สุด
3. ด้านบัญชี	55.56	33.33	11.11	-	-	4.44	มากที่สุด
4. ด้านปฏิรูปที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	91.67	8.33	-	-	-	4.92	มากที่สุด
ภาพรวม	84.62	12.30	3.08	-	-	4.82	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 88.00 นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในด้านพืชผักปลอดภัย การเลี้ยงปลาตกและปลานิล สหกรณ์ นายธนาคารน้อย และการทำน้ำสมุนไพร ลูกประคบ เป็นต้น ส่วนร้อยละ 12.00 ที่ไม่นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ไม่มีแรงจูงใจในการบันทึกบัญชี ความรู้ไม่พอ เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	100.00	-	100.00
ด้านประมง	100.00	-	100.00
ด้านบัญชี	55.56	44.44	100.00
ด้านสหกรณ์	100.00	-	100.00
ด้าน ส.ป.ก.	100.00	-	100.00
ด้าน ศก.พอเพียง	83.33	16.67	100.00
ด้านตลาดออนไลน์	33.33	66.67	100.00
ด้านการส่งเสริมอาชีพ	100.00	-	100.00
รวม	88.00	12.00	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 94.67 นำปัจจัยที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ โดยทุกรายนำเมล็ดพันธุ์ผัก พันธุ์ปลาบิล พันธุ์ปลาตุก อาหารปลา อุปกรณ์การทำสมุนไพร น้ำสมุนไพรตรีผลา และลูกประคบ มีเพียงด้านบัญชีที่นำไปใช้ ร้อยละ 55.56 และในส่วนที่ไม่ใช้ประโยชน์ ร้อยละ 5.33 ให้เหตุผลว่าขาดแรงจูงใจ (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	100.00	-	100.00
ด้านประมง	100.00	-	100.00
ด้านบัญชี	55.56	44.44	100.00
ด้าน ส.ป.ก.	100.00	-	100.00
ด้านการส่งเสริมอาชีพ	100.00	-	100.00
รวม	94.67	5.33	99.93

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิตพืชรายได้หลัก สินค้าชาโยเต้ ผลผลิตต่อหน่วย ปี 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 2,278 กิโลกรัมต่อไร่ และปี 2566 (หลังเข้าร่วมโครงการ) มีผลผลิตเฉลี่ย 2,711 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 433 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.00 สินค้าถั่วแขก ผลผลิตต่อหน่วย ปี 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 933 กิโลกรัมต่อไร่ และปี 2566 (หลังเข้าร่วมโครงการ) มีผลผลิตเฉลี่ย 933 กิโลกรัมต่อไร่ เท่าเดิม และสินค้าหอมหัวใหญ่ ผลผลิตต่อหน่วย ปี 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 5,062 กิโลกรัมต่อไร่ และปี 2566 (หลังเข้าร่วมโครงการ) มีผลผลิตเฉลี่ย 5,455 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 394 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.78 จากการเกษตรกรส่วนใหญ่ดูแลผลผลิตดีขึ้น นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติส่งผลให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพการผลิตพืชหลักในพื้นที่เป้าหมายเปรียบเทียบระหว่าง ปี 2565 และปี 2566

หน่วย: กิโลกรัมต่อไร่

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ชาโยเต้	2,278.02	2,710.95	433	19.00
2. ถั่วแขก	933.33	933.33	-	-
3. หอมหัวใหญ่	5,061.69	5,455.49	393.80	7.78

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) การลดรายจ่าย เกษตรกรร้อยละ 50.67 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากการปรับเปลี่ยนมาบริโภคพืชผักสวนครัว สมุนไพร ไข่ ปลา ที่ได้จากแปลงของตนเอง ที่เกิดจากความู้และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริม ส่วนอีกร้อยละ 49.33 ที่ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภค

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 1,658.80 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 26.40 (ปี 2565 รายจ่าย 6,283.38 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายจ่าย 4,624.57 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) ลดค่าใช้จ่ายจากพืชผักสวนครัว สมุนไพร และพืชผักตามฤดูกาล เฉลี่ย 307.69 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากไข่ไก่ที่เลี้ยงเฉลี่ย 800.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาจากปลานิลที่เลี้ยง เฉลี่ย 551.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 6 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภค เปรียบเทียบระหว่าง ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	4,121.15	3,813.46	- 307.69	-7.47
2. ด้านประมง	1,200.00	400.00	- 800.00	-66.67
3. ด้านปศุสัตว์	962.22	411.11	- 551.11	-57.27
รวม	6,283.38	4,624.57	- 1,658.80	-26.40

ที่มา : จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 17.33 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตจากแปลงเกษตรผสมผสาน มีการใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้ปุ๋ยหมัก การทำเกษตรปลอดภัย การเลี้ยงปลานิล เลี้ยงปลานิล ส่วนร้อยละ 82.67 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ เนื่องจากเน้นการบริโภคในครัวเรือนก่อน รวมถึงผลผลิตที่ได้ไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,746 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.02 (ปี 2565 รายได้ 94,517 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 99,263 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) รายได้ที่เพิ่มขึ้นมาจากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืช เฉลี่ย 19,508.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านประมง 600.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากที่ผ่านมาเกษตรกรที่ผ่านการอบรมไม่เคยมีรายได้จากการประมง (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

ตารางที่ 7 รายได้จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพการเกษตร เปรียบเทียบระหว่าง ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	94,517.00	98,663.00	4,146.00	4.39
2. ด้านประมง	-	600.00	600.00	100.00
รวม	94,517.00	99,263.00	4,746.00	5.02

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 52.00 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารกำจัดศัตรูพืช โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ รวมทั้งเก็บพันธุ์เอง ในส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 48.00 ที่ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ ให้เหตุผลว่ามีการใช้น้อยอยู่แล้ว และใช้ในปริมาณเดิมเพื่อเพิ่มผลผลิตตามความต้องการของตลาด

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 2,179.54 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 12.02 จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี เฉลี่ย 1,139.14 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าสารกำจัดศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี การลดค่าพันธุ์ และการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยและการผลิตอาหารสัตว์ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรได้เฉลี่ย 540.40 250.00 150.00 และ 100.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 8 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร เปรียบเทียบระหว่าง ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี	4,209	3,069	- 1,139.14	- 27.06
2. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก	1,413	1,313	- 100.00	- 7.08
3. ลดค่าสารกำจัดศัตรูพืช	1,750	1,210	- 540.40	- 30.88
4. ลดค่าพันธุ์	9,660	9,510	- 150.00	- 1.55
5. ลดการใช้สารเคมี	1,100	850	- 250.00	- 22.73
รวม	18,131.47	15,951.93	- 2,179.54	- 12.02

ที่มา : จากการสำรวจ

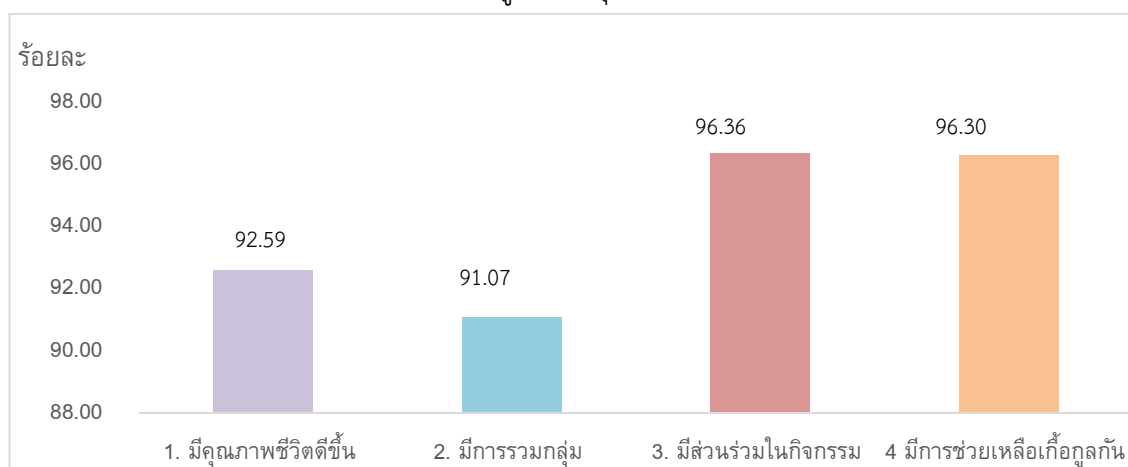
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 92.59 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ลดรายจ่าย และมีรายได้เสริม รวมถึงมีสุขภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ร้อยละ 91.07 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม โดยกลุ่มเกษตรกร 58 ราย กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มนวดประคบสมุนไพร เป็นต้น ร้อยละ 96.36 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันปลูกป่า ปลูกพืชผักในแปลงเรียนรู้ ร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่สาธารณะ เผ่าระวังไฟฟ้าและการทำแนวกันไฟ เป็นต้น ร้อยละ 96.30 มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสามัคคี โดยแบ่งปันผลผลิตการเกษตรให้กัน เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.45 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยทุกรายเห็นว่าดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น พบสิ่งมีชีวิตในดินปริมาณเพิ่มขึ้น (ไส้เดือน) ร้อยละ 36.73 พรรณพืชมากขึ้น และไม่มีกลิ่นสารเคมีในแปลงเกษตร ส่วนร้อยละ 18.52 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนมีการใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักแต่ในปริมาณน้อยไม่ต่อเนื่อง (ตารางที่ 9)

สรุปผล มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	81.48
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	100.00
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	6.12
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	10.20
1.4 ไม่มีกลิ่นสารเคมีในแปลงเกษตร	10.20
1.5 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	36.73
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	18.52

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงได้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า เกษตรกรทุกรุ่นเรือ่นมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก จากการนำพืชผักสวนครัว ไข่ ปลา มาบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 92.86 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ (ตารางที่ 10)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

อาหารจากในชุมชนน้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม

ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 10 การบริโภคอาหารของครัวเรือนเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มือหลัก	
1.1 ครบ 3 มือ	100.00
1.2 ไม่ครบ 3 มือ	-
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	92.86
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	7.14
3. แหล่งอาหารที่ครัวเรือนบริโภค	
3.1 อาหารมาจากในชุมชนร้อยละ 80 ขึ้นไป	61.40
3.2 อาหารมาจากในชุมชนน้อยกว่าร้อยละ 80	38.60

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง มีเกษตรกรร้อยละ 76.00 นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง โดยทุกรายนำไปปฏิบัติต่อเนื่องในด้านการผลิตพืชผักปลอดภัย การรวมกลุ่มสหกรณ์ กฎหมาย ส.ป.ก. การอนุรักษ์ป่า น้ำ และการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 75.00 เลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก และเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน ร้อยละ 58.33 ทำน้ำสมุนไพร และทำลูกประคบสมุนไพร พร้อมวิธีการนวดประคบ ร้อยละ 44.44 บันทึกบัญชีรายรับ-จ่ายในครัวเรือน/ต้นทุนอาชีพ ในส่วนที่ไม่นำไปปฏิบัติต่อ ร้อยละ 24.00 ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ขาดวัตถุดิบในการต่อยอด และขาดประสบการณ์ (ตารางที่ 11)

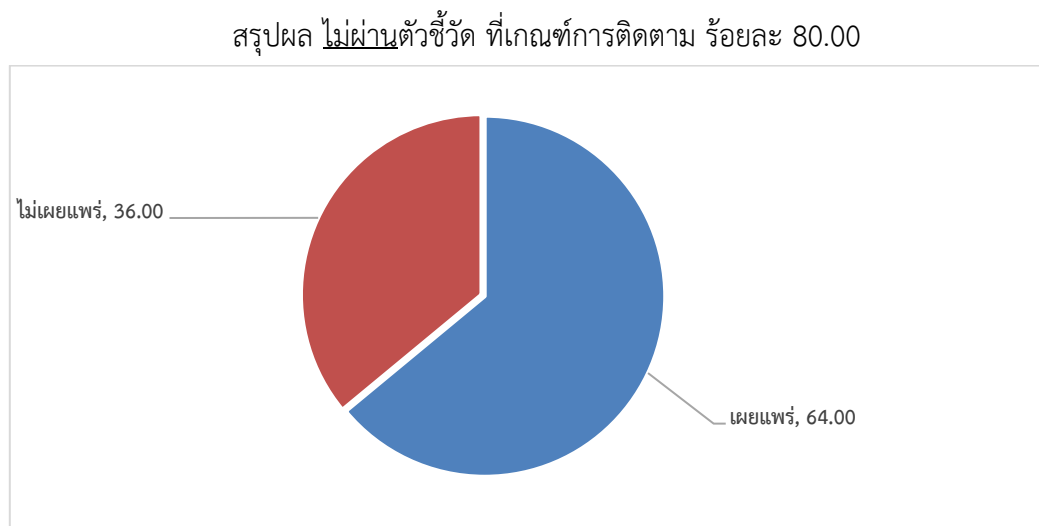
สรุปผล ไม่ผ่าน ตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 11 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	นำความรู้/ปัจจัยไปใช้ต่อเนื่อง		
	ใช้ต่อ	ไม่ใช้ต่อ	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านประมง	75.00	25.00	
3. ด้านบัญชี	44.44	55.56	
4. ด้านสหกรณ์	100.00	-	
5. ด้าน ส.ป.ก.	100.00	-	
6. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	
7. ด้านตลาดออนไลน์	16.67	83.33	
8. ด้านส่งเสริมอาชีพ	58.33	41.67	
ภาพรวม	76.00	24.00	

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่น มีเกษตรกรร้อยละ 64.00 มีนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องของการทำลูกประคบ วิธีการนวด การทำน้ำสมุนไพร การผลิตพืชผักปลอดภัย การอนุรักษ์ป่า อนุรักษ์น้ำ การใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิต การเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น ในส่วนที่ไม่มีนำความรู้ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่นต่อ ร้อยละ 36.00 ให้เหตุผลว่าเพื่อนบ้านผ่านการอบรมมาเช่นเดียวกัน (ภาพที่ 3)

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 83.61 ที่ค่าคะแนน 4.84 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 16.39 พึงพอใจระดับมาก (ตารางที่ 12)

สรุปผล ความพึงพอใจด้านหลักสูตรอบรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป ความพึงพอใจด้านวิทยากร/การถ่ายทอดความรู้ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ความพึงพอใจด้านสถานที่จัดอบรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป ความพึงพอใจด้านการดำเนินงานโครงการ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	73.61	26.39	-	-	-	4.55	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	87.50	12.50	-	-	-	4.68	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	86.11	13.89	-	-	-	4.67	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	86.11	13.89	-	-	-	4.67	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	84.72	15.28	-	-	-	4.65	มากที่สุด
ภาพรวม	83.61	16.39	-	-	-	4.84	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการเกษตรวิชญา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 13)

- 3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด
- 3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 13 ตัวชี้วัด
- 3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการเกษตรวิชญา ตำบลกองแหะ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านตัวชี้วัด 30 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 37 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 81.08

ตารางที่ 13 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ของความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ที่ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	4	80.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	19	13	68.42
5. ความพึงพอใจ	5	5	100.00
ภาพรวม	37	30	81.08

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

4.1.1 ผลจากการส่งเสริมและฝึกอบรม พบว่ามีรายได้ทางการเกษตรหลากหลายเพิ่มขึ้น เนื่องจากสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสำคัญ เช่น ซาโยเต้ ถั่วแขก หอมหัวใหญ่ ส่งผลให้มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น แต่บางหลักสูตรอาจยังไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจมากนัก

4.1.2 ด้านการรวมกลุ่ม เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมทางการเกษตรร่วมกัน เช่น กลุ่มเกษตรกร 58 ราย แต่กลุ่มที่จัดตั้งบางกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มยังไม่เป็นรูปธรรม

4.1.3 ชุมชนมีความสามัคคี มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้น เช่น การปลูกป่า การเผาระวังไฟป่า การทำแนวกันไฟป่า ทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น

4.1.4 การต่อยอดแปรรูปสมุนไพร เช่น ทำลูกประคบสมุนไพร ยังไม่มีวัตถุดิบแปรรูปสมุนไพรบางชนิดในพื้นที่ ขาดการสนับสนุนอุปกรณ์ / เครื่องจักร เช่น เครื่องอบสมุนไพรในพื้นที่โครงการ รวมถึงการทำการตลาดออนไลน์ปฏิบัติได้ค่อนข้างยาก

4.1.5 พันธุ์ปลาตกที่ได้รับมีขนาดเล็ก ส่งผลให้นำไปเลี้ยงแล้วปลาตายบางส่วน

4.1.6 ด้านปศุสัตว์ยังไม่มีกรอบและแจกจ่ายการผลิต

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง และกรมปศุสัตว์ ควรส่งเสริมการอบรมความรู้ด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่องให้ครบถ้วนทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง

4.2.2 ควรส่งเสริมการอบรมองค์ความรู้ที่สามารถต่อยอดไปสู่การเพิ่มรายได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การสร้างอาชีพเสริม ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง เพื่อร่วมกันผลิตสินค้าตลอดจนเสริมองค์ความรู้ด้านการผลิต และการจัดหาตลาดร่วมกัน

4.2.3 กรมประมง ควรส่งเสริม / สนับสนุน พันธุ์สัตว์น้ำที่เกษตรกรในพื้นที่สนใจ โดยสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำมีอายุที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และติดตามการนำพันธุ์สัตว์น้ำไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

4.2.4 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมส่งเสริมการเกษตร ควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปผลผลิตอย่างต่อเนื่อง เช่น การแปรรูปสมุนไพร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาด รวมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ / เครื่องจักร ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อลดข้อจำกัดในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปราจีนบุรี

1. สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี

เป้าหมาย : พื้นที่อ่างเก็บน้ำและบริเวณโดยรอบ ได้รับการพัฒนาอนุรักษ์ฟื้นฟู ราษฎรโดยรอบ มีอาชีพที่มั่นคงและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

หน่วยงาน : ชป. กช. ปม. ปต. พต. สปก. ตส. กสก. กสส. สป.กช. และ สตท.

งบประมาณ : จำนวน 30.4960 ล้านบาท

วัตถุประสงค์การติดตาม : เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม : ข้อมูลปฐมภูมิ จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของ กช. และเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ปี 66 ข้อมูลทุติยภูมิ จากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล : เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

กรอบแนวคิดการติดตาม : ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- การอบรม **100%**
- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต **100%**

การนำไปใช้ประโยชน์

- ความรู้ **96%**
- ปัจจัยการผลิต **98%**

2.2 ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ

ด้านสังคม

ด้านประสิทธิภาพการผลิต

- ผลผลิตเพิ่มขึ้น 40 กิโลกรัม/ไร่
คิดเป็น 10%

ด้านสิ่งแวดล้อม

ดินดีขึ้น 72% นำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ 61%

ประสบความสำเร็จ
91%

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด
ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.73

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 การก่อสร้างระบบชลประทานบางส่วนยังไม่แล้วเสร็จ ชป. ควรเร่งดำเนินการเพื่อการใช้ประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น
- 3.2 การทำปุ๋ยหมัก สารชีวภัณฑ์ อาหารสัตว์ สามารถลดค่าใช้จ่ายการผลิต กสก ปต. ปม. กช. พต. ควรส่งเสริมขยายผลอย่างต่อเนื่อง
- 3.3 ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ในรูปแบบรวมกันผลิต รวมกลุ่มจำหน่าย เพื่อให้เกิดกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง
- 3.4 โครงการมีความพร้อมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คณะทำงานฯ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Online

www.eva.oae.go.th

นาย ชวสร นกเดช

ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ประเมินผล

E-mail : rdpcc8572@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1 เป็นแหล่งน้ำต้นทุนและเพิ่มพื้นที่ชลประทานในฤดูฝน 111,300 ไร่ และฤดูแล้ง 45,000 ไร่ ในเขตอำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

1.1.2 ช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำปราจีนบุรี และลุ่มน้ำสาขาในเขตพื้นที่อำเภอนาดี และอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

1.1.3 เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎรและการประปา

1.1.4 ช่วยรักษาระบบนิเวศ ผลักดันน้ำเค็มและน้ำเน่าเสียในแม่น้ำปราจีนบุรี และแม่น้ำบางปะกง

1.1.5 อ่างเก็บน้ำจะเป็นแนวกันชนหรือแนวป้องกันการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและอุทยานแห่งชาติปางสีดา รวมทั้งช่วยเพิ่มระดับความชุ่มชื้นในพื้นที่ป่าไม้ ทำให้โอกาสการเกิดไฟไหม้ป่าลดลง หรือหากเกิดไฟป่าก็จะมีแหล่งน้ำต้นตุนที่จะสามารถนำน้ำมาใช้ดับไฟป่าได้

1.2 เป้าหมายของโครงการ

อ่างเก็บน้ำและบริเวณโดยรอบ ได้รับการพัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู ประกอบกับราษฎรโดยรอบโครงการฯ มีความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้มีอาชีพที่มั่นคงและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.3 งบประมาณ

1.3.1 งบประมาณก่อสร้างทั้งหมดของโครงการ 1,282.000 ล้านบาท

1.3.2 งบประมาณที่ดำเนินการปี พ.ศ. 2566 จำนวน 30.4960 ล้านบาท

1.4 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ

กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เพื่อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ติดตามความก้าวหน้า/ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.2.2 ติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากการเข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการ กลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรกรที่เข้ารับบริการ/เข้าร่วมโครงการในปีงบประมาณ 2566 และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของแต่ละหน่วยงาน

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ และเกษตรกรที่ได้ใช้ประโยชน์ หรือผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ อ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ปี 2566

2.3.2 แหล่งข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Date) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ และแบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่ได้ใช้ประโยชน์ หรือผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยกำหนดขนาดตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ เป็นแบบสอบถามข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน ปี 2566 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากหน่วยงานที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย

1.2) เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 เป็นแบบสอบถามข้อมูลผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ความพึงพอใจของเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน (Simple Random Sampling Without Replacement) จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการ จากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กำหนดขนาดตัวอย่างที่ร้อยละ 30.00 ตัวอย่างที่สำรวจได้ 46 ตัวอย่าง จากเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ทั้งหมด 66 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดทัศนคติ มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ที่สร้างขึ้นโดย Rensis Likert ถือเป็นเครื่องมือการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพที่นิยมใช้กันทั่วไป เพื่อใช้วัดตัวแปร อาทิ ทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งวิธีการได้ของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล ต้องออกแบบสอบถามระดับความคิดเห็น ในคำถามแต่ละข้อได้หลายระดับ (Likert, R. 1932) ในการประเมินผลครั้งนี้ ได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 5 พึงพอใจมาก เท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลาง เท่ากับ 3 พึงพอใจน้อย เท่ากับ 2 และพึงพอใจน้อยที่สุด เท่ากับ 1

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{5 - 1}{5} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= 0.80 \end{aligned}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (5 คะแนน)

เกณฑ์พิจารณาช่วงคะแนน โดยคะแนนเต็ม 5 จาก 5 ระดับ ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับ คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อย

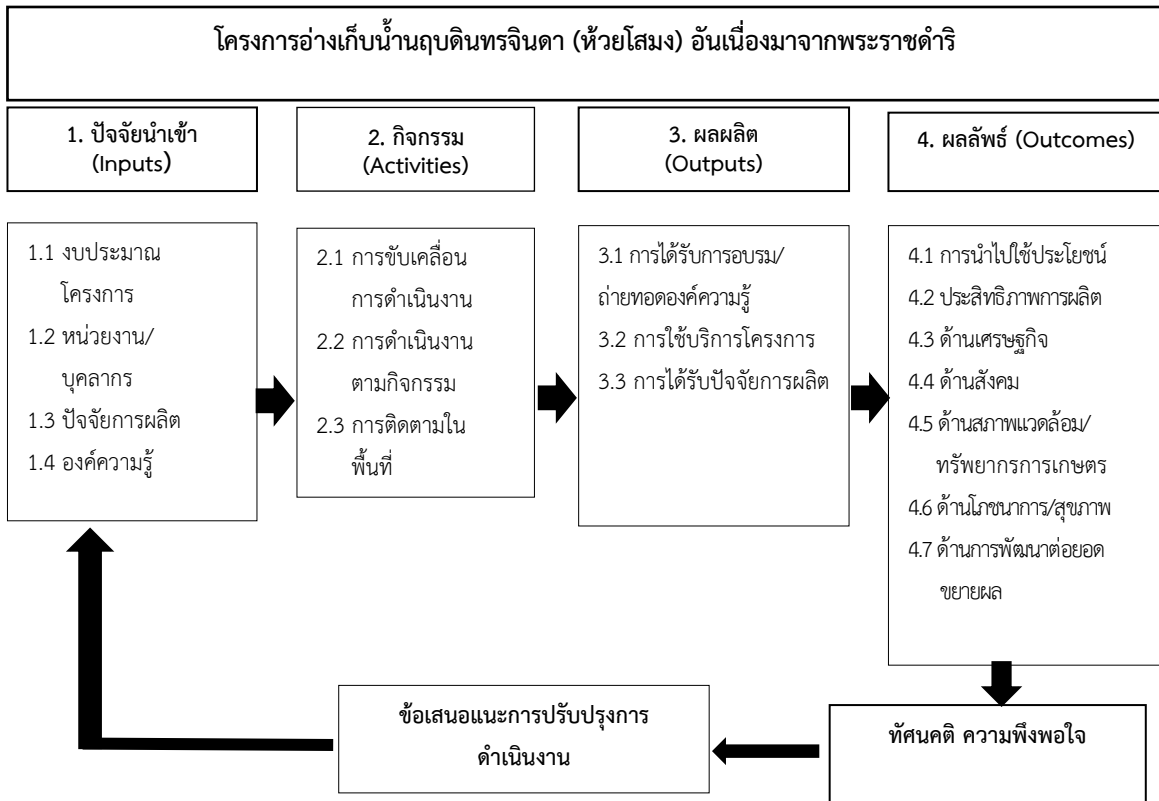
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมากที่สุด

3) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.4 กรอบแนวคิด ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ

1) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เบิกจ่ายงบประมาณรวม 28,492,400 บาท ร้อยละ 93.43 ของเป้าหมาย 30,496,000 บาท ภายใต้งบประมาณของหน่วยงานหลักกรมชลประทาน มีผลการเบิกจ่าย 28,461,400 บาท ร้อยละ 93.42 ของเป้าหมาย 30,465,000 บาท (ซึ่งมีการเบิกจ่าย แทนกรมชลประทาน 1,902,435 บาท ครบตามเป้าหมาย ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานประมงจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครราชสีมา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปราจีนบุรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดปราจีนบุรี และศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี) และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีผลเบิกจ่าย 31,000 บาท (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90.00

ตารางที่ 1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ ปึงงบประมาณ พ.ศ. 2566

รายการ	งบประมาณ (บาท)		
	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กรมชลประทาน	30,465,000	28,461,400	93.42
1.1 เบิกจ่ายกรมชลประทาน	28,562,565	26,558,965	92.99
1.2 เบิกจ่ายงบประมาณแทนกรมชลประทาน (EIMP)	1,902,435	1,902,435	100.00
1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปราจีนบุรี	10,535	10,535	100.00
2) สำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี	355,900	355,900	100.00
3) สำนักงานประมงจังหวัดปราจีนบุรี	500,000	500,000	100.00
4) หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดฯ	500,000	500,000	100.00
5) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครราชสีมา	500,000	500,000	100.00
6) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปราจีนบุรี	6,000	6,000	100.00
7) ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี	30,000	30,000	100.00
2. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	31,000	31,000	100.00
รวม	30,496,000	28,492,400	93.43

ที่มา : รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ คณะทำงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา อย่างมีส่วนร่วม ด้านการปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร ครั้งที่ 1/2567

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร

1) คณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ คณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาพื้นที่ โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา อย่างมีส่วนร่วม โดยมีองค์ประกอบ

1.1) คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดาอย่างมีส่วนร่วม (ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดปราจีนบุรี เป็นกรรมการและเลขานุการ)

1.2) คณะทำงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาพื้นที่โครงการโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดาอย่างมีส่วนร่วม ด้านการบริหารจัดการน้ำ (ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤบดินทรจินดา เป็นประธาน หัวหน้าฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทานฯ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ)

1.3) คณะทำงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาพื้นที่โครงการโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดาอย่างมีส่วนร่วม ด้านการปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร (เกษตรและสหกรณ์จังหวัดปราจีนบุรีเป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ)

1.4) คณะทำงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่โครงการโครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอย่างมีส่วนร่วม ด้านเมืองสมุนไพร (นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยฯ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ)

1.5) คณะทำงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่โครงการโครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอย่างมีส่วนร่วม ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี เป็นประธาน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ/ชำนาญการฯ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ครอบคลุมเป้าหมายการจัดตั้งคณะกรรมการ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนพันธุ์พืช 1,434 ตัน ปุ๋ยคอก 70 กระสอบ กรมประมงสนับสนุนพันธุ์ปลาดุกแก่เกษตรกร 128,000 ตัว อาหารปลา 120 กระสอบ และสนับสนุนพันธุ์กุ้งก้ามกราม 1,000,000 ตัว ปลาดุกพื้นขาว ปลาดุกพื้นทอง ปลาโพง 220,000 ตัว และปลาสรวย 280,000 ตัว ปล่อยลงอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา และกรมปศุสัตว์ สนับสนุนพันธุ์แม่โค-กระบือ รายละเอียด 1 ตัว 10 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ครอบคลุมเป้าหมายการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต ด้านพืชสนับสนุนทุเรียน เงาะ ส้มโอ มะพร้าว มะม่วง ละคร และปุย เป็นต้น ด้านปศุสัตว์สนับสนุนพันธุ์แม่โค-กระบือ และด้านประมงสนับสนุนพันธุ์ปลาดุก ปลาดุกพื้นขาว ปลาโพง ปลาสรวย กุ้งก้ามกราม โดยดำเนินการครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ หน่วยงานถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอดเรื่องการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการปลูกพืชแบบเกษตรผสมผสาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลไม้ยืนต้นเพื่อการปลูกพืชแบบเกษตรผสมผสาน ระบบธนาคารโค การผลิตและการใช้อินทรีย์ชีวภาพ การทำและการใช้น้ำหมักชีวภาพ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ครอบคลุมเป้าหมายการถ่ายทอดความรู้ของหน่วยงาน

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน การบูรณาการของหน่วยงานโครงการอ่างเก็บน้ำ ฤๅษีเทวี (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ในส่วนของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 10 หน่วยงาน ได้แก่ กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยดำเนินการ จัดประชุมในพื้นที่ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานร่วมบูรณาการตามแผน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดังนี้

1) กรมชลประทาน โดยสำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 11 สำนักบริหารโครงการ ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาฤๅษีเทวี ดำเนินการเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจด้านการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และติดตามตรวจสอบสภาพภูมิอากาศ อุตุวิทยามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสัตวศาสตร์ มีความก้าวหน้าการดำเนินงานก่อสร้างของโครงการ ประกอบด้วย งานก่อสร้างเขื่อนและอาคารประกอบ และงานก่อสร้างระบบส่งน้ำ รายละเอียดงานก่อสร้าง ดังนี้

1.1) งานจ้างการก่อสร้างอาคารพร้อมส่วนประกอบอื่น ๆ ของระบบส่งน้ำ ดำเนินการก่อสร้างส่วนประกอบอื่นเสร็จเรียบร้อยแล้ว

1.2) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 1 ประกอบด้วย งานก่อสร้าง คลองส่งน้ำสายใหญ่ความยาว 46.968 กิโลเมตร และคลองส่งน้ำสายย่อย 12 สาย ความยาวรวม 37.018 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบ ครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 40,000 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 97.21 ส่วนที่เหลือร้อยละ 2.79 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากมีราษฎรบางรายไม่ยินยอมให้เข้าใช้พื้นที่ซึ่งต้องใช้พระราชกฤษฎีกาเวนคืน เพื่อส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้างได้อย่างต่อเนื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการจ่ายค่าที่ดินให้กับราษฎรฯ

1.3) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งซ้าย สัญญาที่ 2 ประกอบด้วย งานก่อสร้าง คลองส่งน้ำสายย่อย 25 สาย ความยาวรวม 102.697 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบครอบคลุมพื้นที่ชลประทาน 54,800 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 60.54 ส่วนที่เหลือร้อยละ 39.46 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากการจัดหาที่ดินไม่เป็นไปตามแผน จากการเปลี่ยนลักษณะทำประโยชน์ที่ดินของราษฎร และมีการแก้ไขสัญญาจากการแก้ไขแบบเพื่อลดผลกระทบให้กับราษฎรฯ

1.4) งานจ้างก่อสร้างระบบระบายน้ำฝั่งซ้าย ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองระบายน้ำ 9 สาย ความยาวรวม 44.10 กิโลเมตร พร้อมอาคารประกอบ 52 แห่ง ดำเนินการแล้วร้อยละ 81.81 ส่วนที่เหลือร้อยละ 18.19 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดหาที่ดินและส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้าง ซึ่งจัดหาที่ดินได้ 405 แปลง จ่ายค่าที่ดินแล้ว 312 แปลง ร้อยละ 77.00

1.5) งานก่อสร้างระบบชลประทานฝั่งขวา ประกอบด้วย งานก่อสร้างคลองส่งน้ำสายใหญ่ ยาว 14.569 กิโลเมตร คลองส่งน้ำสายย่อย 9 สาย ความยาวรวม 19.346 กิโลเมตร คลองระบายน้ำ 2 สาย ความยาวรวม 8.950 กิโลเมตร พื้นที่ชลประทาน 16,500 ไร่ ดำเนินการแล้วร้อยละ 36.42 ส่วนที่เหลือร้อยละ 63.58 ดำเนินการได้ล่าช้า เนื่องจากผู้รับจ้างไม่นำเครื่องจักร และบุคลากรมาปฏิบัติตามแผน ซึ่งคณะกรรมการได้ส่งหนังสือเร่งรัดแจ้งผู้รับจ้าง 23 ฉบับ

1.6) การบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาในปี 2566/67 เนื่องจากระบบคลองส่งน้ำยังไม่แล้วเสร็จ การบริหารจัดการน้ำจึงดำเนินการด้วยวิธีการปล่อยน้ำลงแควโขมเป็นหลัก โดยผลการระบายน้ำเจือจางน้ำเสียในแม่น้ำปราจีนบุรีในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 เท่ากับ 18.11 ล้านลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ ชะลอความเค็มในกลุ่มน้ำบางปะกง และหมายรวมถึงพื้นที่การเกษตรตามแนวแควโสมง แควหนุมาน และแม่น้ำปราจีนบุรี รวมถึงเพื่ออุปโภคและอุตสาหกรรมด้วย ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2566 ถึงเดือนมิถุนายน 2567 ระบายน้ำรวมทั้งสิ้น 173.13 ล้านลูกบาศก์เมตร สำหรับแผนจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ชลประทานของอ่างเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้งปี 2566/67 เท่ากับ 33.12 ล้านลูกบาศก์เมตร จัดสรรได้จริง 3.31 ล้านลูกบาศก์เมตร เนื่องจากการก่อสร้างระบบส่งน้ำล่าช้ากว่าแผน ส่วนในช่วงฤดูฝน ปี 2567 มีแผนจัดสรรน้ำ 9.59 ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันจัดสรรได้จริง 2.29 ล้านลูกบาศก์เมตร สาเหตุที่จัดสรรได้น้อยเนื่องจากมีงานก่อสร้างสะพานในคลองส่งน้ำฝั่งซ้าย และปัญหาคลองส่งน้ำชำรุด ทำให้ไม่สามารถส่งน้ำได้ตามแผน

2) กรมการข้าว โดยศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี ถ่ายทอดความรู้การผลิตข้าว ณ ศูนย์ข้าวชุมชน หมู่ที่ 9 บ้านบุเจริญ ต.แก่งดินสอ อ.นาดี จ.ปราจีนบุรี และจัดเวทีชุมชน/อบรมถ่ายทอดความรู้/จัดทำแปลงเรียนรู้ และติดตามงานพื้นที่ขยายผล/สนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกร 20 ราย แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

3) กรมประมง

3.1) สำนักงานประมงจังหวัดปราจีนบุรี บริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำแก่ประชาชน 2 ครั้ง/ปี และกลุ่มสหกรณ์ 20 ราย/2 ครั้ง/ปี ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในเขตพื้นที่ตำบลแก่งดินสอ เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำและสร้างรายได้ในช่วงฤดูการหยุดจับสัตว์น้ำในฤดูปลาแม่ไข่ วางไข่ หรือเลี้ยงตัวอ่อน แก่เกษตรกร 40 ราย และนักเรียนในพื้นที่ 40 ราย แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

3.2) หน่วยป้องกันและปราบปรามประมงน้ำจืดฯ ตรวจสอบปราบปรามผู้กระทำความผิดด้านการประมง ชาวประมงผู้จับสัตว์น้ำในอ่าง 24 ครั้ง/ปี ถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชน และชาวประมงบริเวณรอบอ่าง ชาวประมงผู้จับสัตว์น้ำ 1 รุ่น/ปี 40 ราย ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน และชาวประมงบริเวณรอบอ่าง นักเรียนในพื้นที่รอบอ่าง 1 รุ่น/ปี 40 ราย และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับกลุ่มผู้ได้รับ

ผลกระทบจากโครงการ และประชาชนทั่วไป ติดป้ายไวเนล และแจกแผ่นพับกฎหมายประมง แก่ประชาชนในพื้นที่รอบอ่าง 1 ครั้ง/ปี แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

3.3) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครราชสีมา ตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรประมงในพื้นที่โครงการห้วยโสมงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ถึงต้นน้ำแม่น้ำปราจีนบุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี บริเวณพื้นที่ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ 3 จุด และบริเวณท้ายพื้นที่อ่างเก็บน้ำ 3 จุด แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

3.4) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดปราจีนบุรี ดำเนินการผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำอ่างเก็บน้ำนฤดินทรจินดา (EIMP) ได้แก่ กุ้งก้ามกราม 1,000,000 ตัว ปลาโพง ปลาตะเพียนขาว ปลาตะเพียนทอง 220,000 ตัว และปลาสร้อย 280,000 ตัว แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

4) กรมปศุสัตว์ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปราจีนบุรี สนับสนุนพันธุ์โค 10 ราย แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

5) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี ป้องกันการเสื่อมโทรมของดินในพื้นที่ชลประทาน และติดตามตรวจสอบทรัพยากรดิน และการใช้ที่ดิน แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

6) กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร 15 ราย ในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนไปผลิตพืชชนิดใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปลูกพืชทางเลือกใหม่ รวมทั้งติดตาม ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและประเมินผลการดำเนินงาน แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

7) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปราจีนบุรี สำรวจความต้องการพัฒนาด้านการเกษตร ภายใต้โครงการห้วยโสมงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 300 ราย ตำบลบ้านนา ตำบลบ่อทอง และตำบลเมืองเก่า แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ทุกหน่วยงานดำเนินงานได้ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 ติดตามผลการดำเนินงาน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

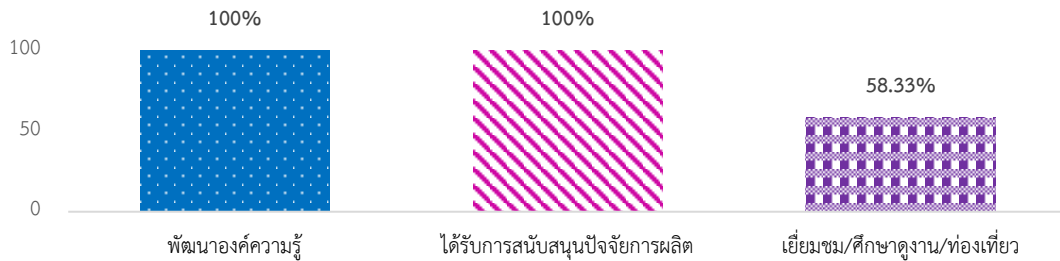
3.2.4 การประชาสัมพันธ์โครงการ โครงการอ่างเก็บน้ำนฤดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมบูรณาการในการประชาสัมพันธ์โครงการหลายช่องทาง โดยเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาชม หรือศึกษาดูงาน จัดทำแผ่นพับโปสเตอร์แจกจ่ายเผยแพร่ จัดทำวิดีโอทัศน์นำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ จัดการฝึกอบรมให้กับประชาชนผู้สนใจ เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่า 3 สื่อ

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การใช้บริการจากโครงการ เกษตรกรทุกรายใช้บริการจากโครงการ โดยได้รับการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมความรู้และการส่งเสริมอาชีพ ได้รับแจกปัจจัยการผลิต และเข้าเยี่ยมชม /ศึกษา ดูงาน/ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 58.33 (ภาพที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

หมายเหตุ : ใช้บริการมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 การใช้บริการโครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา

3.3.2 การอบรม/การถ่ายทอดองค์ความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรม 205 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับความรู้เรื่องการปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนไปผลิตพืชชนิดใหม่ 15 ราย การเลี้ยงปลาในเขตพื้นที่ตำบลแก่งดินสอ เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำและสร้างรายได้ในช่วงปลาวางไข่ หรือเลี้ยงตัวอ่อน 160 ราย สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การถ่ายทอดความรู้ระบบธนาคารโค-กระบือ 10 ราย และการผลิตข้าว 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

3.3.3 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.93 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.30 (คะแนนเต็ม 5) มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ร้อยละ 26.35 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 18.75 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ร้อยละ 1.97 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	55.55	22.22	16.67	5.56	-	4.28	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	62.50	31.25	6.25	-	-	4.56	มากที่สุด
3. ด้านประมง	37.04	29.63	33.33	-	-	4.04	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	62.50	25.00	6.25	6.25	-	4.44	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	50.00	-	50.00	-	-	4.00	มาก
เฉลี่ย	52.93	26.35	18.75	1.97	-	4.30	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.4 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรทุกรายได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยด้านประมง ได้รับพันธุ์ปลานิล พันธุ์ปลาตูก อาหารปลา เป็นต้น ด้านพืช ได้รับพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ผัก เป็นต้น และด้านปศุสัตว์ ได้รับโค อาหารสัตว์ และด้านพัฒนาที่ดิน ได้รับปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก น้ำหมัก เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 96.33 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ด้านพืช ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการปลูกพืชแบบเกษตรผสมผสาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ ระบบธนาคารโค การเลี้ยงโค ด้านประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลานิล ปลาตูก ร้อยละ 3.67 ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ อาทิ การทำบัญชีครัวเรือน เนื่องจากเกษตรกรบางรายไม่มีเวลาดำเนินการ (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ได้รับแจกปัจจัยการผลิตทุกราย นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ สรุปลผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90

3) การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน โครงการช่วยเพิ่มพื้นที่ชลประทานใน ฤดูฝน 113,000 ไร่ และในฤดูแล้ง 45,000 ไร่ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์เป็นแหล่งน้ำต้นทุน ช่วยลดน้ำท่วมบริเวณพื้นที่โดยรอบได้ และรักษาระบบนิเวศผลัดต้นน้ำเค็ม สามารถระบายน้ำได้วันละ 1.50 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 58.33 ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน โดยใช้เพื่อการเพาะปลูก ร้อยละ 50.00 เลี้ยงสัตว์น้ำ ร้อยละ 13.89 และเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 11.11 นอกจากนี้มีการจับสัตว์น้ำในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ร้อยละ 8.33 ในส่วนของเกษตรกรที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำโครงการ ร้อยละ 41.67 ให้เหตุผลว่า พื้นที่อยู่ห่างจากคลองชลประทาน ต้องผ่านที่ดินของบุคคลอื่น คลองส่งน้ำเสียหายและบางส่วนก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปลผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50

ตารางที่ 3 การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำชลประทาน

รายการ	ร้อยละ
1. ใช้ประโยชน์	58.33
1.1 ด้านการเกษตร	50.00
- ด้านพืช	50.00
- ด้านประมง	13.89
- ด้านสัตว์	11.11
1.2 จับสัตว์น้ำ	8.33
2. ไม่ได้ใช้ประโยชน์	41.67

หมายเหตุ : ใช้ประโยชน์มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วยข้าวนาปี ในปีเพาะปลูก 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 400 กิโลกรัมต่อไร่ และในปีเพาะปลูก 2566 มีผลผลิตเฉลี่ย 440 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 40 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 10 ซึ่งเกิดจากการมีน้ำชลประทานเพื่อใช้ทำการเกษตร และการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมไปปฏิบัติในการปรับปรุงบำรุงดิน การดูแลรักษาที่ถูกต้องวิธีขึ้น

สรุปลผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 69.44 สามารถลดจ่ายในครัวเรือนได้ จากการบริโภคผลผลิตในครัวเรือน อาทิ ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ไก่ ที่เกิดจากความรู้อยู่ และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริม และร้อยละ 30.56 ยังไม่สามารถลดจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยน และมีสมาชิกในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 9,212.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 46.21 ส่วนใหญ่มาจากด้านพืช เฉลี่ย 3,418.90 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 43.02 เป็นการนำผลผลิตที่ปลูกเองในแปลง อาทิ พืชผักสวนครัว และพืชผักตามฤดูกาล มาบริโภค รองลงมาด้านประมง จากการบริโภคปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเอง และที่ได้จากการจับปลาในแหล่งน้ำโครงการ เฉลี่ย 3,152.86 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 41.57 และด้านปศุสัตว์ จากการนำไก่ ไข่ไก่ เป็ด และไข่เป็ด ที่เลี้ยงมาบริโภค เฉลี่ย 2,640.74 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 59.98 (ตารางที่ 4)

สรุปผล รายจ่ายในครัวเรือนลดลง ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลง ร้อยละ 5

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2566 และปี 2565

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านพืช	7,948.09	4,529.19	- 3,418.90	- 43.02
2. ด้านปศุสัตว์	4,402.60	1,761.86	- 2,640.74	- 59.98
3. ด้านประมง	7,584.31	4,431.45	- 3,152.86	- 41.57
รวม	19,935.00	10,722.50	- 9,212.50	- 46.21

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตรของเกษตรกร เกษตรกรมีรายได้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 จากการจำหน่ายผลผลิต ด้วยการทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรผสมผสาน เช่น พืชผักสวนครัว ปลา ไก่เนื้อ ไข่ โคเนื้อ และการแปรรูปผลผลิต และร้อยละ 50.00 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตยังจำหน่ายได้ไม่มากนัก และอยู่ในช่วงของการเพาะปลูก และดูแลรักษา

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50

เกษตรกรมีรายได้ทางการเกษตรในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 12,413.76 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.00 เป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืชมากที่สุด เฉลี่ย 7,772.09 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 29.55 เป็นผลมาจากการมีระบบน้ำชลประทานในการทำการเกษตรตลอดทั้งปี ส่งผลให้เกษตรกรปลูกพืชอายุสั้นเพิ่มขึ้น เช่น ถั่วฝักยาว ต้นหอม ผักชี ผักบุ้ง กวางตุ้ง ด้านประมง เฉลี่ย 2,891.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านปศุสัตว์ เฉลี่ย 1,750.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2566 และปี 2565

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านพืช	26,302.08	34,074.17	7,772.09	29.55
2. ด้านปศุสัตว์	4,750.00	6,500.00	1,750.00	36.84
3. ด้านประมง	14,916.67	17,808.33	2,891.67	19.39
รวม	45,968.75	58,382.50	12,413.76	27.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 50.00 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ และร้อยละ 50.00 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจาก เกษตรกรเน้นการเพิ่มผลผลิต บำรุงดูแลรักษาเพิ่มขึ้น รวมทั้งราคาปุ๋ยเคมี สารเคมี และอาหารสัตว์ปรับราคาสูงขึ้น เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 3,258.84 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 14.46 โดยนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการผลิตอาหารสัตว์ ทำให้ลดค่าปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ย 1,742.75 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 12.90 ลดค่าใช้สารเคมี กำจัดศัตรูพืชและวัชพืชด้วยการปรับเปลี่ยนมาใช้สารชีวภัณฑ์ เฉลี่ย 1,087.38 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 16.49 และลดค่าพันธุ์จากการเก็บพันธุ์ไว้ใช้เองในฤดูกาลผลิตปีต่อไปเฉลี่ย 428.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 17.58 (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2566 และปี 2565

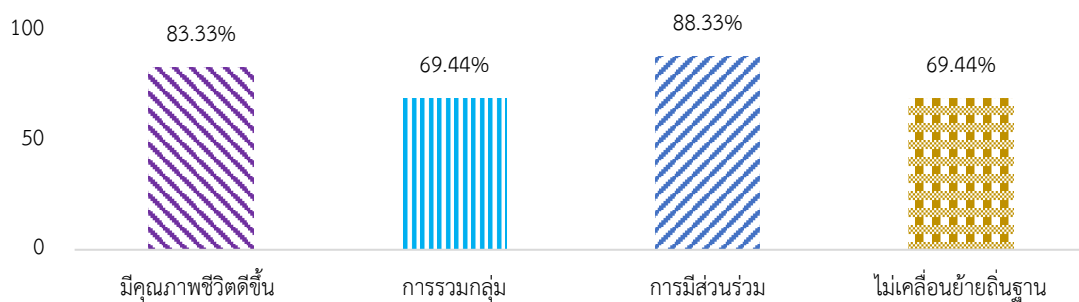
หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
1. ค่าปุ๋ยเคมี	13,507.17	11,764.42	- 1,742.75	- 12.90
2. ค่าสารเคมี	6,592.44	5,505.06	- 1,087.38	- 16.49
3. ค่าพันธุ์	2,438.64	2,009.93	- 428.71	- 17.58
รวม	22,538.25	19,279.41	- 3,258.84	- 14.46

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 83.33 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน เป็นต้น ร้อยละ 69.44 มีการรวมกลุ่มเลี้ยงปลาและเลี้ยงโคเนื้อ ในลักษณะการอบรมถ่ายทอดความรู้ แต่รูปแบบการผลิตยังคงเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการจำหน่ายผลผลิตร่วมกัน ร้อยละ 88.33 มีส่วนร่วมในการร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่สาธารณะ ร่วมกันปลูกป่าในพื้นที่โครงการ และร่วมกันปล่อยสัตว์น้ำในแหล่งน้ำโครงการ เป็นต้น ร้อยละ 69.44 ไม่มีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานออกนอกชุมชน ยังคงยึดการทำเกษตรเป็นอาชีพหลักของครัวเรือน (ภาพที่ 4)

สรุปผล คุณภาพชีวิต ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80
 การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60
 การมีส่วนร่วม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80
 การไม่เคลื่อนย้ายถิ่นฐาน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร

1) การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแปลงเกษตร ร้อยละ 72.22 โดยดินมีความชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 72.22 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ 44.44 เกิดจากเกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น (อากาศในแปลงไม่มีกลิ่นสารเคมี สารพิษ) ร้อยละ 19.44 มีความหลากหลายของพันธุ์พืชมากขึ้น ร้อยละ 16.67 มีปริมาณพันธุ์สัตว์น้ำในแปลงเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.89 ในส่วนที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร ร้อยละ 27.78 สาเหตุมาจากเกษตรกรยังคงทำการเกษตรแบบเดิม (ทั่วไป) ด้วยการใส่ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใส่ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 7)

สรุปผล เกษตรกรเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในแปลงเกษตร ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 70

คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 70

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40

สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	72.22
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	72.22
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น	44.44
1.3 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น	19.44
1.4 มีความหลากหลายของพันธุ์พืชมากขึ้น	16.67
1.6 ปริมาณพันธุ์สัตว์น้ำในแปลงเกษตรกรเพิ่มขึ้น	13.89
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	27.78

หมายเหตุ : เกิดการเปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือนกลับมาใช้ประโยชน์ พบว่า มีการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 61.11 โดยนำมูลสัตว์มาปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 52.78 เศษผัก เศษอาหาร มาทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก ร้อยละ 50.00 ใช้ปุ๋ยพืชสด ร้อยละ 30.56 และใช้เป็นอาหารสัตว์ ร้อยละ 11.11 ในส่วนที่ยังไม่มีการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 38.89 สาเหตุมาจากเกษตรกรบางราย ยังคงใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และขาดวัสดุอุปกรณ์ในการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก เป็นต้น (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50

ตารางที่ 8 การนำวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือนกลับมาใช้ประโยชน์

รายการ	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้	61.11
1.1 มูลสัตว์	52.78
1.2 ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก	50.00
1.3 ปุ๋ยพืชสด	30.56
1.4 อาหารสัตว์	11.11
2. ไม่นำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้	38.89

หมายเหตุ : นำกลับมาใช้มากกว่า 1 ประเภท

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรทุกราย มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากการนำผลผลิตมาบริโภคในครัวเรือน เช่น โปรตีนจาก ไข่ไก่ ปลา ไก่ คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว เกลือแร่จากพืชผัก วิตามินจาก ผลไม้ และไขมันจาก เนื้อสัตว์ นอกจากนี้ ยังพบว่า เกษตรกรร้อยละ 44.44 มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเจ็บป่วยน้อยลง และร้อยละ 55.56 สุขภาพร่างกายไม่เปลี่ยนแปลง

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

สุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรทุกรายนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อ โดยนำความรู้ไปปฏิบัติต่อในเรื่องการเลี้ยงปลานิล ปลาตูก เป็นต้น ร้อยละ 80.56 เรื่องการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการปลูกพืชแบบเกษตรผสมผสาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล ร้อยละ 36.11 และเรื่องระบบธนาคารโค การเลี้ยงโค ร้อยละ 33.33 (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อ

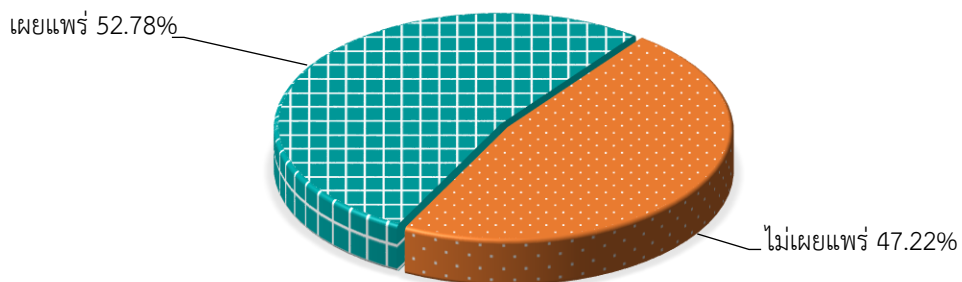
รายการ	ร้อยละ
1. นำไปปฏิบัติต่อ	100.00
1.1 ด้านประมง	80.56
1.2 ด้านพืช	36.11
1.3 ด้านปศุสัตว์	33.33
1.4 ด้านพัฒนาที่ดิน	27.78
1.5 ด้านบัญชี	5.56
1.6 ด้านสหกรณ์	5.56
1.7 ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	5.56
1.8 ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	2.78
2. ไม่นำไปปฏิบัติต่อ	-

หมายเหตุ : นำไปใช้ต่อมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ เกษตรกรร้อยละ 52.78 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการปลูกไม้ผล การปรับปรุงบำรุงดิน การเลี้ยงปลา เป็นต้น โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่เฉลี่ย 7 ราย และมีการนำไปปฏิบัติตามแล้ว 5 ราย ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ร้อยละ 47.22 ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงของตนเองค่อนข้างมาก เกษตรกรรายอื่นมีความรู้อยู่แล้ว และเกษตรกรบางรายมีอายุมาก (ภาพที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50

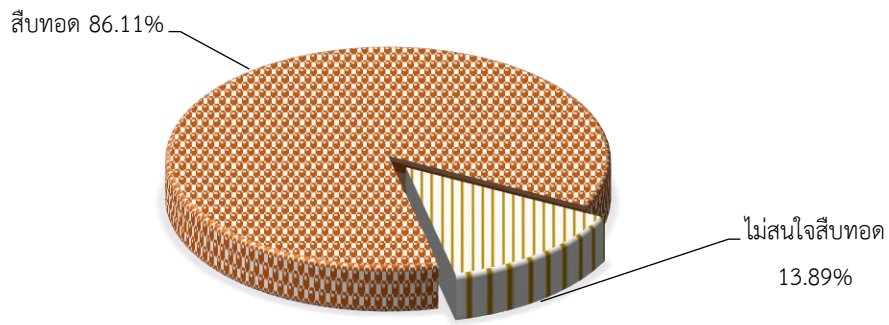

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 5 การเผยแพร่ความรู้

3) ทายาทในการทำการเกษตร พบว่า สมาชิกในครัวเรือนให้ความสนใจสืบทอดทำการเกษตร ร้อยละ 86.11 และสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสนใจ ร้อยละ 13.89 สาเหตุมาจากทายาทส่วนใหญ่ไปทำงานนอกพื้นที่ (ภาพที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 70

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 6 ทายาททำการเกษตร

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับโครงการ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 88.43 ที่ค่าคะแนน 4.77 (คะแนนเต็ม 5) มีความพึงพอใจระดับมาก และปานกลางในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 4.00 และมีความพึงพอใจระดับน้อย ร้อยละ 3.57 โดยให้เหตุผลว่าปริมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ปริมาณปัจจัยการผลิตที่แจกไม่เหมาะสมต่อพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	85.71	-	-	14.29	-	4.57	มากที่สุด
3. ด้านประมง	68.00	16.00	16.00	-	-	4.52	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
ภาพรวม	88.43	4.00	4.00	3.57	-	4.77	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5.2 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ร้อยละ 55.00 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 27.50 พึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 15.00 และพึงพอใจน้อย ร้อยละ 2.50 (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การศึกษาทดลองภายในศูนย์/ โครงการ (งานวิจัย)	50.00	12.50	37.50	-	-	4.13	มาก
2. การถ่ายทอดความรู้ (งานสาธิต)	62.50	12.50	25.00	-	-	4.38	มากที่สุด
3. การพัฒนาส่งเสริมอาชีพ	62.50	12.50	25.00	-	-	4.38	มากที่สุด
4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	50.00	12.50	25.00	12.50	-	4.00	มาก
5. การอนุรักษ์ปรับปรุงดิน	50.00	25.00	25.00	-	-	4.25	มากที่สุด
6. การพัฒนาแหล่งน้ำ	62.50	12.50	25.00	-	-	4.38	มากที่สุด
7. รูปแบบการสาธิตและท่องเที่ยว	50.00	12.50	37.50	-	-	4.13	มาก
8. การดำเนินงานโครงการ	50.00	12.50	37.50	-	-	4.13	มาก
9. การบริหารจัดการ	50.00	25.00	25.00	-	-	4.25	มากที่สุด
เฉลี่ย	55.00	15.00	27.50	2.50	-	4.23	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 77.22 ที่ค่าคะแนน 4.73 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 18.89 และพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 3.89 (ตารางที่ 12)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	69.44	25.00	5.56	-	-	4.64	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	80.55	16.67	2.78	-	-	4.78	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	77.78	19.44	2.78	-	-	4.75	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	80.55	16.67	2.78	-	-	4.78	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	77.78	16.67	5.56	-	-	4.72	มากที่สุด
เฉลี่ย	77.22	18.89	3.89	-	-	4.73	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และความพึงพอใจ สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 13)

- 3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 27 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 23 ตัวชี้วัด
- 3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา (ห้วยโสมง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 39 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 43 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 90.70

ตารางที่ 13 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	4	4	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	27	23	85.18
5. ความพึงพอใจ	3	3	100.00
ภาพรวม	43	39	90.70

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 เกษตรกรในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ได้ใช้ประโยชน์จากการก่อสร้างแหล่งน้ำ ระบบชลประทาน ในการอุปโภค บริโภค ทำการเกษตรด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ ส่งผลให้มีรายได้ทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้การก่อสร้างระบบน้ำในบางส่วนยังไม่แล้วเสร็จเต็มพื้นที่ ดังนั้นกรมชลประทาน ควรเร่งดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกษตรกรส่วนที่เหลือได้มีน้ำใช้ในการทำการเกษตรที่เพิ่มขึ้น

4.2 เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมความรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์ รวมทั้งการผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง สามารถลดค่าใช้จ่ายการผลิตลงได้ ซึ่งเป็นความรู้ที่ ควรส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมการข้าว และ กรมพัฒนาที่ดิน ควรขยายผลองค์ความรู้โดยสร้างเกษตรกรต้นแบบ ถ่ายทอดความรู้ในกลุ่มให้เกิดการ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขยายผลองค์ความรู้ไปสู่หมู่บ้านใกล้เคียงให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่

4.3 เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกัน แต่เป็นในลักษณะการอบรมถ่ายทอดความรู้ รูปแบบการผลิต ยังคงเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ดังนั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบรวมกันผลิต รวมกลุ่มจำหน่าย เพื่อให้เกิดกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง สามารถต่อรองในการจำหน่ายสินค้าเกษตรได้

4.4 พื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาฯ มีความพร้อมพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจให้กับชุมชน ดังนั้น คณะทำงานการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่โครงการโครงการอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอย่างมีส่วนร่วม ด้านการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทาง Online อาทิ YouTube, Tiktok, Facebook และเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดึงดูดประชาชน เข้ามาท่องเที่ยว ศึกษาดูงานในพื้นที่ โครงการให้มากยิ่งขึ้น

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอ้อ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร

1. สาระสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ :** เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้สู่การพัฒนาตามแนวพระราชดำริที่มีศักยภาพสูงในพื้นที่จังหวัดยโสธร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
- เป้าหมาย :** ครอบคลุมพื้นที่ ๓.ต่อนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร รวม 12 หมู่บ้าน และพื้นที่ขยายผลใกล้เคียง
- งบประมาณ :** 4,166,385 บาท (ปีงบประมาณ 2566)

- หน่วยงาน :** สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรยโสธร
- วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
- วิธีการติดตาม :** การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 6 หน่วยงาน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวม 120 ราย

2. ผลการติดตาม

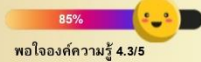
2.1 ผลผลิต

โครงการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรกร (ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง) รวม 7 โครงการ เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวม 331 ราย ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ชุมชนในโรงเรียน รวม 15 โรงเรียน

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

ได้รับความสำเร็จ 79%

- ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100

- ด้านประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มขึ้น 1%

- ด้านเศรษฐกิจ

- 25%

รายจ่ายครัวเรือน

+ 2%

รายได้ทางการเกษตร

- 23%

ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร

- ด้านสังคม

- ด้านสภาพแวดล้อม

แปลงเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลง 96%

- ด้านโภชนาการ/สุขภาพ

95%

บริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก

80%

บริโภคอาหารครบ 5 หมู่

- ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

93%

ปฏิบัติต่อเนื่อง

30%

ถ่ายทอดองค์ความรู้

2.3 ความพึงพอใจ

4.9/5

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อค้นพบ

- 3.1.1 กักจับศัตรูธรรมชาติที่ส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตร
- 3.1.2 ขาดประสบการณ์ในการรวมกลุ่มและบริหารจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ
- 3.1.3 เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการทำกิจกรรมทางการเกษตร
- 3.1.4 เกษตรกรยังไม่มีการพัฒนาการผลิตสู่สินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ

3.2 ข้อเสนอแนะ

- 3.2.1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มและต่อยอดการแปรรูปสินค้าเกษตรลดต้นทุนการผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ
- 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร (พัฒนาแหล่งน้ำเขย ขยายพื้นที่ชลประทาน หรือใช้เสาเซลลูลาร์เกษตร) เพื่อการส่งเสริมการเกษตรในฤดูแล้ง
- 3.2.3 ส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการต่อสามารถต่อยอดสู่ผู้ประกอบการอาชีพทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง และหม่อนไหม

ผู้ติดตาม นางสาวกิริมาตรี บุญทอน

ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11

E-mail : zone11@oae.go.th

www.eva.oae.go.th

สรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร

1. สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2543 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พร้อมด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรผู้ประสบอุทกภัยข้าชาก ณ โรงเรียนบ้านค้ำน้ำสร้าง ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในการนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ 2 เรื่อง โดยเรื่องแรก ให้ดูแลเรื่องปากท้องของราษฎรให้อยู่ดีกินดีขึ้น และเรื่องที่สอง ให้กำกับดูแลเรื่องการจัดตั้งวัดให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย เพื่อเป็นศูนย์พัฒนาจิตใจของราษฎรในพื้นที่โครงการ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริ 3 ประการ เพื่อให้มีการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือราษฎร โดยประการแรก ให้พัฒนาชุดลอกหนองอึ่ง เพื่อเป็นแหล่งน้ำทำการเกษตรและแหล่งขยายพันธุ์ปลา ประการที่สอง ให้พัฒนาปรับปรุงพื้นที่ สภาพดิน โดยปลูกต้นไม้และหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และประการสุดท้าย ให้ฟื้นฟูสภาพป่าโดยรอบหนองอึ่ง เพื่อให้คนอาศัยอยู่กับป่าได้อย่างเกื้อกูลกัน จังหวัดยโสธรจึงเริ่มดำเนินการโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจาก พระราชดำริขึ้น และกำหนดขอบเขตพื้นที่โดยยึดเอาเขตพื้นที่น้ำท่วม ปี พ.ศ. 2532 ซึ่งเป็นปีที่เกิดอุทกภัยรุนแรงที่สุดเมื่อเทียบจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ครอบคลุมหมู่บ้านในท้องที่ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร 7 หมู่บ้าน และมอบหมายงานให้แก่หน่วยงานของจังหวัดเร่งรัดดำเนินการทันทีตั้งแต่วันที่ 2544 จนถึงปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่ขยายผลให้ดีขึ้น
- 2) เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่ขยายผลให้มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มมากขึ้น
- 3) เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้ สู่การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ที่มีศักยภาพสูงในพื้นที่จังหวัดยโสธร และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร ณ บ้านแจ้จ้อย หมู่ที่ 12 ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ข้อมูลพื้นฐาน ตำบลค้อเหนือ อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมืองยโสธร มีหมู่บ้านอยู่ในการปกครอง 15 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านค้อเหนือ หมู่ที่ 2 บ้านค้อใต้ หมู่ที่ 3 บ้านสำโรง หมู่ที่ 4 บ้านดอนกลาง หมู่ที่ 5 บ้านกล้วย หมู่ที่ 6 บ้านดอนยาง หมู่ที่ 7 บ้านเหมือดแอ่ หมู่ที่ 8 บ้านดอนกลอย หมู่ที่ 9 บ้านโนนหัน หมู่ที่ 10 บ้านท่าเยี่ยม หมู่ที่ 11 บ้านค้ำน้ำสร้าง หมู่ที่ 12 บ้านแจ้จ้อย หมู่ที่ 13 บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 14 บ้านค้อใต้ และหมู่ที่ 15 บ้านค้ำน้ำสร้าง

พื้นที่ขยายผล ขยายผลตำบลค้อวัง อำเภอค้อวัง และตำบลตาดทอง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ตำบลค้อวัง อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอค้อวัง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของตัวจังหวัดยโสธร ห่างจากจังหวัดยโสธร ประมาณ 76 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมทั้งหมดประมาณ 15 ตารางกิโลเมตร หรือ 9,375 ไร่ มีหมู่บ้านอยู่ในการปกครอง 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านค้อวัง หมู่ที่ 2 บ้านดงมะหรี หมู่ที่ 3 บ้านหมากมาย หมู่ที่ 4 บ้านเหล่าน้อย หมู่ที่ 5 บ้านผิ้วน หมู่ที่ 6 บ้านเปาะ หมู่ที่ 7 บ้านสันติสุข หมู่ที่ 8 บ้านเหล่าน้อย หมู่ที่ 9 บ้านเปาะ หมู่ที่ 10 บ้านดงมะหรี และหมู่ที่ 11 บ้านลำควน ตำบลตาดทอง มีหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านตาดทอง หมู่ที่ 2 บ้านคอนสาย หมู่ที่ 3 บ้านดอนมะยาง หมู่ที่ 4 บ้านหนองแฝก หมู่ที่ 5 บ้านสะเดา หมู่ที่ 6 บ้านสะเดา หมู่ที่ 7 บ้านดอนแฮด หมู่ที่ 8 บ้านศาลาแดง หมู่ที่ 9 บ้านตาดทอง หมู่ที่ 10 บ้าน กม. 3 หมู่ที่ 11 บ้านตาดทอง หมู่ที่ 12 บ้านประชาสรรค์ และ หมู่ที่ 13 บ้านสะเดา

1.4 งบประมาณ จำนวน 4,166,385 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ 10 หน่วยงาน ประกอบด้วย สังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร สำนักงานเกษตร จังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรยโสธร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานนอกกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมทหารราบที่ 16 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอิ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบล ค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร หมู่บ้านบริเวณรอบโครงการ ฯ จำนวน 16 หมู่บ้าน และ หมู่บ้านใกล้เคียง

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย การติดตามผลการดำเนินงานระหว่างดำเนินงาน ของโครงการ ใช้ข้อมูลช่วงมีการดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2566 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2567 รวมระยะเวลา 1 ปี

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย รวม 6 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการ ฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 120 ราย

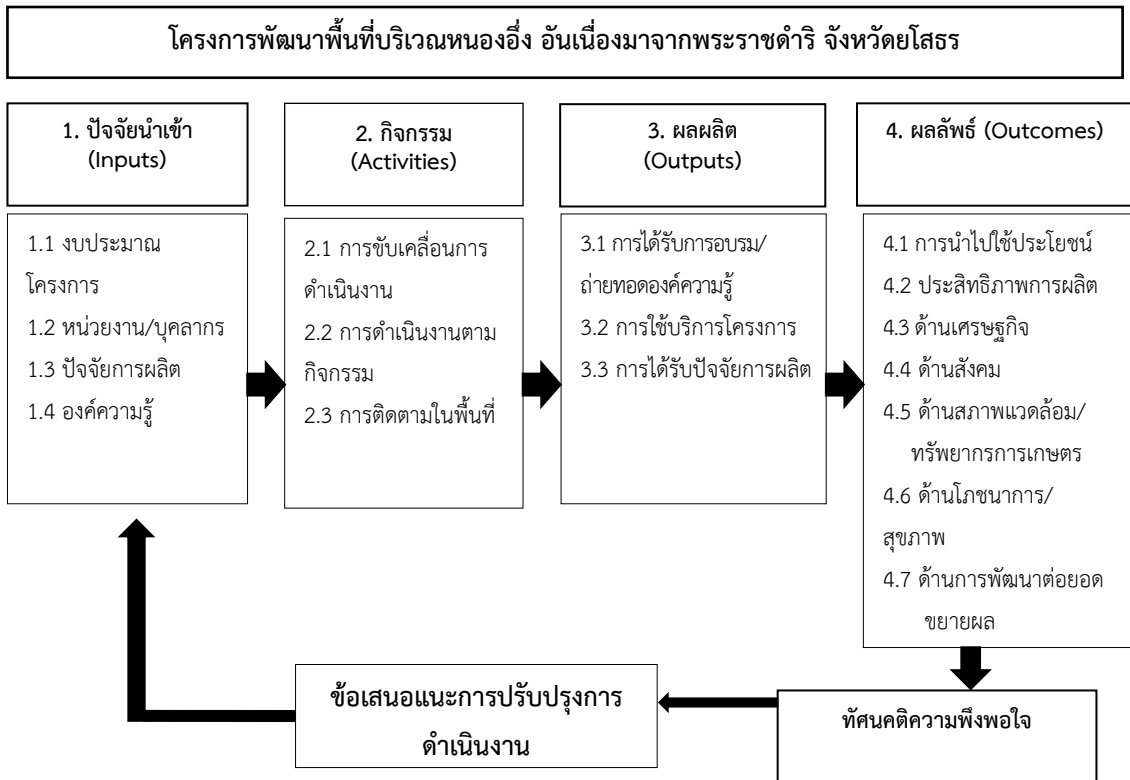
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงาน ฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด คิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ จังหวัดยโสธร ได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการ เบิกจ่ายงบประมาณรวม 3,862,238 บาท ร้อยละ 92.70 ของเป้าหมาย 4,166,385 บาท

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร จังหวัดยโสธรแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ และแต่งตั้งคณะทำงานโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อบูรณาการทุกภาคส่วนสนับสนุนและขับเคลื่อนการปฏิบัติ เสนอแนะ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกัน จัดทำแผนงาน/โครงการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธรทราบ

เป็นประจำทุกเดือนภายในวันที่ 5 ของทุกเดือนถัดไป และดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการ
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร และผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร มอบหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ และคณะทำงาน 1 คณะ

3.1.3 หน่วยงานสนับสนุนสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมบูรณาการพัฒนาการเกษตร
ในพื้นที่ 6 หน่วยงาน ครอบคลุมเป้าหมาย ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร สำนักงาน
เกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด
ยโสธร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร มีกิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

3.1.4 ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรครบตามเป้าหมาย โดยด้านพืช สนับสนุน
ก้อนเชื้อเห็ดสำหรับการอบรม ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าพร้อมเปิดดอก โรงเรือนเพาะเห็ด เมล็ดพันธุ์ผัก และ
วัสดุสำหรับผลิตปุ๋ยหมัก ด้านปศุสัตว์ สนับสนุนวัสดุและปัจจัยการผลิตไก่พันธุ์ไข่และเปิดเทศ และ
ด้านประมง สนับสนุนปัจจัยในการเลี้ยงกบและปลาอุกกลมผสมในกระชังบก และแหนแดง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.5 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร 8 หลักสูตร ครอบคลุมเป้าหมาย
โดยอบรมความรู้ด้านพืช เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยแหนแดง ด้านปศุสัตว์ เรื่องการเลี้ยงไก่ไข่
และการเลี้ยงเปิดเทศ ด้านประมง เรื่องการเลี้ยงกบในกระชังบก และการเลี้ยงปลาอุกกลมผสมในกระชังบก
ด้านการส่งเสริมอาชีพ เรื่องการเพาะเห็ดนางฟ้า การผลิตเห็ดเศรษฐกิจเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร และ
ด้านการพัฒนาที่ดิน เรื่องการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อสนับสนุนแปลงปลูกป่า

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 8 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน คณะทำงานโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร ทราบเป็นประจำทุกเดือน รายงานภายในวันที่ 5 ของเดือน
ถัดไป รวบรวมโดยฝ่ายเลขานุการ และคณะทำงานฯ มีการประชุมขับเคลื่อนการดำเนินงาน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2566 เพื่อพิจารณาเสนอขอรับการสนับสนุน
งบประมาณโครงการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ครั้งที่ 2 วันที่ 25 กันยายน 2566 เพื่อรายงานผลการดำเนินงานโครงการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2566 และพิจารณาโครงการของหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณโครงการ
ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2567

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง เกณฑ์กำหนด 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต และอบรมให้ความรู้ในเรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างอาชีพเกษตรกร การสร้างความมั่นคงทางอาหาร การฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างศูนย์เรียนรู้ให้แก่ชุมชน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้หน่วยงานที่ร่วม บูรณาการรายงานผลการดำเนินงานทุกวันที่ 5 ของเดือนถัดไป และมีการสรุปผลการดำเนินการ ประจำปี 1 ครั้ง ติดตามงานเฉลี่ย 4 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามในพื้นที่ 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรม 331 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมด้านพืช การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยแหวนแดง 31 ราย ด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่ไข่และ การเลี้ยงเป็ดเทศ 20 ราย ด้านประมง การเลี้ยงกบในกระชังบก และการเลี้ยงปลาตุ๊กกลมผสมในกระชังบก 100 ราย ด้านการส่งเสริมอาชีพ ปฏิบัติการเพาะเห็ดนางฟ้า การอบรมการผลิตเห็ดเศรษฐกิจเพื่อความ มั่นคงด้านอาหาร 130 ราย และด้านการฟื้นฟูพื้นที่ป่า การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อสนับสนุนแปลงปลูกป่า 50 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 331 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อ หลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.25 (คะแนนเต็ม 5) (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) การเพาะเห็ดนางฟ้า	42.86	35.71	21.43	-	-	4.21	มากที่สุด
2) การผลิตเห็ดเศรษฐกิจ	39.29	46.43	14.28	-	-	4.25	มากที่สุด
3) การเลี้ยงกบในกระชังบก	33.33	44.45	22.22	-	-	4.11	มาก
4) การเลี้ยงปลาตุ๊กกลมในกระชังบก	50.00	46.43	3.57	-	-	4.46	มากที่สุด
5) การผลิต/ใช้แหวนแดง	37.04	48.15	14.81	-	-	4.22	มากที่สุด
6) การเลี้ยงไก่ไข่	39.29	46.43	14.28	-	-	4.25	มากที่สุด
7) การเลี้ยงเป็ดเทศ	40.74	48.15	11.11	-	-	4.30	มากที่สุด
8) การผลิตปุ๋ยหมัก	37.04	44.44	18.52	-	-	4.19	มาก
เฉลี่ย	39.95	45.02	15.03	-	-	4.25	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ เกษตรกรได้รับการบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ในปี 2566 จำนวน 662 ราย ร้อยละ 100.30 เกินจากเป้าหมาย 660 ราย โดยเกษตรกรเข้ามาใช้บริการในการฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ 331 ราย และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ 331 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 660 ราย

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรที่ได้รับปัจจัยการผลิต 331 ราย และโรงเรียน 15 โรงเรียน ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับการสนับสนุนก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าพร้อมเปิดดอก ไม้พันธุ์ไข่พร้อมออกไข่ เมล็ดพันธุ์ผัก พันธุ์เปิดเทศ อุปกรณ์การเลี้ยงและพันธุ์กบ อุปกรณ์การเลี้ยงและพันธุ์ปลา วัสดุการเลี้ยงและพันธุ์แหนแดง และวัสดุการทำปุ๋ยหมัก

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 331 ราย และ 15 โรงเรียน

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 51.31 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.48 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 45.47 พึงพอใจมาก และร้อยละ 3.22 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) เห็ดนางฟ้า	57.14	35.71	7.15	-	-	4.50	มากที่สุด
2) ไม้พันธุ์ไข่	55.17	44.83	-	-	-	4.55	มากที่สุด
3) การปลูกผักกางมุ้ง	33.33	55.56	11.11	-	-	4.22	มากที่สุด
4) การผลิตเห็ดเศรษฐกิจ	53.57	46.43	-	-	-	4.54	มากที่สุด
5) การเลี้ยงกบในกระชังบก	57.14	39.29	3.57	-	-	4.54	มากที่สุด
6) ปลาตุ๊กกลมผสมในกระชังบก	44.83	55.17	-	-	-	4.45	มากที่สุด
7) การผลิตแหนแดง	46.43	53.57	-	-	-	4.46	มากที่สุด
8) การเลี้ยงไก่ไข่	58.62	37.93	3.45	-	-	4.55	มากที่สุด
9) การเลี้ยงเปิดเทศ	55.17	44.83	-	-	-	4.55	มากที่สุด
10) การผลิตปุ๋ยหมัก	51.72	41.38	6.90	-	-	4.45	มากที่สุด
เฉลี่ย	51.31	45.47	3.22	-	-	4.48	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์
ทั้งหมด

สรุปผล การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับ
ไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย เปรียบเทียบ
ปีเพาะปลูก 2565 และปีเพาะปลูก 2566 พบว่า ในปีเพาะปลูก 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย
343 กิโลกรัมต่อไร่ และในปีเพาะปลูก 2566 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 346 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น
3 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.87 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นที่ไม่มากนัก เนื่องจากในพื้นที่ดังกล่าวประสบ
ปัญหาน้ำท่วมทั้งปีเพาะปลูก 2565 และปีเพาะปลูก 2566

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 81.82 สามารถ
ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากข้าว พืชผักสวนครัว ปลา ไก่ ไข่ไก่ และการเก็บอาหารป่า ส่วนอีก
ร้อยละ 18.18 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
การลดรายจ่ายในการบริโภค

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 5,752.73 บาทต่อครัวเรือนต่อปี
หรือลดลงร้อยละ 25.01 จากไข่ไก่ เปิดเทศเฉลี่ย 2,539.52 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากพืชผักเฉลี่ย
1,552.14 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาตุ๋นและกบ เฉลี่ย 1,118.57 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจาก
เห็ดป่าตามฤดูกาล ไข่แดง หน่อไม้ เฉลี่ย 542.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/-ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	6,570.25	5,018.11	-1,552.14	-23.62
2. ด้านปศุสัตว์	8,350.58	5,811.06	-2,539.52	-30.41
3. ด้านประมง	5,594.78	4,476.21	-1,118.57	-19.99
4. ด้านของป่า	2,490.00	1,947.50	-542.50	-21.79
รวม	23,005.61	17,252.88	-5,752.73	-25.01

ที่มา: จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกร ร้อยละ 50.00 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต ส่วนใหญ่จะเป็นสาขาพืช โดยเฉพาะข้าวนาปีรายได้ที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรสูงกว่าปีที่ผ่านมาเล็กน้อย ส่วนอีกร้อยละ 50.00 ยังไม่รายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตเน้นบริโภคในครัวเรือน ราคาที่ลดลง เป็นต้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเฉลี่ย 794.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.78 (ปี 2565 รายได้ 44,601 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 45,395 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืชเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,255.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านปศุสัตว์ลดลงเฉลี่ย 1,027.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านประมงเพิ่มขึ้น 129.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านของป่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 437.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จาก การปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/-ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	25,827.00	27,082.00	1,255.00	4.86
2. ด้านปศุสัตว์	12,036.00	11,009.00	-1,027.00	-8.53
3. ด้านประมง	2,128.00	2,257.00	129.00	6.06
4. ด้านของป่า	4,610.00	5,047.00	437.00	9.48
รวม	44,601.00	45,395.00	794.00	1.78

ที่มา: จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 31.17 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ อีกร้อยละ 68.83 ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากเกษตรกรยังมีการใช้ปัจจัยการผลิตในปริมาณเท่าเดิม

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 2,247 บาทต่อครัวเรือน ต่อปี หรือลดลงร้อยละ 22.68 (ปี 2565 ค่าใช้จ่าย 9,908 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 7,661 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และการผลิตอาหารสัตว์ได้เฉลี่ย 1,046.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าสารเคมีได้เฉลี่ย 434 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ได้เฉลี่ย 767 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/-ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ	7,374.00	6,328.00	-1,046.00	-14.18
2. ลดการใช้สารเคมี	1,667.00	1,233.00	-434.00	-26.03
3. ลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์จากการขยายพันธุ์เอง	867.00	100.00	-767.00	-88.47
รวม	9,908.00	7,661.00	-2,247.00	-22.68

ที่มา: จากการสำรวจ

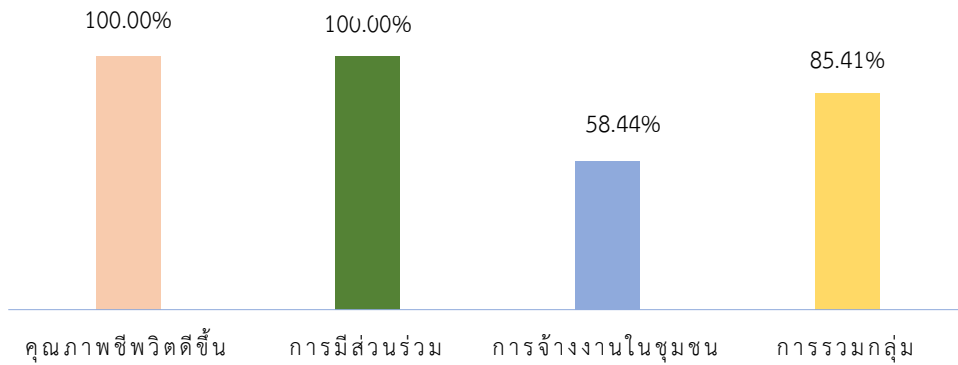
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรทุกรายมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน เป็นต้น รวมทั้งมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชนในการปลูกป่าชุมชน ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ เป็นต้น ร้อยละ 85.41 มีการรวมกลุ่มเพาะเห็ด เลี้ยงเป็ดเทศ ไก่ไข่ เลี้ยงปลา ในกระชัง เป็นต้น และร้อยละ 58.44 มีการจ้างงานในชุมชน (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า ร้อยละ 96.05 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตรของเกษตรกร โดยร้อยละ 89.47 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น จากการใช้ปุ๋ยหมักและการเติมสารอินทรีย์วัตถุในดิน น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์มากขึ้น ร้อยละ 81.45 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น จากการพัฒนาแหล่งน้ำและนำสัตว์น้ำไปปล่อยตามแหล่งน้ำธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 80.26 พันธุ์พืชมีความหลากหลายมากขึ้น ร้อยละ 73.68 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น มีแหล่งอาหารมากยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบของสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ของป่า และการผลิตอาหารใช้บริโภคเองในครัวเรือน และร้อยละ 2.87 ขยายพื้นที่ป่า สภาพอากาศในแปลงเกษตรดีขึ้น ส่วนที่ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 3.95 เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย เป็นต้น (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	96.05
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	89.47
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	81.45
1.3 ความหลากหลายพันธุ์พืชมากขึ้น	80.26
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	73.68
1.5 อื่น ๆ	2.87
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	3.95

หมายเหตุ: เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครั้วเรือนเกษตรกร ร้อยละ 94.74 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และร้อยละ 5.26 มีอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค 3 มื้อ เนื่องจากมีสมาชิกในครัวเรือนจำนวนมาก ไม่เพียงพอในบางมื้ออาหาร สำหรับการมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ ครั้วเรือนเกษตรกร ร้อยละ 80.22 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ จากไก่ ปลา เป็ดเทศ ไข่ไก่ ข้าว พืชผัก เห็ด เป็นต้น และร้อยละ 19.78 บริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ (ตารางที่ 8)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การบริโภคอาหารของครั้วเรือนเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	
1.1 ครบ 3 มื้อ	94.74
1.2 ไม่ครบ 3 มื้อ	5.26
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	80.22
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	19.78

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 93.43 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยนำไปใช้ในเรื่องการผลิตผักอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน ร้อยละ 86.88 เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 86.58 การฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่หนองอึ่ง ร้อยละ 86.20 การเลี้ยงเบ็ดเทศ และไก่ไข่ ร้อยละ 84.61 การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ ร้อยละ 84.48 ส่วนที่ยังไม่ได้ นำความรู้/ปัจจัยการผลิตที่มาใช้ต่อ เนื่องจากไม่มีการต่อยอดปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

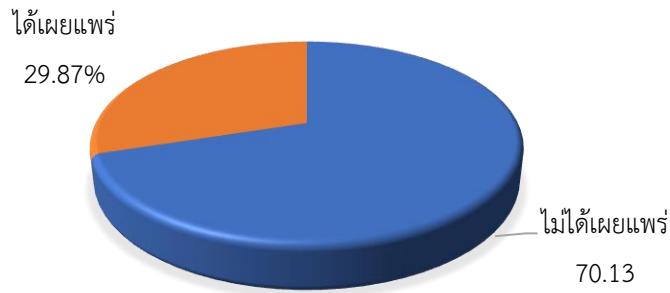
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	86.88	13.12	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	84.61	15.39	100.00
3. ด้านประมง	86.20	13.80	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	84.48	15.52	100.00
5. ด้านบัญชี	57.14	42.86	100.00
6. ด้านสหกรณ์	74.29	25.71	100.00
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	74.49	25.51	100.00
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	86.58	13.42	100.00
9. ด้านการตลาด	71.31	28.69	100.00
10. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	74.81	25.19	100.00
ภาพรวม	93.43	6.57	100.00

หมายเหตุ: ปฏิบัติมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ เกษตรกรร้อยละ 29.87 มีการนำความรู้ไปถ่ายทอดต่อบุคคลอื่นในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในโรงเรียน (ศูนย์ฯ โรงเรียน) เพาะเห็ดนางฟ้า เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ปลูกผักกางมุ้งอินทรีย์ เลี้ยงปลาตุ๊ก กบในกระชังบก เป็นต้น อีกร้อยละ 70.13 ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ประสบการณ์มีน้อย อายุมาก เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 50.94 ที่ค่าคะแนน 4.26 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 37.74 พึงพอใจมาก และร้อยละ 11.32 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 91.43 ที่ค่าคะแนน 4.90 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 6.75 พึงพอใจมาก และร้อยละ 1.82 พึงพอใจปานกลาง โดยเกษตรกรพึงพอใจในการทำงานเจ้าหน้าที่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 93.51 ที่ค่าคะแนน 4.92 คือ เจ้าหน้าที่ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าถึงได้ง่ายและสามารถตอบข้อสงสัยตรงตามความต้องการของเกษตรกร รองลงมาคือ เกษตรกรให้ความพึงพอใจหลักสูตรการอบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 92.21 ที่ค่าคะแนน 4.91 คือ หลักสูตรสามารถนำมาใช้ได้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของเกษตรกรในชุมชนได้ สามารถสร้างอาหารและอาชีพให้กับเกษตรกรได้ (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	92.21	6.49	1.30	-	-	4.91	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	90.91	9.09	-	-	-	4.91	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	89.61	6.49	3.90	-	-	4.86	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	93.51	5.19	1.30	-	-	4.92	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	90.91	6.49	2.60	-	-	4.88	มากที่สุด
เฉลี่ย	91.43	6.75	1.82	-	-	4.90	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 16 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวนทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร ผ่านตัวชี้วัดจำนวน 30 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 38 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 78.95

ตารางที่ 12 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	4	80.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	16	76.19
5. ความพึงพอใจ	2	2	100
ภาพรวม	38	30	83.33

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

- 1) ข้าวนาปีซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่ได้ผลผลิตต่ำ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตร
- 2) เกษตรกรขาดประสบการณ์ในการรวมกลุ่มและบริหารจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ การจัดทำบัญชี ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ หรือคนกลางช่วยดำเนินการ
- 3) เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการทำกิจกรรมทางการเกษตร ในส่วนที่ได้รับปัจจัยการผลิตเพื่อที่จะพัฒนาต่อยอดสู่การผลิตเพื่อประกอบอาชีพ แต่เพื่อบริโภค เมื่อปัจจัยการผลิตที่รับการสนับสนุนหมดไปก็ไม่ได้ดำเนินการต่อ
- 4) เกษตรกรยังไม่มีการพัฒนาการผลิตสู่สินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ

4.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร ในพื้นที่หนองอึ่งและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นพื้นที่ลุ่ม จะได้รับผลกระทบน้ำท่วมในฤดูฝน และภัยแล้งจัดในฤดูแล้ง ควรมีการส่งเสริมการทำเกษตรในฤดูแล้ง การส่งเสริมการผลิตพืชหลังนา เพื่อเป็นการสร้างทั้งอาหารและรายได้และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำเพื่อการเกษตร ด้วยการให้กรมชลประทานพิจารณาขยายพื้นที่ชลประทานสำหรับพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เหมาะสม โดยกรมชลประทาน และกระทรวงพลังงานพิจารณาส่งเสริมการใช้ระบบน้ำโซลาเซลล์เพื่อการเกษตร ให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรฤดูแล้ง ได้ เช่น การทำนาปรัง การส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การปลูกถั่วลิสง การปลูกพืชผัก โดยกระทรวงพลังงาน หรือสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
- 2) การส่งเสริมโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในโรงเรียน ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และขยายเครือข่าย เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ด้านการเกษตรสู่การสร้างยุวเกษตรกร เช่น ส่งเสริมสู่อาชีพทอผ้าไหมคุณภาพแต่แก่เยาวชนเพื่อต่อยอดสู่การสร้างอาชีพโดยกรมหม่อนไหม
- 3) ส่งเสริมให้มีการยกระดับมาตรฐานสินค้าที่สำคัญของพื้นที่ โดยกรมวิชาการเกษตร

โครงการ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ จังหวัดน่าน

1. สาระสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์ของโครงการ :**
 - 1) เพื่อให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพียงพอในครอบครัว
 - 2) มีระบบสาธารณสุข ได้รับการศึกษา และโภชนาการที่ดี
 - 3) เพื่อใช้พื้นที่ในการศึกษา ทดลอง และขยายผลไปสู่เกษตรกร
 - 4) เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เป้าหมาย :** พื้นที่โครงการ จำนวน 1,800 ไร่

- หน่วยงาน :** สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- งบประมาณ :** 59,042,100 บาท
- วัตถุประสงค์การติดตาม :**
 1. เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ
 2. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค และการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไป
- วิธีการติดตาม :**
 - 1) สํารวจข้อมูลเกษตรกรตัวอย่าง และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

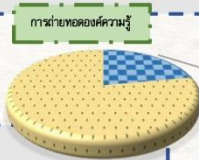
1. การอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 337 ราย
2. ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.88)
3. การได้รับปัจจัยการผลิต จำนวน 337 ราย
4. ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.78)

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

1. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 87
2. ด้านประสิทธิภาพการผลิต (สินค้าข้าว) เพิ่มขึ้น 85 กก./ไร่
3. ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่ายเฉลี่ย 3,569 บาท/ครัวเรือน/ปี
4. ด้านสังคม มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร้อยละ 100
5. ด้านสภาพแวดล้อม ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 92

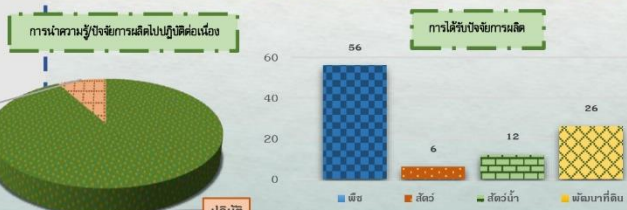
2.3 ความพึงพอใจ

การดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุดร้อยละ 82

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 เกษตรกรบางส่วนเป็นผู้สูงอายุ ไม่สามารถนำความรู้หรือปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง รวมถึงไม่ค่อยมีเวลา เนื่องจากมีการะงานในฟาร์มของตนเองค่อนข้างมาก
- 3.2 ควรสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความพร้อมให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เกษตรกรรายอื่น ๆ สามารถศึกษา และเรียนรู้แนวคิดด้านการเกษตรที่สามารถปฏิบัติได้จริง มีประสิทธิภาพและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน
- 3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรบูรณาการการทำงานในการบริหารจัดการ งบประมาณ และช่วงเวลาในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในทุกมิติ

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นายธนกร แก้วจัญญู ส่วน วิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 E-mail : vijajzone2@gmail.com

**สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน**

1.สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงมีพระดำริและพระราชกระแสรับสั่งเกี่ยวกับโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มาตั้งแต่ ปี 2538 โดยทรงเลือกอำเภอบ่อเกลือ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่เป้าหมายโครงการในการดำเนินงาน ด้วยทรงตระหนักถึงสภาพป่าที่เสื่อมโทรม และถูกทำลายตลอดจนเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำน่าน ประกอบกับสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูง สลับซับซ้อน ทำให้ราษฎรขาดโอกาสทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบนพื้นที่สูงและใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อไป
- 1.2.2 เพื่อการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของราษฎรและพื้นที่บนที่สูง
- 1.2.3 เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องด้านการตลาด
- 1.2.4 เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาดูงาน วัฒนธรรมท้องถิ่น
- 1.2.5 เพื่อการศึกษาวิจัยถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน จุดมุ่งหมาย “คนอยู่ร่วมกับป่า”

1.3 เป้าหมายของโครงการ ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

1.4 งบประมาณ จำนวน 59,042,100 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2 เพื่อศึกษาผลได้ของเกษตรกรผู้ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพฯ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาปรับปรุงแผนงาน/โครงการในระยะต่อไป

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ทรงงาน 1,800 ไร่ และพื้นที่ขยายผล 6 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านนาออก หมู่ 1 บ้านห่างทางหลวง หมู่ 2 บ้านผาสุก หมู่ 3 บ้านสบมาง หมู่ 4 บ้านห้วยล้อม หมู่ 5 และบ้านห้วยลอย หมู่ 6 ตำบลภูฟ้า อำเภอป่อเกล้า จังหวัดน่าน

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพภายใต้ แผนปฏิบัติงานด้านการเกษตร โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 50 ราย

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลโครงการ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (เดือนตุลาคม 2565 - กันยายน 2566) และข้อมูลการสำรวจเกษตรกรผู้ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรภายใต้แผนปฏิบัติงานโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สำรวจข้อมูลจากตัวอย่างเกษตรกรผู้ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และความพึงพอใจต่อการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ฯ ตามแผนงาน/โครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รวมทั้งผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ จำนวน 50 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรายงานผลการดำเนินงานเอกสารประชุม และแผนงาน/โครงการของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ ได้แก่ โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ฯ โดยกรมชลประทาน ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ น่าน สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 7 สถานีพัฒนาที่ดินน่าน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สำนักงานประมงจังหวัดน่าน ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์น่าน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงาน เป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล เป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 5 ระดับ โดย 5 เท่ากับเห็นด้วยมากที่สุด 4 เท่ากับเห็นด้วยมาก 3 เท่ากับเห็นด้วย ปานกลาง 2 เท่ากับเห็นด้วยน้อย และ 1 เท่ากับเห็นด้วยน้อยที่สุด การอภิปรายผลแบบสอบถามเป็นแบบอันตรภาค (Interval Scale) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2549)

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

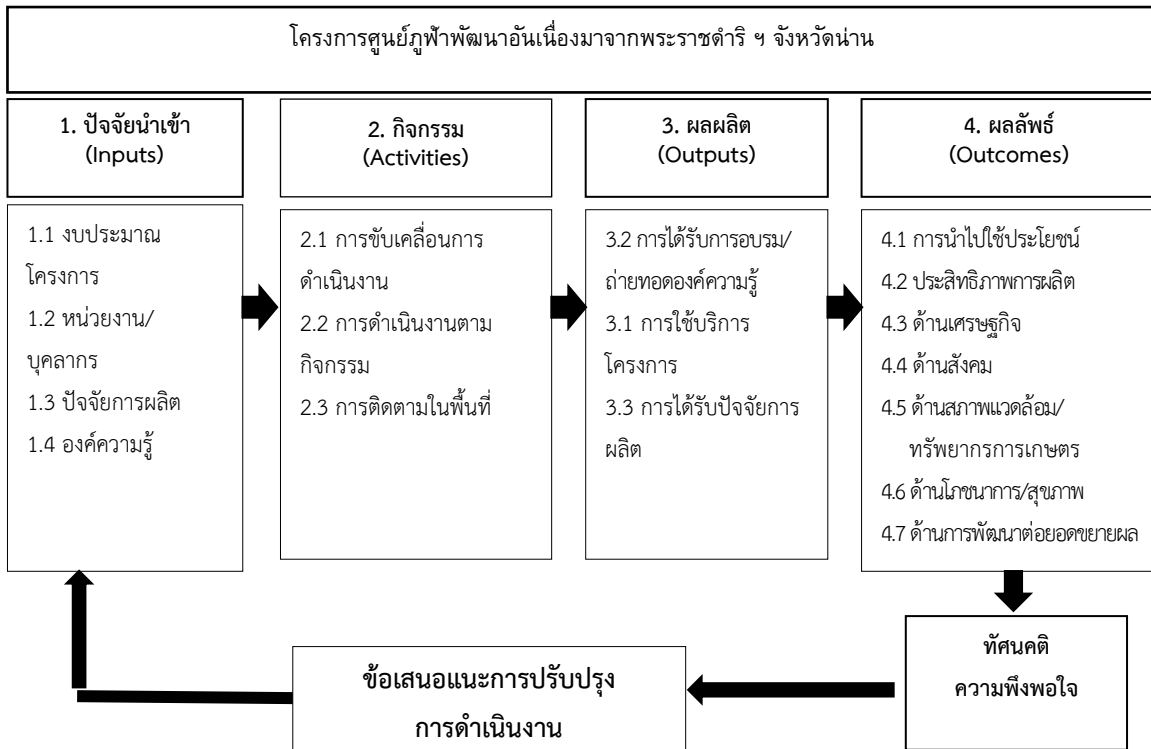
$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{5-1}{5} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= 0.80 \end{aligned}$$

โดยที่คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา: จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณ 59,042,100 บาท ครอบคลุมที่ได้รับจัดสรร จำแนกเป็น งบปกติ 4,657,650 บาท งบสำนักงาน กปร. 7,222,700 บาท และงบ พ.ร.บ.ชลประทาน 47,184,000 บาท ภายใต้งิจกรรมและหน่วยงานดำเนินการ 28 กิจกรรม 15 หน่วยงาน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านเกษตรโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดน่าน 1 คณะ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสถานีพัฒนาที่ดินน่าน สาธิตและผลิตน้ำหมักชีวภาพ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ผลิตและกระจายพันธุ์พืชต้นกล้ากาแฟ 5,000 ต้น สำนักงานประมงจังหวัดน่าน สาธิตการเพาะเลี้ยงและสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ (กบ) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สาธิตการเลี้ยงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไก่ไข่ 50 ตัว และศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯน่าน สนับสนุนพันธุ์หม่อน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกร ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ครอบคลุมเป้าหมาย ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัย

การผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 12 หลักสูตร ได้แก่

1) การปลูกไม้เศรษฐกิจ ส่งเสริมและฝึกอบรมการปลูก ขยายพันธุ์ และการจัดการสวนไม้ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพให้แก่เกษตรกร

2) การผลิตและกระจายพันธุ์พืช ส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องการผลิตและกระจายพันธุ์พืช อาทิ ต้นกล้ากาแฟ และเมล็ดพันธุ์ผักพื้นเมือง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตและสร้างรายได้

3) การผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี ส่งเสริมและฝึกอบรมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพสูง

4) การผลิตและการตลาดหม่อนผลสด ส่งเสริมและฝึกอบรมการผลิตหม่อนผลสดและการหาช่องทางจำหน่ายหม่อนผลสด

5) การผลิตหม่อนตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมและฝึกอบรมการผลิตหม่อนตามหลักการทำการเกษตรอินทรีย์

6) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ส่งเสริมและฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการออกแบบบรรจุภัณฑ์

7) การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ส่งเสริมและฝึกอบรมการเลี้ยงปลาหรือสัตว์น้ำ

8) การส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผักสวนครัว ส่งเสริมและฝึกอบรมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผักสวนครัว เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและสร้างรายได้

9) การส่งเสริมการเพาะเห็ด ส่งเสริมและฝึกอบรมการเพาะเห็ด เพื่อสร้างแหล่งอาหารและสร้างรายได้เสริม

10) การพัฒนากลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมและฝึกอบรมการพัฒนา กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

11) การสาธิตการเลี้ยงสุกร ส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้การเลี้ยงสุกรเพื่อลดต้นทุนการผลิต และสร้างเครือข่ายผู้เลี้ยงสุกร

12) การเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน ส่งเสริมและฝึกอบรมการเลี้ยงกบในบ่อดิน เพื่อใช้เป็นแหล่งโปรตีนให้กับครัวเรือน และสร้างรายได้เสริม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 12 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 15 หน่วยงาน ได้แก่ โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ฯ โดยกรมชลประทาน ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ น่าน สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน สถานีพัฒนาที่ดินน่าน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สำนักงานประมงจังหวัดน่าน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดน่าน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์น่าน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน โดยมีการจัดทำรายงานทุกไตรมาส และมีการจัดประชุมในพื้นที่จำนวน 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน

1) กิจกรรมด้านการศึกษา ทดสอบ สาธิตและแหล่งเรียนรู้ พื้นที่ทรงงาน 1,800 ไร่ และพื้นที่ขยายผล 6 หมู่บ้าน

1.1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน จัดทำแปลงสาธิต และระบบบริหารจัดการแปลงชาอูหลงในพื้นที่ศูนย์สาธิตการสร้างตนเอง 10 ไร่

1.2) ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ จัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มผลผลิตข้าวนาดำที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวบนพื้นที่สูงในพื้นที่จุดชมวิว 1 ไร่ และจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืชหลังนาเพื่อเพิ่มรายได้และปรับปรุงดิน ในพื้นที่จุดชมวิว 1 ไร่

1.3) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน จัดทำแปลงต้นแบบศูนย์เรียนรู้เมล็ดพันธุ์พืชในพื้นที่จุดชมวิว 2 ไร่ และแปลงทดสอบกาแฟอาราบิกาสายพันธุ์เชียงใหม่ 80 และพันธุ์ H528/49 ML2/10-19-65-23 ในพื้นที่จุดชมวิว 5 ไร่

1.4) สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน จัดแปลงสาธิตการปลูกแก้วมังกร ในพื้นที่จุดชมวิว 0.50 ไร่

1.5) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สาธิตการเลี้ยงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไก่ลัวะ ไก่พันธุ์พื้นเมือง 50 ตัว เพื่อผลิตลูกสัตว์กระจายพันธุ์สู่เกษตรกรในพื้นที่ขยายผล 500 ตัว รวมทั้งแนะนำการบริหารจัดการ การดูแลรักษาสุขภาพสัตว์และการผลิตอาหารสัตว์จากวัตถุดิบในรท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการสาธิตการเลี้ยงสุกร

1.6) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน จัดทำจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ 1 แห่ง ในพื้นที่ศูนย์สาธิตการสร้างตนเอง

1.7) ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ พัฒนาการปลูกข้าวและยกระดับผลผลิตข้าวนาดำแบบ เกษตรกรมีส่วนร่วม จัดเวทีประชาคมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไข ในพื้นที่บ้านนาออก 100 ไร่ เกษตรกร 100 ราย และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองเพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมข้าว ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว พื้นเมืองแบบคุณภาพ เพื่อส่งเสริมเมล็ดข้าวพันธุ์ดีให้เกษตรกร ในพื้นที่บ้านขยายผล 30 ไร่ เกษตรกร 30 ราย

1.8) สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรและสนับสนุนเกษตรกร เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่บ้านห่างทางหลวง ได้แก่ ไม้ผลไม้ยืนต้นและผักสวนครัว 10 ราย การเพาะเห็ด 10 ราย และการจัดการศัตรูพืชชุมชน 10 ราย ส่งเสริมการปลูกพืชผักและพืชตระกูลถั่ว 10 แปลง และพัฒนากลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 10 ราย

1.9) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สร้างกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม ในการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่บ้านขยายผล 4 ครั้ง ครั้งละ 10 ราย และพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อต่อยอด องค์ความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 2 ครั้ง ครั้งละ 20 ราย

1.10) สำนักงานประมงจังหวัดน่าน สร้างจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงกบ ในบ่อดิน ในพื้นที่บ้านห่างทางหลวง 1 บ่อ

1.11) สถานีพัฒนาที่ดินน่าน สาธิตการใช้น้ำหมักชีวภาพในพื้นที่บ้านห้วยล้อม 100 ไร่ และสาธิตการใช้ปุ๋ยหมัก พด. 75 ไร่

1.12) โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ฯ โดยกรมชลประทาน ศึกษาและทดสอบในพื้นที่ ขยายผล อาทิ โครงการติดตามการศึกษาตามตัวชี้วัด ฯ (ดิน ป่าไม้ พืช น้ำ) โครงการสำรวจและติดตาม เพื่อปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ ฯลฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่คนในพื้นที่

2) กิจกรรมด้านพัฒนาโครงสร้าง (ดิน และน้ำ)

2.1) สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 7 ประเมินการสูญเสียหน้าดินและมาตรการ จัดการความเสื่อมโทรมของดิน ร่วมกับโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาฯ ฯ (กรมชลประทาน)

2.2) สถานีพัฒนาที่ดินน่าน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อปรับพื้นที่ในการทำ การเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่บ้านห้วยล้อม 400 ไร่

3) กิจกรรมด้านการถ่ายทอด และขยายผล

3.1) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ขยายผลแปลงปลูกกาแฟ ในพื้นที่ บ้านขยายผล 4 ไร่ เกษตรกร 4 ราย ขยายผลแปลงพืชผักพื้นเมืองและสมุนไพร 6 ไร่ เกษตรกร 3 ราย และการผลิตและกระจายพันธุ์พืช ต้นกล้ากาแฟ 5,000 ต้น เมล็ดพันธุ์ผักพื้นเมือง 5 กิโลกรัม ให้แก่ เกษตรกร

(2) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์น่าน จัดทำบัญชีศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ฯ ไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดจัดทำระบบบัญชี สรุบบัญชีรายรับ - รายจ่าย เพื่อวางแผนดำเนินการในปีต่อไป

4) กิจกรรมด้านพัฒนาอาชีพ

4.1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรน่าน ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ขยายผล 50 แปลง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ขยายผลการบริหารจัดการแปลงชาอูหลงให้แก่เกษตรกร 10 ราย

4.2) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯน่าน จัดประชุมวางแผนการผลิตและการตลาดหม่อนผลสด และสนับสนุนพันธุ์หม่อนแก่เกษตรกรรายเดิม 47 ราย ในพื้นที่ 47 แปลง การบริหารจัดการการตลาดหม่อนผลสดอินทรีย์ 10 ราย และแผนการเตรียมรับการตรวจติดตามแปลงหม่อน GAP 47 ราย

(3) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน อบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้เกษตรกรในพื้นที่บ้านนาออก 40 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตหลังการฝึกอบรม 1 ราย

5) กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำและปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ 60,000 ตัว เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้ลำน้ำว่าและลำน้ำมาง อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

6) กิจกรรมด้านอื่น ๆ

6.1) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน ส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรภูฟ้าพัฒนา จำกัด โดยแนะนำติดตามการดำเนินงานของสหกรณ์ การส่งเสริมและจัดซื้อผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายในรูปแบบกลุ่มสหกรณ์ การบริหารงานของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้เกิดรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่

6.2) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน จัดประชุมคณะทำงานด้านการเกษตรโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ฯ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่ 127 ราย จัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความต้องการและปัญหาของชุมชนบ้านนาออก 40 ราย และจัดทำคัลปีวิถีโอบล้อมงานเด่นด้านปศุสัตว์ เพื่อเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานร่วมบูรณาการ

6.3) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 (พิษณุโลก) ติดตามประเมินผลโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ฯ ในภาพรวม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทุกหน่วยงานติดตามอย่างน้อย 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ พบว่า เกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ 337 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) 107 ราย ด้านการประมง 60 ราย ด้านการปศุสัตว์ 40 ราย การติดตามและขยายผลด้านการผลิตข้าว 100 ราย ด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ 30 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 337 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 86.67 ที่ค่าคะแนน 4.88 (คะแนนเต็ม 5) โดยมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 5.00 ในด้านปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน เศรษฐกิจพอเพียง การตลาด และการพัฒนาแหล่งน้ำ (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
3. ด้านประมง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	80.00	20.00	-	-	-	4.75	ปานกลาง
6. ด้านสหกรณ์	40.00	60.00	-	-	-	4.40	มากที่สุด
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
8. ด้านการตลาด	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
9. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	86.67	13.33	-	-	-	4.88	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต พบว่า เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 337 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับพันธุ์ไม้ เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ผัก พันธุ์สัตว์ปีกและอาหารสัตว์ พันธุ์ปลาและอาหารปลา ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด.

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 337 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.76 (คะแนนเต็ม 5) โดยมีความพึงพอใจที่อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 5.00 ในด้านพันธุ์สัตว์น้ำ การพัฒนาปรับปรุงและบำรุงดิน (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
3. ด้านประมง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านสหกรณ์	40.00	60.00	-	-	-	4.40	มากที่สุด
ภาพรวม	76.00	24.00	-	-	-	4.76	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 87.20 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการปลูกพืชแบบผสมผสาน และการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การเลี้ยงปลานิล และปลาตะเพียน และร้อยละ 12.80 ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา เป็นผู้สูงอายุ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่ได้นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	84.00	16.00	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	92.00	8.00	100.00
3. ด้านประมง	93.00	7.00	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	88.00	12.00	100.00
5. ด้านการรวมกลุ่ม	76.00	14.00	100.00
ภาพรวม	87.20	12.80	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สีน้าข้าว) ก่อนเข้าร่วมโครงการ พบว่าเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 433 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 501 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น เฉลี่ย 85 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.70 จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติ โดยมีการผลิตและการดูแลรักษาที่ถูกต้อง รวมทั้งมีการปรับปรุงบำรุงดิน และใช้ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสมมากขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรทุกรายสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากการบริโภคข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา และไก่ ซึ่งเป็นผลประโยชน์ที่เกิดจากองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมในพื้นที่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 3,569 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 65.08 โดยรายจ่ายที่ลดลงมาจากบริโภคข้าว พืชผักสวนครัวในแปลงเฉลี่ย 1,415 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ฯลฯ จากการบริโภคปลาที่เลี้ยงไว้เองเฉลี่ย 1,084 บาทต่อครัวเรือน และจากการบริโภคไก่ และไข่ไก่เฉลี่ย 1,072 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนเปรียบเทียบระหว่าง ปี 2565 และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	2,237	822	-1,415	-63.25
2. ด้านปศุสัตว์	1,500	428	-1,072	-71.47
3. ด้านประมง	1,750	666	-1,084	-61.94
รวม	5,487	1,916	-3,569	-65.08

ที่มา: จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 88.00 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายพืชผักสวนครัว ถั่ว กาก แผล ซาอูลอง เป็นต้น และร้อยละ 12.00 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม เนื่องจากยังไม่ได้จำหน่าย และยังมีผลผลิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,318.80 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 67.59 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา จากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืช

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3) การลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 68.00 มีรายจ่ายทางการเกษตรลดลงจากการลดใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์มากขึ้น และร้อยละ 32.00 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 2,091 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 51.19 จากค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ เฉลี่ย 1,021.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี การใช้สารเคมี เฉลี่ย 594.29 บาทต่อครัวเรือนต่อปี การนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยชีวภาพ เฉลี่ย 475 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 5 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรเปรียบเทียบระหว่าง ปี 2565 และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยชีวภาพ	875.00	300.00	-475.00	-65.71
2. ลดการใช้สารเคมี	1,887.86	1,293.57	-594.29	-31.48
3. ลดค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	2,041.71	1020.00	-1,021.71	-50.04
รวม	4,084.57	2,613.57	-2,091.00	-51.19

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม พบว่า เกษตรกรทุกรายมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น และลดรายจ่ายในครัวเรือน ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครัวเรือนเกษตรกรดีขึ้น นอกจากนี้ เกษตรกรร้อยละ 84.00 มีการรวมกลุ่มพัฒนางานหัตถกรรมแปรรูปผลผลิตการเกษตร ร้อยละ 90.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมปลูกป่า ร่วมกันดูแลพื้นที่สาธารณะในหมู่บ้าน (ภาพที่ 2)

สรุปผล มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

มีการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

มีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรทุกราย สภาพแวดล้อมในแปลงดีขึ้นหลังจากนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ โดยร้อยละ 92.00 คุณภาพดินดีขึ้นจากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น มีความหลากหลายของพรรณพืช สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น และมีพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นในแหล่งน้ำธรรมชาติ ร้อยละ 66.00 58.00 และ 54.00 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

มีความหลากหลายของพันธุ์พืช ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม

ร้อยละ 80

ตารางที่ 6 การเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมหลังจากนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	100.00
1.1 คุณภาพดินดีขึ้น	92.00
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	58.00
1.3 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นในแหล่งน้ำธรรมชาติ	54.00
1.4 มีความหลากหลายของพันธุ์พืช	66.00
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	-

หมายเหตุ: เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ทุกครัวเรือนมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบทั้ง 5 หมู่ จากการบริโภคโปรตีนจากเนื้อสัตว์ (ไก่ ปลา และไข่ไก่) คาร์โบไฮเดรตจากข้าว ถั่วลิสงจากพืชผัก และวิตามินจากผลไม้ สรุปลผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล เกษตรกรร้อยละ 81.00 นำความรู้/ปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยทุกรายนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ร้อยละ 94.00 ทำเกษตรแบบผสมผสาน ส่วนร้อยละ 19.00 ไม่นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่าเป็นผู้สูงอายุ และไม่มีเวลา มีภาระในแปลงของตนเองค่อนข้างมาก (ตารางที่ 7)

สรุปลผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ตารางที่ 7 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง

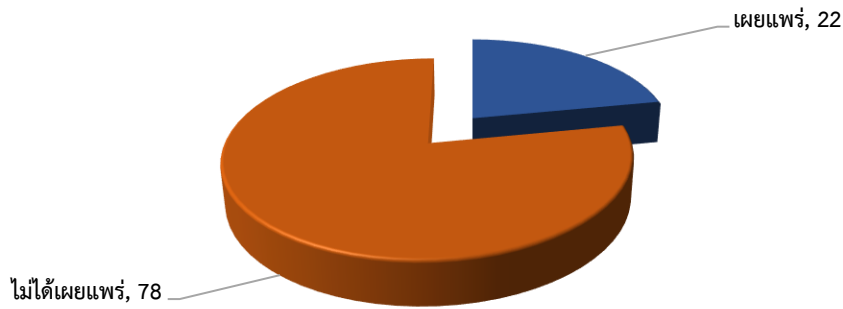
รายการ	การนำความรู้ไปปฏิบัติ (ร้อยละ)		
	ปฏิบัติต่อ	ไม่ปฏิบัติต่อ	รวม
1. ด้านพืช	94.00	6.00	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	86.00	14.00	100.00
3. ด้านประมง	80.00	20.00	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	88.00	12.00	100.00
5. ด้านบัญชี	70.00	30.00	100.00
6. ด้านสหกรณ์	66.00	34.00	100.00
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	76.00	24.00	100.00
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
9. ด้านการตลาด	70.00	30.00	100.00
10. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	80.00	20.00	100.00
ภาพรวม	81.00	19.00	100.00

หมายเหตุ: ปฏิบัติมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ เกษตรกรร้อยละ 22.00 นำความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืช/ไม้ผล การผลิตสารชีวภาพไปเผยแพร่ต่อ และร้อยละ 78.00 ไม่ได้เผยแพร่ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่น ให้เหตุผลว่ามีภาระงานในฟาร์มเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก รวมทั้งเห็นว่าเกษตรกรรายอื่น ๆ ก็ได้ผ่านการอบรมเช่นกัน (ภาพที่ 3)

สรุปลผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่ร่วมโครงการ

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 82.00 ที่ค่าคะแนน 4.82 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 18.00 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการของเกษตรกร

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	82.00	18.00	-	-	-	4.82	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	78.00	22.00	-	-	-	4.82	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	78.00	22.00	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	88.00	12.00	-	-	-	4.88	มากที่สุด
เฉลี่ย	82.00	18.00	-	-	-	4.82	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ จังหวัดน่าน ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 9)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 20 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 16 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวนทั้งหมด 1 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ จังหวัดน่าน พบว่า มีการดำเนินงานผ่านตัวชี้วัด 28 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด หรือคิดเป็นร้อยละ 87.50

ตารางที่ 9 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ที่ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	4	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	20	16	80.00
5. ความพึงพอใจ	1	1	100.00
ภาพรวม	32	28	87.50

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 เกษตรกรบางส่วนเป็นผู้สูงอายุ ไม่สามารถนำความรู้หรือปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงเกษตรกรบางส่วนไม่ค่อยมีเวลาว่าง เนื่องจากมีภาระงานในฟาร์มเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก

4.2 ควรสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เกษตรกรรายอื่น ๆ สามารถศึกษาและเรียนรู้แนวคิดด้านการเกษตรที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

4.3 หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ควรบูรณาการทำงานร่วมกัน ในการบริหารจัดการกิจกรรมการดำเนินงาน งบประมาณ และช่วงเวลา เพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ และก่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานในทุกมิติ

โครงการพัชรสุธาชาบุรีรักษ์

1. สำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ :** 1) เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ และสัตว์ป่า ให้มีความอุดมสมบูรณ์
2) เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติโดยมีความสมดุลของระบบนิเวศ
3) เพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของชุมชน
- เป้าหมาย :** เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง ชลบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา
- หน่วยงาน :** สป.ภษ. กษ. ป.ม. ปศ.ว.ก. ม.ม. พต. ส.ป.ก. ต.ส. กส.ก. กส.ส. ช.ป. และ ส.ศ.ก.
- งบประมาณ :** 3.6214 ล้านบาท
- วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามผลการดำเนินงานด้านการเกษตร ตามแผนแม่บทสร้างความสมดุลระหว่างคนกับช้างป่า ภายใต้โครงการพัชรสุธาชาบุรีรักษ์ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- วิธีการติดตาม :** ใช้แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องติดตาม 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes)

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- เกษตรกร ร้อยละ 95.70 ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ
- ภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.10 (คะแนนเต็ม 5)
- เกษตรกร ร้อยละ 25.14 ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต
- ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 74.21 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.69 (คะแนนเต็ม 5)

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

2.3 ความพึงพอใจ

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.92 (คะแนนเต็ม 5)
- เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.80 (คะแนนเต็ม 5)

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- การเหยียยขาเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากช้างป่า ดินพื้นที่เสียหายเป็นไร่ ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ได้รับความเสียหายจากช้างป่าเข้ามาทำลาย ผลผลิตเป็นบางส่วน ทำให้ไม่ได้รับการเหยียยขาช่วยเหลือ เสนอแนะให้ควรปรับเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากช้างป่า โดยคำนวณความเสียหายเป็นจำนวนต้น ชนิดพืชและอายุของผลผลิตนั้น ๆ
- เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ต้องการให้สนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่เพิ่มเติม เนื่องจากเลี้ยงดูได้ง่าย ช้างป่าไม่รบกวน และสามารถนำมาบริโภคช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และนำมาแปรรูปได้ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น กรมปศุสัตว์จึงควรสนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่ และอาหารไก่เพิ่มเติมให้กับเกษตรกร
- หน่วยงานในพื้นที่เข้าไปดำเนินการจัดอบรมให้เกษตรกรในพื้นที่ค่อนข้างยาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ติดภารกิจดูแลผลผลิตภายในแปลงเกษตร เสนอแนะให้หน่วยงานร่วมบูรณาการให้มีการจัดอบรมร่วมกัน และเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมและไม่อยู่ในช่วงฤดูการดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต

นางสาวชฎาธาร สุขจรัญญ และนางสาวจิรัชญา พัฒนาวุฒินวงศ์

ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ประเมินผล

www.eva.oae.go.th

E-mail : rdpc8572@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการพัชรสุธาخانูรักษ์ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมา/พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า “โดยที่ข้างป่าเป็นสัตว์สำคัญที่ดำรงอยู่ มีตำนานผูกพันคู่กับผืนแผ่นดินไทยมาเป็นเวลาช้านาน และมีบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง ทั้งทางด้าน ศาสนา พระมหากษัตริย์ เศรษฐกิจ สังคม และการคมนาคม ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของข้าง จึงควรที่จะต้องมีการอนุรักษ์เอาไว้โดยเฉพาะข้างป่า แต่จะต้องไม่ให้ราษฎรมี ความเดือดร้อนจากปัญหาข้างป่าบุกรุก ทำกินในพื้นที่การเกษตรของราษฎร จึงทรงมีพระราชดำริว่า “ควรจะมีการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนและข้างป่า” ในการนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม รับโครงการอนุรักษ์ข้างป่ารอยต่อ 5 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียง ใต้ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งคณะกรรมการ โครงการชานูรักษ์ข้างป่ารอยต่อ 5 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียง ใต้ เพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ประกาศ ณ วันที่ 28 สิงหาคม 2562 โดยมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธา พิมลลักษณ พระบรมราชินี เป็นองค์ประธานที่ปรึกษา สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เป็นองค์ประธานกรรมการ ในส่วนของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และอธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นคณะกรรมการ และพระราชทานชื่อโครงการว่า “โครงการพัชรสุธาخانูรักษ์” มีความหมายว่า “น้ำทิพย์รักษาข้างให้ แข็งแกร่งยืนยงดงเพชร” โดยมีวัตถุประสงค์การดำเนินงานเพื่อสืบสาน รักษา ต่อยอดแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับ ข้างป่า รวมทั้งการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ป่า รอยต่อ 5 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง ใต้ ซึ่งต่อมาได้เกิดชุมชนนาร่องในพื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี ภายใต้ชื่อ “หมู่บ้านชานูรักษ์” เพื่อสร้างต้นแบบในการ ปรับเปลี่ยนวิถีเพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับข้างอย่างสมดุลต่อไป

โครงการพัชรสุธาخانูรักษ์ ดำเนินการในพื้นที่ 5 จังหวัด 22 อำเภอ 56 ตำบล 299 หมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ด้าน คือ 1) เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า ให้มี ความอุดมสมบูรณ์ 2) เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติโดยมีความสมดุลของระบบนิเวศ และ 3) เพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยกำหนดแผนการจัดการออกเป็น 3 ด้านตามพื้นที่ ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์สำหรับเป็นที่อาศัยของข้างป่า ด้านที่ 2 การจัดการ พื้นที่แนวกันชน และด้านที่ 3 การจัดการพื้นที่ชุมชน สำหรับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมดำเนินการ ในด้านที่ 3 การจัดการพื้นที่ชุมชน กลยุทธ์ที่ 3.2 ปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ โดยมีเกษตรและ

สหกรณ์จังหวัดใน 5 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ในระดับพื้นที่ จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านต่าง ๆ อาทิ การปรับเปลี่ยนและพัฒนาอาชีพ การทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีต้นทุนการประกอบอาชีพ การพัฒนาธุรกิจชุมชน รวมถึงสนับสนุนปัจจัยการผลิต การจัดแหล่งน้ำชุมชน จัดทำแปลงเรียนรู้และพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่บริเวณป่ารอยต่อสามารถประกอบอาชีพการเกษตรได้ผลดีและลดผลกระทบจากการบุกรุกพื้นที่ทำการเกษตรของช้างป่า

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติโดยมีความสมดุลของระบบนิเวศและเพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของชุมชน

1.3 เป้าหมายของโครงการ ดำเนินงานในพื้นที่ 8 หมู่บ้านคชานุรักษ์ต้นแบบ และ 43 หมู่บ้านเครือข่าย รวม 51 หมู่บ้าน ใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี

1.4 งบประมาณ จำนวน 3.6214 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เพื่อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินงานใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สระแก้ว และจันทบุรี

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรในโครงการ ฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2566 และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมหม่อนไหม

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย รวม 30 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 130 ราย

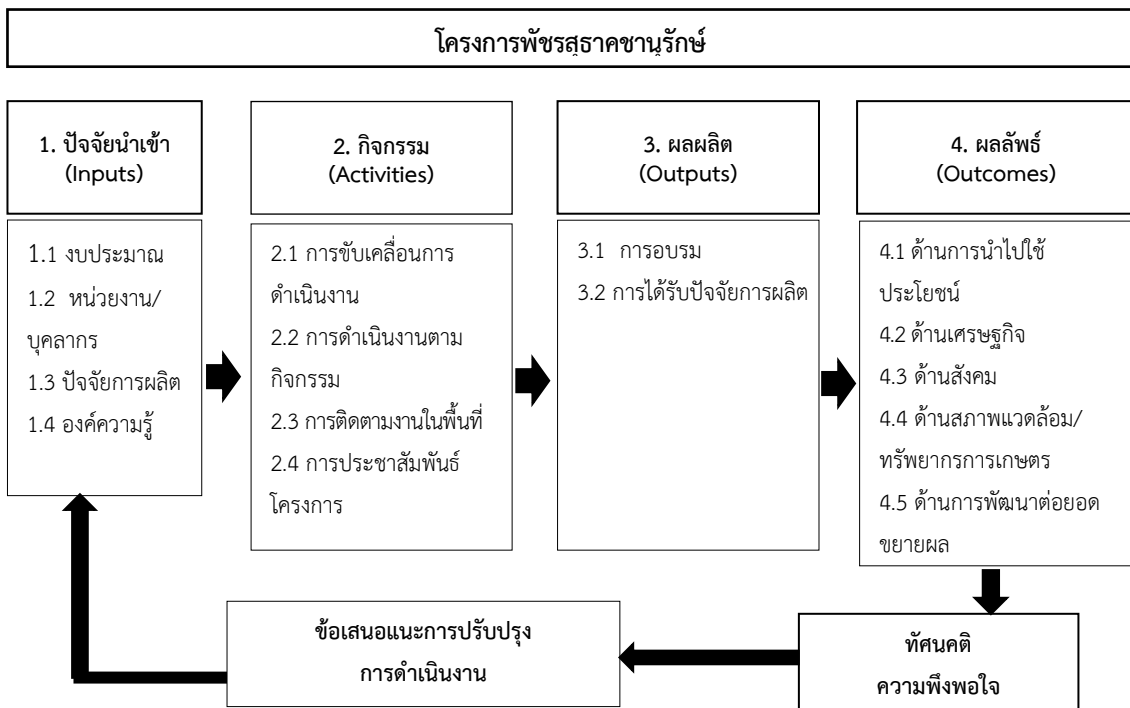
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัด ทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาชาวนุรักษ์ (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 3,621,440 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่าย 400,000 บาท กรมการข้าว เบิกจ่าย 80,000 บาท กรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 212,000 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 117,900 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 87,000 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 17,400 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 1,148,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 307,000 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 54,400 บาท สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เบิกจ่าย 1,137,740 บาท และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เบิกจ่าย 60,000 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัชรสุธาชาวนุรักษ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 คณะ เพื่อให้มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม อย่างน้อย 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตในงานส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ 330 ราย สนับสนุนการผลิตปุ๋ยหมัก พด. 14 ไร่ สนับสนุนการผลิตหญ้าแฝก 108 ไร่ สนับสนุนวัสดุการเกษตร 2 ไร่ สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรต้นแบบ 5 ราย สนับสนุนปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงพื้นที่ดินกรด 290 ไร่ และสนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 17 บ่อ ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 29 หลักสูตร ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้า การบริหารจัดการแปลงหม่อน เพื่อเพิ่มผลผลิต การทำเกษตรตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ Market Online “Res Q Farm” การปลูกผักให้ได้ราคาและมาตรฐาน การผลิตพืชผักตามแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ฝึกปฏิบัติการผลิตสารชีวภัณฑ์ และ Bacillus thuringiensis (เชื้อบีที) การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร การใช้เมล็ดพันธุ์ พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) / การใช้ปูนโดโลไมท์ สาธิตการปรับปรุง

บำรุงดิน การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ การเลี้ยงปศุสัตว์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์และการตลาด การทำน้ายาล้างจาน น้ายาซักผ้า ถ่ายทอดองค์ความรู้ขยายผลและการพัฒนาที่ดิน สาธิตการให้ปุ๋ยพร้อมกับระบบน้ำด้วยวาล์ว การเลี้ยงปลาในบ่อดิน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว อบรมในด้านการผลิตพืช การเลี้ยงกบในกระชังบก การเลี้ยงและแปรรูปเพิ่มมูลค่าหนุ่พูก การปลูกพืชสมุนไพร การขยายพันธุ์บอนสี การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การผลิตพืชปลอดภัยด้วยปุ๋ยชีวภาพและชีวภัณฑ์ การผลิตปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ การเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์แห่นางดำและการนำไปใช้ประโยชน์ และการใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 25 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการจำนวน 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จำนวน 4 ครั้ง ในทุกไตรมาส ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดประชุมพิจารณากำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายและเกษตรกรเป้าหมายโครงการ จัดประชุมคณะทำงานเพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน อบรมให้ความรู้เกษตรกร จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน และประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการฯ

2) กรมการข้าว จัดทำแปลงสาธิตและเรียนรู้และวางแผน สำรวจ วิเคราะห์ปัญหาในพื้นที่ 28 ไร่ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 23 ราย และติดตามให้คำแนะนำ 6

3) กรมประมง จัดอบรมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน 85 ราย การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก 20 ราย และการเลี้ยงกบในกระชังบก 5 ราย

4) กรมปศุสัตว์ พัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์ 50 ราย จัดเวทีการมีส่วนร่วม 5 ครั้ง และติดตามให้คำแนะนำความรู้ด้านปศุสัตว์ 433 ราย

5) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตพืช การใช้ปุ๋ยชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ 60 ราย

6) กรมหม่อนไหม แนะนำส่งเสริมการปลูกหม่อนผล 2 ไร่ และอบรมหลักสูตรด้านการบริหารจัดการแปลงหม่อนเพื่อเพิ่มผลผลิต 10 ราย

7) กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน 1,207 ไร่ อบรมและส่งเสริมการผลิต และใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ สาธิตการให้ปุ๋ยพร้อมทั้งระบบน้ำด้วยวาล์วผสมปุ๋ย 480 ราย และส่งเสริม แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 17 บ่อ

8) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อบรมการเลี้ยง แปรรูป และเพิ่มมูลค่า หนุ่ทุก 30 ราย การปลูกพืชสมุนไพร 30 ราย การขยายพันธุ์บอนสี 20 ราย การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในเขต ปฏิรูปที่ดิน 20 ราย การออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้า 20 ราย และคัดเลือก เกษตรกรต้นแบบพร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต 5 ราย

9) กรมส่งเสริมการเกษตร อบรมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย จัดทำแปลงเรียนรู้ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรต้นแบบ 100 ไร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอม และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 5 กลุ่ม

10) กรมส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำส่งเสริมการดำเนินกิจการของสหกรณ์ โดยส่งเสริม กลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตร โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม และส่งเสริมเกษตรกร ในพื้นที่โครงการให้นำร่องนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 8 แห่ง 160 ราย

11) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อบรม/กำกับ/ติดตามการจัดทำบัญชี 636 ราย

12) กรมชลประทาน ก่อสร้างแหล่งน้ำสำหรับข้างป่า ในจังหวัดชลบุรี 1 แห่ง

13) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้ง จัดทำสรุปรายงานผลการติดตาม เสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง และติดตามผล การดำเนินงานในพื้นที่ 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเฉลี่ย 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.4 การประชาสัมพันธ์โครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการทางมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นผู้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการโดยตรง ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่าน เว็บไซต์ของมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทางโทรศัพท์ในรายการข่าวในพระราชสำนัก ทางวิทยุ ส่วนการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมดำเนินการ การประชาสัมพันธ์โครงการอย่างเป็นทางการ ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน ในส่วนที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ดำเนินการ ผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ เว็บไซต์ของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ผ่านการประชุมของคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค การรายงานผลการดำเนินงาน โครงการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

การรับทราบข่าวการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการฯ เกษตรกรทุกราย ทราบข่าวการดำเนินงานของโครงการฯ จากสื่อบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่ทราบจาก ผู้นำชุมชน ร้อยละ 61.29 และเจ้าหน้าที่โครงการฯ ซึ่งไปแนะนำให้กับเกษตรกร ร้อยละ 45.16 รองลงมา ร้อยละ 43.01 ทราบจาก สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ทาง LINE/Facebook ร้อยละ 32.26 โทรศัพท์ ร้อยละ 16.13 เสียงตามสาย ในหมู่บ้าน ร้อยละ 10.75 และทราบจากสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเอกสารเผยแพร่ ร้อยละ 5.38 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามอย่างน้อย 2 สื่อ

ตารางที่ 1 การรับทราบข่าวการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ

สื่อที่ใช้	ร้อยละ
1. สื่อบุคคล	100.00
1.1 ผู้นำชุมชน	61.29
1.2 เจ้าหน้าที่	45.16
1.3 เพื่อนบ้าน	10.75
1.4 อื่น ๆ (คนในครอบครัว)	2.15
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์	43.01
2.1 อินเทอร์เน็ต	1.08
2.2 วิทยุ	1.08
2.3 โทรศัพท์	16.13
2.4 เสียงตามสาย	10.75
2.5 Line/Facebook	32.26
3. สื่อสิ่งพิมพ์ (เอกสารเผยแพร่)	5.38

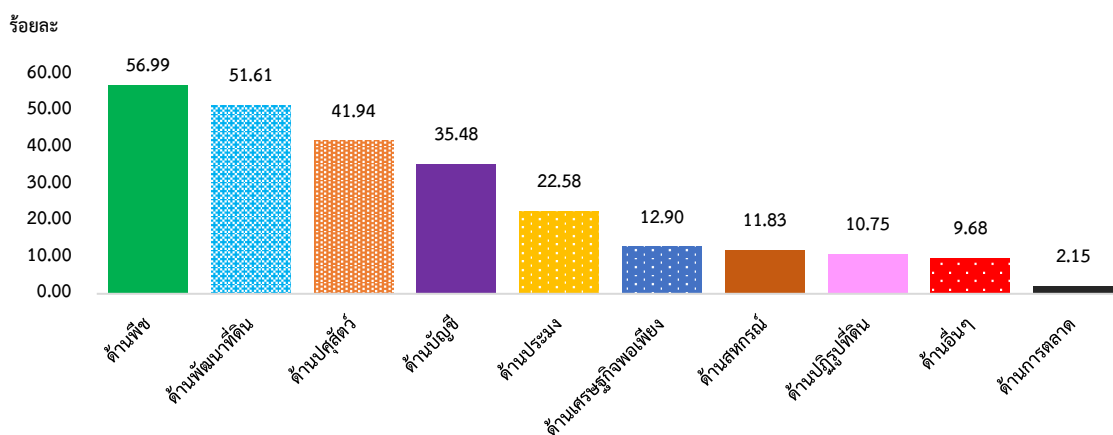
หมายเหตุ: มีมากกว่า 1 ช่องทาง

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ เกษตรกร ร้อยละ 95.70 ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยด้านพืช เรื่องการทำให้แปลงเรียนรู้ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรต้นแบบ ร้อยละ 56.99 ด้านพัฒนาที่ดิน เรื่องการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ร้อยละ 51.61 ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 41.94 ด้านบัญชี ร้อยละ 35.48 ด้านประมง ร้อยละ 22.58 ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 12.90 ด้านสหกรณ์ ร้อยละ 11.83 ด้านปฏิรูปที่ดิน ร้อยละ 10.75 ด้านการเลี้ยงผึ้งโพรง การเลี้ยงและเก็บ หม่อนไหม ร้อยละ 9.68 และด้านการตลาด ร้อยละ 2.15 (ภาพที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

หมายเหตุ : ได้รับมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร

3.3.2 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ มีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.21 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.10 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 35.43 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ร้อยละ 25.06 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 0.30 มีความเข้าใจน้อย ในด้านบัญชีสาเหตุจากไม่มีเวลา เป็นผู้สูงอายุ และอ่าน-เขียนหนังสือไม่ได้ (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	47.46	28.81	23.73	-	-	4.24	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	35.71	35.71	28.58	-	-	4.07	มาก
3. ด้านประมง	40.91	31.82	27.27	-	-	4.14	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	39.58	39.58	20.84	-	-	4.19	มาก
5. ด้านบัญชี	27.27	21.21	48.48	3.04	-	3.73	มาก
6. ด้านสหกรณ์	14.28	42.86	42.86	-	-	3.71	มาก
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	63.64	18.18	18.18	-	-	4.45	มากที่สุด
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	45.46	27.27	27.27	-	-	4.18	มาก
9. ด้านการตลาด	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
10. อื่น ๆ	40.00	46.67	13.33	-	-	4.27	มากที่สุด
เฉลี่ย	35.43	39.21	25.06	0.30	-	4.10	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีเกษตรกรร้อยละ 25.14 ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยด้านพืช ร้อยละ 54.84 ได้รับพันธุ์พืชผัก พันธุ์ไม้ผล ด้านพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 41.94 ได้รับหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 31.18 ได้รับ ไข่ เป็ด โค ด้านบัญชี ร้อยละ 24.73 ได้รับสมุดบัญชี ด้านประมง ร้อยละ 21.51 ได้รับพันธุ์ปลาและอาหารปลา ด้านปฏิรูปที่ดิน ร้อยละ 3.23 ได้รับหนูปอก และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 11.83 ได้รับวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงผึ้ง (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

ตารางที่ 3 การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การได้รับปัจจัย (ร้อยละ)		
	ได้รับ	ไม่ได้รับ	รวม
ด้านพืช	54.84	45.16	100.00
ด้านปศุสัตว์	31.18	68.82	100.00
ด้านประมง	21.51	78.49	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	41.94	58.06	100.00
ด้านบัญชี	24.73	75.27	100.00
ด้านปฏิรูปที่ดิน	3.23	96.77	100.00
ด้านอื่น ๆ	11.83	88.17	100.00
ภาพรวม	25.14	74.86	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.4 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 74.21 ที่ค่าคะแนน 4.69 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจมาก ร้อยละ 13.93 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 11.15 และพึงพอใจน้อย ร้อยละ 0.71 ในด้านประมงเนื่องจากพันธุ์ปลาและอาหารปลาที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	74.51	17.65	7.84	-	-	4.67	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	75.86	6.90	17.24	-	-	4.61	มากที่สุด
3. ด้านประมง	75.00	15.00	5.00	5.00	-	4.65	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	74.36	12.82	12.82	-	-	4.82	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	65.22	8.70	26.08	-	-	4.45	มากที่สุด
6. ด้านปฏิรูปที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
7. ด้านอื่นๆ	54.55	36.36	9.09	-	-	4.64	มากที่สุด
ภาพรวม	74.21	13.93	11.15	0.71	-	4.69	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 85.44 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ โดยด้านพืช การปลูกพืชสมุนไพร การทำแปลงเรียนรู้ส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น ด้านการพัฒนาที่ดิน การทำและใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 14.56 ยังไม่มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีเวลาดำเนินการ ความรู้ไม่พอ และไม่มีเงินทุน (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	98.31	1.69	100.00
ด้านปศุสัตว์	92.86	7.14	100.00
ด้านประมง	86.36	13.64	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	97.92	2.08	100.00
ด้านบัญชี	66.67	33.33	100.00
ด้านสหกรณ์	71.43	28.57	100.00
ด้านปฏิรูปที่ดิน	90.91	9.09	100.00
ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ด้านการตลาด	50.00	50.00	100.00
ด้านอื่น ๆ	100.00	-	100.00
ภาพรวม	85.44	14.56	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกร ร้อยละ 86.41 มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้แล้ว ส่วนอีกร้อยละ 13.59 ยังไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยการผลิตไม่มีเวลาดำเนินการต่อยอด (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 6 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	92.16	7.84	100.00
ด้านปศุสัตว์	93.10	6.90	100.00
ด้านประมง	90.00	10.00	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
ด้านบัญชี	47.83	52.17	100.00
ด้านปฏิรูปที่ดิน	100.00	-	100.00
ด้านอื่น ๆ	81.82	18.18	100.00
ภาพรวม	86.41	13.59	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายได้ ค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีมูลค่าผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรในแปลงที่เกษตรกรถือครองปีละ 239,458.98 บาทต่อครัวเรือน โดยเกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร 227,525.47 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.02 ของมูลค่าผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายได้จากผลผลิตด้านพืช อาทิ ข้าว ทุเรียน มังคุด ลำไย ส่วนที่เหลือ เกษตรกรมีผลตอบแทนจากการเก็บพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ไว้ใช้ในการผลิต ปีละ 4,604.95 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.92 ของมูลค่าผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตร ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในส่วน of พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ของครัวเรือนได้อีกทางหนึ่ง และร้อยละ 1.79 และ 1.27 เกษตรกรนำผลผลิตในครัวเรือนที่ผลิตเองได้มาบริโภค และแบ่งปัน (แจก/ให้ฟรี) อาทิ ข้าว ผลไม้ พืชผักสวนครัว ไข่ไก่ ไก่ เป็ด และปลา ปีละ 4,291.16 บาทต่อครัวเรือน และปีละ 3,037.41 บาทต่อครัวเรือน ในส่วนของค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตรปีละ 109,957.87 บาทต่อครัวเรือน จำแนกเป็นต้นทุนที่ได้มาจากการซื้อ/จ้างจากภายนอกปีละ 94,788.17 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 86.20 ของค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตร และการใช้ต้นทุนของตนเองปีละ 15,169.69 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.80 สำหรับผลตอบแทนสุทธิจากการทำเกษตรในแปลงของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีผลตอบแทนสุทธิต่อปีละ 129,501.12 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.08 (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผลตอบแทนสุทธิ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

2) รายได้ทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 40.86 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 9,307.74 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการจำหน่ายผลผลิตไม้ผลและพืชผักต่าง ๆ ส่วนร้อยละ 59.14 รายได้ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากการทำลายของช้างป่า (ภาพที่ 3)

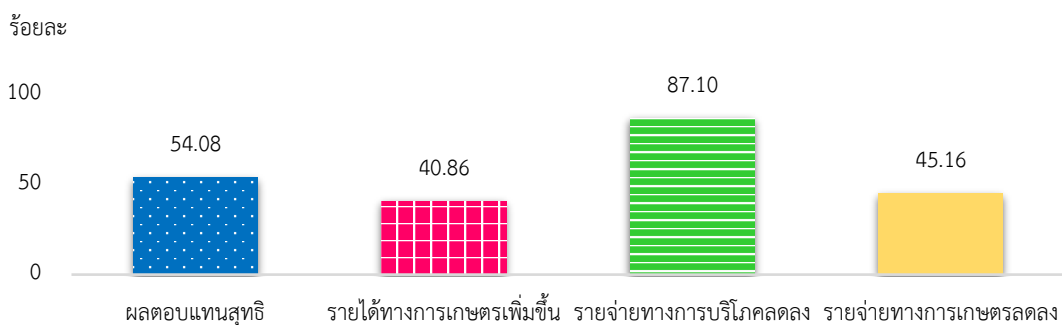
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40.00

3) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค พบว่า เกษตรกรร้อยละ 87.10 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำความรู้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ทำให้สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 5,084.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเป็นการนำผลผลิตที่ปลูกเองในแปลง อาทิ พืชผักสวนครัว และพืชผักตามฤดูกาลมาบริโภค ในส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12.90 ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดรายจ่ายในการบริโภค (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40.00

4) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 45.16 สามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรจากการนำองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ทำให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 3,266.69 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยส่วนใหญ่มาจากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ การผลิตอาหารสัตว์ และการลดใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี ในส่วนอีกร้อยละ 54.84 ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากเกษตรกรเน้นการเพิ่มผลผลิต และเกษตรกรบางส่วนยังคงใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีในการดูแลรักษา (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับด้านเศรษฐกิจ

3.4.3 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 46.24 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 33.00 มีการรวมกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม กลุ่มทอผ้า เป็นต้น และร้อยละ 18.28 มีความปลอดภัยในชุมชน (ภาพที่ 4)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 20.00

ความปลอดภัยในชุมชน ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 20.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.4 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.25 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 86.75 ดินมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 55.42 ในแปลงทำการเกษตรสิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น จากการที่เกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 25.30 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น (อากาศในแปลงไม่มีกลิ่นสารเคมี สารพิษ) และมีความหลากหลายของพันธุ์พืชมากขึ้น ร้อยละ 14.46 มีปริมาณพันธุ์สัตว์น้ำมากขึ้นในแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่วนที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง อีกร้อยละ 10.75 เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 20.00

พันธุ์สัตว์เพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 20.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 20.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

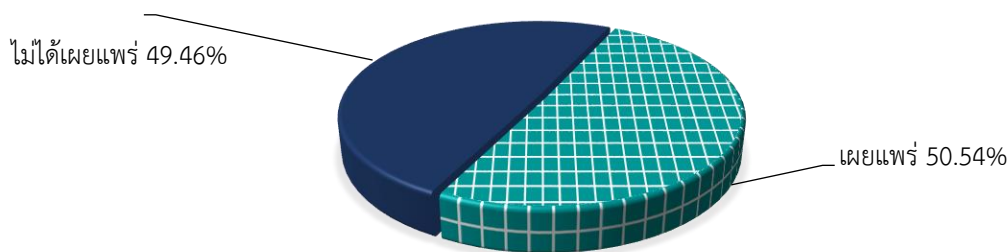
รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	89.25
1.1 ดินมีคุณภาพดีขึ้น	86.75
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น	55.42
1.3 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น	25.30
1.4 มีความหลากหลายของพันธุ์พืชมากขึ้น	25.30
1.5 มีปริมาณพันธุ์สัตว์มากขึ้นในแหล่งน้ำธรรมชาติ	14.46
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	10.75

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.5 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล เกษตรกรร้อยละ 50.54 มีการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ในด้านการปลูกหม่อน การผลิตสารอินทรีย์ชีวภาพ การทำน้ำยาล้างจาน เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ 10 ราย มีการนำไปปฏิบัติตามแล้ว 6 ราย ส่วนที่ยังไม่มีการนำไปเผยแพร่ต่อ ร้อยละ 49.46 เนื่องจากไม่มีเวลา มีอายุมาก และได้รับการฝึกอบรมด้วยกัน (ภาพที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 5 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 61.54 ที่ค่าคะแนน 3.92 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 23.08 พึงพอใจปานกลาง และ ร้อยละ 15.38 พึงพอใจมากที่สุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 82.37 ที่ค่าคะแนน 4.80 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 14.83 พึงพอใจมาก และร้อยละ 2.80 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	79.57	16.13	4.30	-	-	4.75	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	82.80	15.05	2.15	-	-	4.81	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	79.57	17.20	3.23	-	-	4.76	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	86.02	11.83	2.15	-	-	4.84	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	83.87	13.98	2.15	-	-	4.82	มากที่สุด
เฉลี่ย	82.37	14.83	2.80	-	-	4.80	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการพัชรสุธาชวนบุรีรักษ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 9)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 16 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 14 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวนทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัชรสุธาชวนบุรีรักษ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านตัวชี้วัด 29 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 31 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 93.55

ตารางที่ 9 สรุปผลการติดตาม

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	4	4	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	16	14	87.50
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	31	29	93.55

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 การเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากช้างป่า คิดพื้นที่เสียหายเป็นไร่ ดังนี้ แปลงนา 1,340 บาท/ไร่ แปลงพืชไร่/พืชผัก 1,980 บาท/ไร่ และพืชสวน/ไม้ยืนต้น 4,448 บาท/ไร่ ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ได้รับความเสียหายจากช้างป่าเข้ามาทำลายผลผลิตเป็นบางส่วน เช่น ต้นทุเรียนเสียหาย 10 ต้น ไม่สามารถคิดความเสียหายเป็นจำนวนไร่ได้ ทำให้ไม่ได้รับการเยียวยาช่วยเหลือ จึงควรปรับเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากช้างป่า โดยคำนวณความเสียหายเป็นจำนวนต้น ชนิดพืชและอายุของผลผลิตนั้น ๆ

4.2 เกษตรกรในพื้นที่จันทบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา ส่วนใหญ่ต้องการให้สนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่เพิ่มเติม เนื่องจากเลี้ยงดูได้ง่าย อาหารไกรราคาไม่สูง ได้ผลผลิตเร็ว ช้างป่าไม่มารบกวน โดยไข่ไก่สามารถนำมาบริโภคช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และนำมาแปรรูปได้ เช่น ไข่เค็ม ทำให้เกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น กรมปศุสัตว์จึงควรสนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่ และอาหารไก่เพิ่มเติมให้กับเกษตรกร

4.3 หน่วยงานในพื้นที่เข้าไปดำเนินการจัดอบรมให้เกษตรกรในพื้นที่ค่อนข้างยาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ติดภารกิจดูแลผลผลิตภายในแปลงเกษตร ข้อเสนอแนะให้หน่วยงานร่วมบูรณาการให้มีการจัดอบรมร่วมกัน และเลือกช่วงเวลา que เกษตรกรไม่อยู่ในช่วงฤดูการดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต

โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี

1. สาระสำคัญโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา อนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้เข้าถึงสิทธิพื้นฐานที่พึงได้รับ
- สนับสนุนการสืบทอดวิถีวัฒนธรรมของชุมชน
- ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่อยู่ภายใต้กฎระเบียบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมาย :
พื้นที่ชุมชน บ้านสาละวะ - บ้านไล่โว่ ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

หน่วยงาน :
กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

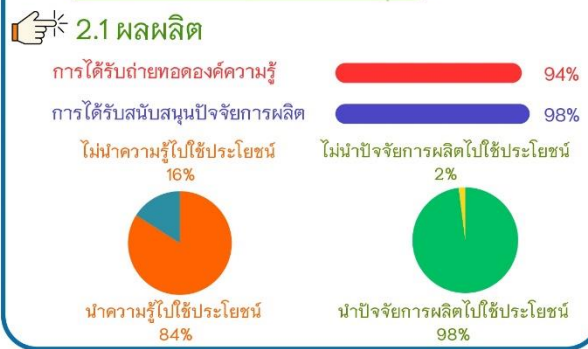
งบประมาณ :
จำนวน 718,950 บาท

วัตถุประสงค์การติดตาม :

- เพื่อติดตามการดำเนินโครงการของเกษตรกรที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพ สามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

วิธีการติดตาม :
รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม และรายงานผลการดำเนินงานจากหน่วยงาน

2. ผลการติดตาม

3.1 ข้อค้นพบ

- ขาดการประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกรรับทราบล่วงหน้าก่อนดำเนินงาน
- เกษตรกรบางรายไม่เข้าใจวิธีการขอรับปัจจัยการผลิตต่างๆ

3.2 ข้อเสนอแนะ

- การพัฒนาในพื้นที่ให้ตรงตามความต้องการของประชาชน
- ยึดวิธีการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก
- ควรสอบถามความต้องการรับปัจจัย/ความรู้กับเกษตรกรล่วงหน้า
- ส่งเสริมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งแปลงสาธิต และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

www.eva.oae.go.th

ผู้ติดตาม นางสาวสุวรรณา ไตรสรณะกุล
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10
E-mail : zone10@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติ
จังหวัดกาญจนบุรี**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงมีพระราชปณิธานสืบสาน รักษา ต่อยอด พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เรื่องการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดนที่ความเจริญยังเข้าไม่ถึง ทำให้ประชาชนมีความยากลำบากในการดำรงชีวิต ซึ่งชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี โดยชุมชนที่เริ่มต้นดำเนินโครงการ คือ ชุมชนบ้านสาละวะ และชุมชนบ้านไล่โว่ ซึ่งตั้งอยู่ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยง และเป็นชุมชนที่อยู่ในพื้นที่มาก่อนที่จะมีการประกาศให้เป็นพื้นที่มรดกโลก ที่ติดกับชายแดนประเทศเมียนมาร์ และประสบปัญหานานัปการ ไม่ว่าจะเป็นด้านคมนาคม สาธารณสุข สาธารณูปโภค การศึกษา และเศรษฐกิจชุมชนชายแดนนี้จึงถือว่ามีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ สมควรมีการบูรณาการ การพัฒนาชุมชนระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชน เพื่อให้ได้รับการพัฒนาอนุรักษ์อย่างยั่งยืน ให้คนอยู่กับป่าอย่างสมดุล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ละเลย คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน จึงทรงมีพระราชดำริให้ก่อตั้งโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติจังหวัดกาญจนบุรี ขึ้น เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2563

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา อนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2.2 ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้เข้าถึงสิทธิพื้นฐานที่พึงได้รับ

1.2.3 สนับสนุนการสืบทอดวิถีวัฒนธรรมของชุมชน

1.2.4 ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่อยู่ภายใต้กฎระเบียบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่การดำเนินการโครงการ คือชุมชนบ้านสาละวะ และชุมชนบ้านไล่โว่ ซึ่งตั้งอยู่ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

1.4 งบประมาณ จำนวน 718,950 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่เริ่มดำเนินการ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก องค์การบริหารส่วนตำบลไลໂວ่ และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการของเกษตรกรที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพ สามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

2.1.2 เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการให้พัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.3 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ชุมชนบ้านสาละวะ และชุมชนบ้านไลໂວ่ ตำบลไลໂວ่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

2.2.2 ด้านประชากร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจังหวัดกาญจนบุรี

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ ช่วงปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566) และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สืบค้นด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานละ 1 ราย รวม 10 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 35 ราย

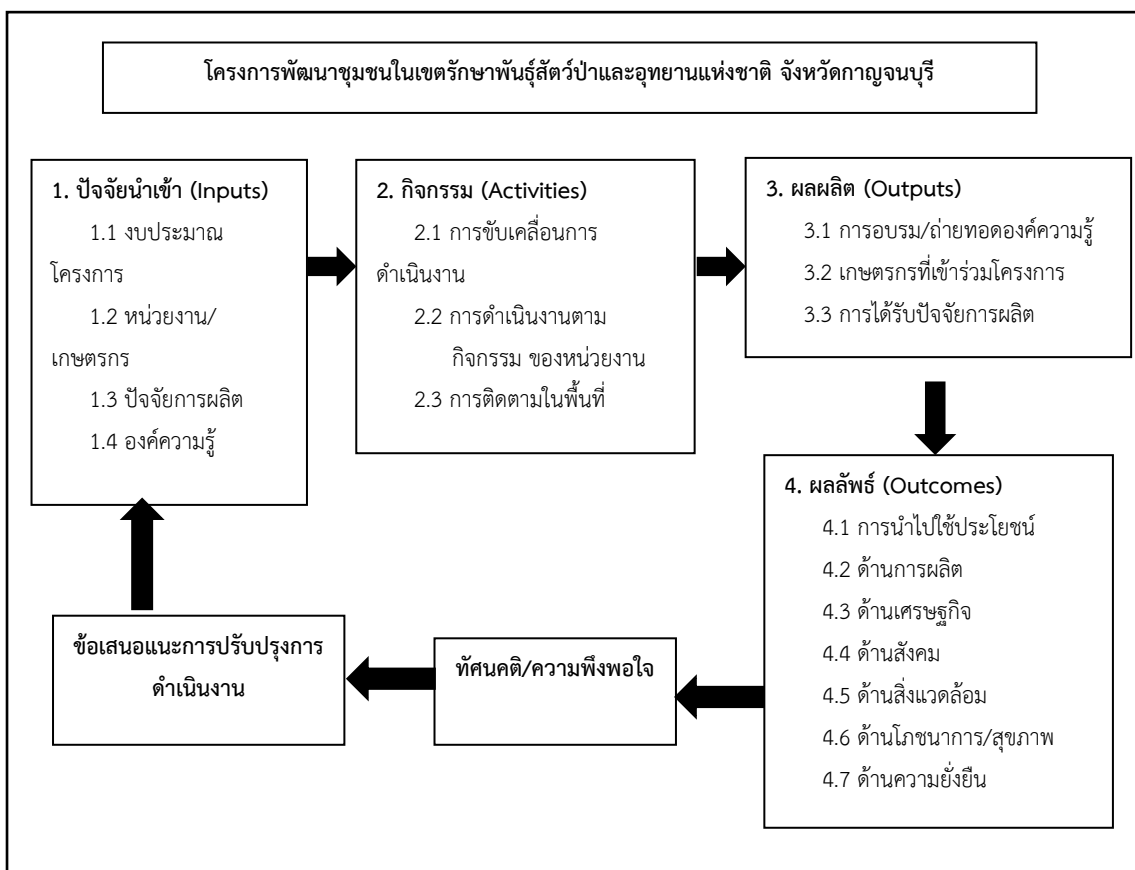
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็น คำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัด ทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 718,950 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะอนุกรรมการโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วยหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตร รวมทั้งมีคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านเศรษฐกิจ คณะทำงานด้านวิชาการ และคณะทำงานด้านขยายผล ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ/ 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครบตามเป้าหมาย โดยกรมวิชาการเกษตรสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ฝัก 80 ครั้วเรือน กรมการข้าวสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว กข 79 นาแปลงรวม 1 แปลง กรมประมงสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ อาหารสัตว์ และอุปกรณ์ 30 ครั้วเรือน กรมปศุสัตว์สนับสนุนสัตว์ปีก 9 ครั้วเรือน กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนสารปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์) 5 ตัน สาธิตการใช้ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน 10 ตัน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัดที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภท ปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ 9 หลักสูตร ครบตามเป้าหมาย โดยอบรมเรื่องการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ และการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อรายครัวเรือน การเลี้ยงสัตว์ปีก การปรับระบบการป้องกันและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม การทำกาแฟคุณภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การเตรียมเส้นไหมและทอผ้าไหม เทคโนโลยีการผลิตข้าว ระบบการให้น้ำพืชในแปลงไม้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน และการจัดทำบัญชีครัวเรือน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 9 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดโดย

- 1) กรมวิชาการเกษตร ดูแลรักษาพัฒนาแปลงต้นแบบการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นผสมผสาน 2 แปลง และถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร 10 ราย
- 2) กรมการข้าว จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตข้าวผลผลิตสูงและเหมาะสมกับพื้นที่ 1 แปลง และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว 2 ครั้ง
- 3) กรมประมง สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ อาหารสัตว์น้ำ อุปกรณ์ในการเลี้ยงสัตว์น้ำ และถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการประมง 30 ราย
- 4) กรมปศุสัตว์ สนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีก และถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก การปรับระบบการป้องกัน และการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม 9 ราย
- 5) กรมหม่อนไหม ส่งเสริมการเตรียมการเส้นไหม และทอผ้าไหม
- 6) กรมพัฒนาที่ดิน สนับสนุนสารปรับปรุงบำรุงดิน (โตโลไมท์) 5 ตัน สาธิตการใช้ ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน 10 ตัน
- 7) กรมส่งเสริมการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ด้านการปลูกผักสวนครัว และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก 80 ราย และส่งเสริมทักษะการทำกาแฟคุณภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 40 ราย
- 8) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ส่งเสริมและพัฒนากิจการสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง ตามศักยภาพ 40 ราย
- 9) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ถ่ายทอดความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชน 5 ราย
- 10) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ติดตาม ประสานงาน ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเฉลี่ย 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.56 ที่ค่าคะแนน 4.39 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 35.13 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ร้อยละ 11.14 มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง และร้อยละ 1.17 มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ในด้านบัญชี เนื่องจากเกษตรกรยังไม่เข้าใจ ไม่มีเวลา เป็นต้น โดยเกษตรกรได้รับการอบรมเรื่องระบบการให้น้ำพืชในแปลงไม้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ และการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช การทำกาแฟคุณภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การเลี้ยงสัตว์ปีก การปรับระบบการป้องกันการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อรายครัวเรือน พร้อมทั้งแนะนำการเลี้ยงสัตว์น้ำ (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับการพัฒนา

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	60.61	33.33	6.06	-	-	4.55	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	52.00	48.00	-	-	-	4.52	มากที่สุด
3. ด้านประมง	61.53	34.62	3.85	-	-	4.58	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	47.62	38.09	14.29	-	-	4.33	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	-	47.37	42.11	10.52	-	3.37	ปานกลาง
6. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	60.00	30.00	10.00	-	-	4.50	มากที่สุด
7. ด้านการตลาด	31.25	50.00	18.75	-	-	4.13	มาก
8. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
9. ด้านอื่น ๆ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.56	35.13	11.14	1.17	-	4.39	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรเข้ามารับการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ ศึกษาดูงานที่แหล่งเรียนรู้/แปลงสาธิต และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ 611 ราย ร้อยละ 111.70 จากเป้าหมาย 547 ราย (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 547 ราย

ตารางที่ 2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

รายการ	ผลการดำเนินงาน		
	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. ฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ	253	285	112.65
2. ศึกษาดูงานที่แหล่งเรียนรู้/แปลงสาธิต	209	241	115.31
3. รับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ	85	85	100.00
รวม	547	611	111.70

3.3.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 54.45 ที่ค่าคะแนน 4.40 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 30.72 มีความพึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 14.83 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง เนื่องจากปริมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของเกษตรกร และปัจจัยการผลิตที่ได้รับเกิดความเสียหาย (ตารางที่ 3)
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	มากที่สุด		
1. ด้านพืช	48.27	44.83	6.90	-	-	4.41	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	-	75.00	25.00	-	-	3.75	มาก
3. ด้านประมง	57.90	36.84	5.26	-	-	4.53	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	58.33	41.67	-	-	-	4.58	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	16.66	16.66	66.68	-	-	3.50	มาก
6. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
7. ด้านอื่น ๆ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	54.45	30.72	14.83	-	-	4.40	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 84.38 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการปลูกพืชผักใน - นอกโรงเรือน การพัฒนาแปลงผลไม้เดิม การทำนารวม การเลี้ยงสัตว์ปีก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อ การปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ การสร้างฝายระบบไฟฟ้า การทำน้ำยาล้างจาน และสบู่ เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 15.62 ยังไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีเวลา ขาดความรู้ความเข้าใจ เป็นต้น (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	93.94	6.06	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	90.48	9.52	100.00
5. ด้านบัญชี	-	100.00	100.00
6. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
7. ด้านการตลาด	75.00	25.00	100.00
8. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	100.00	-	100.00
9. ด้านอื่น ๆ	100.00	-	100.00
ภาพรวม	84.38	15.62	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 98.28 มีการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์แล้ว ส่วนอีกร้อยละ 1.72 ยังไม่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากรอช่วงฤดูการผลิตปัจจัยที่ได้รับเสียหาย และการทำบัญชีครัวเรือนซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรในพื้นที่เป็นชาวกะเหรี่ยงอาจจะมีปัญหาในเรื่องการจดบันทึก และมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	89.66	10.34	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	-	100.00	100.00
6. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
7. ด้านอื่น ๆ	100.00	-	100.00
ภาพรวม	98.28	1.72	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก ข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 333 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 378 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 45 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.51 จากการนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนา ได้รับสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดี การส่งเสริมไปปฏิบัติในการปรับปรุงบำรุงดิน และการดูแลรักษาที่ถูกต้อง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 85.29 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายทุเรียน กาแฟ หมาก บุก เงาะ กลั้ว มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ พืชสมุนไพร พืชผักสวนครัว ไม้พื้นเมือง ไก่ไข่ โคนือ เป็ด ปลานิล ปลาตุก กบ ส่วนอีกร้อยละ 14.71 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากอยู่ระหว่างเริ่มการเพาะปลูก ดูแลรักษา เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 18,039.28 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.10 จากการจำหน่ายผลผลิตด้านปศุสัตว์เฉลี่ย 12,500 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.00 ด้านพืชเฉลี่ย 5,489.28 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านประมง 50.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.50 (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 6 รายได้ทางการเกษตรของเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	16,457.55	21,946.83	+5,489.28	33.35
2. ด้านปศุสัตว์	25,000.00	37,500.00	+12,500.00	50.00
3. ด้านประมง	400.00	450.00	+50.00	12.50
รวม	41,857.55	59,896.83	+18,039.28	43.10

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 85.29 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ ส่วนอีกร้อยละ 14.71 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากทำการเกษตรโดยไม่ใช้เคมีอยู่แล้ว

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 3,130 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 5.48 จากการขยายพันธุ์สัตว์เองเฉลี่ย 100 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านประมงเฉลี่ย 150 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
ด้านพืช	56,790.00	53,910.00	-2,880.00	5.07
ด้านปศุสัตว์	100.00	-	-100.00	100.00
ด้านประมง	200.00	50.00	-150.00	75.00
รวม	57,090.00	53,960.00	-3,130.00	5.48

ที่มา : จากการสำรวจ

3) รายจ่ายในการบริโภคในครัวเรือน เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 2,800 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลง ร้อยละ 8.00 จากการบริโภคผลผลิตในแปลง เช่น พืชผักสวนครัว ไม้ผล ปลา ไก่ เป็ด และไข่

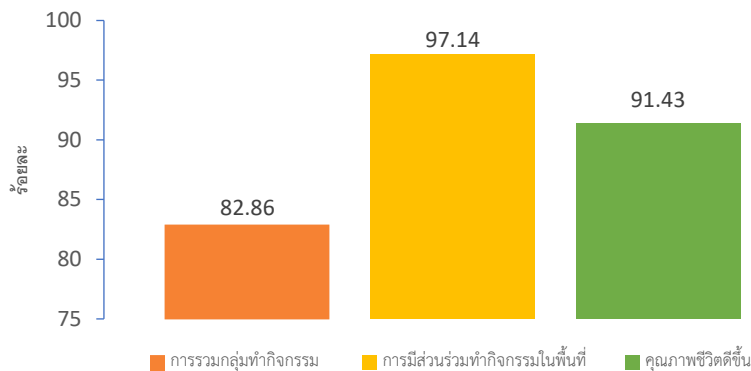
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักใน - นอกโรงเรือน กลุ่มทอผ้า กลุ่มเกษตรกรนาแปลงรวม ร้อยละ 82.86 การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน เช่น ปลูกพืชในแปลงเรียนรู้ ลงแขกปลูก/เกี่ยวข้าวแปลงนารวม และร่วมกันปลูกป่าในพื้นที่โครงการ ร้อยละ 97.14 จากการรวมกลุ่มและร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สืบเนื่องจากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ร้อยละ 91.43 นอกจากนี้ยังพบว่า มีแรงงานเกษตรกรที่ได้รับการจ้างงานในชุมชน ร้อยละ 68.57 เช่น จ้างไถ ฝนไร่ และขนย้ายผลผลิต (ภาพที่ 2)

สรุปผล การรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ด้านสังคม

3.4.5 ด้านสิ่งแวดล้อม

1) เกษตรกรที่ลดการใช้สารเคมี พบว่า เกษตรกรทุกรายไม่ใช้สารเคมีในการทำ การเกษตร เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นชุมชนที่มีการอนุรักษ์ป่า และตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก

สรุปผล ลดการใช้สารเคมี ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

2) การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 62.86 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยร้อยละ 64.29 ดินมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 17.85 มีความหลากหลายของพรรณพืชตามธรรมชาติมากขึ้น ร้อยละ 14.29 ต้นไม้สภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่เหี่ยวเฉา เป็นต้น และร้อยละ 3.57 ไม่มีกลิ่นสารเคมีในแปลงเกษตร ส่วนอีกร้อยละ 37.14 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากไม่ใช้สารเคมีทำการเกษตร (ตารางที่ 8)

สรุปผล การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	62.86
1.1 ดินมีคุณภาพดีขึ้น	64.29
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น (ไส้เดือน)	-
1.3 มีปริมาณพันธุ์สัตว์เพิ่มขึ้นในแหล่งน้ำธรรมชาติ	-
1.4 มีความหลากหลายของพันธุ์พืช	17.85
1.5 ไม่มีกลิ่นสารเคมีในแปลงเกษตร	3.57
1.6 อื่น ๆ (ต้นไม้สภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่เหี่ยว)	14.29
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	37.14
รวม	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครัวเรือนเกษตรร้อยละ 91.43 บริโภคอาหารครบ 3 มื้อหลัก และร้อยละ 8.57 บริโภคอาหารไม่ครบ 3 มื้อหลัก เนื่องจากปกติทานอาหาร 2 มื้ออาหารคือ ช่วงบ่าย – ช่วงเย็น สำหรับการบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ร้อยละ 68.57 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ใน 1 มื้อ จากการบริโภค ไข่ ปลา ไข่ ข้าว พืชผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ และร้อยละ 31.43 การบริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ เนื่องจากบริโภคอาหารเท่าที่มีในครัวเรือน ไม่ได้ออกนอกพื้นที่เพื่อไปซื้อมาบริโภค ประกอบกับในพื้นที่ เป็นต้น (ตารางที่ 9)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การบริโภคอาหารของครัวเรือนเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	100.00
1.1 ครบ 3 มื้อ	91.43
1.2 ไม่ครบ 3 มื้อ	8.57
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	100.00
2.1 ครบ 5 หมู่	68.57
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	31.43

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านความยั่งยืน

1) การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 85.19 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อ โดยทุกรายนำไปใช้ในเรื่องการปลูกผักใน - นอกโรงเรือน การพัฒนาแปลงไม้ผลไม้ยืนต้น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ ส่วนอีกร้อยละ 14.81 ยังไม่นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อ เนื่องจากไม่มีการต่อยอดปัจจัยการผลิตที่ได้รับ และความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่จะนำไปพัฒนาต่อ (ตารางที่ 10)

สรุปผลผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

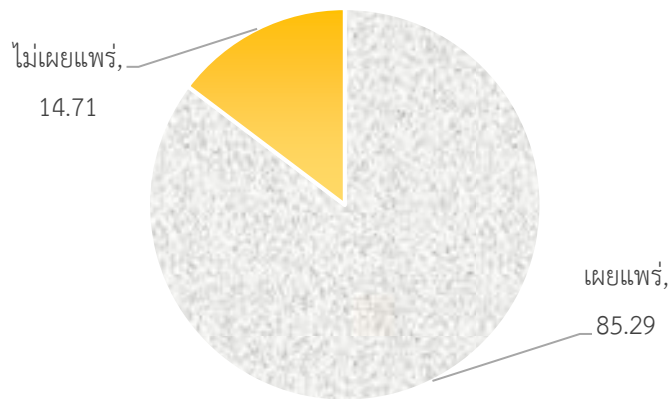
ตารางที่ 10 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	100.00	-	100.00
ด้านปศุสัตว์	94.12	5.88	100.00
ด้านประมง	100.00	-	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	92.86	7.14	100.00
ด้านบัญชี	-	100.00	100.00
ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ด้านการตลาด	33.33	66.67	100.00
ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	75.00	25.00	100.00
ด้านอื่นๆ	66.67	33.33	100.00
ภาพรวม	85.19	14.81	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำความรู้ไปเผยแพร่/ขยายผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 85.29 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการปลูกผักอินทรีย์ การทำนา การเลี้ยงสัตว์ การทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก และการทำสวนไม้ผล โดยเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ 23 ราย มีการนำไปปฏิบัติตามแล้ว 13 ราย ส่วนอีกร้อยละ 14.71 ที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไม่มีเวลา จำไม่ได้ เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 ด้านความยั่งยืน

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 62.50 ที่ค่าคะแนน 3.88 (คะแนนเต็ม 5) เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยงสื่อสารกันไม่ได้ไม่เท่าที่ควร พื้นที่ค่อนข้างห่างไกล และไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ส่งผลให้การประสานงานหรือติดต่อเกษตรกรจึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่นของเกษตรกรที่ยังดำเนินชีวิตประจำวันแบบดั้งเดิม พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 25.00 และพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 12.50

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 48.82 ที่ค่าคะแนน 4.45 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 47.68 พึงพอใจมาก และร้อยละ 3.50 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	50.00	47.06	2.94	-	-	4.47	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	47.06	50.00	2.94	-	-	4.44	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	47.06	47.06	5.88	-	-	4.41	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน	48.57	48.57	2.86	-	-	4.46	มากที่สุด
5. การดำเนินงานโครงการ	51.43	45.71	2.86	-	-	4.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	48.82	47.68	3.50	-	-	4.45	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามสรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 12)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 17 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 15 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 1 ตัวชี้วัด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี ผ่านตัวชี้วัด 26 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 29 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 89.66

ตารางที่ 12 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	4	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	3	3	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	17	15	88.24
5. ความพึงพอใจ	2	1	50.00
ภาพรวม	29	26	89.66

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกรรับทราบล่วงหน้า ก่อนมีการเข้าดำเนินการต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อให้เกษตรกรเตรียมความพร้อม 2 – 3 วัน ในการวางแผน ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

4.2 ควรให้หน่วยงานที่เข้ามาส่งเสริมด้านแปลงสาธิต/จุดเรียนรู้/ฐานเรียนรู้ มีความหลากหลาย ทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ให้ส่งเสริมพัฒนาแปลงให้เห็นผลชัดเจน เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มีความเข้าใจในความรู้เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติในแปลงของตนเองทั้งจากแปลงสาธิตและเกษตรกรต้นแบบ อาทิ แปลงต้นแบบ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นผสมผสาน แหล่งเรียนรู้การปลูกผักสวนครัว และแปลงผลิตข้าว ผลผลิตสูง

4.3 ควรให้หน่วยงานที่มาร่วมดำเนินงานโครงการในด้านหลักสูตรที่ใช้ในการอบรม/ปัจจัยการผลิตที่นำมาสนับสนุน ควรมีการสอบถามความต้องการรับปัจจัยการผลิตต่าง ๆ กับเกษตรกรล่วงหน้า เพื่อให้เกษตรกรได้นำปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และต่อยอดในกิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งควรคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ทำการเกษตร

4.4 ควรให้หน่วยงานมีการขับเคลื่อน ส่งเสริม สนับสนุนในด้านความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ ควรเข้ามาส่งเสริมให้ความรู้เกษตรกรอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้ใหม่ ๆ โดยให้มีการพัฒนา ศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer/Young Smart Farmer เพื่อให้เป็นผู้นำ และตัวแทนในการ สื่อสารกับเกษตรกรในพื้นที่ (ชาวกะเหรี่ยง) โดยตรง เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความสามารถในการ พึ่งพาตนเองได้ต่อไป

โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงาน “ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จังหวัดเพชรบุรี

1. สำระสำคัญของโครงการ

- **วัตถุประสงค์โครงการ :** เพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพเป็นแหล่งสาธิตหรือเชื่อมชมการทำเกษตรอินทรีย์
- **เป้าหมาย :** ตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว ประชาชนในพื้นที่รอบ ๆ โครงการ
- **หน่วยงาน :** สป.ภช. กช. ป.ม. ป.ต. ขป. พต. กวก. กสภ. กสส. และ สศค.
- **งบประมาณ :** จำนวน 0.2365 ล้านบาท

วัตถุประสงค์การติดตาม : เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม : ข้อมูลปฐมภูมิ จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของภช. และเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ปี 66 ข้อมูลทุติยภูมิ จากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ

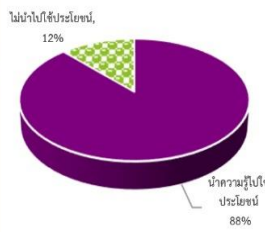
การวิเคราะห์ข้อมูล : เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

กรอบแนวคิดการติดตาม : ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

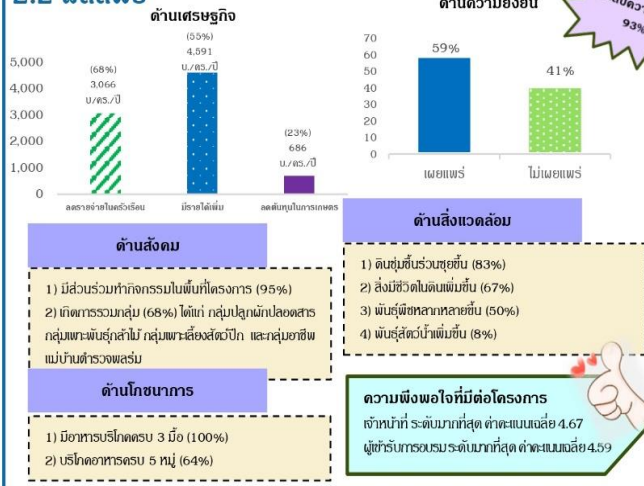
2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- การอบรม 100%
การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

2.2 ผลลัพธ์

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 การร่วมบูรณาการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่ร่วมกับกำลังพลตำรวจตระเวนชายแดน ทำให้การดำเนินงานมีความเข้มแข็งขึ้นสามารถขยายผลไปยังข้าราชการตำรวจในพื้นที่ค่ายเรศวร และประชาชนรอบ ๆ พื้นที่โครงการ
- 3.2 มีการจัดตั้งกลุ่มและให้ประชาชนรอบ ๆ พื้นที่โครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทำให้มีรายได้เสริม อีกทั้งได้พัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกำลังพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อไป
- 3.3 กำลังพลตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลในแปลงตนเอง แต่ยังคงต้องความรู้เรื่องการปรับปรุงดิน และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลง อบรมพัฒนาที่ดิน และกรมวิชาการเกษตร ควรให้ความรู้ในเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมเรื่องการลดใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีในพื้นที่การเกษตร

ชื่อผู้ติดตามนางสาวชฎาราร สุจรณีย์ และ นางสาวรัตเกล้า บินกามัต
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศูนย์ประเมินผล

www.eva.oae.go.th

E-mail : rdpc8572@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงาน
ตามหลัก “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

1.สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 เพื่อ
รับพระราชทานโฉนดที่ดินค่ายพระรามหก และโฉนดที่ดินค่ายนเรศวร เพื่อเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน
และเพื่อประโยชน์ในทางราชการ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพร้อมข้าราชการตำรวจค่ายนเรศวร ได้เข้า
สำรวจพื้นที่เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 โดยราชเลขานุการในพระองค์ฯ มีดำริให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ทำการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าติดถนนเพชรเกษม เพื่อให้เป็นไปตามพระราชโองบายในเรื่องเศรษฐกิจ
พอเพียง ซึ่งพระองค์ทรงสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการพระราชดำริ โดยเฉพาะเรื่องการน้อมนำ
แนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการปฏิบัติราชการและการดำเนินชีวิตของ
ข้าราชการตำรวจและครอบครัว โดยให้พัฒนาพื้นที่ในการทำการเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน
และนำผลผลิตที่ได้มาเลี้ยงกำลังพล หากเหลือก็นำมาจำหน่าย

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อเป็นการน้อมนำพระราชโองบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน
รักษา ต่อยอด ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช
มหाराช บรมนาถบพิตร

1.2.2 เพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้าทางการเกษตรอินทรีย์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล
ปลอดภัยและมี

1.2.3 เพื่อเป็นแหล่งสาธิตหรือเยี่ยมชมการทำเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางพระราชดำริของ
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

1.2.4 เพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวที่ผ่าน
ไปมาในเส้นทางเพชรเกษม

1.2.5 เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการ
ตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนในพื้นที่ดำเนิน
โครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก

1.2.6 เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปจากโครงการ
พระราชดำริ

1.2.7 เพื่อน้อมนำแนวทางตามหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางใน
การดำเนินงานและการดำรงชีวิตประจำวัน

1.3 เป้าหมายของโครงการ

- 1.3.1 ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนและครอบครัว
- 1.3.2 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- 1.3.3 ประชาชนในพื้นที่และรอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก
- 1.3.4 โครงการพระราชดำริ
- 1.3.5 นักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม

1.4 งบประมาณ จำนวน 0.2365 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 10 หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ระหว่างการดำเนินงาน และเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหา อุปสรรค สำหรับปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

- 2.2.1 ด้านพื้นที่ ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดเพชรบุรี
- 2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนฯ กำลังพลตำรวจตระเวนชายแดน (ค่ายนเรศวร) และผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และข้อมูล ผลผลิต ผลลัพธ์ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Date) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม เป็นแบบสอบถามข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน ปี 2566

(2) ผู้เข้าร่วมโครงการที่ผ่านการฝึกอบรมปี 2566 เป็นแบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรที่ผ่านการอบรมและผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

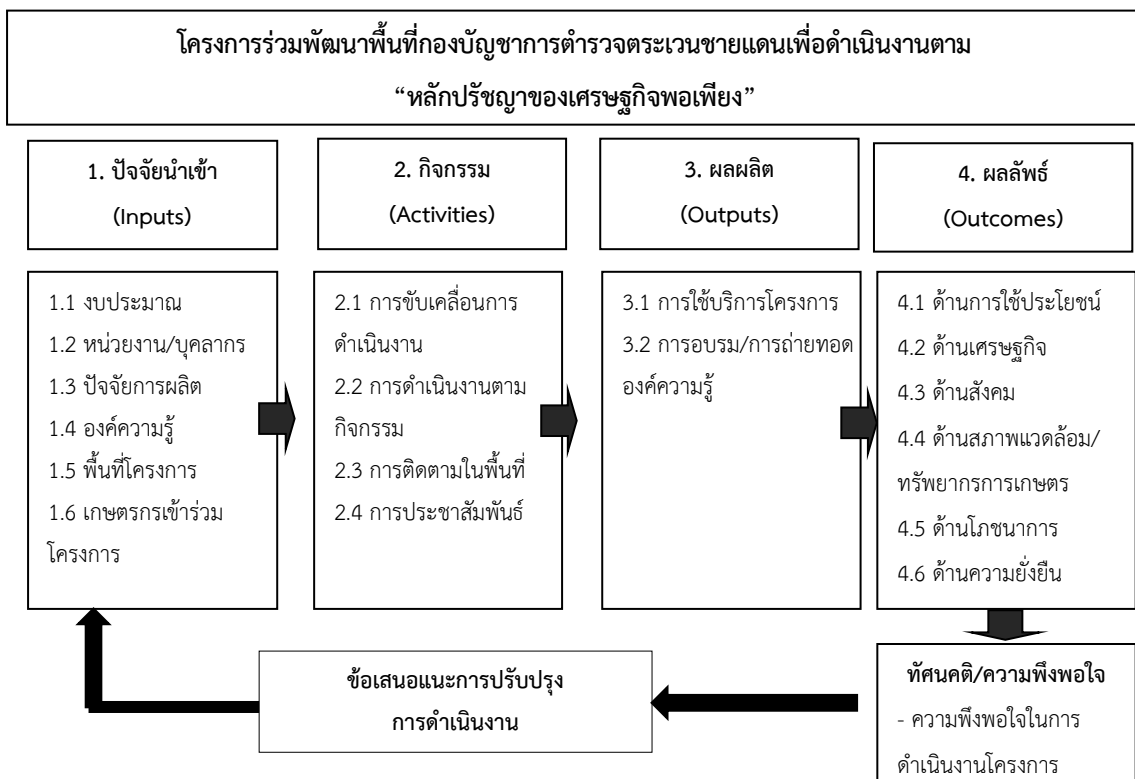
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานแผนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมประมง และกรมวิชาการเกษตร

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการติดตาม 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลได้ (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการติดตามโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พื้นที่ค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ

1) การเบิกจ่ายงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงานตามหลัก “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งหมด 10 หน่วยงาน เบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 236,500 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

2) ความทันเวลาของงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานโครงการร้อยละ 71.43 เห็นว่างบประมาณทันเวลาต่อการดำเนินงานโครงการ และร้อยละ 28.57 เห็นว่างบประมาณมีความล่าช้าไม่ทันต่อการดำเนินงานโครงการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 70.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร

คณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงานตาม “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จำนวน 1 คณะ และมีคณะทำงานดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ 14 กรมชลประทาน เป็นประธาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี เป็นรองประธาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน เจ้าหน้าที่สำนักงานชลประทานที่ 14 ได้รับมอบหมายเป็นคณะทำงานและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้รับมอบหมายเป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สนับสนุนปัจจัยการผลิตในพื้นที่โครงการ โดยกรมปศุสัตว์สนับสนุนพันธุ์ไก่ไข่เล็กรฮอร์น 120 ตัว ท่อนพันธุ์หญ้าหวาน 50 ท่อน วัคซีนไก่ 24 ตัว กรมประมงสนับสนุนอาหารปลากินพืช กรมการข้าวสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว 4 กระสอบ และวัสดุทางการเกษตร กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนปุ๋ยหมักพด. 80 ตัน กรมวิชาการเกษตรสนับสนุนมูลสัตว์ ชูมมะพร้าว สารชีวภัณฑ์เมตาโรเซียม ก้อนเชื้อเห็ดฟาง 10 ก้อน ไม้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย 80 ชุด แมลงหางหนีบ 4,000 ตัว แตนเบียน 1,000 ตัว ต้นโกโก้ 80 ต้น ต้นกาแฟ 20 ต้น ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนให้พื้นที่โครงการครบตามเป้าหมาย ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้/หลักสูตรที่ถ่ายทอดความรู้

จากผลการดำเนินงานกิจกรรมของแต่ละหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากการจัดทำแปลงสาธิต และแปลงเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในบริเวณโครงการแล้ว หน่วยงานยังให้ความรู้ ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ด้านบัญชี และด้านการจัดการสหกรณ์ แก่เจ้าหน้าที่สำรวจตระเวนชายแดน (ค้ายนเรศวร) และกลุ่มแม่บ้านสำรวจพลร่ม จำนวน 6 หลักสูตร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น สำหรับหลักสูตรที่อบรม ประกอบด้วย การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ความรู้เรื่องข้าวและการแปรรูปข้าว การเพาะเห็ด แปลงไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง และการปลูกผักในโรงเรือนกางมุ้ง การทำและการใช้น้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก พด. ส่งเสริมการรวมกลุ่มโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพเสริมด้านการเกษตร การจัดทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีต้นทุนอาชีพ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 6 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินงานโครงการ 10 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ทุกไตรมาส ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมสนับสนุนการสาธิต แปรรูปสินค้าเกษตร ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณป้ายด้านหน้าโครงการ ป้ายแปลงเรียนรู้ผักในโรงเรือนกางมุ้ง และพืชผักในภาชนะ

2) กรมการข้าว จัดทำแปลงปลูกข้าว 2 ไร่ แปลงปลูกพืชหลังนา 2 ไร่ สนับสนุนปัจจัยในการปลูกพืชหลังนาหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวฤดูนาปรัง 2566 ถ่ายทอดความรู้เรื่องข้าว แปรรูปข้าว 2 ครั้ง รวม 60 ราย

3) กรมประมง สร้างจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล 1 แห่ง และจุดสาธิตการเลี้ยงปลาตะเพียนในนาข้าว

4) กรมปศุสัตว์ แนะนำสูตรการลดต้นทุนอาหารสัตว์ และตรวจติดตามให้คำแนะนำการเลี้ยงไก่ไข่เล็กฮอร์น 2 ครั้ง เพื่อให้ไก่มีสุขภาพแข็งแรง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด (ไม่ใช้งบประมาณในการดำเนินการ)

5) กรมชลประทาน ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ด้านน้ำ) ตรวจวัดคุณภาพน้ำทั้ง 4 จุด ทุกเดือน และให้คำแนะนำในการบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้ง

6) กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน พร้อมสนับสนุนปุ๋ยหมัก 80 ตัน เพื่อนำไปปรับปรุงแปลงนา และแปลงเกษตรผสมผสาน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินในพื้นที่โครงการฯ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านพืชและเทคโนโลยีทางการเกษตร (เกษตรกรขยายผล) 1 ราย จัดทำโรงเพาะเห็ด แปลงไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง แปลงปลูกพืชมะพร้าว พุทรา ฝรั่ง การใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียมเพื่อควบคุมด้วงมะพร้าว 30 ไร่

8) กรมส่งเสริมการเกษตร ดูแลแปลงผักในโรงเรียนกangมุ้ง และพืชผักในภาชนะ 1 โรงเรือน จัดหาวัสดุที่จำเป็นเพื่อใช้ในการดูแลรักษาแปลงเรียนรู้ภายในพื้นที่โครงการ เพื่อพัฒนาต่อยอดให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร (ปุ๋ยอินทรีย์ และเมล็ดพันธุ์ผัก จัดทำป้ายแปลงเรียนรู้ในโรงเรียนกangมุ้ง และพืชผักในภาชนะ และป้ายแสดงนิทรรศการ)

9) กรมส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่ม การตลาด และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมการรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การรวมกันซื้อรวมกันจำหน่าย การสร้างเครือข่าย การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นต้น 1 แห่ง 30 ราย

10) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รวบรวมผลการดำเนินงาน และจัดทำสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90.00

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 3 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ครั้ง

3.2.4 การประชาสัมพันธ์ ทุกหน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ผ่าน 3 ช่องทาง โดยผ่านช่องทางสื่อบุคคลทั้งหมด ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ ร้อยละ 40.91 ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์ กลุ่ม Line Facebook) และร้อยละ 13.64 ประชาสัมพันธ์ผ่านสิ่งพิมพ์ (ป้ายโฆษณา)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามไม่น้อยกว่า 3 สื่อ

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การใช้บริการจากโครงการ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับบริการอบรมทุกรายเคยเข้าใช้บริการในพื้นที่โครงการ โดยเข้าใช้บริการเพื่อศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้ และชมแปลงสาธิต ร้อยละ 77.27 เข้ามาเพื่อฝึกอบรบอาชีพ ร้อยละ 59.09 เข้ามาเพื่อร่วมดูแลจุดเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ ร้อยละ 36.36 และเข้ามาเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 22.73 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 80.00

ตารางที่ 1 การใช้บริการในพื้นที่โครงการ

รายการ	ร้อยละ
1. เคยใช้บริการ	100.00
1.1 ศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้ แปลงสาธิต	77.27
1.2 ฝึกอบรบอาชีพ	59.09
1.3 เข้าร่วมดูแลจุดเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ	36.36
1.4 ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ	22.73
2. ไม่เคยใช้บริการ	-
รวม	100.00

หมายเหตุ : ใช้บริการมากกว่า 1 กิจกรรม

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.2 การอบรม และการถ่ายทอดความรู้

1) การได้รับอบรมความรู้ในด้านต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนทุกรายได้รับการอบรม โดยได้รับอบรมด้านพืช ในเรื่องการปลูกข้าว การเพาะเห็ด แปลง ไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง และการปลูกผักในโรงเรือนกางมุ้ง ร้อยละ 95.45 ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 63.64 ด้านประมง ร้อยละ 59.09 ด้านบัญชี ร้อยละ 54.55 ด้านพัฒนาที่ดิน และด้านสหกรณ์ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 50.00 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 80.00

ตารางที่ 2 การอบรม และถ่ายทอดความรู้

รายการ	ร้อยละ
1. ได้รับการอบรม	100.00
1.1 ด้านพืช	95.45
1.2 ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	63.64
1.3 ด้านประมง	59.09
1.4 ด้านบัญชี	54.55
1.5 ด้านสหกรณ์	50.00
1.6 ด้านพัฒนาที่ดิน	50.00
2. ไม่ได้รับการอบรม	-

หมายเหตุ : ได้รับอบรมมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

2) ระดับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนต่อความรู้ที่ได้รับ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 (คะแนนเต็ม 5) โดยร้อยละ 55.66 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ร้อยละ 33.62 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด และร้อยละ 10.72 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการอบรม

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	31.58	47.35	21.05	-	-	4.11	มาก
2. ด้านประมง	46.15	30.77	23.08	-	-	4.23	มากที่สุด
3. ด้านพัฒนาที่ดิน	20.00	80.00	-	-	-	4.20	มาก
4. ด้านบัญชี	33.33	55.56	11.11	-	-	4.22	มากที่สุด
5. ด้านสหกรณ์	9.09	81.82	9.09	-	-	4.00	มาก
6. ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	61.54	38.46	-	-	-	4.62	มากที่สุด
เฉลี่ย	33.62	55.66	10.72	-	-	4.23	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcome)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์ เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับการอบรม ร้อยละ 88.08 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ อาทิ การปลูกผักกางมุ้ง การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ การตอนกิ่ง การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว การรวมกลุ่ม การแปรรูปปลาโดยการทำปลาสาม และปลาแดดเดียว การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และการทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีต้นทุนอาชีพ และร้อยละ 11.92 ยังไม่ได้ นำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร และไม่มีเวลา (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 70.00

ตารางที่ 4 การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	94.74	5.26	100.00
2. ด้านประมง	92.31	7.69	100.00
3. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
4. ด้านบัญชี	77.78	22.22	100.00
5. ด้านสหกรณ์	63.64	36.36	100.00
6. ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ภาพรวม	88.08	11.92	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านเศรษฐกิจ (ภาพที่ 1)

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 68.18 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากพืชผัก ปลา กบ ไช้ไก่ และผลไม้ เฉลี่ย 3,066 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ส่วนอีกร้อยละ 31.82 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากไม่มีพื้นที่ และไม่มีเวลา

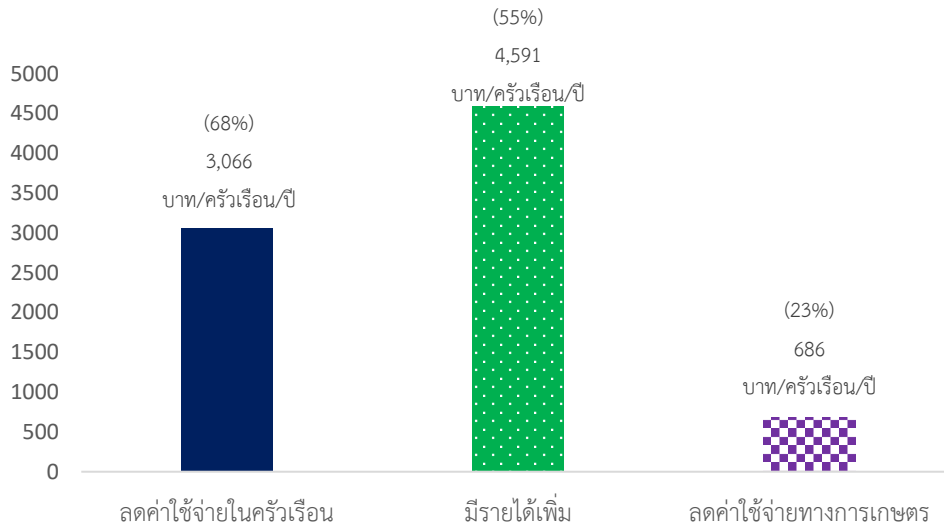
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 60.00

2) รายได้ทางการเกษตร เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 54.55 มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,591 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการแปรรูปผลผลิต และจากการทำการเกษตรในแปลง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 40.00

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 22.73 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 686.36 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยการปรับลดการใส่ปุ๋ยเคมีลง และนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 20.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ

3.4.3 ด้านสังคม

1) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 95.45 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ โดยร่วมกันลงแขกเกี่ยวข้าว ร่วมดูแลแปลง/จุดเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ ร่วมปลูกพืชในแปลงเรียนรู้ และดูแลรักษาพื้นที่รอบศูนย์ ในส่วนที่ยังไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม อีกร้อยละ 4.55 ติดภารกิจ (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ

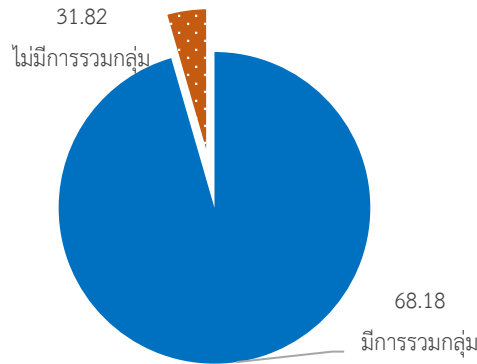
รายการ	ร้อยละ
1. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	95.45
- ลงแขกเกี่ยวข้าว	52.38
- ร่วมปลูกพืชในแปลงเรียนรู้	33.33
- ดูแลแปลง/จุดเรียนรู้ในพื้นที่โครงการ	33.33
- ดูแลรักษาพื้นที่โดยรอบศูนย์และร้านค้าสหกรณ์	9.52
2. ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.55
รวม	100.00

หมายเหตุ : มีส่วนร่วมมากกว่า 1 กิจกรรม

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การรวมกลุ่ม เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนร้อยละ 68.18 มีการรวมกลุ่มปลูกผักปลอดสาร กลุ่มเพาะพันธุ์กล้าไม้ กลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์ปีก และกลุ่มอาชีพแม่บ้านตำรวจพลร่ม โดยสมาชิกแต่ละกลุ่มมีทั้งกำลังพลตำรวจตระเวนชายแดน และประชาชนรอบ ๆ พื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ในส่วนที่ยังไม่มีการรวมกลุ่ม อีกร้อยละ 31.82 เนื่องจากมีภาระงานประจำ ไม่มีเวลา (ภาพที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 50.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 การรวมกลุ่ม

3.4.4 ด้านสภาพแวดล้อม และทรัพยากรการเกษตร พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 54.55 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 83.33 ดินชุ่มชื้นและร่วนซุยขึ้น ร้อยละ 66.67 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 พันธุ์พืชหลากหลายมากขึ้น และร้อยละ 8.33 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ในส่วนที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 45.45 เนื่องจากไม่ได้ใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีเป็นหลัก (ตารางที่ 6)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 60.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 60.00

พันธุ์พืชหลากหลายขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 50.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 20.00

ตารางที่ 6 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

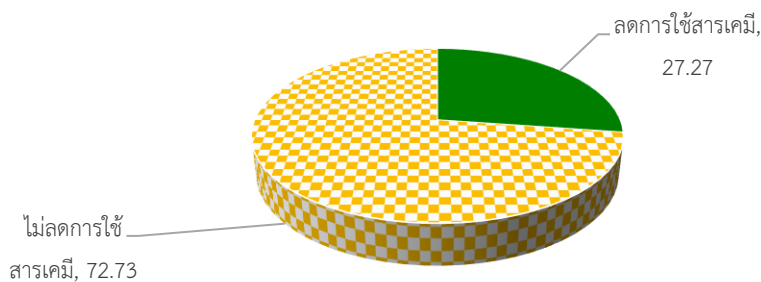
รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	54.55
- ดินชุ่มชื้นและร่วนซุยขึ้น	83.33
- สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	66.67
- พันธุ์พืชหลากหลายมากขึ้น	50.00
- พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	8.33
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	45.45
รวม	100.00

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงได้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

การลดการใช้สารเคมี เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่มีพื้นที่ทำการเกษตร สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ร้อยละ 27.27 โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยคอก และสารชีวภัณฑ์ เป็นต้น ในส่วนที่ยังไม่สามารถลดได้ ร้อยละ 72.73 เนื่องจากมีโรคและแมลงศัตรูพืชรบกวน (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 50.00

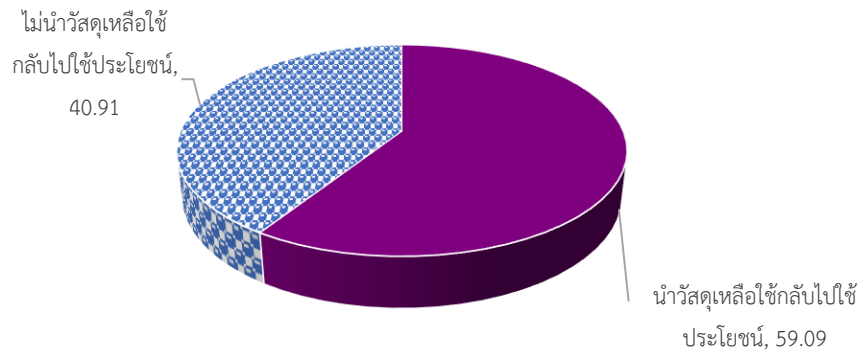

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การลดการใช้สารเคมี

การนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ร้อยละ 59.09 มีการนำเศษผัก ผลไม้ และใบไม้ มาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก เป็นต้น ในส่วนที่ยังไม่ได้นำมาใช้ ร้อยละ 40.91 เนื่องจากไม่มีเวลาและไม่มีอุปกรณ์ (ภาพที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 50.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4 การนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์

3.4.5 ด้านโภชนาการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนทุกรายมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก สำหรับการบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ร้อยละ 63.64 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ ด้วยการบริโภคโปรตีนจาก ไข่ ปลา คาร์โบไฮเดรตจากข้าว และวิตามินจากพืชผักและผลไม้ ไขมันจากเนื้อสัตว์ (ตารางที่ 7)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 70.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 60.00

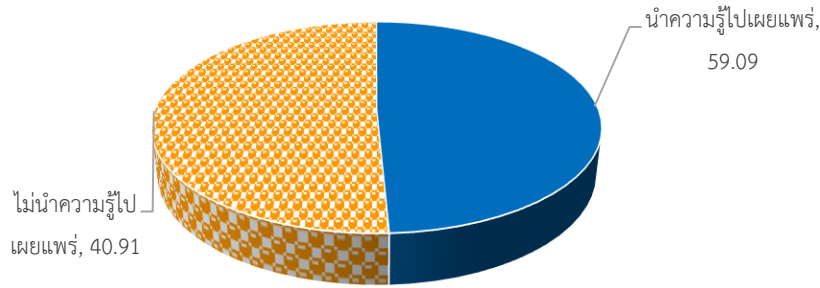
ตารางที่ 7 การบริโภคอาหารของครัวเรือน

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	
1.1 ครบ 3 มื้อ	100.00
1.2 ไม่ครบ 3 มื้อ	-
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	63.64
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	36.36

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านความยั่งยืน พบว่า ร้อยละ 59.09 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อในเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การทำบัญชีครัวเรือน การทำกัลยฉาบปลา ส้ม ปลาแดดเดียว น้ำลูกหม่อน ซาข้าวน้ำผึ้งมะนาว ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ ร้อยละ 40.91 เนื่องจากไม่มีเวลา และยังไม่มีความสามารถในการเผยแพร่ต่อได้ (ภาพที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 40.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 5 การนำความรู้ไปเผยแพร่

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 66.67 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.67 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 33.33 พึงพอใจมาก

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามระดับมากขึ้นไป

3.5.2 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 66.36 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.59 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 28.18 พึงพอใจมาก ร้อยละ 3.64 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 1.82 พึงพอใจน้อย เนื่องจากกำลังพลในการจัดสรรให้ดูแลแปลงเรียนรู้มีน้อยไม่เพียงพอ (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	45.45	45.45	9.10	-	-	4.36	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	72.73	22.73	4.54	-	-	4.68	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	86.36	13.64	-	-	-	4.86	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	68.18	27.27	4.55	-	-	4.64	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	59.09	31.82	-	9.09	-	4.41	มากที่สุด
เฉลี่ย	66.36	28.18	3.64	1.82	-	4.59	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินงาน "ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 9)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 15 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 13 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการร่วมพัฒนาพื้นที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนิน "ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ผ่านเกณฑ์การติดตาม 28 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 30 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 93.34

ตารางที่ 9 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	6	6	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	4	4	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	3	3	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	15	13	86.67
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	30	28	93.34

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 การร่วมบูรณาการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับพื้นที่ร่วมกับกำลังพลตำรวจตระเวนชายแดน ทำให้การดำเนินงานมีความเข้มแข็งขึ้น สามารถขยายผลไปยังข้าราชการตำรวจในพื้นที่ค่ายนเรศวรเพิ่มเติมได้

4.2 มีการจัดตั้งกลุ่มและให้ประชาชนรอบ ๆ พื้นที่โครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้มีรายได้เสริม อีกทั้งได้พัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกำลังพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อไป

4.3 การอบรมความรู้ กำลังพลตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลในแปลงตนเอง แต่ยังมีความรู้ไม่เพียงพอในเรื่องการปรับปรุงดิน และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน และกรมวิชาการเกษตร ควรให้ความรู้ในเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้อยู่ตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมเรื่องการลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีในพื้นที่การเกษตร

โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

1. สาระสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ :** เพื่อเป็นศูนย์พัฒนาการเกษตรแบบเบ็ดเสร็จ
- เป้าหมาย :** หมู่บ้านบริเวณรอบศูนย์พัฒนา การเกษตรภูสิงห์ และหมู่บ้านใกล้เคียง
- หน่วยงาน :** กวก. กษ. ปม. ปต. มม. พต. กสก. กสส. และ สศก.
- งบประมาณ :** จำนวน 2.9509 ล้านบาท
- วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินงานโครงการ
- การเก็บรวบรวมข้อมูล :** ข้อมูลปฐมภูมิ จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของ กษ. เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ปี 66 ข้อมูลทุติยภูมิ จากการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ
- การวิเคราะห์ข้อมูล :** เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ
- กรอบแนวคิดการติดตาม :** ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

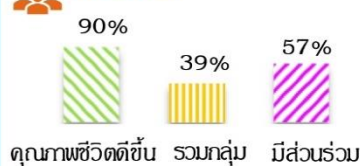
- ให้บริการภายในศูนย์ **90%**
- ได้รับการอบรม **92%**
- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต **100%**
- การนำไปใช้ประโยชน์**
- เกษตรกรทุกรายนำความรู้และปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์

2.2 ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ

- รายได้เพิ่มขึ้น 3,246 บ./คร./ปี
- ลดรายจ่ายการบริโภค 2,601 บ./คร./ปี
- ลดรายจ่ายในการทำเกษตร 1,774 บ./คร./ปี

ด้านสังคม

สิ่งแวดล้อม

- ดินดีขึ้น **85%**
- ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชลดลง **45%**
- ใช้อินทรีย์วัตถุ **92%**
- นำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ **89%**

ความพึงพอใจ
ระดับมากที่สุด
ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.52

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 ขาดการบูรณาการการจัดทำแผนปฏิบัติการของโครงการ กวก. ควรบูรณาการการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนโครงการ
- 3.2 ผลิตภัณฑ์ในโครงการ อาทิ กาแฟแก้ว น้ำผึ้งป่า และข้าวกล้องหอมมะลิ ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน กวก. ร่วมกับ กสก. มกอก. และ พต. ควรส่งเสริมและพัฒนาการรับรองมาตรฐานสินค้า
- 3.3 การรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตรน้อย ทุกหน่วยงาน ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

www.eva.oae.go.th

นายชวรส นกเดช และนายศุภกฤษณ์ บุญไทย
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศูนย์ประเมินผล

E-mail : rdpcc8572@gmail.com

สรุปผลการติดตามศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง วันที่ 15 พฤศจิกายน 2537 “มีพระราชเสาวนีย์สรุปความว่าให้ส่วนราชการ ร่วมกันพิจารณาจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาการเกษตรแบบเบ็ดเสร็จเพื่อช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ ซึ่งประกอบอาชีพทำนาไม่ได้ผล และให้ จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อดำเนินงานศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ ในลักษณะเช่นเดียวกับศูนย์ศึกษา การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อสนองพระราชดำริ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง

1.2.2 เพื่อเป็นศูนย์กลางสาธิตการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นตัวอย่างเผยแพร่ความรู้ทาง วิชาการเกษตรให้เกษตรกรนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเองตามสภาพภูมิสังคม

1.2.3 เพื่อเป็นสถานที่ให้บริการทางวิชาการเกษตร และสนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่ดีสู่เกษตรกร

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตั้งอยู่บ้านตะแบงใต้ หมู่ที่ 9 ตำบลห้วยตี๊กชู อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ มีพื้นที่ดำเนินการ สำหรับเป็นแปลงเรียนรู้ และศึกษาดูงานในพื้นที่ 540 ไร่

1.3.1 หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 1 ประกอบด้วย 27 หมู่บ้าน 7 ตำบล

1.3.2 หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 2 ประกอบด้วย 42 หมู่บ้าน 4 ตำบล

1.3.3 หมู่บ้านเป้าหมายเร่งด่วนอันดับ 3 ประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน 2 ตำบล

1.4 งบประมาณ 2.9509 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมทหารราบที่ 16 จังหวัดศรีสะเกษ และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยตึกคู อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ หมู่บ้านบริเวณรอบศูนย์ ฯ 18 หมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กำหนดขนาดตัวอย่างที่ ร้อยละ 30 จำนวน 123 ราย

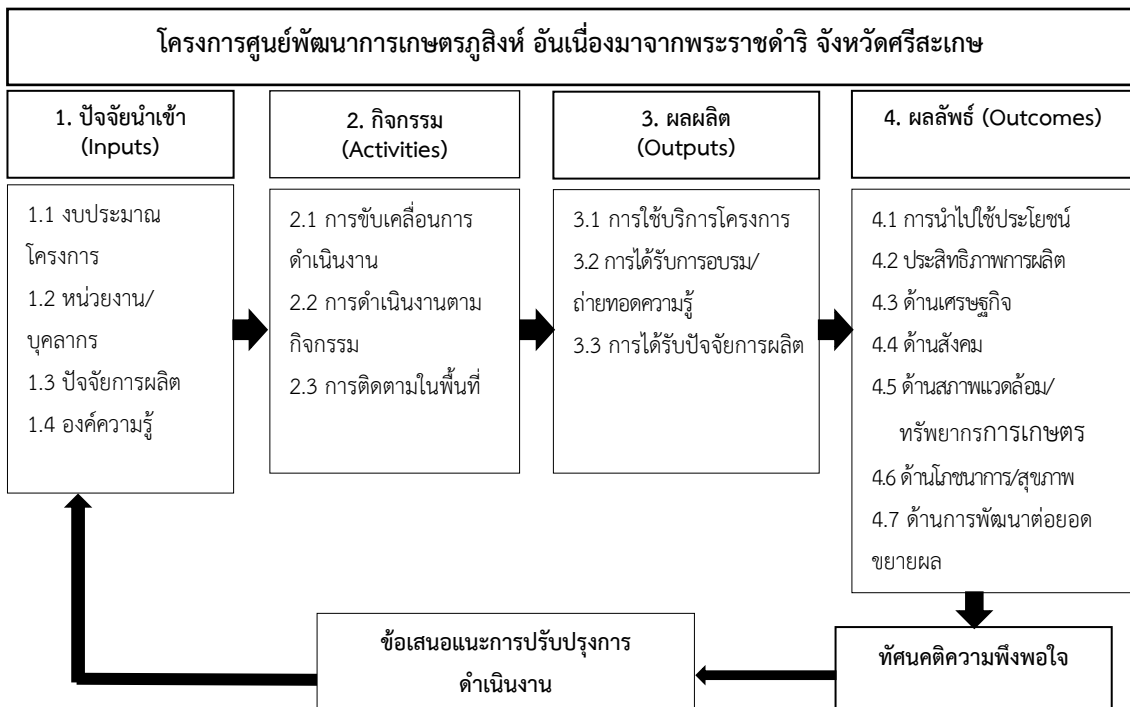
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 2,913,400 บาท ร้อยละ 98.73 ของเป้าหมาย 2,950,925 บาท โดยกรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 1,874,996.76 บาท ร้อยละ 99.99 ของเป้าหมาย 1,875,000 บาท กรมการข้าว เบิกจ่าย 20,000 บาท ครบตามเป้าหมาย กรมประมง เบิกจ่าย 35,099.28 บาท ร้อยละ 99.99 ของเป้าหมาย 35,100 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 115,700 บาท ร้อยละ 75.52 ของเป้าหมาย 153,200 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 15,000 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 186,250 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 452,000 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 114,800 บาท ครบตามเป้าหมาย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เบิกจ่าย 99,535.45 บาท ร้อยละ 99.96 ของเป้าหมาย 99,575.00 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะอนุกรรมการโครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านอำนวยการ คณะทำงานด้านวิชาการ และ คณะทำงานด้านขยายผล ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครบตามเป้าหมาย โดยกรมประมงสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 309,000 ตัว กรมปศุสัตว์ ผลิตลูกสัตว์ 1,000 ตัว สาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 100 ตัว ปลูกพืชอาหารสัตว์ 20 ไร่ กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำกรีนเฮาส์ น้ำหมักชีวภาพ 250 ไร่ การทำปุ๋ยหมัก พด. 50 ไร่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต มีการสนับสนุนด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ครบตามเป้าหมาย โดยอบรม เรื่องการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูง developing smart farmer หม่อนไหม สารวัตรเกษตรอาสา การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจในพื้นที่แปลงใหญ่ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน การดูแลสาธิตและการแปรรูปกาแฟเศรษฐกิจ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจในพื้นที่มีศักยภาพพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ การปลูกมะพร้าวแกง การปลูกมันเทศข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชหลังนา ในเขตชลประทาน เกษตรทฤษฎีใหม่ การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก การผลิตสมุนไพรต้านโควิด การผลิตพืชอินทรีย์ การมัดหมี่และย้อมสีธรรมชาติ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม พันธุ์การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การเลี้ยงไหม สาวไหม การผลิตเส้นไหมสาวมีมาตรฐาน มกช.8000 - 2555 เกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เยาวชนต้นแบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน การเลี้ยงสัตว์น้ำ เพาะขยายพันธุ์สัตว์น้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ประมงโรงเรียน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 26 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการจำนวน 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด
ดังนี้

- 1) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรด้านพืช
128 ราย และจัดทำแปลงเรียนรู้ 62 ไร่
- 2) กรมการข้าว จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 5 ไร่ และ
ถ่ายทอดความรู้การติดตามและขยายผล 50 ราย
- 3) กรมประมง สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 309,000 ตัว และถ่ายทอดความรู้ด้านการประมง
121 ราย
- 4) กรมปศุสัตว์ สาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 100 ตัว ผลิตลูกสัตว์ 1,000 ตัว ปลุกพืช
อาหารสัตว์ 20 ไร่ สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4 ครั้ง 40 ราย และพัฒนาอาชีพเกษตรกร
3 กลุ่ม 30 ราย
- 5) กรมหม่อนไหม สนับสนุนกิจกรรมอาชีพด้านหม่อนไหม 1 จุด
- 6) กรมชลประทาน สนับสนุนจัดส่งและบำรุงรักษาระบบน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยตึกชู
- 7) กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 250 ไร่ และการทำปุ๋ยหมัก พด. 50 ไร่
- 8) กรมส่งเสริมการเกษตร ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ภายในฟาร์ม/ศูนย์ 40 ไร่
ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร 50 ราย และจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 5 ไร่
- 9) กรมส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง
และดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด 1 แห่ง 12 ครั้ง
- 10) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเกษตรกรให้กับ
เกษตรกรในพื้นที่
- 11) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รวบรวมผลการดำเนินงาน และจัดทำสรุปผลการ
ติดตามเสนอผู้บริหารผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

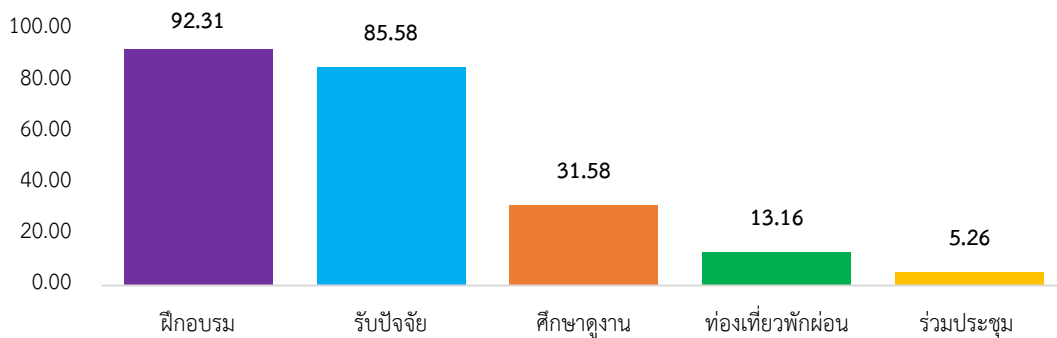
3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล
การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์
อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหน่วยงานเฉลี่ย 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การใช้บริการจากโครงการ เกษตรกรได้รับการบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ในปี 2566 ร้อยละ 90.38 โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.31 ใช้บริการเพื่อฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมความรู้และการส่งเสริมอาชีพ รองลงมา ร้อยละ 85.58 ใช้บริการเพื่อได้รับแจกปัจจัยการผลิต ร้อยละ 31.58 ใช้บริการเพื่อศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้/แปลงสาธิต ร้อยละ 13.16 ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และร้อยละ 5.26 ร่วมประชุม (ภาพที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

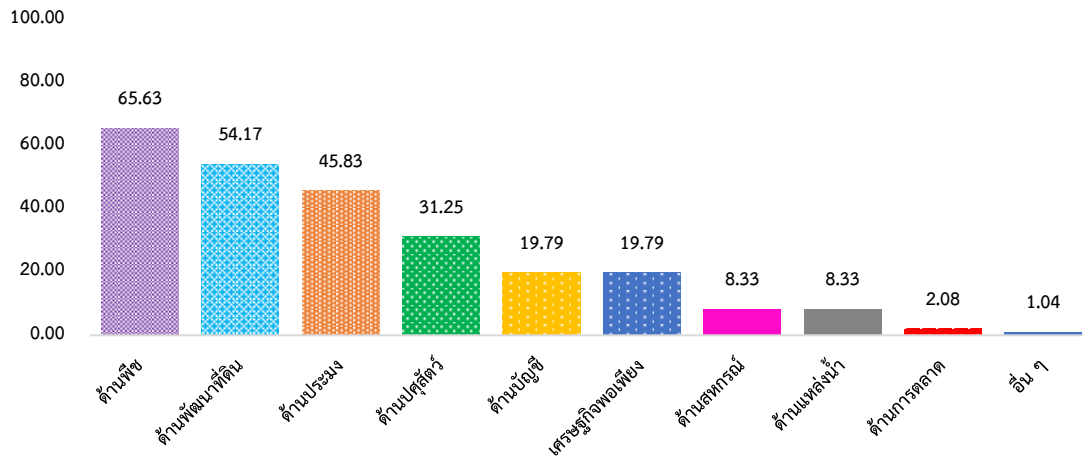
หมายเหตุ : ได้รับมากกว่า 1 กิจกรรม

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 การใช้บริการในโครงการ

3.3.2 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้จากหน่วยงาน 409 ราย โดยได้รับความรู้ด้านพืช ร้อยละ 65.63 เรื่องการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน การดูแลสาธิตและการแปรรูปกาแฟ เกษตรทฤษฎีใหม่ และการผลิตพืชอินทรีย์ด้านพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 54.17 อบรมเยาวชนต้นแบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ ส่งเสริมเกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ธนาкарปุ๋ยอินทรีย์ชุมชนต้นแบบ สาธิตการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ ลดต้นทุนการผลิตพืช ด้านการประมง ร้อยละ 45.83 สาธิตการทำบ่อพลาสติกแบบลอย พร้อมแนะนำการเลี้ยงสัตว์น้ำ ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 31.25 เรื่องการเลี้ยงไก่ลูกผสมพันธุ์พื้นเมืองและการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพ ด้านบัญชี และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 19.79 ด้านสหกรณ์ และด้านการพัฒนาแหล่งน้ำในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 8.33 ด้านการตลาด ร้อยละ 2.08 และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 1.04 (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

หมายเหตุ : ได้รับมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร

3.3.3 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 43.14 ที่ค่าคะแนน 3.97 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 29.27 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ร้อยละ 24.91 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง ร้อยละ 2.69 มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดถึงน้อย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้อความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	30.77	29.23	38.46	-	1.54	3.88	มาก
2. ด้านปศุสัตว์	26.67	30.00	40.00	-	3.33	3.77	มาก
3. ด้านประมง	28.89	28.89	40.00	-	2.22	3.82	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	41.67	29.17	27.08	-	2.08	4.08	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	21.05	36.84	36.84	5.26	-	3.74	มาก
6. ด้านสหกรณ์	11.11	22.22	66.67	-	-	3.44	มาก
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	62.50	25.00	-	6.25	6.25	4.31	มากที่สุด
9. ด้านการตลาด	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
10. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	20.00	80.00	-	-	-	4.20	มาก
เฉลี่ย	29.27	43.14	24.91	1.15	1.54	3.97	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรร้อยละ 85.58 ได้รับปัจจัยการผลิต โดยได้รับ ต้นพันธุ์ทุเรียน มะม่วง มะพร้าว เป็นต้น 5,000 ต้น เมล็ดพันธุ์พริก มะเขือ เป็นต้น 450 กิโลกรัม พันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 จำนวน 4,500 กิโลกรัม รองเท้าบูท 30 คู่ ตาข่ายยวน ขนาด 2×10 เมตร รายละ 3 ม้วน พันธุ์ปลา 300,000 ตัว (เกษตรกร 121 ราย รายละ 2,000 ตัว) ปุ๋ยเคมี 2,000 กิโลกรัม ปุ๋ยคอก 5,000 กิโลกรัม สารเร่ง พด. 1,000 ซอง ปุ๋ยหมัก 6,000 กิโลกรัม มูลไส้เดือน 2,400 กิโลกรัม น้ำหมักชีวภาพ 300 ลิตร หญ้าแฝก 50,000 กิ่ง วัสดุอุปกรณ์การทำปุ๋ยหมัก

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 92.52 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านพืช เรื่องปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการปลูกพืชแบบเกษตรผสมผสาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล ด้านปศุสัตว์ เรื่องระบบธนาคารโค การเลี้ยงโค ด้านประมง เรื่องการเลี้ยงปลานิล ปลาอุก ส่วนอีกร้อยละ 7.48 ยังไม่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ภาพที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกร ร้อยละ 85.71 มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แล้ว โดยเกษตรกรทุกรายมีการนำปัจจัยไปใช้แล้ว ในด้านพืช สัตว์ ประมง และพัฒนาที่ดิน ส่วนที่ยังไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ อีกร้อยละ 14.29 เนื่องจากไม่รู้หนังสือ และมีความยุ่งยากในการทำบัญชี (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ตารางที่ 2 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	28.57	71.43	100.00
ภาพรวม	85.71	14.29	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 22.12 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายทุเรียนภูเขาไฟ เงาะ มะนาว มะยงชิด ยางพารา พืชผักสวนครัว ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ โคเนื้อ เป็ดไข่ ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาดุก เป็นต้น ส่วนที่เหลือร้อยละ 77.88 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 9,618.45 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.94 จากการจำหน่ายผลผลิตด้านประมงเฉลี่ย 4,200 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.00 ด้านพืชเฉลี่ย 2,418.45 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการแปรรูปเฉลี่ย 2,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านปศุสัตว์ 1,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 3 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	19,423.08	21,841.52	2,418.45	12.45
2. ด้านปศุสัตว์	2,000.00	3,000.00	1,000.00	50.00
3. ด้านประมง	10,000.00	14,200.00	4,200.00	42.00
4. การแปรรูปผลผลิต	3,000.00	5,000.00	2,000.00	66.67
รวม	34,423.08	44,042.52	9,618.45	27.94

ที่มา : จากการสำรวจ

2) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 62.50 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากการบริโภคผลผลิตในแปลง เช่น ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ไก่ ซึ่งเกิดจากการนำความรู้ และปัจจัยการผลิตมาใช้ประโยชน์ ในส่วนอีกร้อยละ 37.50 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากเกษตรกรมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ในส่วนที่ไม่สามารถผลิตเองได้ มีปริมาณน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ เป็นต้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 5,279.57 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 9.88 จากการลดค่าพืชผักสวนครัว และพืชผักตามฤดูกาล เฉลี่ย 4,117.55 บาทต่อครัวเรือนต่อ จากการบริโภคไก่ ไข่ไก่ เป็ด และไข่เป็ดที่เลี้ยงเฉลี่ย 641.83 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการบริโภคปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเอง เฉลี่ย 520.19 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	12,429.27	8,311.71	-4,117.55	-33.13
2. ด้านปศุสัตว์	34,723.33	34,081.50	-641.83	-1.85
3. ด้านประมง	6,273.53	5,753.34	-520.19	-8.29
รวม	53,426.13	48,146.56	-5,279.57	-9.88

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 75.00 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 25.00 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 5,180.73 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 15.97 จากการลดค่าปุ๋ยเคมี เฉลี่ย 3,002.24 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าปรับปรุงแปลง ระบบน้ำ ไฟฟ้าในแปลง เฉลี่ย 1,685.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการเก็บพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ไว้ใช้ในฤดูกาลผลิตปีต่อไป เฉลี่ย 991.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในส่วนของค่าสารกำจัดศัตรูพืช และวัชพืชมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น 132.86 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เนื่องจากมีวัชพืชมาก ซึ่งยากต่อการกำจัด จึงจำเป็นต้องใช้สารเคมีเพิ่มขึ้น แต่อยู่ในความควบคุมของกรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์ฯ มีการส่งเสริม

ควบคุมการใช้สารเคมีเพื่อให้ได้มาตรฐาน GAP โดยในปี 2566 มีเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน 509 ราย พื้นที่ 3,529.5 ไร่ ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 5 ค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ค่าปุ๋ยเคมี	13,404.55	10,402.31	-3,002.24	-22.40
2. ค่าปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ	5,383.04	5,749.07	366.03	6.80
3. ค่าสารกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช	3,100.00	3,232.86	132.86	4.29
4. ค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	6,825.00	5,833.33	-991.67	-14.53
5. ค่าปรับปรุง ระบบน้ำ ไฟฟ้าในแปลง	3,737	2,051	-1,685.71	-45.11
รวม	32,450	27,269	-5,180.73	-15.97

ที่มา : จากการสำรวจ

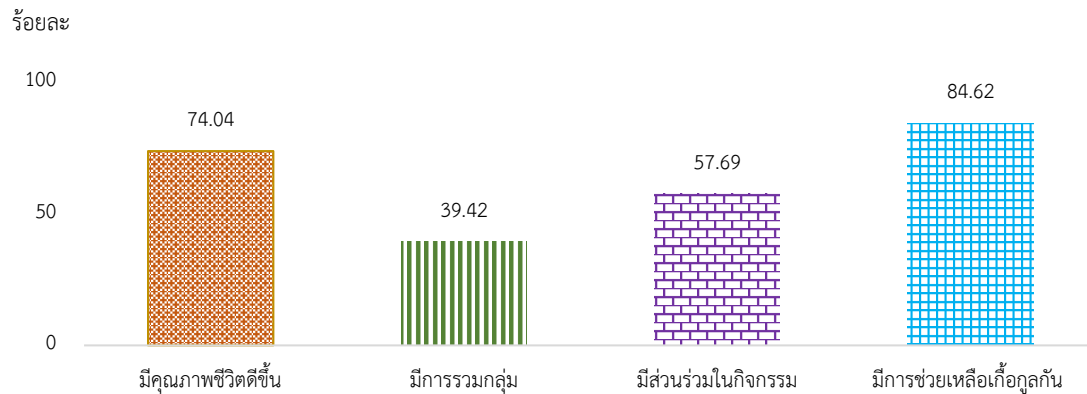
3.4.3 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 74.04 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 39.42 มีการรวมกลุ่มทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก เป็นต้น ร้อยละ 57.69 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ โดยร่วมกันดำนาในพื้นที่โครงการ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ และร้อยละ 84.62 มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (ร้อยละ 79.55 มีการแลกเปลี่ยนแบ่งปันผลผลิต ร้อยละ 70.45 ร่วมกันสอดส่องดูแลรักษาพื้นที่ชุมชนในด้านต่าง ๆ และร้อยละ 53.41 เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน) (ภาพที่ 5)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 5 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.4 การใช้สารเคมี/ปุ๋ยเคมีทำการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 45.19 ไม่มีการใช้สารเคมีแล้ว ส่วนอีกร้อยละ 54.81 ยังคงมีการใช้สารเคมี โดยใช้สารเคมีเท่าเดิม ร้อยละ 61.40 ใช้สารเคมีลดลง ร้อยละ 35.09 และใช้สารเคมีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.51 ในส่วนของการใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรร้อยละ 12.75 ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีทำการเกษตรแล้ว ส่วนอีกร้อยละ 87.25 ยังคงมีการใช้ปุ๋ยเคมี โดยใช้ปุ๋ยเคมีลดลง ร้อยละ 41.57 ใช้ปุ๋ยเคมีเท่าเดิมร้อยละ 56.18 ใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น 2.25 และไม่ใช้ปุ๋ยเคมีร้อยละ 12.75 เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ (ตารางที่ 6)

สรุปผล ใช้สารเคมีลดลง ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00
ใช้ปุ๋ยเคมีลดลง ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 6 การใช้สารเคมี/ปุ๋ยเคมีทำการเกษตร

รายการ	ร้อยละ
การใช้สารเคมี	
1. ใช้สารเคมี	54.81
1.1 ลดลง	35.09
1.2 เท่าเดิม	61.40
1.3 เพิ่มขึ้น	3.51
2. ไม่ใช้สารเคมี	45.19
การใช้ปุ๋ยเคมี	
1. ใช้ปุ๋ยเคมี	87.25
1.1 ลดลง	41.57
1.2 เท่าเดิม	56.18
1.3 เพิ่มขึ้น	2.25
2. ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี	12.75

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.5 การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน และการนำวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน กลับมาใช้ประโยชน์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.31 มีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดินโดย ร้อยละ 77.08 ใช้มูลสัตว์ ร้อยละ 67.71 ใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก ร้อยละ 25.00 ใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ ร้อยละ 10.42 ใช้ปุ๋ยพืชสด ส่วนอีกร้อยละ 7.69 ไม่ใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดินใช้สารเคมี/ ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว ในส่วนของการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 80.77 มีการ นำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ โดยร้อยละ 70.24 นำเศษพืชเศษอาหารมาทำ ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก ร้อยละ 46.43 นำเศษพืชเศษอาหารมาเป็นอาหารสัตว์ ส่วนอีกร้อยละ 19.23 ยังไม่มีการนำกลับมาใช้ ประโยชน์ (ตารางที่ 10)

สรุปผล ใช้อินทรีย์วัตถุ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ใช้วัสดุเหลือใช้ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การใช้อินทรีย์วัตถุและการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์

รายการ	ร้อยละ
การใช้อินทรีย์วัตถุในการเกษตร	
1. ใช้อินทรีย์วัตถุ	92.31
1.1 ใช้มูลสัตว์	77.08
1.2 ใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก	67.71
1.3 ใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ	25.00
1.4 ใช้ปุ๋ยพืชสด	10.42
2. ไม่ใช้อินทรีย์วัตถุ	7.69
การนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์	
1. นำมาใช้	80.77
1.1 นำเศษพืชเศษอาหารมาทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก	70.24
1.2 นำเศษพืชเศษอาหารมาทำเป็นอาหารสัตว์	46.43
2. ไม่นำมาใช้	19.23

หมายเหตุ : นำไปใช้มากกว่า 1 ประเภท

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.92 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 85.00 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 76.25 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 26.25 มีพันธุ์พืชมากขึ้น เนื่องจากเกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 18.75 มีปริมาณสัตว์น้ำในแปลงเกษตรเพิ่มขึ้น ในส่วนที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม อีกร้อยละ 23.08 เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก (ตารางที่ 8)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00
 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00
 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	76.92
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	85.00
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	76.25
1.3 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น	26.25
1.4 สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	18.75
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	23.08

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า เกษตรกรราย มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ โดยนำผลผลิตที่ผลิตได้มาบริโภคในครัวเรือน เช่น พืชผักสวนครัว ไข่ไก่ ปลา ข้าว และผลไม้

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.8 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 95.29 นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง โดยร้อยละ 55.56 ใช้ในเรื่องการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ การผลิตพืชอินทรีย์คุณภาพ เป็นต้น ร้อยละ 46.91 ใช้ในเรื่องการเลี้ยงปลา ร้อยละ 44.44 เรื่องการพัฒนาที่ดิน ส่วนอีกร้อยละ 23.08 ยังไม่มีการนำไปใช้ต่อเนื่อง (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

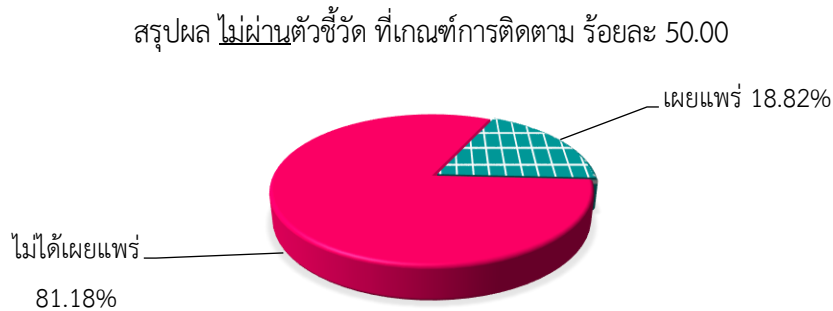
ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	55.56	6.17	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	28.40	-	100.00
3. ด้านประมง	46.91	1.23	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	44.44	4.94	100.00
5. ด้านบัญชี	2.47	6.17	100.00
6. ด้านสหกรณ์	3.70	-	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	6.17	-	100.00
8. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	6.17	-	100.00
ภาพรวม	95.29	4.71	100.00

หมายเหตุ : นำไปใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่แพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น เกษตรกร ร้อยละ 18.82 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการปลูกไม้ผล การทำนาอินทรีย์ การเลี้ยงไก่ ลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง การผลิตสารชีวภาพ ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ร้อยละ 81.18 เนื่องจากเข้ารับการอบรมร่วมกัน ไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงค่อนข้างมาก และมีอายุมาก (ภาพที่ 6)

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 6 การเผยแพร่ความรู้

3.4.9 ด้านการติดตามผลจากการจัดฝึกอบรม/การแจกปัจจัยการผลิต หน่วยงานมีการติดตามผลจากการจัดฝึกอบรม/การแจกปัจจัยการผลิต ร้อยละ 41.11 โดยมีการเข้าเยี่ยมเฉลี่ย 2 - 3 ครั้งต่อปี และร้อยละ 58.89 ไม่มีการติดตาม

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนน 4.10 (คะแนนเต็ม 5) โดยร้อยละ 48.18 มีความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 37.89 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 13.93 มีความพึงพอใจระดับมาก (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	62.96	16.67	20.37	-	-	4.43	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	54.55	4.55	40.91	-	-	4.14	มาก
3. ด้านประมง	50.00	17.39	32.61	-	-	4.17	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	44.83	31.03	24.14	-	-	4.21	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	28.57	-	71.43	-	-	3.57	มาก
เฉลี่ย	48.18	13.93	37.89	-	-	4.10	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5.2 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 70.00 ที่มีค่าคะแนน 4.52 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 16.73 พึงพอใจมาก ร้อยละ 10.77 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 2.31 พึงพอใจน้อยที่สุด และร้อยละ 0.19 พึงพอใจน้อย (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	61.54	22.12	12.50	-	3.85	4.38	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	71.15	13.46	11.54	-	3.85	4.48	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	71.15	14.42	9.62	0.96	3.85	4.48	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	76.92	12.5	10.58	-	-	4.66	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	69.23	21.15	9.62	-	-	4.60	มากที่สุด
เฉลี่ย	70.00	16.73	10.77	0.19	2.31	4.52	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 12)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า ทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม ทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต ทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ ทั้งหมด 25 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 14 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ ผ่านตัวชี้วัด 28 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 39 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 71.79

ตารางที่ 12 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	25	14	56.00
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	39	28	71.79

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 การประชุมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการยังขาดการบูรณาการการจัดทำแผนปฏิบัติการของโครงการ กรมวิชาการ ควรบูรณาการการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและวัตถุประสงค์ของโครงการ

4.2 ผลผลิตภัณฑในโครงการ อาทิ กาแฟแก้ว น้ำผึ้งป่า และข้าวกล้องหอมมะลิ ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน สำนักงานอาหารและยา (อย.) ในการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต ดังนั้น กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว ควรประสานสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เข้ามาส่งเสริมและพัฒนาการรับรองมาตรฐานสินค้าอย. เพื่อสร้างมูลค่า และรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

4.3 รูปแบบการผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่ มีลักษณะต่างคน ต่างทำ ไม่มีการขับเคลื่อนในรูปแบบของการรวมกลุ่มผลิต รวมกลุ่มจำหน่ายมากนัก ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม และกรมวิชาการเกษตร ควรส่งเสริมองค์ความรู้การรวมกลุ่มผลิต และรวมกลุ่มกันจำหน่าย เพื่อให้เกิดกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. สาระสำคัญของโครงการ

- **วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง :**
“พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเป็นแหล่งอาหารปลอดภัย
อุดมสมบูรณ์ มีระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมสมดุล
สังคมมีความผาสุกอย่างพอเพียง ยั่งยืน”
- **เป้าประสงค์ :**
 - 1) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู
ให้มีความสมดุลเพิ่มขึ้น
 - 2) ความผาสุกของประชาชนเพิ่มขึ้น
 - 3) ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ของครัวเรือน
ที่เพิ่มขึ้น
- **หน่วยงาน :** กรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- **งบประมาณ :** 11.58 ล้านบาท

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- เกษตรกรได้รับการอบรม 1,034 ราย
- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการอบรมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ค่าคะแนน 4.47/5.00
- เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 304 ราย

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 การบูรณาการโครงการร่วมกันค่อนข้างน้อย ดังนั้น
ควรวางแผนแนวทางการดำเนินงานร่วมกันและเสนอโครงการ
แบบบูรณาการโดยของงบประมาณจาก กปร. หรืองบพัฒนา
จังหวัด
- 3.2 การรวมกลุ่มทำกิจกรรมการเกษตรค่อนข้างน้อยอยู่
ที่ร้อยละ 58.33 จึงควรสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่ม
ทำการเกษตรให้มากขึ้น
- 3.3 เกษตรกร ร้อยละ 48.96 ลดรายจ่ายจากการบริโภค
อาหารในฟาร์ม ซึ่งค่อนข้างน้อย จึงควรสนับสนุนให้เกษตรกร
ทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้มีอาหารไว้บริโภค
ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนให้มากขึ้น
- 3.4 สภาพอากาศแปรปรวน ฝนทิ้งช่วง มีภาวะภัยแล้ง
ดังนั้น ควรสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานระบบน้ำอย่างต่อเนื่อง

- **วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้าผล
การดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ
ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ
รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับ
ปรับปรุงการดำเนินงาน
- **วิธีการติดตาม :** เป็นการติดตามหลังการดำเนินโครงการ
ด้วยการประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ Logic Model และ
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และวัดระดับ
ความคิดเห็น ความพึงพอใจของเกษตรกร

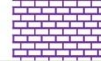

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

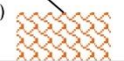
- นำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ 97%
- นำปัจจัยไปใช้ประโยชน์ 100%

ด้านเศรษฐกิจ

1,224 บ./ตร./ป. (7%) 966 บ./ตร./ป. (3%)

646 บ./ตร./ป. (7%)

ผลผลิตการเกษตร รายจ่ายการบริโภค รายจ่ายทาง
เพิ่มขึ้น ลดลง การเกษตรลดลง

ด้านสิ่งแวดล้อม

- ดินมีคุณภาพดีขึ้น 52%
- สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น 76%

ด้านการพัฒนาต่อขยายผล

- นำความรู้ไปเผยแพร่ขยายผล 45%
- นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง 98%

2.3 ความพึงพอใจ

- ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับ
มากที่สุด 4.47/5.00

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นายบรรจบ ชันสุวรรณ
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8
E-mail : zone8@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดนครศรีธรรมราช**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชน ความขัดแย้งอย่างรุนแรงในพื้นที่ ทรงศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา ทั้งปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย ดินเปรี้ยว การขาดแคลนน้ำจัดการรुक้าของน้ำเค็ม ระบบนิเวศเสียสมดุล ความขัดแย้งอย่างรุนแรงของประชาชน ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังจึงได้พระราชทานพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง 13 ครั้ง ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมบูรณาการดำเนินการ “โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้น ในปี พ.ศ. 2535 โดยให้หาแนวทางแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนครอบคลุมทุกด้าน โดยเฉพาะ ปัญหา 4 น้ำ 3 รส (น้ำเค็ม - น้ำเปรี้ยว น้ำท่วม-น้ำแล้ง) ในพื้นที่ โดยก่อสร้างประตูระบายน้ำ อุทกวิทยาประสิทธิป้องกันไม่ให้น้ำเค็มรุกคืบในพื้นที่ และได้มีการจัดทำแผนการพัฒนา/แผนแม่บท โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ปากพนังฯ มาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันอยู่ในช่วงของการพัฒนาตามแผนพัฒนา พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ปี 2565 – 2570

1.2 เป้าประสงค์ ของแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ พ.ศ. 2565 – 2570

- 1) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูให้มีความสมดุลเพิ่มมากขึ้น
- 2) ความผาสุกของประชาชนเพิ่มขึ้น
- 3) ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 10 อำเภอ 73 ตำบล ได้แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอชะอวด อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอพระพรหม อำเภอลานสกา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช (เฉพาะตำบลท่าเรือ ตำบลท่าไร่ และตำบลบางจาก) และจังหวัดสงขลา ในเขตอำเภอระโนด (เฉพาะตำบลบ้านขาว และคลองแดน) รวมทั้งจังหวัดพัทลุง อำเภอควนขนุน (เฉพาะตำบลแหลมไตนด) และอำเภอป่าพะยอม (เฉพาะตำบลลานข่อย)

1.4 งบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 11.58 ล้านบาท

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 13 หน่วยงาน ได้แก่ กรมชลประทานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และกรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหลังดำเนินงานโครงการ

2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

1) ด้านพื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 10 อำเภอ 73 ตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67 และปีการผลิต 2566

2.3 วิธีการติดตาม

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่างจากโครงการ/กิจกรรม หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ หน่วยงานละ 1 ราย 12 หน่วยงาน และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 96 ราย

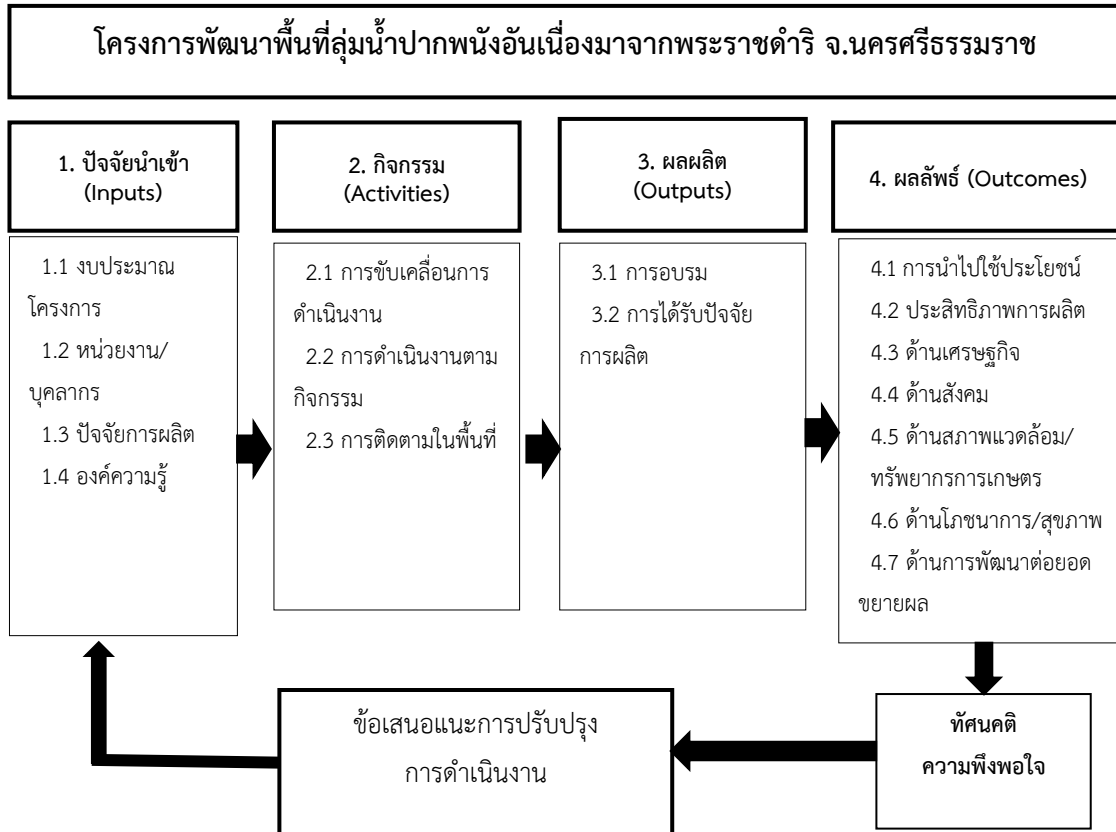
1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2.2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1) งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่ายงบประมาณ รวม 11.57 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.90 ของเป้าหมาย 11.58 ล้านบาท

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

2) หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะกรรมการ/คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ คณะอนุกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ สำหรับคณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาอาชีพและดำเนินงานโครงการ รวมทั้ง กำกับ ประสาน และติดตามการดำเนินงานพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ โดยคณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ พ.ศ.2565 - 2570 นอกจากนี้ยังมีคณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ และศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ มีกรมชลประทานเป็นหน่วยงานแกนกลางสนับสนุนการดำเนินงาน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ 3 อนุกรรมการ 1 คณะทำงาน และ 1 ศูนย์

3) ปัจจัยการผลิต

3.1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด โดย

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนไก่ไข่สาว 5 ตัวต่อราย อาหารสำเร็จรูป 6 กิโลกรัมต่อราย แร่ธาตุ 6 ก้อนต่อราย และข้าวโพด 2 กิโลกรัมต่อราย ถังหมัก 2 ใบต่อราย แร่ธาตุ 2 ก้อนต่อราย และอาหารสำเร็จรูป 2 กิโลกรัมต่อราย

- สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนลูกพันธุ์ปลาดุก 200 ตัวต่อราย

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 สนับสนุนปุ๋ยสูตรต่าง ๆ 6 กระสอบต่อราย คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 1 กิโลกรัมต่อราย คีเซอรไรท์ 1 กระสอบต่อราย และโบเรท 1 กระสอบต่อราย

- สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง 5 กิโลกรัมต่อไร่ต่อราย สนับสนุนขุยมั้ย 1 ตันต่อไร่ต่อคน และมูลสัตว์

- สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนสมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนปุ๋ย 108 กิโลกรัมต่อราย ปุ๋ยอินทรีย์ วาณิชเงา กาวลาเท็กซ์ ผ่าฝ้าย เชื้อบีทีของ 14.50 ซองต่อกลุ่ม เชื้อบิวเวอเรีย ปุ๋ยเคมี และหัวจ่ายน้ำมินิสปริงเกอร์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามครบตามเป้าหมายที่กำหนด

3.2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

4) องค์ความรู้ ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 20 หลักสูตร ครบตามเป้าหมาย โดยอบรมการทำอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงสัตว์ปีก การเลี้ยงโคนเนื้อ การพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพและปลอดภัย การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม การทำปุ๋ยหมักและปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกทุเรียน การทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง การตลาดออนไลน์ (การบริหารจัดการสินค้าชุมชนทางออนไลน์) การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทำอาหารปลาตุ๊ก) สอนแนะบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและวิเคราะห์บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ การอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ลุ่มน้ำปากพนัง การอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระจุ๊ด) การปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม การพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอ มังคุด) เกษตรผสมผสาน การผลิตข้าว ผัก ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน ส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การพัฒนาองค์ความรู้ผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคด้านการตลาดนำการผลิต สินค้าเกษตร (E-commerce) ให้เกษตรกร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 20 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

1) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมบูรณาการดำเนินโครงการ 13 หน่วยงาน และมีการจัดประชุมคณะทำงาน/คณะกรรมการในพื้นที่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามงานในพื้นที่ (ข้อมูลโครงการ)

2) การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดย

2.1) กรมชลประทาน โดยศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ อบรมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ 180 ราย

2.2) กรมการข้าว จัดทำแปลงสาธิตและอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง 2 ไร่

2.3) กรมประมง ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 60 ราย และสร้างจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง

2.4) กรมปศุสัตว์ สาธิตการเลี้ยงโคนเนื้อ 30 ตัว สาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 50 ตัว และสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 200 ราย

2.5) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีทางเกษตรด้านพืช 40 ราย จัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 200 ไร่

2.6) กรมหม่อนไหม ฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม 10 ราย และจัดทำแปลงสาธิตหม่อนไหมผลสดและหม่อนใบ 3 ไร่

2.7) กรมพัฒนาที่ดิน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 1,000 ไร่ สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด 500 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 140 ไร่ สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว 500 ไร่ สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน 100 ไร่ และสาธิตการปรับปรุงพื้นที่บ่อกึ่งร้างในเขตน้ำเค็มเพื่อฟื้นฟู 100 ไร่

2.8) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อบรมการทำเกษตรผสมผสาน 30 ราย ส่งเสริมการปลูกทุเรียน 32 ราย การเลี้ยงสัตว์น้ำ 25 ราย หลักสูตร การจัดการตลาดออนไลน์ 23 ราย และสนับสนุนเกษตรกรตัวอย่าง ศูนย์เรียนรู้ด้านโคเนื้อ 1 ราย ด้านการเลี้ยงแพะ 1 ราย ด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 ราย และด้านเกษตรผสมผสาน 1 ราย

2.9) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อบรม/สอนเกษตรกรจัดทำบัญชี กำกับ/แนะนำการจัดทำบัญชี และติดตามการจัดทำบัญชี 217 ราย

2.10) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง สนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบ 5 ราย ส่งเสริมการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่น ลุ่มน้ำปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระเจ็ด) ถ่ายทอดความรู้การอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่น 40 ราย สนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบ 5 ราย ส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม ถ่ายทอดความรู้การปลูกพืชอายุสั้นที่เหมาะสมในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง 40 ราย สนับสนุนเกษตรกรต้นแบบการผลิตพืชอายุสั้นเพื่อเป็นรายได้เสริม 1 กลุ่ม การพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอทับทิมสยาม มังคุด) ถ่ายทอดความรู้การผลิตไม้ผลคุณภาพ 40 ราย สนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบ 2 กลุ่ม กลุ่มเกษตรกรต้นแบบด้านการเกษตรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร (ข้าว ไม้ผล ปาล์มน้ำมัน พืชผัก) ได้แก่ โรงเรียนเกษตรกรข้าว 20 ราย โรงเรียนเกษตรกรผัก 20 ราย โรงเรียนเกษตรกรไม้ผล 20 ราย และโรงเรียนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน 20 ราย ถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรแบบผสมผสาน 40 ราย

2.11) กรมส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือ และพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 1 แห่ง ดำเนินการ 6 ครั้ง แนะนำ ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้นำหมอนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต 1 แห่ง ดำเนินการ 6 ครั้ง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมกันจัดทำ/ทบทวนแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์ รวมทั้งการนำโครงการตามแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กลุ่มเกษตรกรโรงสีข้าวชุมชนตำบลป่าระกำ) 20 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน (กลุ่มอนุรักษ์ไก่ศรีวิชัย) โดยใช้รูปแบบการสหกรณ์ 20 ราย

2.12) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณากรอบแนวทางและคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย/เกษตรกรเป้าหมาย 1 ครั้ง ประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ รายไตรมาส 1 ครั้ง อบรมให้ความรู้เกษตรกร 2 ครั้ง จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อสำรวจศักยภาพและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย และจัดทำแผนบูรณาการสำหรับงบประมาณ 2567 จำนวน 1 ครั้ง และประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการฯ และข้อมูลข่าวสารงานโครงการแบบบูรณาการ ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสังคมออนไลน์และอื่น ๆ 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3) การติดตามในพื้นที่ มีคณะทำงานพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ปี 2565 – 2570 โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช ในฐานะเลขานุการฯ ทำหน้าที่ติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ โดยมีการประชุมคณะทำงานและติดตามผลการดำเนินงาน 4 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

1) การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 1,034 ราย ร้อยละ 100.98 เกินเป้าหมาย 1,024 ราย โดยได้รับการอบรมเรื่องอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ 180 ราย การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 60 ราย การเลี้ยงสัตว์ปีก 70 ราย การเลี้ยงโคเนื้อ 30 ราย การพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพและปลอดภัย 40 ราย การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม 10 ราย การทำปุ๋ยหมักและปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน 24 ราย การปลูกทุเรียน 32 ราย การทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง 30 ราย การตลาดออนไลน์ (การบริหารจัดการสินค้าชุมชนทางออนไลน์) 23 ราย การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทำอาหารปลา) 25 ราย สอนแนะบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและวิเคราะห์บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 217 ราย การอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง 5 ราย การอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นลุ่มน้ำ ปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระจูด) 40 ราย การปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม 40 ราย การพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอ มังคุด) 40 ราย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรเกษตรผสมผสาน 40 ราย การผลิตข้าว ผัก ไม้ผลและปาล์มน้ำมัน 60 ราย ส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 20 ราย และการพัฒนาความรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคด้านการตลาดนำการผลิตสินค้าเกษตร (E-commerce) 48 ราย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

ตารางที่ 1 การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2566

รายการ	จำนวน (ราย)		
	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. อาชีพเสริมเพิ่มรายได้	180	180	100.00
2. การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	60	60	100.00
3. การเลี้ยงสัตว์ปีก	70	70	100.00
4. การเลี้ยงโคเนื้อ	30	30	100.00
5. การพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพและปลอดภัย	40	40	100.00
6. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม	10	10	100.00
7. การทำปุ๋ยหมักและปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน	24	24	100.00
8. การปลูกทุเรียน	30	32	100.00
9. การทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	30	30	100.00
10. การตลาดออนไลน์ (การบริหารจัดการสินค้าชุมชนทางออนไลน์)	15	23	153.33
11. การเลี้ยงสัตว์น้ำ	25	25	100.00
12. สอนแนะบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	217	217	100.00
13. การอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง	5	5	100.00
14. การอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง	40	40	100.00
15. การปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม	40	40	100.00
16. การพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอ มังคุด)	40	40	100.00
17. การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรเกษตรผสมผสาน	40	40	100.00
18. การผลิตข้าว ผัก ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน	60	60	100.00
19. ส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	20	20	100.00
20. เทคนิคด้านการตลาดนำการผลิตสินค้าเกษตร (E-commerce)	48	48	100.00
รวม	1,024	1,034	100.98

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่ออยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.04 ที่ค่าคะแนน 4.47 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 42.84 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และร้อยละ 5.11 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	41.03	51.28	7.69	-	-	4.33	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	25.00	75.00	-	-	-	4.25	มากที่สุด
3. ด้านประมง	14.29	85.71	-	-	-	4.14	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	70.00	30.00	-	-	-	4.70	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	25.00	50.00	25.00	-	-	4.00	มาก
6. ด้านสหกรณ์	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	73.08	26.92	-	-	-	4.73	มากที่สุด
8. ด้านการตลาด	20.00	66.67	13.33	-	-	4.07	มาก
9. ด้านแปรรูปผลผลิต	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.04	42.84	5.11	-	-	4.47	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 304 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับการสนับสนุนปุ๋ย พันธุ์สัตว์ปีก อาหารสัตว์ พันธุ์ปลา เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

4) ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 43.77 ที่ค่าคะแนน 4.24 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 36.07 พึงพอใจมาก และร้อยละ 20.16 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	40.00	20.00	40.00	-	-	4.00	มาก
3. ด้านประมง	-	33.33	66.67	-	-	3.33	ปานกลาง
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	39.29	46.43	14.29	-	-	4.25	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
6. ด้านอุปกรณ์	33.33	66.67	-	-	-	4.33	มากที่สุด
ภาพรวม	43.77	36.07	20.16	-	-	4.24	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

1) การนำไปใช้ประโยชน์

1.1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 97.38 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านพัฒนาที่ดิน ด้านบัญชี ด้านสหกรณ์ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง และด้านแปรรูปผลผลิต ส่วนร้อยละ 2.62 ยังไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	89.74	10.26	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	100.00	-	100.00
6. ด้านสหกรณ์	100.00	-	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
8. ด้านการตลาด	86.67	13.33	100.00
9. ด้านแปรรูปผลผลิต	100.00	-	100.00
ภาพรวม	97.38	2.62	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

2) ด้านประสิทธิภาพการผลิต ผลผลิตในภาพรวม (ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง) หลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 8.32 หรือเพิ่มขึ้น 1,223.95 กิโลกรัมต่อปี โดยก่อนเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 14,703.02 กิโลกรัมต่อปี และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 15,926.97 กิโลกรัมต่อปี ผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากเกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

3) ด้านเศรษฐกิจ

3.1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 48.96 สามารถลดรายจ่ายได้จากการปรับเปลี่ยนมาผลิตในครัวเรือน เช่น ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา และไข่ไก่ ในส่วนร้อยละ 51.04 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 654.68 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 7.22 จากด้านประมง เฉลี่ย 322.92 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านพืช เฉลี่ย 196.16 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านปศุสัตว์ ไก่ และไข่ไก่ เฉลี่ย 135.60 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	4,144.15	3,947.99	-196.16	-4.73
2. ด้านปศุสัตว์	1,406.80	1,271.20	-135.60	-9.64
3. ด้านประมง	3,510.53	3,187.61	-322.92	-9.20
รวม	9,061.48	8,406.80	-654.68	-7.22

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 57.95 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต ส่วนร้อยละ 42.05 ยังไม่สามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนลดลงเฉลี่ย 6,425.51 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 4.82 (ปี 2565 รายได้ 133,440.69 บาท ปี 2566 รายได้ 127,015.18 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) เนื่องจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน และราคาผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญลดลง รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมในแปลง จึงยังไม่มีผลผลิต โดยเฉพาะด้านพืชลดลงเฉลี่ย 7,834.84 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านการแปรรูปลดลงเฉลี่ย 456.25 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในขณะที่รายได้ในครัวเรือนด้านปศุสัตว์ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 957.36 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านประมงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 908.22 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 6 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	123,556.95	115,722.10	- 7,834.84	- 6.34
2. ด้านปศุสัตว์	3,348.89	4,306.25	957.36	28.59
3. ด้านประมง	3,727.56	4,635.78	908.22	24.36
4. ด้านการแปรรูป	2,807.29	2,351.04	- 456.25	- 16.25
ภาพรวม	133,440.69	127,015.18	- 6,425.51	- 4.82

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 45.83 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ ส่วนร้อยละ 54.17 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เนื่องจากเน้นการเพิ่มผลผลิต และคุณภาพให้เป็นที่ต้องการของตลาด เป็นต้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 966.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 2.77 (ปี 2565 ค่าใช้จ่าย 34,856.47 บาท ปี 2566 ค่าใช้จ่าย 33,890.35 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) โดยลดการใช้ปุ๋ยเคมี เฉลี่ย 2,541.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เฉลี่ย 1,168.66 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 7)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1) ค่าปุ๋ยเคมี	24,660.36	22,119.25	-2,541.11	-10.30
2) ค่าปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ	1,356.98	1,469.79	112.81	8.31
3) ค่าสารกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช	332.84	420.21	87.36	26.25
4) ค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	3,030.55	5,331.91	2,301.35	75.94
5) การใช้สารเคมี	3,358.32	2,189.67	-1,168.66	-34.80
6) ค่าอาหารสัตว์	1,974.44	2,216.56	242.13	12.26
7. อื่น ๆ (วัสดุ น้ำมัน เติ๋ยมดิน)	142.97	142.97	-	-
ภาพรวม	34,856.47	33,890.35	-966.11	-2.77

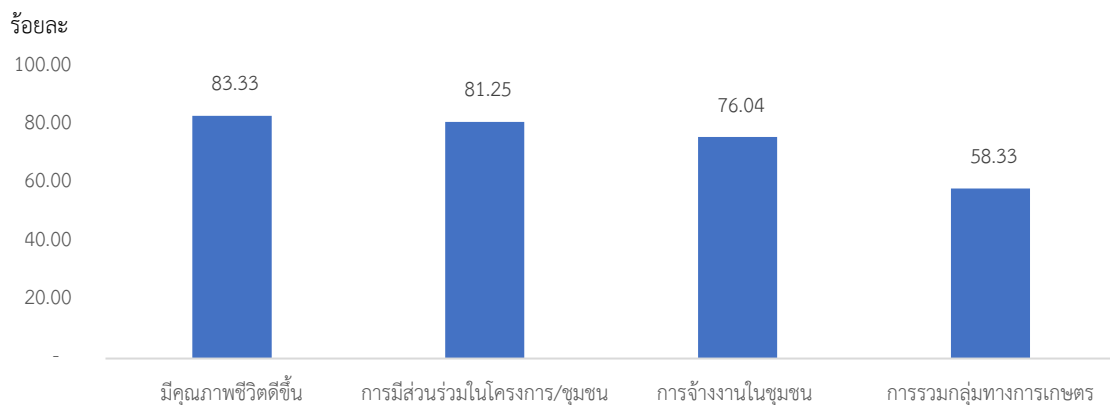
ที่มา : จากการสำรวจ

4) ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 83.33 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีอาหารบริโภค กระจายรายได้เพิ่มขึ้น มีเวลาอยู่ร่วมกันในครอบครัว เป็นต้น ร้อยละ 81.25 มีส่วนร่วมทำกิจกรรม ในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการดูแลรักษาพื้นที่สาธารณะ การปล่อยปลาและอนุรักษ์สัตว์น้ำ ปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน เป็นต้น ร้อยละ 76.04 มีการจ้างแรงงานในชุมชนเพิ่มขึ้น ในการ จ้างไถ ปลูก ใส่ปุ๋ย ตัดหญ้า ฉีดยา เป็นต้น และร้อยละ 58.33 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ ผู้ปลูก ทุเรียน เลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

5) ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.54 มีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 54.17 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 52.08 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพ ดีขึ้น ร้อยละ 22.92 พันธุ์พืชมากขึ้น และร้อยละ 7.29 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ในส่วนร้อยละ 36.46 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักใน ปริมาณน้อย (ตารางที่ 8)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	63.54
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	52.08
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	7.29
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	22.92
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	54.17
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	36.46

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

6) ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คริวเรือนเกษตรทุกราย มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากการบริโภคผลผลิตที่ผลิตได้จากไก่ ปลา ไข่ไก่ ข้าว พืชผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ เป็นต้น

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

7) ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

7.1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 97.65 มีการนำมาใช้ต่อเนื่อง ในด้านปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน บัญชี สหกรณ์ เศรษฐกิจพอเพียง และการแปรรูป เป็นต้น ในส่วนร้อยละ 2.35 ไม่ได้นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เนื่องจากไม่มีวัสดุคืบ (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

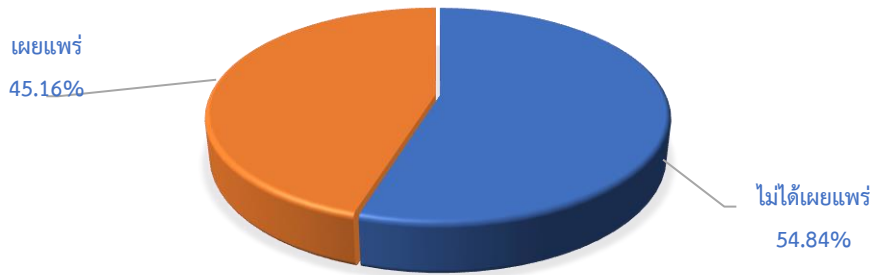
รายการ	การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	94.23	5.77	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	100.00	-	100.00
6. ด้านสหกรณ์	100.00	-	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
8. ด้านการตลาด	84.62	15.38	100.00
9. ด้านการแปรรูป	100.00	-	100.00
ภาพรวม	97.65	2.35	100.00

หมายเหตุ : ปฏิบัติมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

7.2) การนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น เกษตรกรร้อยละ 45.16 นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อในเรื่องการทำนา การดูแลบำรุงรักษาส้มโอ ทุเรียน การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การผลิตสารชีวภาพ การทำเกษตรผสมผสาน การจักสาน เป็นต้น ในส่วนที่ยังไม่ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่นร้อยละ 54.84 เนื่องจากไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก และมีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้อยู่ตลอด และเกษตรกร (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 42.86 ที่ค่าคะแนน 3.61 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 42.86 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 10.71 พึงพอใจมากที่สุด และร้อยละ 3.57 พึงพอใจน้อย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

2) เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 51.32 ที่ค่าคะแนน 4.47 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 44.10 พึงพอใจมาก และร้อยละ 4.58 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	45.83	45.83	8.34	-	-	4.38	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	51.39	41.67	6.94	-	-	4.44	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	58.33	36.11	5.56	-	-	4.53	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	48.96	50.00	1.04	-	-	4.48	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	52.08	46.88	1.04	-	-	4.51	มากที่สุด
เฉลี่ย	51.32	44.10	4.58	-	-	4.47	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

- 1) ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด
- 2) กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3) ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 4) ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 18 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 8 ตัวชี้วัด
- 5) ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านตัวชี้วัด 21 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 65.63

ตารางที่ 11 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	4	80.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	18	8	44.44
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	32	21	65.63

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 การบูรณาการ ส่วนใหญ่แต่ละหน่วยงานมีเป้าหมายการดำเนินโครงการของหน่วยงาน การบูรณาการกิจกรรม/โครงการร่วมกันค่อนข้างน้อย ดังนั้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด จึงควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวางแผนปรึกษาหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อให้เกิดการบูรณาการโดยยึดเป้าหมายเกษตรกรรมร่วมกันตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ รวมทั้งควรวางแผนการดำเนินกิจกรรม/โครงการร่วมกันแบบบูรณาการโดยเสนอโครงการของงบประมาณจาก สำนักงาน กปร. หรืองบพัฒนาจังหวัด

4.2 การร่วมกลุ่ม เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมการเกษตรค่อนข้างน้อยอยู่ที่ร้อยละ 58.33 สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานสหกรณ์จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการทำการเกษตรให้มากขึ้น เพื่อร่วมกันพัฒนาการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร

4.3 ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกร ร้อยละ 48.96 ลดรายจ่ายจากการบริโภคอาหารในฟาร์ม และลดรายจ่ายได้เพียง 654.68 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งค่อนข้างน้อย จึงควรสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้มีอาหารไว้บริโภค ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนให้มากขึ้น

4.4 ด้านแหล่งน้ำ เนื่องจากในปี 2566 สภาพอากาศแปรปรวน ฝนทิ้งช่วง มีภาวะภัยแล้ง ดังนั้น กรมชลประทานและกรมพัฒนาที่ดินควรการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับระบบน้ำ แหล่งน้ำ ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสงขลาและพัทลุง

สาระสำคัญของโครงการ

- **วัตถุประสงค์โครงการ :** 1) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูให้มีความสมดุลเพิ่มมากขึ้น 2) ความผาสุกของประชาชนเพิ่มขึ้น 3) ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น
- **เป้าหมาย :** พื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครอบคลุม 3 จังหวัด คือจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10 อำเภอ จังหวัดสงขลา จำนวน 1 อำเภอ และ จังหวัดพัทลุงจำนวน 2 อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 2.29 ล้านไร่
- **หน่วยงาน :** สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน การยางแห่งประเทศไทย

งบประมาณ : 814,220 บาท

ผลการติดตาม

ประสบ
ความสำเร็จ
82.35 %

ผลผลิต

- การอบรมถ่ายทอดความรู้ ครอบคลุมเป้าหมาย และมีความรู้ความเข้าใจระดับมากที่สุด
- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ครอบคลุมเป้าหมาย มีความพึงพอใจต่อการผลิต ระดับมากที่สุด

ความพึงพอใจต่อโครงการฯ

- เกษตรกรมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
- เจ้าหน้าที่หน่วยงานมีความพึงพอใจระดับมาก

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ

- เกษตรกรไม่สามารถลดรายจ่ายด้านปัจจัยการผลิตได้ เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูง
- การสนับสนุนองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิตไม่ตรงกับความต้องการ และไม่เหมาะสมกับพื้นที่
- เกษตรกรบางรายไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต
- เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้

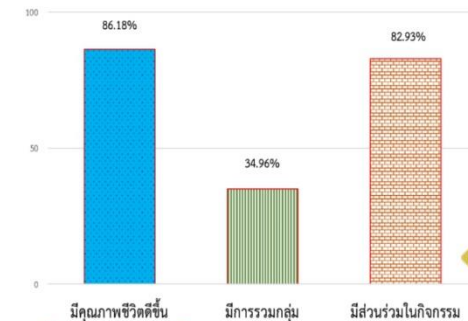
ข้อเสนอแนะ

- สนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ควรสนับสนุนปัจจัยตามความต้องการและเหมาะสมกับพื้นที่
- ควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจ และมีความพร้อม
- สนับสนุนและส่งเสริมการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ หรือการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเดิมที่มีอยู่แล้ว

ผลลัพธ์เบื้องต้น

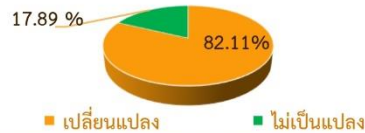
- **ด้านเศรษฐกิจ** เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10,056.48 บาท/ครัวเรือน/ปี (ร้อยละ 8.59)

ด้านสังคม

ด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร

www.eva.oae.go.th

ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9

E-mail : zone9@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดสงขลาและพัทลุง ปีงบประมาณ 2566**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ ในอดีตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นเมืองท่าที่สำคัญและเป็นอยู่อาศัยน้ำที่สำคัญของภาคใต้ เมื่อเวลาผ่านไปประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้ลุ่มน้ำปากพนัง มีความเสื่อมโทรมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์เสียสมดุลอย่างรุนแรง เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากน้ำเค็มรุกล้ำเข้าไปในแม่น้ำปากพนัง ทำให้ดินเป็นกรดและเกิดปัญหาน้ำเปรี้ยว ราษฎรไม่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรได้ กลายเป็นปัญหาความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้น สร้างความเสียหายให้แก่พื้นที่เพาะปลูก และพื้นที่ชุมชนเมืองเป็นบริเวณกว้าง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชน และความขัดแย้งอย่างรุนแรงในพื้นที่ ทรงศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา ทั้งปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย ดินเปรี้ยว การขาดแคลนน้ำจืด การรุกล้ำของน้ำเค็ม ระบบนิเวศน์เสียสมดุล ความขัดแย้งอย่างรุนแรงของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จึงได้พระราชทานพระราชดำริ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการดำเนินการ “โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้นในปี พ.ศ. 2535 โดยให้หาแนวทางแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเฉพาะปัญหา 4 น้ำ 3 รส (น้ำเค็ม น้ำเปรี้ยว น้ำท่วม น้ำแล้ง) ตลอดจนการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูให้มีความสมดุลเพิ่มมากขึ้น
- 2) ความผาสุกของประชาชนเพิ่มขึ้น
- 3) ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครอบคลุม 3 จังหวัด คือจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 10 อำเภอ 73 ตำบล ได้แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอชะอวด อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภोजุฬาภรณ์ อำเภอพระพรหม อำเภอลานสกา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช (เฉพาะตำบลท่าเรือ ตำบลท่าไร่ และตำบลบางจาก) และจังหวัดสงขลา ในเขตอำเภอระโนด (เฉพาะตำบลบ้านขาว และตำบลคลองแดน) รวมทั้งจังหวัดพัทลุง ในเขตอำเภอควนขนุน (เฉพาะตำบลแหลมโตนด) และอำเภอป่าพะยอม (เฉพาะตำบลลานข่อย) มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 2,290,195.48 ไร่

1.4 งบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 814,220 บาท

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ และได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา และพัทลุง (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา และพัทลุง ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสงขลา (กรมส่งเสริมการเกษตร) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง (กรมวิชาการเกษตร) สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา และพัทลุง (กรมประมง) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา และพัทลุง (กรมปศุสัตว์) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา และพัทลุง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา และพัทลุง (กรมพัฒนาที่ดิน) การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดพัทลุง (การยางแห่งประเทศไทย)

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาลดอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ เป็นพื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในจังหวัดสงขลา อำเภอระโนด (ตำบลบ้านขาว และตำบลคลองแดน) จังหวัดพัทลุง อำเภอควนขนุน (ตำบลแหลมไทร) และอำเภอป่าพะยอม (ตำบลลานข่อย)

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และเข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรม และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี 2566

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67 และปีการผลิต 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 123 ราย และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดสงขลาและพัทลุง 15 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

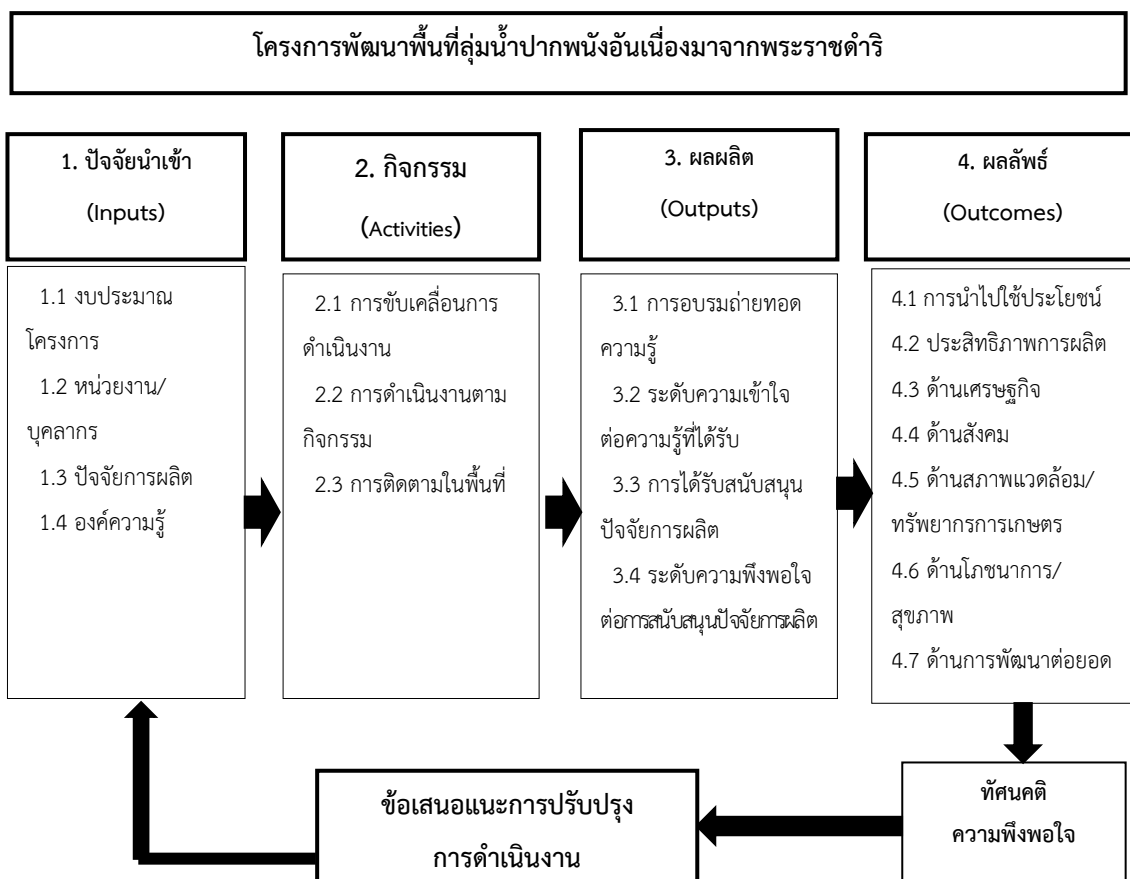
2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการเทียบกับเกณฑ์การติดตามผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัด สงขลาและพัทลุง (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 805,510 บาท ร้อยละ 98.93 ของ เป้าหมาย 814,220 บาท

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คณะอนุกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำหน้าที่ดำเนินโครงการและจัดทำแผนพัฒนาอาชีพและดำเนินงานโครงการ รวมทั้งกำกับ ประสาน และติดตามการดำเนินงานพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และคณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาอาชีพ ตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ.2565 – 2570 คณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงาน โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์อำนวยการและประสานการ พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีกรมชลประทานเป็นหน่วยงานแกนกลาง สนับสนุนการดำเนินงาน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมประมงสนับสนุนพันธุ์ปลาชนิด 15,000 ตัว พันธุ์ปลาดุก 6,400 ตัว และอาหารปลา 20 กระสอบ กรมปศุสัตว์สนับสนุนพันธุ์เป็ดเทศ 50 ตัว และวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตรสนับสนุนการจัดทำแปลงต้นแบบ กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนการปรับปรุงพื้นที่ ดินเปรี้ยว ดินเค็ม 10 ไร่ พื้นฟูและป้องกันการพังทลายของดิน 42 ไร่ กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุน เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมือง 1,250 กิโลกรัม ต้นพันธุ์พริกขี้หนู 2,500 ต้น ปุ๋ยหมัก 250 กิโลกรัม มูลวัว 1,500 กิโลกรัม มูลไก่ 1,500 กิโลกรัม มูลสุกร 500 กิโลกรัม และกากน้ำตาล 500 กิโลกรัม การยาง แห่งประเทศไทยสนับสนุนพันธุ์ไถ่ 180 ตัว อาหารไถ่ 30 กระสอบ และถังให้น้ำไถ่ 30 ใบ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ 18 หลักสูตร ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมเรื่อง การอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่น พืชอายุสั้น การปลูกข้าวพื้นเมืองเพื่อการอนุรักษ์ การบริโภค และการขยายพันธุ์ ด้านอาชีพ พืชอายุสั้นที่เหมาะสมในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การเพาะและการแปรรูปเห็ดฟาง การเพาะและการแปรรูปเห็ดครงการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และการตลาดออนไลน์ โรงเรียนเกษตรกร เทคโนโลยีด้านการประมง การส่งเสริมพัฒนาอาชีพปศุสัตว์ เทคโนโลยีด้านการเกษตร การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน/ต้นทุนอาชีพ หมอดินอาสา การประกอบอาชีพเสริมในสวนยาง (การเลี้ยงไก่ไข่ในสวนยาง) การผลิตและขยายเชื้อรา ไตรโคเดอร์มา การทำและการใช้ประโยชน์ปุ๋ยพืชสด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 18 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วม ดำเนินโครงการ 15 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน และการยางแห่งประเทศไทย โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดย

- 1) กรมวิชาการเกษตร ขยายผลแปลงต้นแบบเกษตรกร 8 ไร่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต 8 ราย
- 2) กรมประมง ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 20 ราย ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านประมง 30 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิต 30 ราย พัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 5 ราย
- 3) กรมปศุสัตว์ สร้างกระบวนการรับรู้จัดเวทีการมีส่วนร่วม 40 ราย พัฒนาอาชีพเกษตรกร 10 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิต 10 ราย
- 4) กรมพัฒนาที่ดิน อบรมหมอดินอาสา 9 ราย ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว ดินเค็ม 10 ไร่ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงดิน 30 ไร่ จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน-สูง 42 ไร่
- 5) กรมส่งเสริมการเกษตร ถ่ายทอดความรู้การอนุรักษ์และเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่น 80 ราย สนับสนุนเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบ 20 ราย ถ่ายทอดความรู้พืชอายุสั้นที่เหมาะสมในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง 80 ราย ส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม 1 กลุ่ม เกษตรกรต้นแบบ 1 ราย กลุ่มเกษตรกรต้นแบบด้านการเกษตรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร 160 ราย ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร 40 ราย และถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรแบบผสมผสาน 40 ราย

6) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อบรม กลุ่มที่ 1 ที่จัดทำบัญชีไม่ได้ ในการจัดทำบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ 70 ราย กำกับแนะนำการจัดทำบัญชีโดยครูบัญชี 70 ราย ติดตามการจัดทำบัญชี 70 ราย กลุ่มที่ 2 จัดทำบัญชีได้ สอนแนะนำการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 10 ราย กำกับแนะนำการจัดทำบัญชีโดยครูบัญชี 10 ราย ติดตามการจัดทำบัญชีโดยครูบัญชี 10 ราย และสร้าง เกษตรกรตัวอย่าง 1 ราย

7) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้าง รายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และติดตาม 40 ราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตส้มโอทับทิมสยามในพื้นที่ ที่ประสบความสำเร็จ 10 ราย ส่งเสริมความรู้ด้านการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และ ความรู้ด้านช่องทางการจำหน่ายออนไลน์ 30 ราย

8) การยางแห่งประเทศไทย กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้เกษตรกรชาวสวนยาง 30 ราย สนับสนุนปัจจัยการผลิต 30 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรที่ได้รับการอบรมความรู้ 679 ราย ครบตาม เป้าหมาย โดยได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านประมง 30 ราย สร้างกระบวนการรับรู้จัดเวที การมีส่วนร่วมการพัฒนาอาชีพ 50 ราย อบรมหมอดินอาสา 9 ราย ความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร 400 ราย อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และสอนแนะนำการวิเคราะห์บัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ 80 ราย ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร 40 ราย แลกเปลี่ยน เรียนรู้การผลิตส้มโอทับทิมสยามในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ 10 ราย ส่งเสริมความรู้ด้านการแปรรูป สินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และความรู้ด้านช่องทางการจำหน่ายออนไลน์ 30 ราย ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพให้เกษตรกรชาวสวนยาง 30 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 679 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อ หลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 59.58 ที่ค่าคะแนน 4.41 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 23.57 มีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 13.66 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 3.19 มีความรู้ ความเข้าใจน้อย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	63.49	31.75	4.76	-	-	4.59	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	62.50	12.50	18.75	6.25	-	4.31	มากที่สุด
3. ด้านประมง	44.44	27.78	16.67	11.11	-	4.06	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	60.00	26.67	13.33	-	-	4.47	มากที่สุด
6. ด้านการตลาด	28.57	42.86	28.57	-	-	4.00	มาก
เฉลี่ย	59.58	23.57	13.66	3.19		4.41	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ เกษตรกรใช้บริการในการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ 876 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

3.3.4 การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต 217 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืช ผัก ข้าว พันธุ์สัตว์ปีก อาหารสัตว์ พันธุ์ปลา คุกกี้ ปลา นิล อาหารปลา ปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. เป็นต้น

3.3.5 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 74.72 ที่ค่าคะแนน 4.62 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 4.10 พึงพอใจมาก ร้อยละ 9.71 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 1.47 พึงพอใจน้อย เนื่องจากปริมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	72.73	22.73	4.54	-	-	4.68	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	70.59	5.88	17.65	5.88	-	4.41	มากที่สุด
3. ด้านประมง	55.56	27.77	16.67	-	-	4.39	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
ภาพรวม	74.72	14.10	9.71	1.47		4.62	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 94.76 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการปลูกและดูแลรักษาพืช การเพาะเห็ด การเลี้ยงไก่ เป็ด แพะ การเลี้ยงปลานิล ปลาตูก การแก้ปัญหาดินเปรี้ยว ดินเค็ม การทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น ส่วนร้อยละ 5.24 ยังไม่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากยังไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	95.24	4.76	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	73.33	26.67	100.00
6. ด้านการตลาด	100.00	-	100.00
ภาพรวม	94.76	5.24	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วยก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 450 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 500 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 50 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.29 จากการปรับปรุงบำรุงดิน การดูแลรักษาที่ถูกต้อง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 93.49 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากการบริโภคผลผลิตในแปลง เช่น ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ ส่วนอีกร้อยละ 6.51 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 1,097.24 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 15.65 จากพืชผักสวนครัว และพืชผักตามฤดูกาลเฉลี่ย 884.40 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาเฉลี่ย 143.90 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากไก่ เป็ด ไช้เฉลี่ย 68.94 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	5,468.14	4,583.74	-884.40	16.17
2. ด้านปศุสัตว์	596.34	527.40	-68.94	11.56
3. ด้านประมง	946.34	802.44	-143.90	15.21
รวม	7,010.82	5,913.58	-1,097.24	15.65

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 64.23 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการแปรรูป ยางพารา ปาล์มน้ำมัน พืชผักสวนครัว ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ โคเนื้อ เป็ดไข่ ปลา และปลาดุกดำ เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 35.77 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10,056.48 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.59 (ปี 2565 รายได้ 107,028.38 บาท ปี 2566 รายได้ 117,084.86 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มาจากพืชเฉลี่ย 9,684.35 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.21 จากการแปรรูปเฉลี่ย 292.68 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากสัตว์น้ำเฉลี่ย 170.41 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จากประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	95,520.98	105,205.33	+9,684.35	9.21
2. ด้านปศุสัตว์	3,882.68	3,791.72	-90.96	-2.40
3. ด้านประมง	7,031.22	7,201.63	+170.41	2.37
4. ด้านการแปรรูป	593.50	886.18	+292.68	33.03
รวม	107,028.38	117,084.86	10,056.48	8.59

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 56.10 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 43.90 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากยังทำการเกษตรแบบเดิม

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 3,005.97 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 11.43 โดยส่วนใหญ่มาจากการลดการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 2,702.07 บาทต่อครัวเรือนต่อปี รองลงมาเกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายจากการเก็บพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ไว้ใช้ในฤดูกาลผลิตปีต่อไป ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรได้ เฉลี่ย 174.15 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีต่าง ๆ เฉลี่ย 129.76 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี	23,815.40	21,113.33	-2,702.07	-11.35
2. ลดการใช้สารเคมี	474.39	344.63	-129.76	-27.35
3. ลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์	2,016.83	1,842.68	-174.15	-8.63
รวม	26,306.62	23,300.65	-3,005.97	-11.43

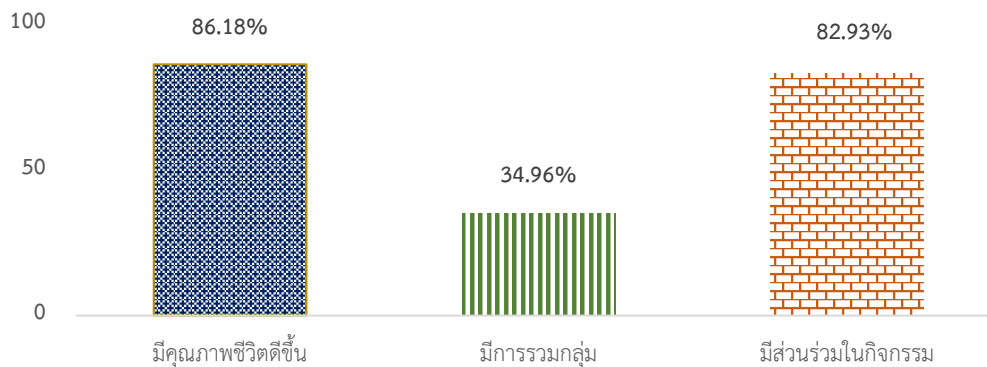
ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 86.18 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ มีอาหารบริโภค เป็นต้น ร้อยละ 82.93 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในการดูแลรักษาพื้นที่สาธารณะ การปล่อยปลาและอนุรักษ์สัตว์น้ำ เป็นต้น ร้อยละ 34.96 มีการรวมกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และทำปุ๋ย เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 82.11 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 82.11 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 80.49 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.32 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และร้อยละ 3.25 พันธุ์พืชมากขึ้น และส่วนอื่กร้อยละ 17.89 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังมีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี เป็นต้น (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	82.11
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	82.11
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	7.32
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	3.25
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	80.49
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	17.89

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครั้วเรือนเกษตรร้อยละ 99.19 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และร้อยละ 0.81 อาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค 3 มื้อ ส่วนการบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ร้อยละ 99.19 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ โดยมาจาก ไข่ ปลา ไข่ไก่ ข้าว พืชผัก ผลไม้ เป็นต้น และร้อยละ 0.81 มีการบริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ เนื่องจากเป็นผู้สูงอายุ (ตารางที่ 8)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การบริโภคอาหารของครั้วเรือนเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	
1.1 ครบ 3 มื้อ	99.19
1.2 ไม่ครบ 3 มื้อ	0.81
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	99.19
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	0.81

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 90.87 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยทุกรายนำไปใช้ในด้านประมง พัฒนาที่ดิน เศรษฐกิจพอเพียง และด้านการตลาด ส่วนอีกร้อยละ 9.13 ยังไม่ได้นำไปใช้ต่อ เนื่องจากความรู้ยังไม่เพียงพอ มีอายุมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

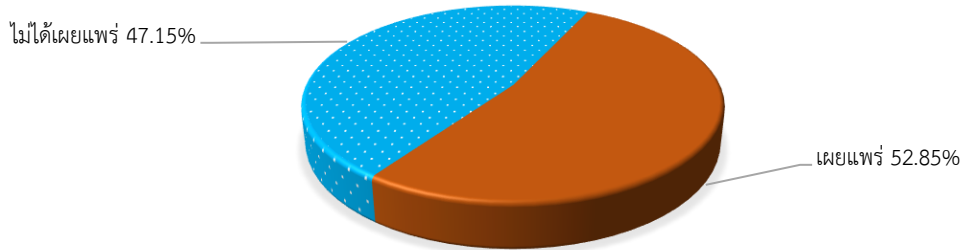
ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	การนำไปใช้ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	89.55	10.45	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	88.24	11.76	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	58.33	41.67	100.00
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
9. ด้านการตลาด	100.00	-	100.00
ภาพรวม	90.87	9.13	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.85 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นในเรื่องการปลูกพืช การเพาะเห็ด การเลี้ยงเป็ด การทำปุ๋ยหมัก การเลี้ยงปลา เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 47.15 ยังไม่มีการนำไปเผยแพร่ขยายต่อ เนื่องจากไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงเกษตรค่อนข้างมาก และมีอายุมาก (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 3.97 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 23.33 พึงพอใจมากที่สุด และร้อยละ 20.51 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 64.71 ที่ค่าคะแนน 4.59 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 31.59 พึงพอใจมาก ร้อยละ 3.52 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 0.17 พึงพอใจน้อย (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	59.83	31.62	7.69	0.85	-	4.47	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	63.25	35.04	1.71	-	-	4.58	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	57.63	40.68	1.69	-	-	4.56	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	71.54	25.20	3.25	-	-	4.68	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	71.31	25.41	3.28	-	-	4.68	มากที่สุด
เฉลี่ย	64.71	31.59	3.52	0.17	-	4.59	มากที่สุด

ที่มา:จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสงขลาและพัทลุง ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 20 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 15 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสงขลาและพัทลุง ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 28 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 34 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 82.35

ตารางที่ 11 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	4	80.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	20	15	75.00
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	34	28	82.35

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบ

4.1 เกษตรกรยังไม่สามารถลดรายจ่ายในส่วนของการผลิตได้ เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาเพิ่มสูงขึ้น

4.2 การสนับสนุนองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรในโครงการไม่ตรงกับความต้องการ และไม่เหมาะสมกับพื้นที่

4.3 เกษตรกรบางรายไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ทำให้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับถูกใช้หมดไปโดยไม่มีผลตอบแทน

4.4 เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต

5.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ควรมีการสอบถามความต้องการ และพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ก่อนมีการดำเนินการ

5.3 หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจ อีกทั้งควรคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรนำปัจจัยที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและต่อยอดในกิจกรรมอื่น ๆ ได้

5.4 สนับสนุนและส่งเสริมการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการ ทั้งนี้กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรบูรณาการในการส่งเสริมการรวมกลุ่ม หรือการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเดิมที่มีอยู่แล้ว

โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปาย ตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน .

1. สาระสำคัญของโครงการ

- **วัตถุประสงค์โครงการ** : เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ พัฒนาส่งเสริมและขยายผลการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ พัฒนาศักยภาพคนและคุณภาพชีวิตของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- **เป้าหมาย** : หมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 13 หมู่บ้าน และ 4 กลุ่มบ้าน
- **หน่วยงาน** : 10 หน่วยงาน
- **งบประมาณ** : 2.4027 ล้านบาท
- **วัตถุประสงค์การติดตาม** : เพื่อติดตามติดตามผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานในระยะต่อไป
- **วิธีการติดตาม** : ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model)

2. ผลการติดตาม

กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน

2.1 ผลผลิต

- การอบรม/การถ่ายทอดองค์ความรู้
7 หลักสูตร **350** ราย ครอบคลุมเป้าหมาย
- ระดับความเข้าใจ
38 % เกษตรกร มีความเข้าใจ **ระดับมากที่สุด**
ค่าคะแนนเฉลี่ย **4.12** (คะแนนเต็ม 5)
- การได้รับปัจจัยการผลิต
141 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

*ร้อยละของ
เกษตรกร

- ด้านเศรษฐกิจ
20 % รายจ่ายลดลงเฉลี่ย 5,660 บ./ตร./ปี
41 % รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 9,425 บ./ตร./ปี
- ด้านสังคม
63 % คุณภาพชีวิตดีขึ้น
56 % มีการรวมกลุ่ม
- ด้านสิ่งแวดล้อม
31 % เกิดการเปลี่ยนแปลง
53 % นำไปเผยแพร่

2.3 ความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย **4.61** (คะแนนเต็ม 5)

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงและความแห้งแล้งขาดแคลนน้ำมีผลต่อการเจริญเติบโตของพันธุ์พืชที่ได้รับการสนับสนุน กรมวิชาการเกษตรควรคัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ กรมส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมองค์ความรู้เรื่อง การจัดทำแผนการผลิต แผนการเพาะปลูก เพื่อเตรียมรับมือกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
- 3.2 เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ ในเรื่องของการใช้ปุ๋ยเคมี กรมพัฒนาที่ดินและกรมวิชาการเกษตรควรบูรณาการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ องค์ความรู้หลักการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นาย กรัญญู ตังอินทร์
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศูนย์ประเมินผล

E-mail : rdpc8572@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงทราบและทรงห่วงใยราษฎรและความมั่นคงของประเทศ จึงพระราชทานแนวพระราชดำริในการดำเนินการลักษณะศูนย์กลางพัฒนาเป็นพื้นที่โดยจัดตั้ง “ศูนย์พัฒนาอาชีพของราษฎร” ขึ้น ได้แก่ ศูนย์แม่สะเรียง ศูนย์ขุนยวม ศูนย์โป่งแดง ศูนย์ปางตอง และศูนย์ปางมะผ้า และในการดำเนินงานทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ม.จ.จักรพันธ์ เพ็ญศิริจักรพันธ์ เป็นผู้ประสานงานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กองทัพบก จังหวัดแม่ฮ่องสอนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานสนองพระราชดำริตาม “โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ” ตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมา โดยในระยะแรกมีพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาและพัฒนา” เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตพืชและสัตว์ ศูนย์ฝึกอบรมศิลป์อาชีพ รวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำและธนาคารข้าว ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการเกษตรที่สูงปางตอง ศูนย์พัฒนาลุ่มน้ำปาย ศูนย์พัฒนาการเกษตรในสอย - ห้วยโป่ง และศูนย์พัฒนามะเขือส้ม และได้เสด็จทอดพระเนตรการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาลุ่มน้ำปาย เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2523

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยสาธิตแสดงไว้ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

1.2.2 เพื่อพัฒนาส่งเสริมและขยายผลการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ ขจัดความยากจนให้ประชาชนพออยู่พอกินและพึ่งตนเองได้

1.2.3 พัฒนาศักยภาพคนและคุณภาพชีวิตของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้รับสวัสดิการพื้นฐานตามสิทธิในการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

1.2.4 เพื่อเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งต้นน้ำลำธาร เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.2.5 เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึก รวมกลุ่มรวมพลังเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1.2.6 ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนด้วยเทคโนโลยีพลังงาน ประชาชนใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เต็มประสิทธิภาพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ตามแนวพระราชดำริ

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปาย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ดำเนินการ 2 ตำบล 13 หมู่บ้าน ตำบลผาบ่อง 6 หมู่บ้าน (หมู่ 2 บ้านป่าปู หมู่ 3 บ้านห้วยเตี๋ย (ศูนย์ศิลปาชีพฯ) หมู่ 5 บ้านท่าโป่งแดง (ศูนย์ฯ โป่งแดง) หมู่ 7 บ้านห้วยแก้ว หมู่ 8 บ้านห้วยเสือเฒ่า หมู่ 11 บ้านม่อนตะแลง) ตำบลปางหมู 7 หมู่บ้าน (หมู่ 3 บ้านทุ่งกองมู หมู่ 4

บ้านในซอย (ศูนย์ในซอย) หมู่ 6 บ้านสบป่อง หมู่ 7 บ้านสบสอย หมู่ 8 บ้านไม้แฉะ หมู่ 9 บ้านไม้สะเป่ และหมู่ 13 บ้านดอยแสง และ 4 กลุ่มบ้าน)

1.4 งบประมาณ จำนวน 2.4027 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมป่าไม้ และโครงการธนาคารพื้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ พื้นที่ดำเนินการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปาย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ดำเนินการ 2 ตำบล 13 หมู่บ้านใกล้เคียง และ 4 กลุ่มบ้าน

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย รวม 10 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 41 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

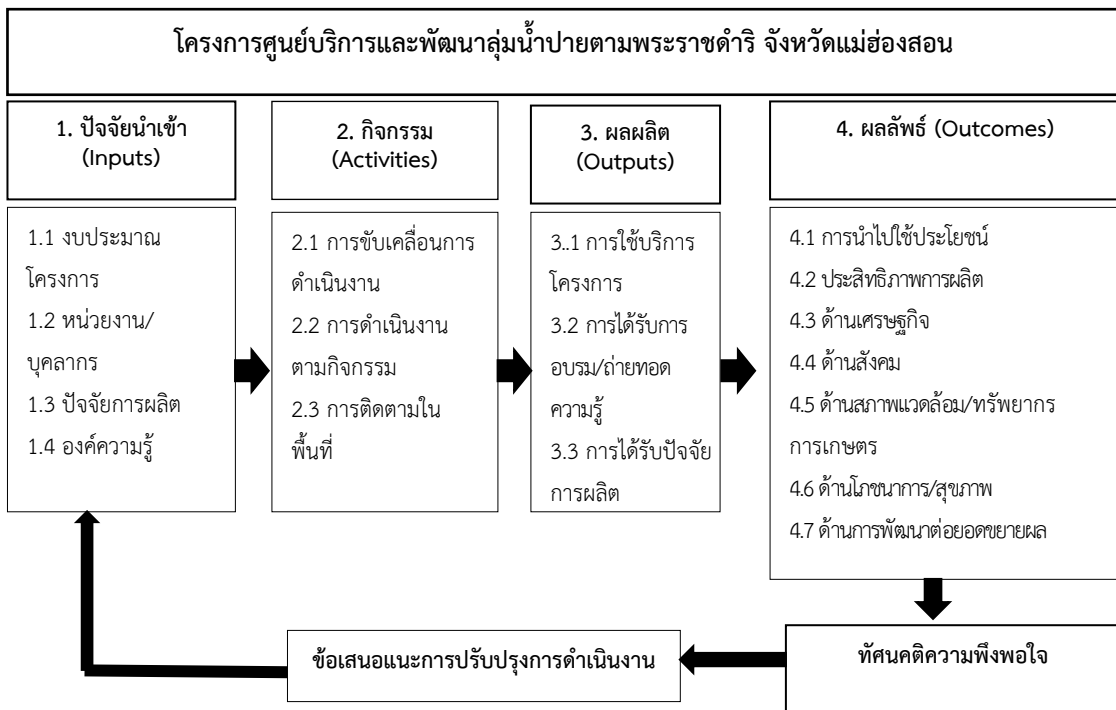
2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 2,402,700 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมการข้าว เบิกจ่าย 40,000 บาท กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เบิกจ่าย 13,300 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 17,500 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 15,000 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 12,500 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 173,570 บาท กรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 1,530,500 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 550,000 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 13,600 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 12,500 บาท และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่าย 36,800 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีคณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 2 คณะ คือ คณะกรรมการประสานงานการขับเคลื่อนและขยายผล โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสนับสนุน โกล์ฟัณฑ์ลูกผสมชมพู 1 พันธุ์ฝรั่ง พันธุ์มะนาว เมล็ดพันธุ์ข้าว 1,700 กิโลกรัม พันธุ์ปลากินพืช 30,000 ตัว ไก่พื้นเมือง 100 ตัว อาหารสัตว์ปีก 200 กิโลกรัม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต มีการสนับสนุนปัจจัยด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 7 หลักสูตร ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมเรื่องข้าวและการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว โกล์ฟัณฑ์ลูกผสมชมพู 1 การทำอาหารปลา แบบลดต้นทุน การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ การบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้และการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 7 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมดำเนินโครงการ 12 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจัดประชุมในพื้นที่ 41 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรด้านพืช 128 ราย จัดทำศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ 4.50 ไร่ จุดเรียนรู้การผลิตและเพาะขยายพันธุ์กล้วยไม้เอื้องแซะ 0.30 ไร่ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า 0.20 ไร่ การผลิตพืชอินทรีย์ 2 ไร่ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดีสู่ชุมชน 3 ไร่ การผลิตไม้ผลเชิงเศรษฐกิจที่มีศักยภาพพืชทางเลือก มะคาเดเมียนัท 20 ไร่ เงาะ 2 ไร่ ส้มโอ 2 ไร่ มะนาวในวงบ่อซีเมนต์ 1 ไร่ โกโก้ลูกผสมชุมพร 1.25 ไร่ พืชไรที่มีศักยภาพการผลิตในท้องถิ่น 2.50 ไร่ การผลิตพืชผักคุณภาพปลอดภัยตามฤดูกาล 0.50 ไร่ และผลิตและการขยายพันธุ์พืช กล้าไม้ดอก มะนาว ส้มโอ โกโก้พันธุ์ลูกผสมชุมพร 1 ฝรั่ง กาแฟอะราบิกา พันธุ์เชียงใหม่ 80 พันธุ์กล้วยไม้เอื้องต่าง ๆ 66,500 ต้น

2) กรมการข้าว จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านข้าว 10 ไร่ สำหรับเรียนรู้ด้านพันธุ์ข้าว การผลิตข้าว และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ข้าวดอกมะลิ 105 และ กข 21) ปลูกพืชตระกูลถั่วบำรุงดิน 10 ไร่ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและติดตามคำแนะนำแก่เกษตรกรและนักเรียนที่สนใจ 50 ราย ถ่ายทอดความรู้เรื่องข้าวและการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว 185 ราย

3) กรมประมง ปลอ่ยพันธุ์สัตว์น้ำจืดในแหล่งน้ำภายในพื้นที่ศูนย์ฯ และพื้นที่หมู่บ้าน เป้าหมาย 13 หมู่บ้าน สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 160,000 ตัว ได้แก่ ปลาตะเพียนขาว ปลาตะเพียนทอง ปลาแก้มข้ำสาละวิน ปลาโพง และปลาสร้อยขาว เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำในท้องถิ่นของตนเอง และคงความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน 20 ราย

4) กรมปศุสัตว์ พัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์ ผลิตพันธุ์สัตว์พ่อแม่พันธุ์ และผลิตลูกแกะ 49 ตัว ลูกสุกร 361 ตัว ลูกไก่ 13,170 ตัว ผลิตพืชอาหารสัตว์/แผนการผลิตพืชอาหารสัตว์ บำรุงแปลงพืชอาหารสัตว์ 415 ไร่ ผลิตหญ้าสด 360 ตัน ผลิตหญ้าแห้ง 30.82 ตัน ผลิตหญ้าหมัก 23.90 ตัน จัดเวทีส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อหาแนวทางบรรลุเป้าหมายของเกษตรกรค้นหาปัญหาความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร ทรัพยากรทุนทางสังคม จุดแข็ง 10 ราย ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก แก่เกษตรกร 10 ราย

5) กรมหม่อนไหม ส่งเสริมการปลูกหม่อนผลสด (แปลงขยายผล) โดยปรับพื้นที่และปลูกหม่อนผลสด 0.75 ไร่ สนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี สนับสนุนป้ายจุดเรียนรู้ (หม่อนผลสด) ประจำแปลงสาธิตการปลูกหม่อนการสนับสนุนกิจกรรมอาชีพด้านหม่อนไหม 1 จุด

6) กรมชลประทาน ซ่อมแซมบำรุงรักษาเรือนประทับแรมโป่งแดง และอาคารบริวารสิ่งก่อสร้างโดยรอบบริเวณอาคารเรือนประทับแรมโป่งแดง (ฝ้า และผนังภายในเรือนประทับแรม พื้นห้องน้ำห้องนอน อาคารเตรียมอาหาร และคอมไฟถนนโดยรอบ) เพื่อให้อาคารอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี และสมพระเกียรติ

7) กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำกรใช้ น้ำหมักชีวภาพ 18 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมักพด. 26 ไร่ ปรับปรุงจุดเรียนรู้การพัฒนาที่ดิน และดูแลรักษาพื้นที่โครงการฯ

8) กรมส่งเสริมการเกษตร ดูแลแปลงเรียนรู้การผลิตกล้วยไม้ และผักไฮโดรโปนิคส์แปลงไม้ดอกไม้ประดับ แปลงเมล็ดอ่อน แปลงพืชสมุนไพร และแปลงกุหลาบ

9) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน 40 ราย

10) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่งเสริมจัดทำบัญชีในพื้นที่โครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ หลักสูตร การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 35 ราย

11) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฝึกอบรมการพัฒนาบุคลากรผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการศูนย์บริการและพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานเฉลี่ย 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 350 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมเรื่องข้าว การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว การปลูกพืชผัก การปลูกไม้ผล การถนอมอาหาร การแปรรูปโกโก้ เป็นต้น 245 ราย เรื่องการเลี้ยงปลาในบ่อดิน 20 ราย การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง 10 ราย การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 50 ราย การบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ 40 ราย และการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 35 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 350 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ มีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนน 4.17 (คะแนนเต็ม 5) โดยร้อยละ 62.50 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดในด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 55.56 มีความรู้ความเข้าใจมากในด้านพัฒนาที่ดิน และเศรษฐกิจพอเพียงในสัดส่วนที่เท่ากัน เป็นต้น (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้อาจารย์ของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	30.43	52.17	17.39	-	-	4.13	มาก
2. ด้านปศุสัตว์	62.50	37.50	-	-	-	4.63	มากที่สุด
3. ด้านประมง	42.86	28.57	28.57	-	-	4.14	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	55.56	44.44	-	-	-	4.44	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	44.45	22.22	33.33	-	-	4.11	มาก
6. ด้านสหกรณ์	8.33	-	91.67	-	-	3.17	ปานกลาง
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	55.56	44.44	-	-	-	4.56	มากที่สุด
เฉลี่ย	42.81	32.76	24.43	-	-	4.17	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การเข้าศึกษาดูงานภายในศูนย์ ฯ ผู้ได้รับการบริการจากโครงการ ในปี 2566 จำนวน 38 คณะ 1,907 ราย ประกอบด้วย นักศึกษา/นักเรียน จากสถานศึกษา 1,475 ราย ส่วนราชการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 260 ราย และเกษตรกร/ประชาชน 172 ราย เข้ามาใช้บริการศูนย์ฯในการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ นักรถรางชมฐานเรียนรู้ ศึกษาดูงานที่แปลงสาธิต และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามตามเป้าหมายของโครงการ

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 141 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับสนับสนุนพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ผัก เมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์สัตว์ปีก อาหารสัตว์ พันธุ์ปลาตะเพียน ปลาอุก อาหารปลา ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามตามเป้าหมายของโครงการ

3.3.5 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 68.62 ที่ค่าคะแนน 4.67 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 29.41 พึงพอใจมาก และร้อยละ 1.96 พึงพอใจปานกลาง เนื่องจากปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับขนาดพื้นที่ และบางชนิดไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	84.62	15.38	-	-	-	4.85	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	71.43	28.57	-	-	-	4.71	มากที่สุด
3. ด้านประมง	60.00	30.00	10.00	-	-	4.50	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
6. ด้านสหกรณ์	11.11	88.89	-	-	-	4.11	มาก
เฉลี่ย	71.19	27.14	1.67	-	-	4.70	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 82.50 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการปลูกและดูแลรักษาโกโก้ พืชผัก ข้าว การแปรรูปผลผลิต การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การทำอาหารปลาลดต้นทุน และร้อยละ 17.50 ยังไม่มีการนำความรู้ที่ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีเวลา ความรู้เรื่องเหล่านั้นไม่เพียงพอ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	82.61	17.39	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	87.50	12.50	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	88.89	11.11	100.00
6. ด้านสหกรณ์	66.67	33.33	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	58.33	41.67	100.00
รวม	83.43	16.57	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 92.06 มีการนำพันธุ์พืช พันธุ์ปลา ปุ๋ยหมัก น้ำหมักไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น และร้อยละ 7.94 ยังไม่มีการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากปัจจัยการผลิตเสียหาย (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	85.71	14.29	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
6. ด้านสหกรณ์	66.67	33.33	100.00
รวม	92.06	7.94	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สิ้นค้ากระเทียม) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 925 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 975 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 50 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.40 จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติในการปรับปรุงบำรุงดิน การดูแลรักษาที่ถูกต้องวิธีขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 41.46 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากการบริโภคผลผลิตในแปลงมากขึ้น อาทิ ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ไก่ เกิดจากความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับ ส่วนอีกร้อยละ 58.54 ไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เน้นบริโภคอยู่แล้ว

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 5,661 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 29.57 ส่วนใหญ่มาจากบริโภคไก่ ไข่ไก่ เป็ด และไข่เป็ดที่เลี้ยงเฉลี่ย 2,215.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเองเฉลี่ย 2,033.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากไม้ผล พืชผักสวนครัว หอม กระเทียมในแปลงเฉลี่ย 1,412.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	6,362.50	4,950.00	- 1,412.50	-22.20
2. ด้านปศุสัตว์	7,270.00	5,055.00	- 2,215.00	-30.46
3. ด้านประมง	5,508.33	3,475.00	- 2,033.33	-36.91
รวม	19,140.83	13,480.50	5,660.83	-29.57

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 19.51 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่าย ผักสวนครัว ไข่ไก่ ปลา การแปรรูปผลผลิต เป็นต้น ส่วนร้อยละ 80.49 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากยังคงการทำเกษตรในรูปแบบเดิม และยังมีผลผลิต เป็นต้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 9,425 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.80 (ปี 2565 รายได้ 31,625.00 บาท ปี 2566 รายได้ 41,050.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) รายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืชเฉลี่ย 7,925.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.54 ด้านประมงเฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านปศุสัตว์เฉลี่ย 500.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 6 รายได้จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	25,125.00	33,050.00	7,925.00	31.54
2. ด้านปศุสัตว์	4,500.00	5,000.00	500.00	11.11
3. ด้านประมง	2,000.00	3,000.00	1,000.00	50.00
รวม	31,625.00	41,050.00	9,425.00	29.80

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 31.70 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ และอีกร้อยละ 68.29 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรปรับตัวสูงขึ้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 2,438 บาทต่อครัวเรือน ต่อปี หรือลดลงร้อยละ 17.34 จากการลดใช้ปุ๋ยเคมีด้วยการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เฉลี่ย 1,270.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เก็บพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ไว้ใช้ในฤดูกาลผลิตปีต่อไป เฉลี่ย 600.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการลดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ สารกำจัดศัตรูพืช และลดใช้สารเคมี เฉลี่ย 568.34 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ปุ๋ยเคมี(ทำปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกใช้เอง)	4,615.91	3,345.91	-1,270.00	-27.51
2. ค่าปุ๋ยอินทรีย์	3,416.67	3,283.33	-133.34	-3.90
3. สารกำจัดศัตรูพืช	2,020.00	1,760.00	-260.00	-12.87
4. ค่าพันธุ์พืช/สัตว์จากการขยายพันธุ์เอง	2,560.00	1,960.00	-600.00	-23.44
5. ค่าสารเคมี	1,450.00	1,275.00	-175.00	-12.07
รวม	14,062.58	11,624.24	-2,438.34	-17.34

ที่มา : จากการสำรวจ

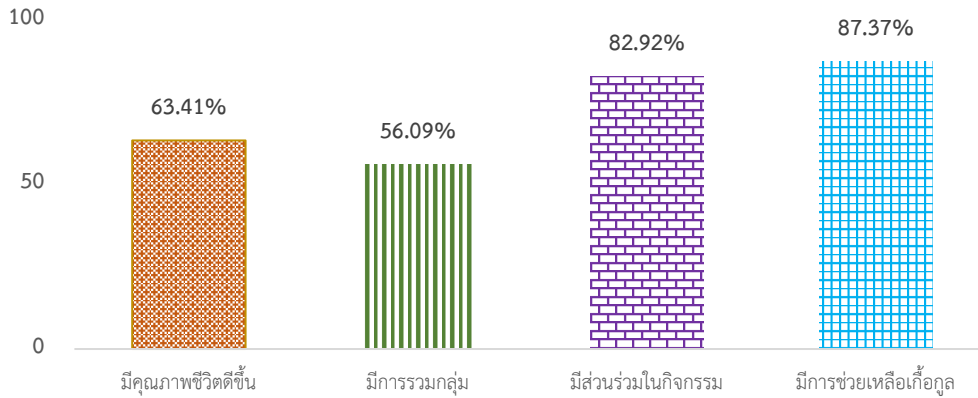
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 63.41 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ มีอาหารบริโภคเพียงพอในครัวเรือน เป็นต้น ร้อยละ 56.09 รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม GAP กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลายเสือ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ เป็นต้น ร้อยละ 82.92 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันปลูกกระเทียม หอม ปลูกป่า ดูแลพื้นที่สาธารณะ เป็นต้น ร้อยละ 87.37 มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน ด้วยการแบ่งปันผลผลิตที่ได้จากโครงการ การเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การช่วยเหลือเกื้อกูลในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 31.71 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยทุกรายเห็นว่าเป็นดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 61.54 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้นและพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่เท่ากัน จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 46.15 พันธุ์พืชมากขึ้น และสภาพอากาศในแปลงดีขึ้น จากการลดใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ส่วนอีกร้อยละ 68.29 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก (ตารางที่ 8)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	31.70
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	100.00
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	61.54
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	46.15
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	61.54
1.5 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น	46.15
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	68.30

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คริวเรือนเกษตรทุกรายมีอาหารเพียงพอในการบริโภคครบ 3 มื้อหลัก ในส่วนการมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ เกษตรกรร้อยละ 95.12 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ ด้วยการบริโภคโปรตีนจากเนื้อสัตว์ ถั่ว ไข่ คาร์โบไฮเดรตจากข้าว เกลือแร่ วิตามินจากพืชผัก ผลไม้ และไขมันจาก เนื้อสัตว์

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 67.32 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยร้อยละ 88.89 นำไปใช้ต่อเรื่องการทำอาหารปลอดภัยลดต้นทุนการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ร้อยละ 77.78 นำไปใช้ต่อเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน ส่วนที่ยังไม่ได้ นำความรู้/ปัจจัยการผลิตที่ไปใช้ ร้อยละ 32.68 สาเหตุจากไม่มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับต่อยอดเพื่อใช้ในรอบการผลิตต่อไป (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

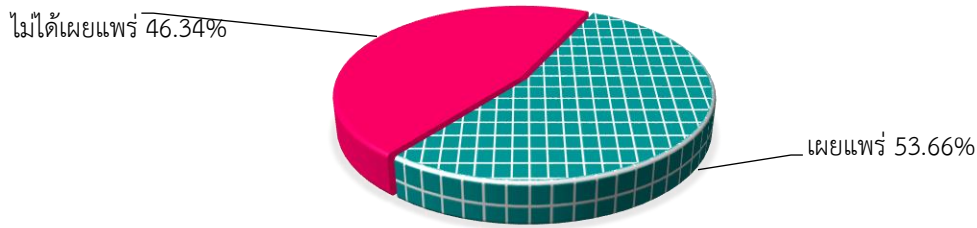
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	54.55	45.45	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	75.00	25.00	100.00
3. ด้านประมง	88.89	11.11	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	88.89	11.11	100.00
5. ด้านบัญชี	44.45	55.55	100.00
6. ด้านสหกรณ์	41.67	58.33	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	77.78	22.22	100.00
ภาพรวม	67.32	32.68	100.00

หมายเหตุ : ใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่แพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น เกษตรกรร้อยละ 53.66 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการปลูกไม้ผล เทคโนโลยีพืช การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การทำอาหารปลอดภัยลดต้นทุน ส่วนอีกร้อยละ 46.34 ยังไม่มีการนำไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไปเข้ารับการอบรมพร้อมกัน และมีอายุมาก เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 72.28 ที่ค่าคะแนน 4.56 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 18.33 พึงพอใจมาก และ ร้อยละ 6.85 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 61.95 ที่ค่าคะแนน 4.61 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 37.56 พึงพอใจมาก และร้อยละ 0.49 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	63.41	36.59	-	-	-	4.63	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	56.10	43.90	-	-	-	4.56	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	63.41	34.15	2.44	-	-	4.61	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	76.61	24.39	-	-	-	4.76	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	51.22	48.78	-	-	-	4.51	มากที่สุด
เฉลี่ย	61.95	37.56	0.49	-	-	4.61	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 14 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม ศูนย์บริการและพัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผ่านตัวชี้วัด 28 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 77.78

ตารางที่ 11 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	4	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	14	66.67
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	36	28	77.78

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงและความแห้งแล้งขาดแคลนน้ำมีผลต่อการเจริญเติบโตของพันธุ์พืชที่ได้รับการสนับสนุน เช่น โกโก้ กรมวิชาการเกษตรควรคัดเลือกพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ กรมส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมองค์ความรู้เรื่อง การจัดทำแผนการผลิต การเพาะปลูก เพื่อเตรียมรับมือกับปรากฏการณ์ธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง และควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

4.2 เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ กรมพัฒนาที่ดิน และกรมวิชาการเกษตร ควรบูรณาการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ องค์ความรู้หลักการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนในการทำการเกษตร

โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตอง ตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน .

1. สาระสำคัญของโครงการ

- **วัตถุประสงค์โครงการ :** เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่สูง ด้านการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์บนที่สูง และ เพื่อขยายผลไปสู่ราษฎรใหม่ในหมู่บ้านโดยรอบศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ
- **เป้าหมาย :** หมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 14 หมู่บ้าน
- **หน่วยงาน :** 9 หน่วยงาน
- **งบประมาณ :** 1.0473 ล้านบาท
- **วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามติดตามผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานในระยะต่อไป
- **วิธีการติดตาม :** ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model)

2. ผลการติดตาม

กลยุทธ์ที่ 2 : การพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน

2.1 ผลผลิต

- การอบรม/การถ่ายทอดองค์ความรู้
10 หลักสูตร **200 ราย** ครอบคลุมเป้าหมาย
- ระดับความเข้าใจ
51 % เกษตรกร มีความเข้าใจ **ระดับมากที่สุด**
ค่าคะแนนเฉลี่ย **4.43 (คะแนนเต็ม 5)**
- การได้รับปัจจัยการผลิต
140 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น) *ร้อยละของเกษตรกร

- ด้านเศรษฐกิจ
78 % รายจ่ายลดลงเฉลี่ย 4,648 บ./ตร./ปี
35 % รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6,997 บ./ตร./ปี
- ด้านสังคม **73 %** คุณภาพชีวิตดีขึ้น
- ด้านสิ่งแวดล้อม **73 %** มีการรวมกลุ่ม
- ด้านความยั่งยืน **51 %** เกิดการเปลี่ยนแปลง
- ด้านความยั่งยืน **63 %** เข้าไปเผยแพร่

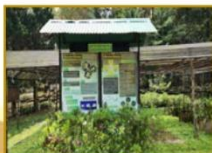
2.3 ความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย **4.56 (คะแนนเต็ม 5)**

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 เกษตรกรมีความสนใจในการหารายได้เสริมจากหลักสูตรการทำเห็ดจากวัสดุเหลือใช้ กรมส่งเสริมการเกษตรควรเพิ่มสัดส่วนงบประมาณในการฝึกอบรมให้มากขึ้นและส่งเสริมเกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาใช้เพื่อเป็นแหล่งต้นทุนในการผลิต

3.2 เกษตรกรขาดความเข้าใจในเรื่องหลักการใช้ปุ๋ย ปริมาณปุ๋ยที่ใช้ใช้ปุ๋ยในปริมาณมาก มีค่าใช้จ่ายเรื่องค่าใช้จ่ายในการผลิตสูง กรมพัฒนาที่ดินและกรมวิชาการเกษตรควรบูรณาการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ องค์ความรู้หลักการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนในการทำเกษตร

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นาย ภัทรญ์ ด้วงอินทร์
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศูนย์ประเมินผล

E-mail : rdpcc8572@gmail.com

**สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน**

1. สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้จัดตั้ง “ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ” ขึ้นในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตและส่งเสริมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เมืองหนาว ให้แก่หมู่บ้าน เป้าหมายของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ที่ตั้งอยู่โดยรอบและใกล้เคียง พระองค์ยังได้พระราชทาน แนวพระราชดำริ ให้ดำเนินงานในโครงการฯ ด้วยความเรียบง่าย ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ประหยัด และให้ทุกหน่วยงานได้ร่วมคิดร่วมทำเป็นการบริหารแบบเบ็ดเสร็จ มุ่งหวังให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรมากที่สุด อันจะนำไปสู่ความพอมีพอกินและความกินดีอยู่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2558 ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ ได้เปิดให้บริการสำหรับเกษตรกรบนพื้นที่สูง และผู้สนใจเข้าศึกษาหาความรู้ อย่างเป็นทางการ ซึ่งก็มีเกษตรกรบนพื้นที่สูงและผู้สนใจเข้าศึกษา หาความรู้ตลอดจนมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาศึกษาดูงานและประชุมเป็นประจำ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่สูง ด้านการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์บนที่สูง
- 1.2.2 เพื่อส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 1.2.3 เพื่อขยายผลไปสู่ราษฎรในหมู่บ้านโดยรอบศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ

1.3 เป้าหมายของโครงการ

- 1.3.1 มีแหล่งเรียนรู้การใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่สูง ด้านการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์บนที่สูง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำ และการทำการเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่สูง
- 1.3.2 เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เข้ามาท่องเที่ยวและฝึกงานได้ตลอดปี
- 1.3.3 ราษฎรในหมู่บ้านโดยรอบศูนย์ฯ ตามโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับความรู้และบริการ 14 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สะงา ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 9 หมู่บ้าน มีประชากร 8,967 คน และหมู่บ้านในพื้นที่ต่อเนื่องกับลุ่มน้ำสะงา บริเวณตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4 หมู่บ้าน 4,669 คน และตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 หมู่บ้าน 1,329 คน

1.4 งบประมาณ จำนวน 1.0473 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ พื้นที่ดำเนินการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 14 หมู่บ้านคือ หมู่บ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สะงา ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 9 หมู่บ้าน และหมู่บ้าน ในพื้นที่ต่อเนื่องกับลุ่มน้ำสะงา บริเวณตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4 หมู่บ้าน และตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 1 หมู่บ้าน

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรเข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย รวม 9 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 41 ราย

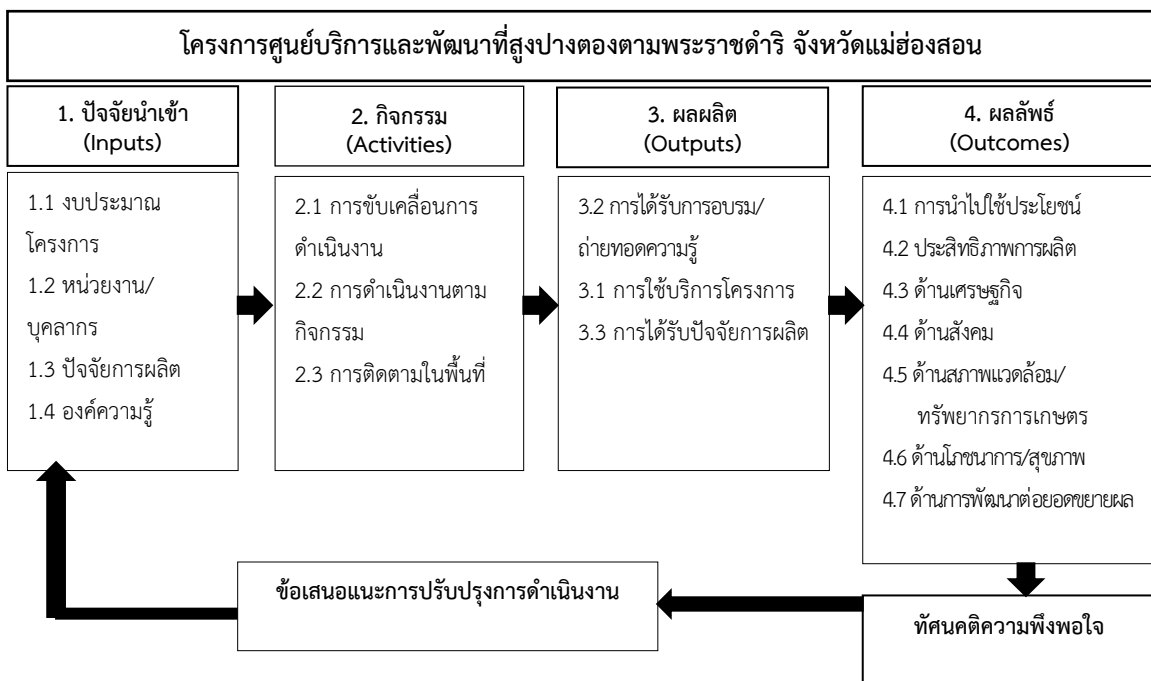
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 1,047,270 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมการข้าว เบิกจ่าย 40,000 บาท กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เบิกจ่าย 13,300 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 17,500 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 15,000 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 173,570 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 725,000 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 6,800 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 12,500 บาท และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่าย 36,800 บาท

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 2 คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการประสานงานการขับเคลื่อนและขยายผลโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ โดยมีหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมประมง สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ภายในพื้นที่โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริและพื้นที่ขยายผล โดยรอบโครงการ 50,000 ตัว สนับสนุนพันธุ์ปลากินพืชเพื่อการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ 30,000 ตัว กรมปศุสัตว์ พัฒนาปรับปรุงพันธุ์แกะ และการเลี้ยงสัตว์บนพื้นที่สูง พ่อพันธุ์แกะ 92 ตัว แม่พันธุ์แกะ 92 ตัว ผลิตพืชอาหารสัตว์ ผลิตหญ้าแห้ง 13.18 ตัน ผลิตหญ้าหมัก 309.91 ตัน สนับสนุนไก่พื้นเมือง 100 ตัว อาหารไก่ 200 กิโลกรัม กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 26 ไร่ และการปลูกพืชปลอดภัย กรมวิชาการ สนับสนุนแม่พันธุ์แพะแดง กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนโครงสร้างโรงเรือน ระบบน้ำ ปุ๋ยคอก กล้าพันธุ์กาแฟ 6,000 ตัน กล้าอโวคาโด 300 ตัน กล้าชา 2,000 ตัน กล้ามะแว่น 2,000 ตัน กล้ามะคาเดเมีย 500 ตัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สนับสนุนสมุดบัญชีต้นทุนอาชีพ 35 เล่ม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 11 หลักสูตร ครอบคลุม เป้าหมาย โดยอบรมงานหัตถกรรมจากขนแกะ เทคโนโลยีด้านการประมง การทำอาหารแบบลดต้นทุน เทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำเห็ดจากวัสดุเหลือใช้ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์ แนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม แนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็งพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน ความรู้เรื่องข้าว และการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 11 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วม ดำเนินโครงการ 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) กรมวิชาการเกษตร ดูแลแปลงเรียนรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (ฐานด้านพืชบนพื้นที่สูง) โดยจัดทำแปลงต้นแบบการผลิตไม้ผลเขตหนาวและการแปรรูปเพิ่มมูลค่า 6 ไร่ การผลิตพืชผัก 2 ไร่ เพาะขยายพันธุ์กล้วยไม้เอื้องแซะตามพระราชเสาวนีย์ 0.5 ไร่ การผลิตกาแฟอะราบิกา และมะคาเดเมียพื้นที่ 13 ไร่ และการผลิตกาแฟอะราบิกาภายใต้ร่มเงาพืชต่างระดับ 10 ไร่ การผลิตพันธุ์และกระจายพันธุ์พืชवानสีทิศ 1,000 ต้น และเพาะขยายพันธุ์ดอกปทุมมา 266 ต้น ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชผักปลอดภัย 5 ราย สนับสนุนแผนแดง เพื่อขยายพันธุ์เพื่อใช้ประโยชน์ภายในแปลง 5 ราย และสาธิตการผสมปุ๋ยใช้เองตามคำแนะนำ 5 ราย

2) กรมการข้าว จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการผลิตข้าวสาเลี 4 ไร่ การปลูกพืชตระกูลถั่วบำรุงดิน 4 ไร่ ถ่ายทอดความรู้เรื่องข้าว และการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าวแก่เกษตรกร บ้านหมอกจำแป่ ตำบลหมอกจำแป่ และบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน 40 ราย

3) กรมประมง ปล่อยพันธุ์ปลากระแห ปลาตะเพียนทอง และปลาแก้มช้ำ 50,000 ตัว ในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำภายในพื้นที่โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตอง ตามพระราชดำริและพื้นที่ขยายผลโดยรอบโครงการ 14 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลหมอกจำแป่ 9 หมู่บ้าน ตำบลห้วยผา 4 หมู่บ้าน และตำบลปางหมู 1 หมู่บ้าน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงปลาใน บ่อดิน 20 ราย

4) กรมปศุสัตว์ พัฒนาปรับปรุงพันธุ์แกะ และการเลี้ยงสัตว์บนพื้นที่สูง พ่อพันธุ์แกะ 92 ตัว แม่พันธุ์แกะ 92 ตัว การผลิตพืชอาหารสัตว์ ผลิตหญ้าแห้ง 13.18 ตัน ผลิตหญ้าหมัก 309.91 ตัน กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้งานหัตถกรรมจากขนแกะ สนับสนุน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าทอขนแกะปางตองสามารถผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์ผ้าทอขนแกะ ได้แก่ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอขนแกะ (100%) ผ้าคลุมไหล่ขนแกะผสมฝ้าย หมวก ผ้าคลุมโต๊ะ ตุ๊กตาผ้าคลุมเตียง พวงกุญแจ ผ้าพันคอขนแกะผสมฝ้าย ผ้าทอขนแกะผสมใยกล้วยง ผ้าทอขนแกะย้อมสีเมล็ดกาแฟ ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

5) กรมหม่อนไหม ดูแลรักษาแปลงหม่อน สนับสนุนปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ ให้กับโครงการฯ เพื่อบำรุงดูแลแปลงหม่อนในแปลงสาธิตการปลูกหม่อน ผลิตและขยายพันธุ์หม่อนสนับสนุน กล้าพันธุ์หม่อนผลสดให้กับโครงการฯ เพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรที่สนใจ

6) กรมชลประทาน ปรับปรุงและซ่อมแซม ดูแลบำรุงรักษา เพื่อให้อาคารเรือนประทับแรมปางตองให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี และสมพระเกียรติ โดยซ่อมแซมระบบไฟฟ้า การป้องกันดินสไลด์ ซ่อมแซมอาคาร งานปูกระเบื้อง งานหลังคาเมทัลชีท ซ่อมแซมหลังคาโป๊งแสงตำหนักเรือนประทับ และซ่อมแซมพื้นทางเท้า

7) กรมพัฒนาที่ดิน ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินในโครงการ 1 แห่ง ฐานเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน 33 ไร่ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งมีอาคารนิทรรศการแสดงองค์ความรู้และประชาสัมพันธ์งานของกรมพัฒนาที่ดินในพื้นที่ โยมีแปลงสาธิตการอนุรักษ์ดินและน้ำแบบขั้นบันไดดินและขั้นบันไดดินแบบต่อเนื่อง แปลงสาธิตการปลูกพืชปลอดภัย โดยนำปุ๋ยหมักด้วยสารเร่งซูเปอร์ พด.1 น้ำหมักชีวภาพ ด้วยสารเร่งซูเปอร์ พด.2 น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง ด้วยสารเร่งซูเปอร์ พด.7 การปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน มาใช้ในแปลงสาธิต เป็นต้น

8) กรมส่งเสริมการเกษตร ดูแลฐานเรียนรู้การปลูกองุ่นในโรงเรือน 1 โรงเรือน การปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ 1 แปลง การปลูกพลัม 1 แปลง และการปลูกหม่อนกินผลสด 1 แปลง ขยายพันธุ์ไม้ในโรงเรือนเพาะชำ เพาะขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ พันธุ์ไม้ยืนต้นต่าง ๆ 14 ชนิด 13,500 ต้น อบรมเกษตรกรหลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง บ้านนาป่าแปก หมู่ที่ 4 ตำบลหมอกจำแป่ และบ้านทุ่งไม้สัก หมู่ที่ 2 ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จัดทำแปลงเรียนรู้เกษตรกรต้นแบบ 5 ราย พร้อมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์โครงสร้างโรงเรือน ระบบน้ำ ปุ๋ยคอก กล้าพันธุ์ไม้เมล็ดพันธุ์ผักและไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อดำเนินการภายในแปลงตนเอง ถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองชำนาญให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ที่สนใจได้

9) กรมส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม แนะนำ ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้หันมามีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็งพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนของชุมชน 20 ราย

10) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อบรมสอนแนะนำการจัดทำบัญชี กำกับแนะนำ ติดตามการจัดทำบัญชี 35 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานเฉลี่ย 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับความรู้ 180 ราย ร้อยละ 112.50 จากเป้าหมาย 160 ราย โดยได้รับอบรมเรื่องหัตถกรรมจากชนแกะ 20 ราย การเลี้ยงปลาในบ่อดิน 20 ราย การปลูกพืชผัก การปลูกไม้ผล แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เทคโนโลยีโกโก้พันธุ์ลูกผสมชมพูพร 1 จำนวน 35 ราย การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 35 ราย การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง 10 ราย การบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ 40 ราย การดูแล ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว 40 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 160 ราย

ตารางที่ 1 การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2566

รายการ	การดำเนินงาน (ราย)		
	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. งานหัตถกรรมจากชนแกะ	-	20	-
2. เทคโนโลยีด้านการประมง	20	20	100.00
3. เทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช	35	35	100.00
4. การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ	35	35	100.00
5. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้านปศุสัตว์	10	10	100.00
6. การบริหารจัดการกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์	20	20	100.00
7. ความรู้เรื่องข้าว และการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว	40	40	100.00
รวม	160	180	112.50

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2566 ศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.3.2 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ มีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 54.87 ที่ค่าคะแนน 4.50 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 34.93 มีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 8.16 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 2.04 มีความรู้ความเข้าใจน้อย (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	57.14	39.29	3.57	-	-	4.54	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	75.00	25.00	-	-	-	4.75	มากที่สุด
3.ด้านประมง	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	25.00	50.00	25.00	-	-	4.00	มาก
6. ด้านสหกรณ์	42.85	14.29	28.57	14.29	-	3.86	ปานกลาง
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	26.32	73.68	-	-	-	4.26	มากที่สุด
เฉลี่ย	54.87	34.93	8.16	2.04	-	4.50	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 140 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยด้านพืช ได้รับพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ผัก เมล็ดพันธุ์ข้าว 35 ราย ด้านปศุสัตว์ ได้รับพันธุ์สัตว์ปีก อาหารสัตว์ 20 ราย ด้านประมง ได้รับพันธุ์ปลาตะเพียน อาหารปลา 10 ราย ด้านพัฒนาที่ดิน ได้รับปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. 75 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 140 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 90.70 ที่ค่าคะแนน 4.88 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 6.23 พึงพอใจมาก และร้อยละ 3.07 พึงพอใจปานกลาง โดยเห็นว่าปัจจัยการผลิตที่แจกน้อยกว่าพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร พันธุ์สัตว์ปีก เกิดโรคระบาดล้มตาย ถูกสุนัขกัดตาย (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	95.83	-	4.17	-	-	4.91	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
3. ด้านประมง	76.92	23.07	-	-	-	4.77	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
6. ด้านสหกรณ์	71.42	14.29	14.29	-	-	4.57	มากที่สุด
ภาพรวม	90.7	6.23	3.07			4.88	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 93.88 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ โดยด้านพืช เรื่องการปลูกไม้ผล พืชผัก ข้าวโพดหลังนา ด้านปศุสัตว์ เรื่องการทำอาหารสัตว์ เลี้ยงไก่ลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง และโค ด้านประมง เรื่องการเลี้ยงปลาตะเพียน การทำอาหารปลา ลดต้นทุน ส่วนอีกร้อยละ 6.12 ยังไม่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีเวลา (ตารางที่ 4) สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	100.00	-	100.00
6. ด้านสหกรณ์	57.14	42.86	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
รวม	93.88	6.12	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 91.30 มีการนำพันธุ์พืช พันธุ์ปลา ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ไปใช้ประโยชน์แล้ว เป็นต้น และร้อยละ 8.70 ยังไม่มีการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากปัจจัยการผลิตพันธุ์พืชเสียหาย (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	95.43	4.57	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	85.71	14.29	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	100.00	-	100.00
6. ด้านสหกรณ์	66.67	33.33	100.00
รวม	91.30	8.70	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก :กระเทียม) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 934 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 1,080 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 146 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.61 จากการนำความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติในการปรับปรุงบำรุงดิน การดูแลรักษาที่ถูกต้องวิธีขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 78.05 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ปรับเปลี่ยนมาบริโภคข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ไก่ จากแปลงของตนเอง ส่วนอีกร้อยละ 21.95 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยน

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 4,648 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 30.53 มาจากปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเองเฉลี่ย 1,994 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากพืชผักสวนครัว และพืชผักเฉลี่ย 1,348 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการบริโภคไก่ ไข่ไก่ เป็ด และไข่เป็ดที่เลี้ยงเฉลี่ย 1,306 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 6 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2566 และปี 2565

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	4,219.05	2,871.43	-1,347.62	-31.94
2. ด้านปศุสัตว์	6,225.00	4,918.75	-1,306.25	-20.98
3. ด้านประมง	4,778.46	2,784.62	-1,993.84	-41.73
รวม	15,222.51	10,574.79	-4,647.71	-30.53

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 34.15 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่าย โกลโก้ ฝรั่ง การปลูกพืชหลังนา ปลา เป็นต้น และร้อยละ 65.85 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจาก ผลผลิต ยังพอจำหน่าย อยู่ระหว่างการเพาะปลูก ดูแลรักษา เป็นต้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 7,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.94 (ปี 2565 รายได้ 18,397 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 25,933.67 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี) จากการจำหน่ายผลผลิตด้านปศุสัตว์เฉลี่ย 3,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 600.00 (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 7 รายได้จากประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2566 และปี 2565

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	17,937.00	20,433.67	2,496.67	13.92
2. ด้านปศุสัตว์	500.00	3,500.00	3,000.00	600.00
3. ด้านประมง	500.00	2,000.00	1,500.00	300.00
รวม	18,937.00	25,933.67	6,996.67	36.94

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 70.10 ลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ ส่วนอีก ร้อยละ 29.90 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเน้นเพิ่มผลผลิต และรูปทรงผลผลิต ให้เป็นที่ต้องการของตลาด

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 2,107 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 13.17 โดยมาจากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ ลดค่าใช้จ่ายได้เฉลี่ย 1,760 บาทต่อครัวเรือนต่อปี รองลงมาเกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรได้ เฉลี่ย 2,107.04 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการลดใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 8 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2566 และปี 2565

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ปุ๋ยเคมี(ทำปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกใช้เอง)	6,828.75	5,068.75	-1,760.00	-25.77
2. ค่าปุ๋ยอินทรีย์	4,012.50	4,650.00	637.50	15.88
3. สารกำจัดศัตรูพืช	1,827.27	1,372.72	-454.55	-24.88
4. ค่าพันธุ์พืช/สัตว์จากการขยายพันธุ์เอง	1,670.00	1,440.00	-230.00	-13.77
5. ค่าสารเคมี	1,660.00	1,360.00	-300.00	-18.07
รวม	15,998.52	13,981.48	-2,107.04	-13.17

ที่มา : จากการสำรวจ

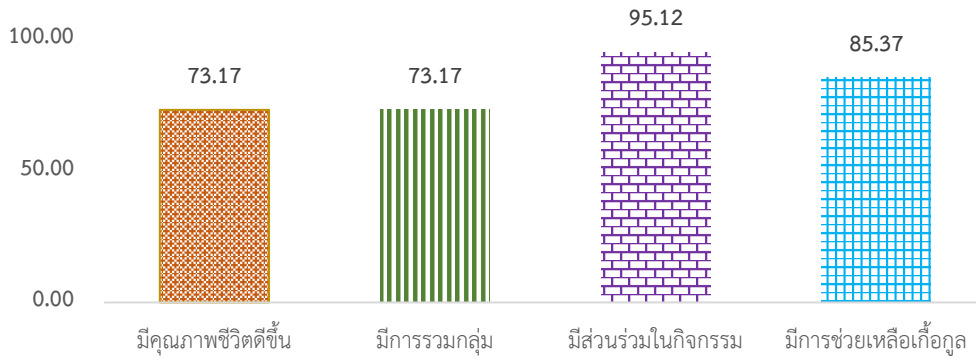
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 73.17 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น รวมทั้งมีการรวมกลุ่มผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ ผู้ปลูกโกโก้ ผู้เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 95.12 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันดำเนินาปลูกข้าวในพื้นที่โครงการ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ ร้อยละ 85.37 มีการจ้างงานในชุมชนโดยจ้างไกล ปลูก ใสปุ๋ย ตัดหญ้า ฉีดยา เก็บเกี่ยว และขนย้ายผลผลิต เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51.22 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 90.47 เห็นว่าดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 52.38 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้นและพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่เท่ากัน จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 38.09 พันธุ์พืชมากขึ้น และสภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น ส่วนอีกร้อยละ 48.78 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 9)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	51.22
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	90.47
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	52.38
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	38.09
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	52.38
1.5 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น	38.09
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	48.78

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครั้วเรือนเกษตรทุกรายมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ จากการบริโภคโปรตีนจาก ไข่ ปลา ไข่ไก่ คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว แกล้มแรมจากพืชผัก วิตามินจาก ผลไม้ และไขมันจาก เนื้อสัตว์

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.72 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เรื่องการเลี้ยงปลากินพืช การทำอาหารปลาลดต้นทุน ร้อยละ 88.89 เรื่องการทำปุ๋ยหมัก ร้อยละ 83.33 ส่วนอีกร้อยละ 27.28 ยังไม่มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตมาใช้ต่อเนื่อง สาเหตุจากปัจจัยการผลิตที่ได้รับใช้หมดไปโดยไม่มี การต่อยอด (ตารางที่ 10)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 10 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

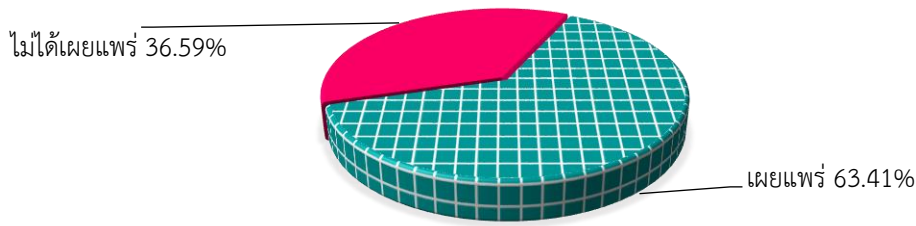
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้ต่อ	รวม
1. ด้านพืช	67.86	32.14	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	80.00	20.00	100.00
3.ด้านประมง	88.89	11.11	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	83.33	16.67	100.00
5. ด้านบัญชี	50.00	50.00	100.00
6. ด้านสหกรณ์	57.14	42.86	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	81.81	18.19	100.00
ภาพรวม	72.72	27.28	100.00

หมายเหตุ : ใช้ต่อมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น เกษตรกรร้อยละ 63.41 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการปลูกไม้ผล และร้อยละ 36.59 ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจาก ไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงค่อนข้างมาก และมีอายุมาก (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 72.28 ที่ค่าคะแนน 4.56 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 18.33 พึงพอใจมาก และร้อยละ 6.85 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 67.34 ที่ค่าคะแนน 4.56 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 22.11 พึงพอใจมาก ร้อยละ 10.05 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 0.5 พึงพอใจน้อย (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	61.54	28.20	10.26	-	-	4.51	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	69.23	20.51	10.26	-	-	4.59	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	66.67	20.51	10.26	-	-	4.54	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	68.29	24.39	7.31	-	-	4.61	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	70.73	17.07	9.76	2.44	-	4.56	มากที่สุด
เฉลี่ย	67.34	22.11	10.05	0.50	-	4.56	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 12)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 13 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 27 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 75.00

ตารางที่ 12 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	4	80.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	13	61.90
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	36	27	75.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 กรมส่งเสริมการเกษตรควรเพิ่มสัดส่วนงบประมาณในการฝึกอบรมให้มากขึ้นและส่งเสริมเกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาใช้เพื่อเป็นแหล่งต้นทุนในการผลิต

4.2 กรมพัฒนาที่ดินและกรมวิชาการเกษตรควรบูรณาการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพองค์ความรู้หลักการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนในการทำการเกษตร

โครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ

1. สำระสำคัญของโครงการ

• วัตถุประสงค์โครงการ

- ศึกษาทดลองการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ขยายผลการพัฒนาสู่ประชาชนตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน
- อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพัฒนาชุมชนอย่างมั่นคงและยั่งยืน

• **หน่วยงาน :** ชป. ปม. มม. พต. กสท. กตส. ส.ป.ก.

• **งบประมาณ :** งบปกติ กษ. 655,500 บาท

• วัตถุประสงค์การติดตาม :

- 1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ
- 2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

• เป้าหมาย :

- 1) พัฒนาต้นจิตใจของราษฎร ให้มีจิตสำนึกรักประเทศไทย
- 2) สามารถจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับราษฎร
- 3) พัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของราษฎร

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

➤ การนำไปใช้ประโยชน์

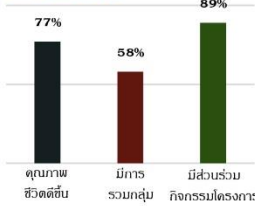
- นำปัจจัยการผลิต ไปใช้ประโยชน์ **100%**
- นำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ **90%**

2.2 ผลลัพธ์

➤ ด้านเศรษฐกิจ

รายได้ทางการเกษตร เพิ่มขึ้น \uparrow 15,662 บ./ตร./ปี
 รายจ่ายการบริโภค ลดลง \downarrow 9,841 บ./ตร./ปี
 รายจ่ายทางการเกษตร ลดลง \downarrow 9,591 บ./ตร./ปี

➤ ด้านสังคม

➤ ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

2.3 ความพึงพอใจ

พึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตมากที่สุด 86 % ที่คะแนน 4.72
 พึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด 87 % ที่คะแนน 4.85

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 เกษตรกร 71 % ยังคงมีการใช้ปุ๋ยเคมี โดยใช้ลดลง 43 %
- 3.2 เกษตรกร 50 % ยังคงมีการใช้สารเคมี โดยใช้ลดลง 31 %
- 3.3 เกษตรกร 90 % มีการใช้อินทรีย์วัตถุ โดยใช้ร่วมกับเคมี
- 3.4 ดворจัดหางจตุรรวบรวมเอกสารความรู้ด้านการเกษตรภายในชุมชน
- 3.5 ดворมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 2 ปี

นายวงศร สุวรรณมณี และนางยุพา ต่ายธานี
 ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ประเมินผล

www.eva.oae.go.th

E-mail : rdpcc8572@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ

1. สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงทราบถึงปัญหาความทุกข์ยาก เดือดร้อนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่ราบเชิงเขา จึงได้พระราชทานพระราชดำรินี้ในปี 2520 ให้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ที่ราบเชิงเขา โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์ องคมนตรี ประธานการดำเนินงานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินงาน “โครงการพัฒนาพื้นที่ที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรีตามพระราชดำริ” ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กองทัพอากาศที่ 1 จังหวัดปราจีนบุรี กรมชลประทาน ฯลฯ โดยพระราชทานแนวทางการพัฒนาหลัก 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้านจิตใจของราษฎร การพัฒนาความรู้ด้านการประกอบอาชีพ และการจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย โดยเริ่มดำเนินงานโครงการตั้งแต่วันที่ 1 เดือนมกราคม 2521 เป็นต้นมา

การดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรีในระยะแรก กำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาใน 5 อำเภอของจังหวัดปราจีนบุรี 94 หมู่บ้าน มุ่งดำเนินงานสนองพระราชดำริ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภค การจัดสรรที่ดินเพื่ออยู่อาศัยทำกินให้กับราษฎร ในรูปหมู่บ้านสหกรณ์นิคม 5 แห่ง จำนวน 14 หมู่บ้าน ราษฎร 2,347 คน การพัฒนาการเกษตรและอาชีพ ทั้งในด้านการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ประมง จัดตั้งระบบสหกรณ์ โรงเรียนและธนาคารข้าว การพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า การผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จติดตามการดำเนินงานและเยี่ยมเยียนราษฎรครั้งแรกเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2523 แล้วยังติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ รวม 7 ครั้ง

การดำเนินงานตามแผนแม่บทโครงการพัฒนาพื้นที่ที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2555 - 2559) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสระแก้วและปราจีนบุรีประมาณ 407,543 ไร่ แบ่งพื้นที่การพัฒนาเป็น 9 พื้นที่ 106 หมู่บ้าน (หมู่บ้านหลัก 19 หมู่บ้าน หมู่บ้านรอง 87 หมู่บ้าน) ซึ่งดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การพัฒนาปรับปรุงแหล่งน้ำและระบบชลประทาน ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงรักษาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำในอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ 10 อ่าง ฝ่ายและสถานีสูบน้ำ 4 แห่ง ความจุรวม 186.72 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ด้านการเกษตรประมาณ 70,874 ไร่ มีน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อน และสนับสนุนสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าช้องกล้าบอน จัดทำคดลองยุทธศาสตร์ตามแนวพระราชดำริตามแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมความ

มันคง 5 สาย ครอบคลุมพื้นที่ 1,900 ไร่ 41 หมู่บ้าน รวมทั้งจัดตั้งและพัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำ อบรมอาสาสมัครชลประทาน (ยุวชลกร)

2) การจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ดำเนินงานในลักษณะสหกรณ์นิคม ต่อเนื่อง 5 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์นิคมคลองน้ำเขียว สหกรณ์นิคมห้วยชัน สหกรณ์นิคมท่าช้าง สหกรณ์นิคมเขาพรมสุวรรณ และสหกรณ์นิคมคลองทรายคลองคันโท สมาชิกรวมกว่า 3,000 คน

3) การพัฒนาด้านการเกษตรและอาชีพเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ ดำเนินการพัฒนา ส่งเสริมการเกษตรครบวงจร โดยการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการเพาะปลูกแบบเกษตรอินทรีย์ ฝึกอบรมการเกษตรสาขาต่าง ๆ เกษตรผสมผสาน การปลูกข้าวพันธุ์ดี โรงสีข้าวพระราชทานและธนาคารข้าว ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ธนาคารโค - กระบือตามพระราชดำริ ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงด้านประมง ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำตามแหล่งน้ำ ฝึกอบรมอาชีพหัตถกรรมในครัวเรือน ในด้านการทอผ้าไหม จักสานจากไม้ไผ่ เป็นต้น จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างภูมิคุ้มกันในครัวเรือน

4) การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่า โดยการบำรุงรักษาพื้นที่ป่าเดิม ป้องกันรักษาป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ก่อสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น และปลูกป่าตามแนวพระราชดำริ รวมทั้งส่งเสริมและขยายพันธุ์ไม้ของพ่อ ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่าหายากและใกล้สูญพันธุ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ตามรอยยุคลบาท

โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2521 ครอบคลุมพื้นที่กว่า 400,000 ไร่ 106 หมู่บ้าน โดยช่วงปี 2555 - 2559 มีการใช้ “แผนแม่บทโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2555 - 2559” เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ต่อมาได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานต่อไป ซึ่งเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากระยะที่ 1 โดยดำเนินงานสนองพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้เดิม ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนเพื่อลดสภาพความยากจน สร้างโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่าง ๆ การผลิตภาคเกษตรประสบปัญหาบ่อย การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านสังคม ขาดแรงงานภาคเกษตร การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากเดิมไปสู่วิถีชีวิตสมัยใหม่มากขึ้น เน้นเร่งรีบ แข่งขัน ก่อให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาคุณธรรมจริยธรรมมาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมและลดลงจากการใช้ โดยไม่คำนึงถึงข้อจำกัดและการบุกรุกทำลาย อีกทั้งยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ภัยแล้ง (เอลนีโญ) และฝนตกชุกเกิดอุทกภัย (ลานีญา)

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาทดลองการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาด้านจิตใจ การประกอบอาชีพ และที่ดินทำกิน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงไว้เป็นองค์ความรู้ ในลักษณะพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต
- 2) เป็นศูนย์บริการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จที่บูรณาการงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะองค์รวม
- 3) ขยายผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมฐานการผลิตด้านการเกษตร และอาชีพสอดคล้องกับภูมิสังคม เพื่อประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี พึ่งพาตนเองได้
- 4) พัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ รวมกลุ่มรวมพลังในการพัฒนาและสร้างความมั่นคง
- 5) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ เป็นภูมิคุ้มกันรองรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

1.3 เป้าหมายของโครงการ

- 1) พัฒนาด้านจิตใจของราษฎร ให้มีจิตสำนึกรักประเทศไทย
- 2) สามารถจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับราษฎร
- 3) พัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของราษฎร

1.4 งบประมาณ จำนวน 0.6555 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ดำเนินการ มีกรมชลประทาน เป็นหน่วยงานหลัก และหน่วยงานบูรณาการ ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมหม่อนไหม กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

- 1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ
- 2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

1) ติดตามความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงานตามแผนงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของแต่ละหน่วยงาน

2) ติดตามผลได้และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากการเข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ในปีงบประมาณ 2566 กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ในปีงบประมาณ 2566 และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของแต่ละหน่วยงาน

2.3 วิธีการติดตาม

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 52 ราย

1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2.2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ได้ใช้มาตรวัดแบบลิเคิทสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิทสเกล เป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ในการวัดความพึงพอใจครั้งนี้ใช้การแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดย 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด (Rensis, 1932)

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.80$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (5 คะแนน)

คะแนนน้อย คือคะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (1 คะแนน)

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด (5 ระดับ)

หลังจากการคำนวณช่วงระดับคะแนนดังกล่าว แล้วนำค่าที่ได้จากการคำนวณมาแบ่งเป็นระดับ ความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

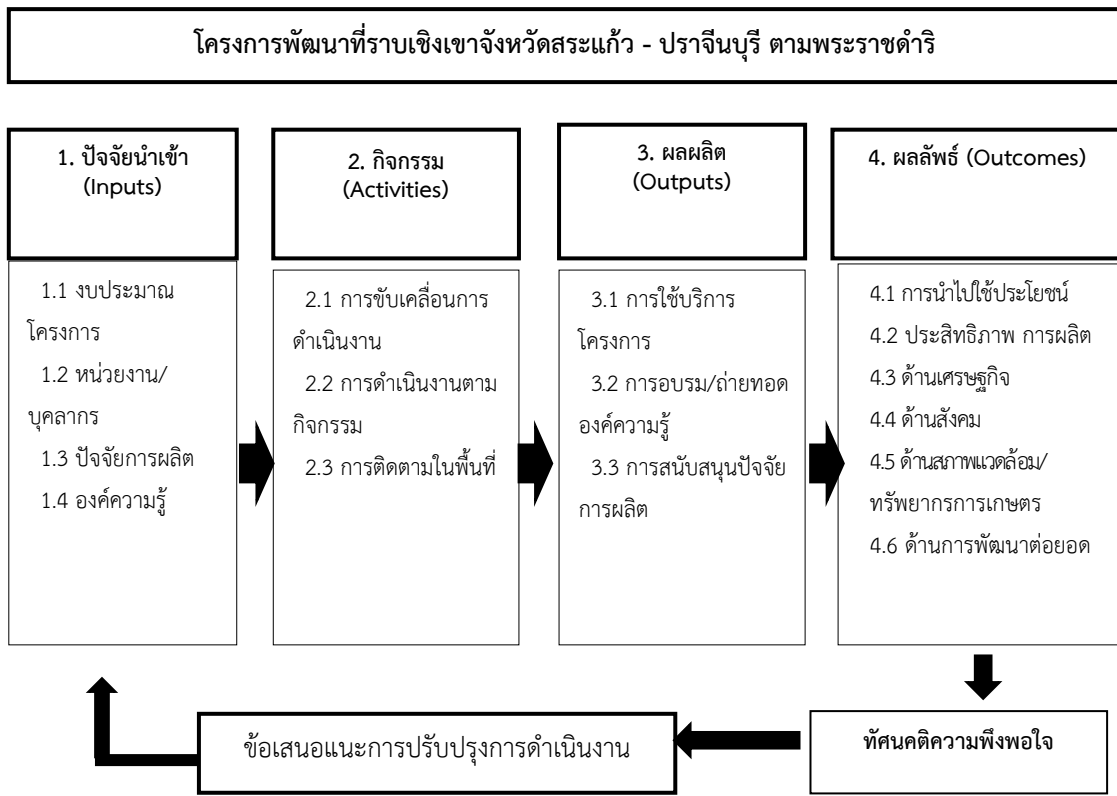
คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

3) กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปิงปประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1) งบประมาณ มีเบิกจ่ายงบประมาณรวม 655,493 บาท ร้อยละ 99.99 ของเป้าหมาย 655,500 บาท โดยกรมประมง เบิกจ่าย 57,093 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 17,400 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 21,500 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 267,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 160,000 บาท กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เบิกจ่าย 9,500 บาท และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เบิกจ่าย 123,000 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

2) หน่วยงาน/บุคลากร การดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 1116/2557 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2557 ได้มอบหมายให้กรมชลประทาน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ และให้ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสระแก้ว ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการโครงการ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับพื้นที่ร่วมบูรณาการ ในการดำเนินงาน 11 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำหรับการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในระดับพื้นที่ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ตามคำสั่งจังหวัดสระแก้ว ที่ 0773/2560 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2557 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) คณะที่ปรึกษา โดยมี พลเอก นิพนธ์ ภรณ์นิรันดร์ เป็นประธานที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะให้ความคิดเห็นในการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ 2) คณะกรรมการ โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการโครงการชลประทานสระแก้ว เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย อำนวยการ จัดทำยุทธศาสตร์ ติดตามการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน และแนวทางการแก้ไขต่าง ๆ ซึ่งมีการจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานในช่วงเดือนกันยายน ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 คณะกรรมการ

3) ปัจจัยการผลิต โดยกรมประมง สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 200,000 ตัว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สนับสนุนวัสดุการเกษตรแก่เกษตรกร 40 ราย กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำไร่ไถนาหมักชีวภาพ 200 ไร่ การทำปุ๋ยหมัก พด. 50 ไร่ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

4) องค์ความรู้ ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรรวม 245 ราย โดยถ่ายทอดความรู้ด้านการย้อมสีธรรมชาติ เทคโนโลยีด้านการประมง เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การเพิ่มมูลค่าปุ๋ยอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การผลิตน้ำหมักชีวภาพ และสารกำจัดวัชพืชแบบอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

3.2 กิจกรรม (Activities)

1) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ ได้แก่ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีการดำเนินการในพื้นที่ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน

2.1) กรมประมง กิจกรรมสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 200,000 ตัว และถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 50 ราย จัดทำจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1 แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.2) กรมหม่อนไหม อบรมการย้อมสีธรรมชาติแก่เกษตรกร 10 ราย ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.3) กรมพัฒนาที่ดิน กิจกรรมการสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 200 ไร่ และสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. 50 ไร่ ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินในโครงการฯ 1 แห่ง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.4) กรมส่งเสริมการเกษตร ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกร 100 ราย จัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบ 10 ราย สนับสนุนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กลุ่มเกษตรกร 7 กลุ่ม ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.5) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อบรมเกษตรกรด้านการจัดทำบัญชี 25 ราย กำกับแนะนำ/ติดตามการจัดทำบัญชี 25 ราย ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.6) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อบรมเกษตรกรในการเพิ่มมูลค่าปุ๋ยอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 20 ราย การผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารกำจัดวัชพืชแบบอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 20 ราย การทำเกษตรอินทรีย์และศึกษาดูงาน 20 ราย สนับสนุนวัสดุการเกษตรแก่เกษตรกรตัวอย่าง 2 ราย ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90.00 ตามแผนที่กำหนด

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

1) การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้จำนวน 245 ราย ครบตามเป้าหมาย ประกอบด้วย ความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย ด้านประมง 50 ราย การย้อมสีธรรมชาติแก่เกษตรกร 10 ราย การเพิ่มมูลค่าปุ๋ยอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 20 ราย การผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารกำจัดวัชพืชแบบอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 20 ราย การทำเกษตรอินทรีย์ และศึกษาดูงาน 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 42.74 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.27 โดยมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดในด้านการพัฒนาที่ดิน ด้านปศุสัตว์ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านบัญชี และด้านเศรษฐกิจพอเพียง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	36.00	44.00	20.00	-	-	4.16	มาก
2. ด้านปศุสัตว์	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
3. ด้านประมง	40.00	30.00	25.00	5.00	-	4.05	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	60.87	26.09	13.04	-	-	4.48	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	38.46	61.54	-	-	-	4.38	มากที่สุด
6. ด้านปฏิรูปที่ดิน	33.33	33.33	33.34	-	-	4.00	มาก
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	43.75	43.75	12.50	-	-	4.31	มากที่สุด
8. ด้านการตลาด	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
9. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
10. อื่น ๆ	33.33	53.33	13.33	-	-	4.20	มาก
เฉลี่ย	42.74	41.94	14.52	0.80	-	4.27	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การใช้บริการจากโครงการ เกษตรกรตัวอย่างร้อยละ 42.31 เคยเข้ามาใช้บริการ ณ ที่ตั้งโครงการ โดยมารับการฝึกอบรมมากที่สุด ร้อยละ 95.45 ศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้/แปลงสาธิต ร้อยละ 54.55 รับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ ร้อยละ 36.36 สำหรับเกษตรกรร้อยละ 57.69 ที่ไม่เคยมาใช้บริการ ณ ที่ตั้งโครงการ เนื่องจากอยู่ไกลเดินทางไม่สะดวก ซึ่งส่วนใหญ่หน่วยงานที่จัดอบรมจะไปจัดอบรมในหมู่บ้านเพื่อความสะดวกในการเดินทางของเกษตรกร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

4) การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 52 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยด้านพืช ได้รับพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ผัก เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ ได้รับพันธุ์สัตว์ปีก อาหารสัตว์ ด้านประมง ได้รับพันธุ์ปลาตะเพียน พันธุ์ปลาดุก อาหารปลา ด้านการพัฒนาที่ดิน ได้รับปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด.

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

5) ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 85.94 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.72 พึงพอใจระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 12.50 และพึงพอใจระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 1.56 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
3. ด้านประมง	88.89	11.11	-	-	-	4.89	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	93.75	-	6.25	-	-	4.88	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	57.14	14.29	14.29	-	14.29	4.00	มาก
6. อื่น ๆ (วัสดุการเลี้ยงไส้เดือน การทำสารชีวภัณฑ์)	75.00	8.33	16.67	-	-	4.58	มากที่สุด
ภาพรวม	85.94	6.25	6.25	-	1.56	4.72	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

1) การนำไปใช้ประโยชน์

1.1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 89.52 มีการนำความรู้ไปใช้ในด้านพืช เรื่องการปลูกไม้ผล การปลูกพืชผัก เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ เรื่องการทำอาหารสัตว์ การเลี้ยงไก่ โค เป็นต้น ด้านประมง เรื่องการเลี้ยงปลานิล ปลาตะเพียน ปลาดุก เป็นต้น ด้านการพัฒนาที่ดิน เรื่องการทำน้ำหมัก ปุ๋ยหมัก เป็นต้น ด้านบัญชี เรื่องการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ รายรับ - รายจ่าย เป็นต้น ด้านการปฏิรูปที่ดิน เรื่องเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ส.ป.ก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการพึ่งพาตนเองในด้านอาหาร ลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี เป็นต้น ด้านการตลาด ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ และอื่น ๆ เช่น การเลี้ยงไส้เดือน การแปรรูป ในส่วนร้อยละ 10.48 ยังไม่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาดำเนินการ พื้นที่ไม่อำนวย เป็นเรื่องที่ทำอยู่แล้ว เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	
	ใช้	ไม่ใช้
1. ด้านพืช	100.00	-
2. ด้านปศุสัตว์	80.00	20.00
3. ด้านประมง	90.00	10.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	95.65	4.35
5. ด้านบัญชี	76.92	23.08
6. ด้านการปฏิรูปที่ดิน	100.00	-
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	87.50	12.50
8. ด้านการตลาด	100.00	-
9. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	100.00	-
10. อื่น ๆ (การเลี้ยงไส้เดือน การแปรรูป สารไล่แมลง เป็นต้น)	73.33	26.67
รวม	89.52	10.48

หมายเหตุ : นำความรู้ไปใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ได้รับแจกปัจจัยการผลิตทุกรายนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

2) ด้านเศรษฐกิจ

2.1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 59.62 มีรายจ่ายในครัวเรือนที่ลดลงจากการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ปรับเปลี่ยนมาบริโภคสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ในครัวเรือน อาทิ ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ไก่จากองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริม ในส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 40.38 ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากลดรายจ่ายในครัวเรือนอยู่แล้ว และอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดรายจ่ายในการบริโภค

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 9,840.74 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 31.52 โดยมาจากพืชผักสวนครัว และพืชผักตามฤดูกาลเฉลี่ย 4,801.78 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเองเฉลี่ย 3,785.38 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการบริโภคไข่ไก่ เป็ด และไข่เป็ดที่เลี้ยงเฉลี่ย 1,253.57 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภค ปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	11,220.83	6,419.05	-4,801.78	42.78
2. ด้านปศุสัตว์	11,128.57	9,875.00	-1,253.57	11.26
3. ด้านประมง	8,875.38	5,090.00	-3,785.38	42.65
รวม	31,224.79	21,384.05	-9,840.74	31.52

ที่มา : จากการสำรวจ

2.2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 25.00 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต โดยทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรผสมผสาน ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ เป็ด เลี้ยงปลานิล ปลาตะเพียน ปลาดุก เป็นต้น ส่วนร้อยละ 75.00 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเน้นทำเกษตรผสมผสานไว้บริโภคในครัวเรือนเท่านั้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 15,662.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.73 จากการจำหน่ายปลาได้เฉลี่ย 5,558.33 บาทต่อครัวเรือนต่อ จากพืชผักเฉลี่ย 4,104.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากไก่ ไข่ และการแปรรูปผลผลิตในสัดส่วนที่เท่ากันเฉลี่ย 3,000.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 การเพิ่มขึ้นของรายได้จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพการเกษตร ปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	14,400.00	18,504.00	4,104.00	28.50
2. ด้านปศุสัตว์	5,000.00	8,000.00	3,000.00	60.00
3. ด้านประมง	5,875.00	11,433.33	5,558.33	94.61
4. ด้านแปรรูป	5,000.00	8,000.00	3,000.00	60.00
รวม	30,275.00	45,937.33	15,662.33	51.73

หมายเหตุ : มีรายได้เพิ่มมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2.3) การลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 61.54 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ ส่วนอีกร้อยละ 38.46 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากมีการลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรอยู่แล้ว

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 9,591.35 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 27.64 โดยมาจากการลดค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 4,157.31 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์จากการขยายพันธุ์เองเฉลี่ย 2,433.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการลดใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช/วัชพืชเฉลี่ย 1,857.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการลดค่าปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพเฉลี่ย 1,143.21 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 การลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร ปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ค่าปุ๋ยเคมี	12,889.13	8,731.82	-4,157.31	32.25
2. ค่าปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ	5,956.67	4,813.46	-1,143.21	19.19
3. ลดการใช้สารเคมี	8,087.00	6,229.50	-1,157.50	22.97
4. ลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์จากการขยายพันธุ์เอง	7,166.67	5,333.33	-2,433.33	31.33
รวม	34,699.46	25,108.11	-9,591.35	27.64

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 76.92 ความเป็นอยู่ดีขึ้น จากการลดรายจ่ายในครัวเรือน ได้ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอ มีสุขภาพดีขึ้น หนี้สินลดลง มีเงินออมเพิ่มขึ้น และครอบครัวได้มีเวลาอยู่ร่วมกันเพิ่มมากขึ้น และร้อยละ 23.08 มีคุณภาพชีวิตเหมือนเดิม โดยให้เหตุผลว่าคุณภาพชีวิตดีอยู่แล้ว ในด้านการรวมกลุ่ม ร้อยละ 57.69 รวมกลุ่มกันเลี้ยงไส้เดือน น้ำหมัก แปรรูป เป็นต้น และร้อยละ 42.04 ไม่มีการรวมกลุ่ม เนื่องจากประกอบอาชีพทำไร่จึงไม่มีเวลา และอยู่ไกลกัน เป็นต้น ในด้านการมีส่วนร่วมของเกษตรกรภายในชุมชน ร้อยละ 88.46 มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดูแลรักษาชุมชน เป็นต้น และร้อยละ 11.54 ที่ไม่มีส่วนร่วมภายในชุมชน เนื่องจากมีภารกิจอื่น และไม่มีเวลา เป็นต้น

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

4) ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.48 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยเห็นว่า ดินมีความชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 89.13 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 76.35 พันธุ์พืชมากขึ้น ร้อยละ 80.12 และมีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 71.17 ซึ่งเป็นผลมาจากการที่เกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น เป็นต้น และร้อยละ 7.52 เห็นว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม โดยให้เหตุผลว่า ในการทำการเกษตรยังจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย เป็นต้น (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	92.48
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	89.13
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	76.35
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	80.12
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	71.17
1.5 อื่น ๆ	3.80
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	7.52

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

5) ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คริวเรือนเกษตรกรทุกครัวเรือน มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ จากการนำผลผลิตมาบริโภคในครัวเรือน เช่น โปรตีนจากไก่ ปลา ไข่ไก่ คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว เกล็ดแร่จากพืชผัก วิตามินจาก ผลไม้ และไขมันจากเนื้อสัตว์

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

6) ด้านความยั่งยืนของการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 90.43 ยังมีการนำความรู้มาใช้อย่างต่อเนื่อง ในการดูแลรักษาโรคพืช การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลา การปรับปรุงบำรุงดิน เป็นต้น และร้อยละ 9.57 ไม่นำความรู้มาใช้อย่างต่อเนื่อง โดยให้เหตุผลว่าไม่มีการต่อยอดปัจจัยการผลิตที่ได้รับ ไม่มีเวลาว่าง เป็นต้น (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	การนำไปใช้ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	94.44	5.56	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	95.45	4.55	100.00
5. ด้านบัญชี	36.36	63.64	100.00
6. ด้านปฏิรูปที่ดิน	100.00	-	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ภาพรวม	90.43	9.57	100.00

หมายเหตุ : ปฏิบัติมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

7) ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.54 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ในด้านการปลูกพืช การทำน้ำหมัก การผลิตสารชีวภาพ และร้อยละ 38.46 ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองมาก มีอายุมากแล้ว เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 56.00 ที่ค่าคะแนน 3.55 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 40.00 พึงพอใจน้อยถึงปานกลาง และ ร้อยละ 4.00 พึงพอใจมากที่สุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

2) เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 86.54 ที่ค่าคะแนน 4.85 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 11.54 พึงพอใจมาก และร้อยละ 1.92 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	84.62	13.46	1.92	-	-	4.83	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	86.54	11.54	1.92	-	-	4.85	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	88.46	9.62	11.92	-	-	4.87	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	86.54	11.54	1.92	-	-	4.85	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	86.54	11.54	1.92	-	-	4.85	มากที่สุด
เฉลี่ย	86.54	11.54	1.92	-	-	4.85	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

- 1) ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 2) กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3) ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 4) ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 12 ตัวชี้วัด
- 5) ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว - ปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ผ่านตัวชี้วัด 27 ตัวชี้วัด จาก 34 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ ร้อยละ 79.41

ตารางที่ 10 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละของความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	19	12	63.16
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	34	27	79.41

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบ

4.1 การใช้สารเคมีของเกษตรกร มีอัตราการใช้และไม่ใช้ในสัดส่วนที่เท่ากันร้อยละ 50.00 จากจำนวนเกษตรกรที่ยังมีการใช้สารเคมีอยู่นั้น พบว่า ร้อยละ 69.23 ยังมีการใช้ในปริมาณเท่าเดิม และร้อยละ 30.77 มีการใช้ในปริมาณที่ลดลง

4.2 การใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร ร้อยละ 71.15 ยังคงมีการใช้ปุ๋ยเคมี จากจำนวนเกษตรกรที่ยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีอยู่นั้น พบว่า ร้อยละ 51.35 ยังมีการใช้ในปริมาณเท่าเดิม ร้อยละ 43.24 มีการใช้ในปริมาณที่ลดลง และร้อยละ 5.41 มีการใช้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ในส่วนอีกร้อยละ 28.85 ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีแล้ว ให้เหตุผลว่าราคาแพง จึงหันมาใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์แทน เป็นต้น

4.3 การใช้อินทรีย์วัตถุของเกษตรกร ส่วนใหญ่ร้อยละ 90.38 มีการใช้อินทรีย์วัตถุในการทำ การเกษตร โดยร้อยละ 89.36 มีการนำมูลสัตว์มาใช้ในแปลงเกษตร ร้อยละ 70.21 ใช้น้ำหมัก ปุ๋ยหมัก ร้อยละ 46.81 ใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ และร้อยละ 21.28 มีการปลูกพืชปุ๋ยสดในแปลงเกษตร ในส่วน อีกร้อยละ 9.62 ไม่มีการใช้อินทรีย์วัตถุในแปลง ให้เหตุผลว่าอายุมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น

4.4 เกษตรกรที่ได้รับปัจจัยการผลิต ยังไม่มีการนำปัจจัยการผลิตไปขยายผลเพื่อใช้ในรอบ ต่อไป โดยเป็นส่วนใหญ่เป็นการนำปัจจัยการผลิตไปใช้หมดภายในรอบการผลิตเดียว

4.5 พื้นที่ในการดำเนินงานโครงการมีบริเวณกว้างครอบคลุมพื้นที่กว่า 400,000 ไร่ 106 หมู่บ้าน ทำให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต องค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งไม่สามารถสนับสนุนให้รายเดิมได้อย่างต่อเนื่อง

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ควรจัดหาจตุรบรรพมองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ไว้ในชุมชน โดยจัดทำบอร์ดองค์ความรู้ไว้ที่ ศาลากลางบ้าน จัดหาแผ่นพับความรู้ต่าง ๆ ไว้ที่ผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตร หมอдинอาสา เป็นต้น

5.2 ควรมีการสนับสนุนเกษตรกรรายเดิมที่ได้รับความรู้และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 2 ปี เพื่อก่อให้เกิดการขยายผลในด้านความรู้หรือปัจจัยการผลิตต่อไปได้

1. สาระสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ :** 1) เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ และแหล่งศึกษาทางภาคเกษตร ด้านไม้ผลให้แก่เกษตรกรและประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ
2) พัฒนาการผลิตไม้ผลชนิดต่าง ๆ ในรูปแบบเกษตรที่ทันสมัย ที่มีคุณภาพมาตรฐานที่ดีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิต รวมทั้งอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ
3) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ฯ มุ่งบูรณาการดำเนินงานกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง
- เป้าหมาย :** เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
หน่วยงาน : วก. สป.กษ. ปม. ปศ. พด. ตส. กสก. กสส. และ สตท.
- งบประมาณ :** 1.5255 ล้านบาท

จังหวัดจันทบุรี

- วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้า ผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
- วิธีการติดตาม :** ใช้แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการติดตาม 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes)

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

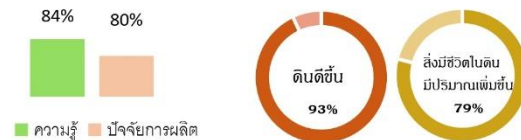
- ร้อยละของเกษตรกรที่ใช้บริการโครงการ/ได้รับการอบรม ถ่ายทอดความรู้/ได้รับปัจจัยการผลิต

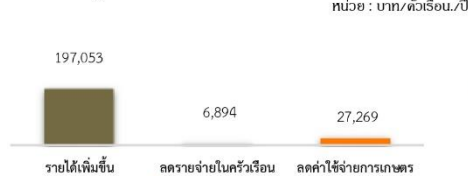
- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.19 (คะแนนเต็ม 5)
- ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 59.26 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.48 (คะแนนเต็ม 5)

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

- ด้านการนำไปใช้ประโยชน์**
- ด้านสภาพแวดล้อม**

- ด้านเศรษฐกิจ**

2.3 ความพึงพอใจ

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมาก ร้อยละ 100.00 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 (คะแนนเต็ม 5)
- เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.58 (คะแนนเต็ม 5)

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- หน่วยงานในพื้นที่เข้าไปดำเนินการจัดอบรมให้เกษตรกรในพื้นที่ค่อนข้างยาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ติดภารกิจดูแลผลผลิตภายในแปลงเกษตร เสนอแนะให้หน่วยงานร่วมบูรณาการให้มีการจัดอบรมร่วมกัน และเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมไม่อยู่ในช่วงฤดูการดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต
- เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้อบรมเพิ่มเติมในหลักสูตรน้ำหมักเห็ดเรืองแสงสิรินรัตน์ เพื่อรักษาและควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน กรมส่งเสริมการเกษตรจึงควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตดังกล่าวแก่เกษตรกรที่มีความสนใจ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่
- กรมวิชาการเกษตร ควรเข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมี โดยการเข้าไปอบรมและสนับสนุนอินทรีย์วัตถุให้แก่เกษตรกรเพิ่มเติม
- เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต จึงควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และมีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และต่อยอดขยายผลในกิจกรรมอื่น ๆ ได้

นางสาวณัฐธยาน์ งามประภาพร และนางสาวจิรัชญา พัฒนานวุฒิวงศ์
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

www.eva.oae.go.th

ศูนย์ประเมินผล

E-mail : rdpc8572@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมา/พระราชดำริ เนื่องด้วยสภาพพื้นที่จังหวัดจันทบุรีเป็นพื้นที่ลอนเนิน และลาดเขา มีร่องน้ำลำคลองสายเล็กสายน้อยที่มีความยาวไม่มาก มีความลาดชันสูง ในฤดูฝนน้ำมีปริมาณมากไหลแรง ในฤดูแล้งน้ำมีปริมาณน้อย ทำให้ตลิ่งสูงชัน และทุกสายไหลลงสู่ม่น้ำจันทบุรีประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยเฉพาะการทำสวนผลไม้

ในปี พ.ศ. 2521 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำริสรุปความว่า “ในอนาคตจะมีการขยายการทำสวนผลไม้เพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมากถึงแม้จังหวัดจันทบุรีจะมีปริมาณฝนมาก จำนวนวันที่ฝนตกกว่าครึ่งปีจนเกิดน้ำไหลหลากท่วมจังหวัดจันทบุรีเป็นประจำ แต่ฤดูแล้งจะขาดน้ำ” จึงทรงให้วางแนวทางการช่วยเหลือราษฎร โดยการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเป็นระยะ ๆ ในลำธาร ลำคลองตามร่องเนินในรูปอ่างพวง เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร และได้พระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์จัดซื้อที่ดินสวนผลไม้ซึ่งมีลำคลองพาดผ่านพื้นที่ ในอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี 109 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสวนผลไม้เดิม 60 ไร่ สระเก็บน้ำ 12 ไร่ และพื้นที่ว่างเปล่า 37 ไร่ เพื่อจัดทำแปลงไม้ผล สำหรับการศึกษา วิจัย และพัฒนาตามหลักการเกษตรในลักษณะ “ศูนย์พัฒนาไม้ผล”

ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาไม้ผล ไร่เป็นตัวอย่างในการประกอบอาชีพ และสร้างแหล่งน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสวนผลไม้ เพื่อการศึกษาทดลองทางการเกษตร และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชน” ซึ่งคณะทำงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ฯ ได้ร่วมกันดำเนินงานสนองพระราชดำริตามโครงการ “ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริจังหวัดจันทบุรี” และปี พ.ศ. 2558 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จันทบุรีเป็นผู้จัดการศูนย์พัฒนาไม้ผลฯ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบและแหล่งศึกษาและถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรด้านไม้ผลในระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรและประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

1.2.2 พัฒนาการผลิตไม้ผลชนิดต่าง ๆ ในรูปแบบเกษตรดีที่เหมาะสมที่มีคุณภาพมาตรฐานที่ดีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ด้วยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร และขยายผลการดำเนินงานสู่ชุมชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่ออนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่ศูนย์ฯ และชุมชนหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างภูมิคุ้มกันให้อาชีพการเกษตรและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติต่าง ๆ

1.2.3 เพื่อพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ฯ มุ่งบูรณาการในการดำเนินงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

1.3 เป้าหมายของโครงการ

1.3.1 พื้นที่ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการทั้งสิ้น 109.99 ไร่

1.3.2 พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 8 หมู่บ้าน 25,250 ไร่

1.4 งบประมาณ จำนวน 1.5255 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9 หน่วยงาน มีกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 14 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 17 จันทบุรี สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดจันทบุรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตจันทบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เพื่อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่ดำเนินการ 109.99 ไร่ โดยมีหมู่บ้านรอบศูนย์ 8 หมู่บ้าน เนื้อที่รวม 25,250 ไร่

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรในโครงการ ฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2566 และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย รวม 8 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 70 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

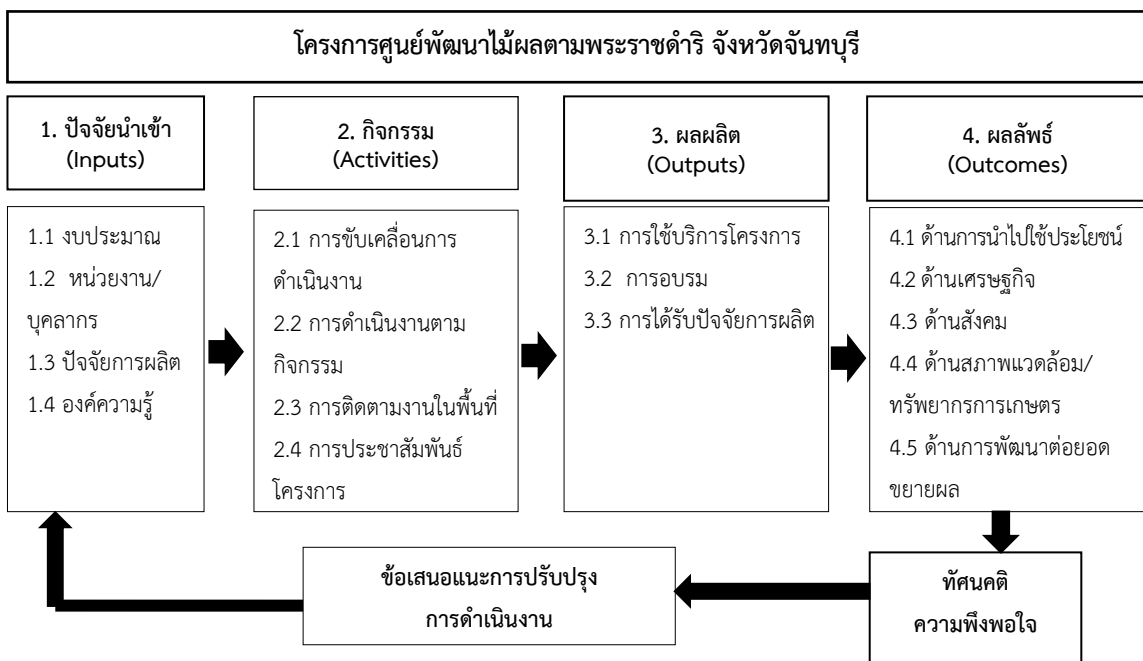
2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็น คำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัด ทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 1,525,520 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 1,000,000 บาท สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่าย 30,000 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 21,100 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 34,320 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 217,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 75,000 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 6,800 บาท สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เบิกจ่าย 137,500 บาท และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เบิกจ่าย 3,800 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม อย่างน้อย 3 หน่วยงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิต ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมประมงสนับสนุนพันธุ์ปลานิล 1,600 ตัว สาธิตการเลี้ยงปลาในกระชัง กรมปศุสัตว์สาธิตการเลี้ยงสุกร 10 ตัว สาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 45 ตัว กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ 200 ไร่ การทำปุ๋ยหมัก พด. 60 ไร่ สาธิตการปรับปรุงดินกรดด้วยปูนโดโลไมท์ 60 ไร่ สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด 60 ไร่ กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ชุดผลิตน้ำหมักคุณภาพสูง และชุดแคลเซียม - โบรอน 2 ชุด สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงแก่เกษตรกร 80 ไร่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรครบทั้ง ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 12 หลักสูตร ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมการใช้ถุงห่อผลไม้เทคโนโลยีการจัดการ GAP ของทุเรียน การทำและการใช้น้ำหมักชีวภาพ การใช้พืชปุ๋ยสด การเลี้ยงชันโรง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแปลงเรียนรู้ผลิตไม้ผลคุณภาพ จัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบ การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ การสหกรณ์ หลักการอุดมการณ์วิธีการสหกรณ์ การนำรูปแบบของการบริหารจัดการสหกรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศ และการใช้ชีวภัณฑ์น้ำหมักเห็ดเรืองแสงและไตรโคเดอร์มา

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 12 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมดำเนินโครงการ 9 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรด้านพืช และจัดทำแปลงเรียนรู้ 53 ไร่

2) กรมประมง สาธิตการเลี้ยงปลาในกระชังจำนวน 3 กระชัง สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 1,600 ตัว และสนับสนุนอาหารปลากินพืช 20 กระสอบ

3) กรมปศุสัตว์ สาธิตการเลี้ยงสุกร 10 ตัว และกิจกรรมการสาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 45 ตัว

4) กรมพัฒนาที่ดิน การสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 200 ไร่ สาธิตการทำปุ๋ยหมักพด. 60 ไร่ สาธิตการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด 60 ไร่ และสาธิตการใช้พืชปุ๋ยสด 60 ไร่

5) กรมส่งเสริมการเกษตร อบรมเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตและการใช้น้ำหมักคุณภาพสูงเพื่อลดต้นทุนการผลิต จัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบ 5 ราย วัสดุอุปกรณ์ ชุดผลิตน้ำหมักคุณภาพสูง ชุดแคลเซียม – โบรอน ในการจัดทำแปลงเรียนรู้ 5 ชุด พัฒนา/ปรับปรุงแปลงเรียนรู้การเลี้ยงชันโรงและผึ้งโพรง 5 ไร่ และส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงแก่เกษตรกร 80 ไร่

6) กรมส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำ ส่งเสริมการดำเนินกิจการสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง และดำเนินการตามแผนพัฒนาสหกรณ์ที่กำหนด 1 ครั้ง 25 ราย

7) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ 10 ราย

8) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดประชุมพิจารณากำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายและเกษตรกรเป้าหมายโครงการ จัดประชุมพิจารณาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และงบประมาณ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

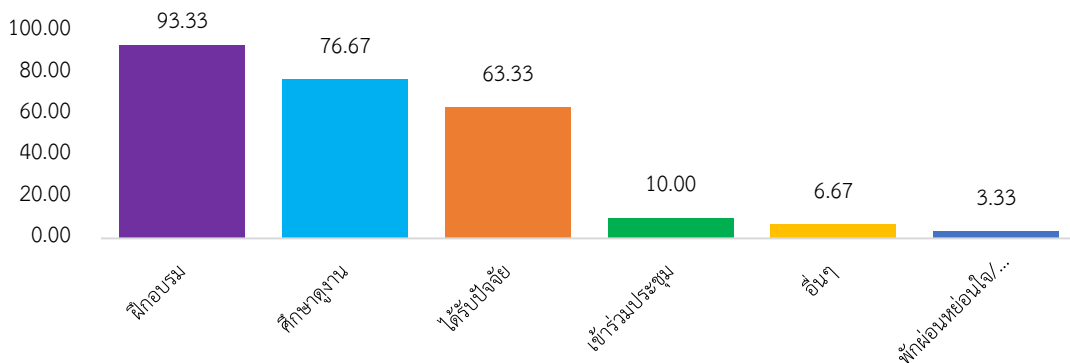
3.2.4 การประชาสัมพันธ์โครงการ ของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมดำเนินการ การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการประชาสัมพันธ์ ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานอื่น ๆ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การใช้บริการจากโครงการ เกษตรกรร้อยละ 78.95 เคยเข้ารับบริการจากโครงการ โดยเกษตรกรได้รับการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ 93.33 รองลงมา ศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้/แปลงสาธิต ร้อยละ 76.67 ได้รับการแจกปัจจัยการผลิต ร้อยละ 63.33 เข้าร่วมประชุม ร้อยละ 10.00 อื่น ๆ เช่น มาซื้อผลผลิตที่ทางโครงการ ฯ จำหน่าย ร้อยละ 6.67 และท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจและใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำโครงการเท่ากันที่ ร้อยละ 3.33 ในส่วนที่ยังไม่เคยเข้ารับบริการจากโครงการ อีกร้อยละ 21.05 เนื่องจากติดภารกิจดูแลผลผลิตภายในแปลง และไม่รู้จักที่ตั้งของโครงการ ฯ (ภาพที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

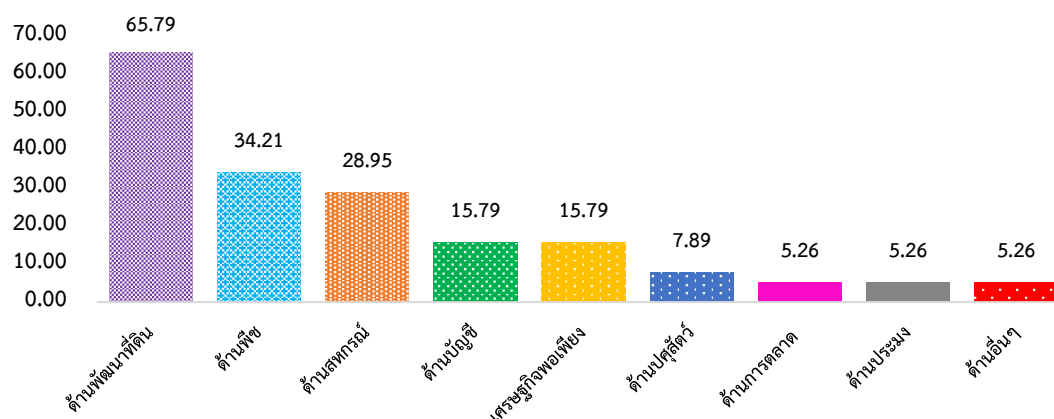
หมายเหตุ : ใช้บริการมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 การใช้บริการในโครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

3.3.2 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรทุกรายได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ โดยได้รับความรู้การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ร้อยละ 65.79 การทำแปลงเรียนรู้ส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรต้นแบบ ร้อยละ 34.21 ด้านสหกรณ์ ร้อยละ 28.95 ด้านบัญชีและด้านเศรษฐกิจพอเพียง ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 15.79 ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 7.89 ด้านการตลาด ด้านประมง และด้านอื่น ๆ ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 5.26 (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

หมายเหตุ : ได้รับมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร

3.3.3 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ มีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 53.29 ที่ค่าคะแนน 4.19 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.61 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ร้อยละ 11.28 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 1.82 มีความรู้ความเข้าใจน้อย เนื่องจากไม่มีเวลา เป็นผู้สูงอายุ เป็นต้น (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	33.33	41.67	25.00	-	-	4.08	มาก
2. ด้านปศุสัตว์	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
3. ด้านประมง	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	59.09	36.36	4.55	-	-	4.55	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	40.00	-	40.00	20.00	-	3.60	มาก
6. ด้านสหกรณ์	27.27	18.18	54.55	-	-	3.73	มาก
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
9. ด้านการตลาด	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
10. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
11. อื่น ๆ	33.33	66.67	-	-	-	4.33	มาก
เฉลี่ย	33.61	53.29	11.28	1.82	-	4.19	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.4 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรร้อยละ 13.16 ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยด้านพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 44.74 ได้รับน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น ด้านบัญชี ร้อยละ 13.16 ได้รับสมุดบัญชี ด้านพืช ร้อยละ 5.26 ได้รับเมล็ดพันธุ์พืชต่าง ๆ ด้านปศุสัตว์และประมง ร้อยละ 2.63 ในสัดส่วนที่เท่ากัน ได้รับพันธุ์ไก่ ปลา และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 10.53 ได้รับไตรโคเดอร์มา น้ำหมักเห็ดเรืองแสงสิรินรัมย์ (ตารางที่ 2)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

ตารางที่ 2 การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การได้รับปัจจัย (ร้อยละ)		
	ได้รับ	ไม่ได้รับ	รวม
ด้านพืช	5.26	94.74	100.00
ด้านปศุสัตว์	2.63	97.37	100.00
ด้านประมง	2.63	97.37	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	44.74	55.26	100.00
ด้านบัญชี	13.16	86.64	100.00
ด้านอื่น ๆ	10.53	89.47	100.00
ภาพรวม	13.16	86.84	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.5 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 59.26 ที่ค่าคะแนน 4.48 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจมาก ร้อยละ 29.46 และพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 11.28 (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	50.00	-	50.00	-	-	4.00	มาก
2. ด้านปศุสัตว์	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
3. ด้านประมง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	70.59	11.76	17.65	-	-	4.53	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
6. ด้านอื่นๆ	75.00	25.00	-	-	-	4.75	มากที่สุด
ภาพรวม	59.26	29.46	11.28	-	-	4.48	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 84.42 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในด้านพืช เรื่องการปลูกพืช ไม้ผล การถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิต เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ เรื่องการเลี้ยงผึ้งชันโรง ด้านประมง เรื่องการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ อีกร้อยละ 15.58 เนื่องจากไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	75.00	25.00	100.00
ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
ด้านประมง	100.00	-	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	86.36	13.64	100.00
ด้านบัญชี	40.00	60.00	100.00
ด้านสหกรณ์	27.27	72.73	100.00
ด้านปฏิรูปที่ดิน	100.00	-	100.00
ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ด้านการตลาด	100.00	-	100.00
ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	100.00	-	100.00
ด้านอื่น ๆ	100.00	-	100.00
ภาพรวม	84.42	15.58	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 80.00 มีการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์แล้ว ส่วนที่ยังไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์อีกร้อยละ 20.00 เนื่องจากไม่มีเวลาดำเนินการจึงนำไปให้ญาติหรือเพื่อนบ้านแทน (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	100.00	-	100.00
ด้านปศุสัตว์	-	100.00	100.00
ด้านประมง	100.00	-	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
ด้านบัญชี	80.00	20.00	100.00
ด้านอื่น ๆ	100.00	-	100.00
ภาพรวม	80.00	20.00	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายได้ทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.00 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 197,052.63 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการจำหน่ายผลผลิตไม้ผล เช่น ทุเรียน มังคุด ลองกอง และการแปรรูปผลผลิต ส่วนที่เหลือร้อยละ 50.00 รายได้ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากผลผลิตยังไม่ได้จำหน่ายมากนักอยู่ระหว่างการเพาะปลูก ดูแลรักษา (ภาพที่ 4)

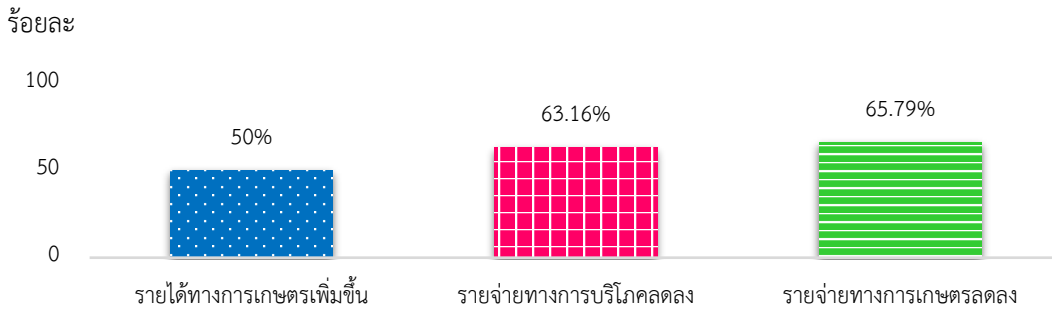
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.00

2) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค พบว่า เกษตรกรร้อยละ 63.16 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำความรู้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ทำให้สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 6,894.44 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเป็นการนำผลผลิตที่ปลูกเองในแปลง อาทิ ทุเรียน มังคุด พืชผักสวนครัว และพืชผักตามฤดูกาลมาบริโภค อีกร้อยละ 36.84 ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดรายจ่ายในการบริโภค (ภาพที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.00

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.79 สามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรจากการนำความรู้ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ทำให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 27,268.75 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยมาจากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ การผลิตอาหารสัตว์ และการลดใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ส่วนอีกร้อยละ 34.21 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเน้นการเพิ่มผลผลิต และยังคงใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีในการดูแลรักษา (ภาพที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.00

ที่มา : จากการสำรวจ

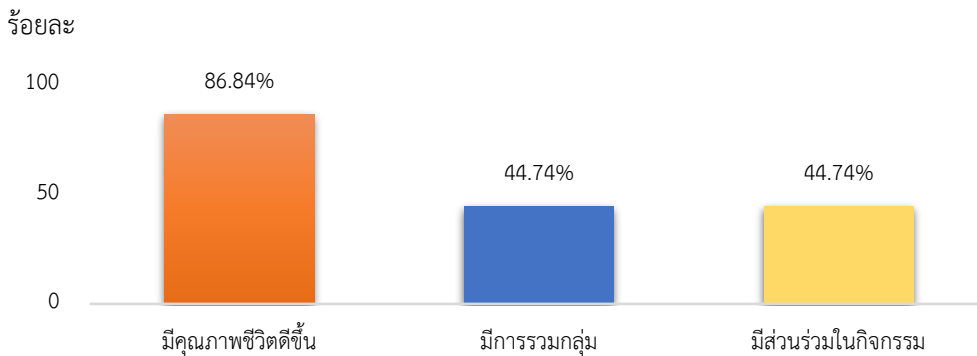
ภาพที่ 4 ประโยชน์ที่ได้รับด้านเศรษฐกิจ

3.4.3 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 86.84 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 44.74 มีการรวมกลุ่มทำผู้ปลูกมังคุด ทำปุ๋ยหมักเติมอากาศ เป็นต้น ร้อยละ 44.74 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการปลูกพืชในแปลงเรียนรู้ ร่วมกันดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ เป็นต้น (ภาพที่ 5)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 40.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 5 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.4 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร

1) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกรทางด้านการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ยเคมีพบว่า เกษตรกรร้อยละ 7.89 ไม่มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในแปลงเกษตรแล้ว และร้อยละ 92.11 ยังมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในแปลงเกษตรอยู่ โดยใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชลดลง ร้อยละ 28.57 หรือลดลงเฉลี่ย 16.5 ลิตร/ไร่ ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเท่าเดิม ร้อยละ 65.71 และมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.72 เนื่องจากมีวัชพืชในแปลงจำนวนมากยากต่อการกำจัด ในส่วนของการใช้ปุ๋ยเคมีในแปลงเกษตร ร้อยละ 5.26 ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีในแปลงเกษตรแล้ว และร้อยละ 94.74

ยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีในแปลงเกษตรอยู่ โดยใช้ปุ๋ยเคมีลดลง ร้อยละ 41.67 หรือลดลงเฉลี่ยรายละ 11 กระสอบ ใช้ปุ๋ยเคมีเท่าเดิม ร้อยละ 55.56 และใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.77 เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 6)

สรุปผล การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชลดลง ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

การใช้ปุ๋ยเคมีลดลง ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 6 การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ยเคมี

รายการ	ร้อยละ
1. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	
1.1 ใช้	92.11
- ลดลง	28.57
- เท่าเดิม	65.71
- เพิ่มขึ้น	5.72
1.2 ไม่ใช้	7.89
2. การใช้ปุ๋ยเคมี	
2.1 ใช้	94.74
- ลดลง	41.67
- เท่าเดิม	55.56
- เพิ่มขึ้น	2.77
2.2 ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี	5.26

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.21 มีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน โดยร้อยละ 46.88 ใช้มูลสัตว์ ร้อยละ 78.13 ใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก ร้อยละ 68.75 ใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ ในส่วนที่ยังไม่มีการใช้อินทรีย์วัตถุไปใช้ในการปรับปรุงบำรุงดิน อีกร้อยละ 15.79 เนื่องจากยังคงใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และขาดมูลสัตว์ กากน้ำตาล ถังหมัก (ตารางที่ 7)

สรุปผล การใช้การใช้อินทรีย์วัตถุ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน

รายการ	ร้อยละ
1. ใช้อินทรีย์วัตถุ	84.21
1.1 มูลสัตว์	46.88
1.2 ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก	78.13
1.3 สารอินทรีย์ชีวภาพ	68.75
2. ไม่ใช้อินทรีย์วัตถุ	15.79

หมายเหตุ : นำไปใช้มากกว่า 1 ชนิด

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.48 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 92.86 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 78.57 ในแปลงทำการเกษตรมีสิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 39.29 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น (อากาศในแปลงไม่มีกลิ่นสารเคมี สารพิษ) ร้อยละ 21.43 มีความหลากหลายของพันธุ์พืชมาก ในส่วนที่ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม อีกร้อยละ 27.52 เนื่องจากยังคงใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 8)

 สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 75.00

 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม

ร้อยละ 30.00

 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 30.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	72.48
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	92.86
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น	78.57
1.3 สภาพอากาศภายในแปลงดีขึ้น	39.29
1.4 มีความหลากหลายของพันธุ์พืชมากขึ้น	21.43
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	27.52

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.5 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 15.31 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยด้านพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 55.26 ใช้ในเรื่องการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ด้านพืชร้อยละ 28.95 เรื่องการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช การจัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืชและขยายผลเทคโนโลยีในพื้นที่เกษตรกร แปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบ และด้านบัญชีและสหกรณ์ ร้อยละ 18.42 ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง ร้อยละ 84.69 เนื่องจากปัจจัยการผลิตที่ได้รับใช้หมดไปโดยไม่มีการต่อยอด ไม่มีเวลา เป็นต้น (ตารางที่ 9)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

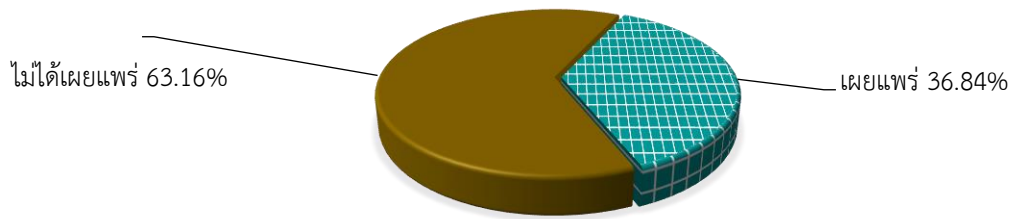
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	28.95	71.05	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	5.26	94.74	100.00
3. ด้านประมง	2.63	97.37	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	55.26	44.74	100.00
5. ด้านบัญชี	18.42	81.58	100.00
6. ด้านสหกรณ์	18.42	81.58	100.00
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	7.89	92.11	100.00
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	13.16	86.84	100.00
9. ด้านการตลาด	7.89	92.11	100.00
10. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	2.63	97.37	100.00
11. ด้านอื่นๆ	7.89	92.11	100.00
ภาพรวม	15.31	84.69	100.00

หมายเหตุ : ใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น เกษตรกรร้อยละ 36.84 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในด้านการปลูกไม้ผล การผลิตสารอินทรีย์ชีวภาพ เกษตรกรได้รับการเผยแพร่ 13 ราย ซึ่งนำไปปฏิบัติตามแล้ว 12 ราย ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ร้อยละ 63.16 เนื่องจากไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงเกษตรค่อนข้างมาก และมีอายุมาก เป็นต้น (ภาพที่ 6)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 6 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ เจ้าหน้าที่ทุกรายมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.00 (คะแนนเต็ม 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 67.89 ที่ค่าคะแนน 4.58 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 22.11 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 10.00 พึงพอใจระดับปานกลาง (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	52.63	26.32	21.05	-	-	4.32	มาก
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	68.43	23.68	7.89	-	-	4.61	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	76.32	15.79	7.89	-	-	4.68	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	73.68	21.05	5.27	-	-	4.61	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	68.43	23.68	7.89	-	-	4.58	มากที่สุด
เฉลี่ย	67.89	22.11	10.00	-	-	4.58	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 17 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 12 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม ศูนย์พัฒนาไม้ผลตามพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ผ่านตัวชี้วัด 27 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 33 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 81.82

ตารางที่ 11 สรุปผลการติดตาม

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	4	4	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	4	80.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	17	12	70.59
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	33	27	81.82

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 หน่วยงานในพื้นที่เข้าไปดำเนินการจัดอบรมให้เกษตรกรในพื้นที่ค่อนข้างยาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ติดภารกิจดูแลผลผลิตภายในแปลงเกษตร เสนอแนะให้หน่วยงานร่วมบูรณาการให้มีการจัดอบรมร่วมกัน และเลือกช่วงเวลาเกษตรกรไม่อยู่ในช่วงฤดูกาลดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต

4.2 เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้อบรมเพิ่มเติมในหลักสูตรน้ำหมักเห็ดเรืองแสงสิรินรัศมีเพื่อรักษาและควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน เนื่องจากได้ผลดีกว่าการใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา กรมส่งเสริมการเกษตรจึงควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตดังกล่าวแก่เกษตรกรที่มีความสนใจ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

4.3 กรมวิชาการเกษตร ควรเข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมี โดยการเข้าไปอบรมและสนับสนุนอินทรีย์วัตถุให้แก่เกษตรกรเพิ่มเติม เช่น ปุ๋ยหมักเติมอากาศเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

4.4 เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ทำให้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับถูกใช้หมดไปโดยไม่มีการต่อยอดปฏิบัติต่อเนื่อง จึงควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย หรือกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชัดเจน อีกทั้งควรคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ทำการเกษตร และมีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรนำปัจจัยที่ได้รับการสนับสนุนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และต่อยอดขยายผลในกิจกรรมอื่น ๆ ได้

ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1. สำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านเกษตรแบบบูรณาการอย่างครบวงจรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับเกษตรกร/ประชาชนทั่วไป เพิ่มความสามารถ/โอกาสในการผลิตและประกอบอาชีพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ด้านเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับประชาชนและนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

เป้าหมาย : 11 ตำบล พื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยงาน : กษ. ปม. ปศ. พต. ตส. กสก. กวก. กสส. สป.กษ. สอศ. สป.ศร. และ มม.

งบประมาณ : จำนวน 1.18 ล้านบาท

วัตถุประสงค์การติดตาม : เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม : ข้อมูลปฐมภูมิ จากเจ้าหน้าที่หน่วยงาน และเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ ปี 66 ข้อมูลทุติยภูมิ จากการรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล : เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

กรอบแนวคิดการติดตาม : ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

ประสพ

ความสำเร็จ

73 %

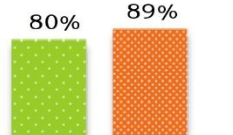
2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- การอบรม **100%**
- การสนับสนุน

ปัจจัยการผลิต **100%**

การนำไปใช้ประโยชน์

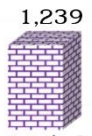

ความรู้ ปัจจัยการผลิต

2.2 ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ

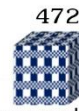
หน่วย : บ./ตร./ปี

รายได้เพิ่มขึ้น

ลดรายจ่าย
การบริโภค

ลดรายจ่ายใน
การทำเกษตร

ด้านสังคม

80%

41%

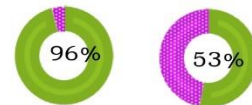
63%

ด้านประสิทธิภาพการผลิต

ผลผลิตลดลง 4 กิโลกรัม/ไร่
ติดเป็น 0.03 %

ด้านสิ่งแวดล้อม

ดินดีขึ้น นำวัสดุเหลือใช้กลับมา
ใช้ประโยชน์

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด
มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.60

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 ส่งเสริมการอบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

3.2 ควรติดตามผลจากการนำพันธุ์สัตว์น้ำที่ได้รับไปเลี้ยง เพื่อให้คำปรึกษาเกษตรกร ให้สามารถดูแล อนุบาลสัตว์น้ำในช่วงแรก ให้มีอัตราการรอดสูง เช่น ปลาตุ๊กที่มีกปัญหาเมื่อเกษตรกรนำไปเลี้ยง

3.3 ควรส่งเสริมและขยายผลการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ สารอินทรีย์ สารชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต อย่างต่อเนื่อง

นางสาวพนิดา เด่นดาวเรือง
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1

E-mail : Zone1@oae.go.com

เอกสาร

สรุปผลการติดตามศูนย์อำนวยการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์พัฒนาอาชีพของราษฎร” ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อช่วยเหลือราษฎร ให้มีอาชีพ มีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดีและเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ บริเวณแนวชายแดน ซึ่งกองทัพภาคที่ 3 ได้อนุมัติพระราชดำริ โดยการดำเนินงาน “โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา แต่เนื่องจากในอดีตการเดินทางไปปฏิบัติงานใน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีระยะทางที่ห่างไกลทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก คณะทำงานโครงการพัฒนาตาม พระราชดำริในขณะนั้นซึ่งมี ม.จ.จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ องคมนตรี เป็นประธาน พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรมีสถานีกลางที่ใช้เป็นสถานที่พักเตรียมลำเลียงอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และกล้าไม้ เพื่อนำไป ปฏิบัติงานในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนั้นจึงได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อขอพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อจัดซื้อ ที่ดิน 6 ไร่ 47 ตารางวา เมื่อเดือนตุลาคม 2522 ต่อมา พลโท สิวา ปาณิกบุตร แม่ทัพภาคที่ 3 ในขณะนั้น ได้ติดต่อขอซื้อที่ดินข้างเคียงเพิ่มอีก 14 ไร่ 81 ตารางวา ทำให้พื้นที่โครงการเพิ่มขึ้นเป็น 20 ไร่ 1 งาน 28 ตารางวา และได้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบพื้นที่สาธารณะเพิ่มเติมอีก 5 ไร่ ทำให้พื้นที่รวม เป็น 25 ไร่ 1 งาน 28 ตารางวา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 8 ตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทาน ชื่อโครงการ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2522 ว่า “ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง” โดยมีกรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ ฯ เป็นหน่วยดูแลและประสานการดำเนินงาน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบบูรณาการอย่างครบวงจร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป

1.2.2 เพื่อเพิ่มความสามารถและโอกาสในการผลิตและประกอบอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

1.2.3 เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับประชาชนและนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

1.3 เป้าหมายของโครงการ

1.3.1 พื้นที่ภายในศูนย์ฯ มีพื้นที่ดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 25 ไร่ 1 งาน 28 ตารางวา

1.3.2 พื้นที่ขยายผลบริเวณรอบศูนย์ฯ 11 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านกลาง มะขุนหวาน มะขามหลวง หุ่นต้อม สันกลาง ยุหว่า ท่าวังพร้าว บ้านแม่ หุ่นสะโตก น้ำบ่อหลวง และแม่ก๊า

1.4 งบประมาณ จำนวน 1.18 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 14 หน่วยงาน และหน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 7 หน่วยงาน

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ดำเนินการ 11 ตำบล อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานที่ดำเนินงาน

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล เป็นข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานละ 1 ราย รวม 6 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 125 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

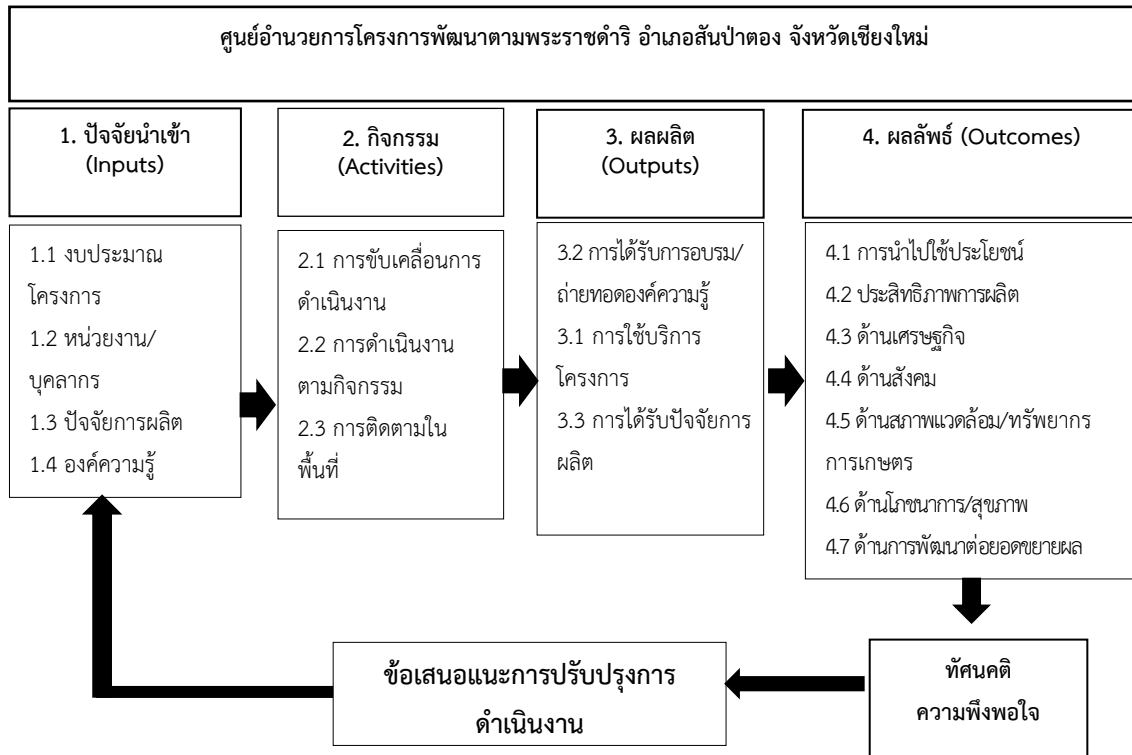
2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม และนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 1,183,794 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่าย 30,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 313,000 บาท กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เบิกจ่าย 15,200 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 123,000 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 6,000 บาท กรมการข้าว เบิกจ่าย 50,480 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 38,200 บาท กรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 105,000 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 431,950 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 6,800 บาท และกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เบิกจ่าย 44,164 บาท และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ เบิกจ่าย 20,000 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะทำงาน และคณะทำงานระดับพื้นที่ 3 คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ คณะทำงานศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ และคณะทำงานระดับพื้นที่ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 2 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการกรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนพันธุ์พืช กรมประมงสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุน น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต ที่สนับสนุนเกษตรกรเพียงด้านพืช และประมง

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด เนื่องจากด้านปศุสัตว์ไม่มีการดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรมในพื้นที่โครงการฯ

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรจำนวน 8 หลักสูตร ได้แก่

1) หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร (การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง)

2) หลักสูตรแปลงเรียนรู้เกษตรต้นแบบ

3) หลักสูตรการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

4) หลักสูตรการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

5) หลักสูตรส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก)

6) หลักสูตรอบรมประชาชน การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7) หลักสูตรการเผยแพร่ความรู้ด้านเกษตร

8) หลักสูตรการรวมกลุ่มตามวิธีการสหกรณ์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 8 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการฯ 12 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานปศุสัตว์เชียงใหม่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชียงใหม่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 และหน่วยงานภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 หน่วยงาน ได้แก่ ส่งเสริม

การเรียนรู้อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ประสานงาน เข้าร่วมประชุม และติดตามและประเมินผล ตลอดจนประชาสัมพันธ์โครงการฯ

2) สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ส่งเสริมและฝึกอบรมการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร (การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง) 50 ราย

3) สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ส่งเสริมและฝึกอบรมการจัดทำแปลงเรียนรู้เกษตรต้นแบบ 5 ราย และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 43 ราย รวมทั้งจัดทำแปลงเรียนรู้ผลิตผักปลอดสารพิษในพื้นที่โครงการฯ

4) สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การเลี้ยงปลาดุกในบ่อพลาสติก) 20 ราย โดยสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ อาหารปลา พลาสติกกรองบ่อ และจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตด้านการประมง ในพื้นที่โครงการฯ

5) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชียงใหม่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตด้านการประมง กบนา ปลานิลดำแปลงเพศ และพ่อแม่พันธุ์ปลานิลแดงปทุมธานี 1 ในพื้นที่โครงการฯ

6) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ ฝึกอบรมจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ กำกับแนะนำ ด้านการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 40 ราย

7) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ฝึกอบรมการรวมกลุ่มตามวิธีการสหกรณ์ โดยการอภิปรายแสดงความคิดเห็น เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มชาวบ้าน/กลุ่มอาชีพ ในท้องถิ่นและชุมชน และร่วมกำหนดแนวทางแก้ไข 20 ราย

8) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ฝึกอบรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 220 ราย

9) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร 100 ราย

10) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ การปลูกไม้ผล ในพื้นที่โครงการฯ

11) สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด และการใช้น้ำหมักชีวภาพ ในพื้นที่โครงการฯ

12) ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิต การผลิตข้าวและธัญพืชเมืองหนาว ในพื้นที่โครงการฯ

13) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตหม่อนในพื้นที่โครงการฯ

14) สำนักงานปศุสัตว์เชียงใหม่ จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการเลี้ยงไก่ไข่ในพื้นที่โครงการฯ

15) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการตัดแต่งกิ่งลำไย มะม่วง ผักหวานป่าแซมระหว่างแถวลำไย และการผลิตแหนแดง ในพื้นที่โครงการฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการติดตาม 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ อบรมความรู้ 498 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอด เรื่องเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง) 50 ราย แปลงเรียนรู้เกษตรต้นแบบ 5 ราย การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 43 ราย (2 กลุ่ม) การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 40 ราย การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก 20 ราย การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 220 ราย การเผยแพร่ความรู้ด้านเกษตร 100 ราย และหลักสูตรการรวมกลุ่มตามวิธีการสหกรณ์ 20 ราย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 498 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 54.10 ที่ค่าคะแนน 4.36 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 27.87 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ร้อยละ 17.49 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 0.55 มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	45.45	29.55	25.00	-	-	4.20	มาก
2. ด้านปศุสัตว์	57.69	15.38	26.92	-	-	4.31	มากที่สุด
3. ด้านประมง	35.29	58.82	5.88	-	-	4.29	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	71.43	28.57	-	-	-	4.71	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	61.54	15.38	23.08	-	-	4.38	มากที่สุด
6. ด้านสหกรณ์	33.34	44.44	22.22	-	-	4.11	มาก
7. ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	61.70	21.28	14.89	2.13	-	4.43	มากที่สุด
8. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	61.54	30.77	4.69	-	-	4.54	มากที่สุด
เฉลี่ย	54.10	27.87	17.49	0.55	-	4.36	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ ในปี 2566 เกษตรกรเข้ารับการส่งเสริม และฝึกอบรม จากหน่วยงานต่าง ๆ 498 ราย ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 498 รายต่อปี

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 79 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับพันธุ์พืช พันธุ์ปลา อาหารปลา พลาสติกรองบ่อ ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ สมุดบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน ผลิตภัณฑ์จากการฝึกปฏิบัติในหลักสูตรอบรม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 79 ราย

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 86.67 ที่ค่าคะแนน 4.83 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 10.00 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 3.34 พึงพอใจระดับปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	75.68	18.92	5.41	-	-	4.70	มากที่สุด
2. ด้านประมง	83.33	11.11	5.56	-	-	4.78	มากที่สุด
3. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
4. ด้านบัญชี	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
ภาพรวม	86.67	10.00	3.34	-	-	4.83	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 82.51 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการผลิตพืชผักปลอดภัย การใช้ชีวภัณฑ์ ร้อยละ 95.45 นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 93.62 การรวมกลุ่มสหกรณ์ ร้อยละ 88.89 การทำน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 78.57 การทำข้าวแตน ร้อยละ 76.92 การเลี้ยงไก่ ร้อยละ 73.08 การจดบันทึกบัญชีรายรับ - จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 69.23 การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก และการเลี้ยงปลาในบ่อเรียนรู้ของ สถานศึกษา (นักเรียน) ร้อยละ 47.06 ในส่วนที่ยังไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 17.49 ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา และสูงอายุ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	95.45	4.55	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	73.08	26.92	100.00
3. ด้านประมง	47.06	52.94	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	78.57	21.43	100.00
5. ด้านบัญชี	69.23	30.77	100.00
6. ด้านสหกรณ์	88.89	11.11	100.00
7. เศรษฐกิจพอเพียง	93.62	6.38	100.00
8. ส่งเสริมอาชีพ	76.92	23.08	100.00
ภาพรวม	82.51	17.49	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 82.81 นำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 17.19 ไม่นำไปให้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีพื้นที่เกษตร (ตารางที่ 4)
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	97.30	2.70	100.00
2. ด้านประมง	83.33	16.67	100.00
3. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
4. บัญชีครัวเรือน	30.77	69.23	100.00
ภาพรวม	82.81	17.19	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 860.68 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 865.13 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 4.45 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.52 เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติมาก่อนแล้ว และไม่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) การลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 69.70 มีรายจ่ายในครัวเรือนที่ลดลงจากการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ปรับเปลี่ยนมาบริโภคพืชผักสวนครัวที่ผลิตได้ จากการได้รับความรู้และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานส่งเสริม ส่วนอีกร้อยละ 30.30 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 1,622.68 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 36.36 โดยลดรายจ่ายจากพืชผักสวนครัว เฉลี่ย 962.62 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากปลาตุกที่ได้รับการสนับสนุนเฉลี่ย 660.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	3,550.49	2,587.80	-962.68	- 27.11
2. ด้านประมง	912.00	252.00	-660.00	-72.37
รวม	4,462.49	2,839.80	-1,622.68	-36.36

ที่มา : จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 6.48 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายพืชผัก และปลาตุก และร้อยละ 93.52 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเน้นบริโภคในครัวเรือนก่อน
สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00
เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2,658.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.22 (ปี 2565 รายได้ 6,900.00 บาท ปี 2566 รายได้ 9,558.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืชเฉลี่ย 1,408.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.12 และด้านประมงเฉลี่ย 1,250.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.00 (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

ตารางที่ 6 รายได้ทางการเกษตรในครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	1,900.00	3,308.00	1,408.00	74.12
2. ด้านประมง	5,000.00	6,250.00	1,250.00	25.00
รวม	6,900.00	9,558.00	2,658.00	37.22

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 68.60 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากการลดใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 31.40 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากยังมีการใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมี

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 1,213.18 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 6.13 โดยลดการใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 561.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ 225.68 บาทต่อครัวเรือนต่อปี นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมักเฉลี่ย 216.47 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดการใช้สารเคมีได้เฉลี่ย 158.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และลดค่าสารกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 51.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี	7,619.00	7,058.00	-561.00	-7.36
2. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก	2,358.82	2,142.35	-216.47	-9.18
3. ลดค่าสารกำจัดศัตรูพืช	2,461.14	2,409.43	-51.71	-2.10
4. ลดค่าพันธุ์	1,984.59	1,758.92	-225.68	-11.37
5. ลดการใช้สารเคมี	5,383.33	5,225.00	-158.33	-2.94
รวม	19,806.88	18,593.70	-1,213.18	-6.13

ที่มา : จากการสำรวจ

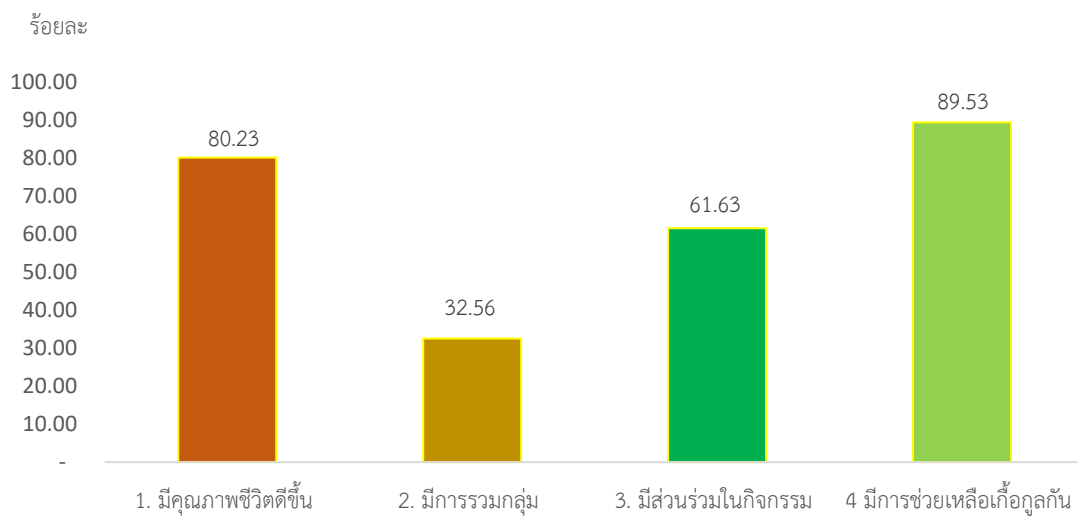
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 80.23 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการดำเนินชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง ลดรายจ่าย มีรายได้เสริม รวมถึงมีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอ ร้อยละ 32.56 มีการรวมกลุ่มทำน้าบ้านแม่ ทำปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพในหมู่บ้าน เป็นต้น ร้อยละ 61.63 มีส่วนร่วม ในการร่วมกันดูแลพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้าน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นต้น ร้อยละ 89.53 มีการแบ่งปัน ผลผลิต เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 48.21 มีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยทุกรายเห็นว่าดินชุ่มชื้น ร่วนซุย และมีคุณภาพดีขึ้น จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ชีวภาพ เป็นต้น ร้อยละ 29.60 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ในส่วนอีกร้อยละ 51.79 ที่ยังไม่เกิดการ เปลี่ยนแปลง เนื่องจากเกษตรกรทำการเกษตรแบบเดิม และมีการใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักอยู่เดิม (ตารางที่ 8)

สรุปผล การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	48.21
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	100.00
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	29.60
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	51.79

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คราวเรือนเกษตรร้อยละ 97.32 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก จากการบริโภคพืชผักสวนครัว ข้าว และผลไม้ในแปลงของตนเอง ร้อยละ 91.96 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ (ตารางที่ 9)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

อาหารจากในชุมชนน้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม

ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การบริโภคอาหารของครัวเรือนเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	
1.1 ครบ 3 มื้อ	97.32
1.2 ไม่ครบ 3 มื้อ	2.68
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	91.96
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	8.04
3. ร้อยละของอาหารที่ครัวเรือนบริโภคมาจากแหล่งอาหารในชุมชน	
3.1 อาหารมาจากในชุมชนร้อยละ 80 ขึ้นไป	82.14
3.2 อาหารมาจากในชุมชนน้อยกว่าร้อยละ 80	17.86

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง มีเกษตรกรร้อยละ 62.61 นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง ในเรื่องการผลิตอาหารและการเลี้ยงไก่ในแปลงเรียนรู้ของสถานศึกษา (นักเรียน) ร้อยละ 89.47 การจดบันทึกบัญชีรายรับ-จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 76.92 การปลูกพืชผัก ร้อยละ 67.74 การรวมกลุ่มสหกรณ์ร้อยละ 66.67 นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 64.71 การทำข้าวแต่น ร้อยละ 53.85 การพัฒนาดิน ร้อยละ 38.46 การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก และการเลี้ยงปลาในบ่อดิน (นักเรียน) ร้อยละ 15.79 ส่วนร้อยละ 37.39 ที่ไม่ได้ นำความรู้ / ปัจจัยการผลิตที่ได้รับมาใช้ต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา สูงอายุ ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก และอยู่ระหว่างการศึกษา (นักเรียน) (ตารางที่ 10)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 10 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

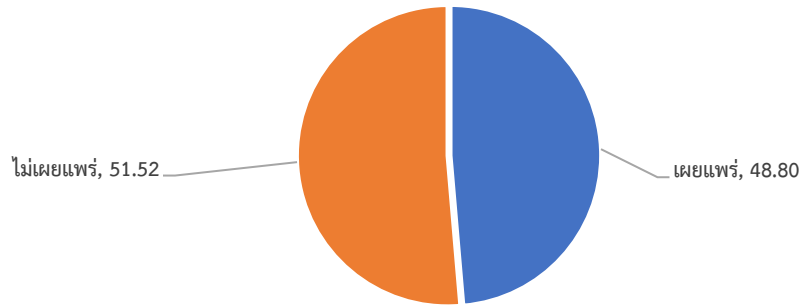
รายการ	นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	67.74	32.26	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	89.47	10.53	100.00
3. ด้านประมง	15.79	84.21	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	38.46	61.54	100.00
5. ด้านบัญชี	76.92	23.08	100.00
6. ด้านสหกรณ์	66.67	33.33	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	64.71	35.29	100.00
8. ด้านส่งเสริมอาชีพ	53.85	46.15	100.00
เฉลี่ยรวม	62.61	37.39	100.00

หมายเหตุ : นำไปใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อ เกษตรกรร้อยละ 48.80 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อในเรื่องการปลูกผัก การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตพืชผัก การทำข้าวแต่น การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 51.20 ยังไม่ได้ นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อ เนื่องจากอายุมาก จำคำแนะนำไม่ได้ เห็นว่าเกษตรกรเพื่อนบ้านผ่านการฝึกอบรมเช่นเดียวกันมีความรู้เหมือนกัน และยังไม่น่าอายุจึงไม่ได้เผยแพร่ต่อ (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 66.88 ที่ค่าคะแนน 4.60 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจมาก ร้อยละ 27.20 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 5.28 และพึงพอใจน้อยร้อยละ 0.64 (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	52.80	33.60	12.80	0.80	-	4.38	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	72.80	22.40	4.80	-	-	4.68	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	73.60	20.80	5.30	-	-	4.68	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	59.60	28.00	2.40	-	-	4.67	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	65.60	31.20	0.80	2.40	-	4.60	มากที่สุด
เฉลี่ย	66.88	27.20	5.28	0.64	-	4.60	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 12)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 10 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านตัวชี้วัด 27 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 37 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 72.97

ตารางที่ 12 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	4	80.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	19	10	52.63
5. ความพึงพอใจ	5	5	100.00
ภาพรวม	37	27	72.97

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

4.1.1 เกษตรกรที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมสูงอายุ ทำให้ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

4.1.2 การส่งเสริมและฝึกอบรมเกษตรกรบางส่วนจำคำแนะนำไม่ค่อยได้ เนื่องจากเป็นการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการไม่ได้ฝึกปฏิบัติ

4.1.3 พันธุ์ปลาที่ได้รับการสนับสนุนมีขนาดเล็กและไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้เมื่อนำมาเลี้ยงประสบปัญหาปลาตาย

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ควรส่งเสริมการอบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต นำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และฝึกอบรมส่งเสริมความรู้แก่เกษตรกรที่พร้อมนำความรู้ไปปฏิบัติเป็นลำดับแรก รวมทั้งในหลักสูตรควรมีการอบรมโดยให้เกษตรกรได้ฝึกปฏิบัติ

4.2.2 ควรติดตามผลจากการนำพันธุ์สัตว์น้ำที่ได้รับไปเลี้ยง เพื่อให้คำปรึกษาเกษตรกรให้สามารถดูแล อนุบาลสัตว์น้ำในช่วงแรกให้มีอัตราการรอดสูง เช่น ปลาอุกที่มักประสบปัญหาตายภายหลังเกษตรกรนำไปเลี้ยง

โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

1. สาระสำคัญของโครงการ

• วัตถุประสงค์โครงการ :

- 1) ยึดแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามสภาพภูมิสังคม และแนวพระราชดำริ
- 2) ดำเนินการพัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่ของศูนย์ฯ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งผลิตพันธุ์สัตว์
- 3) ศึกษาวิจัยพัฒนาการผลิตพันธุ์สัตว์ เทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์ และการเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้มีอาหารโปรตีนบริโภคเพียงพอ มีรายได้มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

• **งบประมาณ :** 3,266,722 บาท

- **เป้าหมาย :** เกษตรกร จ.เลย ที่เข้าร่วมโครงการฯ ของ กษ. ปี 2566
- **วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
- **วิธีการติดตาม :** การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจตัวอย่าง ประกอบด้วย
 - เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ 80 ราย
 - เจ้าหน้าที่ กษ. 14 หน่วยงาน

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

การอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร (พืช ปศุสัตว์ ประมง) จำนวน 14 หน่วยงาน เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตรวม 841 ราย ครบตามเป้าหมาย

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อค้นพบ

พันธุ์สัตว์ที่หน่วยงานสนับสนุนให้แก่เกษตรกรเป็นลูกเจี๊ยบ จึงไม่สามารถระบุเพศได้ เมื่อโตเต็มวัยพบว่าไม่มีเพศผู้ปนอยู่

3.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ตั้งศูนย์เรียนรู้ย่อยในพื้นที่ห่างไกล
- 2) สนับสนุนตู้อบฟักไข่ เพื่อต่อยอดให้เกษตรกรผลิตแม่พันธุ์ไก่ไข่อายุ สร้างรายได้ให้มากขึ้น
- 3) สนับสนุนพันธุ์สัตว์ สัตว์น้ำ และอาหารสัตว์
- 4) ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่ม

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น) ได้รับความสำเร็จ ร้อยละ 80.56

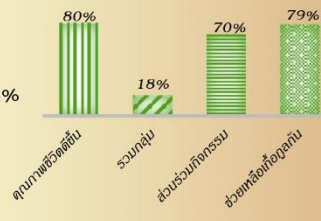
ด้านนำไปใช้ประโยชน์

ด้านเศรษฐกิจ

- 1) รายจ่ายครัวเรือน ↓ 17%
- 2) รายได้ทางการเกษตร ↑ 9%
- 3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร ↓ 15%

ด้านสังคม

ด้านสภาพแวดล้อม

แปลงเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลง 64%

ด้านโภชนาการ/สุขภาพ

บริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก 100%
และบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ 100%

2.3 ความพึงพอใจ

ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

**สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ
อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2553 ทรงมีพระราชดำริว่า ในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ประสบปัญหาการขาดแคลนพันธุ์สัตว์อยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร จึงพระราชทานพระราชดำริให้ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เป็นศูนย์กลางในการผลิตพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และส่งเสริมขยายพันธุ์สัตว์ไปยังโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลน รวมทั้งพิจารณาส่งเสริมพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีให้กับราษฎรที่ยากจนในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่อยู่ไม่ไกลจากศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ เพื่อให้ราษฎรสามารถเลี้ยงสัตว์ใช้เป็นอาหารโปรตีน อาจจะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยให้ส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมมือกันจัดทำแผนปฏิบัติงานและส่งให้สำนักงาน กปร. พิจารณา ดำเนินการสนับสนุนต่อไป และเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2558 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระกระแสรับสั่งเพิ่มเติม ดังนี้

- 1) ให้ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ดำเนินการส่งเสริมขยายพันธุ์ไก่ไข่สู่โรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนโดยให้สามารถดำเนินการขยายพันธุ์ได้เอง และให้ดำเนินงานฝึกอบรมและส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่แก่โรงเรียนถิ่นทุรกันดารในพื้นที่จังหวัดตาก
- 2) ผลิตพันธุ์เป็ดไข่สนับสนุนแก่พื้นที่ที่มีความต้องการให้มากขึ้น โดยให้ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดไข่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 3) ให้สำนักงาน กปร. ร่วมกับกรมชลประทาน พิจารณาจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ป่าโคกตงน้อย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 700 ไร่
- 4) ให้มูลนิธิชัยพัฒนาผลิตกล้าไม้ให้ได้จำนวนมาก เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนแก่เกษตรกรเพื่อปลูกในพื้นที่ของตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ยึดแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามสภาพภูมิสังคม และแนวพระราชดำริที่พระราชทานในการดำเนินโครงการ
- 2) ดำเนินการพัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่ของศูนย์ฯ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการปศุสัตว์และการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นแหล่งผลิตพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีขยายพันธุ์สัตว์สู่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลนและราษฎรที่ยากจน

3) ศึกษาวิจัยพัฒนาการผลิตพันธุ์สัตว์ เทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์และเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรให้มีอาหารโปรตีนบริโภคเพียงพอมีรายได้มั่นคงและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

4) การบริหารโครงการและให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ (One stop service)

1.3 งบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 1,701,930 บาท

1.4 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวม 14 หน่วยงาน

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

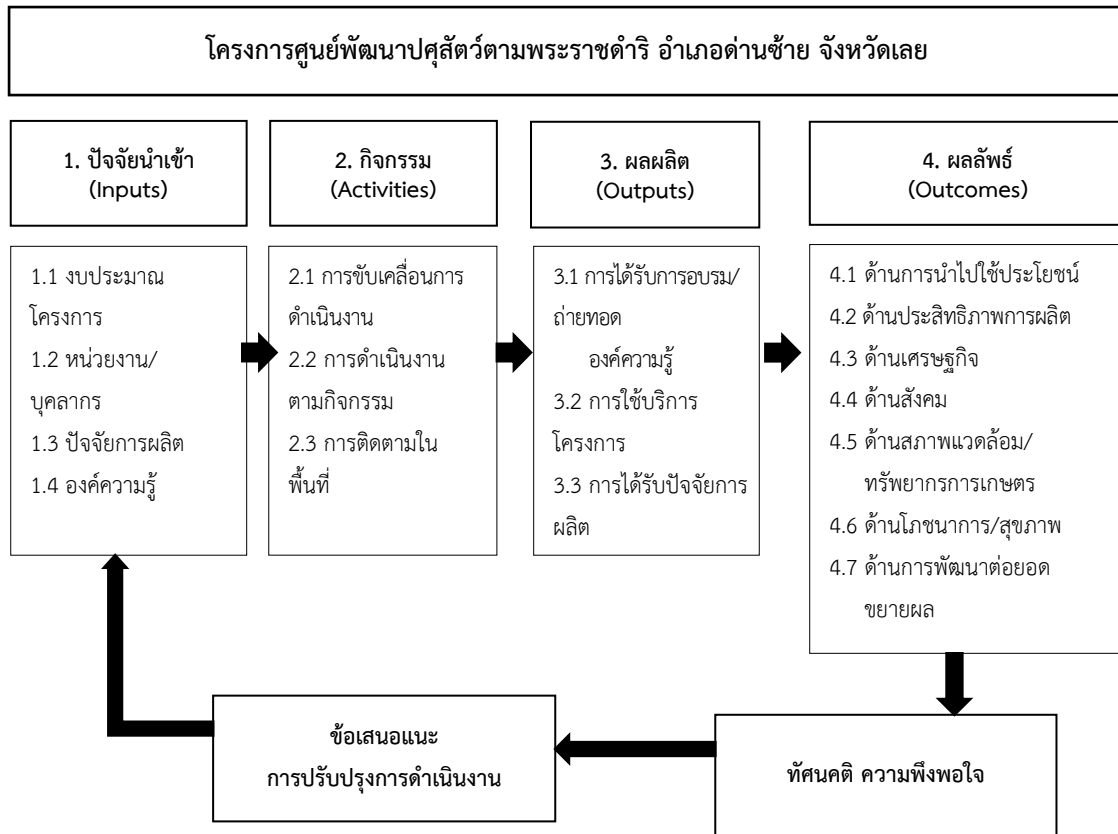
1) พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินงานภายใต้โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

2) กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) ระยะเวลาของข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และผลลัพธ์ของโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 รูปแบบของการติดตาม ประยุกต์ใช้รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานละ 1 ราย 9 หน่วยงาน และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 80 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การรวบรวมเอกสารรายงานต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลข และนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

3) วิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตราวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมบูรณาการ ผลการเบิกจ่าย 1,700,690 บาท ร้อยละ 99.93 ของงบที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น 1,701,930 บาท โดยศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เบิกจ่าย 1,255,000 บาท สถานีพัฒนาที่ดินเลย เบิกจ่าย 179,750 บาท ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเลย เบิกจ่าย 141,000 บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย เบิกจ่าย 34,800 บาท สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย เบิกจ่าย 21,280 บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย เบิกจ่าย 19,100 บาท ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดเลย เบิกจ่าย 9,900 บาท ครบตามเป้าหมาย สำนักงานประมงจังหวัดเลย เบิกจ่าย 39,860 บาท ร้อยละ 96.98 จากที่ได้รับจัดสรร 41,100 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 95.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย คณะทำงานยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และคณะทำงานยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการศึกษาวิจัย ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวม 3 คณะ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย สนับสนุนไก่ไข่เล็ก 11,500 ตัว เป็ดไข่เล็ก 2,400 ตัว สุกร 76 ตัว ไก่ไข่สาว 2,220 ตัว และเป็ดไข่สาว 310 ตัว สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย สนับสนุนแม่พันธุ์ไก่ไข่ 100 ตัว ยาถ่ายพยาธิ (Farminth) 40 ซอง วิตามินป้องกันหวัดหน้าบวมและโรคติดเชื้อในระบบหายใจ (Bio+B12) 40 ซอง ยาป้องกันและรักษา หวัด อหิวาต์ (Doxy-sol) 40 ซอง สถานีพัฒนาที่ดินเลย สนับสนุนถังพลาสติก 6 ใบ กากน้ำตาล 20 แกลลอน สับปะรด 40 กิโลกรัม กากมันสำปะหลัง 20 ตัน และมูลสัตว์ 5 ตัน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเลย สนับสนุน จอบ 2 ด้าม เครื่องตัดหญ้า 1 เครื่อง ปุ๋ยสูตรเคมี 100 กิโลกรัม และต้นสมุนไพรมะนาว 3,000 ต้น สำนักงานประมงจังหวัดเลย สนับสนุนพันธุ์ปลาตะเพียน 72,000 ตัว สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย สนับสนุนสมุดบัญชี 56 เล่ม และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย สนับสนุนอาหารเม็ดสำเร็จรูป 100 กระสอบ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนปัจจัยทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครบทั้ง

3 ด้าน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ในเรื่องการเลี้ยงสัตว์ การสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อปลา การเลี้ยงปลาในบ่อดิน การอนุบาลและเลี้ยงปลานิลในกระชัง การเลี้ยงปลาตุกร่วมกับกบในบ่อพลาสติกล้อมคอกตาข่าย การเลี้ยงปลาตุกร่วมกับกบในกระชังบนพื้นดิน การสนับสนุนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การเพาะขยายพันธุ์สัตว์น้ำโดยชุดเพาะพันธุ์ปลาเคลื่อนที่ การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ การเพาะหนอนแมลงวันลายการผลิตและแปรรูปสมุนไพรรวม การแปรรูปผลิตภัณฑ์หมอนไหม การผลิต/การใช้ปุ๋ยหมัก/การใช้น้ำหมักชีวภาพการผลิตและการดูแลไม้ผล

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 14 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมหมอนไหม กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยจัดประชุมในพื้นที่ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ทุกหน่วยงานดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดโดย

1) ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงสัตว์ปีก และการปลูกพืชอาหารสัตว์ สนับสนุนไก่ไข่เล็ก 11,500 ตัว เป็ดไข่เล็ก 2,400 ตัว สุกร 76 ตัว ไก่ไข่สาว 2,220 ตัว และเป็ดไข่สาว 310 ตัว

2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ สนับสนุนแม่พันธุ์ไก่ไข่ 50 ตัว ยาและเวชภัณฑ์ 120 ซอง

3) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้การผลิตสมุนไพรรวมและไม้ผล สนับสนุนเครื่องพรวนดิน 1 เครื่อง เครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า 1 เครื่อง ปุ๋ย 100 กิโลกรัม และพืชสมุนไพรรวม 3,000

4) สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ การบริหารจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน และการผลิตชีวภัณฑ์ป้องกันศัตรูพืช

5) สถานีพัฒนาที่ดินเลย ถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ การอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝก และการทำชั้นดินลดความเร็วของน้ำไหลบ่า สนับสนุนกากน้ำตาล 20 แกลลอน สับปะรด 400 กิโลกรัม กากมันสำปะหลัง 20 ตัน และมูลสัตว์ 5,000 กิโลกรัม

6) สำนักงานประมงจังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาในบ่อดิน และการสร้างอาหารธรรมชาติในบ่อปลา และสนับสนุนพันธุ์ปลาตะเพียนขาว 72,000 ตัว

7) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงปลานิล ในกระชัง การเลี้ยงปลาตุกร่วมกับกบ และการขยายพันธุ์ปลา และสนับสนุนอาหารเม็ด 100 กระสอบ

8) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย ถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชี จัดฐานเรียนรู้ด้าน บัญชี และสนับสนุนสมุดบัญชี 56 เล่ม

9) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เลย ถ่ายทอดความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์ หม่อนไหม

10) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 จัดทำสรุปผลการติดตามประเมินผลเสนอ ผู้บริหาร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการ ปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่าง เป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรม 841 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับความรู้ด้านปศุสัตว์ 336 ราย ส่งเสริมการผลิตพืชบนพื้นที่สูง 294 ราย ความรู้ทางเทคโนโลยี การเกษตรที่เหมาะสม 25 ราย ความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 120 ราย ด้านบัญชี 56 ราย และ ส่งเสริมงานด้านหม่อนไหม 10 ราย โดยทำให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ถูกวิธี ปลูกพืชผักสวนครัว จัดทำบัญชีครัวเรือน และมีอาชีพเสริม สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 841 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อ หลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 70.75 ที่ค่าคะแนน 4.68 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 26.84 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และร้อยละ 2.41 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านปศุสัตว์	74.51	21.57	3.92	-	-	4.71	มากที่สุด
2. ด้านพืช	84.62	15.38	-	-	-	4.85	มากที่สุด
3. ด้านประมง	85.71	14.29	-	-	-	4.86	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	91.67	8.33	-	-	-	4.92	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	46.15	38.46	15.38	-	-	4.31	มากที่สุด
6. ด้านสหกรณ์/การรวมกลุ่ม	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
8. การแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม	33.33	66.67	-	-	-	4.33	มากที่สุด
เฉลี่ย	70.75	26.84	2.41	-	-	4.68	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการจากโครงการของเกษตรกร เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติม องค์ความรู้และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ 1,570 ราย ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 1,570 รายต่อปี

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 1,331 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับแม่พันธุ์ไก่ไข่ พันธุ์เป็ดไข่ สุกร อาหารสัตว์ ยา และเวชภัณฑ์ ลำไย ลิ้นจี่ ส้มโอ ฝรั่ง ชมพู หล้าหวาน ผักเชียงดา เมล็ดพันธุ์พืชผักสวนครัว พันธุ์ปลาตะเพียน พันธุ์ปลาดุก อาหารปลา ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 1,275 ราย

3.3.5 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 80.44 ที่ค่าคะแนน 4.73 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 17.83 และพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 1.73 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ปศุสัตว์	83.75	15.00	1.25	-	-	4.83	มากที่สุด
2. ด้านพืช	79.17	20.83	-	-	-	4.79	มากที่สุด
3. ด้านประมง	78.38	21.62	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	83.33	16.67	-	-	-	4.54	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	70.37	22.22	7.41	-	-	4.63	มากที่สุด
เฉลี่ย	80.44	17.83	1.73	-	-	4.73	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 95.43 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์ปีก สุกร การปลูกไม้ผล พืชสมุนไพร พืชผัก การเลี้ยงปลา การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น ส่วนร้อยละ 4.57 ที่ไม่ได้ นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านปศุสัตว์	98.04	1.96	100.00
2. ด้านพืช	92.31	7.69	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	73.08	26.92	100.00
6. ด้านสหกรณ์/การรวมกลุ่ม	100.00	-	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
8. การแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม	100.00	-	100.00
เฉลี่ย	95.43	4.57	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 92.04 มีการนำแม่พันธุ์ไก่ ต้นพันธุ์ไม้ผล และปลาที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แล้ว ส่วนอีกร้อยละ 7.96 ยังไม่ได้นำไปใช้ ให้เหตุผลว่า ประกอบอาชีพนอกการเกษตร ไม่มีเวลา เป็นต้น (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านปศุสัตว์	98.75	1.25	100.00
ด้านพืช	95.83	4.17	100.00
ด้านประมง	95.24	4.76	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	0.00	100.00
ด้านบัญชี	70.37	29.63	100.00
ภาพรวม	92.04	7.96	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต เกษตรกรได้รับพันธุ์ไก่ไข่มารเพื่อเลี้ยงเป็นแหล่งอาหาร ประกอบกับ โครงการให้ความสำคัญกับการขยายพันธุ์สัตว์ และส่งเสริมให้เกษตรกรมีแหล่งอาหารไว้บริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ จึงสามารถวัดได้เพียงการเพิ่มพันธุ์สัตว์เพื่อเป็นแหล่งอาหารไว้บริโภค และช่วยลดรายจ่ายของครัวเรือนได้ในอัตรา 190 ฟองต่อตัวต่อปี

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 87.10 สามารถลดรายจ่ายจากการบริโภคผลผลิตไข่ไก่ ไข่เนื้อ ปลา ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ที่เกิดจากการนำความรู้ และปัจจัยการผลิตไปใช้ ส่วนอีกร้อยละ 12.90 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและอยู่ในช่วงรอให้ผลผลิต เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 3,011.54 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 15.83 โดยลดค่าไข่ไก่ได้เฉลี่ย 2,336.28 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าปลาได้เฉลี่ย 581.27 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าพืชผัก ข้าว และผลไม้ได้เฉลี่ย 93.98 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และ ปี 2566

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านปศุสัตว์	2,410.00	4,746.28	2,336.28	96.94
2. ด้านพืช	12,099.94	12,193.92	93.98	0.78
3. ด้านประมง	4,515.24	5,096.51	581.27	12.87
รวม	19,025.18	22,036.72	3,011.54	15.83

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 75.61 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายไก่ ไช้ไก่ เป็ด ไช้เป็ด ปลา ข้าว เป็นต้น อีกร้อยละ 24.39 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้นเนื่องจากผลผลิตยังมีน้อย เน้นบริโภคในครัวเรือน เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,094.56 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.60 จากด้านประมงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 31,400.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านปศุสัตว์เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,294.85 และด้านพืชเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 399.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ปศุสัตว์	7,087.25	8,382.10	1,294.85	18.27
2. ด้านพืช	13,770.29	14,170.00	399.71	2.90
3. ด้านประมง	3,700.00	5,100.00	1,400.00	37.84
รวม	24,557.54	27,652.10	3,094.56	12.60

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 92.86 สามารถลดรายจ่ายได้จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี มาใช้น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ ไตรโคโรเดอร์มา อีกร้อยละ 7.14 ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากต้องการผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 1,435.82 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 15.10 จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ย 418.06 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการลดค่าพันธุ์ไก่ไข่ ยาและเวชภัณฑ์ได้เฉลี่ย 621.60 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการลดค่าอาหารและพันธุ์ปลาได้เฉลี่ย 396.16 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

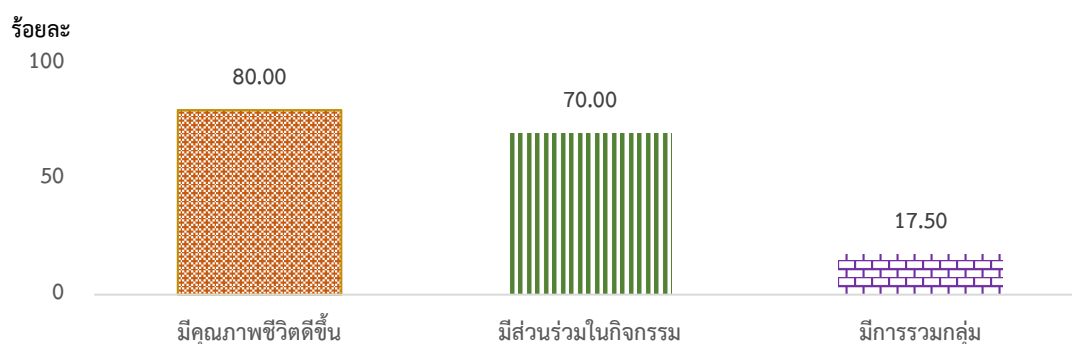
ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านปุ๋ยสัตว์	3,800.00	3,178.40	-621.60	-16.36
2. ด้านพืช (ลดการใช้ปุ๋ยเคมี)	2,883.75	2,465.69	-418.06	-14.50
3. ด้านประมง	2,824.12	2,427.96	-396.16	-14.03
รวม	9,507.87	8,072.05	-1,435.82	-15.10

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 80.00 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาหารบริโภคในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 70.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันดำนาปลูกข้าวในพื้นที่โครงการ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ เป็นต้น ร้อยละ 17.50 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม โดยร่วมกันสอดส่อง ดูแลรักษาชุมชน แบ่งปันผลผลิต และใช้อาหารกัน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 63.75 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 53.75 ดินมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 36.25 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.75 พันธุ์พืชมากขึ้น ร้อยละ 13.75 และพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ส่วนอีกร้อยละ 36.25 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	63.75
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	53.75
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	36.25
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	18.75
1.4 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	13.75
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	36.25

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คริวเรือนเกษตรกรทุกรายมีอาหารเพียงพอในการบริโภคครบ 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากการบริโภคโปรตีนและไขมันจาก ไข่ไก่ ไข่เป็ด ไก่ ปลา คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว วิตามินและเกลือแร่จาก พืชผักผลไม้ เป็นต้น

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 86.02 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง ในเรื่องการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 90.12 การปลูกพืช สมุนไพร เป็นต้น ร้อยละ 83.33 การเลี้ยงสัตว์น้ำ ร้อยละ 95.00 การปรับปรุงบำรุงดิน น้ำหมัก หลัาแฝก เป็นต้น ร้อยละ 91.67 และการทำบัญชี ร้อยละ 62.96 ส่วนที่ไม่ได้นำความรู้/ปัจจัยการผลิตมาใช้ต่อเนื่อง ร้อยละ 13.98 ให้เหตุผลว่า ไม่มีปัจจัยในการนำไปต่อยอดเนื่องจากใช้หมดในคราวเดียว (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านปศุสัตว์	90.12	9.88	100.00
2. ด้านพืช	83.33	16.67	100.00
3. ด้านประมง	95.00	5.00	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	91.67	8.33	100.00
5. ด้านบัญชี	62.96	37.04	100.00
ภาพรวม	86.02	13.98	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นต่อ พบว่า ร้อยละ 40.00 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่นต่อในเรื่องการเลี้ยงสัตว์ปีก สุกร ปลา การปลูกไม้ผล การผลิตปุ๋ยและสารชีวภาพ ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นต่อ ร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่า มีภาระงานในแปลงของตนเองค่อนข้างมาก ไม่มีเวลา อายุมาก เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 63.20 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 24.00 พึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 12.00 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 0.80 พึงพอใจน้อย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 77.11 ที่ค่าคะแนน 4.77 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 22.63 พึงพอใจมาก และร้อยละ 0.26 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	80.26	18.42	1.32	-	-	4.79	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	76.32	23.68	-	-	-	4.76	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	73.68	26.32	-	-	-	4.74	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	73.68	26.32	-	-	-	4.74	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	81.58	18.42	-	-	-	4.82	มากที่สุด
เฉลี่ย	77.11	22.63	0.26	-	-	4.77	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 20 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 15 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ผ่านตัวชี้วัด 30 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 35 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 85.71

ตารางที่ 10 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ประสบความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	20	15	75.00
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	35	30	85.71

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

1) โกลที่หน่วยงานสนับสนุนให้แก่เกษตรกรบางส่วนเป็นลูกเจี๊ยบ จึงไม่สามารถระบุเพศได้ เมื่อโตเต็มวัยจึงพบว่าไม่มีเพศผู้ปนอยู่ ส่งผลให้ได้ผลผลิตไข่ไก่ไว้บริโภคในครัวเรือนจำนวนน้อย

2) ยังไม่มีการอบรมหรือสนับสนุนเกษตรกรในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตลาด

4.2 ข้อเสนอแนะ

1) ควรตั้งศูนย์เรียนรู้ย่อยในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้เกษตรกรได้มารับการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง

2) สนับสนุนโครงการตู้อบไข่ เพื่อต่อยอดให้เกษตรกรที่ได้รับแจกไข่เพิ่มรายได้ให้มากขึ้น

3) สนับสนุนพันธุ์สัตว์/สัตว์น้ำ และอาหารสัตว์ หรือถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกร

4) ส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อรวมกันซื้อปัจจัยและขายผลผลิต

5) ส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มจำนวนผลผลิตเพื่อให้มีสินค้าเพียงพอต่อการจำหน่าย และนำสินค้าไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

1. สาระสำคัญของโครงการ

- **วัตถุประสงค์โครงการ :** เพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาในเชิงคุณภาพ ส่งเสริมพัฒนา และบริการ การฝึกอาชีพ แหล่งเรียนรู้ และ แหล่งท่องเที่ยว
- **เป้าหมาย :** เกษตรกรที่ผ่านการส่งเสริม และฝึกอบรม ปี 2566 ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายอำเภอปลวกแดง บ้านค่าย และนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง
- **งบประมาณ :** 31,728,490 บาท (เฉพาะงบจาก กษ.)

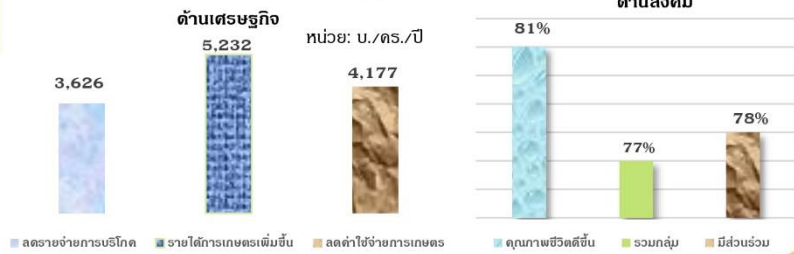
- **หน่วยงาน :** กสภ. เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กวก. กข. กปม. กปต. กสส. กสภ. พต. กตส. สป. สป.ภษ. และ สศก.
- **วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
- **วิธีการติดตาม :** ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

2. ผลการติดตาม ปี 2566

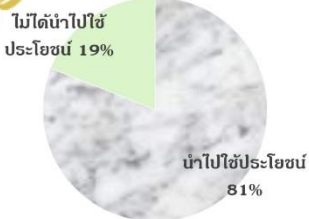
2.1 ผลผลิต :

- การอบรม 100%
- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต 100%

2.2 ผลลัพธ์

การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์

ด้านสิ่งแวดล้อม

- 82% การเพิ่มขึ้นของพันธุ์พืช
- 81% สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น
- 80% ดิบขุมชั้นคุณภาพดีขึ้น
- 77% การเพิ่มขึ้นของพันธุ์สัตว์น้ำ

ด้านพัฒนาต่อยอด

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.67

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- เกษตรกรส่วนใหญ่ทราบข่าวการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมจากการแจ้งของเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ อาจทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลาย
- ควรเพิ่มการตั้งแปลงเรียนรู้หรือแปลงสาธิตในระดับหมู่บ้าน พร้อมทั้งคัดเลือกเกษตรกรที่มีศักยภาพเป็นต้นแบบในการเรียนรู้
- เกษตรกรบางส่วนยังมีการใช้สารเคมี หน่วยงานควรเพิ่มองค์ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดต้นทุนการผลิต

ชื่อผู้ติดตาม นางสาวสิภาภรณ์ สุขสละ
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6
E-mail : zone6@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง
ปีงบประมาณ พ.ศ.2566**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้ดำเนินการพัฒนาบริเวณพื้นที่รับประโยชน์ของอ่างเก็บน้ำ ดอกกราย ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2523 โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาจัดเป็นศูนย์กลางอาชีพการเกษตรและศิลปาชีพพิเศษแก่ราษฎร โดยเฉพาะการพัฒนาปศุสัตว์และการพัฒนาประมง เพื่อการบริโภคและสำรองอาหารในยามวิกฤติ ในกรณีนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันโดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน จากนั้นเมื่อปี 2554 โครงการฯ ได้รับการกำหนดให้เป็น ศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งผลให้การพัฒนาในโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงฯ ประสบผลสำเร็จ ราษฎรในพื้นที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีความมั่นคงในส่วนของตนเอง ชุมชน สมดังพระราชปณิธานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อพัฒนาด้านการเกษตรโดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ และการประมงเพื่อการบริโภค และสำรองอาหารไว้ในยามวิกฤติ มูลสัตว์ทำเป็นเชื้อเพลิงและปุ๋ยปรับปรุงดิน

1.2.2 เพื่อมีศูนย์ฝึกปฏิบัติการด้านประกอบอาชีพ โดยมีแปลงสาธิตของราษฎรตัวอย่าง โดยปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป

1.2.3 เพื่อจัดเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยให้ราษฎรยืมพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดี ไปผสมหรือเลี้ยงแล้วส่งลูกคืนหรือขายให้ราษฎรนำไปเลี้ยง

1.2.4 เพื่อให้มีศูนย์พัฒนาการเกษตร ศึกษาและเยี่ยมชมเพื่อนำเอาแบบอย่างการดำเนินงาน และการจัดการไร่นาทั้งที่เป็นของศูนย์พัฒนาฯ และครอบครัวเกษตรกรตัวอย่างไปพิจารณาตัดสินใจ ในการปรับปรุงไร่นาของตนเอง

1.3 เป้าหมายของโครงการ เกษตรกรที่ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1.4 งบประมาณ งบปกติ 31,728,490 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ดำเนินการ หน่วยงานร่วมบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10 หน่วยงาน โดยกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมชลประทาน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหาอุปสรรคสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ในหมู่บ้านขยายผลบริเวณรอบศูนย์บริการฯ และหมู่บ้านขยายผลในตำบลโดยรอบศูนย์บริการฯ ซึ่งจะครอบคลุมพื้นที่อำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมน้ำจืด และอำเภอบ้านค่าย

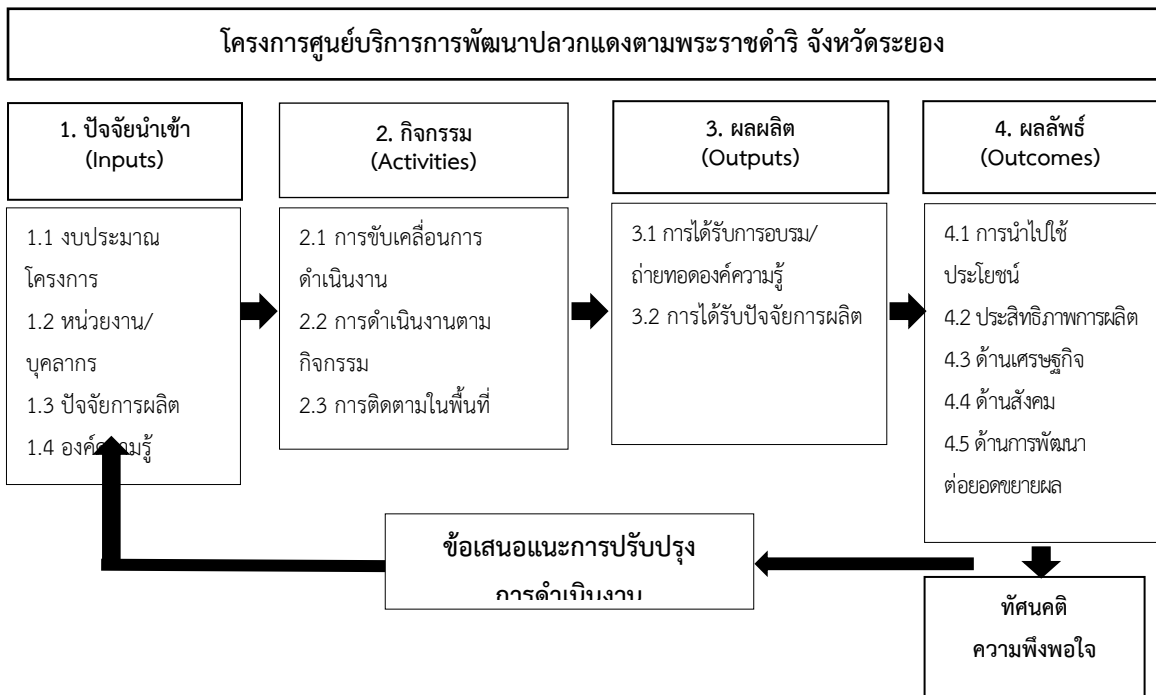
2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรเข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 และข้อมูลผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2567

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานละ 1 ราย รวม 9 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน (Simple Random Sampling Without Replacement) จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ 2566 กำหนดขนาดตัวอย่างที่ร้อยละ 30.00 ตัวอย่างที่สํารวจได้ 30 ตัวอย่าง จากเกษตรกรทั้งหมด 100 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scales) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุดเท่ากับ 5 พึงพอใจมากเท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลางเท่ากับ 3 พึงพอใจน้อยเท่ากับ 2 และพึงพอใจน้อยที่สุดเท่ากับ 1

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.80$$

โดยที่คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5-1)/5 = 0.80$ นำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจระดับน้อยที่สุด
 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจระดับมากที่สุด

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานมีการเบิกจากงบประมาณปกติ 31,225,579.64 บาท ร้อยละ 98.41 ของเป้าหมาย 31,728,490.00 บาท และงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) 8,374,292.61 บาท ร้อยละ 97.08 ของเป้าหมาย 8,625,864.00 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงาน ภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะทำงานโครงการ 1 คณะ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตครบตามเป้าหมาย โดยสถานีพัฒนาที่ดินระยอง สนับสนุนถังพลาสติก 100 ใบ กากน้ำตาล 2,000 กก. สารเร่ง พด. 200 ซอง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยอง สนับสนุนปุ๋ยหมักเติมอากาศ 30,000 กก. ทูเรียม 60 ตัน เมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาว 20 ซอง ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (กข 43, 87) 500 กก. เมล็ดพันธุ์ข้าว (กข 43) 1 ตัน และปุ๋ยเคมี (16-16-8) 40 กระสอบ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ระยอง สนับสนุนพันธุ์สัตว์ ไก่ไข่ 300 ตัว อาหารไก่ไข่ 30 กระสอบ และพันธุ์ไก่พื้นเมือง 200 ตัว ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดระยอง สนับสนุนพันธุ์ปลาดุก 20,000 ตัว กระชังบก 40 กระชัง และอาหารปลาดุก 40 กระสอบ ฯลฯ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดระยอง สนับสนุนวัสดุเพาะชำ (ดินปลูก) 400 ถุง ถุงเพาะชำ 50 กก. และกระถางพลาสติกขนาด 8 นิ้ว 1,000 ใบ เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต ที่สนับสนุนเกษตรกรครบตามเป้าหมายด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ 12 หลักสูตร ครบตามเป้าหมาย โดยอบรม เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเลี้ยงไก่ไข่พัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงปลาตู้กึ่งเทศและกบนา การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตบัวประดับขยายพันธุ์พืช การผลิตต้นอ่อนผักไมโครกรีน ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์ ประจำปี พ.ศ. 2566 และการจัดทำบัญชีรายบุคคล

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 12 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมชลประทาน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดประชุมในพื้นที่ 14 ครั้ง เกินเป้าหมาย 12 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 12 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผน ดังนี้

- 1) สถานีพัฒนาที่ดินระยอง ถ่ายทอดความรู้การปรับปรุงบำรุงดิน 100 ราย
- 2) ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ระยอง สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 40 ราย การเลี้ยงไก่ไข่พัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ 30 ราย การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ 20 ราย การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตปศุสัตว์ 20 ราย
- 3) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดระยอง การเพาะเลี้ยงปลาตู้กึ่งเทศและกบนา 20 ราย
- 4) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดระยอง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย การผลิตบัวประดับ 20 ราย การขยายพันธุ์พืช 20 ราย ผลิตต้นอ่อนผักไมโครกรีน 20 ราย
- 5) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์ 20 ราย
- 6) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ระยอง อบรมการจัดทำบัญชีรายบุคคล 15 ราย
- 7) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6 ติดตามผลการดำเนินงาน และจัดทำสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ฯ มีการติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติงานและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทุกหน่วยงานติดตามเฉลี่ย 7 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ อบรมความรู้ 425 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมด้านพืช ได้แก่ การผลิตบัวประดับ 20 ราย การขยาย พันธุ์พืช 20 ราย การผลิตต้นอ่อนผักไมโครกรีน 20 ราย ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ การสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 40 ราย การเลี้ยงไก่ไข่พัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ 30 ราย การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ 20 ราย การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตปศุสัตว์ 20 ราย ด้านประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลาตุกอุยเทศ และกบนา 20 ราย ด้านพัฒนาที่ดิน ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดิน 100 ราย ด้านบัญชี ได้แก่ การอบรมทำบัญชีรายบุคคล 15 ราย ด้านสหกรณ์ 20 ราย และด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 425 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 48.52 ที่ค่าคะแนน 4.22 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 28.40 มีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 19.53 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 3.55 มีความรู้ความเข้าใจน้อย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ความรู้ด้านพืช	56.67	20.00	23.33	-	-	4.33	มากที่สุด
2. ความรู้ด้านสัตว์	63.33	26.67	10.00	-	-	4.53	มากที่สุด
3. ความรู้ประมง	52.94	11.76	35.30	-	-	4.18	มาก
4. ความรู้การพัฒนาที่ดิน	61.90	28.58	9.52	-	-	4.52	มากที่สุด
5. ความรู้การจัดทำบัญชี	22.73	31.82	40.90	4.55	-	3.73	ปานกลาง
6. ความรู้การสหกรณ์	42.31	38.46	11.54	7.69	-	4.15	มาก
7. ความรู้ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	58.62	31.03	10.35	-	-	4.48	มากที่สุด
เฉลี่ย	48.52	28.40	19.53	3.55	-	4.22	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรทุกรายได้รับปัจจัยการผลิต ด้านพืช ได้รับเมล็ดพันธุ์ พันธุ์ไม้ผล ปุ๋ยเคมี/อินทรีย์ วัสดุเพาะชำ ด้านปศุสัตว์ ได้รับพันธุ์ไก่ไข่ อาหารไก่ อุปกรณ์การเลี้ยง ด้านประมง ได้รับพันธุ์ปลาอุก และพันธุ์กบนา อุปกรณ์เลี้ยงปลา อาหารปลา และด้านพัฒนาที่ดิน ได้รับอุปกรณ์ประกอบการทำน้ำหมัก กากน้ำตาล และสารเร่ง พด 2 เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

3.3.4 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 66.97 ที่ค่าคะแนน 4.59 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 24.77 พึงพอใจมาก และร้อยละ 8.26 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	64.29	28.57	7.14	-	-	4.57	มากที่สุด
2. ด้านประมง	62.07	31.03	6.90	-	-	4.55	มากที่สุด
3. ด้านปศุสัตว์	71.43	17.86	10.71	-	-	4.61	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	70.84	20.83	8.33	-	-	4.63	มากที่สุด
ภาพรวม	66.97	24.77	8.26	-	-	4.59	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 81.19 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ด้านพืช นำความรู้ไปใช้ในเรื่องการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การผลิตบัวประดับ การขยายพันธุ์พืช และการผลิตต้นอ่อนผักไมโครกรีน ด้านปศุสัตว์ นำความรู้ไปใช้ในเรื่องการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเลี้ยงไก่พัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ การเลี้ยงไก่พื้นเมืองพัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตปศุสัตว์ ด้านพัฒนาที่ดิน นำความรู้ไปใช้ในเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ด้านประมง นำความรู้ไปใช้ในเรื่องการเพาะเลี้ยงปลาอุกอุยเทศ และกบนา ด้านบัญชี นำความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีไปใช้ ด้านสหกรณ์ นำความรู้เรื่องการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาสหกรณ์ไปใช้ ร้อยละ 18.81 ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากเกษตรกรบางรายยังไม่มีความพร้อมในเรื่องเงินทุน หรือสถานที่ไม่เอื้ออำนวย และบางรายไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ (ร้อยละ)		
	ใช้	ไม่ได้ใช้	รวม
1. ด้านพืช	68.42	31.58	100.00
2. ด้านประมง	76.92	23.08	100.00
3. ด้านปศุสัตว์	91.67	8.33	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	66.67	33.33	100.00
6. ด้านสหกรณ์	84.21	15.79	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ภาพรวม	81.19	18.81	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (รายได้หลัก) เลี้ยงปลาตกและสัตว์น้ำอื่น ๆ เช่น เลี้ยงกบในบ่อดิน ซึ่งเกษตรกรได้รับสนับสนุนพ่อแม่พันธุ์ปลาตก และกบจากศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดระยอง เหลือจากการจำหน่ายจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตปลาตก ซึ่งมีระยะเวลาการเลี้ยงต่อรอบ 4 - 5 เดือน จึงสามารถจับจำหน่ายได้ โดยก่อนเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 300 กิโลกรัมต่อรอบ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 320 กิโลกรัมต่อรอบ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.67 จากการส่งเสริมไปปฏิบัติดูแลอย่างถูกวิธี และมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานลงไปติดตามอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค

1.1) เกษตรกรร้อยละ 83.52 มีรายจ่ายในครัวเรือนที่ลดลงจากการซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภค ปรับเปลี่ยนมาบริโภคสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ในครัวเรือน เช่น ข้าว พืชผักสวนครัว เลี้ยงปลากินพืช กบ ไก่พื้นเมือง และไข่ไก่ และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมในส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 16.48 ยังไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดรายจ่ายในการบริโภคภายในครัวเรือน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

1.2) เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน เฉลี่ย 3,626.90 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 20.61 ส่วนใหญ่มาจากด้านพืช เฉลี่ย 1,586.46 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เป็นการนำผลผลิตที่ปลูกเองในแปลงมาบริโภค เช่น พืชผักสวนครัวและผลไม้ที่จะนำมาบริโภคในครัวเรือน รองลงมาด้านปศุสัตว์จากการบริโภคไก่พื้นเมือง ไช้ไก่ที่เลี้ยงเฉลี่ย 1,200.03 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านประมงจากการบริโภคปลาและอื่น ๆ เฉลี่ย 840.41 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยผลผลิตในแปลงที่เหลือจากการบริโภคจะนำไปจำหน่ายให้กับเพื่อนบ้านและนำไปจำหน่ายเองที่ตลาดชุมชน (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภค เปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	5,711.12	4,124.66	-1,586.46	-27.78
2. ด้านปศุสัตว์	6,450.15	5,250.12	-1,200.03	-18.60
3. ด้านประมง	5,440.52	4,600.11	-840.41	-15.45
รวม	17,601.79	13,974.89	-3,626.90	-20.61

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตรของเกษตรกร

2.1) เกษตรกรร้อยละ 81.12 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต เช่น พืชผักสวนครัว ไม้ผล ไก่พื้นเมือง ไช้ไก่ และปลา ส่วนอีกร้อยละ 18.88 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเก็บไว้บริโภคเอง และปริมาณผลผลิตมีไม่มาก เกษตรกรจะทำกิจกรรมการผลิตแบบพอเพียง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

2.2) เกษตรกรมีรายได้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เฉลี่ย 5,232.20 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.13 (ปี 2565 รายได้ 25,986.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 31,218.70 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) เป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืชเฉลี่ย 1,993.96 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.10 เป็นผลจากเกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้ตลอดทั้งปี จึงสามารถปลูกพืชผักสวนครัวหลากหลายชนิดสลับหมุนเวียนได้เป็นอย่างดี ด้านปศุสัตว์ 1,904.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านประมง 1,334.13 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	9,451.24	11,445.20	1,993.96	21.10
2. ด้านปศุสัตว์	8,985.14	10,889.25	1,904.11	21.19
3. ด้านประมง	7,550.12	8,884.25	1,334.13	17.67
รวม	25,986.50	31,218.70	5,232.20	20.13

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร

3.1) เกษตรกรร้อยละ 81.22 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากการสนับสนุนพันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ยืนต้น เมล็ดพันธุ์ผัก พันธุ์ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง พันธุ์ปลาตก พันธุ์กบ และปัจจัยการผลิต และนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในกิจกรรมการผลิต และการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และการใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศไว้ใช้เอง ในส่วนที่ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ อีกร้อยละ 18.78 เนื่องจากเน้นการเพิ่มผลผลิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

3.2) เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 4,177.19 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 18.86 โดยมาจากการลดการใช้สารเคมีทำให้ลดค่าใช้จ่ายได้เฉลี่ย 1,996.03 บาทต่อครัวเรือนต่อปี นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมักเติมอากาศไว้ใช้เอง เฉลี่ย 1,144.49 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และเก็บเมล็ดพันธุ์ผัก หรือขยายพันธุ์ไก่เพื่อเลี้ยงในรุ่นต่อไป เฉลี่ย 1,036.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร เปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ	7,254.74	6,110.25	-1,144.49	-15.78
2. ลดการใช้สารเคมี	10,741.58	8,745.55	-1,996.03	-18.58
3. ลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์จากการขยายพันธุ์เอง	4,151.25	3,114.58	-1,036.67	-24.97
รวม	22,147.57	17,970.38	-4,177.19	-18.86

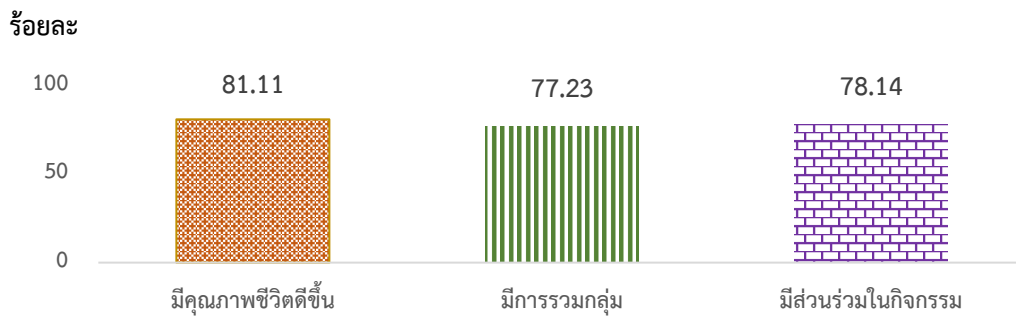
ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 81.11 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 77.23 มีการรวมกลุ่มเลี้ยงไก่ไร้แรง กลุ่มปุยหมักเติมอากาศ กลุ่มเกษตรพอเพียง เพาะพันธุ์ไม้ เป็นต้น ร้อยละ 78.14 มีส่วนรวมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการดูแลพื้นที่สาธารณะในหมู่บ้าน กิจกรรมการปลูกป่า เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า ร้อยละ 82.15 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 80.51 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพในพื้นที่ดีขึ้น ร้อยละ 80.85 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น (ไส้เดือน มด และแมลงต่าง ๆ) ร้อยละ 82.12 พันธุ์พืชมีหลากหลายมากขึ้น ร้อยละ 77.10 พันธุ์สัตว์น้ำพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำธรรมชาติปริมาณของสัตว์น้ำค่อนข้างน้อยไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนจัดทำให้มีผลกระทบต่อการเติบโตขยายพันธุ์ และส่วนที่เหลือร้อยละ 17.85 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนยังทำการเกษตรของกิจกรรมทางการเกษตรยังเป็นรูปแบบเดิมด้วยการใช้สารเคมี/ปุ๋ยเคมีค่อนข้างมาก การปรับใช้ปุ๋ยหมัก/สารชีวภาพยังทำได้ไม่มากนัก (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

พืชพรรณเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	82.15
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพในพื้นที่ดีขึ้น	80.51
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินพื้นที่เพิ่มขึ้น	80.85
1.3 พันธุ์พืชในพื้นที่เพิ่มขึ้น	82.12
1.4 พันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่เพิ่มขึ้น	77.10
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	17.85

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 81.45 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยทุกรายนำไปใช้ต่อในเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่ ไก่พื้นเมืองพัฒนาสู่ระบบอินทรีย์ การเพาะเลี้ยงปลาตุ๋นเทศและกบนา และการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในส่วนที่ยังไม่นำความรู้/ปัจจัยการผลิตมาใช้ต่อเนื่อง อีกร้อยละ 18.55 เนื่องจากไม่มีเวลา และไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้อย่างครบถ้วน (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

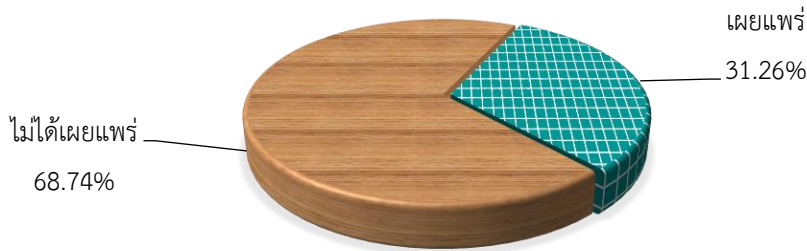
ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อ

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้ต่อ	รวม
1. ด้านพืช	95.88	4.12	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาดิน	95.15	4.85	100.00
5. ด้านบัญชี	68.54	31.46	100.00
6. ด้านแปรรูปผลผลิต	78.95	21.05	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ภาพรวม	81.45	18.55	100.00

หมายเหตุ : นำไปใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 31.26 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่/ไก่พื้นเมืองระบบอินทรีย์ การเลี้ยงปลาอุกอุยเทศและกบนา การทำ การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการปรับปรุงบำรุงดิน ในส่วนที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ ขยายต่อบุคคลอื่น ร้อยละ 68.74 ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา และมีความรู้และประสบการณ์อยู่แล้ว (ภาพที่ 3) สรุปลผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 64.15 ที่ค่าคะแนน 4.56 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 31.25 พึงพอใจมาก และร้อยละ 4.60 พึงพอใจปานกลาง

สรุปลผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 72.67 ที่ค่าคะแนน 4.67 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 21.33 พึงพอใจมาก และร้อยละ 6.00 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 9)

สรุปลผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	63.33	26.67	10.00	-	-	4.53	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	76.67	16.67	6.66	-	-	4.70	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	70.00	20.00	10.00	-	-	4.60	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	76.67	20.00	3.33	-	-	4.73	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	76.67	23.33	-	-	-	4.77	มากที่สุด
เฉลี่ย	72.67	21.33	6.00	-	-	4.67	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า ทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม ทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต ทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ ทั้งหมด 18 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 14 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ จังหวัดระยอง ผ่านตัวชี้วัด 28 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 87.50

ตารางที่ 10 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	18	14	77.78
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	32	28	87.50

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 การติดตามและประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ ทั้งองค์ความรู้ในการผลิตและการแก้ไขปัญหาหากเกิดผลกระทบจากโรค/แมลงระบาด

4.2 งบประมาณที่ได้รับมาดำเนินการของบางหน่วยงานไม่เพียงพอ

4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนในการตรวจวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินให้มากขึ้น และผลักดันให้ตั้งจัดกลุ่มการผลิตปุ๋ยสั่งตัดเพื่อจำหน่ายสามารถสร้างรายได้ และลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร

4.4 การประชาสัมพันธ์ของโครงการ ส่วนใหญ่เกษตรกรได้รับทราบจากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรได้รับการเข้าถึงการสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต ควรเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายมากขึ้น

4.5 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขอสนับสนุนการจัดตั้งแปลงเรียนรู้ หรือแปลงสาธิตในระดับหมู่บ้าน พร้อมทั้งคัดเลือกเกษตรกรที่มีศักยภาพเป็นต้นแบบในการเรียนรู้

โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ลุ่มน้ำป่าย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. สาระสำคัญของโครงการ

1. วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมตามแนวพระราชดำริ การอยู่ร่วมกันของคนและป่าอย่างสมดุลยั่งยืน
2. เพื่ออนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
3. เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำให้พออยู่พอกินและพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพื่อก้าวไปสู่การเหลือกินเหลือใช้
4. เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเข้าถึงบริการพื้นฐาน ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงปลอดภัยและคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
5. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ผลการติดตามโครงการ ปี 2566

เป้าหมาย : เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ 14 กลุ่มบ้าน 4 ตำบล ในอำเภอ

เมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอป่าย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยงาน : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงกลาโหม สำนักนายกรัฐมนตรี ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แต่ละโครงการ

งบประมาณ : ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 จำนวน 1,285,302.50 บาท

วัตถุประสงค์การติดตาม : เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการ

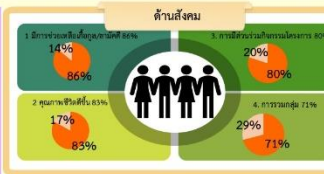
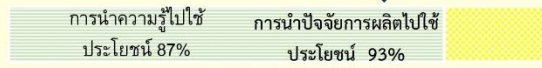
วิธีการติดตาม : เก็บรวบรวมข้อมูลการส่งเสริมและฝึกอบรม โดยการสำรวจประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 8 หน่วยงาน (10 หลักสูตร) และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 80 ราย

2.1 ผลผลิต

- การอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร จำนวน 10 สูตร
- เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวม 251 ราย

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

9. ข้อค้นพบ

- 1) ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้มากกว่าการเพิ่มรายได้
- 2) มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน บางกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง
- 3) มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 4) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมฝึกอบรมไม่ทั่วถึง

10. ข้อเสนอแนะ

- 1) กสท. ควรส่งเสริมการอบรมองค์ความรู้ที่หลักที่สามารถต่อยอดไปสู่การเพิ่มรายได้
- 2) กสท. ควรส่งเสริมการจัดตั้งแปลงต้นแบบ /แปลงขยายผล ให้ครบทุกหมู่บ้าน
- 3) ปศ. ควรส่งเสริม / สนับสนุนพันธุ์สัตว์ที่เกษตรกรในพื้นที่สนใจ
- 4) กสส. และ กสท. ส่งเสริมให้มีการดำเนินกิจกรรมการรวมกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
- 5) ทุกหน่วยงานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมควรบูรณาการการวางแผนการส่งเสริม / ฝึกอบรมระหว่างหน่วยงาน

นางเจนธิชา ชัยชาญ
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1
E-mail : evacm.zone1@gmail.com

เอกสาร

สรุปผลการติดตามโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในระหว่างวันที่ 3 - 5 มีนาคม 2549 ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับหน่วยงานที่เฝ้ารับเสด็จ โดยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรที่อยู่อาศัย บนพื้นที่สูงได้ตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้ น้ำและดิน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และให้พสกนิกร เหล่านี้สามารถดำรงชีพอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำ โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ในลักษณะการขยายผลการดำเนินงาน ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปยังชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียงในพื้นที่ลุ่มน้ำ 11 แห่ง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมตามแนวพระราชดำริการอยู่ ร่วมกันของคน และป่าอย่างสมดุลยั่งยืน

1.2.2 เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ลุ่มน้ำ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.2.3 เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ ให้พออยู่พอกิน และพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพื่อก้าวไปสู่การเหลือกินเหลือใช้

1.2.4 เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาส เข้าถึงบริการพื้นฐาน ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงปลอดภัยและคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.2.5 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการในการ ดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการโครงการรักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่ ลุ่มน้ำปาย มีพื้นที่ดำเนินการ 14 กลุ่มบ้าน 4 ตำบล 2 อำเภอ

1.4 งบประมาณ จำนวน 1,290,000 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) จำแนกเป็น ส่งเสริม และฝึกอบรม 1,240,000 บาท และปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำลงสู่ธรรมชาติ การสร้างฝายชะลอน้ำ และการ จัดทำแผน 50,000 บาท

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงกลาโหม สำนักนายกรัฐมนตรี โดยการสนับสนุนของสำนักราชเลขาธิการ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แต่ละโครงการ

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่ลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ดำเนินการ 14 กลุ่มบ้าน 4 ตำบล 2 อำเภอ

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สืบค้นด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย รวม 8 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 80 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ

ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ามากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = (\text{คะแนนมาก}-\text{คะแนนน้อย})/\text{จำนวนระดับ}$$

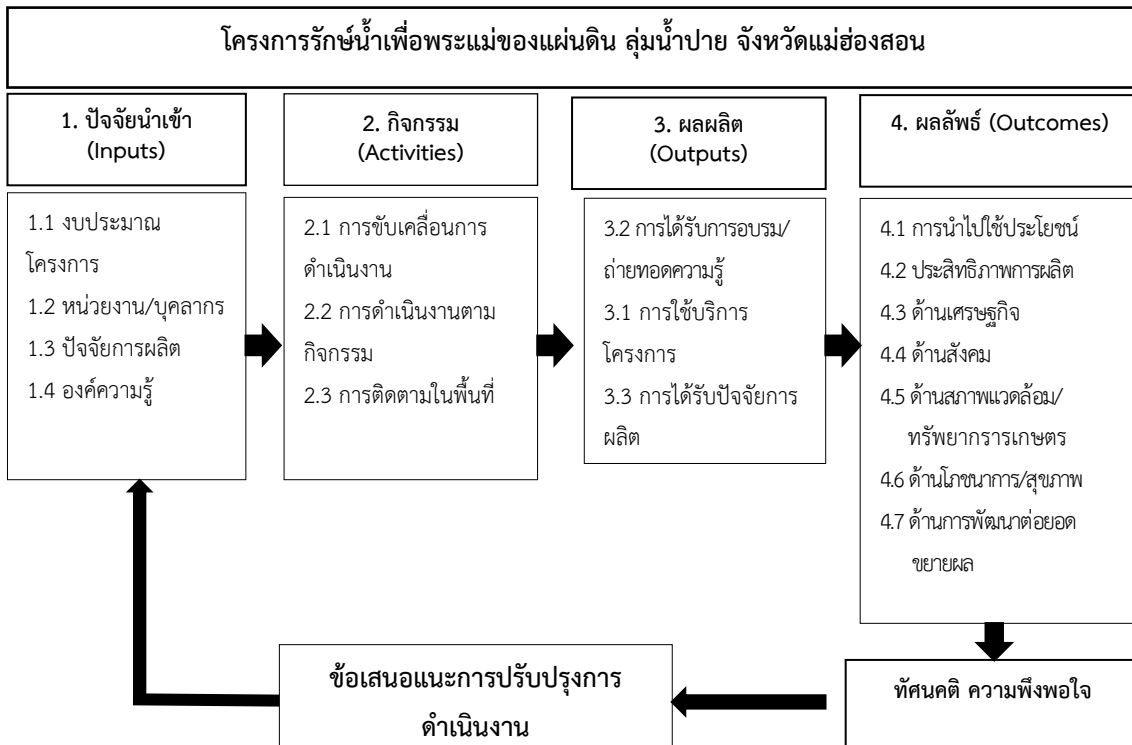
$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = (5-1) / 5$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่ลุ่มน้ำปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 1,285,302.50 บาท ครบตามเป้าหมาย โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 44,280 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 19,000 บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 55,000 บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดแม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 56,267.50 บาท สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 1,045,000 บาท สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์แม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 4,560 บาท สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 13,600 บาท ศูนย์พัฒนาราชภูรบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน เบิกจ่าย 47,595.00 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ดำเนินการ 1 คณะ โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน มีหน่วยงานระดับจังหวัดร่วมเป็นอนุกรรมการ 44 ราย มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากำหนดกรอบแนวทาง กำกับดูแลการดำเนินงานโครงการการจัดทำแผนแม่บท และการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการให้สอดคล้องกับแนวทางพระราชดำริและพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตามโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” และมีคณะทำงาน 1 คณะ โดยมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นประธานคณะทำงาน มีหน่วยงานระดับจังหวัดร่วมเป็นคณะทำงาน 36 ราย มีหัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นเลขานุการและเลขานุการคณะทำงาน มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการ/กิจกรรมดำเนินงานสนองพระราชดำริตามยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท ฯ ขยายผลการดำเนินงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและจัดทำรายงานผล และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะอนุกรรมการฯ มอบหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะอนุกรรมการ / 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครบตามเป้าหมาย โดยกรมประมงสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 6,000 ตัว กรมพัฒนาที่ดิน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำครอบคลุมพื้นที่ 150 ไร่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรในด้านพืช และประมง

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด เนื่องจากไม่มีการสนับสนุนปัจจัยด้านปศุสัตว์

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรม เรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้าและไม้กวาดทางมะพร้าว การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การผลิตพืชผักปลอดภัย จัดทำแปลงต้นแบบในพื้นที่ เกษตรกร (แปลงขยายผล) การลดใช้สารเคมี การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ สร้างจิตสำนึกการรักสถาบัน/ฝึกกำลังประชาชนเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตและเพิ่มทักษะด้านการเกษตรแบบบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการรวมกลุ่ม ตามหลักสหกรณ์ การผลิตพืชสมุนไพร และการแปรรูปพืชสมุนไพร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 10 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วม ดำเนินโครงการ 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถ่ายทอดความรู้ ด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมทั้งการป้องกันไฟป่าและการสร้างจิตสำนึก การรักสถาบัน 30 ราย

2) สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านพืช และการแปรรูป 75 ราย

3) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแม่ฮ่องสอน ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 14 ราย

4) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดแม่ฮ่องสอน ปลอยพันธุ์สัตว์น้ำ 40,000 ตัว ส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด 20 ราย พร้อมสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ อาหารปลา ปลาสดกรองบ่อ และจัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตด้านการประมง

5) สถานีพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ทำการเกษตร และการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืช 4 ราย ครอบคลุมพื้นที่ 150 ไร่

6) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์แม่ฮ่องสอน สอนแนะ กำกับและแนะนำการจัดทำ บัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 13 ราย

7) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ถ่ายทอดความรู้ด้านหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการของสหกรณ์ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์/สินค้าเกษตรพื้นถิ่น 41 ราย

8) ศูนย์พัฒนาราชภูรบนพื้นที่สูงจังหวัดแม่ฮ่องสอน อบรมและส่งเสริมอาชีพ การทำไม้กวาดดอกหญ้าและไม้กวาดทางมะพร้าว 55 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 251 ราย ร้อยละ 107.73 จากเป้าหมาย 233 ราย โดยได้รับการส่งเสริมอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้าและไม้กวาดทางมะพร้าว 55 ราย การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 4 ราย การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ 20 ราย การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช การผลิตพืชผักปลอดภัย 50 ราย การจัดทำแปลง ดันแบบในพื้นที่เกษตรกร (แปลงขยายผล) 50 ราย การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ 12 ราย การสร้างจิตสำนึกการรักสถาบัน/ฝึกกำลังประชาชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และเพิ่มทักษะด้านการเกษตรแบบบูรณาการ 30 ราย การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการรวมกลุ่ม ตามหลักสหกรณ์ 41 ราย การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของ พื้นที่ 50 ราย และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปทางการเกษตร 25 ราย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 233 ราย

ตารางที่ 1 การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2566

รายการ	ผลการดำเนินงาน		
	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. การส่งเสริมอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้าและไม้กวาดทางมะพร้าว	38	55	144.74
2. การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4	4	100.00
3. การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	20	20	100.00
4. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช การผลิตพืชผักปลอดภัย	4	4	100.00
5. การจัดทำแปลงดันแบบในพื้นที่เกษตรกร (แปลงขยายผล)	10	10	100.00
6. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	12	12	100.00
7. การสร้างจิตสำนึกการรักสถาบัน	30	30	100.00
8. การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการรวมกลุ่มตามหลักสหกรณ์	40	40	100.00
9. การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสม	50	50	100.00
10. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปทางการเกษตร	25	25	100.00
รวม	233	251	107.73

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.2 ระดับความเข้าใจของเกษตรกร เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ ร้อยละ 72.11 ที่ค่าคะแนน 4.66 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 22.45 มีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 4.76 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 0.68 มีความรู้ความเข้าใจน้อย (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	69.05	28.57	2.38	-	-	4.67	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	63.64	18.18	18.18	-	-	4.45	มากที่สุด
3. ด้านประมง	84.62	15.38	-	-	-	4.85	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	72.22	22.22	5.56	-	-	4.67	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	61.54	23.08	7.69	7.69	-	4.38	มากที่สุด
6. ด้านสหกรณ์	33.33	58.34	8.33	-	-	4.25	มากที่สุด
7. ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
7. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	92.86	3.57	3.57	-	-	4.89	มากที่สุด
เฉลี่ย	72.11	22.45	4.76	0.68	-	4.66	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 97 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับพันธุ์ไม้ผล สารชีวภัณฑ์ และแหวนแดง พันธุ์ปลาดุก อาหารปลา พลาสติกรองบ่อ ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และโดโลไมท์ สมุดบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน ด้ายสำหรับทอผ้า วัสดุทำไม้กวาดดอกหญ้า และไม้กวาดทางมะพร้าว เป็นต้น ส่วนเกษตรกรอีก 154 ราย ไม่ได้รับปัจจัยสนับสนุนเนื่องจากเป็นการอบรมความรู้เท่านั้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 97 ราย

3.3.4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 66.67 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.61 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 27.59 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 4.60 พึงพอใจมาก (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	47.37	47.37	5.26	-	-	4.42	มากที่สุด
2. ด้านประมง	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
3. ด้านพัฒนาที่ดิน	85.19	11.11	3.70	-	-	4.81	มากที่สุด
4. ด้านบัญชี	33.33	44.45	22.22	-	-	4.11	มาก
5. ด้านสหกรณ์	37.50	50.00	12.50	-	-	4.25	มากที่สุด
5. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	88.89	11.11	-	-	-	4.89	มากที่สุด
ภาพรวม	66.67	27.59	5.75	-	-	4.61	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 86.78 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยทุกรายนำไปใช้ประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจพอเพียงและอาชีพเสริม ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การทำไม้กวาดดอกหญ้า/ไม้กวาดก้านมะพร้าว ด้านพืช ร้อยละ 95.24 เรื่องการผลิตพืชผักปลอดภัย ไล่เดือนฝอย แหนแดงเชื้อแบคทีเรีย BT เป็นต้น ด้านประมง ร้อยละ 87.50 การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก ด้านสหกรณ์ ร้อยละ 83.33 การรวมกลุ่มสหกรณ์ทอผ้าผลิตและแปรรูปโกโก้ ด้านพัฒนาที่ดิน ร้อยละ 83.33 การปรับพื้นที่และปรับสภาพดิน ด้านบัญชี ร้อยละ 60.00 การจัดบันทึกบัญชี และด้านปศุสัตว์ร้อยละ 50.00 การผลิตอาหารและการเลี้ยง ไก่ สุกร ในส่วนที่ยังไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 13.22 เนื่องจากไม่มีเงินทุน/วัตถุดิบ ไม่มีเวลา และสูงอายุ (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	95.24	4.76	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	50.00	50.00	100.00
3. ด้านประมง	87.50	12.50	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	83.33	16.67	100.00
5. ด้านบัญชี	60.00	40.00	100.00
6. ด้านสหกรณ์	83.33	16.67	100.00
7. เศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
8. ส่งเสริมอาชีพ	100.00	-	100.00
ภาพรวม	86.78	13.22	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 93.10 มีนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แล้ว ส่วนอีกร้อยละ 6.90 ยังไม่นำไปให้ประโยชน์ร้อยละ 6.90 เนื่องจากรายได้ครัวเรือนน้อย ขาดแรงจูงใจ เป็นต้น (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านประมง	100.00	-	100.00
3. ด้านพัฒนาที่ดิน	96.30	3.70	100.00
4. ด้านบัญชี	44.44	55.56	100.00
5. ด้านสหกรณ์	100.00	-	100.00
6. ส่งเสริมอาชีพ	100.00	-	100.00
ภาพรวม	93.10	6.90	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สิ้นค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรรมมีผลผลิตเฉลี่ย 562.36 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 564.14 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 1.79 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.32 เนื่องจากส่วนใหญ่ยังปลูกแบบเดิม จึงมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์น้อย

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 61.25 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ปรับเปลี่ยนมาบริโภคผลผลิตในครัวเรือน อาทิ ข้าว พืชผักสวนครัว สมุนไพร ไข่ ปลา ในส่วนที่อีกร้อยละ 38.75 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 4,165.31 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 40.93 โดยมาจากการบริโภคปลาเฉลี่ย 2,000.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากพืชผัก สมุนไพร เป็นต้น เฉลี่ย 1,450.00 บาทต่อครัวเรือนต่อ จากไก่ ไข่ไก่ เฉลี่ย 560.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการทอผ้าใช้เอง การทำไม้กวาด และการทำยาหม่อง ยาเหลือง และยากันยุง ส่งผลให้รายจ่ายลดลง 155.31 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 53.96 (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 6 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	6,316.67	4,866.67	-1,450.00	- 22.96
2. ด้านประมง	2,916.67	916.67	-2,000.00	- 68.57
3. ด้านปศุสัตว์	650.00	90.00	-560.00	- 86.15
3. ด้านอื่นๆ	287.81	132.50	-155.31	- 53.96
รวม	10,171.14	6,005.83	-4,165.31	-40.93

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 42.50 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต จากการทำการเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน ใช้สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยหมัก ปลาชนิด และอาชีพเสริม เป็นต้น รวมถึงในปี 2566 ราคาข้าวปรับสูงขึ้นส่งผลให้ได้รับรายได้เพิ่มขึ้นส่วนอีกร้อยละ 57.50 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตส่วนใหญ่เน้นบริโภคในครัวเรือน รวมถึงผลผลิตที่ได้ไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,337.63 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.00 (ปี 2565 รายได้ 48,200.47 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 52,538.10 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการจำหน่ายผลผลิตพืชเฉลี่ย 2,982.86 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.66 จากการทอผ้า ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น 1,021.43 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.57 (ปี 2565 รายได้ 3,043 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 4,064.29 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) และด้านประมง 333.34 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 97.09 เนื่องจากที่ผ่านมาเกษตรกรที่ผ่านการอบรมไม่เคยมีรายได้จากการประมง (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

ตารางที่ 8 รายได้จากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	44,814.29	47,797.14	2,982.86	6.66
2. ด้านประมง	343.33	676.67	333.34	97.09
3. ด้านอื่น ๆ (ทอผ้า)	3,043 .00	4,064.29	1,021.43	33.57
รวม	48,200.47	52,538.10	4,337.63	9.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 36.25 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรที่จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ ในส่วนอีกร้อยละ 63.65 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายทางการเกษตรน้อยอยู่แล้ว

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 2,456.43 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 20.42 โดยมาจากการลดการใช้สารเคมีเฉลี่ย 900.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 831.43 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ค่าพันธุ์เฉลี่ย 250.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ค่าสารกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 245.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยและการผลิตอาหารสัตว์เฉลี่ย 200.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 9 ค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี	3,650.00	2,788.57	-861.43	- 23.60
2. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก	1,450.00	1,250.00	-200.00	- 13.79
3. ลดค่าสารกำจัดศัตรูพืช	428.75	183.75	-245.00	- 57.14
4. ลดค่าพันธุ์	1,000.00	750.00	-250.00	- 25.00
5. ลดการใช้สารเคมี	5,500.00	4,600.00	-900.00	- 16.36
รวม	12,028.75	9,572.32	-2,456.43	- 20.42

ที่มา : จากการสำรวจ

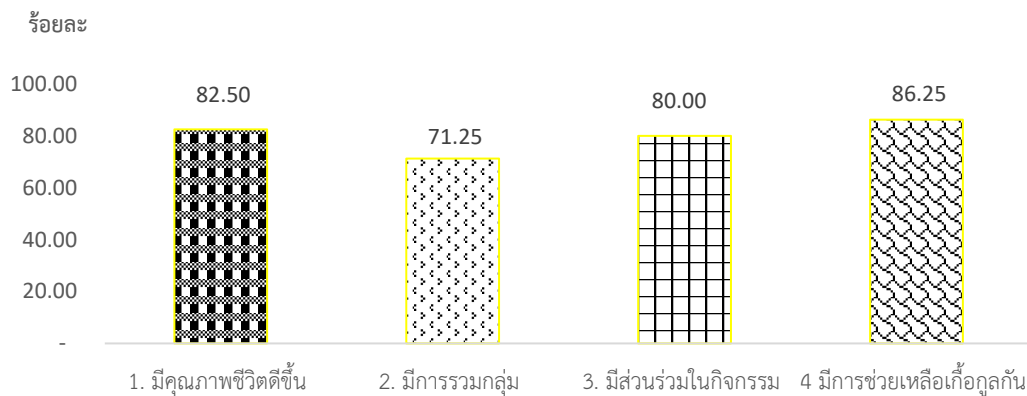
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 82.50 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีรายได้เสริม เป็นต้น ร้อยละ 71.25 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ทอผ้า แปรรูปสมุนไพร จักสาน เป็นต้น ร้อยละ 80.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันปลูกป่า ฝักระวังไฟฟ้าและการทำแนวกันไฟ เป็นต้น ร้อยละ 86.25 มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสามัคคี โดยแบ่งปันผลผลิต สอดส่องดูแลรักษาชุมชน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 81.48 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 62.96 เห็นว่าดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น เกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น รองลงมา พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 25.93 พันธุ์พืชมากขึ้นร้อยละ 14.81 และมีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.70 ในส่วนอีกร้อยละ 18.52 ที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังทำการเกษตรแบบเดิม มีการใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักอยู่แล้ว เป็นต้น (ตารางที่ 9)

สรุปผล มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	81.48
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	62.96
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	25.93
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	14.81
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	3.70
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	18.52

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คริวเรือนเกษตรร้อยละ 97.50 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก โดยบริโภคพืชผักสวนครัว ไข่ ปลา ข้าว และผลไม้ ส่วนที่เหลือร้อยละ 2.50 มีอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค 3 มื้อ ในส่วนการมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ ร้อยละ 80.00 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ จากข้าว ปลา ถั่ว งา ผักพื้นบ้าน สมุนไพร เป็นต้น (ตารางที่ 10)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

อาหารจากในชุมชนน้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม

ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 11 การบริโภคอาหารของครัวเรือนเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มือหลัก	
1.1 ครบ 3 มือ	97.50
1.2 ไม่ครบ 3 มือ	2.50
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	80.00
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	20.00
3. ร้อยละของอาหารที่ครัวเรือนบริโภคมาจากแหล่งอาหารในชุมชน	
3.1 อาหารมาจากในชุมชนร้อยละ 80 ขึ้นไป	81.25
3.2 อาหารมาจากในชุมชนน้อยกว่าร้อยละ 80	18.75

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 81.63 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยทุกรายน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และรวมกลุ่มสหกรณ์ทอผ้า ผลิตและแปรรูปโกโก้ ร้อยละ 93.75 การทำไม้กวาด ร้อยละ 85.71 การปรับพื้นที่ และปรับสภาพดิน การจดบันทึกบัญชีรายรับ-จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 75.00 การผลิตอาหารและการเลี้ยงปศุสัตว์ ร้อยละ 72.50 การผลิตพืชผักปลอดภัย การใช้ชีวภัณฑ์ ร้อยละ 62.50 การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก ส่วนร้อยละ 18.37 ยังไม่นำความรู้ / ปัจจัยการผลิตมาใช้ต่อเนื่องเนื่องจากขาดเงินทุนในการปฏิบัติต่อยอด (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 11 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

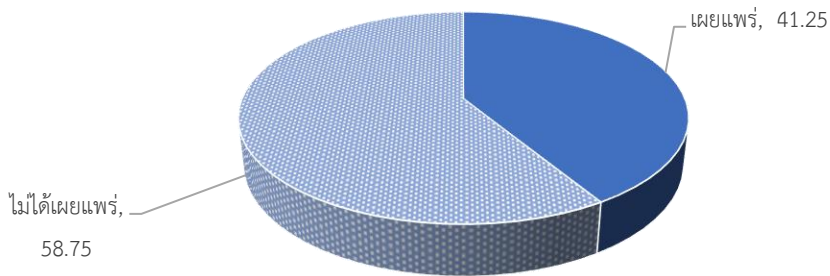
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	72.50	27.50	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	75.00	25.00	100.00
3. ด้านประมง	62.50	37.50	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	85.71	14.29	100.00
5. ด้านบัญชี	85.71	14.29	100.00
6. ด้านสหกรณ์	100.00	-	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
8. ด้านส่งเสริมอาชีพ	93.75	6.25	100.00
ภาพรวม	81.63	18.37	100.00

หมายเหตุ : นำไปใช้ต่อมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ เกษตรกรร้อยละ 41.25 มีการนำความรู้ที่นำไปเผยแพร่ต่อผู้อื่นในเรื่องการทอผ้า การทำไม้กวาดดอกหญ้า การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก การใช้สารชีวภัณฑ์ การผลิตพืชผักสมุนไพรและการแปรรูป การเลี้ยงปลาตุกในบ่อพลาสติก เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 58.75 ที่ยังไม่มี การนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า ไปอบรมและมีความรู้เหมือนกัน (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 73.75 ที่ค่าคะแนน 4.70 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจมาก ร้อยละ 22.25 และพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 4.00 (ตารางที่ 12)

สรุปผล ความพึงพอใจด้านหลักสูตรอบรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ความพึงพอใจด้านวิทยากร/การถ่ายทอดความรู้ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ความพึงพอใจด้านสถานที่จัดอบรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ความพึงพอใจด้านการดำเนินงานโครงการ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	55.00	37.50	7.50	-	-	4.48	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	78.75	18.75	2.50	-	-	4.76	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	85.00	12.50	2.50	-	-	4.83	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	82.50	15.00	2.50	-	-	4.80	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	67.50	27.50	5.00	-	-	4.63	มากที่สุด
เฉลี่ย	73.75	22.25	4.00	-	-	4.70	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่ลุ่มน้ำบาย (ท่าโป่งแดง) ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 13)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 13 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่ลุ่มน้ำบาย (ท่าโป่งแดง) ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผ่านตัวชี้วัด 30 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 37 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 83.33

ตารางที่ 14 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	4	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	19	13	68.42
5. ความพึงพอใจ	5	5	100.00
ภาพรวม	36	30	83.33

ที่มา : จากการสำรวจ

4 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

4.1.1 ผลจากการส่งเสริมและฝึกอบรม พบว่า สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้มากกว่า การเพิ่มรายได้ รวมถึงด้านประสิทธิภาพการผลิตพืชสำคัญ เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยังไม่สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากยังปลูกแบบเดิม มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ไม่ต่อเนื่อง รวมถึงในปีที่ผ่านมาพื้นที่เป้าหมายโครงการประสบปัญหาน้ำท่วมส่งผลให้ผลผลิตบางส่วนเสียหาย

4.1.2 ด้านการรวมกลุ่ม เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน แต่กลุ่มที่จัดตั้ง บางกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง จึงมีการร่วมทำกิจกรรมร่วมกันน้อย ได้แก่ การแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้ การบริหารจัดการการผลิตและการตลาดร่วมกันน้อย / ไม่มีการดำเนินการต่อเนื่อง

4.1.3 ชุมชนมีความสามัคคี มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการเฝ้าระวังไฟฟ้า ทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น สามารถเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับดินของป่าต้นน้ำ

4.1.4 ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเดินทางลำบาก ทำให้การประชาสัมพันธ์ หลักสูตร / กิจกรรมที่อบรมยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากพื้นที่หมู่บ้านของเกษตรกรอยู่ห่างกัน ส่งผลให้เกษตรกร บางส่วนไม่ทราบกำหนดการในการเข้ารับการอบรมความรู้ในหลักสูตร / กิจกรรมที่มีความสนใจ

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 กรมส่งเสริมการเกษตร ควรส่งเสริมการอบรมองค์ความรู้ที่สามารถต่อยอดไปสู่การเพิ่มรายได้ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชหลักในพื้นที่ เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การแปรรูป และการสร้างอาชีพเสริม รวมถึงบูรณาการกรมส่งเสริมสหกรณ์ในการส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง เพื่อร่วมกันผลิตสินค้า ตลอดจนเสริมองค์ความรู้ด้านการผลิต และการจัดหาตลาดร่วมกัน

4.2.2 กรมส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมการจัดตั้งแปลงต้นแบบ / แปลงขยายผลให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านเป้าหมาย เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าไปศึกษาดูงานผู้ที่ประสบความสำเร็จได้อย่างสะดวก รวมถึงเป็นจุดสาธิตและถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในชุมชนได้

4.2.3 กรมปศุสัตว์ ควรส่งเสริม / สนับสนุนไก่พันธุ์ไข่ และสุกร เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายเงินสดในการบริโภคอาหารของครัวเรือน สามารถเพิ่มการบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ รวมถึงเป็นรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

4.2.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร ควรส่งเสริมให้มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องในการรวมกลุ่มเกษตรกร ในการต่อยอดการอบรมพัฒนาทักษะ การวางแผนกิจกรรมในกลุ่มร่วมกัน การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิต การสร้างเครือข่ายและการสนับสนุนการตลาดร่วมกัน เป็นต้น

4.2.5 ทุกหน่วยงานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมควรบูรณาการการวางแผนการส่งเสริม / ฝึกอบรมระหว่างหน่วยงานร่วมกัน โดยเน้นการอบรมแบบครบวงจรตั้งแต่กระบวนการผลิตถึงการตลาดเพื่อให้เกิดผลลัพธ์แก่เกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นเกษตรกรที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเป็นลำดับแรก

โครงการ รั้งน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ลุ่มน้ำลี้ จังหวัดอุดรดิตถ์

1. สาระสำคัญของโครงการ

• วัตถุประสงค์โครงการ :

1. เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสม
2. เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
3. เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำเข้าถึงโอกาสพื้นฐาน
5. เพื่อบูรณาการดำเนินงานบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ

เป้าหมาย : ตำบลน้ำหมัน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์
จำนวน 8 หมู่บ้าน

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

1. การอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 353 ราย
2. ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.30)
3. การได้รับปัจจัยการผลิต จำนวน 323 ราย
4. ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จากโครงการ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.67)

- **หน่วยงาน :** สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- **งบประมาณ :** 1,738,410 บาท
- **วัตถุประสงค์การติดตาม :**

1. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอข้อคิดเห็น

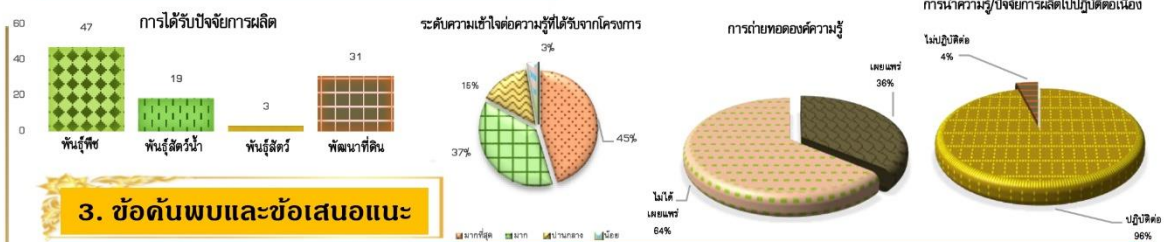
วิธีการติดตาม : 1) สํารวจด้วยตัวอย่างและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

1. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 91
2. ด้านประสิทธิภาพการผลิต (สินค้าข้าว) เพิ่มขึ้น 50 กก./ไร่
3. ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่ายเฉลี่ย 2,798 บาท/ครัวเรือน/ปี
4. ด้านสังคม มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร้อยละ 78
5. ด้านสภาพแวดล้อม ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 82

2.3 ความพึงพอใจ

การดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุดร้อยละ 74

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 กรมการข้าว ควรส่งเสริมและพัฒนาในการยกระดับผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกร **เนื่องจากผลผลิตข้าวยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ**ที่สามารถเพิ่มได้ โดยการปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- 3.2 กรมประมง ควรส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ในการขยายพันธุ์สัตว์น้ำและพันธุ์สัตว์น้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสร้างความหลากหลายให้แก่ระบบนิเวศ
- 3.3 หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันในการบริหารจัดการ งบประมาณ และช่วงเวลาในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายงบประมาณ และระยะเวลาที่เหมาะสม

ชื่อผู้ติดตาม นายวาริท ชุสกุล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2

ส่วน วิจัยและประเมินผล
E-mail : vijazone2@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ลุ่มน้ำสี จังหวัดอุตรดิตถ์

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและ ทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 3 - 5 มีนาคม 2549 ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับ หน่วยงานที่เฝ้ารับเสด็จ โดยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรที่อยู่อาศัยบนพื้นที่สูงได้ตระหนักถึง ความสำคัญของต้นไม้ น้ำและดิน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และให้พสกนิกรเหล่านั้นสามารถดำรงชีพ อยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำโครงการ “รักษาน้ำเพื่อ พระแม่ของแผ่นดิน” เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ในลักษณะการขยายผลการดำเนินงานของโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริไปยังชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียงในพื้นที่ลุ่มน้ำ 11 แห่ง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมตามแนวพระราชดำริการอยู่ร่วมกัน ของคน และป่าอย่างสมดุลยั่งยืน

1.2.2 เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ลุ่มน้ำ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.2.3 เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ ให้พออยู่พอกิน และพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพื่อก้าวไปสู่การเหลือกินเหลือใช้

1.2.4 เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาส เข้าถึงบริการพื้นฐาน ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงปลอดภัยและคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.2.5 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการในการ ดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัด อุตรดิตถ์ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลน้ำหมัน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ 8 หมู่บ้าน

1.4 งบประมาณ จำนวน 1,928,510 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริม การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ตำบลน้ำหมัน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ 8 หมู่บ้าน

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และข้อมูลผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สืบค้นด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หน่วยงานละ 1 ราย รวม 11 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์จากโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 50 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงาน เป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ามากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

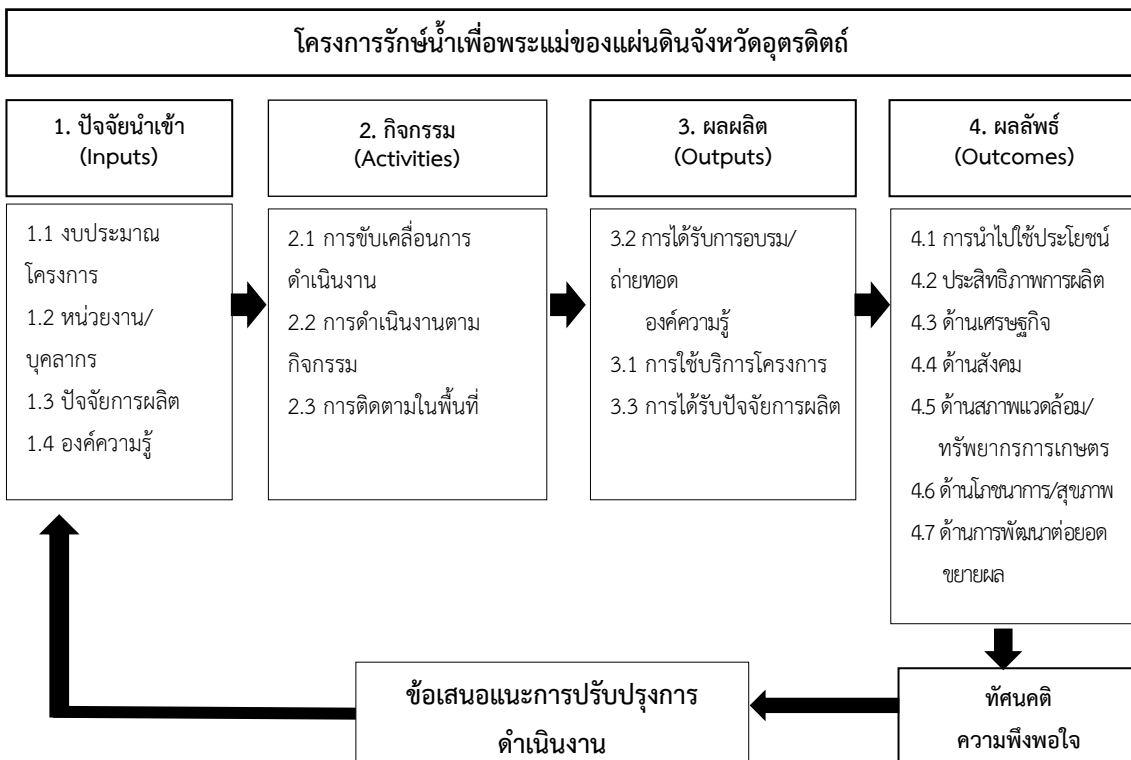
$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{5-1}{5} \\ \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= 0.8 \end{aligned}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปังบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดอุตรดิตถ์ (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 1,738,410 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 142,500 บาท กรมการข้าว เบิกจ่าย 256,000 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 41,100 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 17,400 บาท กรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 13,000 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 1,128,750 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 46,500 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 13,260 บาท และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เบิกจ่าย 80,000 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะอนุกรรมการโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดอุตรดิตถ์ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านอำนวยการโครงการ คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ และคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการระดับจังหวัด ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมพัฒนาที่ดินสาธิตการทำปุ๋ยน้ำหมักสูตรพระราชทาน 50 ตัน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพาะชำกล้าไม้ 5,000 กล้า กรมการข้าวสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมหม่อนไหม สนับสนุนวัสดุสำหรับการเลี้ยงไหมและการดูแลรักษาแปลงหม่อนในโรงเรียน กรมประมงสนับสนุนพันธุ์ปลาน้ำจืด กรมปศุสัตว์สนับสนุนไก่พื้นเมือง 40 ตัว พร้อมอาหารไก่พื้นเมือง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต มีการสนับสนุนปัจจัยด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์กรความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 12 หลักสูตร ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมการทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน การผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี การขยายเชื้อไตรโคเดอร์มา การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และการจัดทำแปลงด้านการเกษตร การเลี้ยงปลาในบ่อดิน การเลี้ยงสัตว์ปีกสู่เกษตรกร การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มชาวบ้านเพื่อการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมในชุมชน การทำน้ำพริกสำเร็จรูป แปรรูปเมล็ด

มะม่วงหิมพานต์ การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ การผลิตหม่อนผลสด และส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 13 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการจำนวน 10 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการจัดทำรายงานทุกไตรมาส และมีการจัดประชุมในพื้นที่จำนวน 3 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดวิธีขยายเชื้อไตรโคเดอร์มาแปลงต้นแบบ 33 ไร่ และแปลงขยายผล 25 ไร่ 58 ราย

2) กรมการข้าว ถ่ายทอดความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์สันป่าตอง 1 พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ปทุมธานี 1

3) กรมประมง ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (เลี้ยงปลาในบ่อดิน) และสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 60 ราย

4) กรมปศุสัตว์ สาธิตการเลี้ยงสัตว์ปีก 100 ตัว ผลิตลูกสัตว์ 1,000 ตัว ปลูกพืชอาหารสัตว์ 20 ไร่ สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4 ครั้ง 40 ราย และพัฒนาอาชีพเกษตรกร 3 กลุ่ม 30 ราย

5) กรมหม่อนไหม ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านหม่อนไหมให้แก่ ครู และนักเรียน และสนับสนุนวัสดุการเกษตรสำหรับการเลี้ยงไหม

6) กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ 150 ไร่ และสาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน 50 ตัน

7) กรมส่งเสริมการเกษตร ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ และส่งเสริมการจัดทำแปลงด้านการเกษตร 100 ราย

8) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มชาวบ้านให้แก่สมาชิกกลุ่มอาชีพทำข้าวกระยาสาร

9) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 100 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 353 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับอบรมด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) การทำน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมัก 153 ราย ด้านประมงการเลี้ยงปลาในบ่อดิน 60 ราย ด้านปศุสัตว์การเลี้ยงสัตว์ปีกสู่เกษตรกร 10 ราย ติดตามและขยายผลด้านการผลิตข้าว 30 ราย ความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ 100 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 353 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 45.29 ที่ค่าคะแนน 4.30 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 37.67 มีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 14.35 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 2.69 มีความรู้ความเข้าใจน้อย (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	64.00	36.00	-	-	-	4.64	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	48.84	37.21	13.95	-	-	4.35	มากที่สุด
3. ด้านประมง	68.18	31.82	-	-	-	4.68	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	7.14	28.57	42.86	21.43	-	3.17	ปานกลาง
6. ด้านสหกรณ์	18.18	59.09	22.73	-	-	3.95	มาก
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	69.70	18.18	12.12	-	-	4.58	มากที่สุด
8. ด้านการตลาด	34.48	48.28	17.24	-	-	4.17	มาก
9. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	37.50	62.50	-	-	-	4.38	มากที่สุด
เฉลี่ย	45.29	37.67	14.35	2.69	-	4.30	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 323 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยด้านพืชได้รับพันธุ์ไม้ เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นต้น 153 ราย ด้านปศุสัตว์ได้รับพันธุ์สัตว์ปีก อาหารสัตว์ 10 ราย ด้านประมงได้รับพันธุ์ปลานิล ปลาตะเพียน อาหารปลา เป็นต้น 60 ราย ด้านพัฒนาที่ดินได้รับปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. เป็นต้น 100 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 323 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 78.26 ที่ค่าคะแนน 4.67 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 17.39 พึงพอใจมาก และร้อยละ 4.35 พึงพอใจน้อย (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	80.95	19.05	-	-	-	4.81	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	57.14	28.57	14.29	-	-	4.43	มากที่สุด
3. ด้านประมง	90.91	9.09	-	-	-	4.91	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	63.64	27.27	9.09	-	-	4.55	มากที่สุด
5. ด้านสหกรณ์	75.00	12.50	12.50	-	-	4.63	มากที่สุด
ภาพรวม	78.26	17.39	4.35	-	-	4.67	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 91.47 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการปลูกพืชแบบผสมผสาน การผลิตเมล็ดพันธุ์ดี การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การเลี้ยงปลา เป็นต้น ในส่วนอีกร้อยละ 8.53 ยังไม่มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีเวลา เป็นผู้สูงอายุ เป็นต้น (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	92.00	8.00	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	90.70	9.30	100.00
3. ด้านประมง	95.45	4.55	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	90.00	10.00	100.00
5. ด้านการรวมกลุ่ม	89.66	10.34	100.00
ภาพรวม	91.47	8.53	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายมีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สิ้นค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 450 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 500 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 50 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.11 จากการดูแลรักษาที่ถูกต้อง ปรับปรุงบำรุงดิน และใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมมากขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรทุกรายสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากการบริโภคผลผลิตในแปลง เช่น ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา และไก่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 2,798.10 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 51.89 โดยมาจากข้าว และพืชผักสวนครัว เฉลี่ย 1,356.43 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาเฉลี่ย 1,016.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากไก่ ไช้ไก่ เฉลี่ย 425.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการบริโภคผลผลิตในแปลงเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	2,869.76	4,226.19	-1,356.43	47.27
2. ด้านปศุสัตว์	925.00	1,350.00	-425.00	45.95
3. ด้านประมง	1,597.22	2,613.89	-1,016.67	63.65
รวม	5,391.98	8,190.08	-2,798.10	51.89

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 87.50 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายยางพารา เงาะ ทุเรียน มะนาว พืชผักสวนครัว ไก่พื้นเมือง ปลานิล ปลาตุ๊ก เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 12.50 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากยังไม่ได้จำหน่าย และยังไม่ให้ผลผลิต เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 11,597.73 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.02 (ปี 2565 รายได้ 68,140.22 บาท ปี 2566 รายได้ 79,737.95 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืชเฉลี่ย 7,194.39 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านปศุสัตว์เฉลี่ย 3,183.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านประมงเฉลี่ย 1,220.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 6 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	59,740.22	66,934.62	7,194.39	12.04
2. ด้านปศุสัตว์	6,333.33	9,516.67	3,183.33	50.26
3. ด้านประมง	2,066.67	3,286.67	1,220.00	59.03
รวม	68,140.22	79,737.95	11,597.73	17.02

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 96.00 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์มากขึ้น ส่วนอีกร้อยละ 4.00 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากยังทำการเกษตรรูปแบบเดิม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 2,347.44 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 43.40 โดยมาจากการลดค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ที่ผลิตเองได้เฉลี่ย 1,226.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และอาหารสัตว์ได้เฉลี่ย 587.64 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ย 533.13 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ	1,363.47	1,951.11	587.64	43.10
2. ลดการใช้สารเคมี	1,051.88	1,585.00	533.13	50.68
3. ลดค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	2,993.33	4,220.00	1,226.67	40.98
รวม	5,408.68	7,756.11	2,347.44	43.40

ที่มา : จากการสำรวจ

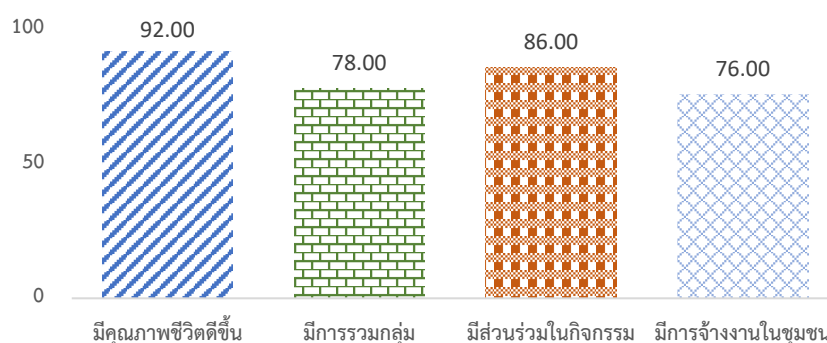
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 92.00 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน เป็นต้น ร้อยละ 78.00 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมปลูกผัก สมุนไพร เป็นต้น ร้อยละ 86.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการปลูกป่า ดูแลพื้นที่สาธารณะ เป็นต้น ร้อยละ 76.00 มีการจ้างแรงงานเกษตรโดยจ้างปลูก ใสปุ๋ย ฉีดยา เก็บเกี่ยว และตัดหญ้า (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ร้อยละของประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 82.00 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 87.80 พบว่า ดินมีความชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากเกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 70.73 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 85.37 จากการปล่อยปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น พันธุ์พืชมากขึ้น ร้อยละ 80.49 จากการสนับสนุนพันธุ์ผัก/กล้าไม้ต่าง ๆ และการมีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น และส่วนอีก ร้อยละ 18.00 ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังทำการเกษตรแบบใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ไม่นิยมใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ (ตารางที่ 8)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	82.00
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	87.80
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	70.73
1.3 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น	85.37
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	80.49
1.5 อื่น ๆ	7.32
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	18.00

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ทุกครัวเรือนเกษตรกรมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากการบริโภคโปรตีนจาก ไก่ ปลา ไข่ไก่ คาร์โบไฮเดรตจากข้าว แกลื้อแร่ จากพืชผัก วิตามินจาก ผลไม้ และไขมันจาก เนื้อสัตว์

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 96.00 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยร้อยละ 92.31 นำความรู้ด้านพืชมาใช้ในการปลูกพืชที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ ปลูกพืชแบบผสมผสาน เป็นต้น ร้อยละ 89.66 นำความรู้ด้านพัฒนาที่ดินมาใช้ในการเรื่องสารชีวภาพ ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน เป็นต้น ร้อยละ 84.00 นำความรู้ด้านปศุสัตว์มาใช้ในการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เป็ด เป็นต้น ในส่วนอีกร้อยละ 4.00 ยังไม่มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตที่ได้รับมาใช้ต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่ามีภาระในแปลงมาก ไม่มีเวลา ไม่สามารถต่อยอดความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับได้ เป็นต้น (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

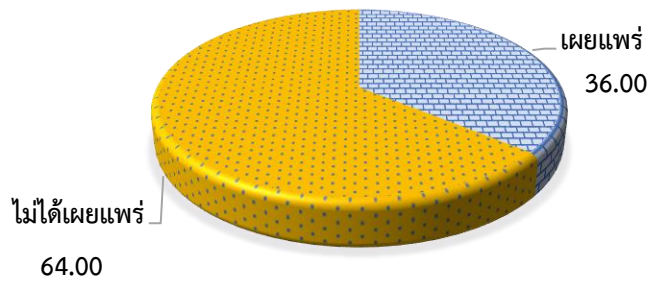
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้ต่อ	รวม
1. ด้านพืช	92.31	7.69	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	84.00	16.00	100.00
3. ด้านประมง	79.31	20.69	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	89.66	10.34	100.00
5. ด้านบัญชี	53.33	46.67	100.00
6. ด้านสหกรณ์	40.00	60.00	100.00
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	70.00	30.00	100.00
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	71.43	28.57	100.00
9. ด้านการตลาด	37.50	62.50	100.00
10. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	33.33	66.67	100.00
ภาพรวม	96.00	4.00	100.00

หมายเหตุ : นำมาใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ เกษตรกรร้อยละ 64.00 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ในเรื่องการปลูกไม้ผล การผลิตสารชีวภัณฑ์การผลิตสารชีวภาพ ส่วนอีกร้อยละ 36.00 ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากมีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 76.00 ที่ค่าคะแนน 4.74 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 22.00 พึงพอใจมาก และร้อยละ 2.00 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 73.60 ที่ค่าคะแนน 4.70 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 23.20 พึงพอใจมาก และร้อยละ 3.20 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	68.00	28.00	4.00	-	-	4.64	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	78.00	20.00	2.00	-	-	4.76	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	72.00	22.00	6.00	-	-	4.66	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	74.00	24.00	2.00	-	-	4.72	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	76.00	22.00	2.00	-	-	4.74	มากที่สุด
เฉลี่ย	73.60	23.20	3.20	-	-	4.70	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดอุตรดิตถ์ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 19 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดอุตรดิตถ์ ผ่านตัวชี้วัด 33 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 35 ตัวชี้วัด หรือคิดเป็นร้อยละ 94.29

ตารางที่ 11 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	19	90.48
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	35	33	94.29

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 กรมการข้าว ควรส่งเสริมและพัฒนาในการยกระดับผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกร ที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และกรมชลประทานควรพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมให้แก่เกษตรกร ในพื้นที่ โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ให้สามารถกักเก็บน้ำได้อย่างเพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

4.2 กรมประมง ควรส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ในการขยายพันธุ์สัตว์น้ำที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งอาหารแก่เกษตรกร และสร้างความหลากหลายให้แก่ระบบนิเวศ

4.3 ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรบูรณาการทำงานร่วมกันในการบริหารจัดการ งบประมาณ และช่วงเวลาในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายงบประมาณ และระยะเวลาที่เหมาะสม

4.4 ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีการดำเนินโครงการควรคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมทางด้านความสนใจ/เต็มใจ เข้าร่วมโครงการ และเวลาในการเข้าร่วมโครงการได้อย่างแท้จริง เนื่องจาก เกษตรกรบางส่วนอยู่ในวัยผู้สูงอายุ เกษตรกรบางรายมีภาระในแปลงค่อนข้างมาก ทำให้ไม่มีความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการทำให้ความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับไม่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือไม่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น

โครงการ รักรักษาเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ลุ่มน้ำภาค จังหวัดพิษณุโลก

1. สำระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

1. เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสม
2. เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
3. เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำเข้าถึงโอกาสพื้นฐาน
5. เพื่อบูรณาการดำเนินงานบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ

เป้าหมาย :

ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
จำนวน 11 หมู่บ้าน

- หน่วยงาน : สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- งบประมาณ : 12,732,175 บาท
- วัตถุประสงค์การติดตาม :

1. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอข้อคิดเห็น

วิธีการติดตาม :

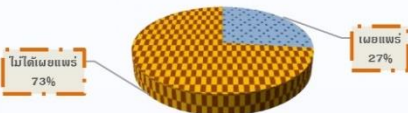
- 1) สํารวจด้วยตัวอย่างและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

1. การอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 335 ราย
2. ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.50)
3. การได้รับปัจจัยการผลิต จำนวน 300 ราย
4. ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.46)

การถ่ายทอดความรู้

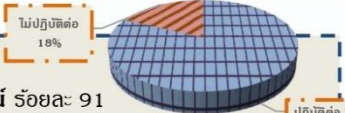

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

1. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 91
2. ด้านประสิทธิภาพการผลิต (สินค้าข้าว) เพิ่มขึ้น 60 กก./ไร่
3. ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่ายเฉลี่ย 2,299 บาท/ครัวเรือน/ปี
4. ด้านสังคม มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร้อยละ 84
5. ด้านสภาพแวดล้อม ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 86

2.3 ความพึงพอใจ

การดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุดร้อยละ 78

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 91

ด้านประสิทธิภาพการผลิต (สินค้าข้าว) เพิ่มขึ้น 60 กก./ไร่

ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่ายเฉลี่ย 2,299 บาท/ครัวเรือน/ปี

ด้านสังคม มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร้อยละ 84

ด้านสภาพแวดล้อม ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 86

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรที่มีความพร้อม และความสนใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจัง เพื่อให้เกษตรกรนำปัจจัยที่ได้จากการสนับสนุนไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และต่อยอดต่อไปได้
- 3.2 ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในด้านการผลิต และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรติดตามผลผู้ที่ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อให้ทราบถึงผลของการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ รวมถึงการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่เกษตรกรต่อไป

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นายลัทธพล กัลยาณมิตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2

ส่วน วิจัยและประเมินผล

E-mail : vijaizone2@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน จังหวัดพิษณุโลก

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 3 - 5 มีนาคม 2549 ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับหน่วยงานที่เฝ้ารับเสด็จ โดยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรที่อยู่อาศัยบนพื้นที่สูงได้ตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้ น้ำและดิน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และให้พสกนิกรเหล่านั้นสามารถดำรงชีพอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ในลักษณะการขยายผลการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปยังชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียงในพื้นที่ลุ่มน้ำ 10 แห่ง ใน 6 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย น่าน อุตรดิตถ์ และพิษณุโลก

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมตามแนวพระราชดำริการอยู่ร่วมกันของคน และป่าอย่างสมดุลยั่งยืน

1.2.2 เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.2.3 เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำให้พออยู่พอกิน และพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพื่อก้าวไปสู่การเหลือกินเหลือใช้

1.2.4 เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเข้าถึงบริการพื้นฐาน ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงปลอดภัยและคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.2.5 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดพิษณุโลกตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก 11 หมู่บ้าน

1.3.1 มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์

1.3.2 มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพและส่งเสริมการตลาดอย่างเป็นระบบ

1.3.3 ประชากรในพื้นที่เป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามความเหมาะสมของสภาวะแวดล้อม

ชุมชน

1.3.4 หน่วยงานภาครัฐสามารถบริหารจัดการโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 งบประมาณ จำนวน 12,732,175 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมชลประทาน สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามผลได้จากการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดจากการเข้าอบรม

2.1.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอข้อคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรม

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก 11 หมู่บ้าน

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และข้อมูลผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการจากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หน่วยงานละ 1 ราย 11 หน่วยงาน รวมตัวอย่าง 11 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์จากโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 45 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

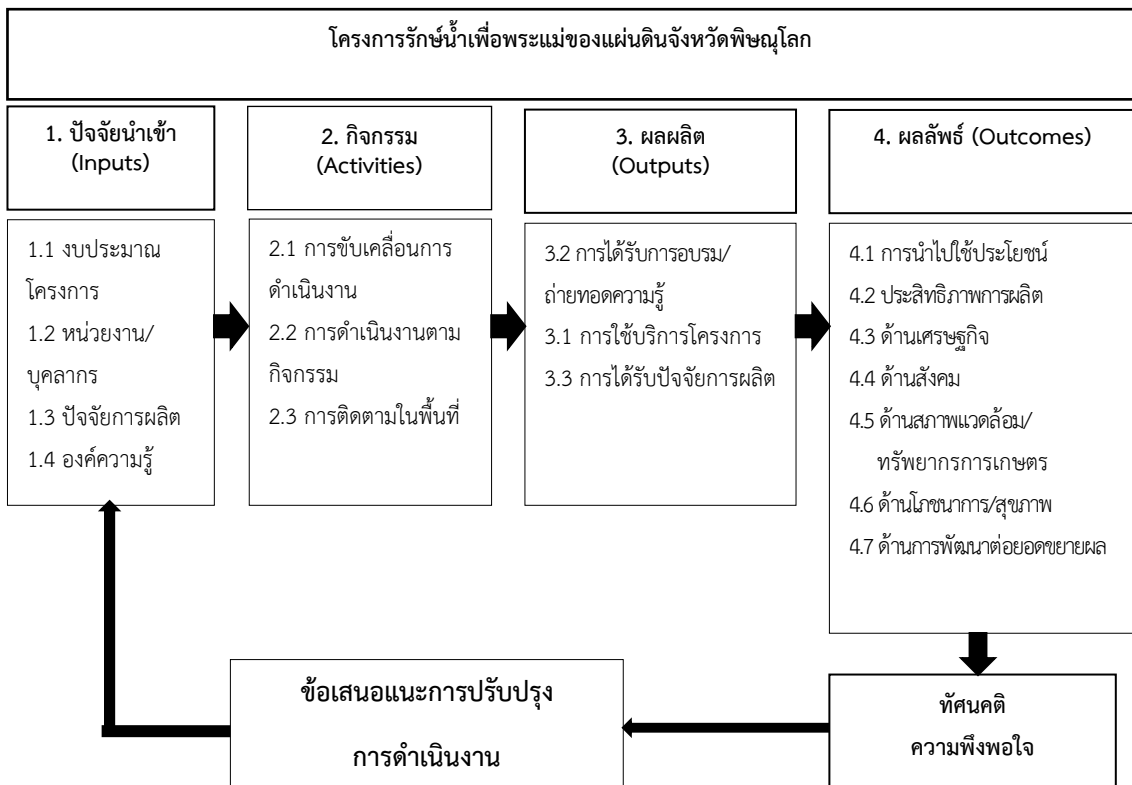
2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดพิษณุโลก (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณรวม 12,732,175 บาท ครบตามเป้าหมาย ดังนี้
 กรมชลประทาน 9,519,605 บาท กรมวิชาการเกษตร 400,000 บาท กรมประมง 53,600 บาท
 กรมปศุสัตว์ 17,400 บาท กรมหม่อนไหม 8,000 บาท กรมพัฒนาที่ดิน 2,086,250 บาท กรมส่งเสริม
 การเกษตร 36,500 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ 6,800 บาท สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 51,500 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะกรรมการโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของ
 แผ่นดินจังหวัดพิษณุโลก ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีคณะทำงาน
 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านอำนวยการโครงการ คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ และ
 คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการระดับจังหวัด ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตครบตามเป้าหมาย โดย
 กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนน้ำหมักชีวภาพ พด.2 พื้นที่ 250 ไร่ และปุ๋ยหมัก 100 ไร่ กรมส่งเสริมการเกษตร
 สนับสนุนสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ในการทำเกษตร กรมหม่อนไหม สนับสนุนวัสดุสำหรับการเลี้ยงไหมและ
 การดูแลรักษาแปลงหม่อนภายในโรงเรียน กรมประมงสนับสนุนพันธุ์ปลาน้ำจืด 100,000 ตัว ปลาตุ๊ก
 35,000 ตัว และพลาสติก 70 ผืน กรมปศุสัตว์สนับสนุนไก่ไข่ 50 ตัว พร้อมอาหารไก่ไข่รวม 100 กิโลกรัม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต มีการสนับสนุนเกษตรกรทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 13 หลักสูตร

1) การทำน้ำหมักชีวภาพ

2) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำได้การป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

3) การผลิตเมล็ดข้าว และเทคโนโลยีการปลูกข้าวที่เหมาะสม

4) การผลิตสารชีวภัณฑ์

5) การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และการจัดทำ

แปลงด้านการเกษตร

- 6) การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก
 - 7) การเลี้ยงไก่ไข่ พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ และการจัดการฟาร์มที่ดี
 - 8) การบำรุงรักษาแปลงปลูกหม่อนผลสด
 - 9) การผลิตพืชแบบผสมผสาน
 - 10) ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่
 - 11) ส่งเสริมการจัดทำบัญชี
 - 12) การผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืดให้กับแหล่งน้ำของชุมชน
 - 13) การส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 13 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 10 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการจัดทำรายงานทุกไตรมาส และมีการจัดประชุมในพื้นที่ 3 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ทุกหน่วยงานดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

- 1) กรมชลประทาน ซ่อมแซมระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำ และฝายพร้อมระบบส่งน้ำในพื้นที่ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก 8 แห่ง
- 2) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จัดซื้อปัจจัยการผลิตเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนเพื่อใช้ในการขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่โครงการฯ
- 3) กรมวิชาการเกษตร จัดทำแปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต ระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจ 1 แปลง การจัดทำแปลงต้นแบบ/สาธิต ระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจ จัดทำแปลงสาธิตในพื้นที่ของเกษตรกรต้นแบบ ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร
- 4) กรมการข้าว ถ่ายทอดความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่เหมาะสมในพื้นที่ ได้แก่ พันธุ์สันป่าตอง 1 พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ปทุมธานี 1
- 5) กรมประมง ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (เลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก) และสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำและบ่อพลาสติก 70 ราย
- 6) กรมปศุสัตว์ ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ 10 ราย สนับสนุนไก่ไข่รายละ 5 ตัว พร้อมอาหาร 10 กิโลกรัม รวม 50 ตัว 100 กิโลกรัม

7) กรมหม่อนไหม ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านหม่อนไหมให้แก่ครู และนักเรียน พร้อมสนับสนุนวัสดุการเกษตรสำหรับการเลี้ยงไหม

8) กรมพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำหมักชีวภาพ พด.2 ในพื้นที่เกษตรกร 250 ไร่ และการทำปุ๋ยหมักแทนการใช้สารเคมี 100 ไร่

9) กรมส่งเสริม ถ่ายทอดความรู้ พื้นที่หมู่ 8 บ้านร่มเกล้า ต.บ่อภาค อ.ชาติตระการ ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้ในการทำการเกษตร การจัดทำบัญชีครัวเรือน 60 ราย และจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร (การปลูกพืชผัก สมุนไพร) 1 แปลง

10) กรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มชาวบ้านให้แก่สมาชิกกลุ่มอาชีพทำข้าวกระยาสารท

11) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โครงการ จัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี การประชุม ตรวจสอบติดตามงาน บูรณาการร่วมกับหน่วยงาน ทั้งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงาน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวนครั้งในการติดตาม ของทุกหน่วยงานอย่างน้อย 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 335 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมหลักสูตรการทำน้ำหมักชีวภาพ หลักสูตรการผลิตสารชีวภัณฑ์ (เกษตรกรขยายผล) 155 ราย การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก 70 ราย หลักสูตรการเลี้ยงไก่ไข่ พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ 10 ราย การจัดทำบัญชี 20 ราย และความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ 80 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 335 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อ หลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 60.00 ที่ค่าคะแนน 4.50 (คะแนนเต็ม 5) โดยมีความรู้ ความเข้าใจในระดับมากที่สุดในด้านปศุสัตว์ ที่ค่าคะแนน 4.87 ด้านพัฒนาที่ดิน ที่ค่าคะแนน 4.84 และด้านพืช ที่ค่าคะแนน 4.82 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	82.22	17.78	-	-	-	4.82	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	86.67	13.33	-	-	-	4.87	มากที่สุด
3. ด้านประมง	75.56	24.44	-	-	-	4.76	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	84.44	15.56	-	-	-	4.84	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	11.11	46.67	31.11	11.11	-	3.58	มาก
6. ด้านสหกรณ์	64.44	35.56	-	-	-	4.64	มากที่สุด
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
8. ด้านการตลาด	26.67	35.56	37.78	-	-	3.89	มาก
9. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	31.11	68.89	-	-	-	4.31	มากที่สุด
เฉลี่ย	60.00	31.11	7.65	1.23	-	4.50	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 300 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับพันธุ์ไม้ เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ผัก เมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์ไก่พร้อมอาหาร พันธุ์ปลาน้ำจืด พร้อมอาหาร บ่อพลาสติก ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. สมุดบัญชี เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 300 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.78 ที่ค่าคะแนน 4.46 (คะแนนเต็ม 5) โดยเกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านประมง ที่ค่าคะแนน 4.80 ด้านพืช ที่ค่าคะแนน 4.76 และด้านบัญชี ที่ค่าคะแนน 4.64 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	75.56	24.44	-	-	-	4.76	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	44.44	40.00	15.56	-	-	4.29	มากที่สุด
3. ด้านประมง	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	28.89	46.67	24.44	-	-	4.04	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	64.44	35.56	-	-	-	4.64	มากที่สุด
6. ด้านสหกรณ์	35.56	51.11	13.33	-	-	4.22	มากที่สุด
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	51.11	48.89	-	-	-	4.51	มากที่สุด
8. ด้านการตลาด	42.22	57.78	-	-	-	4.42	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.78	40.56	17.78	-	-	4.46	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มีเกษตรกรร้อยละ 91.29 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการปลูกพืชแบบผสมผสาน การปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และการผลิตเมล็ดพันธุ์ดี การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การเลี้ยงปลานิล ปลาดุก และนำบ่อพลาสติกไปใช้ในการเลี้ยง ส่วนอีกร้อยละ 8.71 ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาดำเนินการ เป็นผู้สูงอายุ เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	97.78	2.22	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	93.33	6.67	100.00
3. ด้านประมง	91.11	8.89	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	88.89	11.11	100.00
5. ด้านการรวมกลุ่ม	85.33	14.67	100.00
เฉลี่ย	91.29	8.71	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 460 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 520 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 60 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.04 จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติในการดูแลรักษาที่ถูกต้อง การปรับปรุงบำรุงดิน และการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมมากขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรทุกรายสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากการปรับเปลี่ยนมาบริโภคข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา และไก่ ที่เป็นผลผลิตในแปลงของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ และปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 2,299 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 51.97 ส่วนใหญ่มาจากข้าว และพืชผักสวนครัว เฉลี่ย 1,094.44 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเอง เฉลี่ย 855.56 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากไก่ ไก่ที่เลี้ยงเฉลี่ย 349.37 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	2,152.22	3,246.67	-1,094.45	50.85
2. ด้านปศุสัตว์	776.49	1,125.56	-349.07	45.01
3. ด้านประมง	1,424.44	2,280.00	-855.56	60.06
รวม	4,353.15	6,652.23	-2,299.08	51.97

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 86.67 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายยางพารา ทุเรียน มะนาว เลี้ยงไก่พื้นเมือง ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาดุก และพืชผักสวนครัว ส่วนอีกเหลือร้อยละ 13.33 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากยังไม่ได้จำหน่าย และต้องรอระยะเวลาในการให้ผลผลิต เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 12,208.89 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.57 (ปี 2565 รายได้ 59,009.99 บาท ปี 2566 รายได้ 71,218.88 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) รายได้ที่เพิ่มขึ้นมาจากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืชเฉลี่ย 9,237.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปศุสัตว์เฉลี่ย 1,890.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และประมง 1,081.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	50,375.33	59,612.44	9,237.11	18.34
2. ด้านปศุสัตว์	5,751.33	7,642.00	1,890.67	32.87
3. ด้านประมง	2,883.33	3,964.44	1,081.11	39.47
รวม	59,009.99	71,218.88	12,208.89	29.57

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 95.56 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ รวมทั้งการใช้สารชีวภัณฑ์มากขึ้น ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 4.44 ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายได้เนื่องจากเกษตรกรยังไม่ได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ และไม่ได้นำปัจจัยการไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 2,044.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 41.01 โดยลดค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์จากการเก็บไว้ในฤดูกาลผลิตปีต่อไปทำให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรได้ เฉลี่ย 1,103.57 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยเคมีได้ เฉลี่ย 682.45 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เฉลี่ย 257.98 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร เปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ	1,587.89	1,845.87	-257.98	16.27
2. ลดการใช้สารเคมี	1,073.99	1,756.44	-682.45	63.54
3. ลดค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	2,553.97	3,657.54	-1,103.57	43.21
รวม	5,215.85	7,259.85	-2,044.00	41.01

ที่มา : จากการสำรวจ

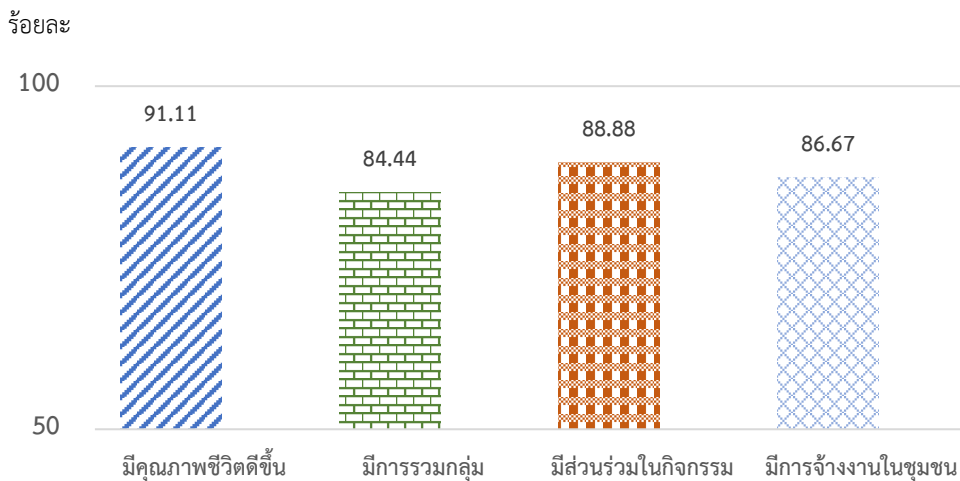
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 91.11 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 84.44 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร้อยละ 88.88 มีส่วนร่วมในชุมชนในการปลูกป่า ดูแลพื้นที่สาธารณะในหมู่บ้าน เป็นต้น ร้อยละ 86.67 ยังมีการจ้างงานในชุมชนในการปลูก ใสปุ๋ย ฉีดยา เก็บเกี่ยว และตัดหญ้า เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า ร้อยละ 86.67 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยพบว่า ดินมีความชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 84.44 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 82.22 พรรณพืชมากขึ้น ร้อยละ 84.44 และมีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 80.00 ในส่วนที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 13.33 เนื่องจากเกษตรกรบางรายยังคงมีความเชื่อและทัศนคติในการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ที่มีการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมีเป็นหลัก ไม่นิยมใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	86.67
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	84.44
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	82.22
1.3 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น	84.44
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	80.00
1.5 อื่น ๆ	4.44
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	13.33

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คริวเรือนเกษตรกรทุกราย มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากการบริโภคผลผลิตที่ผลิตได้มาบริโภคในครัวเรือน จำนวนไก่ ปลา ไข่ไก่ ข้าว พืชผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ เป็นต้น

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 82.47 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื่อง โดยนำความรู้เรื่องการปลูกพืชที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ การปลูกพืชแบบผสมผสาน และการพัฒนาแหล่งน้ำไปใช้ต่อเนื่อง ร้อยละ 93.33 การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก และการจัดทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 91.11 ในส่วนที่ไม่ได้นำไปใช้ต่อเนื่อง ร้อยละ 17.53 ให้เหตุผลว่า มีภาระในแปลงที่เป็นอาชีพหลักของตนเองมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

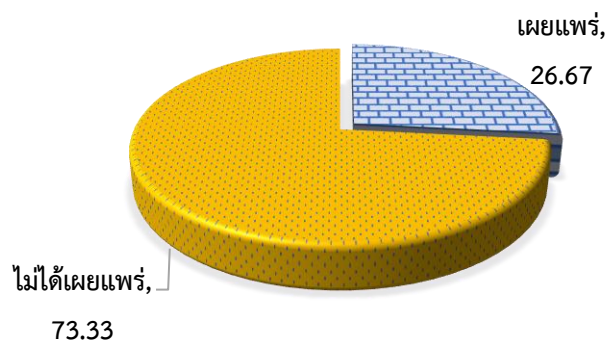
รายการ	การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	ใช้ต่อเนื่อง	ไม่ใช่	รวม
1. ด้านพืช	93.33	6.67	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	84.44	15.56	100.00
3. ด้านประมง	91.11	8.89	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	71.11	28.89	100.00
5. ด้านบัญชี	77.78	22.22	100.00
6. ด้านสหกรณ์	91.11	8.89	100.00
7. ด้านปฏิรูปที่ดิน	64.44	35.56	100.00
8. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	80.00	20.00	100.00
9. ด้านการตลาด	88.89	11.11	100.00
10. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	93.33	6.67	100.00
เฉลี่ย	83.55	16.45	100.00

หมายเหตุ : ปฏิบัติมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ความรู้ พบว่า ร้อยละ 26.67 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการปลูกไม้ผล การผลิตสารชีวภัณฑ์การผลิตสารชีวภาพ เป็นต้น และร้อยละ 73.33 ที่ไม่ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า มีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโครงการ วิทยากร/ การถ่ายทอดความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 80.00 ที่ค่าคะแนน 4.80 (คะแนนเต็ม 5) และ ร้อยละ 20.00 พึงพอใจมาก

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 78.22 ที่ค่าคะแนน 4.78 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 21.78 พึงพอใจระดับมาก (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	75.56	24.44	-	-	-	4.76	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
เฉลี่ย	78.22	21.78	-	-	-	4.78	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดพิษณุโลก ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 19 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดพิษณุโลก ผ่านตัวชี้วัด 33 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 35 ตัวชี้วัด หรือประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 94.29

ตารางที่ 10 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ที่ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	19	90.48
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	35	33	90.10

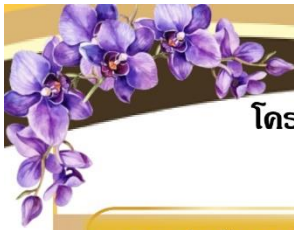
ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 หน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยที่อยู่ในพื้นที่โครงการ เกิดการรวมกลุ่มเป็นสถาบันเกษตรกร และสนับสนุนการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งด้านการผลิต และด้านการสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกลุ่ม

4.2 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรจัดทำแผนงานโครงการเชิงบูรณาการ ที่เน้นการพิจารณาส่งเสริมปัจจัยการผลิตเฉพาะเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ที่มีความพร้อม ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ หรือมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจัง เพื่อให้ปัจจัยการผลิตที่ส่งเสริมถูกนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 หน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการฯ ควรติดตามผลการดำเนินงาน รับทราบปัญหา และให้ข้อเสนอแนะแก่เกษตรกรเป็นรายเดือน หรือรายไตรมาส อาทิ การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริง การใช้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน การให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาที่พบจากการดำเนินกิจกรรม

โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำหมัน ต.ภกสะทอน อ.ด่านซ้าย จ.เลย

1. สำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

- เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสม ตามแนวพระราชดำริ
- เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและการมีงานทำ
- เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการองค์รวม

หน่วยงาน

- **เป้าหมาย :** เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำหมัน ต.ภกสะทอน อ.ด่านซ้าย จ.เลย ที่เข้าร่วมโครงการของ กษ ปี 2566
- **งบประมาณ :** 4,707,450 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **วัตถุประสงค์การติดตาม :** ติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์
- **วิธีการติดตาม :** การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจตัวอย่าง
 - * เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวม 55 ราย
 - * เจ้าหน้าที่ กษ. 12 หน่วยงาน

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- การฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิต 12 หน่วยงาน
- เกษตรกรได้รับการฝึกอบรม 260 ราย และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน 190 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

2.3 ความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด 4.4/5

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น) ได้รับความสำเร็จ ร้อยละ 88.9

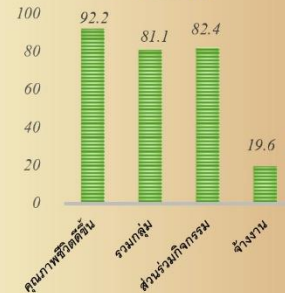

ด้านประสิทธิภาพการผลิต
ผลผลิตข้าว ↑ ร้อยละ 5.2

ด้านเศรษฐกิจ

- 1) รายจ่ายครัวเรือน ↓ ร้อยละ 27.1
- 2) รายได้ทางการเกษตร ↑ ร้อยละ 5.2
- 3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร ↓ ร้อยละ 11.3

ด้านสังคม

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อค้นพบ

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมากกว่า เพิ่มรายได้/ชุมชนมีความสามัคคีร่วมกับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ/มีบางพื้นที่ทำการเกษตรสูงกว่า ลุ่มน้ำหมัน/การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง/การประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่ทั่วถึง

3.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ส่งเสริมให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย/เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- 2) ขยายและพัฒนาแหล่งน้ำ 3) สนับสนุนพันธุ์สัตว์/สัตว์น้ำ
- 4) ส่งเสริมให้ทำเป็นกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง รวมกับซื้อปัจจัยและขายผลผลิต
- 5) ประชุมคณะทำงานร่วมกันในพื้นที่มากกว่า 1 ครั้ง
- 6) ประชาสัมพันธ์แผนการปฏิบัติงานโครงการให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง

ด้านสภาพแวดล้อม

แปลงเกษตรกร มีการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 92.5

ด้านโภชนาการ/สุขภาพ

บริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ร้อยละ 100 และบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ร้อยละ 100

ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

ปฏิบัติต่อเนื่อง 19.7

ถ่ายทอด 29.4

www.eva.oae.go.th

ผู้ติดตาม นางสาวปวีณา ติริกุล
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3

E-mail : zone3@oae.go.th

สรุปผลการติดตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน กลุ่มน้ำหมัน

ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน วันที่ 3 - 5 มีนาคม 2549 ได้ทรงมีพระราชเสาวนีย์กับหน่วยงานที่เฝ้ารับเสด็จ โดยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรที่อยู่อาศัยบนพื้นที่สูงได้ตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้ น้ำ และดิน ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และให้พสกนิกรเหล่านั้นสามารถดำรงชีพอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสม และยั่งยืน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ในลักษณะการขยายผลการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปยังชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียงในพื้นที่ลุ่มน้ำ 11 แห่ง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมตามแนวพระราชดำริการอยู่ร่วมกันของคน และป่าอย่างสมดุลยั่งยืน

1.2.2 เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

1.2.3 เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำให้พออยู่พอกิน และพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพื่อก้าวไปสู่การเลิกกินเหล้าใช้

1.2.4 เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเข้าถึงบริการพื้นฐาน ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงปลอดภัยและคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

1.2.5 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินจังหวัดเลย ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 12 หมู่บ้าน

1.4 งบประมาณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 4,707,450 บาท

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมกับหน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกลาโหม

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

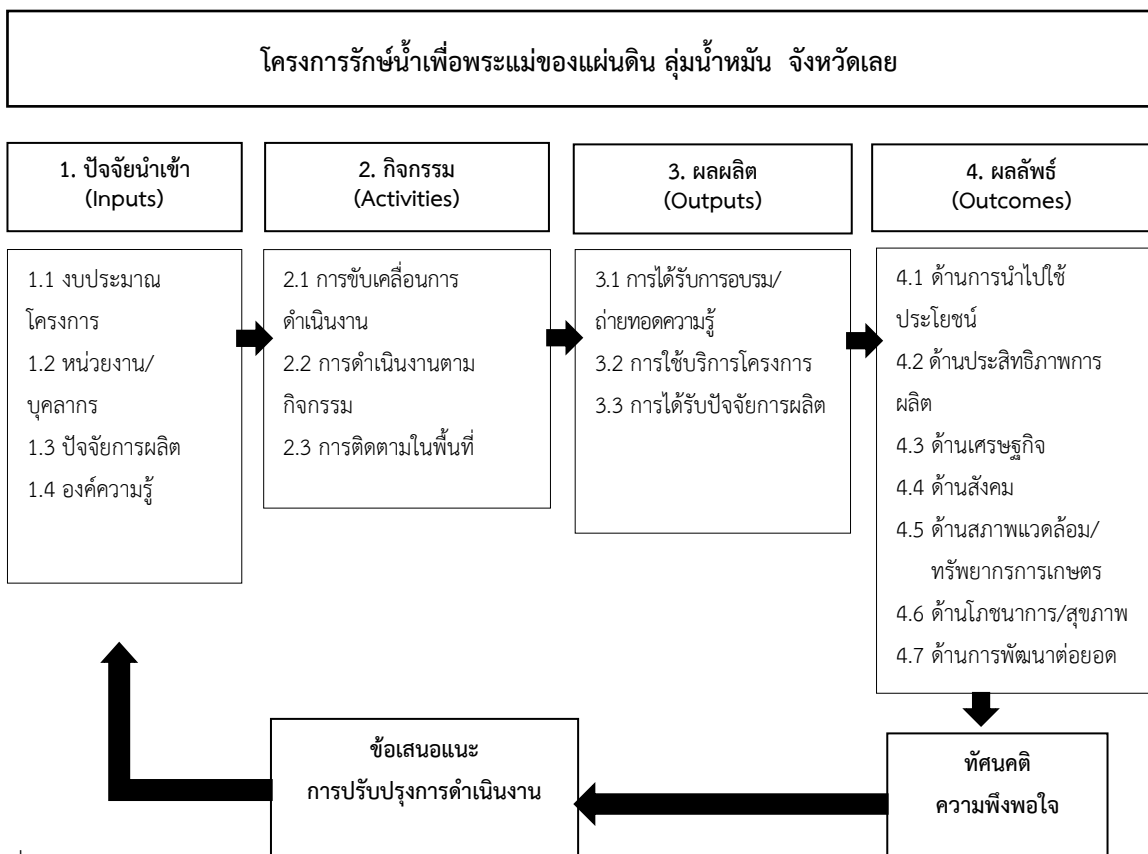
2.2.1 พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ลุ่มน้ำหมัน ตำบลกอกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

2.2.2 กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ระยะเวลาของข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และผลลัพธ์ของโครงการ

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 รูปแบบของการติดตาม การประยุกต์ใช้รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 12 หน่วยงาน รวม 12 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ของหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2566 จำนวน 55 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การรวบรวมเอกสารรายงานต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลข และนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง

3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการรักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำหมัน ตำบลกกสะทอน อำเภอ
ด่านซ้าย จังหวัดเลย (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ เบิกจ่าย 4,707,450 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย จำแนกเป็น สถานีพัฒนาที่ดิน
1,753,250 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย 19,500 บาท สำนักงานประมงจังหวัดเลย 36,100 บาท
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย 17,400 บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย 19,100 บาท สำนักงานตรวจ
บัญชีสหกรณ์จังหวัดเลย 40,000 บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลย 42,500 บาท สำนักงานสหกรณ์
จังหวัดเลย 6,800 บาท ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เลย 10,300 บาท ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ
10,500 บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย 57,000 บาท สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
(องค์การมหาชน) 2,600,000 บาท สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 95,000 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร ขับเคลื่อนการทำงานโครงการด้วยคณะกรรมการ และคณะทำงาน
2 คณะ คือ คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแล โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” จังหวัดเลย
โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเลยเป็นประธานกรรมการ คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงาน โครงการ
“รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” จังหวัดเลย ตามแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1
การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ
และพัฒนาคุณภาพชีวิต มีเกษตรจังหวัดเลยเป็นประธานคณะทำงาน และยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมีคณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร ครอบคลุมเป้าหมาย
โดยสถานีพัฒนาที่ดินสนับสนุนถึงหมักน้ำหมักชีวภาพ 6 ถึง น้ำหมักชีวภาพ 1,200 ลิตร ปุ๋ยหมัก
10,500 กิโลกรัม สำนักงานประมงจังหวัดเลยสนับสนุนปลาตะเพียนขาว 75,000 ตัว สำนักงานปศุสัตว์
จังหวัดเลย สนับสนุนแม่พันธุ์ไก่ไข่ 50 ตัว ยา/เวชภัณฑ์ 60 ของ ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพสนับสนุนเมล็ดพันธุ์
ข้าวไร่ (ข้าวเกลี้ยง) 400 กิโลกรัม ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลยสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำจืดปล่อยลง
แหล่งน้ำ 100,000 ตัว และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลยสนับสนุนต้นพันธุ์ไม้ผล 70 ต้น ปุ๋ยเคมี
5 กระสอบ ไตรโครเดอมา 20 ถุง ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต 5 ถุง ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา 5 ถุง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนครบทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ อบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 10 หลักสูตร ได้แก่

- 1) การจัดทำแปลงสาธิตไม้ผลบนพื้นที่สูง แปลงสาธิตพืชปลอดภัย/อินทรีย์
- 2) การลดใช้สารเคมีทางการเกษตรและการปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบริสุทธิ์และเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวไร่
- 4) การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
- 5) การเลี้ยงสัตว์ การสร้างเวทีแบบมีส่วนร่วม
- 6) บัญชี จัดฐานเรียนรู้ด้านบัญชี
- 7) หลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ การจัดตั้งสหกรณ์
- 8) การพอกย้อมสีธรรมชาติด้วยพืชพื้นถิ่น
- 9) การผลิตไม้ผลและสร้างเกษตรกรต้นแบบการผลิตไม้ผลผสมผสาน
- 10) การเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ทุกหลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมดำเนินโครงการ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 1 ครั้ง และประชุมติดตามการดำเนินงาน โครงการ 2 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง จัดทำแปลงสาธิตไม้ผลบนพื้นที่สูง แปลงสาธิตพืชปลอดภัย/อินทรีย์ ทำฝายชะลอน้ำ สนับสนุนเครื่องพรวนดิน 1 เครื่อง เครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า 1 เครื่อง สนับสนุนปุ๋ย 40 กระสอบ เคมีเกษตร 30 ชนิด ต้นไม้ 50 ต้น วัสดุทำโรงเรือน 10 หลัง และถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีการปลูกพืชบนพื้นที่สูง การตลาดและโลจิสติกส์ และการใช้โดรน

2) สถานีพัฒนาที่ดินเลย ถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี การลดการใช้สารเคมีทางเกษตร การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก สนับสนุนน้ำหมักชีวภาพ 250 ไร่ ให้แก่เกษตรกร 15 ราย (80 ลิตร/ราย) ปุ๋ยหมัก 75 ไร่ เกษตรกร 15 ราย (700 กก./ราย) และถังหมักน้ำชีวภาพ 6 ถัง

3) ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ ถ่ายทอดความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบริสุทธิ์และเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวไร่ และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวไร่ (ข้าวเกลี้ยง) 400 กก. เกษตร 40 ราย

4) ประมงจังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงปลาในบ่อดิน และสนับสนุนพันธุ์ปลาตะเพียนขาว 75,000 ตัว 50 ราย รายละ 1,500 ตัว

5) ปศุสัตว์จังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ แจกแม่พันธุ์ไก่ไข่ 50 ตัว ยาและเวชภัณฑ์ 60 ซอง

6) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เลย ให้ความรู้ด้านบัญชี จัดฐานเรียนรู้ด้านบัญชี

7) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเลย ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ถ่ายทอดความรู้ หลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ การจัดตั้งสหกรณ์ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

8) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯเลย ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ความรู้ ในการฟอกย้อมสีธรรมชาติด้วยพืชพื้นถิ่น

9) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเลย ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืดปล่อยแหล่งน้ำ 100,000 ตัว (ปล่อยพันธุ์ปลากินพืช 90,000 ตัว ที่ลำน้ำหมัน ม.1 และโรงเรียนเย็นศิระ บ.หมากแข้ง 10,000 ตัว) และ ถ่ายทอดความรู้การผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืด เพื่อผลิตพันธุ์ปลากินพืช ปล่อยแหล่งน้ำบริเวณลุ่มแม่น้ำหมัน

10) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลย ถ่ายทอดความรู้การปลูกและดูแลรักษาไม้ผล การใช้ประโยชน์จากปุ๋ยชีวภาพ ชีวภัณฑ์ สนับสนุนต้นพันธุ์ไม้ผล 70 ต้น ปุ๋ยเคมี 5 กระสอบ ไตรโคเดอร์มา 20 ถุง ปุ๋ยชีวภาพ 5 ถุง และปุ๋ยชีวภาพ 5 ถุง

11) สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี ด้านการเกษตรที่เหมาะสม ตามศักยภาพพื้นที่ อบรมการบริหารจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การผลิตชีวภัณฑ์ป้องกันศัตรูพืช

12) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย จัดประชุมคณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ และติดตามผลการดำเนินงานและจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

3) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 ติดตามการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินงานโครงการฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการ ปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่าง เป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องติดตามอย่างน้อย 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ 230 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม 50 ราย ความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง 50 ราย ความรู้ด้านปศุสัตว์ 10 ราย ด้านบัญชี 50 ราย การถ่ายทอดความรู้เพื่อส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 20 ราย ส่งเสริมงานด้านหม่อนไหม 10 ราย ส่งเสริมการผลิตพืชบนพื้นที่สูง 40 ราย โดยเกษตรกรสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ถูกวิธี ปลูกพืชผักสวนครัวจัดทำบัญชีครัวเรือน และมีอาชีพเสริม สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 230 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.13 ที่ค่าคะแนน 4.18 (คะแนนเต็ม 5) (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	33.33	50.00	16.67	-	-	4.17	มาก
2. ด้านประมง	42.11	31.58	21.05	5.26	-	4.11	มาก
3. ด้านพัฒนาที่ดิน	30.43	43.48	26.09	-	-	4.04	มาก
4. ด้านปศุสัตว์	46.15	30.77	23.08	-	-	4.23	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	27.78	22.22	50.00	-	-	3.78	มาก
6. ด้านสหกรณ์/การรวมกลุ่ม	27.27	63.64	9.09	-	-	4.18	มาก
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	54.55	33.33	12.12	-	-	4.42	มากที่สุด
8. ด้านการตลาด	50.00	37.50	12.50	-	-	4.37	มากที่สุด
9. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	46.67	33.33	20.00	-	-	4.27	มากที่สุด
10. ด้านหม่อนไหม	36.36	45.45	18.19	-	-	4.18	มาก
เฉลี่ย	39.46	39.13	20.88	0.53	-	4.18	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติม องค์ความรู้ และรับแจกปัจจัยการผลิต 230 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 230 รายต่อปี

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 160 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์ปลาตะเพียน พันธุ์ปลาดุก อาหารปลา แม่พันธุ์ไก่ไข่ ยา เวชภัณฑ์ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 160 ราย

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 82.97 ที่ค่าคะแนน 4.80 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 14.12 พึงพอใจมาก ร้อยละ 2.90 พึงพอใจน้อยถึงปานกลาง เนื่องจากปริมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร ปัจจัยการผลิตที่แจกน้อยกว่าพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร เช่น เมล็ดพันธุ์ฝัก เมล็ดพันธุ์ข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	71.56	11.01	16.51	0.92	-	4.53	มากที่สุด
2. ด้านประมง	64.29	35.71	-	-	-	4.64	มากที่สุด
3. ปศุสัตว์	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	84.21	15.79	-	-	-	4.84	มากที่สุด
6. ด้านอื่น ๆ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	82.97	14.12	2.75	0.15	-	4.80	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกร ร้อยละ 90.20 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการปลูกพืชผักอินทรีย์ ปลูกปลอดภัย การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การปลูกพืชผสมผสาน และไม้ผล การเลี้ยงปลาตะเพียน ปลานิล ปลาดุก การเลี้ยงไก่ไข่ และการปรับปรุงบำรุงดิน ส่วนร้อยละ 9.80 ที่ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	92.21	7.79	100.00
ด้านประมง	94.74	5.26	100.00
ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	91.30	8.70	100.00
ด้านการรวมกลุ่ม	72.73	27.27	100.00
เฉลี่ย	90.20	9.80	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 98.83 นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 1.17 ไม่นำไปใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	95.33	4.67	100.00
ด้านประมง	100.00	-	100.00
ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
เฉลี่ย	98.83	1.17	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการ มีผลผลิตเฉลี่ย 321.82 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 338.50 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 16.68 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.18 จากการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ดี การปรับปรุงบำรุงดิน และการดูแลรักษาที่ดีทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) การลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 82.35 สามารถลดรายจ่ายได้จากการปรับเปลี่ยนมาบริโภคพืชผักสวนครัว ปลา ไข่ไก่ที่ผลิตได้เอง และร้อยละ 17.65 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากผลผลิตในแปลงยังไม่ให้ผลผลิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

รายจ่ายในครัวเรือน จากการนำองค์ความรู้จากปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 4,157.10 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 27.11 จากบริโภคข้าว ผักสวนครัวในแปลงตนเองบริโภค เฉลี่ย 3,751.24 บาทต่อครัวเรือนต่อปี บริโภค ปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเอง เฉลี่ย 238.92 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากการบริโภคไข่ไก่ เฉลี่ย 166.94 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	13,596.25	17,347.49	3,751.24	27.59
2. ด้านประมง	997.50	1,236.42	238.92	23.95
3. ด้านปศุสัตว์	742.54	909.48	166.94	22.48
รวม	15,336.29	19,493.39	4,157.10	27.11

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 23.63 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผักปลอดภัย ผักอินทรีย์ เป็นต้น และร้อยละ 76.37 สำหรับเกษตรกรที่รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเก็บผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือนเป็นหลักก่อน

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2,270.40 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.18 (ปี 2565 รายได้ 43,797.16 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้ 46,067.56 บาทต่อครัวเรือนต่อปี)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3) การลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 19.61 สามารถลดรายจ่ายทางการเกษตรที่จากการใช้น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ ไตรโคโรเดอร์มา เป็นต้น ในส่วนที่ไม่สามารถลดรายจ่ายทางการเกษตรได้ ร้อยละ 80.39 ให้เหตุผลว่า ยังจำเป็นต้องใช้เคมีอยู่

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 367.78 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 11.28 จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ย 243.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และลดใช้สารเคมีได้เฉลี่ย 64.18 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และลดค่าพันธุ์พืชได้เฉลี่ย 59.93 บาทต่อครัวเรือน (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. การใช้ปุ๋ยเคมี	2,069.87	1,826.20	-243.67	-11.77
2. การใช้สารเคมี	745.45	681.27	-64.18	- 8.61
3. การใช้พันธุ์พืช	446.02	386.09	-59.93	-13.44
รวม	3,261.34	2,893.56	367.78	-11.28

ที่มา : จากการสำรวจ

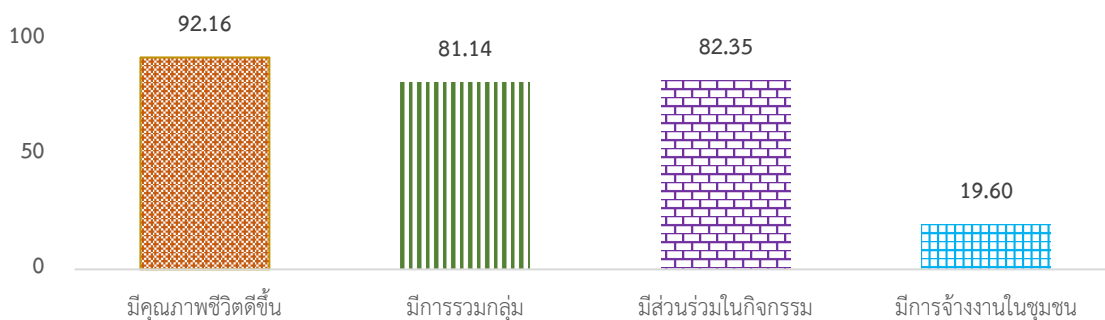
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 92.16 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น เป็นต้น ร้อยละ 81.14 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในการร่วมกันสอดส่อง ดูแลรักษาชุมชน แบ่งปันผลผลิต เป็นต้น ร้อยละ 82.35 มีส่วนในกิจกรรมชุมชนโดยร่วมกันดำเนินงานในพื้นที่โครงการ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ เป็นต้น ร้อยละ 19.60 มีการจ้างงานในชุมชนในการไถ ปลูก ใส่ปุ๋ย ตัดหญ้า ฉีดยา เก็บเกี่ยว ขนย้ายผลผลิต เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.48 เกิดการเปลี่ยนแปลงในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 85.59 ดินมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 82.79 พรรณพืชมากขึ้น ร้อยละ 81.25 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 80.02 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น และร้อยละ 7.52 ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	92.48
สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	
1) ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	85.59
2) พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	81.25
3) พรรณพืชมากขึ้น	82.79
4) สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	80.02
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	7.52

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า เกษตรกรทุกคนครัวเรือนมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากการบริโภคโปรตีนจากเนื้อไก่ ปลา ไข่ไก่ คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว วิตามินและเกลือแร่จากพืชผักผลไม้ และไขมันจากสัตว์

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.7 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 80.27 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง ในเรื่องการบำรุงและดูแลรักษาต้นไม้ผลอย่างเหมาะสมสำหรับพื้นที่สูง ร้อยละ 89.13 การเลี้ยงปศุสัตว์ ร้อยละ 89.08 การอนุรักษ์ดินและน้ำ การทำน้ำหมักชีวภาพ และการทำปุ๋ยหมัก พด. ร้อยละ 88.79 การปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกไม้ผลไว้บริโภคเหลือจึงจำหน่าย ร้อยละ 88.78 ในส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้ไปใช้ต่อเนื่อง ร้อยละ 19.73 เนื่องจากไม่มีการต่อยอดในการขยายผลผลิตปัจจัยการผลิตไว้ใช้เอง (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

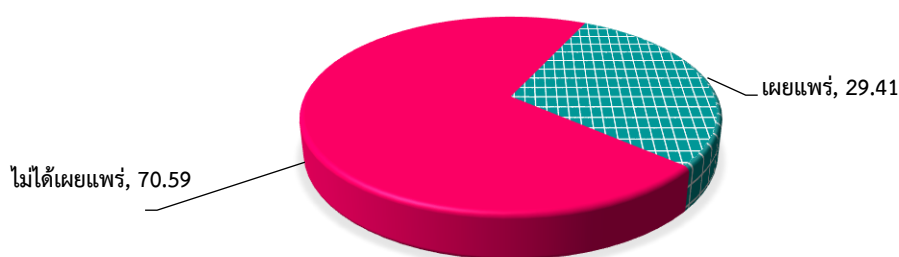
ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปปฏิบัติต่อเนื้อ

รายการ	กานำไปใช้ต่อเนื้อ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่ใช้ต่อ	รวม
1. ด้านพืช	89.13	10.87	100.00
2. ด้านประมง	80.14	19.86	100.00
3. ด้านปศุสัตว์	89.08	10.92	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	88.79	11.21	100.00
5. ด้านบัญชี	48.58	51.42	100.00
6. ด้านสหกรณ์	72.18	27.82	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	88.78	11.22	100.00
8. ด้านการตลาด	80.27	19.73	100.00
9. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ	85.49	14.51	100.00
ภาพรวม	80.27	19.73	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การถ่ายทอดความรู้ มีเกษตรกรร้อยละ 29.41 นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นต่อในด้านการปลูกไม้ผล การปลูกผักอินทรีย์ การผลิตปุ๋ยและสารชีวภาพ เป็นต้น และร้อยละ 70.59 ที่ไม่ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อ ให้เหตุผลว่า มีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ในภาพรวมเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 66.67 ที่ค่าคะแนน 4.65 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 31.37 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 1.96 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 49.41 ที่ค่าคะแนน 4.39 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 40.78 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 9.81 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 14 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	52.95	37.25	9.80	-	-	4.43	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	39.22	52.94	7.84	-	-	4.31	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	47.06	47.06	5.88	-	-	4.41	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	54.90	27.45	17.65	-	-	4.37	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	52.94	39.22	7.84	-	-	4.45	มากที่สุด
เฉลี่ย	49.41	40.78	9.81	-	-	4.39	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำหมัน ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตาม 5 ตัวชี้วัด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 17 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินลุ่มน้ำหมัน ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 32 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 88.89

ตารางที่ 15 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	17	80.95
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
รวม	36	32	88.89

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

4.1.1 พื้นที่ทำการเกษตรบางพื้นที่สูงกว่าพื้นที่ลุ่มน้ำหมัน ทำให้ไม่มีน้ำใช้ทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี

4.1.2 สภาพอากาศร้อนและแล้งจัด น้ำในบ่อปลาแห้งเกษตรกรจึงต้องจับปลามาบริโภคก่อนที่ปลาจะโตเต็มที่

4.1.3 เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม แต่บางกลุ่มยังไม่เข้มแข็ง จึงทำให้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารจัดการการผลิตการตลาดร่วมกันมีน้อย เป็นต้น

4.1.4 ชุมชนมีความสามัคคี มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ ดิน และป่า มีความชุ่มชื้น สภาพแวดล้อมดีขึ้น

4.1.5 ผลจากการส่งเสริมการฝึกอบรม สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้มากกว่าการเพิ่มรายได้ เนื่องจากส่วนใหญ่เก็บไว้บริโภคมากกว่าการจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรร่วมกันขยายและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อให้มีน้ำใช้ทำการเกษตรตลอดทั้งปี

4.2.2 กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร ควรส่งเสริมให้มีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทางการเกษตรในการรวมกันซื้อปัจจัยการผลิตในราคาที่ถูกลงเพื่อลดต้นทุน และรวบรวมผลผลิตไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้

4.2.3 ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย ให้ผลตอบแทนสูง เพื่อให้มีรายได้ตลอดทั้งปี

4.2.4 สนับสนุนและผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์กลางการเรียนรู้ทางการเกษตรแบบครบวงจรในพื้นที่

4.2.5 ควรมีการประชุมคณะทำงานในพื้นที่แบบบูรณาการมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสื่อสารแผนการปฏิบัติงานให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ เพื่อจะได้เข้าร่วมการถ่ายทอดความรู้และรับปัจจัยต่าง ๆ

โครงการฟาร์มบ้านจันทน์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.บ้านจันทน์ อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี

1. สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

- เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรและราษฎรในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงเกี่ยวกับการทำเกษตรอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติในที่ดินของตนเองได้
- เพื่อให้เป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน สะอาด ถูกต้อง ตามหลักอนามัยและช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้ราษฎรช่วยแก้ไขปัญหาความยากจน การว่างงาน และลดการอพยพแรงงาน
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- **หน่วยงาน** สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติอุดรธานี
- **เป้าหมาย** : เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของ กษ ปี 2566
- **วัตถุประสงค์การติดตาม** : ติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์
- **วิธีการติดตาม** : การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจตัวอย่าง
 - * เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวม 36 ราย
 - * เจ้าหน้าที่ กษ. 5 หน่วยงาน

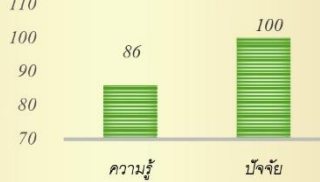
2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

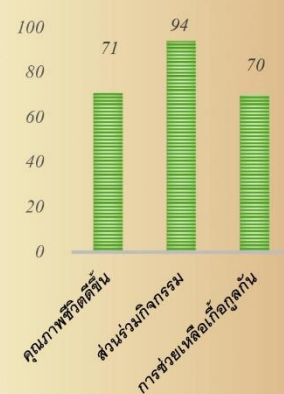
- การฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิต 4 หน่วยงาน
- เกษตรกรได้รับการฝึกอบรม 155 ราย และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจำนวน 105 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น) ได้รับความสำเร็จ ร้อยละ 80.56

ด้านนำไปใช้ประโยชน์

ด้านสังคม

2.3 ความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด 4.62/5

ด้านเศรษฐกิจ

- 1) รายจ่ายครัวเรือน **↓ ร้อยละ 6**
- 2) รายได้ทางการเกษตร **↑ ร้อยละ 16**
- 3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร **↓ ร้อยละ 5**

- **ด้านสภาพแวดล้อม** แปลงเกษตรกร มีการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 86

- **ด้านโภชนาการ/สุขภาพ** บริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ร้อยละ 100 และบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ร้อยละ 100

ด้านการพัฒนาต่อขยายผล

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อค้นพบ

ส่วนใหญ่เกษตรกรมีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก โดยมีการปลูกข้าวมากที่สุด เมื่อหมดฤดูกาลทำนาแล้วก็จะไปรับจ้างก่อสร้างในกรุงเทพฯหรือรับจ้างในท้องถิ่นทั่วไป

3.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหลังฤดูทำนา
- 2) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรบูรณาการทำงานร่วมกันในการบริหารจัดการ งบประมาณ และช่วงเวลาในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายงบประมาณ และระยะเวลาที่เหมาะสม

www.eva.oae.go.th

ผู้ติดตาม นางสาวปวีรศาศิรีกุล
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3
E-mail : zone3@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านจันทน์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี**

1.สาระสำคัญของโครงการ

โครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านจันทน์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เป็นโครงการฟาร์มฯ ในพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นการช่วยเหลือราษฎรยากจนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ต้องละถิ่นฐานไปทำงานต่างถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องการทำเกษตรแบบผสมผสาน ให้มีแหล่งอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษไว้บริโภค

1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1) เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรและราษฎรในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง เกี่ยวกับการทำเกษตรอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติในที่ดินของตนเองได้

2) เพื่อให้เป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชน สะอาด ถูกต้อง ตามหลักอนามัยและช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

3) เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้ราษฎรช่วยแก้ไขปัญหาความยากจน การว่างงาน และลดการอพยพแรงงาน

4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.2 เป้าหมายของโครงการ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรและราษฎรในพื้นที่ ในการทำการเกษตรอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถนำไปปฏิบัติในที่ดินของตนเองได้ และเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้ราษฎร เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน การว่างงาน และลดการอพยพแรงงาน

1.3 งบประมาณ จำนวน 126,000 บาท

1.4 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติอุดรธานี

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและผลลัพธ์จากการเข้าร่วมโครงการ ปี 2566

2.2 ขอบเขตการติดตาม

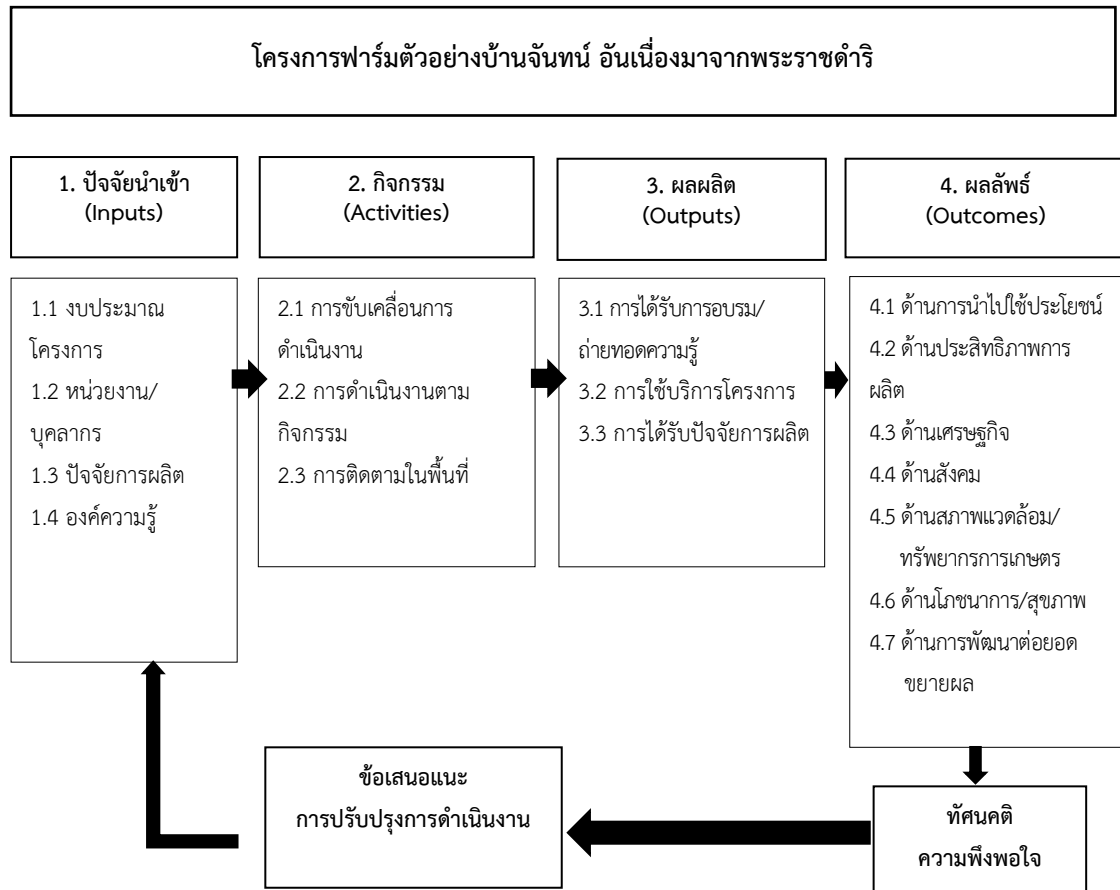
2.2.1 พื้นที่เป้าหมาย ตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

2.2.2 กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่รับผิดชอบโครงการ

2.2.3 ระยะเวลาของข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และผลลัพธ์ของโครงการ ในปีเพาะปลูก 2566/67 (พฤษภาคม 2566 - เมษายน 2567)

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 รูปแบบของการติดตาม การประยุกต์ใช้รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย 5 หน่วยงาน และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 36 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การรวบรวมเอกสารรายงานต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ผลจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลข และนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	แปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านจันทน์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งสิ้น 126,000 ครอบคลุมตามเป้าหมาย โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี เบิกจ่าย 83,500 บาท สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี เบิกจ่าย 41,000 บาท และศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติอุดรธานี เบิกจ่าย 1,500 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร ไม่มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการและบริหารจัดการโครงการ

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตครบตามเป้าหมาย โดยสนับสนุนปุ๋ยคอก (มูลวัว) 330 กระสอบ เมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน 130 กิโลกรัม) เมล็ดพันธุ์พริกชี้หู 570 กระป๋อง เมล็ดพันธุ์คะน้าฮ่องกง 80 กระป๋อง เมล็ดพันธุ์มะเขือเปราะ 80 กระป๋อง เมล็ดพันธุ์ผักกาดหอม 80 กระป๋อง พันธุ์สัตว์น้ำ 5,000 ตัว อาหารปลา 5 กระสอบ พลาสติกดำ 1 ม้วน ปุ๋ยมูลไก่อัดเม็ด 2 กระสอบ ปูนขาว 3 กระสอบ ให้แก่ศูนย์ฯ เพื่อนำไปใช้ต่อยอดให้กับสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำแก่เกษตรกร 40 ราย 10,000 ตัว (รายละ 250 ตัว)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรทั้งด้านพืช และประมง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 6 หลักสูตร ได้แก่ การผลิตผักปลอดภัย การจัดทำบัญชีครัวเรือน การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า และการเลี้ยงหนอนแมลงวันลายเป็นอาหารให้ปลา

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 6 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติอุดรธานี และไม่มีการจัดประชุมในพื้นที่

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ทุกหน่วยงานดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านดุง ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการผลิตผักปลอดภัย การจัดทำบัญชีครัวเรือน การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ส่งเสริมการปลูกผักในโรงเรือน จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบสำหรับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติ สนับสนุนถุงขยะสีดำ 2 กิโลกรัม ปุ๋ยคอก (มูลวัว) 330 กระสอบ เมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีน 130 กิโลกรัม เมล็ดพันธุ์พริกชี้หนู 570 กระสอบ เมล็ดพันธุ์คะน้าฮ่องกง 80 กระป๋อง เมล็ดพันธุ์มะเขือเปราะ 80 กระป๋อง เมล็ดพันธุ์ผักกาดหอม 80 กระป๋อง

2) สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการเลี้ยงหนอนและแมลงวันลายเป็นอาหารปลา สาธิตการเลี้ยงปลาในบ่อดิน และบ่อพลาสติก พร้อมสนับสนุนพันธุ์ปลาแก่เกษตรกร 40 ราย 10,000 ตัว (รายละ 250 ตัว) สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 5,000 ตัว อาหารปลา 5 กระสอบ พลาสติกดำ 1 ม้วน

3) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ อุดรธานี สนับสนุนปุ๋ยมูลไก่อัดเม็ด 2 กระสอบ ปูนขาว 3 กระสอบ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ ไม่มีการติดตามการดำเนินงานโครงการในพื้นที่

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ อบรมเกษตรกร 155 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยอบรมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน และบ่อพลาสติก 40 ราย การผลิตผักปลอดภัย การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า การปลูกผักในโรงเรือน การทำเศรษฐกิจแบบพอเพียง จำ 50 ราย การจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีรายรับ - รายจ่าย 50 ราย และการปลูกหม่อนผลสด พันธุ์เชียงใหม่ และการดูแลแปลงปลูก 15 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 155 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 69.33 ที่ค่าคะแนน 4.63 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 24.25 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และร้อยละ 12.84 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	77.42	16.13	6.45	-	-	4.71	มากที่สุด
2. ด้านประมง	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
3. ด้านบัญชี	34.62	46.15	19.23	-	-	4.15	มาก
4. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	87.50	12.50	-	-	-	4.88	มากที่สุด
เฉลี่ย	69.33	24.25	12.84	-	-	4.63	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติม องค์ความรู้และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการ 155 ราย ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 155 รายต่อปี

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 105 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับเมล็ดพันธุ์ผักบึงจีน พริกขี้หนู ค่น้ำฮ่องกง มะเขือเปราะ ผักกาดหอม มูลวัว มูลไก่อัดเม็ด พันธุ์ปลา อาหารปลา พลาสติกดำ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 105 ราย

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 53.87 ที่ค่าคะแนน 4.19 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 34.84 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 11.29 พึงพอใจมาก (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	67.74	22.58	9.68	-	-	4.58	มากที่สุด
2. ด้านประมง	40.00	-	60.00	-	-	3.80	มาก
รวม	53.87	11.29	34.84	-	-	4.19	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 86.53 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกเห็ดฟาง การผลิตสารชีวภัณฑ์ การเลี้ยงปลาในบ่อดินและบ่อพลาสติกได้อย่างถูกวิธี การจัดทำบัญชีในครัวเรือนได้ เป็นต้น ในส่วนที่ไม่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 13.47 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีเวลาดำเนินการ (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	86.11	13.89	100.00
2. ด้านประมง	100.00	-	100.00
3. ด้านบัญชี	76.92	23.08	100.00
4. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
เฉลี่ย	90.76	9.24	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ได้รับแจกปัจจัยการผลิตทุกราย นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก ข้าว) ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตข้าวเฉลี่ย 288.63 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตข้าวเฉลี่ย 318.23 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 29 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.05 จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ใช้เอง รวมถึงการดูแลรักษาที่ถูกต้องขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรทุกรายสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากการปรับเปลี่ยนมาบริโภคข้าว พืชผักสวนครัว ปลาที่ผลิตได้ในแปลง ที่เกิดจากการความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 2,293.27 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 22.33 โดยมาจากข้าว ผักสวนครัว เห็ดเฉลี่ย 2,076.61 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เป็นการนำผลผลิตที่ปลูกเองในแปลงมาบริโภค อาทิ เห็ด และด้านประมง จากการบริโภคปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเอง เฉลี่ย 216 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการบริโภคผลผลิตในแปลง เปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	8,153.50	10,230.11	2,076.61	25.47
2. ด้านประมง	2,116.67	2,333.33	216	10.20
รวม	10,270.17	12,563.44	2,293.27	22.33

ที่มา : จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 53.62 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ผักปลอดภัย เห็ด ปลา เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 46.38 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้นเนื่องจากเน้นบริโภคในครัวเรือน

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4,348.24 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.12 (ปี 2565 รายได้ 28,755.47 บาท ปี 2566 รายได้ 33,103.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) สำหรับรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตด้านพืช เฉลี่ย 4,023.24 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.28 และด้านประมง เฉลี่ย 325.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.02 (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จากกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	24,705.47	28,728.71	4,023.24	16.28
2. ด้านประมง	4,050.00	4,375.00	325.00	8.02
รวม	28,755.47	33,103.71	4,348.24	15.12

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 20.83 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี มาใช้น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ ไตรโคโรเดอร์มา เป็นต้น อีกร้อยละ 79.17 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเน้นผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เฉลี่ย 745.84 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 11.12 จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ย 412.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และเกษตรกรลดใช้สารเคมีได้เฉลี่ย 333.34 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. การใช้ปุ๋ยเคมี	6,242.50	5,830.00	-412.50	6.61
2. การใช้สารเคมี	466.67	133.33	-333.34	71.43
รวม	6,709.17	5,963.33	-745.84	11.12

ที่มา : จากการสำรวจ

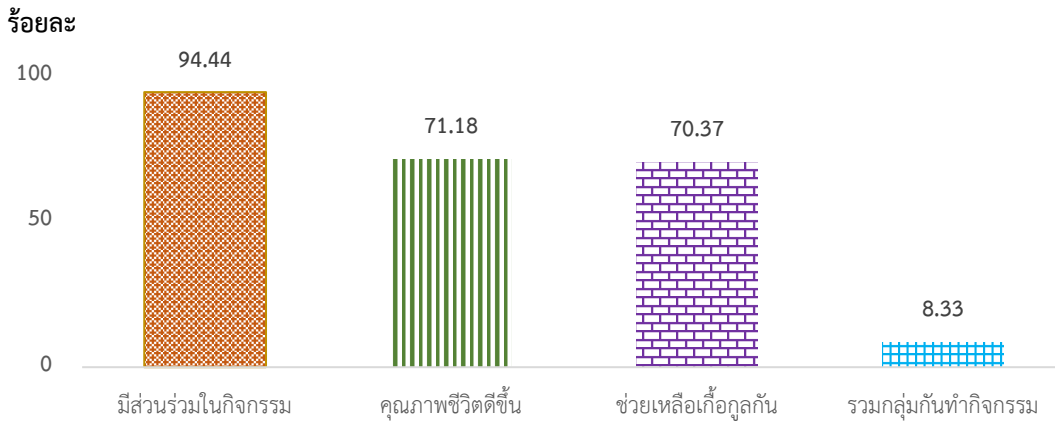
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรที่ร้อยละ 94.44 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันดำนาปลูกข้าวในพื้นที่โครงการ ดูแลรักษาพัฒนาแปลงเรียนรู้ เป็นต้น ร้อยละ 71.18 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการมีอาหารบริโภคในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ใช้จ่ายในครัวเรือนลดลง เป็นต้น ร้อยละ 70.37 มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน มีการแบ่งปันผลผลิต ร่วมกันสอดส่องดูแลรักษาชุมชนในด้านต่าง ๆ และร้อยละ 8.33 มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมภายในชุมชน ในการทำปลาสาม จักสาน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การรวมกลุ่มทำกิจกรรม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.11 เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยร้อยละ 66.67 ดินมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 61.11 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ 41.67 มีความหลากหลายของพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 30.56 ส่วนที่เกษตรกรร้อยละ 13.89 ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก ใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักปริมาณน้อย (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00
 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00
 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00
 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	86.11
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	66.67
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	30.56
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	41.67
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	61.11
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	13.89

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ทุกครัวเรือนเกษตรกร มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากการบริโภคโปรตีนจากเนื้อสัตว์ ไข่ ไก่ ปลา คาร์โบไฮเดรตจากข้าว วิตามินและเกลือแร่จาก พืชผัก ผลไม้ มันเบอรี่ และไขมันจากสัตว์ เป็นต้น

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.01 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเลี้ยงปลาไปปรับใช้ทุกราย การปลูกพืชผักสวนครัว เพาะเห็ดฟาง ร้อยละ 90.32 และการจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีรายรับ-จ่าย ร้อยละ 85.71 ส่วนร้อยละ 5.99 ที่ไม่มีการนำมาใช้ต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่า ขาดปัจจัยการผลิตในการนำไปใช้ต่อ (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

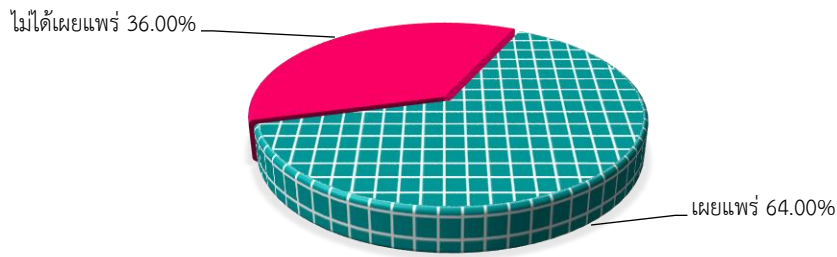
ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	90.32	9.68	100.00
2. ด้านประมง	100.00	-	100.00
3. ด้านบัญชี	85.71	14.29	100.00
4. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
ภาพรวม	94.01	5.99	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ร้อยละ 64.00 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในการเลี้ยงปลาที่ถูกต้อง การปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกผักปลอดภัย การผลิตปุ๋ยและสารชีวภัณฑ์ ส่วนอีกร้อยละ 36.00 ยังไม่ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากมีภาระงานในแปลงค่อนข้างมาก ไม่มีเวลา อายุมาก เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 60.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมาก ร้อยละ 57.14 ที่ค่าคะแนน 3.53 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 38.09 และพึงพอใจน้อย ร้อยละ 0.68 (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ความรู้ความเข้าใจในโครงการ	-	66.67	33.33	-	-	3.67	มาก
2. ความพร้อม/จำนวนบุคลากร	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
3. กรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน	-	66.67	33.33	-	-	3.67	มาก
4. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
5. งบประมาณที่ได้รับ	-	33.34	33.33	33.33	-	3.00	ปานกลาง
6. ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่	-	33.33	66.67	-	-	3.34	ปานกลาง
7. ความสอดคล้องกับการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่	-	-	100.00	-	-	3.00	ปานกลาง
เฉลี่ย	-	57.14	38.09	0.68	-	3.53	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 81.11 ที่ค่าคะแนน 4.78 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 16.11 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 2.78 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	72.22	25.00	2.78	-	-	4.69	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอด ความรู้	83.33	13.89	2.78	-	-	4.81	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	80.56	19.44	-	-	-	4.81	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	83.33	11.11	5.56	-	-	4.78	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	86.11	11.11	2.78	-	-	4.83	มากที่สุด
เฉลี่ย	81.11	16.11	2.78	-	-	4.78	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการในพระราชดำริฟาร์มตัวอย่างบ้านจันทน์ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 4 ตัวชี้วัด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 1 ตัวชี้วัด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 17

ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการในพระราชดำริฟาร์มบ้านจันทน์ ตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 29 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 80.55

ตารางที่ 11 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ประสบความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	2	66.67
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	16	76.19
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	36	29	80.55

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

- 1) ขาดการบูรณาการในการดำเนินงานโครงการร่วมกัน
- 2) ส่วนใหญ่เกษตรกรมีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก โดยมีการปลูกข้าวมากที่สุด เมื่อพ้นฤดูกาลทำนาแล้วก็จะไปรับจ้างก่อสร้างในกรุงเทพฯ หรือรับจ้างในท้องถิ่นทั่วไป
- 3) เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มกันทำการเกษตร

4.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันในการบริหารจัดการงบประมาณ และช่วงเวลาในการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายงบประมาณ และระยะเวลาที่เหมาะสม
- 2) ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหลังฤดูทำนา
- 3) สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตราคาถูกลง

รายงานผลการติดตามโครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

1. สารสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ :**
- 1) สนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ในบริเวณโครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2) อนุรักษ์ คุ้มครอง และป้องกันทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกภาคส่วน
- 3) ส่งเสริมให้เยาวชนและราษฎรในชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวพระราชดำริ
- 4) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- เป้าหมาย :** พื้นที่บ้านหนองอ่าง ตำบลก้าแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- หน่วยงานบูรณาการ**
- งบประมาณ :** 1,671,600 บาท เบิกจ่ายได้ร้อยละ 100
- วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และเสนอแนะแนวทางสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
- วิธีการติดตาม :** เก็บรวบรวมข้อมูลจาก เกษตรกร 19 ราย
- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 3 ราย

2.1 ผลผลิต

✓ ขยายผล อบรมเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ กล้าหญ้าแฝกให้กับเกษตรกรในและนอกพื้นที่โครงการ ✓ ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีต้นพืช และการปลูกพืชหลังนา จัดทำแปลงต้นแบบเกษตรกรขยายผล 20 ราย ✓ ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตข้าวคุณภาพดี และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวแก่เกษตรกร จำนวน 10 ราย

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้างเท่าที่ควร ควรให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงช่วยประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมเพื่อให้การประชาสัมพันธ์โครงการทั่วถึงเกษตรกรเป้าหมายมากยิ่งขึ้น
- 3.2 เกษตรกรส่วนใหญ่สนใจการต่อยอดในการปลูกต้นไม้ เช่นการขยายคาร์บอนเครดิต เป็นต้น กรมป่าไม้ควรมีโครงการต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมและให้ความรู้เกษตรกรในการต่อยอดจากการปลูกต้นไม้
- 3.3 เกษตรกรที่ปลูกพืชหลังนามีศักยภาพในการขยายพื้นที่และเพิ่มผลผลิตแต่ยังขาดตลาดที่จะจำหน่ายผลผลิต หน่วยงานท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมด้านการตลาดเพิ่มขึ้น

www.eva.oae.go.th

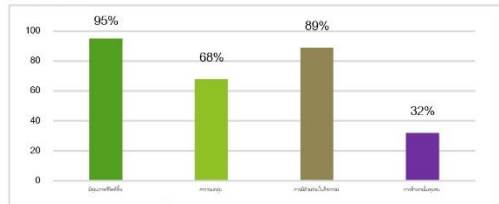
ชื่อผู้ติดตาม นายพีระพงษ์ ละอ้าคา
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

E-mail : Zone4@oae.go.th

2. ผลการติดตาม

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น) โครงการประสบความสำเร็จ 85.71%

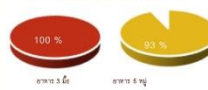
- 1. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์:**
 - นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 86 %
 - นำปัจจัยไปใช้ประโยชน์ 100 %
- 2. ด้านประสิทธิภาพการผลิต:**
 - เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.12
- 3. ด้านเศรษฐกิจ:**
 - รายจ่ายครัวเรือนลดลง 63 %
 - รายได้เพิ่มขึ้น 86 %
 - รายจ่ายเกษตรลดลง 53 %
- 4. ด้านสังคม**

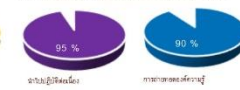
5. ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร

6. ด้านโภชนาการ/สุขภาพ

7. ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

2.3 ความพึงพอใจเจ้าหน้าที่ 3.525

เกษตรกร 4.75

สรุปผลการติดตามโครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม รับโครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ นายสม บุญสงกา ราษฎรตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดและคณะ ขอพระราชทานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและฟื้นฟูป่าบริเวณหนองเหมือดแอ่ เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร (หนังสือสำนักราชเลขาธิการ ที่ รล 0008.3/11610 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2559) เห็นสมควรช่วยเหลือโดยการขุดลอกหนองน้ำเพิ่มเติมบริเวณด้านข้างหนองอีปัดอีวัน ตำบลกำแพง พื้นที่ประมาณ 80 ไร่ ลึก 3 เมตร เพื่อเพิ่มปริมาณเก็บกักน้ำ และกรมป่าไม้จะดำเนินการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่เพื่อเป็นแหล่งน้ำผิวดิน พื้นที่ประมาณ 400 ไร่ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและทำการเกษตรให้แก่ราษฎรตำบลกำแพง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 สนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ในบริเวณโครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2.2 อนุรักษ์ คุ้มครอง และป้องกันทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและทุกภาคส่วน

1.2.3 ส่งเสริมให้เยาวชนและราษฎรในชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวพระราชดำริ

1.2.4 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของราษฎรให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ป่าหนองเหมือดแอ่และพื้นที่ของชุมชนราษฎรในบริเวณพื้นที่โครงการ 12 หมู่บ้าน ตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด รวม 1,753 ครัวเรือน 6,500 คน พื้นที่การเกษตร 1,400 ไร่

1.4 งบประมาณ จำนวน 1,671,600 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานประสานงานโครงการในพื้นที่ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมในโครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับจัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. 2566 จากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร). และงบของกรมป่าไม้ ส่วนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มี 2 หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการในพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรร้อยเอ็ด (กรมวิชาการเกษตร) และศูนย์วิจัยข้าวร้อยเอ็ด (กรมการข้าว)

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม พื้นที่โครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ของกรมป่าไม้ และหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี พ.ศ.2566

2.3 ระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.4 วิธีการติดตาม

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ของกรมป่าไม้ และจากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย 3 หน่วยงาน และตัวแทนเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 19 ราย

1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5-1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนน เท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

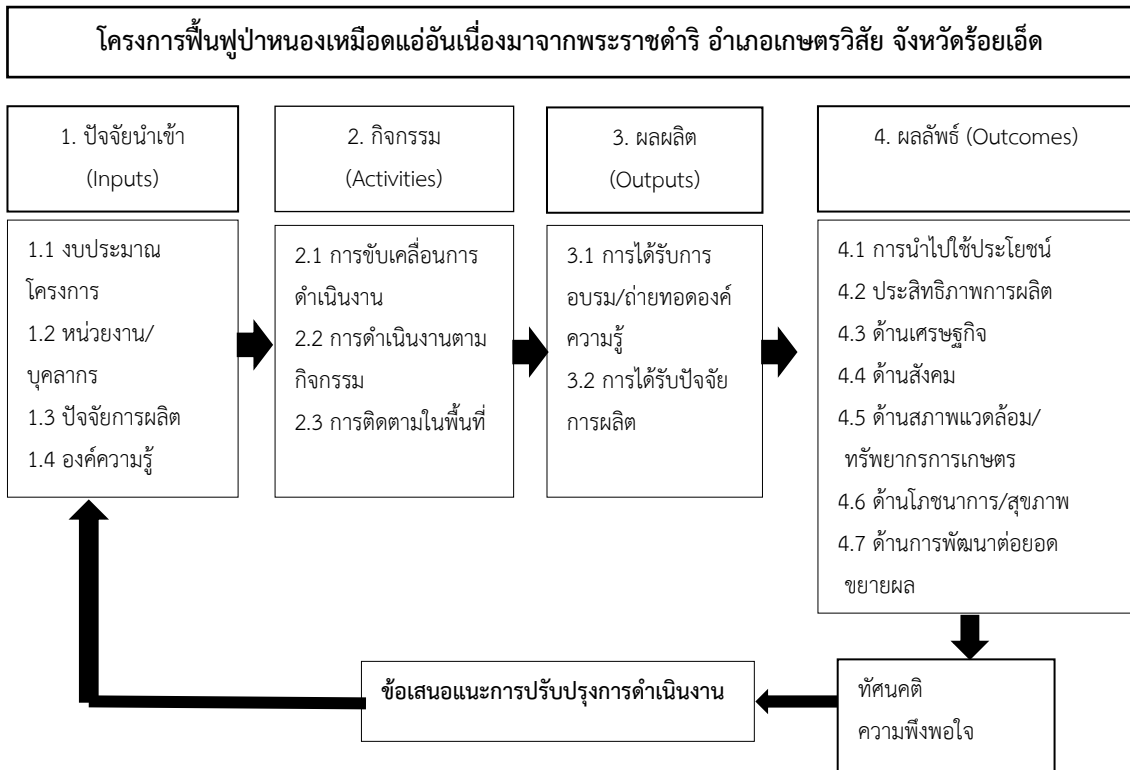
ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

3.2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

4) กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา: จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ

5) ประเด็นและตัวชี้วัด

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ คณะทำงานโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ปริมาณปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน - ประเภทปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.4 องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตร องค์ความรู้ที่ถ่ายทอด	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงานโครงการ ฯ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด (การอบรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาพื้นที่)	ร้อยละ 90
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการอบรม ด้านต่าง ๆ - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อ ความรู้ที่ได้รับ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
3.2 การใช้บริการโครงการ	- จำนวนของเกษตรกรที่ใช้บริการ โครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัย การผลิต - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิต ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต	- ผลผลิตต่อหน่วย (พืชรายได้หลัก)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายใน ครัวเรือน - รายจ่ายในครัวเรือน - ร้อยละของเกษตรกรที่เพิ่มรายได้ทาง การเกษตร - รายได้ทางการเกษตร - ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายทาง การเกษตร - รายจ่ายทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ลดลงร้อยละ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ลดลงร้อยละ 5
4.4 ด้านสังคม	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำ กิจกรรมทางการเกษตร - ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการ ทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ - ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการจ้างงาน ในชุมชน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ ทรัพยากร การเกษตร	- ร้อยละของเกษตรกรที่คุณภาพดินใน พื้นที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีพันธุ์พืชเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ	- ร้อยละของครัวเรือนที่มีอาหารบริโภค 3 มือหลัก	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคอาหารครบ 5 หมู่	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนิน โครงการ	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจของนักเรียน/เกษตรกรต่อการดำเนิน โครงการ	ระดับมากขึ้นไป

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1) งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณ 1,671,600 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

2) หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะกรรมการ โครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านอำนวยการ คณะทำงานด้านวิชาการ และคณะทำงานด้านขยายผล ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3) ปัจจัยการผลิต

3.1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานดำเนินการสนับสนุนปัจจัย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสนับสนุนหญ้าแฝก 640,00 กล้า กล้าไม้ทั่วไป 100,000 กล้า และกล้าไม้มีค่า 20,000 กล้า เมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง 300 กิโลกรัม เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด 10 กิโลกรัม เมล็ดพืชผัก มันเทศ 20 ชุด ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพ 30 กิโลกรัม สารเคมีป้องกันศัตรูพืช 20 ชุด แก่เกษตรกร 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนด

3.2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนกล้าไม้ และพืชผัก ครอบคลุมประเภทที่กำหนด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามของโครงการประเภทปัจจัยการผลิต

3.3) ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรภายในโครงการฯ และรอบ ๆ ในเรื่อง เทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง การผลิตข้าวโพด ถั่วลิสง พืชผัก ปลูกมันเทศหลังฤดูทำนา การผลิตข้าวคุณภาพดี การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามของโครงการ 6 รายการ

4) กิจกรรม (Activities) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน กรมป่าไม้ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 2 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรร้อยเอ็ด (กรมวิชาการเกษตร) ศูนย์วิจัยข้าวร้อยเอ็ด (กรมการข้าว) โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 1 ครั้งต่อปี ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามของโครงการ 1 ครั้ง

5) การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดยกรมป่าไม้ อบรมเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ แจกจ่ายกล้าไม้และกล้าหญ้าแฝกให้กับเกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ และนอกโครงการฯ กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช และการปลูกพืชหลังนา จัดทำแปลงต้นแบบในพื้นที่โครงการฯ เกษตรกรขยายผล 20 ราย กรมการข้าว ถ่ายทอดความรู้การผลิตข้าวคุณภาพดี และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 10 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

6) การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทุกหน่วยงานมีการติดตามเฉลี่ย 3 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามที่โครงการกำหนด 3 ครั้ง

3.2 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.2.1 การอบรม เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 76 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมป่าไม้ อบรมเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ (เกษตรกรขยายผล) 46 ราย ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการด้านพืชและเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช และการปลูกพืชหลังนา 20 ราย และถ่ายทอดความรู้การผลิตข้าวคุณภาพดี และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (เกษตรกรขยายผล) 10 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามของโครงการ จำนวน 76 ราย

3.2.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 94.12 ที่ค่าคะแนน 4.93 (คะแนนเต็ม 5) โดยทุกรายมีความรู้ความเข้าใจในด้านป่าไม้ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความรู้ความเข้าใจในการเพาะปลูกพืชในระดับมากที่สุด ร้อยละ 88.24 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านป่าไม้	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. ด้านพืช	88.24	11.76	-	-	-	4.86	มากที่สุด
เฉลี่ย	94.12	11.76	-	-	-	4.93	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3) การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 46 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับเมล็ดพันธุ์พืชต่าง ๆ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพ กล้าไม้ เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามของโครงการ จำนวน 66 ราย

4) ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 64.56 ที่ค่าคะแนน 4.5 (คะแนนเต็ม 5) ระดับมาก ร้อยละ 29.67 และระดับปานกลาง ร้อยละ 11.54 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านป่าไม้	57.69	30.77	11.54	-	-	4.33	มากที่สุด
2. ด้านพืช	71.43	28.57	-	-	-	4.67	มากที่สุด
ภาพรวม	64.56	29.67	11.54	-	-	4.50	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.3.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 86.00 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในการปลูกถั่วลิสง ข้าวโพดหวาน มันเทศหลังฤดูทำนา การปลูกพืชผักสวนครัว มีและการอบรมเทคนิคการเพาะชำกล้าไม้ ของกรมป่าไม้ เป็นด้านพืชร้อยละ 95.00 และการปลูกไม้ป่า หญ้าแฝก ร้อยละ 77.00 ตามลำดับ ในส่วนที่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 14.00 ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาดำเนินการ อายุมาก เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านป่าไม้	77.00	23.00	100.00
ด้านพืช	95.00	5.00	100.00
ภาพรวม	86.00	14.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.3.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 270.71 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 300.81 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 30.10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.12 เนื่องจากในปีเพาะปลูก 2566/67 ปริมาณน้ำเพียงพอในช่วงข้าวกำลังแตกกอ ทำให้ต้นข้าวสมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.3.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 63.00 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากการบริโภคผลิตข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ที่ผลิตได้ในแปลง และร้อยละ 37.00 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดรายจ่ายในการบริโภค

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 1,583.34 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปี 2565 อยู่ที่ 2,616.67 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2566 อยู่ที่ 1,033.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ส่วนใหญ่มาจากด้านพืช จากการนำผลผลิตพืชผักสวนครัว ถั่วลิสง ข้าวโพดหวาน มันเทศ และพืชผักตามฤดูกาลมาบริโภคในครัวเรือน ในส่วนของกรมป่าไม้เป็นการนำองค์ความรู้และปัจจัยที่ได้รับซึ่งเป็นกล้าไม้ต่าง ๆ เกษตรกรนำไปปลูกในพื้นที่ของตนเอง เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่า และทำเป็นไม้เศรษฐกิจ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

2) รายได้ทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.00 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำเกษตรผสมผสาน การปลูกผักสวนครัว การปลูกพืชหลังนา เช่น ถั่วลิสง ข้าวโพด มันเทศ เป็นต้น และร้อยละ 14.00 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากยังไม่ได้จำหน่าย อยู่ระหว่างการเพาะปลูก ดูแลรักษา เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

รายได้เพิ่มขึ้นเกิดจากการปลูกพืชผัก ปลูกพืชหลังนา และการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อจำหน่าย ซึ่งในปี 2566 รายได้อยู่ที่ 4,857.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2565 รายได้อยู่ที่ 3,058.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้น 1,798.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3) รายจ่ายทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 53.00 สามารถลดรายจ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ รวมทั้งการใช้สารชีวภัณฑ์ ส่วนร้อยละ 47.00 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเน้นการเพิ่มผลผลิต และรูปทรงผลผลิตให้เป็นที่ต้องการของตลาด จึงยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีภัณฑ์

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรจากการลดใช้ปุ๋ยเคมีได้เฉลี่ย 1,120 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 8.83 มาจากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ (ในปี 2566 ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรได้ เฉลี่ย 11,570 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ซึ่งอยู่ที่ 12,690 บาทต่อครัวเรือนต่อปี)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

3.3.4 ด้านสังคม เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ร้อยละ 95.00 จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน เป็นต้น ร้อยละ 68.00 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในการผลิตสมุนไพร แปลงใหญ่ข้าว ปลูกผักปลอดสารพิษ เป็นต้น ร้อยละ 89.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันตัดพันธุ์ป่น การกำจัดแมลงศัตรูพืช ปลูกต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะ ร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ สาธารณะ เป็นต้น ร้อยละ 32.00 มีการจ้างงานในชุมชน โดยจ้างไถ ปลูก เก็บเกี่ยว เป็นต้น (ภาพที่ 2)

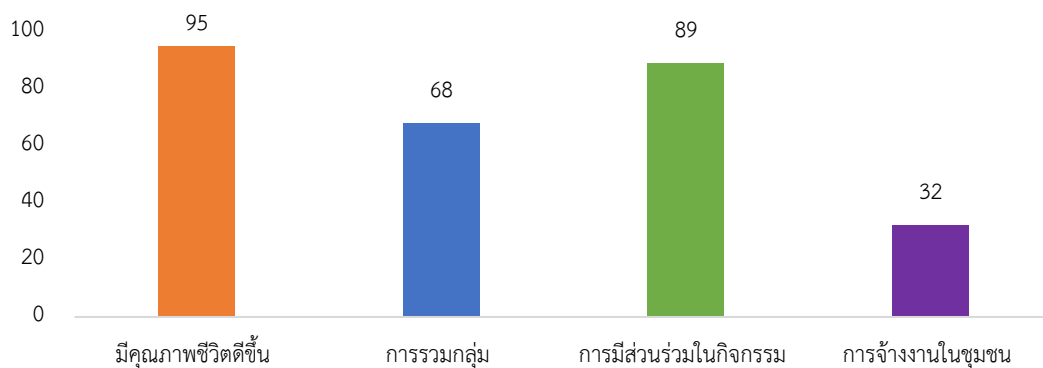
สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

หน่วย : ร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.3.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 95.00 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยดินมีคุณภาพดีขึ้นร้อยละ 95.00 จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และ สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น มีปริมาณพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.53 มีความหลากหลายของพรรณพืชร้อยละ 89.47 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 84.21 ในส่วนร้อยละ 5.00 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 4)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	95.00
1.1 ดินมีคุณภาพดินดีขึ้น	95.00
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	11.53
1.3 มีความหลากหลายของพันธุ์พืช	89.47
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินมีปริมาณเพิ่มขึ้น	84.21
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	5.00

หมายเหตุ: เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ เกษตรกรทุกรั้วเรือนมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก ในส่วนการมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ ร้อยละ 92.59 จากการบริโภคโปรตีนจาก ไข่ไก่ ปลา ไก่ คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว เกลือแร่จากพืชผัก วิตามินจาก ผลไม้ และไขมันจาก เนื้อสัตว์ และ ร้อยละ 7.41 มีอาหารบริโภคไม่ครบ 5 หมู่ เนื่องจากไม่สามารถจัดหาอาหารได้ครบ และอายุมาก เป็นต้น

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.3.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า ร้อยละ 95.00 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง ในด้านพืช ร้อยละ 95.27 ด้านป่าไม้ ร้อยละ 94.74 ในส่วนที่ไม่ได้นำไปใช้ต่อ ร้อยละ 5.00 ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา และนำไปให้ผู้อื่นต่อ (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

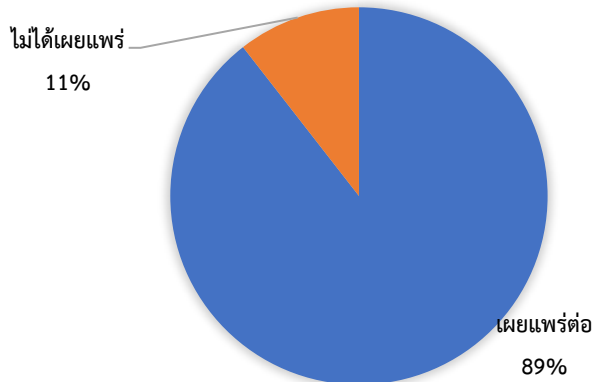
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านป่าไม้	94.74	5.26	100.00
ด้านพืช	95.25	4.75	100.00
ภาพรวม	95.00	5.00	100.00

หมายเหตุ: ใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ร้อยละ 89.47 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในด้านเทคนิคการเพาะกล้าไม้ใช้เอง การเพาะปลูกพืชหลังนา เพื่อเพิ่มรายได้ พืชสมุนไพร และพืชผักสวนครัวเพื่อบริโภคในครัวเรือน ส่วนอีกร้อยละ 10.53 ที่ไม่ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.3.8 ความพึงพอใจ

1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 73.69 ที่ค่าคะแนน 3.52 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 20.13 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 4.94 พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด ร้อยละ 1.23 (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) การศึกษาทดลอง (งานวิจัย)	-	72.73	27.27	-	-	3.67	มาก
2) การถ่ายทอดความรู้ (งานสาธิต)	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
3) การพัฒนาส่งเสริมอาชีพ	-	40.00	60.00	-	-	3.33	มาก
4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	-	44.45	33.33	22.22	-	3.00	ปานกลาง
5) การอนุรักษ์ปรับปรุงดิน	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
6) การพัฒนาแหล่งน้ำ	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
7) การสาธิตและเกษตรเชิงท่องเที่ยว	-	88.89	-	-	11.11	3.00	ปานกลาง
8) การตลาดหรือจัดการผลผลิต	-	44.45	33.33	22.22	-	3.00	ปานกลาง
9) การบริหารจัดการในภาพรวม	-	72.73	27.27	-	-	3.67	มาก
เฉลี่ย	-	73.69	20.13	4.94	1.23	3.52	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

2) เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 82.42 ที่ค่าคะแนน 4.79 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 17.58 พึงพอใจมาก (ตารางที่ 7) สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	82.42	17.58	-	-	-	4.79	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	82.42	17.58	-	-	-	4.79	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	82.42	17.58	-	-	-	4.79	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	82.42	17.58	-	-	-	4.79	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	82.42	17.58	-	-	-	4.79	มากที่สุด
เฉลี่ย	82.42	17.58	-	-	-	4.79	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการฟื้นฟูหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกษेत्रวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้

3.4.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.4.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.4.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.4.5 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 16 ตัวชี้วัด

3.4.6 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการฟื้นฟูป่าหนองเหมือดแอ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอกษेत्रวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผ่านตัวชี้วัด 30 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 35 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 85.71 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ประสบความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	14.28
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	8.57
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	11.42
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	16	76.19
5. ความพึงพอใจ	2	2	5.71
ภาพรวม	35	30	85.71

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายในวงกว้างเท่าที่ควร ควรให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงช่วยประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม เพื่อให้การประชาสัมพันธ์โครงการทั่วถึงเกษตรกรเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

4.2 เกษตรกรส่วนใหญ่สนใจการต่อยอดในการปลูกต้นไม้ การขายคาร์บอนเครดิต กรมป่าไม้ควรมีโครงการต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมและให้ความรู้เกษตรกรในการต่อยอดจากการปลูกต้นไม้

4.3 เกษตรกรที่ปลูกพืชหลังนามีศักยภาพในการขยายพื้นที่ และเพิ่มผลผลิตแต่ยังขาดแคลนตลาดที่จะจำหน่ายผลผลิต หน่วยงานท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมด้านการตลาดเพิ่มขึ้น

โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

1. สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

- 1) เพื่อดำเนินการตามพระราชปณิธานของในหลวงรัชกาลที่ 10 "สืบสาน รักษา และต่อยอด"
- 2) เพื่อให้เกษตรกร หรือนักเรียน สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินทำการเกษตรของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) เพื่อให้เกษตรกร หรือนักเรียน นำองค์ความรู้ไปปรับใช้หรือประยุกต์ให้เข้ากับสภาพพื้นที่
- 4) สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงในกลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร หรือนักเรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต การช่วยเหลือเกื้อกูล และเพิ่มอำนาจต่อรองด้านการตลาด
- 5) เพื่อฟื้นฟูและรักษาสภาพดินให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ลดการใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีทางการเกษตร

• เป้าหมาย : พื้นที่อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

หน่วยงานบูรณาการ

• งบประมาณ : 1,931,385 บาท เบิกจ่ายได้ร้อยละ 95.81

• วัตถุประสงค์การติดตาม : เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และเสนอแนะแนวทางสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

• วิธีการติดตาม : เก็บรวบรวมข้อมูลจาก

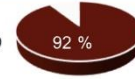
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 5 ราย

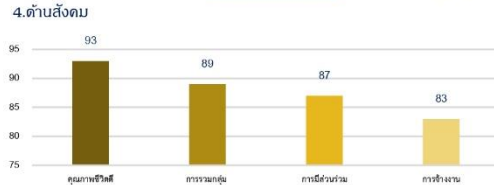
เกษตรกร 88 ราย

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

โครงการประสบความสำเร็จ

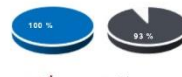
1. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์:
 - นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 81 %
 - นำปัจจัยไปใช้ประโยชน์ 90 %
2. ด้านประสิทธิภาพการผลิต:
 - เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.02
3. ด้านเศรษฐกิจ:
 - รายจ่ายครัวเรือนลดลง 86 %
 - รายได้เพิ่มขึ้น 84 %
 - รายจ่ายเกษตรลดลง 64 %

5. ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร

6. ด้านโภชนาการ/สุขภาพ

7. ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

ความพึงพอใจ: เจ้าหน้าที่ 3.95/5 , เกษตรกร 4.93/5

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- 1) การศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานศูนย์ศึกษาดูงานพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 30 ราย
- 2) ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างนักสิ่งแวดล้อมอาสาสมัคร 40 ราย
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าข้าวเหนียวเขาวง 30 ราย
- 4) ฝึกอบรมหลักสูตรการผสมปุ๋ยเคมีตามค่าตรวจวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยชีวภาพปรับปรุงดิน 30 ราย
- 5) ฝึกอบรมปลูกกล้วยหลังนาและการแปรรูปกล้วย 30 ราย
- 6) ฝึกทักษะอาชีพการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน 20 ราย
- 7) อบรมฝึกทักษะอาชีพด้านการเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 20 ราย

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 โครงการยังไม่มีแปลงสาธิตการผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในพื้นที่ชน ช่างเหนียวเขาวง ที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เป็นต้น
- 3.2 บางกิจกรรมเป็นการดำเนินการต่อเนื่องเช่น ฝึกทักษะอาชีพการเกษตร เพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน แต่ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการดำเนินการต่อ ดังนั้นโครงการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- 3.3 เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับสนับสนุนด้านองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต ทำให้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับถูกใช้หมดไปโดยไม่มีการต่อยอด ดังนั้นหน่วยงานในพื้นที่จึงควรบูรณาการร่วมกันเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย หรือกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชัดเจน

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นายพีระพงษ์ ละอ้าคา
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4

E-mail : Zone4@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2535 ให้จัดหาแหล่งน้ำ โดยขุดสระกักเก็บน้ำตาม แนวทฤษฎีใหม่บริเวณพื้นที่บ้านแดนสามัคคี ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง และก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยัง ตอนบน เริ่มก่อสร้างปี 2537 แล้วเสร็จปี 2538 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2538 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ ได้พระราชทานพระราชดำริให้ก่อสร้างขยายระบบส่งน้ำพร้อมทั้งขุดสระน้ำประจำไร่นาตาม แนวทฤษฎีใหม่และผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ จังหวัดมุกดาหารมาเติมให้แก่อ่างเก็บน้ำลำพะยัง เพื่อขยายพื้นที่รับน้ำชลประทานได้มากขึ้นก่อสร้างอุโมงค์ผันน้ำแล้วเสร็จ ปี 2551 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่ออุโมงค์ผันน้ำแห่งนี้ว่า “ลำพะยังภูมิพัฒน์” ซึ่งหมายถึง อุโมงค์ผันน้ำที่นำความเจริญมาสู่แผ่นดินลุ่มน้ำลำพะยังเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2536 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนิน ไปทอดพระเนตรโครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝน ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้พระราชทานพระราชดำริให้ขยายผลการดำเนินงานของโครงการในลักษณะนี้ไปสู่พื้นที่ราษฎรบริเวณใกล้เคียง เกิดเป็นโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ สมาชิกเข้าร่วมโครงการ 721 ราย สู่เกษตรกร 1 ไร่ไม่ยากไม่จน โดยจังหวัดกาฬสินธุ์บูรณาการร่วมกับศูนย์พัฒนาคุณธรรมจังหวัดกาฬสินธุ์

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อเป็นการดำเนินการตามพระราชปณิธานของในหลวงรัชกาลที่ 10 คือ การสืบสาน รักษา และต่อยอด
- 1.2.2 เพื่อให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกร หรือนักเรียน สามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินทำการเกษตรของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 1.2.3 เพื่อให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกร หรือนักเรียน สามารถนำองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ได้รับไปปรับใช้หรือประยุกต์ให้เข้ากับสภาพพื้นที่และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.2.4 เกิดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงในกลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร หรือนักเรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต การช่วยเหลือเกื้อกูล และเพิ่มอำนาจต่อรองด้านการตลาด
- 1.2.5 เพื่อฟื้นฟูและรักษาสภาพดินให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ลดการใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีทางการเกษตร

1.3 เป้าหมายของโครงการ ราษฎรในเขตอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อจัดทำแผนงานการขับเคลื่อนโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ลงวันที่ 8 มีนาคม 2562

1.4 งบประมาณ จำนวน 1,931,385 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) งบประมาณสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ และได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ได้อนุมัติโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีกิจกรรมหลัก 10 กิจกรรม มีหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานดำเนินการ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ได้บูรณาการส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีกิจกรรมหลัก จำนวน 8 กิจกรรม ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์) กรมชลประทาน (โครงการชลประทานกาฬสินธุ์) กรมส่งเสริมการเกษตร (สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง)

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี พ.ศ.2566

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3 หน่วยงาน รวม 5 ราย (บางหน่วยงาน มีผู้รับผิดชอบหลายกิจกรรมภายใต้โครงการ) และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 88 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

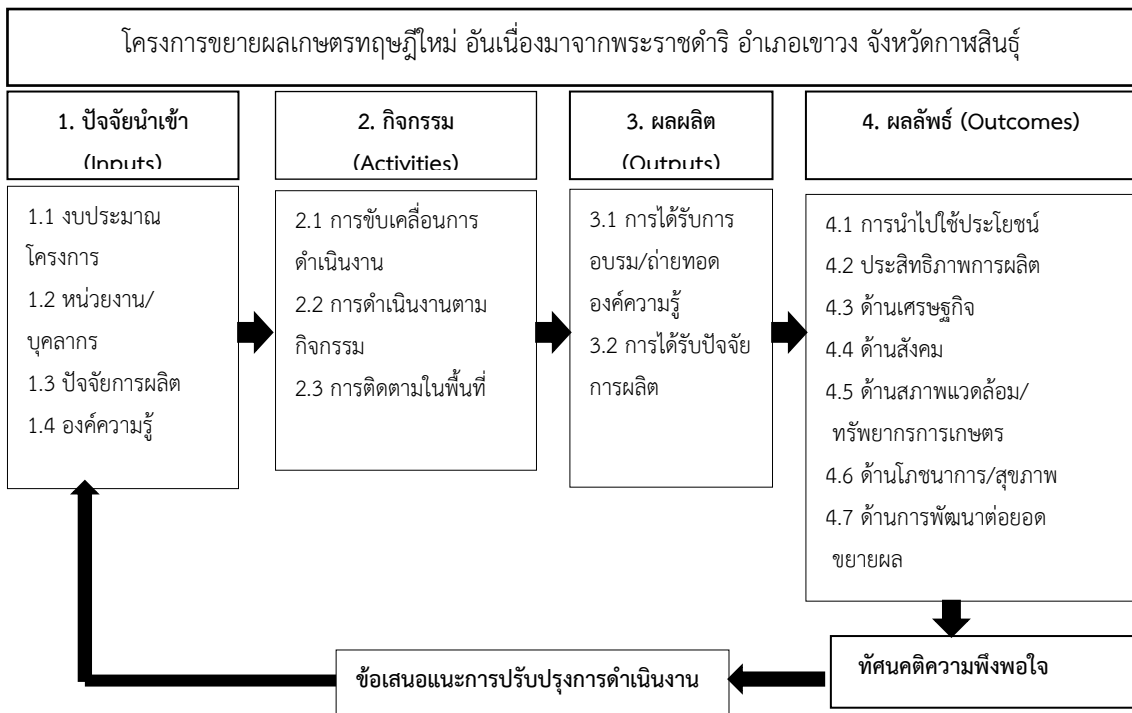
$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนน เท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	แปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

4) กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา: จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

5) ประเด็นและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ คณะทำงานโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ปริมาณปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
	- ประเภทปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.4 องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตร องค์ความรู้ที่ถ่ายทอด	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงานโครงการ ฯ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด (การอบรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาพื้นที่)	ร้อยละ 90
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการอบรมด้านต่าง ๆ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
	- ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ	ระดับมากขึ้นไป
3.2 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ระดับมากขึ้นไป
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต	- ผลผลิตต่อหน่วย (พืชรายได้หลัก)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายในครัวเรือน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- รายจ่ายในครัวเรือน	ลดลงร้อยละ 5
	- ร้อยละของเกษตรกรที่เพิ่มรายได้ทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- รายได้ทางการเกษตร	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
4.4 ด้านสังคม	- รายจ่ายทางการเกษตร	ลดลงร้อยละ 5
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการจ้างงานในชุมชน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ ทรัพยากรการเกษตร	- ร้อยละของเกษตรกรที่คุณภาพดินในพื้นที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีพันธุ์พืชเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ	- ร้อยละของครัวเรือนที่มีอาหารบริโภค 3 มื้อหลัก	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคอาหารครบ 5 หมู่	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอด ขยายผล	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงาน โครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจของนักเรียน/เกษตรกรต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 1,850,515.70 บาท ร้อยละ 95.81 ของเป้าหมาย 1,931,385 บาท

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านอำนวยการ คณะทำงานด้านวิชาการ และคณะทำงานด้านขยายผล ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต ทุกหน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ เพื่อใช้ในแต่ละกิจกรรม ในปี 2566 ครบตามเป้าหมาย โดยเกษตรกรได้รับสนับสนุนหัวจ่ายน้ำ 5 แห่ง อุปกรณ์ระบบสูบน้ำผิวดินด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซล่าเซลล์) เพื่อการเกษตร ซัมเมอร์ 1 ชุด แผงโซล่าเซลล์ 4 แผง ถังพักขนาด 1,500 ลิตร 6 ถัง ท่อ PVC ขนาด 2 นิ้ว 100 ท่อน เครื่องซีลสุญญากาศ ขนาด 4 บล็อก 1 เครื่อง ถุงบรรจุภัณฑ์พร้อมฉลากติดสินค้า 2,000 ชุด เครื่องผสมปุ๋ยอินทรีย์ 1 เครื่อง ถังน้ำ 120 ลิตร 20 ถัง กากน้ำตาล 20 กก. น้ำหมักจุลินทรีย์ 20 กก. พันธุ์ไม้ผล 120 ต้น หน่อกล้วย 80 หน่อ พันธุ์ปลากินพืช 40,000 ตัว หัวอาหารปลากินพืช 40 กระสอบ ไก่ไข่อายุ 17-18 สัปดาห์ 200 ตัว อาหารสำเร็จรูปสำหรับไก่ไข่ 40 กระสอบ ถังใส่อาหาร และถังใส่น้ำให้ไก่ 40 ชุด ยาปฏิชีวนะ+วิตามินละลายน้ำ 20 ซอง เมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงพันธุ์เกษตรศาสตร์ 2,160 กก. ปุ๋ยอินทรีย์แบบผง 108 กระสอบ ในส่วนของโรงเรียนได้รับสนับสนุนเมล็ดพันธุ์กะหล่ำดอก 10 กระสอบ เมล็ดพันธุ์ผัก 300 ซอง ผักบุ้ง 10 กก. ปุ๋ยมูลโค-กระบือ 10 กระสอบ พันธุ์ไก่ไข่ 200 ตัว อาหารไก่ไข่สำเร็จรูป 20 กระสอบ ถังใส่อาหารและถังใส่น้ำให้ไก่ 40 ชุด ยาปฏิชีวนะ+วิตามินละลายน้ำ 20 ซอง พันธุ์ปลาดุก 3,000 ตัว พร้อมอาหารปลาดุก 20 กระสอบ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุน ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ แหล่งน้ำ ครบตามที่กำหนด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ 4 ประเภทปัจจัยการผลิต

3) ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ครอบคลุมเป้าหมาย ได้แก่ ศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ การสร้างนักร้องควายมืออาชีพแบบครบวงจร 2 รุ่น ถอดบทเรียนบุคคลต้นแบบ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเพิ่มมูลค่าข้าวเหนียวเขาวง การผสมปุ๋ยเคมีตามค่าตรวจวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยชีวภาพปรับปรุงดิน การปลูกถั่วลิสงหลังนา และการแปรรูปถั่วลิสง ฝึกทักษะอาชีพและการเรียนรู้ด้านการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน การเลี้ยงเห็บแดงในบ่อดินเพื่อเป็นอาหารไก่ไข่ ต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง ฝึกทักษะอาชีพด้านการเกษตร โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ 10 รายการ

3.1.4 กิจกรรม (Activities) การขับเคลื่อนการดำเนินงานมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด กาฬสินธุ์ (สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) โครงการชลประทานกาฬสินธุ์ (กรมชลประทาน) เกษตรอำเภอเขาวง (กรมส่งเสริมการเกษตร) โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ 4 ครั้ง

3.1.5 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน

1) ทุกหน่วยงานดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดยศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 30 ราย ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างนักร้องควายมืออาชีพแบบครบวงจร 2 รุ่น รุ่นละ 20 ราย เพิ่มหัวจ่ายน้ำอ่างเก็บน้ำลำพะยัง (ตอนบน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 5 จุด สูบน้ำผิวดินด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) เพื่อการเกษตร 1 แห่ง สนับสนุนอุปกรณ์ และจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้เกษตรกร สนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ย ฝึกอบรมหลักสูตรผสมปุ๋ยเคมีตามค่าตรวจวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยชีวภาพปรับปรุงดิน ตรวจวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยชีวภาพปรับปรุง ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกถั่วลิสงหลังนาเพื่อปรับปรุงดิน และเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายในช่วงฤดูแล้ง สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงพันธุ์ เกษตรศาสตร์ สวก.1 ปุ๋ยอินทรีย์ ฝึกอบรมปลูกถั่วลิสงหลังนาและการแปรรูปถั่วลิสง ฝึกทักษะอาชีพด้านการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียนมีกิจกรรมปลูกผัก การเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลาในบ่อดิน การเลี้ยงเห็บแดงในบ่อดินเพื่อเป็นอาหารไก่ไข่ อบรมต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง อบรมถ่ายทอดความรู้ขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อบรมทักษะอาชีพด้านการเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

2) การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 4 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ 4 ครั้ง

3.2 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.2.1 การได้รับการอบรม

1) เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 200 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 30 ราย ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างนักร้องเลี้ยงควายมืออาชีพแบบครบวงจร 2 รุ่น 40 ราย ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรการส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าข้าวเหนียวเขาวง 30 ราย ฝึกอบรมหลักสูตรการผสมปุ๋ยเคมีตามค่าตรวจวิเคราะห์ดิน/การใช้ปุ๋ยชีวภาพปรับปรุงดิน 30 ราย ฝึกอบรมปลูกถั่วลิสงหลังนาและการแปรรูปถั่วลิสง 30 ราย ฝึกทักษะอาชีพการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน 20 ราย อบรมฝึกทักษะอาชีพด้านการเกษตรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 20 คน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ 200 ราย

2) ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 67.07 ที่ค่าคะแนน 4.55 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 20.63 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก และมีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง ร้อยละ 12.30 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการความรู้ที่ได้รับ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	58.33	33.33	8.34	-	-	4.50	มากที่สุด
3. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	42.86	28.57	28.57	-	-	4.14	มาก
เฉลี่ย	67.07	20.63	12.30	-	-	4.55	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2.2 การได้รับปัจจัยการผลิต

1) เกษตรกรทุกรายได้รับปัจจัยการผลิต โดยได้รับเครื่องซีลสุญญากาศ และถุงบรรจุผลิตภัณฑ์พร้อมฉลากสินค้า เครื่องผสมปุ๋ยอินทรีย์ เมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงพันธุ์เกษตรกรศาสตร์ สวก.1 ปุ๋ยอินทรีย์แบบผง เมล็ดพันธุ์ผัก พันธุ์สัตว์ปีก พันธุ์ปลา อาหารสัตว์ อาหารปลาและยาปฏิชีวนะ+วิตามินละลายน้ำ เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตามของโครงการ จำนวน 200 ราย

2) ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 63.87 ที่ค่าคะแนน 4.59 ร้อยละ 31.67 พึงพอใจมาก และร้อยละ 4.47 พึงพอใจปานกลาง ด้านพืชมีความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่รับแจกจากเมล็ดพันธุ์และต้นพันธุ์ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย และสามารถนำไปขยายผลต่อยอดได้ ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับส่วนใหญ่ที่ได้รับจะเป็นของกลุ่ม และใช้ร่วมกัน ซึ่งเกษตรกรบางคนไม่สะดวกที่จะมาใช้บริการ และปัจจัยการผลิตที่แจกน้อยกว่าพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร ปัจจัยการผลิตได้รับแจกเสียหาย เช่น พันธุ์ปลา พันธุ์สัตว์ปีก มีการตาย และเกิดโรคระบาด (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	90.48	-	9.52	-	-	4.81	มากที่สุด
2. ด้านสัตว์	40.00	60.00	-	-	-	4.40	มาก
3. ด้านประมง	58.33	33.33	8.34	-	-	4.50	มาก
4.ด้านวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่ม	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
ภาพรวม	63.87	31.67	4.47	-	-	4.59	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.3.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 81.44 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการปลูกถั่วลิสงหลังนา การปลูกไม้ผล การปลูกพืชผัก การเลี้ยงไก่ไข่ การทำอาหารสัตว์ การเลี้ยงควายขุน การเลี้ยงปลาตุ๊ก การเลี้ยงปลากินพืช การผสมปุ๋ยโดยเครื่องผสมปุ๋ย และบรรจุภัณฑ์สินค้าด้วยเครื่องซีลสุญญากาศ ส่วนร้อยละ 18.56 ที่ไม่ได้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาดำเนินการ ไม่มีเงินทุน อายุมาก เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านสัตว์	66.67	33.33	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่ม	59.09	40.91	100.00
ภาพรวม	81.44	18.56	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 89.77 นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ โดยทุกรายนำปัจจัยด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด ส่วนร้อยละ 10.23 ยังไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่สะดวกในการเดินทาง ไม่มีเวลา เกษตรกรอายุมาก เป็นต้น (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่ม	59.09	40.91	100.00
ภาพรวม	89.77	10.23	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 355.54 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 408.93 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 53.39 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.02 จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติในการปรับปรุงบำรุงดิน และการดูแลรักษาที่ถูกต้อง ปริมาณน้ำเพียงพอ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.3.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 86.23 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากการบริโภคผลผลิตในครัวเรือน ข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ไก่ ส่วนอีกร้อยละ 13.77 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนการบริโภค

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 5,505 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการบริโภคปลาตก ปลากินพืช เฉลี่ย 10,500 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากไก่ ไข่ เฉลี่ย 5,600 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากพืชผักสวนครัว ไม้ผล เฉลี่ย 4,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และ ปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	6,000	2,000	-4,000	-66.67
2. ด้านปศุสัตว์	10,200	4,600	-5,600	-54.90
3. ด้านประมง	13,000	2,500	-10,500	-80.77
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์กลุ่ม	3,780	1,860	-1,920	-50.79
รวม	8,245	2,740	-5,505	-63.28

ที่มา: จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 83.80 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำเกษตรผสมผสาน การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลาตก ปลากินพืช การแปรรูปข้าวสาร เป็นต้น ส่วนร้อยละ 16.20 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตอยู่ระหว่างการเพาะปลูก ดูแลรักษา เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น เฉลี่ย 5,065 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.83 (ในปี 2565 รายได้ 20,455 บาท ปี 2566 รายได้ 25,520 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการทำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายก่อให้เกิดรายได้ ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น เฉลี่ย 8,800 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.11 ด้านปศุสัตว์ เฉลี่ย 7,940 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านประมง เฉลี่ย 2,680 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านพืช เฉลี่ย 840 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 6 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	12,560	13,400	840	6.69
2. ด้านปศุสัตว์	24,560	32,500	7,940	32.33
3. ด้านประมง	18,900	21,580	2,680	14.18
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์กลุ่ม	25,800	34,600	8,800	34.11
รวม	20,455	25,520	5,065	21.83

ที่มา: จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 64.35 สามารถลดค่าใช้จ่ายปุ๋ยเคมี สารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ ในส่วนร้อยละ 35.65 ยังไม่สารลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเน้นการเพิ่มผลผลิต และรูปทรงผลผลิตให้เป็นที่ต้องการของตลาด
สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการได้เฉลี่ย 6,052.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (เปรียบเทียบกับปี 2565 ซึ่งอยู่ที่ 13,570.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 40.62) โดยมาจากการลดค่าปุ๋ยเคมี เฉลี่ย 2,596.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 27.17 ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ เฉลี่ย 9,508.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 54.08 (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. กิจกรรมการใช้ปุ๋ยเคมี	9,556.67	6,960.00	-2,596.67	-27.17
2. กิจกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ	17,583.33	8,075.00	-9,508.33	-54.08
รวม	13,570.00	7,517.50	-6,052.50	-40.62

ที่มา: จากการสำรวจ

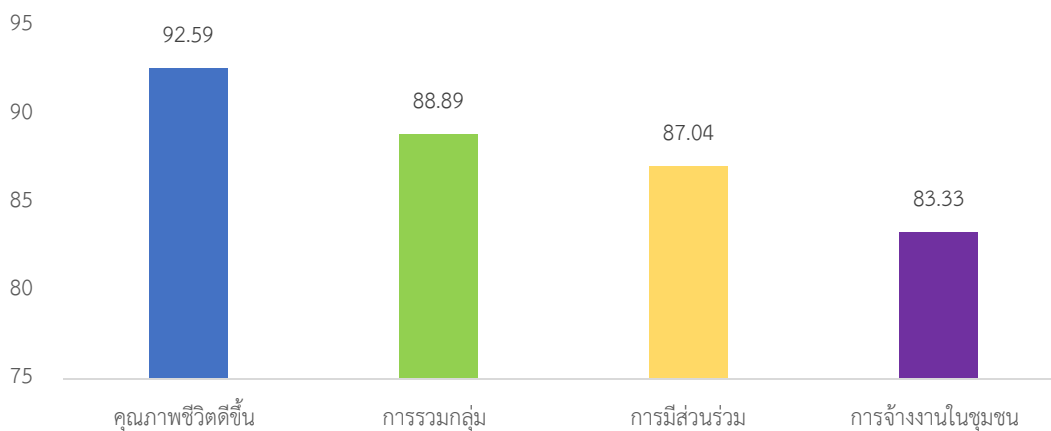
3.3.4 ด้านสังคม เกษตรกร ร้อยละ 92.59 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย ในครัวเรือน เป็นต้น ร้อยละ 88.89 มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตข้าวเขาวง ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปลุกถั่วลิสงหลังนา เป็นต้น ร้อยละ 87.04 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการปลูกต้นไม้ ลงแขก ปลูกและเก็บเกี่ยวในแปลงตัวอย่าง กิจกรรมแปรรูปข้าวและบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น และร้อยละ 83.33 มีการจ้างงานในชุมชน ในการจ้างไถ ปลูก เก็บเกี่ยว เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.3.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า ร้อยละ 96.30 มีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 96.30 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ เป็นต้น ร้อยละ 72.22 มีพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ 85.19 มีพรรณพืช หลากหลายขึ้น ร้อยละ 88.89 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น และส่วนร้อยละ 3.70 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังทำการเกษตรแบบเดิม (ทั่วไป) ใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก ในปริมาณน้อย (ตารางที่ 8)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 1 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	96.30
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	96.30
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	72.22
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	85.19
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	88.89
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	3.70

หมายเหตุ: เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า คริวเรือนเกษตรกรทุกครัวเรือนมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก จากพืชผักสวนครัว ไข่ ปลา ข้าว และผลไม้ เป็นต้น ร้อยละ 92.59 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ โดยบริโภคโปรตีนจาก ไข่ ปลา ไข่ไก่ คาร์โบไฮเดรตจาก ข้าว แกล้มแรมจากพืชผัก วิตามินจากผลไม้ และไขมันจาก เนื้อสัตว์ และร้อยละ 7.41 บริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ เนื่องจากอายุมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น (ตารางที่ 9)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 9 การบริโภคอาหารของครัวเรือนเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	
- ครบ 3 มื้อ	100.00
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	92.59
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	7.41

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 98.15 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยนำไปใช้ต่อเนื่องในด้านพืช ร้อยละ 77.22 ด้านปศุสัตว์ ร้อยละ 59.26 และด้านประมง ร้อยละ 46.30 ในส่วนร้อยละ 1.85 ไม่ได้นำไปใช้ต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 20 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

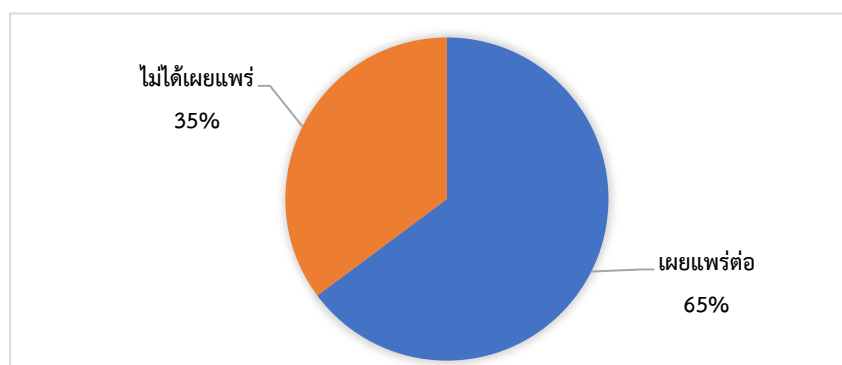
รายการ	การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	77.22	22.78	100.00
2. ด้านสัตว์	59.26	40.74	100.00
3. ด้านประมง	46.30	53.70	100.00
ภาพรวม	60.93	39.07	100.00

หมายเหตุ: ใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น เกษตรกร ร้อยละ 65.00 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องเกษตรผสมผสาน การผลิตถั่วลิสงหลังนา การเลี้ยงควายขุน การผสมปุ๋ยอินทรีย์ ในส่วนร้อยละ 35.00 ยังไม่นำไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงค่อนข้างมาก และมีอายุมาก (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.4 ความพึงพอใจ

3.4.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก 42.68 ที่ค่าคะแนน 3.95 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 41.04 พึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 14.37 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 1.92 พึงพอใจน้อยที่สุดถึงน้อย (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) การศึกษาทดลองภายในศูนย์/โครงการ (งานวิจัย)	37.04	29.67	33.33	-	-	3.38	มาก
2) การถ่ายทอดความรู้ (งานสาธิต)	31.25	50.00	18.75	-	-	4.00	มาก
3) การพัฒนาส่งเสริมอาชีพ	21.74	52.17	26.09	-	-	3.83	มาก
4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	45.45	36.36	13.64	-	4.55	3.67	มาก
5) การอนุรักษ์ปรับปรุงดิน	41.67	33.33	25.00	-	-	4.00	มาก
6) การพัฒนาแหล่งน้ำ	43.48	52.17	-	-	4.35	3.83	มาก
7) การสาธิตและเกษตรเชิงท่องเที่ยว	41.67	50.00	-	8.33	-	4.00	มาก
8) การตลาดหรือจัดการผลผลิต	86.21	13.79	-	-	-	4.83	มากที่สุด
9) การบริหารจัดการ	20.83	66.67	12.50	-	-	4.00	มาก
เฉลี่ย	41.04	42.68	14.37	0.93	0.99	3.95	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 95.57 ที่ค่าคะแนน 4.93 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 4.07 พึงพอใจมาก และร้อยละ 1.80 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 12)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	95.51	4.49	-	-	-	4.94	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	95.51	4.49	-	-	-	4.94	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	95.81	2.40	1.80	-	-	4.91	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	95.51	4.49	-	-	-	4.94	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	95.51	4.49	-	-	-	4.94	มากที่สุด
เฉลี่ย	95.57	4.07	1.80	-	-	4.93	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด

กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 18 ตัวชี้วัด

ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผ่านตัวชี้วัด 35 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 31 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 88.57 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	4	14.28
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	8.57
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	11.43
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	18	60.00
5. ความพึงพอใจ	2	2	5.71
ภาพรวม	35	31	88.57

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่มีแปลงเรียนรู้ และแปลงสาธิตที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านพืช สัตว์ และประมง เพื่อเป็นศูนย์สาธิตการฝึกอบรมศึกษาดูงาน จึงควรส่งเสริมให้มีแปลงสาธิตและเกษตรกรต้นแบบที่มีศักยภาพในแต่ละด้าน เช่น เกษตรกรต้นแบบผลิตข้าวเหนียวเขาวงอินทรีย์ ที่เป็นสินค้า GI ของอำเภอเขาวง

4.2 การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร หรือขยายผลกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จเพื่อเป็นต้นแบบเร่งสร้างมาตรฐานสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และจัดหาตลาดรองรับ

4.3 เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับสนับสนุน ทำให้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับถูกใช้หมดไปโดยไม่มีการต่อยอด ดังนั้นหน่วยงานในพื้นที่ที่เป็นคณะกรรมการบูรณาการร่วมกันเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย หรือกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชัดเจน อีกทั้งควรคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรนำปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และต่อยอดในกิจกรรมอื่น ๆ ได้ รวมทั้งสามารถนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ต่อได้

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ บ้านกำแพง ตำบลกำแพง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1. สาระสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ:**
 - 1) เพื่อเป็นแหล่งจ้างแรงงานในชุมชน
 - 2) เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย
 - 3) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน
 - 4) เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เป้าหมาย :** พื้นที่ป่าโคกแสง ตำบลกำแพง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 157 ไร่

- หน่วยงานบูรณาการ**

- งบประมาณ :** 378,500 บาท เบิกจ่าย 100%
- วัตถุประสงค์การติดตาม :** เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และเสนอแนะแนวทางสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
- วิธีการติดตาม :** เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 8 ราย เกษตรกร 32 ราย

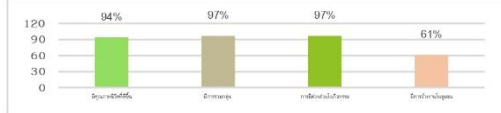
2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

- เกษตรกรได้รับองค์ความรู้เรื่องการออกแบบลวดลายผ้าปักใหม่ จำนวน 15 ราย
- เกษตรกรได้รับองค์ความรู้เรื่องเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช 10 ราย และการปลูกข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 50 ราย
- ผู้ที่เข้าเยี่ยมชม/ศึกษาดูงาน จำนวน 1,057 ราย

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น) โครงการประสบความสำเร็จ 81%

- ด้านการนำไปใช้ประโยชน์:**
 - นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 98%
 - นำปัจจัยไปใช้ประโยชน์ 86%
- ด้านประสิทธิภาพการผลิต:**
 - ลดลงร้อยละ 1.98
- ด้านเศรษฐกิจ:**
 - รายจ่ายครัวเรือนลดลง 83%
 - รายได้เพิ่มขึ้น 81%
 - รายจ่ายเกษตรลดลง 78%
- ด้านสังคม**

5. ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร

6. ด้านโภชนาการ/สุขภาพ

7. ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ 4.03 เกษตรกร 4.84

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 ผลผลิตต่อไร่ของข้าวลดลงเนื่องจากฝนมาล่าช้ากรมการข้าวตรวจหาพันธุ์ข้าวที่สามารถทนแล้งและเหมาะกับสภาพพื้นที่มาส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก และกรมชลประทานสนับสนุนระบบน้ำชลประทานให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
- 3.2 รายจ่ายของเกษตรกรด้านปัจจัยการผลิตยังไม่สามารถลดได้ เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาเพิ่มสูงขึ้น แม้เกษตรกรใช้ใบปริมาณเท่าเดิม ภาครัฐสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์เพิ่มขึ้น
- 3.3 เกษตรกรบางส่วนเป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถนำปัจจัยไปต่อยอดได้ตั้งนั้นหน่วยงานในพื้นที่จึงควรบูรณาการร่วมกับการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อนำปัจจัยที่ได้รับการสนับสนุนไปใช้ได้อย่างเต็มที่

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นายพีระพงษ์ ละอำคา
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 4
E-mail : Zone4@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ บ้านกำพี้ ตำบลกำพี้
อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ทรงเสด็จฯ เยี่ยมเยือนสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหมบ้านกำพี้ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2548 ได้มีราษฎรถวายฎีกาขอความช่วยเหลือ เรื่องการประกอบอาชีพ สืบเนื่องจากราษฎรในพื้นที่ประสบปัญหาความยากจน ไม่มีอาชีพที่แน่นอน ราษฎรในวัยทำงานต้องไปทำงานในเมืองใหญ่ ทอดทิ้งลูกไว้กับพ่อแม่ ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ ให้ดูแลครอบครัว ประกอบกับในพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าว โดยจะมีคลองส่งน้ำจากลำเสียวใหญ่ มีน้ำตลอดปี แต่ไม่สามารถนำน้ำมาทำการเกษตรได้ เนื่องจากสภาพน้ำเค็ม สภาพดินเสื่อมโทรมต้องการปรับปรุงบำรุงดิน อีกทั้งในการทำการเกษตรของเกษตรกรยังขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ ขาดแหล่งอาหารเพื่อการดำรงชีวิต ขาดแคลนที่ดินในการทำมาหากิน พระองค์ท่านได้เล็งเห็นปัญหาสำคัญเหล่านี้ จึงทรงมีพระราชดำริที่จะให้จัดตั้งฟาร์มตัวอย่างฯ ขึ้นในพื้นที่บ้านกำพี้ และบริเวณใกล้เคียง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเป็นแหล่งจ้างแรงงานในชุมชน แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย สารพิษ แหล่งเรียนรู้ของชุมชน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าโคกแสบง ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่จำนวน 157 ไร่ โดยเริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2549 โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ ได้รับราษฎรตามพระราชเสาวนีย์ และราษฎรในพื้นที่เข้าทำงานที่โครงการ ได้แก่ ราษฎรบ้านกำพี้ บ้านแดงน้อย บ้านเหล่ากา บ้านเจริญศิลป์ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 30,000 บาท/คน/ปี ราษฎรในโครงการฯ และในหมู่บ้านใกล้เคียง ได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษราษฎรในโครงการฯ นอกจากนี้มีรายได้แล้ว ยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานออกไปประกอบอาชีพส่วนตัว และเปิดโอกาสให้คนอื่นได้เข้ามาทำงานมีรายได้ มีความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไป เป็นแหล่งศึกษาดูงานและฝึกอบรม ซึ่งมีราษฎรเข้ารับการฝึกอบรมที่โครงการฯ อยู่ตลอดเวลา

1.4 งบประมาณ จำนวน 378,500 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ และได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 8 หน่วยงาน ได้แก่ สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม (กรมพัฒนาที่ดิน) สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม (กรมส่งเสริมการเกษตร) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม (กรมวิชาการเกษตร) สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมหาสารคาม (กรมประมง) หน่วยส่งเสริมหม่อนไหมมหาสารคาม (กรมหม่อนไหม) ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น (กรมการข้าว) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม (สำนักปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์) และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ไม่ได้

รับจัดสรรงบประมาณในปี 2566 ดำเนินงานในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ได้แก่ กรมปศุสัตว์ โดยปศุสัตว์อำเภอบรบือ และสำนักงานปศุสัตว์เขต 4 ติดตามงานด้านปศุสัตว์แต่ละสัปดาห์ ให้คำแนะนำในการเลี้ยงสัตว์ และดูแลสุขภาพสัตว์ในฟาร์มตัวอย่างฯ กรมชลประทาน โดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่ สำนักงานชลประทานที่ 6 ติดตามงานเกี่ยวกับการของบประมาณสร้างท่อส่งน้ำมายังฟาร์มตัวอย่างฯ และติดตั้งท่อส่งน้ำโรงสูบน้ำพระราชดำริมายังฟาร์มตัวอย่างฯ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดมหาสารคามได้สนับสนุนพันธุ์พริก มะละกอ และมะเขือเปราะ เพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างฯ สำนักงานหม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เขต 3 ขอนแก่น ได้ลงพื้นที่ติดตามงานด้านกิจกรรมหม่อนไหมภายในฟาร์มตัวอย่างฯ และสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4 และคณะกรรมการบริหารสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4 ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมกิจกรรมพืชไร่ ไม้ผล ในฟาร์มตัวอย่างฯ

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ บ้านก่ำฟ้า ตำบลก่ำฟ้า อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2566

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย 8 หน่วยงาน และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 36 ราย ของเกษตรกรทั้งหมด 75 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ฯลฯ เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5-1}{5}$$

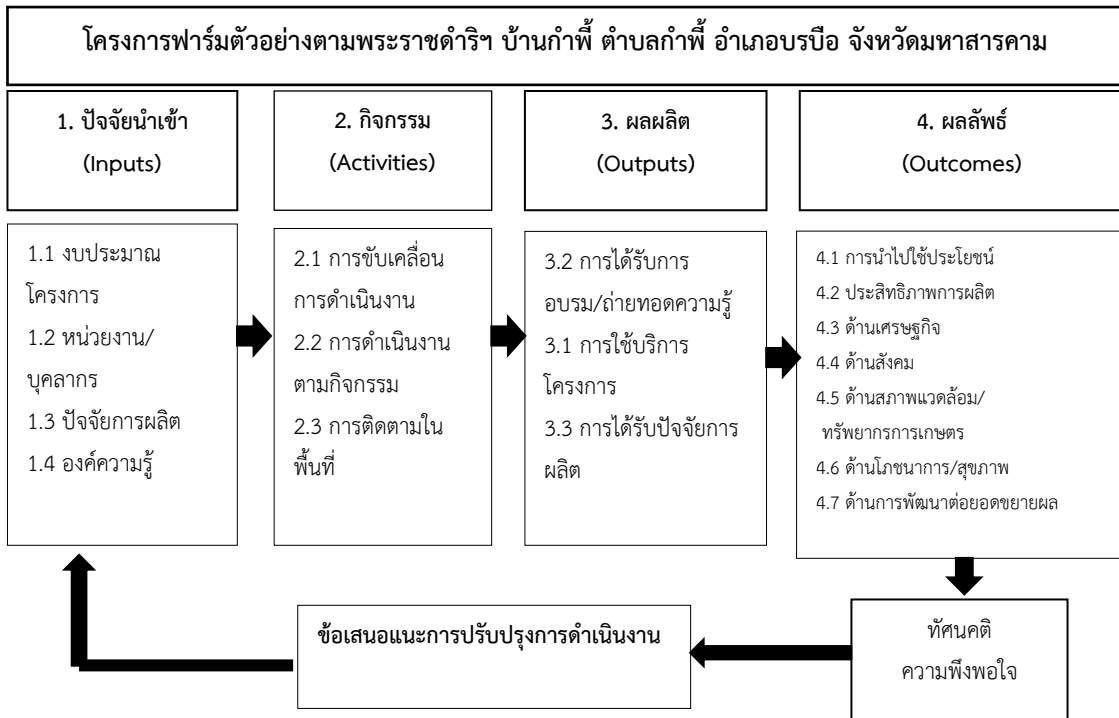
$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนน เท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.4 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ งบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3.5 ประเด็นและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ คณะทำงานโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ปริมาณปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน - ประเภทปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.4 องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตร องค์ความรู้ที่ถ่ายทอด	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงานโครงการ ฯ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด (การอบรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาพื้นที่)	ร้อยละ 90
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการอบรมด้านต่าง ๆ - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
3.2 การใช้บริการโครงการ	- จำนวนของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต	- ผลผลิตต่อหน่วย(พืชรายได้หลัก)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายในครัวเรือน - รายจ่ายในครัวเรือน - ร้อยละของเกษตรกรที่เพิ่มรายได้ทางการเกษตร - รายได้ทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ลดลงร้อยละ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.4 ด้านสังคม	- ร้อยละของที่เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร - ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร	- ร้อยละของเกษตรกรที่คุณภาพดินในพื้นที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ	- ร้อยละของครัวเรือนที่มีอาหารบริโภค 3 มื้อหลัก - ร้อยละของครัวเรือนที่บริโภคอาหารครบ 5 หมู่	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินโครงการ - ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป ระดับมากขึ้นไป

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ บ้านกำพี้ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 378,500 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะอนุกรรมการ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ บ้านกำพี้ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งมีคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านอำนวยการ คณะทำงานด้านวิชาการ และคณะทำงานด้านขยายผล ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ / 3 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ แพลงเรียนรู้ และแปลงสาธิต ในปี 2566 ครบตามเป้าหมาย โดยสถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม สนับสนุนปุ๋ยหมัก พด. 40 ตัน น้ำหมักชีวภาพ 500 ลิตร ปุ๋ยพืชสด 50 ไร่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคามสนับสนุนงาค่า 15 กิโลกรัม ท่อนพันธุ์อ้อยคั้นน้ำ 300 ลำ แหนแดง 10 กิโลกรัม หมาก 50 ตัน มะม่วง 50 ตัน สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคามสนับสนุนพันธุ์กบ 1,000 ตัว อาหารกบ 5 กระสอบ พันธุ์ปลาดุก 3,000 ตัว อาหารปลาดุก 9 กระสอบ อาหารปลากินพืช 5 กระสอบ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมหาสารคามสนับสนุน ปุ๋ยมูลสัตว์ 4 กระสอบ ปลานิลขนาด 5-7 ซม. 7,000 ตัว ปลานิลขนาด 200 กรัม 2,100 ตัว แหนแดง 40 กิโลกรัม หอยขม 15 กิโลกรัม หน่วยส่งเสริมหมอนไหมมหาสารคามสนับสนุน ปุ๋ยคอก 20 กระสอบ ฟางแห้งอัดก้อน 6 ก้อน ต้นไม้ย้อมสี 10 ต้น ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่นสนับสนุน เมล็ดพันธุ์ข้าว 360 กิโลกรัม ปุ๋ยเคมี 2 กระสอบ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ประมง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และรอบ ๆ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ครบตามเป้าหมาย ดังนี้

- 1) สาธิตถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
- 2) ดูแลรักษาพืช แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแปลง
- 3) สาธิตแปลงการผลิตอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี 50

- 4) สาธิตการผลิตแหวนแดง
- 5) สาธิตแปลงผลิตข้าวโพดหลังนา
- 6) สาธิตเทคโนโลยีการผลิตหมากพลู
- 7) สาธิตเทคโนโลยีการผลิตไม้ผล
- 8) สาธิตการเลี้ยงกบในกระชังบก
- 9) สาธิตการเลี้ยงปลาตุ๊กในกระชังบก
- 10) สาธิตการขยายพันธุ์อาหารธรรมชาติ (ไข่ผ่าและแหวนแดง) ใช้ทดแทนอาหาร

สำเร็จรูป

- 11) สาธิตการเลี้ยงหอยขมแบบถุงแขวน ทดลองเลี้ยง
 - 12) อบรมหลักสูตรการปักผ้าไหม/ออกแบบลวดลาย
 - 13) สาธิตแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ กข.6 กข.12 กข.18
 - 14) ถ่ายทอดองค์ความรู้พื้นที่ปลูกข้าวตามชั้นความเหมาะสม
 - 15) สาธิตเทคโนโลยีการปลูกข้าว
 - 16) ถ่ายทอดองค์ความรู้โรคข้าวที่สำคัญในนาข้าว
- สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 16 รายการ

3.1.5 กิจกรรม (Activities) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมการข้าว สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 4 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.1.6 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดโดย

- 1) กรมพัฒนาที่ดิน ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรด้านพัฒนาที่ดิน สาธิตจัดทำปุ๋ยหมัก พด. 40 ตัน สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด 50 ไร่ การจัดทำน้ำหมักชีวภาพ 500 ลิตร
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแปลงเรียนรู้การดูแลรักษาพืช ในแปลง ทฤษฎีใหม่ 5 ไร่ ภายในฟาร์มตัวอย่างฯ
- 3) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีทางการเกษตร ด้านพืช เกษตรกรขยายผล 10 ราย 10 ไร่
- 4) กรมประมง สาธิตการเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน การเลี้ยงปลาตุ๊กในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงปลาตุ๊กในกระชังบก การเลี้ยงกบในกระชังบก การขยายพันธุ์อาหารธรรมชาติ (ไข่ผ่าและแหวนแดง) การเลี้ยงหอยขมแบบถุงแขวน
- 5) กรมหม่อนไหม ฝึกอบรมการออกแบบลวดลายผ้าปักไหม 15 ราย
- 6) กรมการข้าว จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กข.18 พื้นที่ 1 ไร่ ปลูกโดยวิธีการปักดำ ถ่ายทอดความรู้เรื่องข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แก่เกษตรกร 50 ราย

7) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมบูรณาการกับศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น ในการจัดทำแปลงเรียนรู้ และสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กข.18 ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แก่เกษตรกร 50 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.1.7 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.2 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.2.1 การอบรม เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 75 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับการอบรมเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าปักไหม (เกษตรกรขยายผล) 15 ราย ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช (เกษตรกรขยายผล) 10 ราย และต่อยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว จัดทำแปลงเรียนรู้และสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กข.18 พื้นที่ 1 ไร่ ปลูกโดยวิธีปักดำ ความรู้เรื่องข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แก่เกษตรกร 50 ราย และติดตามให้คำแนะนำ เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 75 ราย

3.2.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 49.05 ที่ค่าคะแนน 4.44 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 47.62 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด และร้อยละ 3.33 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ ปี 2566

รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	95.24	4.76	-	-	-	4.95	มากที่สุด
2. ด้านหม่อนไหม	-	93.33	6.67	-	-	3.93	มาก
เฉลี่ย	47.62	49.05	3.33	-	-	4.44	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ มีเกษตรกร 1,057 ราย เข้ามาใช้บริการฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ ศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้/แปลงสาธิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ตามข้อมูลของโครงการ

3.2.4 การได้รับปัจจัยการผลิต

1) เกษตรกรได้รับแจกปัจจัยการผลิต เกษตรกรทุกรายได้รับปัจจัยการผลิต ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวจากผลผลิตที่ได้จากการทำแปลงสาธิต หม่อน เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 34 ราย ตามเป้าหมายของโครงการฯ

2) ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 65.24 ที่ค่าคะแนน 4.60 ร้อยละ 30.00 พึงพอใจมาก และร้อยละ 4.76 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	90.48	-	9.52	-	-	4.81	มากที่สุด
2. ด้านหม่อนไหม	40.00	60.00	-	-	-	4.40	มาก
ภาพรวม	65.24	30.00	4.76	-	-	4.60	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.3.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 97.62 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการต่อยอดขยายพันธุ์ข้าว กข.18 เป็นที่เหมาะสมในระดับพื้นที่ พืชหลังนา พืชผักสวนครัว เป็นต้น ในส่วนร้อยละ 2.38 ที่ยังไม่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาอายุมาก เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	95.24	4.76	100.00
ด้านหม่อนไหม	100.00	-	100.00
ภาพรวม	97.62	2.38	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 42.86 มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แล้ว โดยร้อยละ 85.71 นำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในด้านพืช ในส่วนร้อยละ 57.14 ยังไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากปัจจัยที่แจกเป็นอุปกรณ์ในการฝึกอบรมเรียนรู้ (ตารางที่ 4)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
ด้านพืช	85.71	14.29	100.00
ด้านหม่อนไหม	-	100.00	100.00
ภาพรวม	42.86	57.14	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตต่อหน่วย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 334.32 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 324.49 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลง 9.8 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 1.98 เนื่องจากในปีเพาะปลูก 2566/67 ฝนมาล่าช้าปริมาณน้ำไม่เพียงพอในช่วงข้าวกำลังแตกกอ ทำให้ต้นข้าวไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตลดลง สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.3.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 83.33 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนจากข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา ไก่ ไข่ไก่ ส่วนอีกร้อยละ 16.67 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 1,368.34 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือร้อยละ 55.19 โดยมาจากข้าว พืชผักสวนครัว และพืชผักตามฤดูกาล เฉลี่ย 1,870 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มาจากนำผ้าไหมมาเป็นเครื่องนุ่งห่ม และดักแด้ เฉลี่ย 866.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการผลิตในครัวเรือนเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	2,975.56	1,105.56	-1,870.00	-62.85
2. ด้านหม่อนไหม	1,983.33	1,116.67	-866.67	-43.70
รวม	4,958.89	2,222.23	-2,736.67	-55.19

ที่มา: จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 80.56 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำเกษตรผสมผสาน การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงปลา ส่วนร้อยละ 19.44 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากอยู่ระหว่างการเพาะปลูก ดูแลรักษา เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเกิดจากการจำหน่ายผลผลิตผ้าไหมในปี 2566 เฉลี่ย 15,276.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 60.81 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ซึ่งรายได้อยู่ที่ 9,500 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในส่วนด้านพืช ลดลงร้อยละ 2.27 เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรลดลง จากสภาพภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอ ฝนมาล่าช้า เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนลดลงเฉลี่ย 765.63 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งในปี 2566 รายได้อยู่ที่ 32,921.88 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2565 รายได้อยู่ที่ 33,687.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 6 รายได้จากปรับเปลี่ยนรูปแบบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	33,687.50	32,921.88	-765.63	-2.27
2. ด้านหม่อนไหม	9,500.00	15,276.50	5,776.50	60.81
รวม	43,187.50	48,198.38	5,010.87	11.60

ที่มา: จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 77.77 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี โดยปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ เป็นต้น ในส่วนอีกร้อยละ 22.23 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเน้นการเพิ่มผลผลิต และรูปทรงผลผลิตให้เป็นที่ต้องการของตลาด จึงยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย ด้านพืชในกิจกรรมการใช้ปุ๋ยเคมี เฉลี่ย 1,314.12 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 20.53 โดยส่วนใหญ่มาจากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ ในปี 2566 เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรได้เฉลี่ย 5,085.88 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 ซึ่งอยู่ที่ 6,400 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในส่วนด้านหม่อนไหมกิจกรรมการใช้สารเคมีในการย้อมเส้นไหม เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรจากการใช้สารเคมี เฉลี่ย 86.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือร้อยละ 28.89 (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 7 การลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. กิจกรรมการใช้ปุ๋ยเคมี	6,400.00	5,085.88	-1,314.12	-20.53
2. กิจกรรมการใช้สารเคมีในการย้อมเส้นไหม	300.00	560.00	86.67	28.89
รวม	6,700.00	5,645.88	-1,054.12	-15.73

ที่มา: จากการสำรวจ

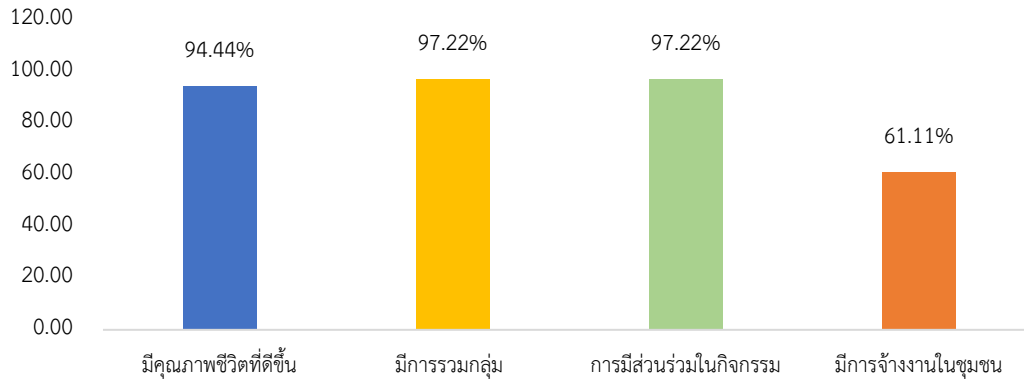
3.3.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 94.44 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน เป็นต้น ร้อยละ 97.22 มีการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าไหม ร้อยละ 97.22 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันดำนา เก็บเกี่ยว ผลผลิตในแปลงเรียนรู้ และแปลงสาธิต เป็นต้น ร้อยละ 61.11 มีการจ้างงานในชุมชนในการจ้างไถ ปลูก เก็บเกี่ยว เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ไม่ผ่าน ตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.3.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 83.33 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 83.33 ทำให้ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 53.33 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ ร้อยละ 83.33 พรรณพืชตามธรรมชาติมีมากขึ้น ร้อยละ 80.56 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ส่วนอีกร้อยละ 16.67 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเกษตรกรส่วนนี้ทำการเกษตรแบบเดิม (ทั่วไป) คือ ยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก และใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในปริมาณน้อย (ตารางที่ 8)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	83.33
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	83.33
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	53.33
1.3 พันธุ์พืชมากขึ้น	83.33
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	80.56
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	16.67

หมายเหตุ: เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ ครั้วเรือนเกษตรทุกครั้วเรือนมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มือหลัก จากพืชผักสวนครั้ว ไข่ ปลา ข้าว และผลไม้ ในส่วนการบริโภคครบ 5 หมู่ ร้อยละ 86.11 บริโภคอาหารครบ 5 หมู่ โดยได้รับโปรตีนจาก ไข่ ปลา ไข่ไก่ คาร์โบไฮเดรตจากข้าว เกลือแร่จากพืชผัก วิตามินจากผลไม้ และไขมันจาก เนื้อสัตว์ และร้อยละ 13.89 ไม่ได้บริโภคอาหารครบ 5 หมู่ เนื่องจาก ภาระงานมาก อายุมาก เป็นต้น (ตารางที่ 9)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มือหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.3.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง ร้อยละ 55.55 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยนำไปใช้ด้านพืช ร้อยละ 95.24 ด้านหม่อนไหมเรื่องการออกแบบ ลวดลายปักผ้าไหม ร้อยละ 93.37 ส่วนอีกร้อยละ 44.45 ยังไม่มีนำไปใช้ต่อเนื่อง (ตารางที่ 10)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 10 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปประโยชน์ใช้ต่อเนื่อง

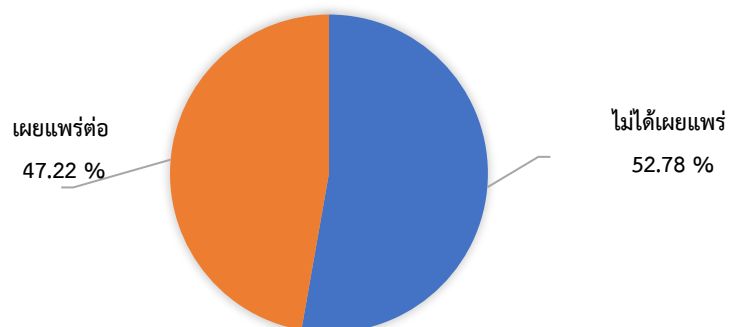
รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	95.24	4.76	100.00
2. ด้านหม่อนไหม	6.67	93.37	100.00
ภาพรวม	55.55	44.45	100.00

หมายเหตุ: ใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น เกษตรกร ร้อยละ 47.22 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการผลิตต่อยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว กข.18 การออกแบบลวดลายปักผ้าไหม ในส่วนร้อยละ 52.78 ยังไม่มีการนำไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงเกษตรของตนเองค่อนข้างมาก และอายุมาก (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 41.67 ที่ค่าคะแนน 4.03 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.33 พึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 22.22 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 2.78 พึงพอใจน้อยที่สุด (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) ด้านการศึกษาทดลองภายในศูนย์/โครงการ	25.00	37.50	37.50	-	-	3.88	มาก
2) ด้านการถ่ายทอดความรู้ (งานสาธิต)	25.00	50.00	25.00	-	-	4.00	มาก
3) ด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ	25.00	37.50	37.50	-	-	3.88	มาก
4) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	25.00	37.50	25.00	-	12.50	3.63	มาก
5) ด้านการอนุรักษ์ปรับปรุงดิน	37.50	37.50	25.00	-	-	4.13	มาก
6) ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	25.00	50.00	12.50	-	12.50	3.75	มาก
7) ด้านรูปแบบการสาธิตและเกษตรเชิงท่องเที่ยว	37.50	37.50	25.00	-	-	4.13	มาก
8) ด้านการตลาดหรือจัดการผลผลิต	62.50	37.50	-	-	-	4.63	มากที่สุด
9) ภาพรวมการบริหารจัดการศูนย์/โครงการ	37.50	50.00	12.50	-	-	4.25	มาก
เฉลี่ย	33.33	41.67	22.22	-	2.78	4.03	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 86.11 ที่ค่าคะแนน 4.84 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 12.22 พึงพอใจมาก และร้อยละ 1.67 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 12)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	94.44	5.56	-	-	-	4.94	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	91.67	8.33	-	-	-	4.92	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	91.67	8.33	-	-	-	4.92	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	94.44	5.56	-	-	-	4.94	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	58.33	33.33	8.33	-	-	4.36	มาก
เฉลี่ย	86.11	12.22	1.67	-	-	4.84	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ บ้านกำพี้ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 14 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ บ้านกำพี้ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผ่านตัวชี้วัด 29 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 80.56 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 23 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ประสบความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	21	14	66.67
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	36	29	80.56

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ผลผลิตต่อหน่วยของพืชหลัก สินค้าข้าว ได้ผลผลิตลดลงเนื่องฝนมาล่าช้า กรมการข้าวควรปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่สามารถทนแล้งได้ดี กรมชลประทานควรสนับสนุนระบบน้ำชลประทานให้ทั่วถึง ขุดลอก คูคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติให้สามารถกักเก็บน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอในช่วงฤดูแล้งและฝนทิ้งช่วง รวมทั้งจะส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางพันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้นในระบบนิเวศด้วย

4.2 การลดรายจ่ายทางการเกษตรของเกษตรกรในส่วนของปัจจัยการผลิตยังไม่สามารถลดได้ เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาเพิ่มสูงขึ้นแม้เกษตรกรใช้ในปริมาณเท่าเดิม ควรณรงค์และสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์เพิ่มขึ้น

4.3 เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามความรู้และปัจจัยการผลิตที่ได้รับ ทำให้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับถูกใช้หมดไปโดยไม่มี การต่อยอด ดังนั้นหน่วยงานในพื้นที่จึงควรบูรณาการร่วมกันเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย หรือกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชัดเจน อีกทั้งควรคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรนำปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และต่อยอดในกิจกรรมอื่น ๆ ได้ รวมทั้งสามารถนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ต่อได้

4.4 โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ มีแปลงสาธิตที่มีประสิทธิภาพ มีความหลากหลายทั้งทางด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง เป็นศูนย์กลางสาธิตการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน จึงควรส่งเสริมประชาสัมพันธ์โครงการให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ทั้งจากแปลงสาธิตและเกษตรกรต้นแบบที่มีศักยภาพในแต่ละด้าน

4.5 งบประมาณโครงการของหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับควรสอดคล้องกับช่วงเวลาการทำกิจกรรมการเพาะปลูกของเกษตรกร เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โครงการส่งเสริมกิจกรรมไรสารพิษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญของโครงการ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ได้ให้ความสำคัญในหลายระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยสินค้าเกษตรแปรรูปถือเป็นกลุ่มสินค้าเกษตรที่สำคัญ ซึ่งการแปรรูปจะช่วยให้มูลค่าเพิ่มขึ้นกับสินค้าเกษตร ช่วยลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ยกระดับราคาผลผลิต และสามารถลดต้นทุนในด้านการดูแลรักษาผลผลิตและค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าเกษตร ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพใหม่ในชุมชน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่ออบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเครือข่ายสินค้าการเกษตร การวางแผนการผลิต และการวางแผนตลาดสินค้าเกษตรแปรรูป
- 2) เพื่อจัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตการตลาดสินค้าแปรรูป
- 3) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการเชื่อมโยงการผลิต การตลาดสินค้าเกษตรแปรรูป

เป้าหมาย	เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กิจกรรมไรสารพิษในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอวังน้ำเขียว จำกัด
หน่วยงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา
งบประมาณ	9,400 บาท

วัตถุประสงค์การติดตาม

- 1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ
- 2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักได้ดำเนินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดภายใต้โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กิจกรรมไรสารพิษในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอวังน้ำเขียว จำกัด จำนวน 20 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ฝักกาดขาว 50 กิโลกรัม และกะหล่ำปลี 50 กิโลกรัม ให้กับเกษตรกรไปดำเนินการแปรรูปสินค้าเกษตร (ฝักกาดดอง กิมจิ) ณ โครงการส่งเสริมกิจกรรมไรสารพิษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ผลการติดตาม

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ความพึงพอใจ
การอบรม 4 หลักสูตร 100% - เวทีอบรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า - การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า - การวางแผนการตลาด จัดจำหน่าย และส่งเสริมการขาย - การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์	ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ - นำความรู้ด้านการแปรรูปการตลาด การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ 60% - นำผลผลิตจากการแปรรูปไปใช้ประโยชน์ 90% ด้านเศรษฐกิจ เลขตรกรรายจ่ายลดลง 27% ด้านสังคม เกษตรกรรวมกลุ่มทำกิจกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร 100% ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล การนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายผล 80%	ระดับมากที่สุด 4.94 ประสบความสำเร็จ 94%

ข้อค้นพบ

- กิจกรรมการแปรรูปผัก เช่น การทำผักดองและกิมจิ จะเกิดขึ้นในกรณีที่มีผักล้นตลาด และมีเศษผักที่เหลือจากการตัดแต่ง ประกอบกับมีคู่แข่งในตลาดมาก จึงนิยมทำแค่บริโภคภายในครัวเรือน
- งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ น้อย

ข้อเสนอแนะ

- องค์ความรู้ในการเพิ่มมูลค่าเศษผักที่เหลือจากการตัดแต่ง ได้แก่ การทำข้าวเกรียบผัก ผักแผ่น ผักอบกรอบ และอาหารเสริมจากผัก
- จัดหาช่องทางในการจำหน่ายผลผลิต ที่แปรรูปเพิ่มมากขึ้น ทั้งการจำหน่ายโดยตรง และช่องทางออนไลน์

www.eva.oae.go.th

ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5
E-mail : Zone5@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการส่งเสริมกิจกรรมไร่สารพิษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้รับโครงการส่งเสริมกิจกรรมไร่สารพิษ ไว้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2541 ต่อมาได้จัดทะเบียน จัดตั้งสหกรณ์การเกษตร “สหกรณ์กิจกรรมไร่สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังน้ำเขียว จำกัด” เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2543 และพัฒนาพื้นที่บริเวณบ้านน้ำซับ หมู่ 11 ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เป็นสถานที่ฝึกอบรม และสาธิตกิจกรรมการเพาะปลูกโดยไม่พึ่งพาสารเคมี และการดำเนินชีวิตแนวทางพระราชดำริ เศรษฐกิจแบบพอเพียงให้แก่เกษตรกรที่สนใจ ทั้งนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ได้ให้ความสำคัญในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร โดยการแปรรูปสินค้าเกษตรจะช่วยให้มูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ช่วยลดปัญหา ผลผลิตล้นตลาด ยกระดับราคาผลผลิต และสามารถลดต้นทุนในด้านการดูแลรักษาผลผลิตและค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าเกษตร ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพใหม่ในชุมชน จึงได้จัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด ภายใต้โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า พัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้เป็นที่สนใจและตรงตามความต้องการของตลาด รวมถึงการสร้างพันธมิตรทางการค้าและพัฒนาต่อยอดการตลาดร่วมกันต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่ออบรมให้ความรู้แก่ผู้แทนสถาบันเกษตรกรเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเครือข่ายสินค้าเกษตร การวางแผนการผลิต และการวางแผนตลาดสินค้าเกษตรแปรรูป
- 2) เพื่อจัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตการตลาดสินค้าแปรรูป
- 3) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการเชื่อมโยง การผลิต การตลาดสินค้าเกษตรแปรรูป

1.3 เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ คือ สหกรณ์กิจกรรมไร่สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังน้ำเขียว จำกัด ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

1.4 งบประมาณ จำนวน 9,400 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

1.5 หน่วยงานที่ดำเนินการ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

1) ด้านพื้นที่ คือ สหกรณ์กสิกรรมไร้สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังน้ำเขียว จำกัด ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2) ด้านประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา ที่รับผิดชอบโครงการ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กสิกรรมไร้สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังน้ำเขียว จำกัด ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ที่เข้าร่วมโครงการฯ

3) ด้านระยะเวลาของข้อมูล คือ ข้อมูลในปีงบประมาณ 2567

2.3 วิธีการติดตาม

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยใช้ข้อคำถามในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ทั้งคำถามปลายเปิด (Opened End Question) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ และคำถามปลายปิด (Closed End Question) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ รายละเอียดดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา ที่รับผิดชอบโครงการฯ 1 ราย

(2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปี 2567 โดยการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 20 ราย (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา, 2567) ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 10 ราย

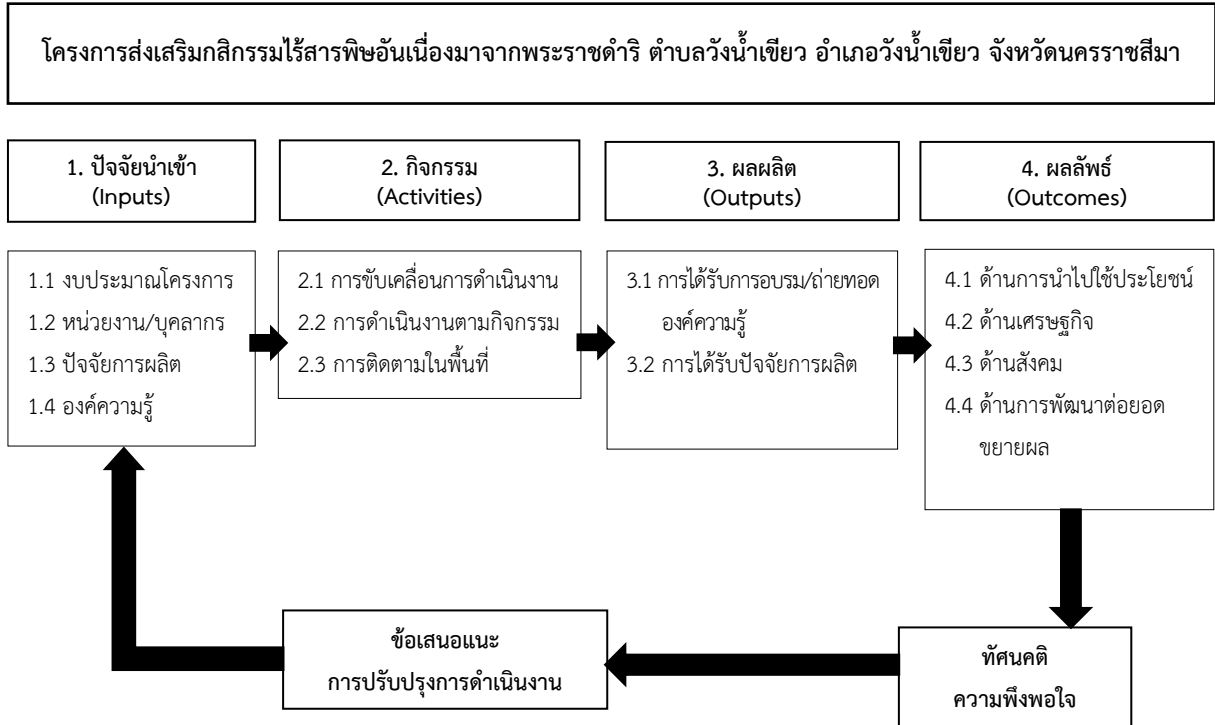
1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสาร รายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลข มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบาย ประกอบตารางข้อมูล

2.2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ที่มา : จากการศึกษา

4) ประเด็นและตัวชี้วัดในการติดตาม

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95
1.2 บุคลากร (วิทยากร)	- ระดับความพึงพอใจต่อวิทยากร	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิต	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
1.4 องค์กรความรู้	- จำนวนหลักสูตรที่ถ่ายทอด	1 หลักสูตร
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงาน โครงการ ฯ	1 ครั้ง/ปี
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม ของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่ กำหนด	ร้อยละ 100
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	1 ครั้ง/ปี
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการอบรม - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อ ความรู้ ที่ได้รับ	20 ราย ไม่น้อยกว่าระดับมาก
3.2 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการ ผลิต - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัย การผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	20 ราย ไม่น้อยกว่าระดับมาก
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำผลผลิตจากการ แปรรูปไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านเศรษฐกิจ	- รายจ่ายในครัวเรือน	ลดลงร้อยละ 5
4.3 ด้านสังคม	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำ กิจกรรมทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.4 ด้านการพัฒนาต่อยอด ขยายผล	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยาย ผลสู่บุคคลอื่น ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงาน โครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการ ดำเนินโครงการ	ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ที่มา : จากการศึกษา

3. ผลการติดตาม

ปีงบประมาณ 2567 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ เรื่อง การแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กิจกรรมไร้สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังน้ำเขียว จำกัด ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ภายใต้โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 31 มีนาคม 2567) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1) งบประมาณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา เบิกจ่ายงบประมาณ 9,400 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95.00

2) บุคลากร สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา ได้มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ การตลาด จัดจำหน่าย ส่งเสริมการจำหน่าย และการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรที่มีความพึงพอใจต่อวิทยากรในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเต็ม 5.00

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

3) ปัจจัยการผลิต สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา สนับสนุนผักกาดขาว 50 กิโลกรัม และกะหล่ำปลี 50 กิโลกรัม เพื่อใช้ในการอบรมแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อผลผลิตจากการแปรรูป (ผักกาดดอง และกิมจิ) ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.40 (คะแนนเต็ม 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

4) องค์ความรู้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา จัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ในเรื่องนวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า การวางแผนการตลาด จัดจำหน่าย และส่งเสริมการจำหน่าย และการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 1 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

1) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา มีการวางแผนจัดประชุมเพื่อติดตามโครงการที่ชัดเจน โดยมีการจัดประชุม 1 ครั้ง/ปี ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง/ปี

2) การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำแผนการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด ภายใต้โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร ให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กิจกรรมไร้สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอวังน้ำเขียว จำกัด 1 กิจกรรม 4 หลักสูตร ครบตามแผนที่กำหนด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3) การติดตามในพื้นที่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 1 ครั้ง/ปี

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง/ปี

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

1) การอบรมเกษตรกรได้รับการอบรม เรื่องนวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่า การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า การวางแผนการตลาด จัดจำหน่าย และส่งเสริมการจำหน่าย รวมทั้งการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 20 ราย

ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 4.40 (คะแนนเต็ม 5) มีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 40.00 และมีความรู้ความเข้าใจปานกลาง ร้อยละ 10.00 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการอบรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2567

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
การแปรรูปสินค้า	60.00	30.00	10.00	-	-	4.50	มากที่สุด
ออกแบบบรรจุภัณฑ์	50.00	40.00	10.00	-	-	4.40	มากที่สุด
การตลาด	70.00	20.00	10.00	-	-	4.60	มากที่สุด
สร้างสื่อประชาสัมพันธ์	20.00	70.00	10.00	-	-	4.10	มาก
เฉลี่ย	50.00	40.00	10.00	-	-	4.40	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรไม่ได้รับปัจจัยการผลิต เป็นการได้รับผลผลิตจากการแปรรูปผักกาดดอง และกิมจิ 20 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม จำนวน 20 ราย

ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 4.40 (คะแนนเต็ม 5) ระดับมาก ร้อยละ 40.00 และระดับปานกลาง ร้อยละ 10.00 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่ตอบปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุน ปี 2567

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ผักกาดทอง	60.00	30.00	10.00	-	-	4.50	มากที่สุด
กิมจิ	40.00	50.00	10.00	-	-	4.30	มากที่สุด
เฉลี่ย	50.00	40.00	10.00	-	-	4.40	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

1) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

1.1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 60.00 นำความรู้เรื่องนวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า การวางแผนการตลาด จัดจำหน่าย และส่งเสริมการขาย และการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ ส่วนร้อยละ 40.00 ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่าส่วนยังไม่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เช่น การถ่ายภาพ เพื่อมาสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

1.2) การนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำดอก และกิมจิไปบริโภค แต่ยังมีเกษตรกรบางส่วนที่ไม่ชอบรสชาติของกิมจิ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

2) ด้านเศรษฐกิจ รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตจากการแปรรูปผัก (ผักกาดทอง และกิมจิ) มาบริโภคภายใน ครัวเรือน พบว่า ในปี 2566 เกษตรกรมีรายจ่ายในครัวเรือนจากการซื้อผลผลิตมาบริโภค 2,407 บาท และปี 2567 มีรายจ่ายในครัวเรือนจากการซื้อผลผลิตมาบริโภค 1,754 บาท รายจ่ายลดลง 653 บาท หรือลดลงร้อยละ 27.13 เนื่องจาก เกษตรกรสามารถนำเศษผักที่เหลือจากการตัดแต่งมาแปรรูปเป็นผักกาดทอง และกิมจิ ทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้

3) ด้านสังคม เกษตรกรทุกรายมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร และเมื่อแปรรูปผลผลิตจากผักเสร็จ จะได้ผักกาดทอง และกิมจิ กลับไปบริโภคในครัวเรือน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

4) ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 80.00 มีการนำความรู้จากการเข้ารับการอบรม เรื่อง นวัตกรรมเทคโนโลยีการแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า การวางแผนการตลาด จัดจำหน่าย และส่งเสริมการขาย รวมทั้งการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ไปเผยแพร่ขยายผลสู่บุคคลในครอบครัว และคนในชุมชน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.5 ความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 94.00 ที่ค่าคะแนน 4.94 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 6.00 พึงพอใจมาก (ตารางที่ 3)
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ ปี 2567

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
หลักสูตรการอบรม	90.00	10.00	-	-	-	4.90	มากที่สุด
วิทยากร/ถ่ายทอดความรู้	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
สถานที่จัดอบรม	90.00	10.00	-	-	-	4.90	มากที่สุด
เจ้าหน้าที่โครงการ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
การดำเนินงานโครงการ	90.00	10.00	-	-	-	4.90	มากที่สุด
เฉลี่ย	94.00	6.00	-	-	-	4.94	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร โดยการถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กิจกรรมไร้สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังน้ำเขียว จำกัด ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้

- 1) ปัจจัยนำเข้า ทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 2) กิจกรรม ทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3) ผลผลิต ทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 4) ผลลัพธ์ ทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 4 ตัวชี้วัด ยกเว้นตัวชี้วัด

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

- 5) ความพึงพอใจ 1 ตัวชี้วัด ผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร ด้วยการถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กิจกรรมไร้สารพิษในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังน้ำเขียว จำกัด ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 ตัวชี้วัด จากตัวชี้วัดทั้งหมด 17 ตัวชี้วัด ทำให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 94.12 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ที่ผ่านเกณฑ์	
ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	4	100.00
กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
ผลลัพธ์ (Outcomes)	5	4	80.00
ความพึงพอใจ	1	1	100.00
ภาพรวม	17	16	94.12

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 กิจกรรมการแปรรูปผัก เช่น การทำผักดอง และกิมจิ จะเกิดขึ้นในกรณีที่ผักล้นตลาด และมีเศษผักที่เหลือจากการตัดแต่ง ประกอบกับในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผักที่แปรรูปมีคู่แข่งในตลาดจำนวนมาก เกษตรกรจึงนิยมทำเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน

4.2 เกษตรกรต้องการความรู้ในการเพิ่มมูลค่าเศษผักที่เหลือจากการตัดแต่ง ประกอบด้วย การทำข้าวเกรียบผัก ผักแผ่น ผักอบกรอบ และอาหารเสริมจากผัก รวมถึงจัดหาช่องทางในการจำหน่ายผลผลิตที่แปรรูปเพิ่มมากขึ้น ทั้งการจำหน่ายโดยตรง และออนไลน์

โครงการเพิ่มศักยภาพระบบเกษตรราชภัฏเพื่อชุมชนเด็กและเยาวชน
ในพื้นที่รกรัง โรงเรียนแม่ท้อวทระวชนเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
บ้านไร่เมือง อ.ละหานทราย จ.บุรีรัมย์

สาระสำคัญของโครงการ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงริเริ่มงาน พัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นรกรังดารมา ตั้งแต่ พ.ศ.2523 ได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาไว้ว่า "เด็กและเยาวชนมีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง ใฝ่เรียนรู้ ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน มีความรู้ และทักษะทางวิชาการและการอาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนและประเทศชาติได้"

วัตถุประสงค์การติดตาม

1. เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ
2. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม

สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก กำกับดูแลการบริหารงานโครงการฯ พร้อมทั้งจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่องการขยายพันธุ์พืช (ตอนกิ่ง ทาบกิ่ง) ให้กับนักเรียนจำนวน 36 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับโรงเรียนและนักเรียน เพื่อจัดทำระบบเกษตร ในกรณีสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่นักเรียน

เป้าหมาย โรงเรียนที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน 63 โรงเรียน

หน่วยงาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์

งบประมาณ 14,000 บาท

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสนับสนุนโรงเรียนในถิ่นรกรังในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะด้านการเกษตร มีโภชนาการที่ดี มีสุขภาพแข็งแรง สามารถลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง
2. เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้
3. เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ให้แก่ ผู้ปกครอง และชุมชน เพิ่มขีดความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

ผลการติดตาม

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ความพึงพอใจ
<p>การอบรม การขยายพันธุ์พืช (การทาบกิ่งและตอนกิ่ง)</p> <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">100%</p>	<p>ด้านการนำไปใช้ประโยชน์</p> <p>1. นำความรู้ด้านพืชไปใช้ประโยชน์ 100%</p> <p>2. นำปัจจัยการผลิตด้านพืชไปใช้ประโยชน์ 78%</p>	<p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">ระดับมาก 4.20</p>
<p>การได้รับปัจจัยการผลิต ต้นมะม่วงที่ได้จากการทาบกิ่ง</p> <p style="font-size: 2em; font-weight: bold;">100%</p>	<p>ด้านสังคม</p> <p>การรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร 100%</p> <p>ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล การนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายผล 100%</p>	<p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">ประสบความสำเร็จ</p> <div style="text-align: center; font-size: 2em; font-weight: bold;">94%</div>

ข้อค้นพบ

- งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ น้อย
- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีการบูรณาการร่วมกันในโครงการอื่นๆ ภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นรกรังตามพระราชดำริ

ข้อเสนอแนะ

- องค์ความรู้เพิ่มเติม เช่น การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ การเพาะเห็ดฟาง การผลิตปุ๋ยอัดเม็ด (ปุ๋ยอินทรีย์) และการผลิตอาหารสัตว์จากพืช

**สรุปผลการติดตามโครงการเพิ่มศักยภาพระบบงานเกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในถิ่นทุรกันดารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลี้ยว
ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงริเริ่มงานพัฒนา เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมาตั้งแต่ พ.ศ. 2523 และได้ทรงงานอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลามากกว่า 30 ปี ได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาไว้ว่า “เด็กและเยาวชนมีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง ใฝ่เรียนรู้ ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน มีความรู้ และทักษะทางวิชาการและการอาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต รักและหวงแหน ทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนและประเทศชาติได้” ปัจจุบันสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับสถานศึกษาในโครงการ ตามพระราชดำริทุกสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2560 - 2569) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ที่น้อมนำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาเด็กและเยาวชน และบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพระบบงานเกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โดยยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง เชื่อมโยงกลไกระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบล สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน ระบบงานเครือข่ายชุมชนโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง เสริมสร้างความมั่นคง ด้านอาหาร ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อสนับสนุนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะด้านการเกษตร มีโภชนาการที่ดี สุขภาพแข็งแรง สามารถลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอกนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้

1.2.2 เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

1.2.3 เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน เพิ่มขีดความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

1.3 เป้าหมายของโครงการ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ชมรม 9 สมาคมจีนแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 ตั้งอยู่บ้านละหานทราย หมู่ที่ 1 ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน 63 ไร่

1.4 งบประมาณ จำนวน 14,000 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ดำเนินการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

1.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ชมรม 9 สมาคมจีนแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 ตั้งอยู่บ้านละหานทราย หมู่ที่ 1 ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน 63 ไร่

2.2.2 ด้านประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ครู และนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ในเขตปฏิรูปที่ดินที่เข้าร่วมโครงการ

2.2.3 ด้านระยะเวลาของข้อมูล คือ ข้อมูลในปีงบประมาณ 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อคำถามในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ทั้งคำถามปลายเปิด (Opened End Question) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ และคำถามปลายปิด (Closed End Question) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ รายละเอียดดังนี้

1.1) เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ที่รับผิดชอบโครงการฯ 1 ราย

1.2) ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ 1 ราย

1.3) นักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื้อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปี 2566 โดยการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งหมด 36 ราย ได้ตัวอย่าง 18 ราย

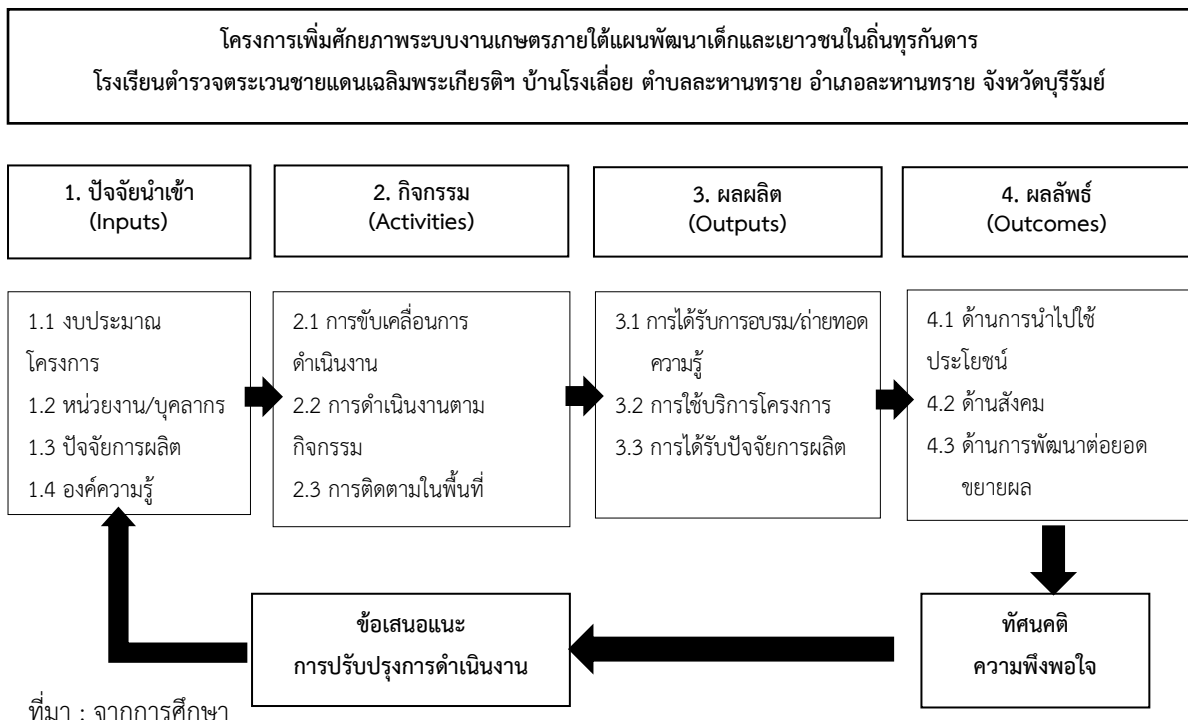
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลข มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบาย ประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2567

2.3.4 ประเด็นและตัวชี้วัดในการติดตาม

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95
1.2 บุคลากร (วิทยากร)	- ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิทยากร	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
1.3 ปัจจัยการผลิต (วัสดุ/อุปกรณ์)	- ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิต (วัสดุ/อุปกรณ์) ที่ใช้ในการอบรม	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
1.4 องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตรที่ถ่ายทอด	1 หลักสูตร
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงาน โครงการ ฯ	2 ครั้ง/ปี
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ แผนที่กำหนด	ร้อยละ 100
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	1 ครั้ง/ปี
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของนักเรียนที่ได้รับการอบรม - ระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนต่อความรู้ที่ได้รับ	30 ราย ไม่น้อยกว่าระดับมาก
3.2 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนนักเรียนที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต - ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	30 ราย ไม่น้อยกว่าระดับมาก
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของนักเรียนที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ - ร้อยละของนักเรียนที่นำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านสังคม	- ร้อยละของนักเรียนที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.3 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล	- ร้อยละของนักเรียนที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่บุคคลอื่น ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของครู/โรงเรียนต่อการดำเนินโครงการ - ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป ระดับมากขึ้นไป

ที่มา : จากการศึกษา

3. ผลการติดตาม

ปีงบประมาณ 2566 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ได้จัดกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ เรื่อง การขยายพันธุ์พืช โดยวิธีการทาบกิ่ง และเสียบยอด ให้แก่นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้โครงการเพิ่มศักยภาพระบบงานเกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการดำเนินงาน มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ เบิกจ่ายงบประมาณ 14,000 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95.00

3.1.2 บุคลากร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านการเกษตร เพื่อเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติให้แก่นักเรียน เรื่องการทาบกิ่ง และตอนกิ่ง พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจต่อวิทยากรในระดับมากที่สุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

3.1.3 ปัจจัยการผลิต สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ สนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้การทาบกิ่ง และตอนกิ่ง ให้แก่โรงเรียน และนักเรียน ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสนับสนุนต้นตอมะม่วง 50 ต้น พันธุ์มะม่วงกิ่งใหญ่ (ใช้ในการทาบกิ่ง) 3 ต้น ขุยมะพร้าว 1 ถุง แกลบดำ 2 กระสอบ พีทมอส 2 กระสอบ สารเร่งราก 1 ขวด กรรไกรตัดกิ่ง 5 ด้าม เทปพันกิ่งไม้ กิ่งทาบกิ่ง 5 ม้วน เชือกฟาง 1 ม้วน คัดเตอร์ 10 ด้าม ถังเพาะชำ 0.5 กิโลกรัม สายน้ำหยด 1 ม้วน ถาดเพาะชำ 50 อัน และถังเพาะชำละขนาด 3 กิโลกรัม และพบว่า ครูและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

3.1.4 องค์ความรู้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติการทาบกิ่ง และการตอนกิ่ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 1 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ จัดประชุมเพื่อติดตามโครงการที่ชัดเจน 2 ครั้ง/ปี ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง/ปี

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดยฝึกปฏิบัติการขยายพันธุ์พืช ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 2 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 1 ครั้ง/ปี

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง/ปี

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรม

1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ 36 ราย ร้อยละ 120.00 จากเป้าหมาย 30 ราย โดยได้รับความรู้และฝึกปฏิบัติการทาบกิ่ง และตอนกิ่ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม จำนวน 30 ราย

2) ระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนต่อความรู้ที่ได้รับ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 61.11 ที่ค่าคะแนน 3.83 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 27.78 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และร้อยละ 11.11 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

3.3.2 การได้รับปัจจัยการผลิต

1) นักเรียนได้รับกิ่งพันธุ์มะม่วงที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ 36 ราย ร้อยละ 120.00 จากเป้าหมาย 30 ราย โดยได้รับกิ่งพันธุ์ที่เป็นผลจากการฝึกปฏิบัติจริง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม จำนวน 30 ราย

2) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับ มีความพึงพอใจต่อกิ่งพันธุ์มะม่วงอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 44.45 ที่ค่าคะแนน 3.89 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.33 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 22.22 พึงพอใจมากที่สุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.3.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ นักเรียนทุกรายมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยนำกิ่งพันธุ์มะม่วงที่ทาบกิ่งไปปลูกที่บ้าน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

2) การนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ นักเรียนที่ ร้อยละ 77.78 นำกิ่งพันธุ์ที่ได้ไปปลูก และร้อยละ 22.22 ยังไม่นำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากกิ่งพันธุ์ที่ได้ไม่สมบูรณ์

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.3.2 ด้านสังคม นักเรียนทุกรายมีการรวมกลุ่มกันในการทาบกึ่ง และตองกึ่งมะม่วงรวมทั้งนำกึ่งพันธุ์ที่ได้ไปปลูกในโรงเรียน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.3.3 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล นักเรียนทุกรายมีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายผลสู่บุคคลอื่น ๆ ในเรื่องการทาบกึ่ง และตองกึ่ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ค่าคะแนน 5.00 (คะแนนเต็ม 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 63.33 ที่ค่าคะแนน 4.20 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 28.89 พึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 6.67 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 1.11 พึงพอใจน้อย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานโครงการ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	22.22	72.22	5.56	-	-	4.17	มาก
2. วิทยากร/ถ่ายทอด ความรู้	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	38.89	44.44	11.11	5.56	-	4.17	มาก
4. เจ้าหน้าที่โครงการ	11.11	83.33	5.56	-	-	4.06	มาก
5. การดำเนินงานโครงการ	22.22	66.67	11.11	-	-	4.11	มาก
เฉลี่ย	28.89	63.33	6.67	1.11	-	4.20	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการเพิ่มศักยภาพพระบบงานเกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหานทราย
อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัย
นำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 3 ตัวชี้วัด

ยกเว้นตัวชี้วัด การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวนทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการเพิ่มศักยภาพพระบบงานเกษตรภายใต้แผนพัฒนาเด็กและ
เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านโรงเลื่อย ตำบลละหาน
ทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ 17 ตัวชี้วัด จากตัวชี้วัดทั้งหมด 16
ตัวชี้วัด ทำให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 94.12

ตารางที่ 4 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	4	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	4	3	75.00
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	17	16	94.12

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ มีงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯ น้อย ส่งผลให้ในแต่ละปี สามารถดำเนินการอบรมและฝึกปฏิบัติได้เพียง 1-2 หลักสูตร ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ

4.2 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการสอบถามความต้องการองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิตกับทางโรงเรียนโดยตรง ก่อนการดำเนินกิจกรรมในทุกปี เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์มากที่สุด

4.3 นักเรียนที่เข้ารับการอบรมต้องการองค์ความรู้เพิ่มเติม เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ การเพาะเห็ดฟาง การผลิตปุ๋ยอัดเม็ด (ปุ๋ยอินทรีย์) และการผลิตอาหารสัตว์จากพืช และศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่มีการผลิตแบบครบวงจร

4.4 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มีการบูรณาการร่วมกันในโครงการอื่น ๆ ภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ เพื่อสนับสนุนโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะด้านการเกษตร มีโอกาสการที่ดี ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้

โครงการศูนย์การพัฒนาโนนดินแดงตามพระราชดำริ ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

สาระสำคัญของโครงการ

กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) มีเป้าหมายให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น เป็นการเสริมสร้างทุนทางสังคมให้ภาคีเครือข่ายมีการพัฒนา และมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้น้อมนำศาสตร์ของพระราชทาน มาสืบสาน รักษา ต่อยอด ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อพัฒนาประเด็นด้านการปศุสัตว์และเกษตรกรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการได้เรียนรู้ร่วมกัน
- 2) เพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารโปรตีนให้เพียงพอในโครงการอาหารกลางวัน และชุมชนเป้าหมาย
- 3) เพื่อสร้างกลไกตลาดนำการผลิตภายใต้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์การติดตาม

- 1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ
- 2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลงสู่ปศุสัตว์สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม

ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์บุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก กำกับดูแลการบริหารงานโครงการฯ ได้ดำเนินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้กับครู นักเรียน และเกษตรกร จำนวน 22 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์ไก่พื้นเมือง 150 ตัว และอาหารสัตว์ 720 กิโลกรัม ให้กับโรงเรียนและเกษตรกร ณ โครงการศิลปาชีพอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

เป้าหมาย	ครู และนักเรียน โรงเรียนบ้านบาระแนและโรงเรียนบ้านราษฎร์รักแดน เกษตรกร ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
หน่วยงาน	ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์บุรีรัมย์
งบประมาณ	23,400 บาท

ผลการติดตาม

ผลผลิต

100% การอบรม
การสร้างกระบวนการเรียนรู้
และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก

100% การได้รับปัจจัยการผลิต
พันธุ์ไก่พื้นเมือง
และอาหารสัตว์

ผลลัพธ์

100% ด้านการนำไปใช้ประโยชน์
- นำความรู้ด้านปศุสัตว์ไปใช้ประโยชน์
- นำปัจจัยการผลิตด้านปศุสัตว์ไปใช้ประโยชน์

100% ด้านสังคม
นักเรียนรวมกลุ่มทำกิจกรรม
การเลี้ยงไก่ในโรงเรียน

ด้านเศรษฐกิจ
เกษตรกรลดรายจ่าย **30%**
โรงเรียนเพิ่มรายได้ **46%**

ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล
การนำความรู้ไปเผยแพร่
ขยายผล **80%**

ความพึงพอใจ

ระดับมาก
4.42

ประสบความสำเร็จ

95%

ข้อค้นพบ

1. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ น้อย
2. ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ขาดการศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติจากสถานที่จริง
4. อาหารสัตว์ที่ได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอต้องทำอาหารเองเพื่อเพิ่มคุณภาพไข่ให้ได้น้ำหนักตามท้องตลาด
5. พันธุ์ไก่พื้นเมืองที่ได้รับการสนับสนุนมีอายุสั้น ไม่ทนต่อสภาพอากาศ และติดโรคได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการลงพื้นที่ศึกษาดูงานจากสถานที่จริง และเพิ่มจำนวนวันในการจัดอบรม
2. ควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพในปริมาณที่มากขึ้น จะทำให้สามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนได้

**สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์การพัฒนาโนนดินแดงตามพระราชดำริ
ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์**

1. สำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ พระราชทานพระราชดำริ และข้อปฏิบัติในการพัฒนาความเจริญและความสุขให้แก่ประเทศชาติและประชาชนมาหลายด้านหลายสิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงปรารถนาว่า “หากจะได้ศึกษาและน้อมนำพระราชดำริต่าง ๆ นี้มาปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและพอเพียง ต่อสถานการณ์ก็เชื่อแน่ว่าจะแก้ปัญหา และทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ประเทศชาติ และตนเอง ซึ่งจะนำพามาสู่ความสุขและความเจริญกับทุก ๆ คน” ทั้งนี้ กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) มีเป้าหมายให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น เป็นการเสริมสร้างทุนทางสังคมให้ภาคีเครือข่ายมีการพัฒนา และมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้น้อมนำศาสตร์ของพระราชา มาสืบสาน รักษา ต่อยอด ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อพัฒนาประเทศด้านการปศุสัตว์และเกษตรกรรมยั่งยืน จึงได้จัดทำโครงการศูนย์พัฒนาโนนดินแดงตามพระราชดำริ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่กระบวนการผลิตไก่พื้นเมืองตามหลักวิชาการ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านการปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงในการสร้างกลไกการตลาดในชุมชนและขยายผลต่อเนื่องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการได้เรียนรู้ร่วมกัน
- 2) เพิ่มศักยภาพการผลิตอาหารโปรตีนให้เพียงพอในโครงการอาหารกลางวัน และชุมชนเป้าหมาย
- 3) เพื่อสร้างกลไกตลาดนำการผลิตภายใต้แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ คือ ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

1.4 งบประมาณ จำนวน 23,400 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ดำเนินการ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์บุรีรัมย์

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

1) เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

1) ด้านพื้นที่ คือ ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

2) ด้านประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์บุรีรัมย์ที่รับผิดชอบโครงการฯ ครู และนักเรียนของโรงเรียนบ้านบาระณะ และโรงเรียนบ้านราษฎร์รักแดน ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เข้าร่วมโครงการฯ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

3) ด้านระยะเวลาของข้อมูล คือ ข้อมูลในปีงบประมาณ 2566

2.3 วิธีการติดตาม

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยใช้ข้อคำถามในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ทั้งคำถามปลายเปิด (Opened End Question) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ และคำถามปลายปิด (Closed End Question) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ ดังนี้ เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์บุรีรัมย์ (ศบส.บุรีรัมย์) ที่รับผิดชอบโครงการฯ ครูของโรงเรียนบ้านบาระณะ ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ครูของโรงเรียนบ้านราษฎร์รักแดน ตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ นักเรียนที่ปัจจุบันยังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนบ้านบาระณะ หน่วยงานละ 1 ราย นักเรียนที่ปัจจุบันยังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนบ้านราษฎร์รักแดน 3 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปี 2566 โดยการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งหมด 10 ราย (ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์บุรีรัมย์, 2566) ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 5 ราย

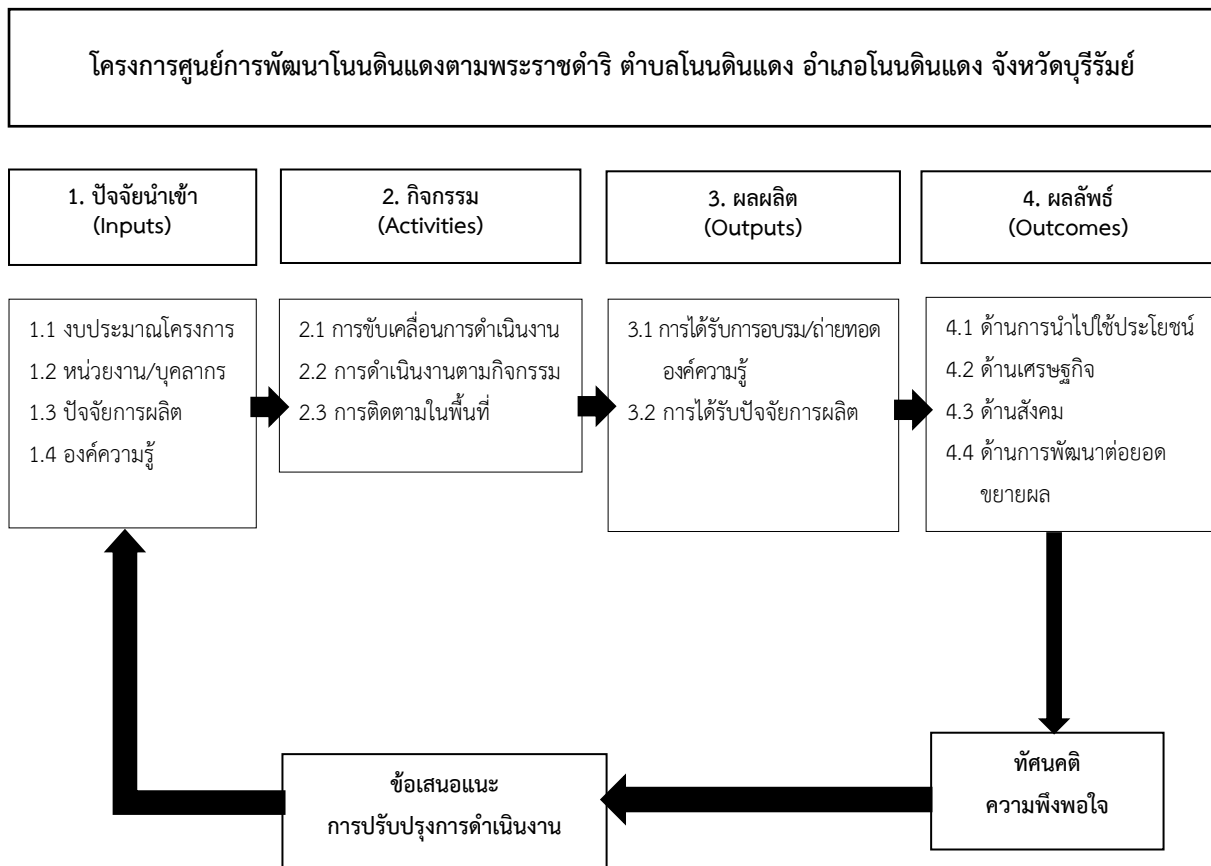
1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลข มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบาย ประกอบตารางข้อมูล

2.2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบ และเห็นภาพได้ชัดเจน สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ที่มา : จากการศึกษา

4) ประเด็นและตัวชี้วัดในการติดตาม

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95
1.2 บุคลากร (วิทยากร)	- ระดับความพึงพอใจต่อวิทยากร	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิต	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
1.4 องค์กรความรู้	- จำนวนหลักสูตร องค์กรความรู้ที่ถ่ายทอด	1 หลักสูตร
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงาน โครงการ ฯ	1 ครั้ง/ปี
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม ของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่ กำหนด	ร้อยละ 100
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	2 ครั้ง/ปี
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของครู นักเรียนและเกษตรกรที่ได้รับ การอบรม	22 ราย
	- ระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนและ เกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
3.2 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนโรงเรียนและเกษตรกรที่ได้รับ สนับสนุนปัจจัยการผลิต	12 ราย
	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัย การผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของนักเรียนและเกษตรกรที่นำ ความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไป ใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านเศรษฐกิจ	- รายจ่ายของเกษตรกร	ลดลงร้อยละ 5
	- รายได้ของโรงเรียน	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.3 ด้านสังคม	- ร้อยละของนักเรียนที่มีการรวมกลุ่มทำ กิจกรรมทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.4 ด้านการพัฒนาต่อยอด ขยายผล	- ร้อยละของนักเรียนและเกษตรกรที่มีการ เผยแพร่ขยายผลสู่บุคคลอื่น ๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของครู/โรงเรียนต่อการดำเนินโครงการ	ไม่น้อยกว่าระดับมาก
	- ระดับความพึงพอใจของนักเรียนและเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการ	ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ที่มา : จากการศึกษา

3. ผลการติดตาม

ปีงบประมาณ 2566 ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์บุรีรัมย์ ได้จัดกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การสร้างกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก ให้แก่ ครู นักเรียน และเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองแวง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภายใต้โครงการศูนย์การพัฒนานอนดินแดงตามพระราชดำริ ตำบลโนนดินแดง อำเภอนอนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1) งบประมาณ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับงบประมาณ ปี 2566 เพื่อดำเนินงานโครงการ 23,400 บาท เบิกจ่ายงบประมาณ 20,996 บาท ร้อยละ 89.73

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 95.00

2) บุคลากร ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านปศุสัตว์ เพื่อเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ให้แก่ครู นักเรียน และเกษตรกร เรื่อง การสร้างกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก พบว่า ครู นักเรียน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจต่อวิทยากรในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.50 (คะแนนเต็ม 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

3) ปัจจัยการผลิต ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ สนับสนุนพันธุ์ไก่พื้นเมือง 150 ตัว และอาหารสัตว์ 720 กิโลกรัม ซึ่งครูและเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการปัจจัยการผลิตในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.28 (คะแนนเต็ม 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

4) องค์ความรู้ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครู นักเรียน เรื่องการสร้างกระบวนการเรียนรู้จุดเวทีการมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้เกษตรกรยั่งยืน และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่โรงเรียน อบรมเกษตรกร เรื่องการพัฒนาอาชีพเกษตรกร และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่เกษตรกร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 1 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

1) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ จัดประชุมเพื่อติดตามโครงการที่ชัดเจน 1 ครั้ง/ปี ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง/ปี

2) การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้กับครู นักเรียน และเกษตรกร 1 กิจกรรม 3 หลักสูตร โดยดำเนินการได้ตามแผน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3) การติดตามในพื้นที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2 ครั้ง/ปี

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง/ปี

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

1) การอบรม อบรมถ่ายทอดความรู้ ครู นักเรียน และเกษตรกร ในปี 2566 ทั้งสิ้น 22 ราย โดยครูและนักเรียน 12 ราย ได้รับอบรมการสร้างกระบวนการเรียนรู้จัดเวทีการมีส่วนร่วม กระบวนการเรียนรู้เกษตรกรยั่งยืน และการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่โรงเรียน และเกษตรกร 10 ราย ได้รับอบรมกระบวนการเรียนรู้จัดเวทีการมีส่วนร่วม พัฒนาอาชีพเกษตรกร และการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่เกษตรกร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม จำนวน 22 ราย

ระดับความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากการอบรมถ่ายทอดความรู้

- ครูและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่ได้รับการอบรมในระดับมาก ร้อยละ 66.67 ที่ค่าคะแนน 3.83 (คะแนนเต็ม 5) มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง ร้อยละ 25.00 และมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ร้อยละ 8.33

- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่ได้รับการอบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 4.42 (คะแนนเต็ม 5) มีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 41.67 และมีความรู้ความเข้าใจปานกลาง ร้อยละ 8.33 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจต่อการอบรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ครูและนักเรียน							
- จัดเวทีการมีส่วนร่วม	-	75.00	25.00	-	-	3.75	มาก
- เกษตรกรรมยั่งยืน	-	50.00	50.00	-	-	3.50	มาก
- เลี้ยงสัตว์ปีกสู่โรงเรียน	25.00	75.00	-	-	-	4.25	มากที่สุด
เฉลี่ย	8.33	66.67	25.00	-	-	3.83	มาก
เกษตรกร							
- จัดเวทีการมีส่วนร่วม	25.00	50.00	25.00	-	-	4.00	มาก
- พัฒนาอาชีพเกษตรกร	50.00	50.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
- เลี้ยงสัตว์ปีกสู่เกษตรกร	75.00	25.00	-	-	-	4.67	มากที่สุด
เฉลี่ย	50.00	41.67	8.33	-	-	4.42	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การได้รับปัจจัยการผลิต โรงเรียนบ้านบาระณะ และโรงเรียนบ้านราษฎร์รักแดน ได้รับปัจจัยการผลิตเป็นพันธุ์ไก่พื้นเมือง 100 ตัว (50 ตัว/โรงเรียน) และอาหารสัตว์ 420 กิโลกรัม (210 กิโลกรัม/โรงเรียน) เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิตเป็นพันธุ์ไก่พื้นเมือง 50 ตัว (5 ตัว/ราย) และอาหารสัตว์ 300 กิโลกรัม (30 กิโลกรัม/ราย)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม โรงเรียน 2 โรงเรียน และเกษตรกร 10 ราย

ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับ

- ครู (โรงเรียน) มีความพึงพอใจต่อพันธุ์ไก่พื้นเมือง อาหารสัตว์ ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 4.38 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจมาก ร้อยละ 37.50 และพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 12.50

- เกษตรกร มีความพึงพอใจต่อพันธุ์ไก่พื้นเมือง อาหารสัตว์ในระดับมาก ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 4.17 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 33.33 และพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 16.67 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
ครู (โรงเรียน)							
- พันธุ์ไก่พื้นเมือง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
- อาหารสัตว์	-	75.00	25.00	-	-	3.75	มาก
เฉลี่ย	50.00	37.50	12.50	-	-	4.38	มากที่สุด
เกษตรกร							
- พันธุ์ไก่พื้นเมือง	50.00	16.67	33.33	-	-	4.17	มาก
- อาหารสัตว์	16.67	83.33	-	-	-	4.17	มาก
เฉลี่ย	33.33	50.00	16.67	-	-	4.17	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

1) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

1.1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ครู นักเรียน และเกษตรกรทุกราย ที่ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

1.2) การนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ โรงเรียนบ้านบาระณะ โรงเรียนบ้านราษฎร์รักแดน และเกษตรกร ทุกรายนำพันธุ์ไก่พื้นเมือง อาหารสัตว์ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

2) ด้านเศรษฐกิจ

2.1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการเลี้ยงไก่ไว้บริโภค พบว่า เกษตรกรนำพันธุ์ไก่พื้นเมืองที่ได้รับมาเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน โดยปี 2565 สามารถลดรายจ่ายครัวเรือนในการซื้อไก่มาบริโภค 1,720 บาท และปี 2566 มีรายจ่ายครัวเรือนในการซื้อไก่มาบริโภค 1,200 บาท รายจ่ายลดลง 520 บาท หรือลดลงร้อยละ 30.23

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

2.2) รายได้จากการจำหน่ายไก่ของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนนำไก่พื้นเมืองที่ได้รับมาเลี้ยงเพื่อจำหน่ายเข้าโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน และจำหน่ายให้กับแม่ค้าในชุมชน โดยปี 2565 มีรายได้จากไก่เฉลี่ย 4,700 บาท และปี 2566 มีรายได้จากไก่เฉลี่ย 6,885 บาท ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น 2,185 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.49

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

3) ด้านสังคม นักเรียนทุกรายมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมการเลี้ยงไก่ในโรงเรียน เพื่อนำผลผลิตที่ได้ไปสนับสนุนให้กับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

4) ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล พบว่า ครู นักเรียน และเกษตรกร ร้อยละ 80.00 มีการนำความรู้เรื่องการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และการเลี้ยงสัตว์ปีก ไปเผยแพร่ขยายผลสู่บุคคลในครอบครัว และคนในชุมชน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.5 ความพึงพอใจ

1) ครูผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.80 (คะแนนเต็ม 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

2) นักเรียน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.00 ที่ค่าคะแนน 4.42 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 40.00 พึงพอใจมาก ร้อยละ 6.00 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 2.00 พึงพอใจน้อย (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าระดับมาก

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของนักเรียน และเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
หลักสูตรการอบรม	40.00	50.00	10.00	-	-	4.30	มากที่สุด
วิทยากร/ถ่ายทอดความรู้	60.00	30.00	10.00	-	-	4.50	มากที่สุด
สถานที่จัดอบรม	40.00	40.00	10.00	10.00	-	4.10	มาก
เจ้าหน้าที่โครงการ	70.00	30.00	-	-	-	4.70	มากที่สุด
การดำเนินงานโครงการ	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.00	40.00	6.00	2.00	-	4.42	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการศูนย์การพัฒนาโนนดินแดงตามพระราชดำริ ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า ทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 3 ตัวชี้วัด ยกเว้นตัวชี้วัดงบประมาณ

- 2) กิจกรรม ทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3) ผลผลิต ทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 4) ผลลัพธ์ ทั้งหมด 6 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 5) ความพึงพอใจ ทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการศูนย์การพัฒนาโนนดินแดงตามพระราชดำริ ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ 18 ตัวชี้วัด จากตัวชี้วัดทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 94.74 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	3	75.00
กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
ผลลัพธ์ (Outcomes)	6	6	100.00
ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	19	18	94.74

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ ครู นักเรียน และเกษตรกร แต่ยังไม่มีการฝึกปฏิบัติ จึงควรจัดให้มีการลงพื้นที่ศึกษาดูงานจากสถานที่จริง และเพิ่มจำนวนวันในการจัดอบรม เพื่อให้ครู นักเรียน และเกษตรกรได้รับประโยชน์ในการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น

4.2 ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ มีงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการน้อย ทำให้ปริมาณปัจจัยการผลิต (พันธุ์ไก่พื้นเมือง อาหารสัตว์) ที่นำมาสนับสนุนไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

4.3 ครูที่เข้ารับการอบรมต้องการให้ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จังหวัดบุรีรัมย์ สนับสนุนอาหารไก่ให้เพียงพอต่อการเลี้ยงไก่ตลอดช่วงอายุ เนื่องจากปริมาณอาหารสัตว์ที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงไก่ตลอดช่วงอายุ จึงต้องซื้ออาหาร และผสมอาหารไก่เพิ่มเติม

**โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรโดยน้อมนำ
แนวพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระทิง อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา**

1. สำระสำคัญของโครงการ

- **วัตถุประสงค์โครงการ :** เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้แก้ไขปัญหาด้านการเกษตรจากผลกระทบของปัญหาช้างป่า และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความมั่นคงในอาชีพการเกษตร ความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน
- **เป้าหมาย :** พื้นที่บ้านหนองกระทิง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
- **งบประมาณ :** 238,600 บาท

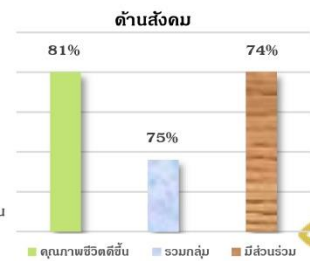
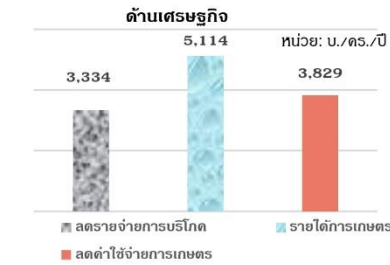
2. ผลการติดตาม ปี 2567

2.1 ผลผลิต :

- การอบรม 100%
- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต 100%

2.2 ผลลัพธ์

การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์

ด้านสิ่งแวดล้อม

- 80% ดินชุ่มชื้นคุณภาพดีขึ้น
- 69% การเพิ่มขึ้นของพันธุ์สัตว์น้ำ
- 80% การเพิ่มขึ้นของพันธุ์พืช

ด้านพัฒนาต่อยอด

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.62

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- หน่วยงานมีข้อจำกัดของงบประมาณทำให้การขับเคลื่อนล่าช้า จึงควรบูรณาการขอสนับสนุนงบประมาณพัฒนาจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาช้างป่า และบรรเทาผลกระทบของเกษตรกร
- เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า ขอให้หน่วยงานให้ความสำคัญเข้ามาช่วยเหลือการเยียวยาความเสียหาย
- หน่วยงานควรคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมและสนใจเข้าร่วมโครงการ
- กว้างไกลส่งผลกระทบต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- การสนับสนุนกิจกรรมการปรับเปลี่ยนอาชีพควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกร
- ควรเพิ่มศักยภาพของผู้นำกลุ่มให้มากขึ้นในการบริหารด้านการผลิตและการตลาด

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นางสาวสิภากรณ สุขสละ
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6
E-mail : zone6@oae.go.th

สรุปผลการติดตามโครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรโดยน้อมนำแนวพระราชดำริ
ปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระทิง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีนโยบายขับเคลื่อนงานโครงการพระราชดำริ พร้อมทั้งได้มอบนโยบาย/แนวทางการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เน้นย้ำการน้อมนำแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติให้เห็นผลในเชิงประจักษ์ โดยได้ให้แนวคิดริเริ่มในการจัดทำโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรน้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาพื้นที่ประกอบด้วยเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้ 1) เป็นพื้นที่ที่ประชาชน/ชุมชนมีการประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก และหากเป็นพื้นที่เป้าหมายโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้วย จะได้รับการพิจารณา/ให้ความสำคัญ 2) ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายในวงกว้าง ทั้งต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และสุขภาพอนามัยของประชาชน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ข้อเสนอโครงการ/กิจกรรม มีลักษณะเป็นการนำร่องการดำเนินการ เพื่อสร้างให้เกิดชุมชนต้นแบบการพัฒนาและมีความยั่งยืน เพื่อนำไปขยายผล/ความสำเร็จไปสู่ชุมชนรอบข้างและในปี 2567 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้คัดเลือกจังหวัดฉะเชิงเทรา (บ้านหนองกระทิง ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต) เป็นพื้นที่เป้าหมายโครงการแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในพื้นที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น สร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร และสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารทั้งในระดับครัวเรือน และชุมชน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
- 1.2.2 เพื่อพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- 1.2.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยข้างป่า
- 1.2.4 เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ให้มีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น

1.3 เป้าหมายของโครงการ เกษตรกรในพื้นที่บ้านหนองกระทิง หมู่ที่ 20 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

1.4 งบประมาณ เจียดจ่ายงบประมาณของหน่วยงาน ปี 2567

1.5 หน่วยงานงานที่ดำเนินการ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจ

บัญชีสหกรณ์ การยางแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และหน่วยงานภายนอก ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามผลการดำเนินโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ บ้านหนองกระทิง หมู่ที่ 20 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

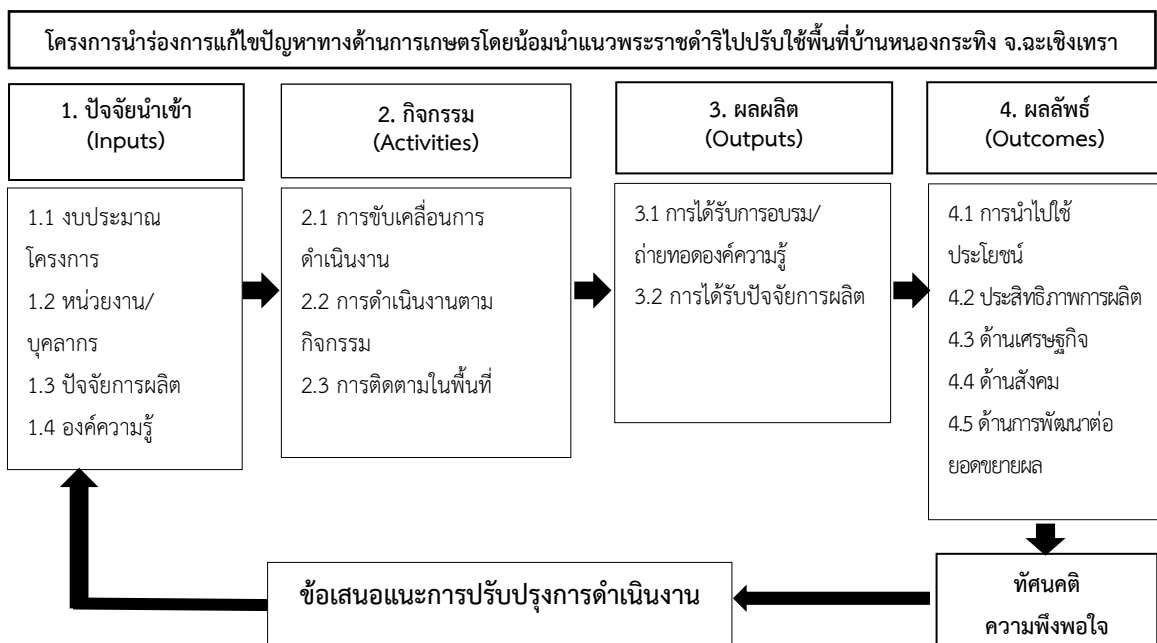
2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (เมษายน - กันยายน 2567) และข้อมูลผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่างประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หน่วยงานละ 1 ราย รวม 13 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2567 จำนวน 106 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scales) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับหรือ 5 ระดับ ฯลฯ ตัวอย่าง เช่น แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดได้ 5 เท่ากับมากที่สุด 4 เท่ากับมาก 3 เท่ากับปานกลาง 2 เท่ากับน้อย และ 1 เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง ๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.80$$

โดยที่คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้ ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5-1)/5 = 0.80$ นำค่า ช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มากที่สุด

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการนาร่องบ้านหนองกระทิง หมู่ที่ 20 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าไปดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เบิกจ่ายงบประมาณ 238,600 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ “นาร่อง” การแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรโดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระทิง ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครบตามเป้าหมาย โดยสถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา สนับสนุนสารเร่ง พด.1 และ พด.2 สำนักงานประมงจังหวัดฉะเชิงเทรา สนับสนุนพันธุ์ปลากินพืช พันธุ์กบ และอาหารสัตว์น้ำ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา สนับสนุนพันธุ์พืช ต้นมะนาว ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สนับสนุนการใช้ปุ๋ยพร้อมทั้งระบบน้ำด้วยวาล์วผสมปุ๋ย สนับสนุนพันธุ์เปิดปากน้ำและไก่เขาหินซ้อน สำนักงานปศุสัตว์ที่ดินฉะเชิงเทรา สนับสนุนพันธุ์พืชสมุนไพร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรฉะเชิงเทรา สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ฝัก แหนแดง และปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครบทั้ง

3 ประเภท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร รวม 13 หลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดิน ด้านการเกษตร การปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การจัดทำแปลงเรียนรู้และแปลงเกษตรกรต้นแบบส่งเสริมการเกษตรด้านการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การถนอมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร แนะนำส่งเสริมกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขยายผลการผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพื่อการผลิตพืชผักอินทรีย์ การทำบัญชีรายได้ครัวเรือน การจัดการเลี้ยงแกะ/โคเนื้อให้มีคุณภาพ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การส่งเสริมพันธุ์สัตว์และขยายกลุ่มผู้เลี้ยงไก่เขาหินซ้อนและเปิดปากน้ำ และการทำน้ำพริกแปรรูป

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 13 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน หน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การยางแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และหน่วยงานภายนอก ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จัดประชุมในพื้นที่จำนวน 4 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ทุกหน่วยงานดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด มีผลดังนี้

- 1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา การถ่ายทอดองค์ความรู้และการอบรมทำน้ำพริกแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 30 ราย
- 2) ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 15 ราย
- 3) สำนักงานประมงจังหวัดฉะเชิงเทรา ถ่ายทอดความรู้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและสนับสนุนปัจจัยการผลิต 20 ราย
- 4) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดฉะเชิงเทรา ธนาคารอาหารสัตว์ประจำหมู่บ้าน และขยายกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ/แกะ 10 ราย ขยายกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ/แกะ/โค/กระบือ 15 ราย อบรมการเลี้ยงแกะ/โคเนื้อให้มีคุณภาพ 15 ราย ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด
- 5) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรฉะเชิงเทรา ขยายผลการผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพื่อการผลิตพืชผักอินทรีย์ 20 ราย
- 6) โครงการชลประทานฉะเชิงเทรา สนับสนุนระบบคลองส่งน้ำคำสั่งถึงสระประปาด้วยสถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ 1 แห่ง มีแผนเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณปี พ.ศ. 2569 หรืองบประมาณเร่งด่วน สถานีสูบน้ำ 1 แห่ง การดำเนินงานอยู่ระหว่างการจัดทำเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณปี พ.ศ. 2568 - 2569

7) สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา อบรมเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. และทำน้ำหมักชีวภาพ สนับสนุนสารเร่ง พด.1 และ พด.2. และเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์หาธาตุอาหารพืช 106 ราย

8) สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา จัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน และกิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้สำหรับเกษตรกรต้นแบบด้านการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน พื้นที่ 5 ไร่ 15 ราย ยกกระตักภัยภาพวิสาหกิจชุมชน 10 ราย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการถนอมและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงรวม) 35 ราย

9) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านการสหกรณ์ และนำระบบสหกรณ์มาใช้ในการบริหารจัดการกลุ่ม 20 ราย

10) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ฉะเชิงเทรา สอนทำบัญชีรายได้ การทำบัญชีรับ-จ่าย บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 40 ราย

11) สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งเสริมพืชสมุนไพร 35 ราย

12) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล และนวัตกรรมด้านการเกษตร (เกษตรอัจฉริยะ) พร้อมสนับสนุนมะนาว และพืชผัก เป็นต้น 25 ราย

13) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม สาธิตการทำกรน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมัก และสนับสนุนการสาธิตการให้ปุ๋ยพร้อมกับระบบน้ำด้วยวาล์วผสมปุ๋ย 40 ราย พื้นที่ 17 ไร่ (แปลงรวม) สนับสนุนพันธุ์ปลากินพืช กบ 10 ราย เปิดปากน้ำและไถเขาหินซ้อน 40 ราย

14) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 6 ติดตามผลการดำเนินงาน และจัดทำสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงานและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเฉลี่ย 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 421 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยด้านพืช 105 ราย ได้รับความรู้เรื่องการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช การใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพื่อการผลิตพืชผักอินทรีย์ เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ 25 ราย ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงแกะ/โคเนื้อ การขยายกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ/แกะ/โค/กระบือ/ไก่เขาหินซ้อนและเปิดปากน้ำ ด้านประมง 40 ราย ได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำ/ปลากินพืช/กบ ด้านพัฒนาที่ดิน 146 ราย ได้รับความรู้เรื่องการทำกรน้ำหมัก ปุ๋ยหมัก หาค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น ด้านบัญชี 40 ราย ด้านการแปรรูปน้ำพริกเพื่อเพิ่มมูลค่า

และการถนอมอาหาร 35 ราย ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 20 ราย และด้านการบริหารจัดการ กลุ่ม 10 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 421 ราย

3.3.2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.18 ที่ค่าคะแนน 4.02 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 30.20 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ร้อยละ 24.08 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 6.53 มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2567

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	51.72	34.48	10.34	3.46	-	4.34	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	53.33	26.67	16.67	3.33	-	4.30	มากที่สุด
3. ด้านประมง	46.67	30.00	16.67	6.66	-	4.17	มาก
4. ด้านพัฒนาดิน	26.67	33.33	30.00	10.00	-	3.77	มาก
5. ด้านบัญชี	23.33	43.33	23.34	10.00	-	3.80	มาก
6. ด้านแปรรูปผลผลิต	36.67	16.67	33.33	13.33	-	3.77	มาก
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	43.33	33.33	23.34	-	-	4.20	มาก
8. ด้านบริหารจัดการกลุ่ม	23.33	30.00	40.00	6.67	-	3.70	มาก
เฉลี่ย	39.18	30.20	24.09	6.53	-	4.02	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 246 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์แพะ แกะ พันธุ์สัตว์ปีก เป็ดปากน้ำ ไก่เขาหินซ้อน พันธุ์ปลา กุ้ง กบ อาหารสัตว์น้ำ อุปกรณ์ (ถัง) กากน้ำตาล ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เกษตรกรจำนวน 246 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 47.50 ที่ค่าคะแนน 4.25 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 31.67 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 17.50 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และร้อยละ 3.33 มีความพึงพอใจระดับน้อย (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2567

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	46.67	30.00	20.00	3.33	-	4.20	มาก
2. ด้านประมง	43.34	33.33	13.33	10.00	-	4.10	มาก
3. ด้านปศุสัตว์	56.67	23.33	20.00	-	-	4.37	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	43.33	40.00	16.67	-	-	4.27	มากที่สุด
ภาพรวม	47.50	31.67	17.50	3.33	-	4.25	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 75.23 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการปลูกไม้ยืนต้น การปลูกพืชผัก การเลี้ยงไก่ เป็ดปากน้ำ แพะ แกะ เลี้ยงปลา กบ การทำปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพใช้เอง เป็นต้น ในส่วนร้อยละ 24.77 ที่ไม่ได้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ความรู้ยังไม่สามารถปฏิบัติได้เท่าที่ควร อายุมาก เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2567

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านประมง	100.00	-	100.00
3. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	35.48	64.52	100.00
6. ด้านการแปรรูป	45.66	54.34	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	95.00	5.00	100.00
8. ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	25.66	74.34	100.00
ภาพรวม	75.23	24.77	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายที่ได้รับปัจจัยการผลิต มีการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก) มันสำปะหลัง ผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการ มีผลผลิตเฉลี่ย 2,852.94 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 2,886.52 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 33.58 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.18 เนื่องจากปี 2567 เกษตรกรประสบกับภาวะภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นไม่เต็มที่เท่าที่ควร ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะได้รับองค์ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติ ในการปรับปรุงบำรุงดินการดูแลรักษาที่ถูกต้องวิธีขึ้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 85.32สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้จากข้าว พืชผักสวนครัว ปลา กบ ไก่พื้นเมือง ไข่เป็ด ส่วนอีกร้อยละ 14.68 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 3,334.04 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 24.39 จากพืชผักสวนครัวและข้าวเฉลี่ย 1,669.46 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาตะเพียน ปลาดุก และกบ เฉลี่ย 1,056.92 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากไก่พื้นเมือง ไข่เป็ด เฉลี่ย 607.66 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 4 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบ ปี 2566 และ 2567

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2566	ปี 2567	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	5,600.12	3,930.66	-1,669.46	-29.81
2. ด้านปศุสัตว์	4,560.33	3,952.67	-607.66	-13.32
3. ด้านประมง	3,509.12	2,452.20	-1,056.92	-30.12
รวม	13,669.57	10,335.53	-3,334.04	-24.39

ที่มา : จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 82.10 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่าย พืชผักสวนครัว มันสำปะหลัง ยางพารา ไก่พื้นเมือง ไข่เป็ด ปลากินพืช เป็นต้น และร้อยละ 17.90 รายได้ยังไม่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากผลผลิตเก็บไว้บริโภคเอง และยังไม่ถึงระยะเวลาการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5,113.96 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.14 (ปี 2566 รายได้ 18,173.91 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2567 รายได้ 23,287.87 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการจำหน่ายผลผลิตพืชสดเฉลี่ย 2,814.97 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.78 ด้านประมง เฉลี่ย 1,340.87 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และด้านปศุสัตว์ เฉลี่ย 958.12 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 5 รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบ ปี 2566 และ 2567

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2566	ปี 2567	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	10,510.23	13,325.20	2,814.97	26.78
2. ด้านปศุสัตว์	3,152.10	4,110.22	958.12	30.40
3. ด้านประมง	4,511.58	5,852.45	1,340.87	29.72
รวม	18,173.91	23,287.87	5,113.96	28.14

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 68.51 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรจากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 31.49 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว จึงยังคงใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี เป็นต้น

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 3,828.95 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 18.59 จากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพเฉลี่ย 1,588.67 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดการใช้สารเคมี สารกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 1,199.98 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ของตนเองเฉลี่ย 1,040.30 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเปรียบเทียบ ปี 2566 และปี 2567

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2566	ปี 2567	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ	5,541.25	3,952.58	-1,588.67	-28.66
2. ลดค่าสารเคมี	11,100.51	9,900.53	-1,199.98	-10.81
3. ลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์จากการขยายพันธุ์เอง	3,950.52	2,910.22	-1,040.30	-26.33
รวม	20,592.28	16,763.33	-3,828.95	-18.59

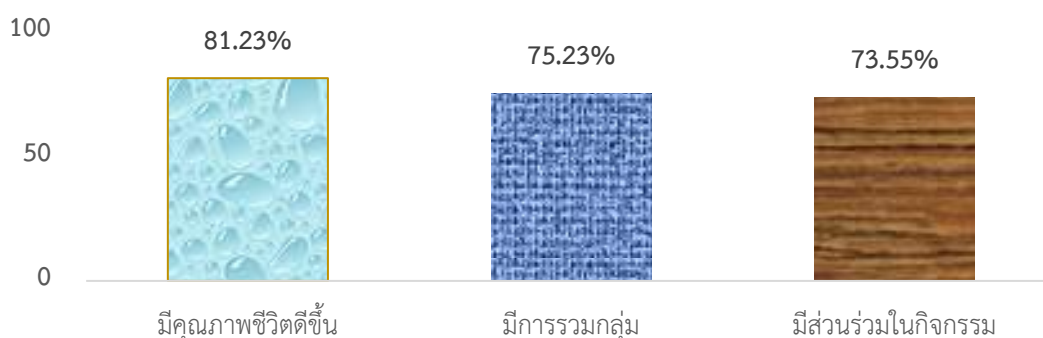
ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 81.23 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นจากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 75.23 มีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงรวม วิสาหกิจแพะ/แกะชุมชนบ้านหนองกระทิง เป็นต้น ร้อยละ 73.55 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ โครงการ/ชุมชน ในการปลูกป่า ดูแลพื้นที่สาธารณะในหมู่บ้าน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 81.22 เกิดการเปลี่ยนแปลงในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 80.00 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 68.57 ปริมาณสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ และร้อยละ 80.11 มีหลากหลายของพรรณพืชตามธรรมชาติ จากการลดการใช้สารเคมี ส่วนที่ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 18.78 เนื่องจากยังปลูกพืชเชิงเดี่ยว แปลงผักรวมใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก เป็นต้น (ตารางที่ 7)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พืชพรรณเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 7 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	81.22
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	80.00
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	68.57
1.3 พืชพรรณมากขึ้น	80.11
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	18.78

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 82.54 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยนำความรู้การปรับปรุงบำรุงดิน การเลี้ยงแกะ/โคเนื้ออย่างมีคุณภาพ การจัดการโรคแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไปใช้ทุกราย การปลูกพืชตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 74.10 การแปรรูปอาหารเพื่อเพิ่มมูลค่า ร้อยละ 65.45 เป็นต้น ในส่วนร้อยละ 17.46 ที่ไม่มีการนำไปใช้ต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลาลงบัญชี อายุมาก เป็นต้น (ตารางที่ 8)
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

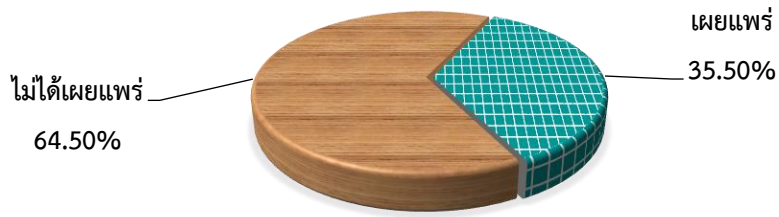
ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	นำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	100.00	-	100.00
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
3. ด้านประมง	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาดิน	100.00	-	100.00
5. ด้านบัญชี	55.68	44.32	100.00
6. ด้านแปรรูปผลผลิต	65.45	34.55	100.00
7. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	74.10	25.90	100.00
8. ด้านบริหารจัดการกลุ่ม	65.10	34.90	100.00
ภาพรวม	82.54	17.46	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น พบว่า เกษตรกรร้อยละ 35.50 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการปลูกผัก การผลิตน้ำหมัก/สารชีวภาพ เป็นต้น และร้อยละ 64.50 ที่ไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า ได้รับความรู้มาด้วยกัน เป็นเรื่องที่ทำอยู่แล้ว เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 73.33 ที่ค่าคะแนน 4.67 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 20.00 พึงพอใจมาก และร้อยละ 6.67 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 69.33 ที่ค่าคะแนน 4.62 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 23.34 พึงพอใจมาก และร้อยละ 7.33 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	63.33	33.34	3.33	-	-	4.60	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	76.67	16.67	6.66	-	-	4.70	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	63.33	23.34	13.33	-	-	4.50	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	70.00	23.33	6.67	-	-	4.63	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	73.33	20.00	6.67	-	-	4.67	มากที่สุด
เฉลี่ย	69.33	23.34	7.33			4.62	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระหิงหมู่ที่ 20 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

- 3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 16 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 9 ตัวชี้วัด
- 3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่บ้านหนองกระหิง หมู่ 20 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัย จังหวัดฉะเชิงเทรา ผ่านตัวชี้วัด 23 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 30 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 76.67

ตารางที่ 10 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ประสบความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	16	9	56.25
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	30	23	76.67

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

4.1.1 บางหน่วยงานมีข้อจำกัดจากการได้รับงบประมาณล่าช้า ทำให้การขับเคลื่อนมีความล่าช้าในการบูรณาการร่วมกัน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในการเข้าร่วมกิจกรรม

4.1.2 เกษตรกรได้รับผลกระทบจากช้างป่าเข้าทำลาย กัดกินผลผลิตในแปลงของเกษตรกร ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินต่าง ๆ รวมทั้งยังขาดการเยียวยาให้กับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ

4.1.3 เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุทำให้มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงาน

4.1.4 ปัญหาภาวะภัยแล้งมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตของกิจกรรมทางการเกษตรค่อนข้างมาก ทำให้เกษตรกรบางส่วนแก้ปัญหาโดยใช้สารเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิต

4.1.5 ผู้นำกลุ่มยังไม่เข้มแข็งพอในการวางแผนการผลิตและการตลาด

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรบูรณาการเพื่อของงบประมาณพัฒนาจังหวัดร่วมกับหน่วยงานองค์กรส่วนท้องถิ่นสร้างเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาลำบาก รวมทั้งให้การสนับสนุนปลูกพืชอาหารช้าง โปงดินในพื้นที่แนวกันช้าง เพื่อบรรเทาผลกระทบและให้การเยียวยาให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป

4.2.2 ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อม และมีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการด้วยความเต็มใจ และมีเวลาในการเข้าร่วมโครงการได้อย่างแท้จริง

4.2.3 การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของหน่วยงานควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ ควรเพิ่มศักยภาพของผู้นำของกลุ่มเพื่อบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร ในการดำเนินการตามกิจกรรมของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ

โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1. สาระสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อให้เกษตรกรและคนในชุมชน ได้ปรับตัว และได้รับการบรรเทาผลกระทบจากปัญหาทุกภัย โดยน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดียิ่งขึ้น
- เป้าหมาย : ประชาชน ต.พุดา และต.หนองเมือง อ.บ้านหมี่
- หน่วยงาน : สป.กษ. ขป. กษ. ปม. ปศ. กวภ. พค. คส. กสภ. กสศ. มม. สศก.
- งบประมาณ : 556,085 บาท

• วัตถุประสงค์การติดตาม : ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน โครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน โครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลงสู่เกษตรกร

- วิธีการติดตาม
 - การวิเคราะห์ข้อมูล : เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ
 - กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

2.2 ผลลัพธ์

1. การนำไปใช้ประโยชน์

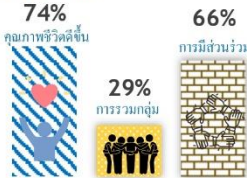
2. ด้านประสิทธิภาพการผลิต (ข้าว)

3. ด้านเศรษฐกิจ

4. ด้านสังคม

5. ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

2.3 ความพึงพอใจ

“ประสบความสำเร็จ 86 %”

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากในปี 2566 ไม่เกิดอุทกภัยในพื้นที่ หน่วยงานจึงมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ ดังนั้นหลังจากสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมในแต่ละปี ทุกหน่วยงานควรร่วมบูรณาการในการถอดบทเรียนการดำเนินงาน โครงการฯ
2. ทุกหน่วยงานควรปรับแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามช่วงฤดูกาลผลิต หรือปรับแผนตามกิจกรรมโดยจัดลำดับกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ/ช่วยเหลือช่วงภัยพิบัติก่อน
3. โครงการฯ มีจุดเรียนรู้กระจายหลายแห่ง เพื่อให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น ควรคัดเลือกเกษตรกรแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ ที่มีความพร้อมและมีความหลากหลายของกิจกรรม เข้าร่วมโครงการฯ ในระยะต่อไป

www.eva.oae.go.th

นางสาวจุฑารัตน์ ชายะกุล และนางสาวสุมิตรา สุขสำราญ

ส่วนวิจัยและประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7

E-mail : research.oae7@gmail.com

สรุปผลการติดตามโครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริ
ปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 **ที่มา** สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัว และได้รับการบรรเทาความเดือดร้อนจากผลกระทบปัญหาอุทกภัย รวมทั้งสามารถสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้กับเกษตรกรได้อย่างเพียงพอ และยั่งยืน และเป็นการขยายผลการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวพระราชดำริ และพระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ต่าง ๆ แก่เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและฝึกการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการให้ความรู้เชิงบูรณาการผสมผสานการเรียนรู้จากพื้นที่จริง อีกทั้งจะเป็นการจุดประกายความคิดที่สามารถนำผลสำเร็จของโครงการฯ ไปประยุกต์ใช้ได้จริงต่อการศึกษา และการดำรงชีวิตให้บังเกิดความมั่นคงและยั่งยืนในสังคมสืบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

1.2.2 เพื่อให้เกษตรกรได้ปรับตัวและได้รับการบรรเทาผลกระทบจากปัญหาอุทกภัย

1.2.3 เพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพด้านการเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารให้กับเกษตรกร

1.2.4 เพื่อสร้างการรับรู้ การตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และความเสียหายจากภัยพิบัติ และการปรับตัว รวมทั้งการจัดการรับมือผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง

1.3 **เป้าหมายของโครงการ** เกษตรกร นักเรียน ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ในพื้นที่ตำบลหนองเมือง และตำบลพุดา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1.4 **งบประมาณ** จำนวน 556,085 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 **หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ** หน่วยงานบูรณาการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมหม่อนไหม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ตำบลพุกา และตำบลหนองเมือง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย จำนวน 11 หน่วยงาน รวม 11 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 155 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่างๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดทัศนคติ มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ที่สร้างขึ้นโดย Rensis Likert ถือเป็นเครื่องมือการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพที่นิยมใช้กันทั่วไป เพื่อใช้วัดตัวแปร อาทิ ทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งวิธีการได้ของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล ต้องออกแบบสอบถามระดับความคิดเห็น ในคำถามแต่ละข้อได้หลายระดับ (Likert, R. 1932) ในการประเมินผลครั้งนี้ ได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 5 พึงพอใจมาก เท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลาง เท่ากับ 3 พึงพอใจน้อย เท่ากับ 2 และพึงพอใจน้อยที่สุด เท่ากับ 1

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (5 คะแนน)
 คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (1 คะแนน)
 จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด (5 ระดับ)
 ช่วงคะแนนเฉลี่ย = $\frac{5 - 1}{5} = 0.80$

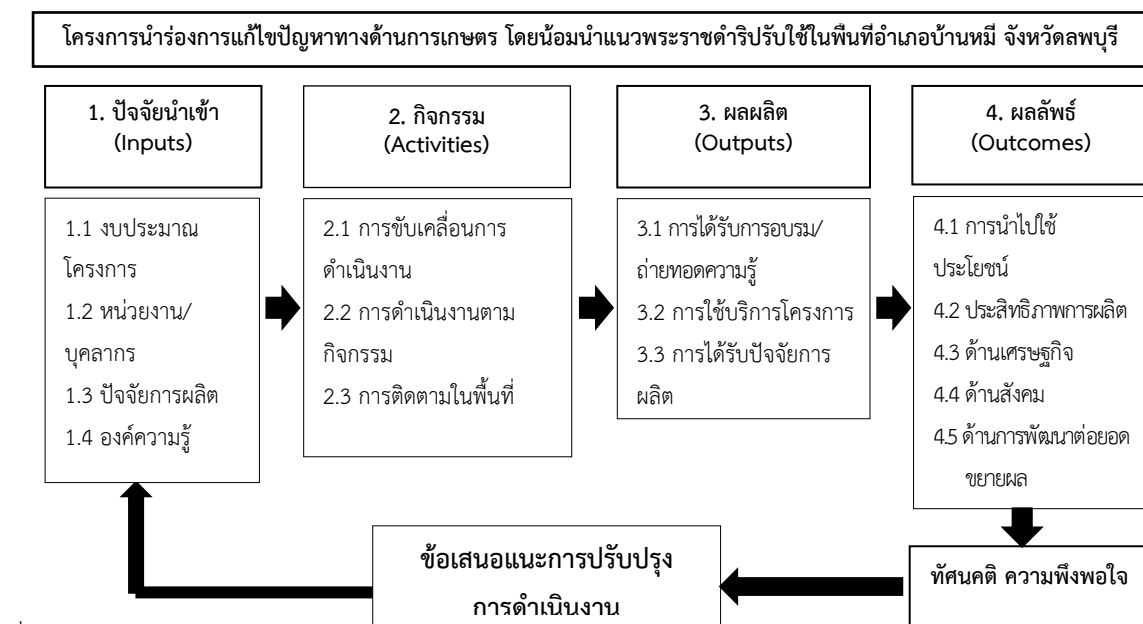
เกณฑ์พิจารณาช่วงคะแนน โดยคะแนนเต็ม 5 จาก 5 ระดับ ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับ คือ

- ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด
- ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อย
- ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับปานกลาง
- ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมาก
- ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมากที่สุด

3) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีเบิกจ่ายงบประมาณรวม 556,084 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมการข้าว เบิกจ่าย 37,215 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 122,780 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 20,000 บาท กรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 67,680 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 100,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 139,999 บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี เบิกจ่าย 21,170 บาท และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เบิกจ่าย 47,240 บาท ทั้งนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมหม่อนไหม ดำเนินการโดยไม่ใช้งบประมาณ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ “นำร่อง” การแก้ไขปัญหาทางการเกษตรโดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี เป็นประธานคณะทำงาน และหัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือและงานโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมประมงสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ 71,300 ตัว และอาหารสัตว์น้ำ 950 กิโลกรัม กรมปศุสัตว์สนับสนุนไก่พันธุ์ไข่ 100 ตัว และอาหารสัตว์ (หญ้าแห้ง) 5,000 กิโลกรัม กรมวิชาการเกษตรสนับสนุนต้นพริก 150 กระถาง กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนกากน้ำตาล 1,000 กิโลกรัม ชี้เค้กอ้อย 22,500 กิโลกรัม มูลวัว 7,500 กิโลกรัม พ่อพันธุ์ - แม่พันธุ์ไส้เดือน 5 กิโลกรัม ถังพลาสติกขนาด 120 ลิตร 33 ใบ พร้อมสาริตการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์สนับสนุนสมุดบัญชีวิสาหกิจชุมชน 20 เล่ม สมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 3 เล่ม กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนต้นกล้าพืชผักสวนครัว 22 ถาด เมล็ดพันธุ์พืชผัก 80 ชุด กระถาง 400 ใบ ดินผสม 51 กระสอบ แกลบดิบ 50 กระสอบ ปุ๋ยคอก 32 กระสอบ ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด 10 กระสอบ เชื้อ BT 7 กระปุก เชื้อ BS 7 กระปุก และแผ่นกักตักกาเหือง 70 แผ่น กรมหม่อนไหมสนับสนุนต้นพันธุ์หม่อนไหม 260 ต้น ปุ๋ยเคมี 2 กระสอบ และปุ๋ยอินทรีย์ 3 กระสอบ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัวพร้อมวัสดุปลูก 11 ชุด สนับสนุนไก่พันธุ์ไข่ 10 ราย ไข่ละ 5 ตัว พร้อมอาหารไก่ไข่ 1 กระสอบ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต มีการสนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ประมง และปศุสัตว์
ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์กรความรู้ มีการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เฉพาะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
17 หลักสูตร ได้แก่

- 1) การสาธิตเทคโนโลยีด้านข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 2) การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 3) การเลี้ยงปลาในบ่อดิน การสร้างแหล่งอาหาร และธรรมชาติในบ่อดิน
- 4) การเลี้ยงกบกระชังในบ่อดิน
- 5) การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
- 6) การเลี้ยงโคเนื้อ
- 7) การเลี้ยงไก่ไข่
- 8) การปลูกพริกและเทคโนโลยีการผลิตพริกปลอดสารพิษ
- 9) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 10) การจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน
- 11) การจัดทำบัญชีฟาร์ม
- 12) การจัดทำบัญชีต้นทุนกล้าเศรษฐกิจพอเพียง
- 13) การให้ความรู้การผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 14) การบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ
- 15) การสหกรณ์ในโรงเรียน
- 16) องค์ความรู้สำหรับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการแปรรูปหม่อนไหม
- 17) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร(เหมาแป้)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 17 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วม
ดำเนินโครงการจำนวน 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร
กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์
สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่
จำนวน 10 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 10 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดโดย

1) กรมการข้าว จัดทำแปลงสาธิตเทคโนโลยีด้านข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต 2 แปลง แปลงละ 5 ไร่ (ตำบลพุดา 1 แปลง ตำบลหนองเมือง 1 แปลง) และถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่เกษตรกรในตำบลพุดา 30 ราย

2) กรมประมง เสริมสร้างองค์ความรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลาดุกเพียน) 14 บ่อ และส่งเสริมการผลิตด้านประมงตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 30 ราย

3) กรมปศุสัตว์ ให้ความรู้โรคระบาดสัตว์ที่อาจเกิดในช่วงระหว่างน้ำท่วม 20 ราย และส่งเสริมการสร้างคลังอาหารสัตว์ช่วงน้ำท่วม 5,000 กิโลกรัม อีกทั้งส่งเสริมการผลิตด้านปศุสัตว์ (ไก่ไข่) ให้กับโรงเรียนวัดหนองเมือง และแปลงเกษตรกรต้นแบบ โดยสนับสนุนไก่พันธุ์ไข่ 100 ตัว

4) กรมวิชาการเกษตร ส่งเสริมการปลูกพริกพลิกชีวิต โดยจัดทำแปลงสาธิต 4 แปลง และอบรมการปลูกพริกและเทคโนโลยีการผลิตพริกปลอดสารพิษ 30 ราย

5) กรมพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมและสนับสนุนสารเร่ง พด. เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและสภาพดินให้มีความสมบูรณ์และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน 30 ราย สนับสนุนน้ำหมักชีวภาพ สารเร่ง พด. และสาธิตการผลิตน้ำหมักชีวภาพ พด.2 สาธิตการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดหนองเมือง 30 ราย พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างดินแปลงสาธิตเทคโนโลยีด้านข้าวก่อนการปลูกข้าว 2 แปลง

6) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สอนแนะนำการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน 2 กลุ่ม ครูผู้สอน 2 ราย และนักเรียนโรงเรียนวัดหนองเมือง 54 ราย

7) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการปลูกผักแบบแพลายน้ำ การผลิตพืชผักปลอดภัย และพัฒนาต้นแบบระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่ตำบลพุดา โดยอบรมให้ความรู้การผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสาธิตระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ 30 ราย สนับสนุนวัสดุทางการเกษตรให้แก่จุดสาธิตและเกษตรกร 30 ราย สนับสนุนชุดปลูกพืชผักแบบแพลายน้ำ เพื่อเป็นต้นแบบในพื้นที่และส่งมอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลพุดา 1 จุด สนับสนุนระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อเป็นต้นแบบในพื้นที่ 1 จุด ส่งเสริมการปลูกพืชผักแบบยกแคร่ และการผลิตพืชผักปลอดภัย ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ตำบลหนองเมือง โดยอบรมให้ความรู้การผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่ครูและนักเรียนโรงเรียนวัดหนองเมือง 20 ราย สนับสนุนวัสดุทางการเกษตรต้นแบบในโรงเรียน 1 จุด จัดทำต้นแบบการปลูกพืชผักแบบยกแคร่ 5 ชุด และส่งมอบให้โรงเรียนวัดหนองเมือง อบรมให้ความรู้การผลิตพืชตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมอาชีพทางเลือกโดยจัดอบรมและศึกษาดูงานเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงจิ้งหรีด 10 ราย จัดทำแหล่งเรียนรู้ปลูกพืชผักปลอดภัย 1 แปลง พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุทางการเกษตรให้แก่ จุดสาธิต และเกษตรกร 10 ราย

8) กรมส่งเสริมสหกรณ์ เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มให้กับเกษตรกรในตำบลพุดา 1 แห่ง (เกษตรกร 20 ราย) และโรงเรียนวัดหนองเมือง 1 แห่ง (นักเรียน 20 ราย)

9) กรมหม่อนไหม ต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ตำบลพุกา อำเภอบ้านหมี่ โดยสนับสนุนพันธุ์หม่อนถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 20 ราย ในพื้นที่ตำบลหนองเมือง โดยสนับสนุนพันธุ์หม่อน ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และส่งเสริมสาหิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหมให้นักเรียนโรงเรียนวัดหนองเมือง 20 ราย

10) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อบรมถ่ายทอดความรู้การแปรรูป ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (เทมเป้) 15 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรให้มีอาหารครบ 3 มื้อ (อิม 3 มื้อ) 10 ราย

11) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามความก้าวหน้าโครงการฯ โดยจัดเก็บ ข้อมูลต้นทุนการผลิตแปลงสาธิตเทคโนโลยีด้านข้าว 2 แปลง และติดตามผลการดำเนินงานจัดทำ สรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการ ปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่าง เป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ย 9 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรม 441 ราย ร้อยละ 98.66 ของ เป้าหมาย 447 ราย โดยได้รับความรู้ด้านพืช เรื่องการผลิตพืช การปลูกหม่อน การปลูกพริก เป็นต้น 110 ราย ด้านประมง การเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน การสร้างแหล่งอาหารและธรรมชาติในบ่อดิน การเลี้ยงกบในกระชัง เป็นต้น 62 ราย ด้านพัฒนาที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน น้ำหมัก เป็นต้น 60 ราย ด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงโคเนื้อ และไก่ไข่ เป็นต้น 58 ราย ด้านบัญชี 56 ราย ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม 50 ราย ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 30 ราย และด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 15 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 441 ราย

ตารางที่ 1 การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ปี 2566

รายการ	การอบรม (ราย)		
	แผน	ผล	ร้อยละ
1. เทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช	110	110	100.00
2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	30	30	100.00
3. เทคโนโลยีด้านการประมง	62	62	100.00
4. เทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์	58	58	100.00
5. เทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน	60	60	100.00
6. การจัดทำบัญชี	62	56	90.32
7. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	15	15	100.00
8. การบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ	50	50	100.00
รวม	447	441	98.66

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่ออยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.28 ที่ค่าคะแนน 4.08 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 28.72 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด และร้อยละ 21.00 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	46.81	42.55	10.64	-	-	4.36	มากที่สุด
2. ด้านประมง	35.71	28.58	35.71	-	-	4.00	มาก
3. ด้านปศุสัตว์	43.75	56.25	-	-	-	4.44	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	40.00	50.00	10.00	-	-	4.30	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	31.82	59.09	9.09	-	-	4.23	มาก
6. ด้านการรวมกลุ่ม	-	50.00	50.00	-	-	3.50	มาก
7. ด้านการพัฒนาระบบสูบน้ำ	-	60.00	40.00	-	-	3.60	มาก
8. ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์	30.00	20.00	50.00	-	-	3.80	มาก
9. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	59.09	36.36	4.55	-	-	4.55	มากที่สุด
10. การส่งเสริมอาชีพทางเลือก	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
เฉลี่ย	28.72	50.28	21.00	-	-	4.08	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ มีเกษตรกรได้รับการบริการ 507 ราย เกินกว่าเป้าหมาย 447 ราย โดยเข้ามาใช้ศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้/แปลงสาธิต และรับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 447 รายต่อปี

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 112 ราย เกินจากเป้าหมาย 105 ราย โดยได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชผักสวนครัว ต้นกล้าพริก พันธุ์ปลา พันธุ์กบ อาหารสัตว์น้ำ ไก่พันธุ์ไข่ อาหารสัตว์ (หญ้าแห้ง) สารเร่ง พด. กากน้ำตาล ซีเค็้ออ้อย และมูลวัว เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 105 ราย

3.3.5 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 73.44 ที่ค่าคะแนน 4.72 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 25.00 พึงพอใจมาก และร้อยละ 1.56 พึงพอใจปานกลาง เนื่องจากปริมาณอาหารปลาที่ได้รับไม่เหมาะสมกับจำนวนปลา ทำให้ปลาโตไม่ได้ขนาด กบและปลาดุกเกิดความเสียหาย เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านพืช	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
2. ด้านประมง	66.66	16.67	16.67	-	-	4.50	มากที่สุด
3. ด้านปศุสัตว์	77.78	22.22	-	-	-	4.78	มากที่สุด
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	70.00	30.00	-	-	-	4.70	มากที่สุด
5. ด้านบัญชี	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
6. ด้านการรวมกลุ่ม	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
7. ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
8. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	83.33	16.67	-	-	-	4.83	มากที่สุด
ภาพรวม	73.44	25.00	1.56	-	-	4.72	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 87.93 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การปลูกพริก การเลี้ยงโคเนื้อ ไก่ไข่ การเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน การผลิตน้ำหมักชีวภาพ การผลิตปุ๋ยหมัก เป็นต้น ในส่วนร้อยละ 12.07 ที่ยังไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากมีการรวมกลุ่มน้อย ไม่มีเงินลงทุน เป็นต้น (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	97.87	2.13	100.00
2. ด้านประมง	100	-	100.00
3. ด้านปศุสัตว์	100	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	100	-	100.00
5. ด้านบัญชี	100	-	100.00
6. ด้านการรวมกลุ่ม	18.75	81.25	100.00
7. ด้านการพัฒนาระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์	20	80	100.00
8. ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	90	10	100.00
9. ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100	-	100.00
10. ด้านการส่งเสริมอาชีพทางเลือก	-	100	100.00
ภาพรวม	87.93	12.07	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สินค้าข้าว) ผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 758 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 789 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 31 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.09 จากการนำองค์ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมไปปฏิบัติในการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น ใช้ความรู้การทำน้ำหมักไปใช้ประโยชน์ในนาข้าวทำให้สภาพดินดีขึ้น และนำความรู้ที่ได้จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ทำให้เกษตรกรบางรายเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่ซื้อจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวทำให้ข้าวดีดลดและผลผลิตเพิ่มขึ้น อีกทั้งเกษตรกรมีการดูแลรักษาที่ถูกต้องมากขึ้น แต่ทั้งนี้เกษตรกรให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าปริมาณผลผลิตข้าวขึ้นกับสถานการณ์น้ำและสภาพอากาศเป็นสำคัญ

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 83.72 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากข้าว พืชผักสวนครัว ไข่ไก่ และปลา การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (เหมแป้) ที่ผลิตเอง ส่วนร้อยละ 16.28 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 2,925.83 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 53.33 มาจากไข่ไก่ที่เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือนเฉลี่ย 1,603.33 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากปลาที่เลี้ยงไว้เฉลี่ย 980.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และจากพืชผักข้าวเฉลี่ย 342.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 5 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	1,226.67	884.17	-342.50	-27.92
2. ด้านประมง	1,900.00	920.00	-980.00	-51.58
3. ด้านปศุสัตว์	2,360.00	756.67	-1,603.33	-67.94
ภาพรวม	5,486.67	2,560.84	-2,925.83	-53.33

ที่มา : จากการสำรวจ

2) รายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 80.00 มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการจำหน่ายผลผลิตข้าว พืชผักสวนครัว ไข่ไก่ และปลา ส่วนร้อยละ 20.00 รายได้ยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตมีปริมาณไม่มาก และเก็บไว้บริโภคเองในครัวเรือน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10,106.17 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.40 (ปี 2565 มีรายได้ 39,793.26 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 มีรายได้ 49,899.43 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากไข่ไก่ ไข่เฉลี่ย 785.46 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.67 จากพืชผักข้าวเฉลี่ย 8,960.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.71 จากปลา กบเฉลี่ย 360 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.00 เนื่องจากปลาที่ได้รับความเสียหาย (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

ตารางที่ 6 รายได้จากการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรเปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	34,847.81	43,808.52	8,960.71	25.71
2. ด้านประมง	2,000.00	2,360.00	360.00	18.00
3. ด้านปศุสัตว์	2,945.45	3,730.91	785.46	26.67
ภาพรวม	39,793.26	49,899.43	10,106.17	25.40

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 87.09 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากพันธุ์ปลา ไก่พันธุ์ไข่ เมล็ดพันธุ์ผัก ลดการใช้เคมี เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 12.91 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเกษตรกรเน้นการเพิ่มผลผลิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 1,041.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 22.44 จากการเก็บพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ไว้ในฤดูกาลผลิตปีต่อไปเฉลี่ย 755 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 131.94 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพเฉลี่ย 154.17 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร เปรียบเทียบ ปี 2565 และปี 2566

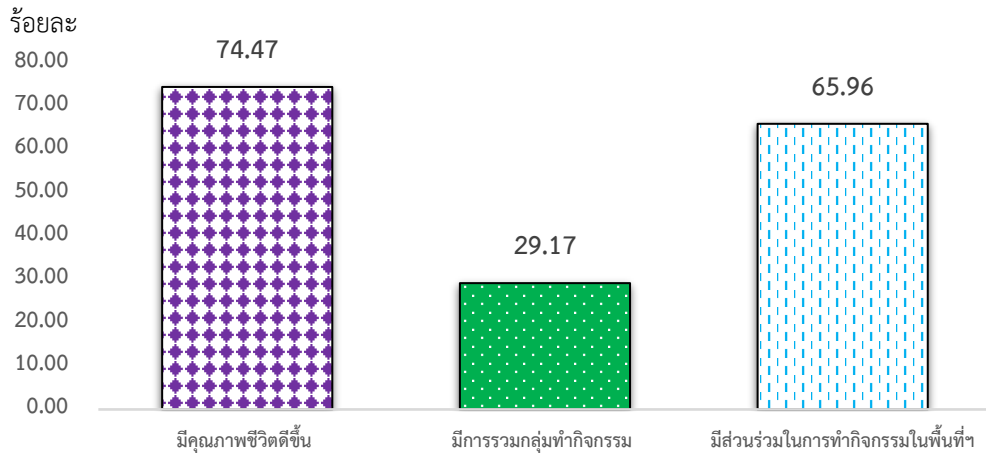
หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ย	2,426.67	2,272.50	-154.17	-6.35
2. ลดการใช้สารเคมี	761.20	629.26	-131.94	-17.33
3. ลดค่าพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	1,451.38	696.38	-755.00	-52.02
รวม	4,639.25	3,598.14	-1,041.11	-22.44

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 74.47 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการลดรายจ่ายในครัวเรือน มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น ร้อยละ 29.17 มีการรวมกลุ่มทำทำน้ำพริก เพาะพันธุ์ปลา เป็นต้น ร้อยละ 65.96 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน โดยร่วมกันดูแลสัตว์น้ำ ร่วมกันดูแลพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้าน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 82.43 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง โดยทุกรายนำไปใช้ในเรื่องการเลี้ยงปลา ไข่ไก่ โคเนื้อ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนร้อยละ 17.57 ยังไม่มีการนำไปใช้ต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ไม่มีเงินทุน การรวมกลุ่มยังไม่แน่น เป็นต้น (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 8 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	การนำไปใช้ต่อเนื่อง (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ด้านพืช	93.33	6.67	100.00
2. ด้านประมง	100.00	-	100.00
3. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
4. ด้านพัฒนาที่ดิน	90.48	9.52	100.00
5. ด้านบัญชี	80.95	19.05	100.00
6. ด้านการรวมกลุ่ม	18.75	81.25	100.00
7. ด้านการพัฒนาระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์	25.00	75.00	100.00
8. ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	100.00	-	100.00
9. ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
10. ด้านการส่งเสริมอาชีพทางเลือก	-	100.00	100.00
ภาพรวม	82.43	17.57	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 43.75 ที่ค่าคะแนน 3.73 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.75 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 17.50 พึงพอใจมากที่สุด และร้อยละ 5.00 พึงพอใจน้อย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 65.37 ที่ค่าคะแนน 4.60 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 29.02 พึงพอใจมาก และร้อยละ 5.61 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 9 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอด	82.93	17.07	-	-	-	4.83	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	65.85	21.95	12.20	-	-	4.54	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	75.61	18.29	6.10	-	-	4.70	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	52.44	37.80	9.76	-	-	4.43	มากที่สุด
เฉลี่ย	65.37	29.02	5.61	-	-	4.60	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 13 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 9

ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการนำร่องการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตร โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรับใช้ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผ่านตัวชี้วัด 24 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 28 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 85.71

ตารางที่ 10 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	13	9	69.23
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	28	24	85.71

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 จากวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เพื่อให้เกษตรกรได้ปรับตัวและได้รับการบรรเทาผลกระทบจากปัญหาอุทกภัย แต่เนื่องจากในปี 2566 พบว่า ไม่เกิดอุทกภัยในพื้นที่ หน่วยงานจึงได้มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ ดังนั้นหลังจากสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมในแต่ละปี ทุกหน่วยงานควรร่วมบูรณาการในการถอดบทเรียนความสำเร็จ ปัญหาในการดำเนินโครงการฯ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขปัญหา และนำไปสู่ความสำเร็จในระยะต่อไปได้

4.2 ทุกหน่วยงานควรปรับแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามช่วงฤดูกาลผลิตของเกษตรกร หรือปรับแผนตามกิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่ โดยจัดลำดับกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ/ช่วยเหลือช่วงภัยพิบัติก่อน

4.3 โครงการฯ มีจุดเรียนรู้หรือจุดสาธิตกระจายหลายแห่ง ทำให้เกษตรกรไม่สามารถศึกษาดูงานแปลงเรียนรู้ได้อย่างครบวงจรในทีเดียว ดังนั้นเพื่อให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้นและลดการกระจายของจุดเรียนรู้ ควรมีการคัดเลือกเกษตรกรแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ ที่มีความพร้อมและมีความหลากหลายของกิจกรรม เข้าร่วมโครงการฯ ในระยะต่อไป

โครงการพัฒนาปรับปรุงดินสำหรับการทำนาบ้านเด่นใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอกันตกา จังหวัดชัยนาท

1. สาระสำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อศึกษา สาธิตการปรับปรุงบำรุงดินสำหรับการทำนา การปลูกพืชใช้น้ำน้อย การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเห็ด น้ำหมักชีวภาพ และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า
- เป้าหมาย : เกษตรกรในพื้นที่รอบโครงการ โรงเรียน และผู้สนใจทั่วไป
- หน่วยงาน : มูลนิธิชัยพัฒนา พ.ศ. กว.ก.
- งบประมาณ : 50,000 บาท
- วัตถุประสงค์การติดตาม : ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลูกอุปสรรค
- วิธีการติดตาม
 - การวิเคราะห์ข้อมูล : เปรียบคุณภาพ และเชิงปริมาณ
 - กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1. สภาพพื้นที่ของตำบลเด่นใหญ่ ประสบภัยแล้งต่อเนื่อง กระทั่งต่อกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรของโครงการฯ ได้มีการแก้ไขปัญหาโดยการจัดตั้งหอเก็บน้ำเมื่อปี 2565 และมีแผนที่จะดำเนินการในระยะต่อไป คือ การขุดบ่อที่มีอยู่เดิมเพื่อเพิ่มปริมาณความจุในการกักเก็บน้ำ และดึงน้ำจากคลองมะขามเฒ่า-อุทอง มาพักเก็บในบ่อเพิ่มเติม เพื่อให้มีน้ำเพียงพอใช้ในช่วงที่ขาดแคลนได้มากขึ้น ซึ่งโครงการฯ ได้มีการประสานกับหน่วยงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมชลประทานแล้ว
2. โครงการฯ ควรร่วมบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัด กษ. ขยายกิจกรรมด้านการศึกษา สาธิต การปลูกพืชใช้น้ำน้อยของโครงการฯ ให้มีความหลากหลายของชนิดพืช และสามารถนำไปแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยขอการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาในการแปรรูป และออกแบบผลิตภัณฑ์

2.2 ผลลัพธ์

1. การนำไปใช้ประโยชน์

2. ประสิทธิภาพการผลิต

3. ด้านเศรษฐกิจ

4. ด้านสังคม

เกษตรกรรวมกลุ่มทำก้อนเห็ด เพื่อหารายได้เสริมจากการทำนาและปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ภายใต้อิทธิพลของเกษตรกรผสมผสานบ้านเด่นใหญ่ และยังมีภารกิจกรมต่อเนื่องในทุกปี

5. ด้านการพัฒนาต่อยอด/ขยายผล

สอนทำก้อนเห็ดการทำน้ำหมักชีวภาพและการใช้น้ำหมักให้กับเกษตรกรและผู้สนใจรวม 145 ราย

2.3 ความพึงพอใจ

ประสบความสำเร็จ **88%**

www.eva.oae.go.th

ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7
E-mail : research.oae7@gmail.com

สรุปผลการติดตาม

โครงการปรับปรุงบำรุงดินสำหรับการทำนาบ้านเด่นใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จังหวัดชัยนาท หมู่ที่ 1 ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอนครหลวง จังหวัดชัยนาท

1.สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานที่ดินที่นางพรรณณี ธรรมวิจิตรเดช น้อมเกล้าถวาย จำนวน 30.18 ไร่ ที่อยู่หมู่ 1 ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอนครหลวง จังหวัดชัยนาท ให้มูลนิธิชัยพัฒนาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการทำแปลงสาธิต การปรับปรุงบำรุงดินสำหรับการทำนาให้ได้ผลผลิตสูง เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษาดูงาน และนำไปประยุกต์กับการประกอบอาชีพของตนเองต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน สำหรับการทำนา
- 1.2.2 เพื่อสาธิตการปลูกพืชใช้น้ำน้อยหลังการเก็บเกี่ยวข้าว
- 1.2.3 เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจำหน่ายสู่เกษตรกร
- 1.2.4 เป็นแหล่งการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเห็ด และน้ำหมักชีวภาพ
- 1.2.5 แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า

1.3 เป้าหมายของโครงการ เกษตรกรในบริเวณพื้นที่โครงการฯ และบริเวณใกล้เคียง

1.4 งบประมาณ จำนวน 50,000 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ มูลนิธิชัยพัฒนา และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน

2.ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอนครหลวง จังหวัดชัยนาท

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย ครู นักเรียน ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ เจ้าหน้าที่โครงการบ้านเด่นใหญ่ฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล เป็นข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่โครงการบ้านเด่นใหญ่ฯ 1 ราย หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ดำเนินกิจกรรมในโครงการฯ หน่วยงานละ 1 ราย รวม 2 หน่วยงาน และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ในปี 2566 จำนวน 18 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ของแต่ละหน่วยงาน และเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม นำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดทัศนคติ มาตราวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ที่สร้างขึ้นโดย Rensis Likert ถือเป็นเครื่องมือการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพที่นิยมใช้กันทั่วไป เพื่อใช้วัดตัวแปรทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งวิธีการได้ของมาตราวัดแบบลิเคิร์ตสเกล ต้องสอบถามระดับความคิดเห็น ในคำถามแต่ละข้อได้หลายระดับ (Likert, R. 1932) ในการประเมินผลครั้งนี้ ได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 5 พึงพอใจมาก เท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลาง เท่ากับ 3 พึงพอใจน้อย เท่ากับ 2 และพึงพอใจน้อยที่สุด เท่ากับ 1

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

เกณฑ์พิจารณาช่วงคะแนน โดยคะแนนเต็ม 5 จาก 5 ระดับ ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับ คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อย

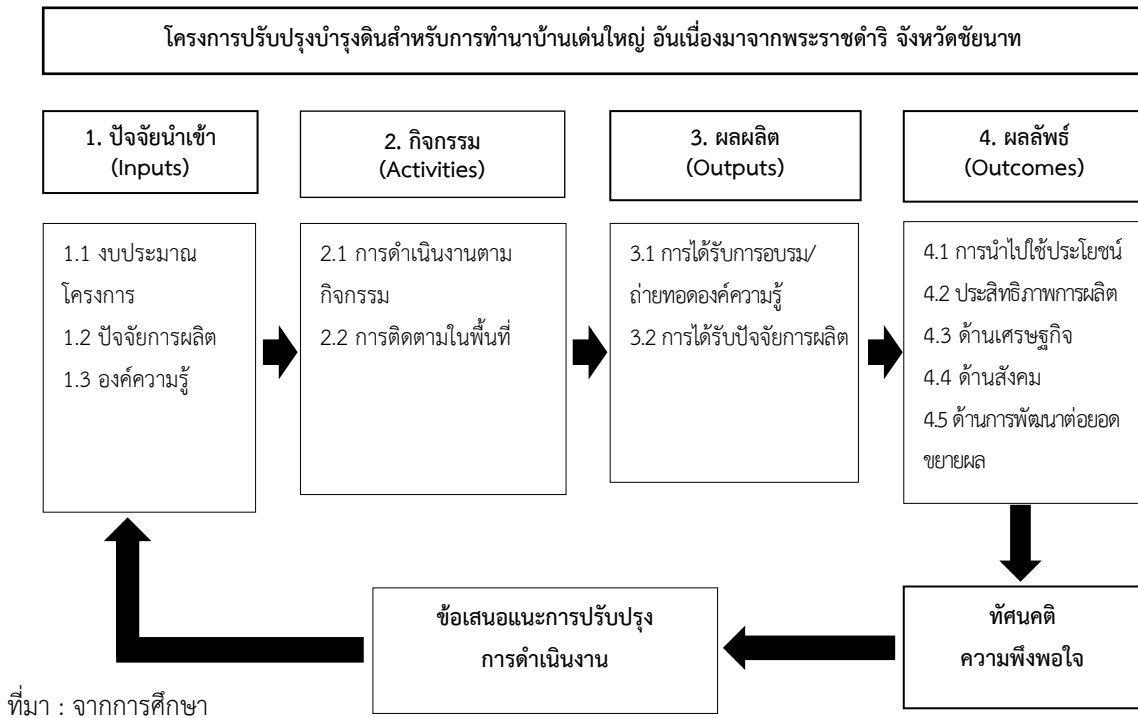
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมากที่สุด

3) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

3. ผลการติดตาม

โครงการปรับปรุงบำรุงดินสำหรับทำนาบ้านเด่นใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยนาท หมู่ที่ 1 ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ กรมวิชาการเกษตรเบิกจ่ายงบประมาณ 50,000 บาท ครอบคลุมเป้าหมายและกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการโดยไม่ใช้งบประมาณ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตครบตามเป้าหมาย โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 2 กิโลกรัม ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ทู 5 กิโลกรัม วงบ่อซีเมนต์ 10 วง (เกษตรกร 5 ราย รายละ 2 วงบ่อ) แหนแดง 5 กิโลกรัม (รายละ 1 กิโลกรัม) สารเร่งซูเปอร์ พด.1 พด.2 เมล็ดพันธุ์ปอเทือง 100 กิโลกรัม และโดโลไมท์ 2 ตัน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

3.1.3 องค์ความรู้ มีการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ 4 หลักสูตร ได้แก่ การปลูกพืชใช้น้ำน้อย การเพาะเห็ด การแปรรูปจากเห็ด (แหนมเห็ด) การปรับปรุงบำรุงดินและการทำน้ำหมักชีวภาพ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การดำเนินงานตามกิจกรรม หน่วยงานดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดย กรมวิชาการเกษตร สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการในปลูกพืชใช้น้ำน้อยหลังการเก็บเกี่ยวข้าว แนะนำ การปลูกถั่วเขียว และการปลูกหนวดแดงในวงบ่อซีเมนต์ กรมพัฒนาที่ดิน ตรวจวิเคราะห์ดินให้กับแปลง ทดลองในโครงการฯ 6 แปลง หาราตุอาหารที่สำคัญหรือความอุดมสมบูรณ์ของดินเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการใช้ปุ๋ยหรือการปรับปรุงบำรุงดิน พร้อมทั้งสนับสนุนสารเร่งซูปเปอร์ พด.1 และ พด.2 เมล็ดพันธุ์ ปอเทือง 100 กิโลกรัม และโดโลไมท์ 2 ตัน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.2 การติดตามในพื้นที่ หน่วยงานมีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อน การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่เฉลี่ย 4 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรและนักเรียนที่ได้รับการอบรมความรู้ 78 ราย เกินจากเป้าหมาย 75 ราย โดยได้รับการอบรมเรื่องการปลูกพืชใช้น้ำน้อย (ถั่วเขียว) การเลี้ยงหนวดแดง ในวงบ่อซีเมนต์ การเพาะเห็ดและการแปรรูปจากเห็ด (แหนมเห็ด) การปรับปรุงบำรุงดินและการทำ น้ำหมักชีวภาพ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ในภาพรวมก่อนเข้ารับการอบรม เกษตรกรและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ร้อยละ 36.37 ที่ค่าคะแนน 2.69 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.33 เข้าใจปานกลาง ร้อยละ 15.15 เข้าใจน้อยที่สุด ร้อยละ 12.12 เข้าใจมาก และร้อยละ 3.03 เมื่อได้รับการอบรมแล้วเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากระดับน้อยมาอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 53.33 ที่ค่าคะแนน 3.94 ร้อยละ 36.67 และร้อยละ 10.00 เข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) การปลูกพืชใช้น้ำน้อย							
ก่อนการอบรม	-	33.33	66.67	-	-	3.33	ปานกลาง
หลังการอบรม	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
2) การเลี้ยงแหนแดง							
ก่อนการอบรม	-	-	100.00	-	-	3.00	ปานกลาง
หลังการอบรม	-	50.00	50.00	-	-	3.50	มาก
3) การเพาะเห็ด							
ก่อนการอบรม	12.50	50.00	12.50	-	25.00	3.25	ปานกลาง
หลังการอบรม	-	75.00	25.00	-	-	3.75	มาก
4) การแปรรูปจากเห็ด							
ก่อนการอบรม	-	33.33	-	33.33	33.34	2.33	น้อย
หลังการอบรม	33.33	-	66.67	-	-	3.67	มาก
5) การปรับปรุงบำรุงดิน							
ก่อนการอบรม	-	-	50.00	-	50.00	2.00	น้อย
หลังการอบรม	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
6) การทำน้ำหมักชีวภาพ							
ก่อนการอบรม	-	14.29	-	57.14	28.57	2.00	น้อย
หลังการอบรม	25.00	25.00	50.00	-	-	3.75	มาก
ภาพรวม							
ก่อนการอบรม	3.03	12.12	33.33	36.37	15.15	2.53	น้อย
หลังการอบรม	36.67	53.33	10.00	-	-	4.16	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 25 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับวงบ่อซีเมนต์ และแหนแดง 5 ราย ก้อนเชื้อเห็ด 20 ราย ส่วนโรงเรียนบ้านเด่นใหญ่ ได้รับการสนับสนุนก้อนเชื้อเห็ด 20 ก้อน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้การเพาะเห็ด การดูแลรักษา และนำไปเป็นอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียน ส่วนน้ำหมักชีวภาพที่ผลิตได้จะเก็บไว้ในโครงการบ้านเด่นใหญ่ฯ เมื่อเกษตรกรต้องการใช้จะมาขอรับไปเอง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 25 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการฯ ในภาพรวม ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 54.17 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.79 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.33 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 12.50 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) วงบ่อซีเมนต์	25.00	25.00	50.00	-	-	3.75	มาก
2) แหนแดง	25.00	25.00	50.00	-	-	3.75	มาก
3) น้ำหมักชีวภาพ	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
4) ก้อนเชื้อเห็ด	-	66.67	33.33	-	-	3.67	มาก
ภาพรวม	12.50	54.17	33.33	-	-	3.79	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในภาพรวมเกษตรกรและนักเรียนร้อยละ 52.67 นำความรู้ที่ได้รับจากโครงการฯ ไปใช้ประโยชน์ โดยเกษตรกรทุกรายนำความรู้ที่ได้จากการปรับปรุงบำรุงดินไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรและนักเรียนร้อยละ 75.00 นำความรู้การเพาะเห็ดไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 50.00 นำความรู้ที่ได้จากการเลี้ยงแหนแดงไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 33.00 นำความรู้ที่ได้จากการปลูกพืชใช้น้ำน้อย และการแปรรูปจากเห็ดไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ เกษตรกรร้อยละ 25.00 นำความรู้ที่ได้จากการทำน้ำหมักชีวภาพไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 47.33 ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ การปลูกพืชใช้น้ำน้อย เนื่องจากในปี 2566 ในพื้นที่ประสบภัยแล้งต่อเนื่อง ไม่มีน้ำ จึงไม่สามารถทำกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรได้ ทั้งการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย การเลี้ยงแหนแดง รวมถึงการเพาะเห็ดด้วย (ตารางที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

ตารางที่ 3 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1) การปลูกพืชใช้น้ำน้อย	33.00	67.00	100.00
2) การเลี้ยงแทนแดง	50.00	50.00	100.00
3) การเพาะเห็ด	75.00	25.00	100.00
4) การแปรรูปจากเห็ด	33.00	67.00	100.00
5) การปรับปรุงบำรุงดิน	100.00	-	100.00
6) การทำน้ำหมักชีวภาพ	25.00	75.00	100.00
ภาพรวม	52.67	47.33	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 68.75 มีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 31.25 ยังไม่นำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากน้ำหมักชีวภาพที่ผลิตไว้ จะเก็บไว้ในโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าไปเอามาใช้ประโยชน์ ส่วนแทนแดงเนื่องจากไม่มีน้ำจึงทำให้แทนแดงตาย (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.00

ตารางที่ 4 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1) วบ่อซีเมนต์	100.00	-	100.00
2) แทนแดง	50.00	50.00	100.00
3) น้ำหมักชีวภาพ	25.00	75.00	100.00
4) ก้อนเชื้อเห็ด	100.00	-	100.00
ภาพรวม	68.75	31.25	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (ข้าวและมันสำปะหลังโรงงาน) พบว่า ในปี 2565 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีผลผลิตข้าวเฉลี่ย 239 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ในปี 2566 มีผลผลิตข้าวเฉลี่ย 112 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนมันสำปะหลังโรงงาน ในปี 2565 มีผลผลิตเฉลี่ย 1,351 กิโลกรัมต่อไร่ และในปี 2566 มีผลผลิตเฉลี่ย 1,119 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งผลผลิตข้าวที่ลดลงเนื่องจาก พื้นที่ของตำบลเด่นใหญ่ เป็นพื้นที่ประสบภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง ส่วนมันสำปะหลังโรงงานในพื้นที่ลุ่มจะเกิดความเสียหายจาก หัวมันสำปะหลังเน่า

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น 1 ชนิดสินค้า

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรสามารถลดรายจ่าย ในครัวเรือนได้เฉลี่ย 485.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 11.62 จากการบริโภคข้าวที่ผลิต ได้เอง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2,517 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.72 (ปี 2565 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 9,420 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 11,937 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการเพาะเห็ด และผลิตก้อนเชื้อเห็ดจำหน่าย โดยมีผู้รับซื้อทั้งในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 45.45 มีการรวมกลุ่มทำก้อนเชื้อเห็ด เพื่อหารายได้เสริม จากการทำนาและปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ภายใต้ชื่อ “กลุ่มอาชีพการเกษตรผสมผสานบ้านเด่นใหญ่” และพบว่าปัจจุบันยังมีการทำกิจกรรมต่อเนื่อง

สรุปผล การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม มีกิจกรรมการรวมกลุ่ม 1 กลุ่ม

3.4.5 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้ไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรร้อยละ 46.67 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง โดยเกษตรกรสามารถผลิตก้อนเชื้อเห็ดได้เอง ทำให้จำหน่ายทั้งดอกเห็ดและก้อนเชื้อเห็ด

2) การเผยแพร่ โครงการบ้านเด่นใหญ่ฯ มีการสอนทำก้อนเชื้อเห็ด การทำน้ำหมัก ชีวภาพและการใช้น้ำหมัก ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้/ปัจจัยการผลิต ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และมีการขยายผลเพิ่มเติม 145 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 75 ราย

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 (คะแนนเต็ม 5) เนื่องจากหน่วยงานมีการขับเคลื่อนโครงการฯ ตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก ยังไม่มีการบูรณาการในรูปแบบของคณะกรรมการหรือคณะทำงานฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 48.00 ที่ค่าคะแนน 4.24 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 46.67 พึงพอใจมาก และร้อยละ 5.33 พึงพอใจน้อย (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 5 ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่อการดำเนินงานโครงการฯ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) หลักสูตรการอบรม	33.33	46.67	20.00	-	-	4.13	มาก
2) วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	73.33	26.67	-	-	-	4.73	มากที่สุด
3) สถานที่จัดอบรม	60.00	33.33	6.67	-	-	4.53	มากที่สุด
4) เจ้าหน้าที่	53.33	46.67	-	-	-	4.53	มากที่สุด
5) การดำเนินงาน	20.00	80.00	-	-	-	4.20	มาก
เฉลี่ย	48.00	46.67	5.33	-	-	4.43	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการปรับปรุงบำรุงดินสำหรับการทำนาบ้านเด่นใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยนาท ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 6)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 5 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการปรับปรุงบำรุงดินสำหรับการทำนาบ้านเด่นใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยนาท ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด 14 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 16 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 87.50

ตารางที่ 6 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	3	3	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	2	2	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	2	2	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	7	5	71.43
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	16	14	87.50

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 สภาพพื้นที่ของตำบลเด่นใหญ่ ประสบภัยแล้งต่อเนื่อง กระทบต่อกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรของโครงการฯ ได้มีการแก้ไขปัญหาโดยการติดตั้งท่อเก็บน้ำ เมื่อปี 2565 และมีแผนที่จะดำเนินการในระยะต่อไป คือ การขุดบ่อที่มีอยู่เดิมเพื่อเพิ่มปริมาณความจุในการกักเก็บน้ำ และดึงน้ำจากคลองมะขามเต่า-อุ้มทอง มากักเก็บในบ่อเพิ่มเติม เพื่อให้มีน้ำเพียงพอใช้ในช่วงที่ขาดแคลนได้นานขึ้น ซึ่งโครงการฯ ได้มีการประสานกับหน่วยงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมชลประทานแล้ว

4.2 โครงการฯ ควรมีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ เพื่อขยายกิจกรรมด้านการศึกษา การสาธิต การปลูกพืชใช้น้ำน้อยของโครงการ ให้มีความหลากหลายของชนิดพืช และสามารถนำผลผลิตที่ได้ไปแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยขอรับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาในการแปรรูป และออกแบบผลิตภัณฑ์ต่อไป

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดชัยนาท

1. สำคัญของโครงการ

- วัตถุประสงค์โครงการ : เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.) และปกป้อง อนุรักษ์ทรัพยากรดินและพันธุกรรมพืช รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนประชาชน เพื่อตระหนักถึงและห่วงแหนทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น
- เป้าหมาย : โรงเรียน หน่วยงานท้องถิ่น โรงพยาบาล
- หน่วยงาน : 1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : กวก. พด.
2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : สท.ทส.
- งบประมาณ : 788,400 บาท
- วัตถุประสงค์การติดตาม : ติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค
- วิธีการติดตาม
 - การวิเคราะห์ข้อมูล : เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ
 - กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

1) การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ระดับความรู้ความเข้าใจ

2) การได้รับปัจจัยการผลิต ระดับความพึงพอใจ

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ

- หน่วยงานมีการขับเคลื่อนโครงการฯ ตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก มีการบูรณาการในรูปแบบของคณะทำงานฯ ก่อนข้างน้อย
- หน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการฯ มีข้อจำกัด ทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่ บุคลากร ระดับความรู้ความเข้าใจ และความพร้อมในการต่อยอดทำกิจกรรมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้โครงการฯขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง คณะทำงานฯ ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการและบูรณาการการทำงานร่วมกัน สร้างการรับรู้ความเข้าใจ รวมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ด้านกิจกรรมอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อเผยแพร่ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

2.2 ผลลัพธ์

1. การนำไปใช้ประโยชน์

2. ประสิทธิภาพการผลิต

3. ด้านสังคม

4. ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรธรรมชาติ

5. ด้านการพัฒนาต่อยอด/ขยายผล

ประสบความสำเร็จ 89%

2.3 ความพึงพอใจ

www.eva.oae.go.th

ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7
E-mail : research.oae7@gmail.com

สรุปผลการติดตาม
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี จังหวัดชัยนาท

1.สาระสำคัญของโครงการ

1.1 ที่มา เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และมีพระราชกระแสกับเลขาธิการสำนักพระราชวังให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ และดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ มีเป้าหมายสรุปคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรอนุรักษ์และทรัพยากรพันธุกรรมพืช ให้เกิดประโยชน์กับมหาชนชาวไทยบนฐานคุณธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

1.2.2 เพื่อปกป้อง อนุรักษ์ ทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ

1.2.3 เพื่อปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชน ประชาชน ตระหนักถึงความสำคัญและเกิดความหวงแหน ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

1.3 เป้าหมายของโครงการ โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงพยาบาล

1.4 งบประมาณ จำนวน 788,400 บาท (เจ็ดแสนแปดหมื่นบาทถ้วน พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ จังหวัดชัยนาท

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย ครู นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่เข้าร่วมโครงการฯ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล เป็นข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ตกเป็นตัวอย่าง หน่วยงานละ 1 ราย รวม 3 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อผู้เข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 37 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการฯ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม นำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดทัศนคติ มาตราวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ที่สร้างขึ้นโดย Rensis Likert ถือเป็นเครื่องมือการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพที่นิยมใช้กันทั่วไป เพื่อใช้วัดตัวแปรทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งวิธีการได้ของมาตราวัดแบบลิเคิร์ตสเกล ต้องสอบถามระดับความคิดเห็น ในคำถามแต่ละข้อได้หลายระดับ (Likert, R. 1932) ในการประเมินผลครั้งนี้ ได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 5 พึงพอใจมาก เท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลาง เท่ากับ 3 พึงพอใจน้อย เท่ากับ 2 และพึงพอใจน้อยที่สุด เท่ากับ 1

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.8$$

เกณฑ์พิจารณาช่วงคะแนน โดยคะแนนเต็ม 5 จาก 5 ระดับ ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับ คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับน้อย

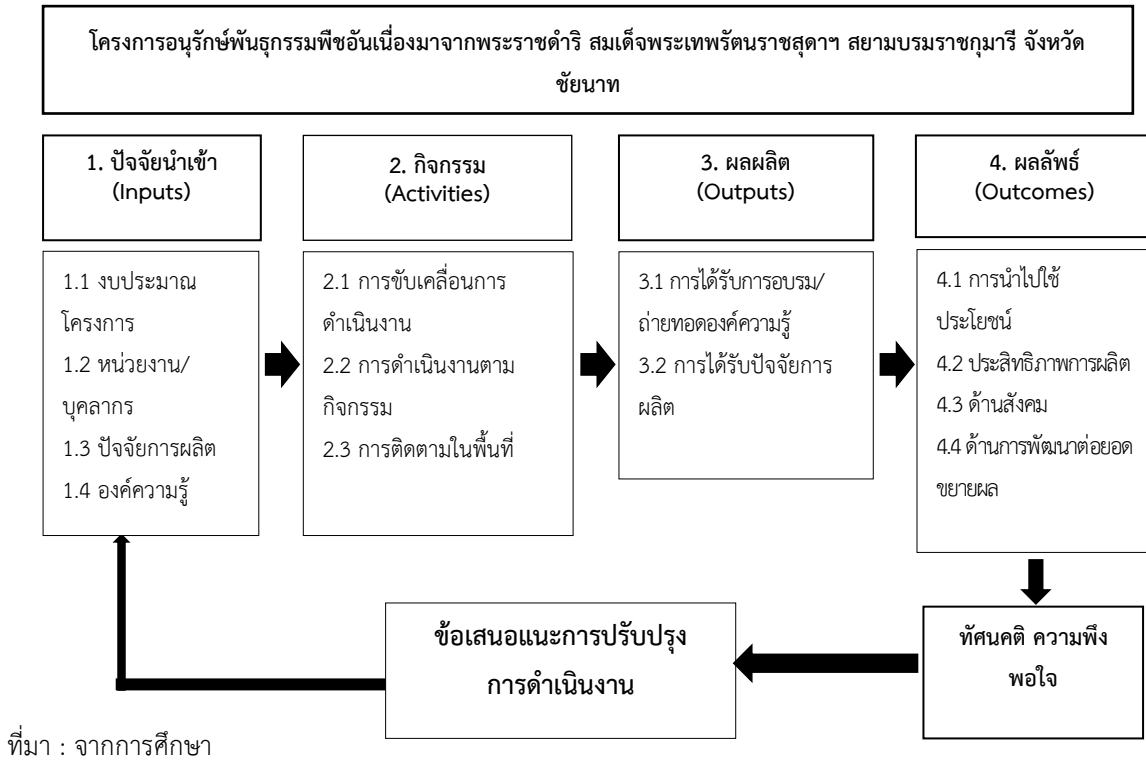
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเห็น/พึงพอใจในระดับมากที่สุด

3) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตาม

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ เบิกจ่าย 788,400 บาท ครอบคลุมที่ได้รับจัดสรร โดยกรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 759,000 บาท กรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่าย 9,400 บาท และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เบิกจ่าย 20,000 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดชัยนาท ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะทำงาน โดยมี รองผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท เป็นประธานคณะทำงาน และผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดชัยนาท เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะทำงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต หน่วยงานดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมวิชาการเกษตร สนับสนุนแผ่นพับสมุนไพร 800 แผ่น ต้นกล้าสมุนไพร เช่น ไพล เพชรสังฆาต หูเสือ 300 ต้น กรมพัฒนาที่ดิน สนับสนุนถังหมักพลาสติกขนาด 120 ลิตร 2 ใบ กากน้ำตาลบรรจุแกลลอน 40 กิโลกรัม วัสดุหมัก/สับประรด 172 กิโลกรัม สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนป้ายชื่อพรรณไม้ 95 แผ่น และแผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงการฯ 200 แผ่น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

3.1.4 องค์ความรู้ ดำเนินการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ การสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การขับเคลื่อนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมดำเนินโครงการ 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในปี 2566 ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานฯ 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม หน่วยงานดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดย

1) กรมวิชาการเกษตร ปกป้องทรัพยากร/ดูแลต้นไม้ 78 ไร่ ปลูกรักษาทรัพยากร 8 ไร่ อบรมสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรให้กับนักเรียน 3 โรงเรียน

2) กรมพัฒนาที่ดิน ศึกษาการสะสมคาร์บอนจากเศษซากพืช 1 แห่ง และถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดินในโรงเรียน 4 โรงเรียน

3) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนและสร้างเครือข่ายโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในโรงเรียน 6 โรงเรียน ประสานและขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่ง และจัดทำป้ายพรรณไม้ 95 แผ่น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแล การปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็น รูปธรรมในพื้นที่ เฉลี่ย 1 ครั้ง

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ ครู และนักเรียนได้รับการอบรมความรู้ด้านการอนุรักษ์ พืชพรรณไม้ 360 ราย เกินจากเป้าหมาย 328 ราย โดยได้รับการอบรมการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์และ การใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร การขับเคลื่อนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ในภาพรวมก่อนเข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ร้อยละ 44.44 ที่ค่าคะแนน 2.25 (คะแนนเต็ม 5) และหลังเข้ารับการ อบรมแล้วมีความรู้ความเข้าใจจากน้อยมาอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 88.89 ที่ค่าคะแนน 3.93 โดยมี ความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์พรรณไม้ ก่อนเข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในน้อย ร้อยละ 42.86 ที่ค่าคะแนน 2.00 หลังเข้ารับการอบรมแล้วมีความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 85.71 ที่ค่าคะแนน 3.86 ส่วนความรู้ความเข้าใจเรื่องทรัพยากรดิน ก่อนเข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในน้อย ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 2.50 หลังเข้ารับการอบรมแล้วมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากทุกราย ที่ค่าคะแนน 4.00 (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) ด้านการอนุรักษ์พรรณไม้							
ก่อนการอบรม	-	-	28.57	42.86	28.57	2.00	น้อย
หลังการอบรม	-	85.71	14.29	-	-	3.86	มาก
2) ด้านทรัพยากรดิน							
ก่อนการอบรม	-	-	50.00	50.00	-	2.50	น้อย
หลังการอบรม	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
ภาพรวม							
ก่อนการอบรม	-	-	33.33	44.44	22.22	2.25	น้อย
หลังการอบรม	-	88.89	11.11	-	-	3.93	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต โรงเรียนได้รับปัจจัยการผลิต 10 โรงเรียน ครบตามเป้าหมาย ได้รับพรรณไม้ และป้ายแสดงพรรณไม้ต่าง ๆ กากน้ำตาล วัสดุหมัก (สับปะรด) และมูลวัว เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 10 โรงเรียน

3.3.4 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ ในภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 56.67 ที่ค่าคะแนน 4.57 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 43.33 มีความพึงพอใจในมาก (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. พรรณไม้	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
2. ป้ายแสดงพรรณไม้	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
3. วัสดุผลิตน้ำหมัก	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
ภาพรวม	56.67	43.33	-	-	-	4.57	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ทุกรายมีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในเรื่อง การสำรวจพรรณไม้ การศึกษาลักษณะและข้อมูลพรรณไม้ การจำแนกลักษณะทางพฤกษศาสตร์พืช การใช้สมุนไพรในครัวเรือน ยาต้ม ยาหม่อง เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ ทุกรายมีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

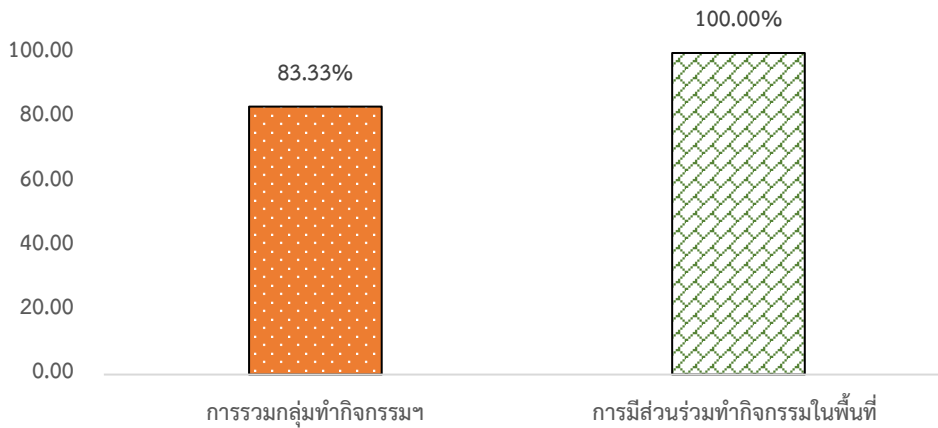
3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (ชนิดพรรณไม้และพืชสมุนไพร) หลังเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า โรงเรียนและผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีชนิดของพรรณไม้และพืชสมุนไพรเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 3 ชนิด จากการสนับสนุนและร่วมกับชุมชนปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้น 1 ชนิด

3.4.3 ด้านสังคม ร้อยละ 83.00 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น ชุมนุมสวนพฤกษศาสตร์ ในโรงเรียน กลุ่มผู้สูงอายุแปรรูปสมุนไพร ทุกรายได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการปลูกต้นไม้และพืชสมุนไพร การศึกษาลักษณะพรรณไม้ การสำรวจพรรณไม้ เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.4 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า มีความหลากหลายของพรรณไม้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 และร้อยละ 17.00 มีดินที่ชุ่มชื้นและมีคุณภาพดินที่ดีขึ้นจากการปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพมากขึ้น เป็นต้น

สรุปผล พรรณไม้เพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

คุณภาพดินดีขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

3.4.5 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง ทุกรายมีการนำความรู้มาใช้อย่างต่อเนื่อง ในเรื่องปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ยาดม ยาหม่อง เป็นต้น

2) การเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นต่อ พบว่า ทุกรายมีการนำความรู้ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่น ต่อในเรื่องปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และพืชสมุนไพรในการผลิตยาดม ยาหม่อง เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการต่อการดำเนินงานโครงการ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 61.11 ที่ค่าคะแนน 3.78 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 22.22 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 16.67 พึงพอใจน้อยที่สุดถึงน้อย เนื่องจากหน่วยงานเน้นขับเคลื่อนโครงการฯ ตามภารกิจของตนเอง และบูรณาการในรูปแบบของคณะทำงานฯ ค่อนข้างน้อย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่อการดำเนินงานโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 73.33 ที่ค่าคะแนน 4.67 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 4.44 พึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 22.22 พึงพอใจมาก (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่อการดำเนินงานโครงการฯ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	88.89	11.11	-	-	-	4.89	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	77.78	11.11	11.11	-	-	4.67	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	66.67	22.22	11.11	-	-	4.56	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	66.67	33.33	-	-	-	4.56	มากที่สุด
เฉลี่ย	73.33	22.22	4.44	-	-	4.67	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดชัยนาท ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 4)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 2 ตัวชี้วัด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 7 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดชัยนาท ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 17 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 89.47

ตารางที่ 4 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	ความสำเร็จ
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	4	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	2	66.67
3. ผลผลิต (Outputs)	2	2	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	8	7	87.50
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	19	17	89.47

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

1) หน่วยงานที่ดำเนินการ มีการขับเคลื่อนโครงการฯ ตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก ซึ่งมีการบูรณาการในรูปแบบของคณะทำงานฯ ค่อนข้างน้อย

2) หน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการฯ เช่น โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อจำกัดทั้งในด้านงบประมาณ สถานที่ บุคลากร ระดับความรู้ความเข้าใจ และความพร้อมในการต่อยอดทำกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ

4.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง คณะทำงานฯ ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการและบูรณาการการทำงานร่วมกัน สร้างการรับรู้ความเข้าใจ รวมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อเผยแพร่ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมากขึ้น

โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

1. สาระสำคัญโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

1. เพื่อผลิตสัตว์พริกประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติ
2. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
3. ศึกษาพัฒนาต่อยอดอาชีพจับสัตว์น้ำในทะเลที่คุ้นเคยกับการจับตายแล้วส่งต่อเข้าเลี้ยงในฟาร์มทะเลที่ถูกสุขอนามัยแวดล้อมดินสมดุลงเชิงอนุรักษ์

เป้าหมาย :

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น

หน่วยงาน :

ฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริฯ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งเพชรบุรี และกรมประมง

งบประมาณ :

จำนวน 801,000 บาท

วัตถุประสงค์การติดตาม :

1. เพื่อติดตามการดำเนินโครงการของเกษตรกรที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสร้างอาชีพ สามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
2. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาพร้อมกัน

วิธีการติดตาม :

รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม และรายงานผลการดำเนินงานจากหน่วยงาน

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

การได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้ 95%

การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต 63%

ไม่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 4%

นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 96%

นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ 100%

2.2 ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ 78%

ด้านสังคม 83%

ด้านสิ่งแวดล้อม 87%

ด้านความยั่งยืน 83%

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด

3.1 ข้อค้นพบ

1. สินค้าราคาตกต่ำในช่วงผลผลิตออกมากและผลผลิตออกน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ
2. สินค้าที่ได้รับมาตรฐานจำหน่ายได้ในราคาไม่แตกต่างกัน
3. ขาดการพัฒนาสายพันธุ์ให้มีความทนทานต่อสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง

3.2 ข้อเสนอแนะ

1. ควรวางแผนและพัฒนาผลผลิตให้ออกสม่ำเสมอ เพื่อแก้ปัญหาาราคาตกต่ำ
2. ควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้อีกช่องทาง อาทิ พันธุ์ปลา/กุ้ง/ปู
3. ควรส่งเสริมและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเลสายพันธุ์ใหม่ ๆ
4. ส่งเสริมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งแปลงสาธิต และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

www.eva.oae.go.th

ผู้ติดตาม นางสาวสุวรรณา ไตรสรณะกุล
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10
E-mail : zone10@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระพันปีหลวง ทรงมีพระราชดำริ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2551 ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล อำเภหัวหิน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ แก่นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ที่ปรึกษา สำนักพระราชวัง และนายจรัสธาดา กรรณสูต ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่า “ในอนาคตผลผลิตสัตว์ทะเลต่าง ๆ จากฟาร์มทะเลเพาะเลี้ยงสัตว์ น้ำแบบผสมผสานที่ถูกสุขภาวะอนามัยแวดล้อมคั้นสมดุลด้วย จะเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำคัญทดแทน การออกเรือไปจับสัตว์น้ำในทะเลที่ห่างไกล” พร้อมทั้งทรงริเริ่มให้ดำเนินงานโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง แบบผสมผสานตามพระราชดำริ โดยพระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ ซึ่งนางวาสนา เทพหัสดิน ณ อยุธยา น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายที่ดินในพื้นที่นาเกลือริมทะเลบริเวณหลัก กม. 15 หมู่ 5 ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 82 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา เพื่อเป็นฟาร์มตัวอย่างให้ทั้งผู้จับสัตว์น้ำ ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และผู้ที่สนใจทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ ดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์นำไปปรับใช้ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่นของตนเองต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อพัฒนาฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตลอดจนเป็นการสร้างงานแก่ชุมชนในพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

1.2.2 เพื่อเป็นฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบไร้มลภาวะ (Zero Waste Farm) ที่มีการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำแบบผสมผสานครบกลไกอาหารธรรมชาติและมีวงจรการใช้น้ำต่อเนื่องทั้งภายในและระหว่าง ฟาร์มย่อยทุกช่วงความเค็มของน้ำ ควบคู่กับการทำนาเกลือที่เป็นอาชีพดั้งเดิมในพื้นที่ และพัฒนาต่อยอด เป็นการผลิตน้ำทะเลผึ่ง

1.2.3 เพื่อศึกษาพัฒนาการจับสัตว์น้ำให้มีชีวิตอยู่รอดและทยอยจับได้อย่างต่อเนื่อง

1.2.4 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่เกษตรกร สถาบันการศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วไป

1.3 เป้าหมายของโครงการ ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ 1,000,000 ตัว เพื่อปล่อยลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ และสร้างจุดเรียนรู้และสาธิตฯ 4 แห่ง

1.4 งบประมาณ จำนวน 1,966,300 บาท (เป็งบประมาณ พ.ศ. 2567)

1.5 หน่วยงานที่ดำเนินการ ฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำรินฯ และศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งเพชรบุรี

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามการดำเนินโครงการของเกษตรกรที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพ สามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

2.1.2 เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

2.2.2 ด้านประชากร ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567) และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2567) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีเบิกจ่ายงบประมาณรวม 1,966,300 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีการจัดตั้งคณะทำงานโครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งเพชรบุรี กรมประมง สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.1.3 ปัจจัยการผลิต ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งเพชรบุรี สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ (กุ้งขาว กุ้งกุลาดำ และปลากะพงขาว) 1,000,000 ตัว เพื่อปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติบริเวณชายฝั่งทะเล ครบตามเป้าหมาย

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ 3 หลักสูตร ได้แก่ การเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล และการแปรรูป การเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น และเพาะเลี้ยงสาหร่ายผักกาดทะเล

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งเพชรบุรี กรมประมง รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการฯ

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน

1) การต่อยอดกิจกรรม ได้ต่อยอดกิจกรรมจุดเรียนรู้และสาธิตฯ ด้วยการจัดฝึกอบรมให้ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริง โดยฝึกอบรมการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล และการแปรรูปให้ผู้ที่สนใจนำความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป ซึ่งปัจจุบันมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดระยอง 1 กลุ่ม มาเข้ามารับการฝึกอบรม และพัฒนาฝีมือแรงงานใหม่ทุกปี

2) การขยายผลสู่ชุมชน โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการประมง โดยเฉพาะการเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่นแก่เกษตรกรทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีเกษตรกรในเครือข่าย 62 ราย เพาะเลี้ยงและจำหน่ายสาหร่ายพวงองุ่นทั่วประเทศ

3) การติดตามในพื้นที่ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีกระบวนการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.3 สรุปผลการติดตามโครงการ

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 60.87 ที่ค่าคะแนน 4.48 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 26.09 มีความรู้ความเข้าใจมาก และร้อยละ 13.04 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง โดยอบรมความรู้เรื่องการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล และการแปรรูป เป็นต้น

3.3.2 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 83.33 ที่ค่าคะแนน 4.83 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 16.67 พึงพอใจมาก

3.3.3 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 95.83 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น การดูแล รักษา และวิธีการเก็บผลผลิต เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 4.17 ยังไม่มีการนำความรู้ไปใช้ เนื่องจากยังขาดความมั่นใจในการนำความรู้ไปใช้

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายมีการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด โดยนำไปเพาะพันธุ์ต่อยอดในการเลี้ยงเพื่อสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ อีกช่องทางหนึ่ง

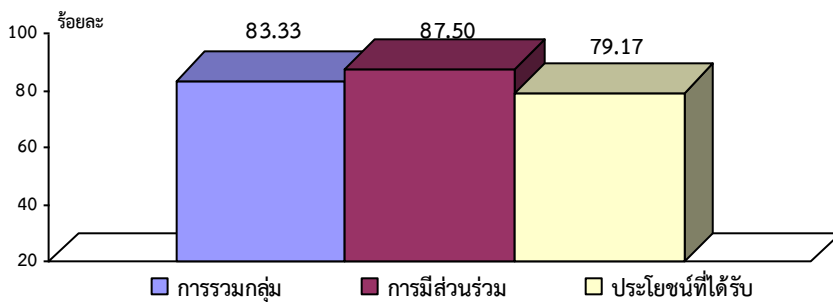
3.3.4 ด้านเศรษฐกิจ

1) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 78.26 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตสาหร่ายพวงองุ่น และการแปรรูปสินค้า และร้อยละ 21.74 ยังคงมีรายได้เท่าเดิม เนื่องจากผลผลิตยังจำหน่ายได้ราคาเดิม และปริมาณความต้องการยังคงเดิม

2) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 30.43 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากการใช้น้ำหมักชีวภาพ ในส่วนร้อยละ 69.57 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเพิ่มขึ้น จากราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น เช่น ค่าน้ำมัน ค่าแรงงาน ค่าขนส่ง และค่าไฟฟ้า

3) ค่าใช้จ่ายในการบริโภคในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากปัจจัยค่าครองชีพที่สูงขึ้น เลือกบริโภคอาหารที่จำเป็นและมีประโยชน์มากขึ้น เป็นต้น

3.3.5 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 83.33 มีการรวมกลุ่มทำการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเล แปรรูปผลิตภัณฑ์จากสาหร่ายทะเล ล้างทำความสะอาดสาหร่ายทะเล เป็นต้น ร้อยละ 87.50 มีส่วนร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่ ในการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ปลูกป่าชายเลน เป็นต้น และร้อยละ 79.17 ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น หนี้สินลดลง และมีเงินออมเพิ่มขึ้น (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 1 ประโยชน์ด้านสังคม

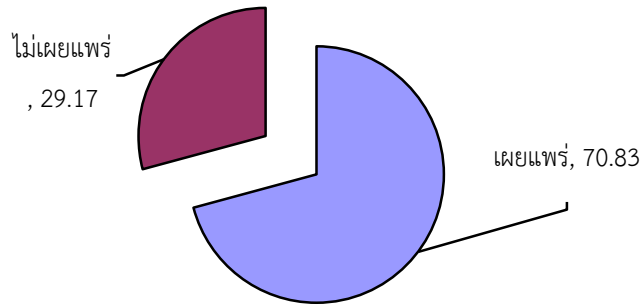
3.3.5 ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรร้อยละ 87.50 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยมีปริมาณธาตุอาหารเพิ่มขึ้น และน้ำไม่เน่าเสีย โดยร้อยละ 95.65 มาจากไม่ใช้สารเคมีในการทำการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเลจากนาเกลือ และบ่อเลี้ยงพันธุ์สัตว์น้ำทำให้ไม่สามารถใช้สารเคมีได้ และร้อยละ 4.35 มีการใช้ปุ๋ยเคมี หรือสารชีวภัณฑ์ ในส่วนร้อยละ 12.50 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากไม่มีการใช้เคมีอยู่แล้ว

3.3.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรทุกครัวเรือน มีอาหารบริโภคครบ 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่

3.3.7 ด้านความยั่งยืน

1) การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 91.67 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อ ในเรื่องการขยายพันธุ์เพาะเลี้ยงในฟาร์มตนเอง ส่วนร้อยละ 8.33 ที่ยังไม่มี การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อ เนื่องจากยังมีความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปพัฒนาต่อไม่มากพอ

2) การนำความรู้ไปเผยแพร่/ขยายผล พบว่า ร้อยละ 70.83 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น การเพาะเลี้ยงสาหร่ายผักกาดทะเล การวัดระดับความเค็มของน้ำ เรื่องพันธุ์สาหร่าย ประโยชน์การเลี้ยงสาหร่าย และการต่อยอดสร้างอาชีพ โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ 96 ราย นำไปปฏิบัติตามแล้ว 74 ราย ส่วนอีกร้อยละ 29.17 ที่ยังไม่ได้ นำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ให้เหตุผลว่า ไปอบรมมาพร้อมกัน และมีความรู้เดิมแล้ว บางส่วน (ภาพที่ 2)

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ด้านความยั่งยืน

3.5 ความพึงพอใจ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 83.79 ที่ค่าคะแนน 4.81 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 13.52 พึงพอใจมาก และร้อยละ 2.69 พึงพอใจปานกลาง

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	86.36	13.64	-	-	-	4.86	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	81.82	13.64	4.55	-	-	4.77	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	81.82	18.18	-	-	-	4.82	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน	86.36	9.09	4.55	-	-	4.82	มากที่สุด
5. การดำเนินงานโครงการ	82.61	13.04	4.35	-	-	4.78	มากที่สุด
เฉลี่ย	83.79	13.52	2.69	-	-	4.81	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

4.1.1 สินค้าราคาตกต่ำในช่วงผลผลิตออกมากและผลผลิตออกน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ

4.1.2 สินค้าที่ได้รับมาตรฐานจำหน่ายได้ในราคาไม่แตกต่างกัน

4.1.3 ขาดการพัฒนาสายพันธุ์สำหรับรายละเอียดให้มีความทนทานต่อสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ควรวางแผนและพัฒนาผลผลิตให้ออกสม่ำเสมอ เพื่อแก้ปัญหาาราคาตกต่ำ

4.2.2 ควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้อีกช่องทาง อาทิ พันธุ์ปลา/กุ้ง/ปู

4.2.3 ควรส่งเสริมและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเลสายพันธุ์ใหม่ ๆ

4.2.4 ส่งเสริมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งแปลงสาธิต และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

1. สารสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

- ส่งเสริมการผลิตกิจกรรมต่าง ๆ ในฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ่อหวี
- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้/แหล่งท่องเที่ยว ด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง และกิจกรรมต่าง ๆ
- เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และกิจกรรมต่าง ๆ
- เพื่อสนับสนุนอาชีพ สร้างแรงงาน และสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบ

เป้าหมาย :

ประชาชนในพื้นที่บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสามฝั่ง จังหวัดราชบุรี

หน่วยงาน :

กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

งบประมาณ :

จำนวน 3,585,700 บาท

วัตถุประสงค์การติดตาม :

- เพื่อติดตามการดำเนินโครงการของเกษตรกรที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพ สามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

วิธีการติดตาม :

รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม และรายงานผลการดำเนินงานจากหน่วยงาน

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

การได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้ 100%

การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต 79%

ไม่มีความรู้ไปใช้ประโยชน์ 36% ไม่มาปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ 17%

นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 64%

นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ 83%

2.2 ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ 100%

ด้านสังคม 71%

ด้านสิ่งแวดล้อม 100%

ด้านความยั่งยืน 79%

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด

3.1 ข้อค้นพบ

- การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง ทำให้เกษตรกรบางรายขาดความรู้ด้านการเกษตร
- เกษตรกรในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถนำความรู้มาประกอบอาชีพได้
- เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกิน ทำให้เกษตรกรขาดรายได้จากการทำการเกษตร

3.2 ข้อเสนอแนะ

- ควรให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านช่องทางของผู้นำหมู่บ้าน
- ส่งเสริม และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่และรอบโครงการ
- ควรคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาด้านการเกษตร
- พัฒนาและจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกรได้ประกอบอาชีพ

www.eva.oae.go.th

ผู้ติดตาม นางสาวสุวรรณา ไตรสรณะกุล
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 10
E-mail : zone10@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านบ่อหวี
ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี**

1.สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ได้ทรงเล็งเห็นสภาพความเป็นอยู่ยากจนของราษฎร ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ ที่ดินทำกิน ขาดความรู้ในการแก้ไขเฉพาะหน้า จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการพัฒนา ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตร ด้านส่งเสริมอาชีพ ด้านสวัสดิการและสังคม ด้านสาธารณสุข เป็นต้น พร้อมทั้งได้พระราชทานแนวทางดำเนินงานให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปวางแผนปฏิบัติงาน ให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรผู้ประสบทุกข์ยาก ด้อยโอกาส และยากจนตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเน้นให้ผลการดำเนินงานตกถึงมือราษฎรโดยตรงให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่าง “พออยู่ พอกิน” และขณะเดียวกันก็เป็นการปูพื้นฐานไว้สำหรับ “ความกินดี อยู่ดี ในอนาคต” ด้วย ดังนั้น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงเป็นโครงการที่มุ่งพัฒนารัฐกรที่ยากไร้ให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะประชาชนในชนบทที่ห่างไกล ทุรกันดาร และยากจนอย่างแท้จริง โดยมีหลักการสำคัญคือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นขั้นตอนตามลำดับความจำเป็น ประหยัด พึ่งพาตนเอง ส่งเสริมความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกันศักยภาพของพื้นที่ และความพร้อมของเกษตรกรได้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกร การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยหน่วยงานเข้าไปดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่เกษตรกร พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิต ในพื้นที่โครงการและขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างสมดุลระหว่างต้นทุนน้ำที่มีอยู่และน้ำที่ถูกใช้ไปได้เหมาะสมกับบริบท และความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในทุกพื้นที่ แต่สภาพการณ์ปัจจุบันระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำบ้านไทยประจัน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดความชำรุดเสียหาย และไม่สามารถส่งน้ำให้แก่ประชาชนอย่างเต็มศักยภาพ ก่อให้เกิดการขาดแคลนน้ำในการอุปโภค-บริโภค ไม่สามารถทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้งได้ หากมีการดำเนินการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมระบบส่งน้ำ จะทำให้การส่งน้ำมีประสิทธิภาพดีขึ้นเกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูก และมีน้ำใช้ในการอุปโภค - บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง ทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นและส่งผลให้มีรายได้มากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 ส่งเสริมการผลิตกิจกรรมต่าง ๆ ในฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านบ่อหวี

1.2.2 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้/แหล่งท่องเที่ยว ด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง และกิจกรรมต่าง ๆ

1.2.3 เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และกิจกรรมต่าง ๆ

1.2.4 เพื่อสนับสนุนอาชีพ สร้างแรงงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบที่อยู่ในพื้นที่

1.3 เป้าหมายของโครงการ

1.3.1 เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานด้านการเกษตร ให้แก่ประชาชนในพื้นที่รอบโครงการ ฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบ่อหวี ประชาชนในจังหวัดราชบุรี และนักท่องเที่ยว 3,000 ราย/ปี

1.3.2 เป็นแหล่งสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่รอบโครงการ

1.4 งบประมาณ จำนวน 3,585,700 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

1.5 หน่วยงานที่เริ่มดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 8 หน่วยงาน ได้แก่ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตรกรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.2.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการของเกษตรกรที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพ สามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

2.2.2 เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการให้พัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.2.3 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ หมู่ 4 ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

2.2.2 ด้านประชากร ประชาชนในพื้นที่รอบโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบ่อหวี และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดราชบุรี

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567) และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม ติดตามผลการดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ

บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3. ผลการติดตาม

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ หน่วยงานร่วมบูรณาการมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 3,585,700 บาท ครบตามเป้าหมาย

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ มีหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินงาน ได้แก่ กรมชลประทาน กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.1.3 ปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการดำเนินงานโครงการฟาร์ม ตัวอย่าง โดยสนับสนุนวัสดุการเกษตรและวัสดุก่อสร้าง สำหรับปรับปรุงสถานที่ ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย เห็ดเรืองแสงสิรินรัศมี แหนแดง ปุ๋ยหมักเติมอากาศ กิ่งพันธุ์พืช เป็นต้น

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ในเรื่องไม้ดอกไม้ประดับ การจัดการฟาร์ม การให้อาหาร และการลงสมุดบันทึก ให้กับเจ้าหน้าที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และ ดำเนินงานเกี่ยวกับฟาร์มเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม การปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสมบัติทางเคมี ปริมาณโลหะหนักของตัวอย่างดิน พืช และน้ำ การปลูกพืช ชนิดต่าง ๆ การป้องกันกำจัดโรคและแมลง

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วม ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ ได้แก่ กรมชลประทาน กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักปลัดงานกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมพัฒนาอาชีพการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ 20 ราย จัดทำแปลงเรียนรู้ยางอินเดีย 1 แปลง 3 ไร่ (180 ต้น) จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมภาคปฏิบัติ 1 แปลง ดูแลแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในฟาร์ม 1 แปลง ส่งเสริมการเรียนรู้ การเพาะเห็ดในฟาร์ม 1 โรงเรือน 4,000 ก้อน และฝึกปฏิบัติการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 1 กลุ่ม

2) กรมชลประทาน จัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านบ่อหวี ปรับปรุงระบบส่งน้ำในฟาร์มตัวอย่างบ้านบ่อหวี (ระบบท่อส่งน้ำ) งานซ่อมแซมอาคารป้องกัน การกัดเซาะฝายทดน้ำบ้านบ่อหวี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่รับประโยชน์ในฟาร์มตัวอย่างฯ 219 ไร่ และประชาชนในพื้นที่ หมู่ 4 บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 150 ครัวเรือน และซ่อมแซมระบบส่งน้ำฟาร์มตัวอย่างบ้านบ่อหวี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ช่วงกิโลเมตร 0+500-กิโลเมตร 1+500 จำนวน 1,000 เมตร โครงการชลประทานราชบุรี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พื้นที่รับประโยชน์ในฟาร์มตัวอย่างฯ 219 ไร่ และประชาชนในพื้นที่ หมู่ 4 บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 791 ครัวเรือน

3) กรมประมง ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม ในฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านบ่อหวี สนับสนุนและปัจจัยการผลิต เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม และปรับปรุงสถานที่เพาะเลี้ยงปลาสวยงาม ในฟาร์มตัวอย่างฯ ถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และขยายผลการเพาะเลี้ยงปลาสวยงามสู่โรงเรียนและเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ

4) กรมปศุสัตว์ พัฒนาสุขภาพสัตว์ในฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบ่อหวี

5) กรมพัฒนาที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน สาธิตการผลิต การใช้ปุ๋ยพืชสดและพืชคลุมดิน จัดทำแปลงสาธิตปลูกพืชปุ๋ยสด สาธิตการทำ การใช้น้ำหมักชีวภาพ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. และการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสมบัติทางเคมี ปริมาณโลหะหนักของ ตัวอย่างดิน พืช และน้ำ

6) กรมวิชาการเกษตร ถ่ายทอดเทคโนโลยี แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิตการผลิตพืช ไม้ผล การผลิตพืชผัก และการผลิตพืชไร่ที่ดีมีคุณภาพปลอดภัย ดำเนินการในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านบ่อหวี 86 ไร่

7) กรมการข้าว พัฒนาพื้นที่และเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าว จัดทำแปลงเรียนรู้ การผลิตข้าวแบบนาชลประทาน และถ่ายทอดความรู้เรื่องข้าวแก่เกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงาน 20 ราย

8) กรมหม่อนไหม ส่งเสริมการปลูกหม่อนผลสด และการดูแลรักษาแปลงหม่อน สนับสนุนวัสดุการเกษตร เพื่อใช้ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านหม่อนผลสด

9) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประสานงาน จัดประชุม ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง

3.3 สรุปผลการติดตามโครงการ

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 71.43 ที่ค่าคะแนน 3.43 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 14.29 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง และ ร้อยละ 14.29 มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด โดยได้รับการอบรมเรื่องการจัดทำแปลงเรียนรู้ไม้ดอกไม้ประดับ การเพาะเห็ด การเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม การทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก การผลิตพืชผัก การผลิตพืชไร่ที่ดีมีคุณภาพปลอดภัย และการผลิตข้าวแบบนาชลประทาน เป็นต้น

3.3.2 ความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 58.33 ที่ค่าคะแนน 4.42 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 25.00 พึงพอใจมาก และร้อยละ 16.67 พึงพอใจในปานกลาง

3.3.3 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 64.29 มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในเรื่องการปลูกผักสวนครัว การตัดแต่งกิ่งไม้ดอกไม้ประดับ และการทำน้ำหมักชีวภาพ ส่วนร้อยละ 35.71 ยังไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำกิน และวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ในการทำการเกษตรยังไม่มีความพร้อม

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 83.33 นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากสามารถนำปัจจัยที่ได้รับไปขยายพันธุ์ต่อยอดในการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเล เพื่อสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้อีกช่องทางหนึ่ง และร้อยละ 16.67 ไม่ได้นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากปัจจัยที่ได้รับเสียหาย และไม่มีสถานที่ในการเพาะปลูก

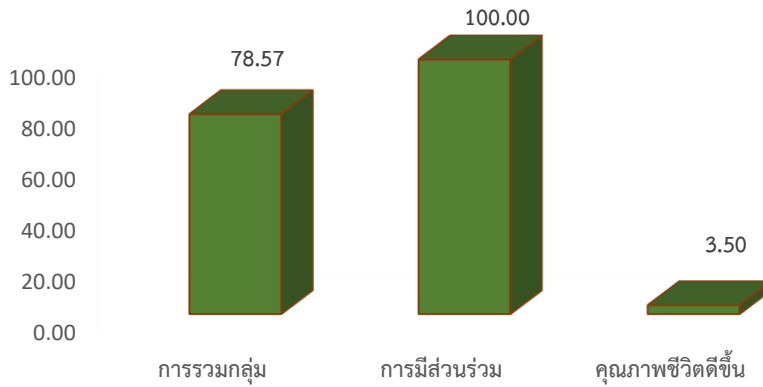
3.3.4 ด้านเศรษฐกิจ

1) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรทุกรายมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการจ้างงานในพื้นที่โครงการ

2) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงขึ้น และไม่มีพื้นที่การเกษตรในการเพาะปลูก

3) รายจ่ายในการบริโภคในครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 30.77 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากการบริโภคผลผลิตในแปลง เช่น พืชผัก ไม้ผล ส่วนอีกร้อยละ 69.23 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจาก ค่าครองชีพสูงขึ้น ไม่มีพื้นที่ทำเกษตร เป็นต้น

3.3.5 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 78.57 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ในการดูแลแปลงไม้ดอกไม้ประดับ การเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม เป็นต้น ทุกรายมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่ ในการปลูกป่าชุมชน ตัดแต่งต้นไม้บริเวณรอบโครงการ และลอกคูคลอง ร้อยละ 78.57 มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการจ้างงานในชุมชนมากขึ้น (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 1 ประโยชน์ด้านสังคม

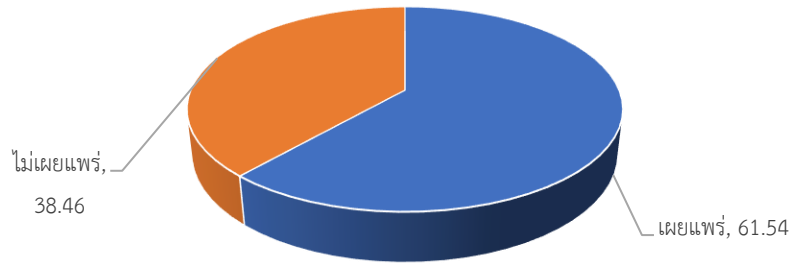
3.3.6 ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรร้อยละ 78.57 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยมีปริมาณธาตุอาหารเพิ่มขึ้น ดินมีคุณภาพ และไม่มีสารเคมีตกค้างในพืชผัก ส่วนอีกร้อยละ 21.43 ไม่ใช้สารเคมีทำการเกษตรเป็นหลักอยู่เดิม จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

3.3.7 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.86 บริโภคอาหารครบ 3 มื้อหลัก เนื่องจากเกษตรกรนำผลผลิตที่ผลิตได้มาบริโภคในครัวเรือน และร้อยละ 7.14 บริโภคอาหารไม่ครบ 3 มื้อ เนื่องจากมีรายได้น้อย ในส่วนของการบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ร้อยละ 61.54 บริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ใน 1 มื้อ และร้อยละ 38.46 บริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ โดยเลือกทานอาหารเท่าที่มีในครัวเรือน เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยงซึ่งอยู่กับแบบชุมชนดั้งเดิมประกอบอาชีพรับจ้างเพียงอย่างเดียว

3.3.8 ด้านความยั่งยืน

1) การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 78.53 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อในเรื่องการแปรรูป การทำน้ำหมัก เป็นต้น ส่วนร้อยละ 21.43 ไม่มีการนำไปใช้ต่อ เนื่องจากใช้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับหมดในคราวเดียว ไม่มีการต่อยอด และความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่จะนำไปพัฒนาต่อยังไม่มี ความเข้าใจ

2) การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น เกษตรกรร้อยละ 61.54 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นในเรื่องการทำปุ๋ยหมัก การเพาะกล้าผักสวนครัว และการตัดแต่งกิ่งไม้ประดับ โดยมีเกษตรกรได้รับการเผยแพร่ 8 ราย และนำไปปฏิบัติตามแล้ว 2 ราย ในส่วนร้อยละ 38.46 ที่ยังไม่มีการเผยแพร่ขยายผลต่อบุคคลอื่น เนื่องจากเกษตรกรเป็นชาวกะเหรี่ยง จึงนำความรู้ที่ได้รับไปอธิบายต่อไม่ถูก และส่วนใหญ่จะเข้าอบรมพร้อมกัน (ภาพที่ 2)

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ด้านความยั่งยืน

3.4 ความพึงพอใจ จากการติดตามโครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.86 ที่ค่าคะแนน 4.40 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 34.29 พึงพอใจมาก และร้อยละ 12.86 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 1)

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	42.86	28.57	28.57	-	-	4.14	มาก
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	64.29	28.57	7.14	-	-	4.57	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	42.86	42.86	14.29	-	-	4.29	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน	50.00	42.86	7.14	-	-	4.43	มากที่สุด
5. การดำเนินงานโครงการ	64.29	28.57	7.14	-	-	4.57	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.86	34.29	12.86	-	-	4.40	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

- 4.1.1 การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง ทำให้เกษตรกรบางรายขาดความรู้ด้านการเกษตร
- 4.1.2 เกษตรกรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถนำความรู้มาประกอบอาชีพได้
- 4.1.3 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกิน ทำให้เกษตรกรขาดรายได้จากการทำการเกษตร

4.2 ข้อเสนอแนะ

- 4.2.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านผู้นำหมู่บ้านได้ทราบอย่างทั่วถึง
- 4.2.2 ส่งเสริม และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่และรอบ
โครงการ
- 4.2.3 ควรคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาด้านการเกษตร
- 4.2.4 พัฒนาและจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกรได้ประกอบอาชีพ

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร

สาระสำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

- เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูสภาพป่าให้เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์พืช และสัตว์ป่าในพื้นที่โดยรอบ
- เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ห้วยบางทรายให้เป็นเขตพัฒนาการเกษตร
- เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และจัดตั้งศูนย์ศิลปาชีพพิเศษ เพื่ออบรมและพัฒนาอาชีพในครัวเรือน

เป้าหมาย : พื้นที่บ้านปากช่อง และบ้านหินกอง ต.กุดชุม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร พื้นที่พัฒนาฟื้นฟูป่าต้นน้ำเหนืออ่างเก็บน้ำห้วยตาเปาะ อ.คำชะอี และพื้นที่ใกล้เคียง

งบประมาณ : จำนวน 6,298,662 บาท

หน่วยงาน : ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรมุกดาหาร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหาร สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร โครงการชลประทานมุกดาหาร และสำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร

วัตถุประสงค์การติดตาม : เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม : กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

ผลการติดตาม

• ผลผลิต

การอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวนเกษตรกรที่ได้รับ การอบรมความรู้ 250 ราย ครบตามเป้าหมาย

• ผลลัพธ์

- ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ **100%**
- ด้านประสิทธิภาพการผลิต

หน่วย: กก./ไร่

- ด้านเศรษฐกิจ

- รายได้เกษตรกร **+22%**
- รายจ่ายครัวเรือน **-25%**
- รายจ่ายการเกษตร **-37%**

- ด้านสังคม

• ความพึงพอใจ

เกษตรกร ระดับมากที่สุด **4.38/5**
เจ้าหน้าที่ ระดับมากที่สุด **4.46/5**

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ

- พื้นที่ขาดน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
- เกษตรกรขาดการพัฒนาการผลิตสู่การยกระดับเป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สามารถสร้างมูลค่าสูง พัฒนาต่อยอดสู่การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรการผลิตสินค้า premium
- การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่

www.eva.oae.go.th

ผู้ติดตาม นางสาวกนิษฐีย์ บุญทวน
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11
E-mail : zone11@oae.go.th

สรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้วางโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ให้เป็นลักษณะการพัฒนาพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ เพื่อพัฒนาอาชีพของราษฎรทั้งในด้านเกษตรกรรม ด้านศิลปอาชีพ ด้านการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร รวมทั้งการพัฒนา ด้านแหล่งน้ำ โดยดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในลำน้ำสาขาห้วยบางทราย พร้อมระบบส่งน้ำ เพื่อจัดหาน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภคและการเกษตรให้แก่ราษฎรตำบลกกตูม ตลอดจนให้พิจารณาพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการชลประทานให้เป็นลักษณะโครงการสหกรณ์

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูสภาพป่าให้เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ป่าในพื้นที่ โดยรอบครอบคลุมพื้นที่ 52,462 ไร่

1.2.2 เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ห้วยบางทรายให้เป็นเขตพัฒนาการเกษตรในเขตชลประทาน 8,400 ไร่ และนอกเขตชลประทาน 31,600 ไร่

1.2.3 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และจัดตั้งศูนย์ศิลปอาชีพพิเศษของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่ออบรมและพัฒนาอาชีพในครัวเรือน

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการพื้นที่บ้านปากช่อง และบ้านหินกอง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร พื้นที่พัฒนาฟื้นฟูต้นน้ำเหนืออ่างเก็บน้ำห้วยตาเปอะ อำเภอคำชะอี และพื้นที่ใกล้เคียง

1.4 งบประมาณ จำนวน 6,298,662 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการ 14 หน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 8 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหาร สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร โครงการชลประทานมุกดาหาร และสำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร หน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 6 หน่วยงาน ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 40 มุกดาหาร ศูนย์ประสานงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดมุกดาหาร สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดมุกดาหาร และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมุกดาหาร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านปากช่อง และบ้านหินกอง ตำบลกกตูม อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย การติดตามผลการดำเนินงานระหว่างดำเนินงานโครงการ ใช้ข้อมูลช่วงมีการดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2566 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2567 รวมระยะเวลา 1 ปี

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ 8 ราย จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่าง และเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการ ฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 80 ราย

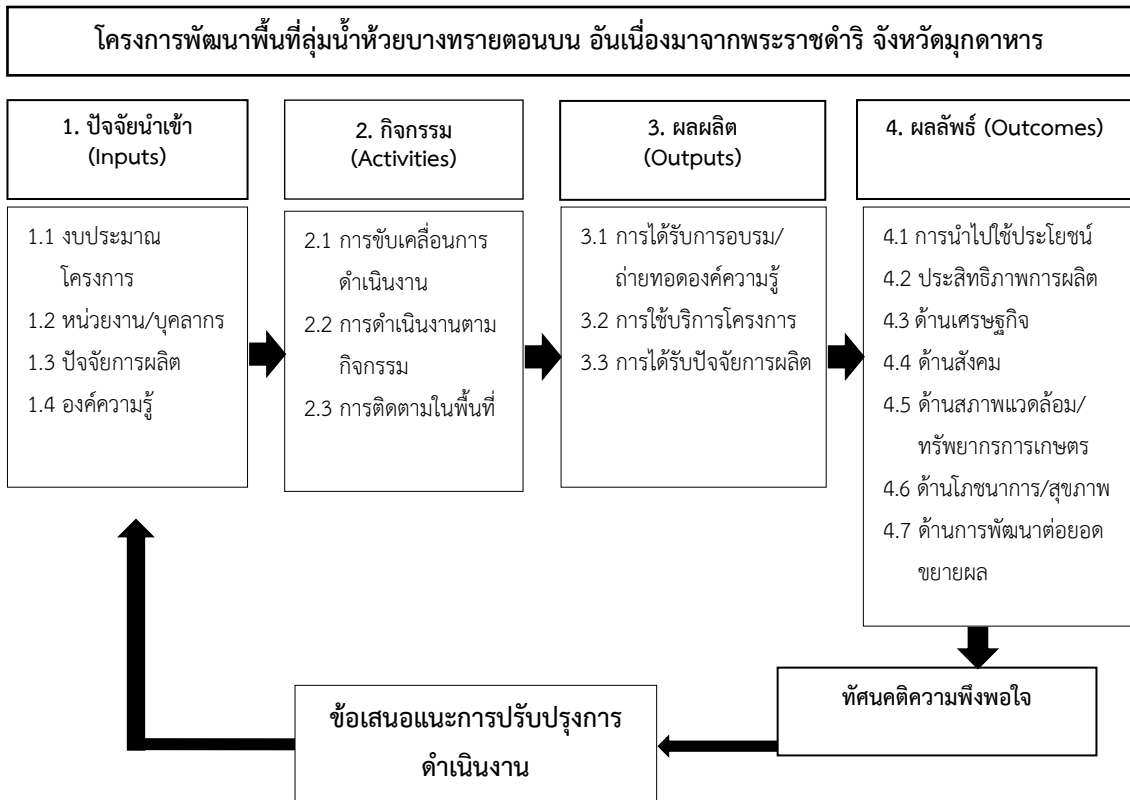
2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงาน ฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด คิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา: จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปังบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณ 6,242,804 บาท (สำนักงาน กปร. 4,652,314 บาท และงบบกตี 1,590,490 บาท) ร้อยละ 99.11 ของงบที่ได้รับ 6,298,662 บาท (สำนักงาน กปร. 4,687,172 บาท และงบบกตี 1,611,490 บาท)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร จังหวัดมุกดาหาร แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ โดยมีหน้าที่รวบรวมผลการดำเนินงานทุกหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร และสรุปผลการดำเนินการประจำปีเป็นรายโครงการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ และคณะทำงาน 1 คณะ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ครบตามเป้าหมาย โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหาร สนับสนุนพันธุ์ปลา สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร สนับสนุนน้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมัก สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร สนับสนุนพันธุ์ข้าวโพด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร สนับสนุนแม่พันธุ์เป็ดไข่ อาหารเป็ดไข่ แร่ธาตุ ยาถ่ายพยาธิ ถังน้ำ ถังอาหาร และตาข่าย และสำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร สนับสนุนพันธุ์ปลา และอาหารสัตว์น้ำ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนปัจจัยด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ด้าน

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร 5 หลักสูตร ครบตามเป้าหมาย โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมุกดาหารและสำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร อบรมเรื่องการเลี้ยงปลาในบ่อดินและกระชังบก หลักการเลี้ยงปลาในบ่อดิน การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดมุกดาหาร อบรมการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพและการทำปุ๋ยหมัก พด. สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร อบรมเรื่องการเกษตรแบบผสมผสานและระบบการให้น้ำพืช สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร อบรมเรื่องการเลี้ยงเป็ดไข่ในระบบไร่นา การเลี้ยงเป็ดไข่ พันธุ์และอาหารของเป็ดไข่ การดูแลสุขภาพและการป้องกันโรคในเป็ดไข่ การเลี้ยงเป็ดไข่ในแนวผสมผสานกับการเกษตร ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคหรือปลอดโรค GFM และการรายงานผลผลิตจากการเลี้ยงเป็ดไข่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร อบรมเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจสหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด การดำเนินงานสหกรณ์ตามอุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารจัดการสหกรณ์ตามหลักธรรมาภิบาล/การควบคุมภายในที่ดี และโครงการชลประทานมุกดาหาร อบรมเชิงปฏิบัติการการเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน (การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การจัดตั้งกลุ่มพื้นฐาน การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม การชลประทานเบื้องต้น ความรู้ด้านอุทกนิยามวิทยา และภาวะโลกร้อน)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 5 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน จังหวัดมุกดาหารจะมีการตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการในแต่ละโครงการฯ ในจังหวัดมุกดาหาร และมีการสรุปผลการดำเนินงาน 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง เกณฑ์กำหนด 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต อบรมการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ ส่งเสริมอาชีพ พัฒนาด้านคุณภาพชีวิต พัฒนาป่าไม้ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์และติดตามผลการดำเนินงานโครงการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ หน่วยงานที่ดำเนินงานในพื้นที่ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าของ การดำเนินงานอย่างน้อย 1 ครั้ง หลังจากการอบรมความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลการ ดำเนินการประจำปี 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมความรู้ 370 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับความรู้ด้านพืช เรื่องการเกษตรแบบผสมผสาน และระบบการให้น้ำพืช 30 ราย ด้านปศุสัตว์ เรื่องการเลี้ยงเป็ดไขในระบบไร่นา การเลี้ยงเป็ดไข พันธุ์และอาหารของเป็ดไข การดูแลสุขภาพและการ ป้องกันโรคในเป็ดไข การเลี้ยงเป็ดไขในแนวผสมผสานกับการเกษตร ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรค หรือปลอดโรค GFM และการรายงานผลผลิตจากการเลี้ยงเป็ดไข 50 ราย ด้านประมง เรื่องการเลี้ยง ปลากินพืชในบ่อดินและกระชังบก หลักการเลี้ยงปลาในบ่อดิน การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก และการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ 140 ราย และด้านการสหกรณ์ เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจสหกรณ์การเกษตรห้วยบางทราย จำกัด การดำเนินงานสหกรณ์ ตามอุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารจัดการสหกรณ์ ตามหลักธรรมาภิบาล/การควบคุมภายในที่ดี จำกัด 30 ราย และด้านอื่น ๆ เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็ง องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน (การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การจัดตั้งกลุ่มพื้นฐาน การบริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม การชลประทานเบื้องต้น ความรู้ด้านอุทุนิยมวิทยา และภาวะโลกร้อน) 120 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 250 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจอยู่ใน ระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.31 (คะแนนเต็ม 5) (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรับรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

หลักสูตร	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) การเกษตรแบบผสมผสาน และระบบการให้น้ำพืช	50.00	40.63	9.38	-	-	4.41	มากที่สุด
2) การเลี้ยงเป็ดไขในระบบไร่นา	40.63	46.88	12.50	-	-	4.28	มากที่สุด
3) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	32.26	61.29	6.45	-	-	4.26	มากที่สุด
4) การเลี้ยงปลาในบ่อดิน และกระชังบก	43.75	50.00	6.25	-	-	4.38	มากที่สุด
5) การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนิน ธุรกิจสหกรณ์ฯ	38.71	45.16	16.13	-	-	4.23	มากที่สุด
เฉลี่ย	41.07	48.79	10.14	-	-	4.31	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 220 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ระบบการให้น้ำพืช วัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงปลาในบ่อดิน และกระชังบก วัสดุอุปกรณ์การเลี้ยงเป็ดไขในระบบไร่นา อาทิ แร่ธาตุ ยาถ่ายพยาธิ ถังน้ำ ถังอาหาร และตาข่าย วัสดุอุปกรณ์การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และปุ๋ยหมัก

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 220 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 4.39 (คะแนนเต็ม 5) พึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 44.38 และพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 5.63 (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1) การให้น้ำพืช	53.13	43.75	3.13	-	-	4.50	มากที่สุด
2) การเลี้ยงเป็ดไขในระบบไร่นา	43.75	50.00	6.25	-	-	4.38	มากที่สุด
3) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	40.63	53.13	6.25	-	-	4.34	มากที่สุด
4) การผลิตปุ๋ยหมัก	40.63	50.00	9.38	-	-	4.31	มากที่สุด
5) การเลี้ยงปลาในบ่อดิน	43.75	53.13	3.13	-	-	4.41	มากที่สุด
เฉลี่ย	44.38	50.00	5.63	-	-	4.39	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ทั้งหมด

สรุปผล การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ได้รับแจกปัจจัยการผลิตทุกราย

นำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม

ร้อยละ 100

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สิ้นค้าข้าวนาปี และมันสำปะหลัง)

ข้าวนาปี ผลผลิตต่อหน่วย เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตต่อหน่วยในปีเพาะปลูก 2565 และปีเพาะปลูก 2566 พบว่า ในปีเพาะปลูก 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 326 กิโลกรัมต่อไร่ และในปีเพาะปลูก 2566 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 385 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 59 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.96 มันสำปะหลัง ผลผลิตต่อหน่วย เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตต่อหน่วยในปีเพาะปลูก 2565 และปีเพาะปลูก 2566 พบว่า ในปีเพาะปลูก 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 3,425 กิโลกรัมต่อไร่ และในปีเพาะปลูก 2566 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 3,475 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 59 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.72

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 83.30 สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ ส่วนอีกร้อยละ 16.70 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากได้รับการส่งเสริมในด้านสหกรณ์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 3,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลง ร้อยละ 25.38 จากค่าเปิด ไซเฉลี่ย 1,320 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ค่าปลาเฉลี่ย 1,145 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และค่าพืชผักเฉลี่ย 535 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 2 รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภคเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/-ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	3,390.00	2,855.00	-535.00	-15.78
2. ด้านปศุสัตว์	4,790.00	3,470.00	-1,320.00	-27.56
3. ด้านประมง	3,640.00	2,495.00	-1,145.00	-31.46
รวม	11,820.00	8,820.00	-3,000.00	-25.38

ที่มา: จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรทุกรายมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตยางพารา มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน และข้าวนาปี เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรสูงกว่าปีที่ผ่านมา และมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 19,337 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.80 (ปี 2565 รายได้เฉลี่ย 88,701 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 รายได้เฉลี่ย 108,038 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากด้านพืชเฉลี่ย 14,050 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.41 ด้านปศุสัตว์เฉลี่ย 2,560 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ด้านประมงเฉลี่ย 927 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และการจักสานเฉลี่ย 1,800 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 3 รายได้จากประกอบอาชีพการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/-ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านพืช	65,620.00	79,670.00	14,050.00	21.41
2. ด้านปศุสัตว์	18,700.00	21,260.00	2,560.00	13.69
3. ด้านประมง	3,031.00	3,958.00	927.00	30.58
4. การจักสาน	1,350.00	3,150.00	1,800.00	133.33
รวม	88,701.00	108,038.00	19,337.00	21.80

ที่มา: จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 85.72 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี ปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยหมัก ในส่วนอีกร้อยละ 14.28 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากยังคงทำการเกษตรแบบเดิม

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 5,679.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 36.95 จากการนำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยเฉลี่ย 2,809.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ลดการใช้สารเคมีเฉลี่ย 2,646.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์ที่ผลิตเองได้เฉลี่ย 224.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย: บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/-ลดลง)	ร้อยละ
1. นำวัสดุเหลือใช้มาทำปุ๋ยหมัก	6,125.00	3,316.00	-2,809.00	-45.86
2. ลดการใช้สารเคมี	8,056.00	5,410.00	-2,646.00	-32.85
3. ลดค่าพันธุ์พืช/สัตว์	1,187.00	963.00	-224.00	-18.87
รวม	15,368.00	9,689.00	-5,679.00	-36.95

ที่มา: จากการสำรวจ

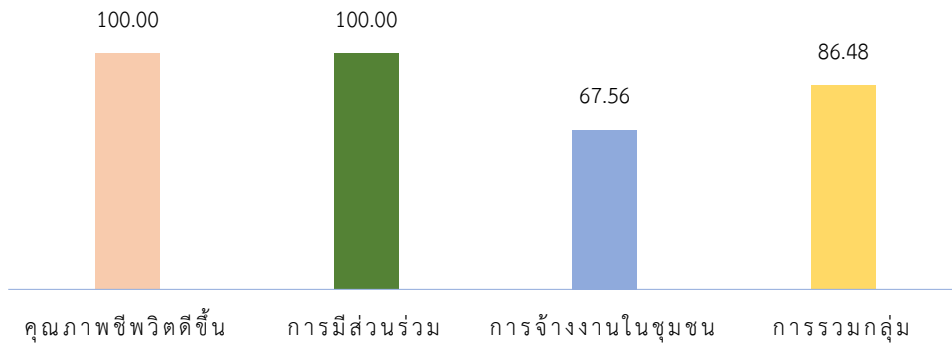
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรทุกรายมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น และผลิตอาหารบริโภคในครัวเรือนเองได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนสามารถสร้างความสามัคคีในชุมชนได้ ร้อยละ 86.48 มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อต่อยอดสู่การสร้างรายได้ และร้อยละ 67.56 มีการจ้างแรงงานในชุมชน (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่ม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การจ้างงานในชุมชน ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.23 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 88.46 ดินชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น ร้อยละ 82.69 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 80.77 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และร้อยละ 76.92 พรรณพืชเพิ่มขึ้น ส่วนอีกร้อยละ 5.77 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก พื้นที่มีลักษณะเป็นภูเขา ในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร และอุปโภคบริโภค (ตารางที่ 5)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 5 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	94.23
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	88.46
1.2 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	82.69
1.3 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	80.77
1.4 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น	76.92
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	5.77

หมายเหตุ: เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ครั้วเรือนเกษตรกรทุกครั้วเรือน มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และครบ 5 หมู่ จากพืชผักสวนครั้ว ไข่เป็ด ปลา เป็ด ปลา ไข่เป็ด ข้าว ผลไม้ เป็นต้น

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

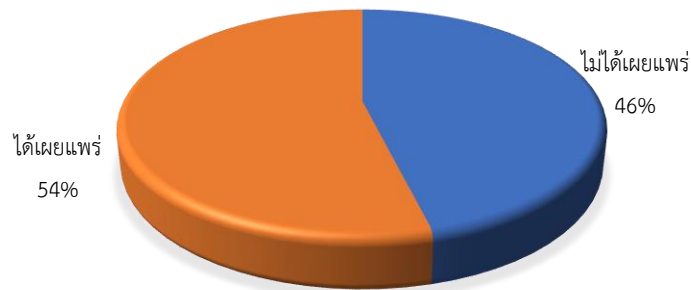
3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรทุกรายมีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้อย่างต่อเนื่อง ในการทำเกษตรแบบผสมผสาน ระบบการให้น้ำพืช พัฒนาการเลี้ยงเปิดไข่ในระบบไร่นา พัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงปลากินพืชในบ่อดินและกระชังบก สร้างแหล่งอาหารให้กับครั้วเรือน ซึ่งสามารถต่อยอดไปสู่การสร้างรายได้และอาชีพเสริมได้ และด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในแปลงเกษตรอย่างต่อเนื่อง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

2) การเผยแพร่ความรู้ เกษตรกรร้อยละ 54.00 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการผลิตปุ๋ยหมักใช้เองในแปลง ส่วนอีกร้อยละ 46.00 ยังไม่นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไม่มีเวลา ประสบการณ์ และเทคนิคในการเผยแพร่ความรู้ยังไม่เพียงพอ (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.17 ที่ค่าคะแนน 4.46 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 41.30 พึงพอใจมาก และร้อยละ 6.52 พึงพอใจในปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการในระดับมากที่สุด
ที่ค่าคะแนน 4.38 (คะแนนเต็ม 5) (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	45.65	47.83	6.52	-	-	4.39	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	45.65	50.00	4.35	-	-	4.41	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	43.48	50.00	6.52	-	-	4.37	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	50.00	47.83	2.17	-	-	4.48	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	39.13	47.83	13.04	-	-	4.26	มากที่สุด
เฉลี่ย	44.78	48.70	6.52	-	-	4.38	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 7)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด มีผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 23 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 20 ตัว

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 34 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 37 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 91.89

ตารางที่ 11 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	23	20	86.96
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	37	34	91.89

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

1) พื้นที่ขาดน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง เนื่องจากลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูง และมีพื้นที่ติดกับเทือกเขาภูพาน ทำให้ในฤดูแล้งไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดทั้งปี ในขณะที่กิจกรรมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นมันสำปะหลัง ยางพารา อ้อยโรงงาน และข้าวนาปี เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรใช้พื้นที่เดิมปลูกพืชชนิดเดียวเป็นเวลานาน

2) เกษตรกรในพื้นที่ยังขาดการพัฒนาการผลิตสู่การยกระดับเป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน หรือผลิตเป็นสินค้า premium

4.2 ข้อเสนอแนะ

1) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่สามารถสร้างมูลค่าสูง เช่น ผลไม้ พัฒนาต่อยอดสู่การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การผลิตสินค้า premium รวมถึงการสร้างแบรนด์ โดยกรมวิชาการเกษตรในพื้นที่

2) การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น ระบบโซล่าเซลล์เพื่อการเกษตร และส่งเสริมการใช้ระบบฟาร์มอัจฉริยะ

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านรุ่งอรุณ และบ้านกระหวั่น อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1. สาระสำคัญของโครงการ

- **วัตถุประสงค์โครงการ** : เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน และสร้างวินัยทางการเงินให้แก่นักเรียนในโรงเรียน ในพื้นที่โครงการ ฯ
- **เป้าหมาย** : พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่บ้านรุ่งอรุณ และบ้านกระหวั่น ต.โนนสำราญ อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ
- **งบประมาณ** : จำนวน 186,250 บาท
- **หน่วยงาน** : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ
- **วัตถุประสงค์การติดตาม** : เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
- **วิธีการติดตาม** : กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

เกษตรกรที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้
ในด้านการพัฒนาที่ดิน 20 ราย ครบตามเป้าหมาย

2.2 ผลลัพธ์

- ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ 100%
- ด้านประสิทธิภาพการผลิต

- ด้านเศรษฐกิจ

+1%

+ 14%

-3%

รายจ่ายครัวเรือน รายได้ทางการเกษตร ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร

- ด้านสังคม

พัฒนาต่อยอดขยายผล

ปฏิบัติตามเนื่อง 100%
นำความรู้ไปถ่ายทอด 7%

สภาพแวดล้อม

ดินชุ่มชื้น 81%
ดินคุณภาพดีขึ้น 48%

2.3 ความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด 4.45/5

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อค้นพบ

- เกษตรกรได้รับการสนับสนุนด้านพืชเพียงด้านเดียวและมีปริมาณจำกัด จึงไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้
- ขาดประสบการณ์ในการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเกษตร
- ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเกษตรกรยังใช้วิถีชีวิตแบบเดิม คือใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลักในการทำเกษตรกรรม

- ไม่ได้นำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไม่มีเวลาและไม่ได้จัดทำเป็นศูนย์การเรียนรู้

3.2 ข้อเสนอแนะ

- การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และ การส่งเสริมการผลิตพืชหลังนาเพื่อเพิ่มรายได้ภาคเกษตรและใช้พื้นที่นาให้เกิดประโยชน์ในฤดูแล้ง

www.eva.oae.go.th

ผู้ติดตาม นางสาวกนิษฐ บัญญา
ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11

E-mail : zone11@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านรุ่งอรุณและบ้านกระหวั้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2546 ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในขณะนั้น เกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงไหม การส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎร การปรับปรุงบ่อน้ำบาดาลในโรงเรียน บ้านกระหวั้น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการกองทุนอาหารกลางวัน โครงการกองทุนนักเรียน และโครงการจัดหาผ้าช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรลำห้วยจุดเขียน (อาทอง) ณ บ้านรุ่งอรุณ และบ้านกระหวั้น ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่พิจารณาดำเนินงานตามความเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ การเกษตร การปศุสัตว์ การประมง รวมถึงการก่อสร้างอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวก ในพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลโนนสำราญ ตำบลขุน และตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตร ไม่มีอาชีพเสริม มีรายได้ต่ำ และสภาพการณ์ขาดสารอาหารของนักเรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของราษฎร ด้วยการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม พื้นที่บ้านรุ่งอรุณ หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.2.2 เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร พื้นที่บ้านกระหวั้น ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.2.3 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน และสร้างวินัยทางการเงินให้แก่นักเรียนในโรงเรียน บ้านกระหวั้น ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการพื้นที่บ้านรุ่งอรุณ และบ้านกระหวั้น ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.4 งบประมาณ จำนวน 186,250 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ดำเนินการ สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านรุ่งอรุณ และบ้านกระหวั่น ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย การติดตามผลการดำเนินงานระหว่างดำเนินงานโครงการ ใช้ข้อมูลช่วงมีการดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2566 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2567 รวมระยะเวลา 1 ปี

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการ ฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 20 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงาน ฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

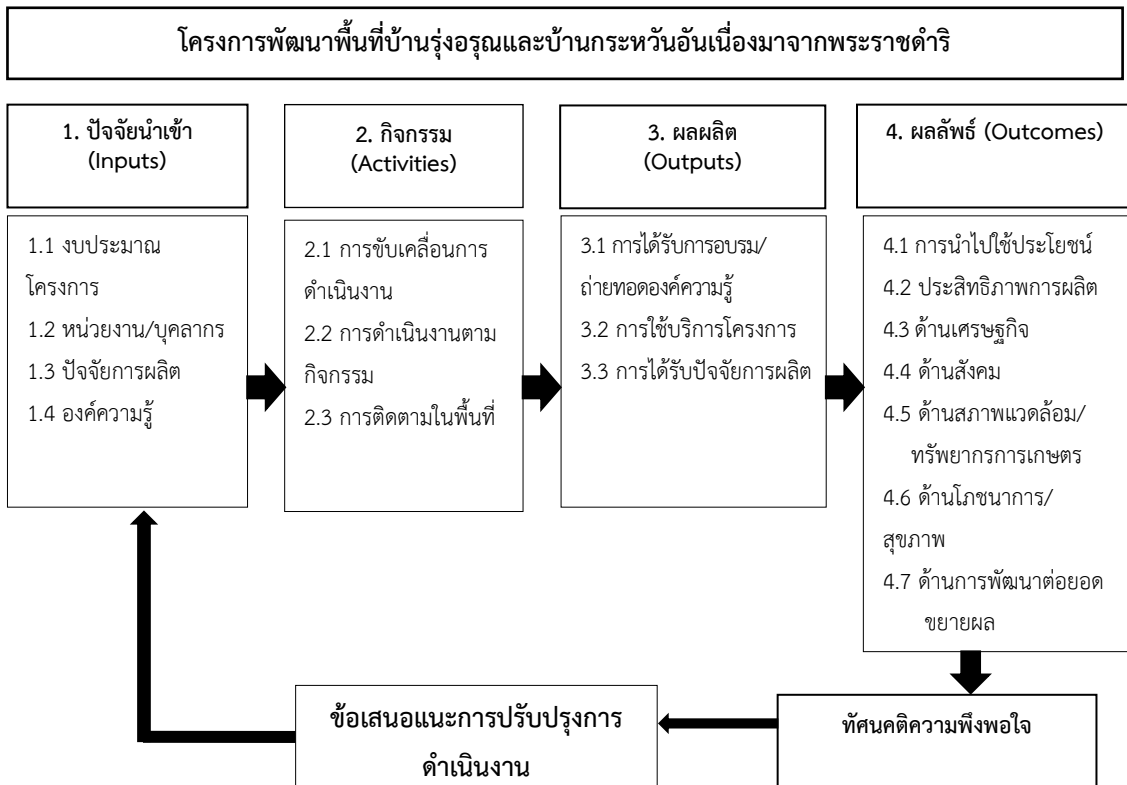
2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด คิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านรุ่งอรุณและบ้านกระหวั้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณ 186,250 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร จังหวัดศรีสะเกษแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ โดยมีหน้าที่รวบรวมผลการดำเนินงานทุกหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการในพื้นที่โครงการ และสรุปผลการดำเนินการประจำปีเป็นรายโครงการ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ และคณะทำงาน 1 คณะ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสนับสนุนปัจจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีในการพัฒนาที่ดิน ให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

3.1.4 องค์ความรู้ สาธิตการทำปุ๋ยหมัก พด. และน้ำหมักชีวภาพ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน จังหวัดศรีสะเกษจะมีการตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการในแต่ละโครงการฯ ในจังหวัดศรีสะเกษ และมีการสรุปผลการดำเนินงานปีละ 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง เกณฑ์กำหนด 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงาน สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดยอบรมการพัฒนาที่ดิน สาธิตการทำน้ำหมัก พร้อมแจกปัจจัยการผลิตที่ได้จากการสาธิต

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน 1 ครั้ง หลังอบรมความรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมทั้งสรุปผลการดำเนินการประจำปี 1 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้การพัฒนาที่ดิน 20 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 20 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.73 ที่ค่าคะแนน 4.42 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 36.36 มีความรู้ความเข้าใจมาก และร้อยละ 10.91 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความรับรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การผลิต/ใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ	36.36	45.45	18.18	-	-	4.18	มาก
2. การใช้ปุ๋ยพืชสด	45.45	36.36	18.18	-	-	4.27	มากที่สุด
3. การทำ/ใช้น้ำหมักชีวภาพ	45.45	45.45	9.09	-	-	4.36	มากที่สุด
4. การทำปุ๋ยหมัก พด.	72.73	27.27	-	-	-	4.73	มากที่สุด
5. การเก็บตัวอย่างดินมาวิเคราะห์	63.64	27.27	9.09	-	-	4.55	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.73	36.36	10.91	-	-	4.42	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 20 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และถังหมักขนาด 200 ลิตร

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 20 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 54.55 ที่ค่าคะแนน 4.55 (คะแนนเต็ม 5) และร้อยละ 45.45 พึงพอใจมาก (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก	63.64	36.36	-	-	-	4.64	มากที่สุด
2. ปัจจัยผลิตน้ำหมักชีวภาพ	45.45	54.55	-	-	-	4.45	มากที่สุด
เฉลี่ย	54.55	45.45	-	-	-	4.55	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายมีการนำความรู้ในการทำปุ๋ยหมัก พด. และ น้ำหมักชีวภาพ มาใช้ในแปลงเกษตรเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ และนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล เกษตรกรนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100

เกษตรกรนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 100

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก สิ้นค้าข้าวนาปี และมันสำปะหลัง) ข้าวนาปี ผลผลิตต่อหน่วย เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตต่อหน่วยในปีเพาะปลูก 2565 และปีเพาะปลูก 2566 พบว่า ในปีเพาะปลูก 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 363 กิโลกรัมต่อไร่ และในปีเพาะปลูก 2566 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 389 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 26 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.16 มันสำปะหลัง ผลผลิตต่อหน่วย เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตต่อหน่วยในปี 2565 และปี 2566 พบว่า ในปีเพาะปลูก 2565 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 3,160 กิโลกรัมต่อไร่ และในปีเพาะปลูก 2566 เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 3,414 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 254 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.04

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ ไม่มีกิจกรรมในการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ

3.4.4 ด้านสังคม ไม่มีกิจกรรมในการส่งเสริมด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร ไม่มีกิจกรรมในการส่งเสริมด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ ไม่มีกิจกรรมในการส่งเสริมด้านโภชนาการ/สุขภาพ

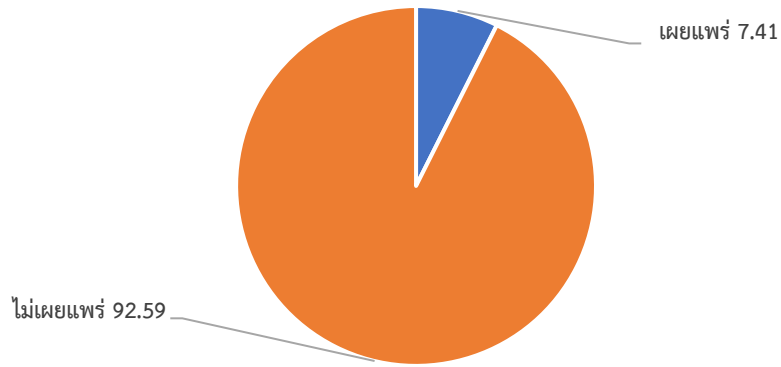
3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรทุกราย มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้อย่างต่อเนื่อง ในเรื่องของการทำการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักในการปรับปรุงบำรุงดิน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

2) การถ่ายทอดความรู้ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 7.41 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ในการผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง ส่วนอีกร้อยละ 92.59 ยังไม่ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ ขยายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไม่มีเวลา ยังมีประสบการณ์และเทคนิคในการเผยแพร่ความรู้ไม่เพียงพอ เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 60.00 ที่ค่าคะแนน 4.60 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 40.00 พึงพอใจมาก

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.14 ที่ค่าคะแนน 4.45 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 40.71 พึงพอใจมาก และร้อยละ 7.15 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	42.86	35.71	21.43	-	-	4.21	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	64.29	35.71	-	-	-	4.64	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	28.57	57.14	14.29	-	-	4.14	มาก
4. เจ้าหน้าที่	46.43	53.57	-	-	-	4.46	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	78.57	21.43	-	-	-	4.79	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.14	40.71	7.15	-	-	4.45	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดยโสธร ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 4)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 4 ตัว

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านรุ่งอรุณและบ้านกระหวั้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโนนสำราญ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 18 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 94.73

ตารางที่ 4 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ ความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	5	4	80.00
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	19	18	94.73

ที่มา: จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

1) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านพืชเพียงด้านเดียว คือ การผลิตปุ๋ยหมัก พด. และน้ำหมักชีวภาพ อีกทั้งมีปริมาณจำกัด จึงไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรจากการใช้ปุ๋ยเคมีได้ เนื่องจากเกษตรกรยังใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราเท่าเดิมหรือลดลงเล็กน้อย

2) เกษตรกรขาดประสบการณ์ในการรวมกลุ่มเพื่อนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติในการลดค่าใช้จ่าย และเนื่องจากการเป็นการผลิตปุ๋ยจากวัสดุที่หาได้ในชุมชนที่ยังมีปริมาณน้อย สามารถผลิตได้ในครัวเรือน จึงไม่เกิดการจ้างแรงงาน

3) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมเนื่องจากเกษตรกรยังใช้วิถีชีวิตแบบเดิม คือยังคงใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลักในการเกษตรกรรม

4) เกษตรกรไม่ได้นำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดต่อบุคคลอื่น เนื่องจากไม่มีเวลาและไม่ได้จัดทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ ทำให้ไม่มีโอกาสถ่ายทอดองค์ความรู้และไม่มีประสบการณ์และเทคนิคในการถ่ายทอดองค์ความรู้

4.2 ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และ การส่งเสริมการผลิตพืชหลังนาเพื่อเพิ่มรายได้ภาคเกษตรและใช้พื้นที่นาให้เกิดประโยชน์ในฤดูแล้ง

โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านป่าคา จังหวัดกำแพงเพชร

1. สำคัญของโครงการ

วัตถุประสงค์โครงการ :

- (1) เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ โดยมุ่งส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้กับราษฎรในพื้นที่
- (2) ยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ให้ดีขึ้น
- (3) สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า บ้านป่าคา บ้านโละโละ และบ้านป่าหมาก

เป้าหมาย : พื้นที่จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง เนื้อที่ 1,325 ไร่ และพื้นที่ดำเนินโครงการทั้งหมด 18,530 ไร่

หน่วยงาน : หน่วยงานบูรณาการ ทั้งในกระทรวงเกษตรฯ และนอกกระทรวงเกษตรฯ

งบประมาณ 2.4 ล้านบาท

วัตถุประสงค์การติดตาม :

ติดตามผลได้จากผลการดำเนินงานโครงการฯ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ

วิธีการติดตาม : สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานรับผิดชอบ (หน่วยงานของกระทรวงเกษตรฯ) และเกษตรกรที่เข้ารับบริการในเป็นประมาณ 2566 และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

เกษตรกรได้รับกรมรณถ่ายถอดความรู้
คำปรึกษา ปศุสัตว์
และการเตรียมกลุ่มเกษตรกร

เกษตรกรได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต
ได้แก่ พันธุ์ปลาลูกา และไก่ไข่เนื้อ

100% นำความรู้ที่ได้รับกรมรณ และปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

การนำไปใช้ประโยชน์
เกษตรกรทั้งหมดนำความรู้
และปัจจัยที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

ค่าประสิทธิภาพการผลิต
ผลผลิตทางการเกษตร
เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.8

ค่าเศรษฐกิจ
ลดรายจ่ายในครัวเรือน
เฉลี่ย 1,596.43 บาท/ปี
(ร้อยละ 33)

ค่าสังคม
ของเกษตรกร
มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ค่าสภาพแวดล้อม
ของเกษตรกร
มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นใน
แปลงเกษตร

ค่าการขยายผล
รายได้ทางการเกษตร
เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 1.6

ค่าโภชนาการ
เกษตรกรทั้งหมด
มีอาหารบริโภค 3 เนื้อ
ครบ 5 หมู่

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อค้นพบ

พื้นที่โครงการฯ เป็นพื้นที่ห่างไกล เส้นทางสัญจรเดินทาง
ลำบาก ไม่มีไฟฟ้า เกษตรกรในพื้นที่เป็นชนเผ่าทำให้ยากต่อ
การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

เกษตรกรมีความต้องการให้จัดอบรม
แบบมีการปฏิบัติจริง มีพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ

3.2 ข้อเสนอแนะ

ควรบูรณาการความร่วมมือกันในการบริหารจัดการ งบประมาณ และช่วงเวลาในการ
ดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
ในการทำงาน

คณะทำงานฯ ควรเพิ่มช่องทางการประสานขอรับการข้อมูลระหว่างเจ้า
หน้าที่และเกษตรกร โดยมีผู้นำชุมชนเป็นตัวกลาง

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นางสาวศรสวรรค์ อุณหโชติ
ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12
E-mail : zone12@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ
บ้านป่าคา จังหวัดกำแพงเพชร**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง วันที่ 31 ตุลาคม 2551 พระราชทานแนวพระราชดำริ “ให้ดำเนินงานโครงการพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านป่าคา เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ โดยมุ่งส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้” โดยแรกเริ่มจากพระราชดำริที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชดำริ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชร่วมกับจังหวัดกำแพงเพชร กองทัพภาคที่ 3 และหน่วยงานอื่น ๆ อีก 13 หน่วยงาน ได้แก่ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กระทรวงสาธารณสุข กรมอนุรักษ์และพัฒนาพลังงานทดแทน กรมทางหลวงชนบท องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เข้าร่วมบูรณาการในการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนงานสถานีฯ ในลักษณะการสร้างการมีส่วนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและราษฎรชาวไทยภูเขาบ้านป่าคา สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านป่าคา จึงได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 เป็นต้นมา

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ โดยมุ่งส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้กับราษฎรในพื้นที่
- 1.2.2 ยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ให้ดีขึ้น
- 1.2.3 สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม ให้กับราษฎรชาวไทยภูเขา บ้านป่าคา บ้านโลละโคะ บ้านป่าหมาก

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่การดำเนินการโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านป่าคา

- 1.3.1 พื้นที่จัดตั้งสถานีพัฒนาเกษตรที่สูง เนื้อที่ 1,325 ไร่
- 1.3.2 พื้นที่โครงการทั้งหมด 18,530 ไร่ 2 หมู่บ้าน คือ บ้านโลละโคะ หมู่ที่ 10 ตำบลโกสัมพีนคร อำเภอโกสัมพีนคร บ้านป่าคา หมู่ที่ 8 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลองลาน

1.4 งบประมาณ จำนวน 2.4 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ.2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านป่าคา เป็นหน่วยงานหลัก โดยมีหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวงสาธารณสุข) ศูนย์พัฒนารัฐบาลพื้นที่สูงจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวง

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร กระทรวงมหาดไทย) และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) สำนักงานประมงจังหวัดกำแพงเพชร (กรมประมง) สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร (กรมส่งเสริมการเกษตร) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกำแพงเพชร (กรมปศุสัตว์) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดกำแพงเพชร (กรมประมง) สำนักงานพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร (กรมพัฒนาที่ดิน) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร (กรมส่งเสริมสหกรณ์) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ตาก (กรมหม่อนไหม) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 จ.พิษณุโลก (กรมวิชาการเกษตร) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกำแพงเพชร (กรมการข้าว) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตาก (เกษตรที่สูง) (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม เพื่อติดตามผลได้จากการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านป่าคา จังหวัดกำแพงเพชร และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการฯ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม เป็นการติดตามผลในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ (Ongoing Evaluation) จึงมีขอบเขตเฉพาะผลได้เบื้องต้นกับผลกระทบระยะสั้นหลังการดำเนินโครงการ เนื่องจากโครงการฯ เป็นโครงการที่บูรณาการจากหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผลการติดตามด้านผลได้เบื้องต้นและผลกระทบระยะสั้นเป็นการติดตามจากเกษตรกรที่ใช้บริการโครงการหรือได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่านั้น

2.2.1 ด้านพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านป่าคา ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สํารวจตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานละ 1 ราย รวม 11 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 30 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้แก่ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านป่าคา (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวงสาธารณสุข) ศูนย์พัฒนารัฐบาลบนพื้นที่สูงจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวงมหาดไทย) และ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ โดยสรุปข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด คำอธิบาย ประเด็น ปัญหา ข้อเสนอแนะ และทัศนคติ จัดเป็นกลุ่ม หมวดหมู่ การให้คะแนน ความเห็น ความพึงพอใจจากคะแนนเต็ม 5 โดย 1 = น้อยที่สุด เพิ่มไปจนถึง 5 = มากที่สุด โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale แบ่งช่วงของคะแนน ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นคำนวณคะแนนของความคิดเห็นในแต่ละระดับ และจัดช่วงคะแนน ได้ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนดไว้

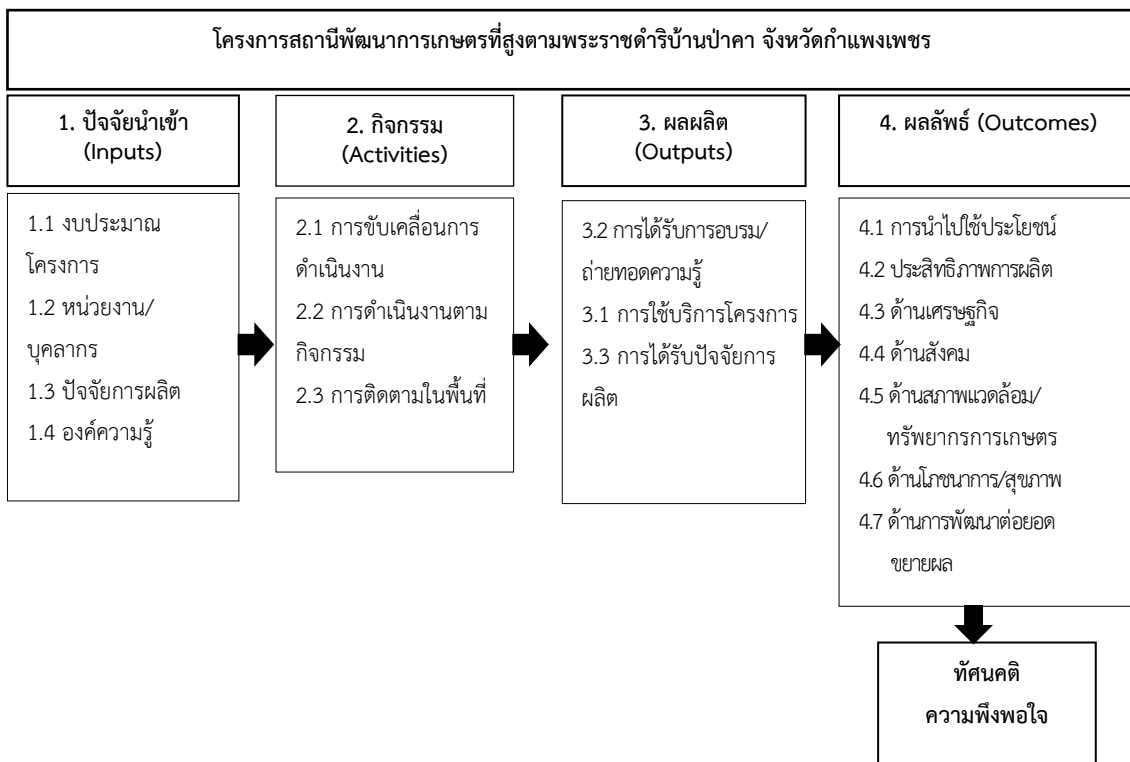
ค่าที่คำนวณได้จากสูตรด้านบน เช่น กรณี 5 ระดับ จะได้ช่วงคะแนนเท่ากับ $(5 - 1) / 5 = 0.80$ นำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลผล
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา: จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2566

3. ผลการติดตาม

ผลการติดตามโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านป่าคา จังหวัดกำแพงเพชร (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวม 2,422,600 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย จำแนกเป็น งบจังหวัด 1,672,300 บาท และงบโครงการพระราชดำริ 750,300 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะกรรมการสนับสนุนโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านป่าคา ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 คณะ ประกอบด้วย หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ 1) วางแผนการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ และการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สิ่งแวดล้อมให้กับราษฎรชาวไทยภูเขาในพื้นที่เป้าหมายตามพระราชดำริ 2) ประสานและบูรณาการ แผนงาน/โครงการ และงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และชุมชนชาวไทยภูเขาตามโครงการฯ และ 3) กำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่และชุมชนชาวไทยภูเขาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมีความสอดคล้องตามพระราชดำริในโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงฯ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานในพื้นที่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกรมประมงสนับสนุนพันธุ์ปลาตาก 8,000 ตัว พร้อมอาหารปลาตาก 200 กิโลกรัม และกรมปศุสัตว์ สนับสนุนไก่พื้นเมือง 50 ตัว

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านปศุสัตว์ และประมง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร นักเรียน เจ้าหน้าที่ และประชาชนที่สนใจ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยถ่ายทอดเรื่องการเลี้ยงปศุสัตว์แก่เกษตรกร พร้อมปัจจัยการผลิต การเลี้ยงปลาตากในกระชังบ่ก พร้อมพันธุ์ปลาตาก และอาหารปลาตาก ต่อยอดการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสหกรณ์ในชุมชนเกษตรพื้นที่สูงบ้านป่าคา เกษตรกรในพื้นที่โครงการ 30 ราย ส่งเสริมการเตรียมการจัดตั้งสหกรณ์ในโรงเรียน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโล๊ะโคะ แปลงสาธิตเทคโนโลยีการผลิตอะโวคาโดพันธุ์ดี ส่งเสริมการปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้า เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้า

สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 สาธิตการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานในแปลงปลูกพืชของสถานีฯ การเลี้ยงແเหนແดง การจัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกอ้อยคั้นน้ำ (ร่วมกับ Young smart farmer จ.กำแพงเพชร) การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (ร่วมกับ Young smart farmer จ.กำแพงเพชร) และสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก พต.1

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 14 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานภาคีทั้งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 11 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานประมงจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกำแพงเพชร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดกำแพงเพชร สำนักงานพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร สหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ตาก สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 จ.พิษณุโลก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกำแพงเพชร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร และ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตาก (เกษตรที่สูง) และนอกสังกัดกระทรวงเกษตร ได้แก่ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านป่าคา (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวงสาธารณสุข) ศูนย์พัฒนารัฐบาลบนพื้นที่สูงจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร (กระทรวงมหาดไทย) และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการเสร็จตามแผนที่กำหนด โดย

- 1) สำนักงานประมงจังหวัดกำแพงเพชรอบรมถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังบ่บ 20 ราย พร้อมสนับสนุนพันธุ์ปลาบ่บ 8,000 ตัว และอาหารปลาบ่บ 200 กิโลกรัม
- 2) สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร จัดทำแปลงเรียนรู้กาแฟพันธุ์โรบัสต้า 1 แปลงเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 ถ่ายทอดเรื่องการเลี้ยงชันโรงให้แก่เจ้าหน้าที่สถานีฯ เกษตรอำเภอ/นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเกษตรกรที่สนใจ สาธิตการกำจัดขยะเปียกในครัวเรือน ถ่ายทอดและสาธิตการทำกับดักมอดกาแฟ สาธิตการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานในแปลงปลูกพืชของสถานีฯ ส่งเสริมการเลี้ยงແเหนແดง จัดทำแปลงเรียนรู้การปลูกอ้อยคั้นน้ำ และส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับ Young smart farmer จ.กำแพงเพชร
- 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกำแพงเพชร ถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงปลุสัตว์แก่เกษตรกร 10 ราย และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกสู่เกษตรกร (ไก่พื้นเมือง) สนับสนุนไก่พื้นเมือง 50 ตัว

4) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดกำแพงเพชร ผลิตและปล่อยปลาตะเพียนน้ำตก 100,000 ตัว เพื่อเพิ่มผลผลิตทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติ

5) สำนักงานพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร สำรวจและจัดทำสำมะโนการเกษตรบนพื้นที่สูง และสถิติการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก พด.1

6) สหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง โดยใช้รูปแบบสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ป่าคา) ต่อยอดการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสหกรณ์ในชุมชนเกษตรพื้นที่สูงบ้านป่าคา เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่โครงการ 30 ราย และ กิจกรรมส่งเสริมการเตรียมการจัดตั้งสหกรณ์ในโรงเรียน 2 แห่ง (โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโล๊ะโคะ ต.โกสัมพี และโรงเรียนบ้านคลองมดแดง สาขาป่าคา ต.โป่งน้ำร้อน)

7) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ตาก ดูแลรักษาแปลงหม่อนในโครงการ

8) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 จ.พิษณุโลก จัดทำแปลงต้นแบบ/สถิติในพื้นที่โครงการ

9) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกำแพงเพชร จัดทำแปลงทดสอบพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่

10) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร อบรมหลักเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำเกษตรปลอดสารพิษ การทำเกษตรอินทรีย์ การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ การผลิตปุ๋ยหมักไม่กลับกอง การผลิตน้ำหมักสมุนไพร 7 รส การผลิตฮอร์โมนไข่ การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง การผลิตน้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง การเพาะเห็ดนางฟ้า และฝึกปฏิบัติการผลิตก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า

11) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตาก (เกษตรที่สูง) จัดทำแปลงสาธิตเทคโนโลยีการผลิตอะโวคาโดพันธุ์ดี

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามร้อยละ 90.00

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ หน่วยงานที่ดำเนินเคลื่อนโครงการฯ ในพื้นที่ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเฉลี่ย 1 - 2 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรม 60 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาในกระชังบ่บ 20 ราย การเลี้ยงปลุสุสัตว์ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง 10 ราย การบริหารจัดการสหกรณ์ในชุมชนเกษตรพื้นที่สูงบ้านป่าคา 30 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 60 ราย

3.3.2 ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตร ที่อบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 73.33 ที่ค่าคะแนน 4.47 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 13.33 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง ร้อยละ 6.67 มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากและน้อยในสัดส่วนที่เท่ากัน เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านประมง	90.00	-	10.00	-	-	4.80	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
3. ด้านสหกรณ์	30.00	20.00	30.00	20.00	-	3.60	มาก
เฉลี่ย	73.33	6.67	13.33	6.67	-	4.47	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 30 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย โดยได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านประมง 20 ราย และด้านปศุสัตว์ 10 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 30 ราย

3.3.4 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 90.00 ที่ค่าคะแนน 4.90 (คะแนนเต็ม 5.00) และร้อยละ 10.00 พึงพอใจมาก (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่ต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ด้านประมง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. ด้านปศุสัตว์	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
เฉลี่ย	90.00	10.00	-	-	-	4.90	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายมีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การเลี้ยงปลาตุ๊ก การบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่มสหกรณ์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกรายนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก) พืชรายได้หลักเกษตรกร ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ผัก ไม้ดอกและไม้ผล เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตก่อนเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.80 เกษตรกรมีการดูแลรักษาพืชที่ถูกต้องวิธี การปรับปรุงบำรุงดิน และการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมมากแต่เนื่องจากในปี 2566 เกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่ประสบกับภาวะฝนแล้ง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง และในรายที่ปลูกดอกดาวเรืองประสบกับฝนตกในช่วงเก็บเกี่ยวส่งผลให้ไม่สามารถจำหน่ายในผลผลิตที่เสียหายได้ ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรทุกรายสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากข้าว พืชผักสวนครัว ผลไม้ ปลา และไก่

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้เฉลี่ย 1,064.29 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 33.00 มาจากลดการซื้อไก่ ไข่ เฉลี่ย 1,133.33 บาทต่อครัวเรือนต่อสำหรับจากปลาที่เลี้ยงในสระน้ำของตนเอง เฉลี่ย 1,000.00 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 3 การลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตในครัวเรือนมาบริโภค ปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ด้านปุ๋ยสัตว์	1,614.29	1,133.33	-480.96	-29.79
2. ด้านประมง	1,583.33	1,000.00	-583.33	-36.84
รวม	3,197.62	2,133.33	-1,064.29	-33.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 83.33 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายพืชไร่ พืชสวน ไม้ดอก และพืชผักสวนครัว ร้อยละ 16.67 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากผลผลิตลดลงจากภัยแล้ง ฝนตกช่วงเก็บเกี่ยว และรอผลผลิต เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,039.24 บาทต่อคนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.59 (ปี 2565 รายได้ 65,288.46 บาทต่อคนต่อปี ปี 2566 รายได้ 66,327.70 บาทต่อครัวเรือนต่อปี)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

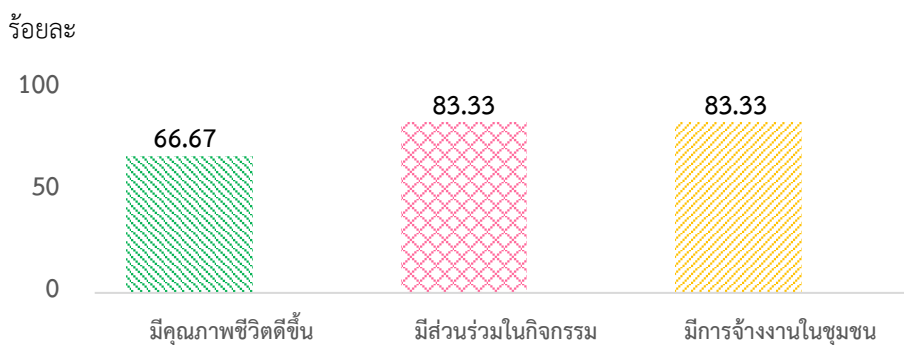
3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 66.67 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้นและลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เป็นต้น ร้อยละ 83.33 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการปลูกป่า ทำแนวกันไฟฟ้า ดูแลพื้นที่สาธารณะในหมู่บ้าน ลงแขกทำการเกษตร เป็นต้น รวมทั้งมีการจ้างงานในชุมชนเพิ่มขึ้น โดยจ้างปลูก ใสปุ๋ย ฉีดยา เก็บเกี่ยว และตัดหญ้า ในสัดส่วนที่เท่ากัน (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

การจ้างงานในชุมชน ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านสภาพแวดล้อม/ทรัพยากรการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 66.67 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในแปลงเกษตร โดยร้อยละ 60.00 พบว่า ดินมีความชุ่มชื้นและมีคุณภาพดีขึ้น จากการใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น ร้อยละ 23.33 มีสิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น และร้อยละ 16.67 เกษตรกรให้ความเห็นว่าหลังจากการใช้สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์และสารพด. ในแปลงแล้วหน้าดินนุ่มขึ้นจากเดิมที่หน้าดินแข็ง เวลาใส่ปุ๋ยแล้วดูดซับปุ๋ยได้ดีขึ้น ในด้านปริมาณ พันธุ์สัตว์น้ำ เนื่องจากเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนพันธุ์ปลาทำให้มีพันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่ของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่ไม่ได้มีการเลี้ยงปลา และในด้านปริมาณพันธุ์พืชในแปลงเกษตรของเกษตรกรยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบในช่วงปีเนื่องจากเกษตรกรปลูกพืชหมุนเวียนไปเรื่อย ๆ ส่วนอีก ร้อยละ 33.33 ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเกษตรกรบางรายยังคงมีการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมี เป็นหลัก และไม่นิยมใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ (ตารางที่ 4)

สรุปผล คุณภาพดินดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 10.00

พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 10.00

พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 10.00

สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 10.00

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

รายการ	ร้อยละ
1. เปลี่ยนแปลง	66.67
1.1 ดินชุ่มชื้น/มีคุณภาพดีขึ้น	60.00
1.2 พันธุ์สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น	33.33
1.3 พันธุ์พืชเพิ่มขึ้น	-
1.4 สิ่งมีชีวิตในดินเพิ่มขึ้น	23.33
1.5 อื่น ๆ	16.67
2. ไม่เปลี่ยนแปลง	33.33

หมายเหตุ : เปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า ทุกครัวเรือนมีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก และมีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ จากการบริโภคพืชผักสวนครัว ไข่ ปลา ข้าว และผลไม้

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

3.4.7 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 96.67 มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง ในเรื่องการไถพรวน การเลี้ยงปลาดุก เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 3.33 ที่ไม่มีการนำไปใช้ต่อเนื่อง ให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา และไม่มีการต่อยอดปัจจัยที่ได้รับมาเป็นต้น (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

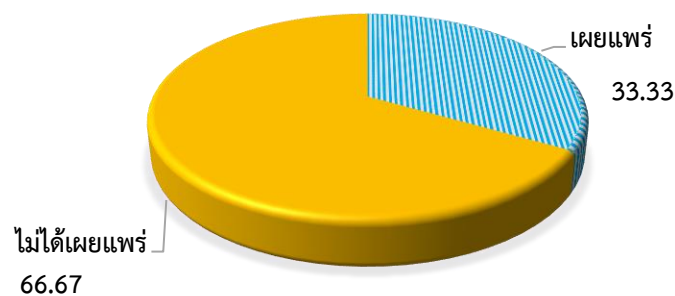
ตารางที่ 5 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

รายการ	การนำไปใช้ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. เกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนความรู้และปัจจัยด้านปศุสัตว์	100.00	-	100.00
2. เกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนความรู้และปัจจัยด้านประมง	90.00	10.00	100.00
3. เกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนความรู้ด้านสหกรณ์	100.00		100.00
ภาพรวม	96.67	3.33	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น พบว่า ร้อยละ 33.33 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ขยายต่อบุคคลอื่น ในเรื่องการเลี้ยงไก่ ปลา เป็นต้น และร้อยละ 66.67 ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่น เนื่องจากมีไม่มีเวลา ไปอบรมด้วยกันอยู่แล้ว เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่องค์ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 51.85 ที่ค่าคะแนน 4.19 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.33 พึงพอใจมากที่สุด และร้อยละ 14.81 พึงพอใจปานกลาง เนื่องจากพื้นที่โครงการฯ เป็นพื้นที่ห่างไกลอยู่ในเขตอุทยานเส้นทางสัญจรทางเดียว ทางลาดชันและชำรุด ในฤดูฝนต้องใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อในการเดินทางเท่านั้น ไม่มีไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ทั้งเกษตรกรในพื้นที่เป็นชนเผ่าทำให้ลำบากในการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ประกอบกับที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรของเกษตรกรอยู่ห่างไกลกัน ในการจัดการอบรมหรือกิจกรรม ต้องวางแผนให้ไม่ตรงกับช่วงเกษตรกรทำการเพาะปลูกหรือหลีกเลี่ยงโดยการจัดกิจกรรมในช่วงเย็น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 74.67 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.69 (คะแนนเต็ม 5) รองลงมาร้อยละ 21.33 พึงพอใจมาก และร้อยละ 2.00 พึงพอใจปานกลาง และน้อยในสัดส่วนที่เท่ากัน (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	56.67	33.33	10.00	-	-	4.47	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	73.33	26.67	-	-	-	4.73	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	76.67	13.33	-	10.00	-	4.57	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	90.00	10.00	-	-	-	4.90	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	76.67	23.33	-	-	-	4.77	มากที่สุด
เฉลี่ย	74.67	21.33	2.00	2.00	-	4.69	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

ผลการติดตามโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านป่าคา จังหวัดกำแพงเพชร ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 7)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 18 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 16 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านป่าคา จังหวัดกำแพงเพชร ผ่านตัวชี้วัด 30 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 33 ตัวชี้วัด หรือคิดเป็นร้อยละ 90.91

ตารางที่ 7 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	ความสำเร็จ
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	3	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	19	16	84.21
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	33	30	90.91

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

4.1.1 การติดตามครั้งนี้เป็นการติดตามผลการดำเนินโครงการของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีหน่วยงานหลัก ได้แก่ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านป่าคา และหน่วยงานบูรณาการทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งหมดมีการดำเนินโครงการคู่ขนานไปพร้อมกัน ทั้งด้านการส่งเสริมอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิต โดยปรับปรุง/ก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน และการส่งเสริมจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมาอย่างต่อเนื่อง

4.1.2 พื้นที่โครงการฯ เป็นพื้นที่ห่างไกลอยู่ในเขตอุทยานเส้นทางสัญจรทางเดียว ทางลาดชัน และขรุขระ ในฤดูฝนต้องใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อในการเดินทางเท่านั้น ไม่มีไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ทั้งเกษตรกรในพื้นที่เป็นชนเผ่าทำให้ลำบากในการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

4.1.3 ในปีที่ผ่านมาเกษตรกรประสบกับภาวะฝนแล้งในช่วงเพาะปลูก และฝนตกในช่วงเก็บเกี่ยว ส่งผลให้กระทบกับผลผลิต

4.1.4 เกษตรกรมีความต้องการให้จัดอบรมแบบมีการปฏิบัติจริง มีพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ รวมถึงต้องการให้หน่วยงานที่เข้ามาส่งเสริมเข้ามาติดตามโครงการบ่อย ๆ

4.1.5 เกษตรกรในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ หากกิจกรรมที่เข้าไปส่งเสริมไม่ตรงกับความต้องการ หรือความต้องการจะไม่ให้ความร่วมมือ จากการสัมภาษณ์เกษตรกรหัวข้อ การส่งเสริมความรู้ที่เกษตรกรมีความสนใจในเรื่องการบริหารจัดการพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากพื้นที่มีจำกัด การปลูกพืชสมุนไพรเพื่อใช้เป็นยา การส่งเสริมปัจจัยการผลิตด้านต่าง ๆ อาทิ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ อาหารเลี้ยงสัตว์ และอุปกรณ์

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 หน่วยงานภาคีฯ ควรบูรณาการทำงานร่วมกันในการบริหารจัดการ งบประมาณ และช่วงเวลาในการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายงบประมาณ และระยะเวลาที่เหมาะสม

4.2.2 เกษตรกรให้ความเห็นว่าหลังจากเข้ารับการอบรม เมื่อนำไปปฏิบัติจริงในแปลงเกษตรของตนพบปัญหาแล้วไม่รู้ว่าจะไปสอบถามเจ้าหน้าที่ได้ทางใด ควรเพิ่มช่องทางการประสานขอบริการ ข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร โดยมีผู้นำชุมชนเป็นตัวกลาง

4.2.3 แปลงสาธิตด้านต่าง ๆ ในสถานีฯ มีความหลากหลาย และมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมัก สารชีวภัณฑ์ การใช้กับดักแมลงโดยไม่ใช้สารเคมี การปลูกพืชแบบผสมผสาน ควรมีการเน้นย้ำประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชนให้เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาใช้บริการ/เยี่ยมชมโครงการฯ เนื่องจากสถานีตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่ชุมชนและไม่ใช้เส้นทางสัญจรหลัก

โครงการศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรสีเขียว จังหวัดพิจิตร

1 สารสำคัญของโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัย ให้แก่เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่

1.2 เป้าหมาย

พื้นที่ดำเนินการตั้งอยู่ที่บ้านสะพานยาว ม. 11 ต.เนินมะกอก อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร **พื้นที่รวม 91 ไร่**

1.3 งบประมาณ 349,650 บาท

1.4 หน่วยงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรพิจิตร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิจิตร และสถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร

1.5 วัตถุประสงค์การติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขสำหรับการปรับปรุงการดำเนินโครงการ

1.6 วิธีการติดตาม

รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารบริการโครงการฯ และรายงานผลการดำเนินงานจากหน่วยงานสังกัด กษ.

2 ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

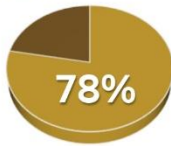
100%

เป้าหมายเกษตรกร **180 ราย** ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร และได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช

• การนำไปใช้ประโยชน์

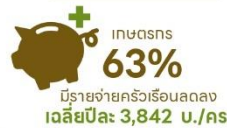
องค์ความรู้

ปัจจัยการผลิต

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

• ด้านเศรษฐกิจ •

• ด้านสังคม •

• ด้านสภาพแวดล้อม •

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด **4.8/5** คะแนน

• ด้านโภชนาการ •

เกษตรกร มีอาหารเพียงพอในการบริโภค **98%** 3 มื้อหลัก

3 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- จังหวัดพิจิตรได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมบ่อยครั้ง ควรพิจารณาการสนับสนุนปัจจัยการผลิตพันธุ์พืชที่มีอายุสั้น เช่น พืชผักสวนครัว
- หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการยังขาดการประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกรรับทราบล่วงหน้า
- เกษตรกรบางส่วนยังไม่มีความพร้อมที่จะการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ทำให้ไม่เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ และไม่มีการต่อยอด ดังนั้น ควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจ และพร้อมดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นางสาวจิราพร ปานพรม
ศูนย์วิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12
E-mail : zone12@oae.go.th

**สรุปผลการติดตามโครงการศูนย์ช่วยพัฒนาการเกษตรสิรินธร (โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิช่วยพัฒนา)
จังหวัดพิจิตร**

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2550 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานมูลนิธิช่วยพัฒนา ทรงพระกรุณาพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ของมูลนิธิช่วยพัฒนา เพื่อให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัย รวมถึงให้พัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรเป็นศูนย์ต้นแบบ ศูนย์กลางเครือข่ายกระบวนการเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีกระบวนการผลิตทางการเกษตรสำหรับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัย ให้แก่เกษตรกร และประชาชนในพื้นที่

1.3 เป้าหมายของโครงการ พื้นที่ดำเนินการศูนย์ช่วยพัฒนาการเกษตรสิรินธร ตั้งอยู่ที่บ้านสะพานยาว หมู่ที่ 11 ตำบลเนินมะกอก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร มีพื้นที่ทั้งหมด 91 ไร่ 2 งาน 44 ตารางวา ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการเป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อให้ผู้ที่สนใจทั้งในพื้นที่บริเวณรอบศูนย์ฯ และพื้นที่ใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษาดูงาน 11 จุดเรียนรู้ ได้แก่ (1) จุดเรียนรู้การปลูกพืชผัก (2) จุดเรียนรู้การเพาะเห็ด (3) จุดเรียนรู้แปลงปลูกพืชสมุนไพร (4) จุดเรียนรู้การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก (5) จุดเรียนรู้การเลี้ยงกบ (6) จุดเรียนรู้สวนผักสมุนไพรที่บ้าน (7) จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ (8) จุดเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (9) จุดเรียนรู้การเพาะพันธุ์ปลานิล (10) จุดเรียนรู้การเลี้ยงโคนม และ (11) จุดเรียนรู้พันธุ์ไม้ผล

1.4 งบประมาณ จำนวน 341,250 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ หน่วยงานบูรณาการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร (กรมส่งเสริมการเกษตร) ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรพิจิตร (กรมวิชาการเกษตร) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิจิตร (กรมปศุสัตว์) และสถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร (กรมพัฒนาที่ดิน)

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรสิรินธร ตำบลเนินมะกอก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร และอำเภอใกล้เคียง

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปีเพาะปลูก 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สัมภาษณ์ด้วยตัวอย่าง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ จากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ตกเป็นตัวอย่างหน่วยงานละ 1 ราย รวม 4 ราย และเกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ปี 2566 จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ หรือเข้ารับบริการจากโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 45 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ทั้งนี้การติดตามโครงการฯ ครั้งนี้จะใช้การแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับระดับมากที่สุด 4 เท่ากับระดับมาก 3 เท่ากับระดับปานกลาง 2 เท่ากับระดับน้อย และ 1 เท่ากับระดับน้อยที่สุด โดยการกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

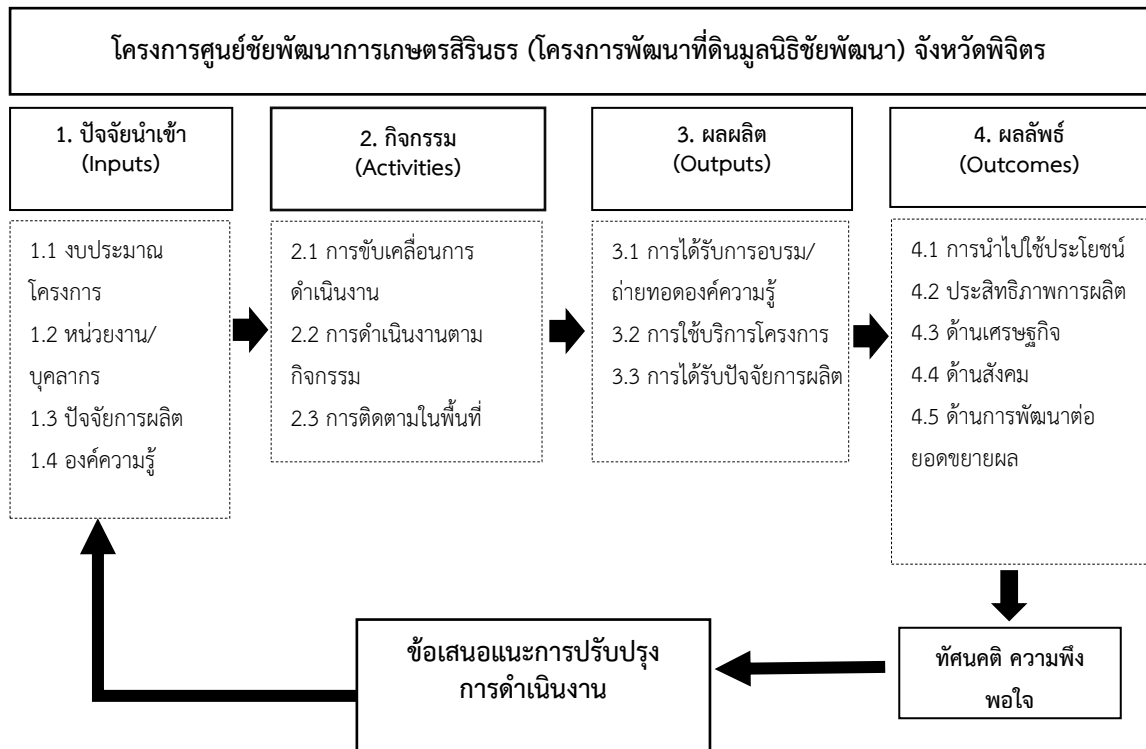
$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมาก}-\text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

โดยนำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนการแปลผล ดังนี้

- 1.00 - 1.80 เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 1.81 - 2.60 เห็นด้วยน้อย
- 2.61 - 3.40 เห็นด้วยปานกลาง
- 3.41 - 4.20 เห็นด้วยมาก
- 4.21 - 5.00 เห็นด้วยมากที่สุด

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

(ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.3.4 ประเด็นตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ/คณะทำงาน โครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ปริมาณปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน - ประเภทปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.4 องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตร องค์ความรู้ที่ถ่ายทอด	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การดำเนินงานตาม กิจกรรมของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่ กำหนด (อบรม และสนับสนุนปัจจัยการผลิต)	ร้อยละ 90
2.2 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการอบรม ด้านต่าง ๆ - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร ต่อความรู้ที่ได้รับ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
3.2 การใช้บริการโครงการ	- จำนวนของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการ โครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัย การผลิต - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ด้านต่างๆ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิต ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
4.2 ด้านประสิทธิภาพการ ผลิต	- ผลผลิตต่อหน่วย (พืชรายได้หลัก)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายใน ครัวเรือน - รายจ่ายในครัวเรือน - ร้อยละของเกษตรกรที่เพิ่มรายได้ทาง การเกษตร - รายได้ทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ลดลงร้อยละ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
4.4 ด้านสังคม	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
	- ค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตร	ลดลงร้อยละ 5
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.5 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ	- ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีอาหารบริโภค 3 มื้อหลัก	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่บริโภคอาหารครบ 5 หมู่	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.6 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่นๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป
โครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการศูนย์ช่วยพัฒนาการเกษตรสิรินธร (โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดพิจิตร (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ เบิกจ่ายงบประมาณรวม 341,250 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร เบิกจ่าย 70,000 บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรพิจิตร เบิกจ่าย 111,600 บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิจิตร เบิกจ่าย 7,400 บาท และสถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร เบิกจ่าย 152,250 บาท

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร มีคณะทำงานโครงการศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรสิรินธร จังหวัด พิจิตร 1 คณะ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 คณะกรรมการ

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต หน่วยงานดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร สนับสนุนก้อนเพาะเห็ดภูฐาน 3,000 ก้อน ปุ๋ยคอก 200 กระสอบ และเมล็ดพันธุ์ฝัก 152 ถุง ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรพิจิตร สนับสนุนปุ๋ยคอก 200 กระสอบ ปุ๋ยเคมี 12 กระสอบ เมล็ดพันธุ์ฝัก 10 กิโลกรัม ไม้ผลพันธุ์ดี 300 ต้น และสารเคมีกำจัดโรคและแมลง 15 ลิตร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิจิตร สนับสนุนเวชภัณฑ์ยาสัตว์ 1 ชุด และสถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร สนับสนุนปัจจัยการผลิตน้ำหมักชีวภาพ 1,250 ลิตร และปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก พด. 40 ต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต สนับสนุนเกษตรกรด้านพืช ด้านการพัฒนาที่ดิน และด้านปศุสัตว์ ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์ความรู้ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสาธิตเทคโนโลยีไม้ผลพันธุ์ดีและการขยายพันธุ์ สาธิตการเก็บเมล็ดพันธุ์พืชผัก การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 3 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด โดย

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร ถ่ายทอดการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่เกษตรกรอำเภอวาริชภูมิ อำเภอเมืองพิจิตร อำเภอดงเจริญ อำเภอโพทะเล และอำเภอตะพานหิน 150 ราย สนับสนุนปุ๋ยคอก และเมล็ดพันธุ์แปลงเรียนรู้พื้นที่ 5 ไร่ สนับสนุนวัสดุก้อนเพาะเห็ด

2) ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรพิจิตร จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการรวบรวมไม้ผลพันธุ์ดี ชนิดหายากในพื้นที่โครงการฯ แปลงต้นแบบการปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน ยกร่อง 5 แปลง สนับสนุนไม้ผลพันธุ์ดีและเมล็ดพันธุ์พืชผักแก่เกษตรกร 30 ราย

3) กรมปศุสัตว์ สนับสนุนเวชภัณฑ์ยาสัตว์ 1 ชุด สำหรับโคนม 5 ตัว ณ จุดเรียนรู้การเลี้ยงโคนมภายในโครงการฯ

4) สถานีพัฒนาที่ดินพิจิตร สาธิตการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตปุ๋ยหมัก พด. สำหรับใช้ในโครงการฯ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตน้ำหมักชีวภาพ สำหรับใช้ในโครงการฯ และเกษตรกรรอบโครงการฯ 100 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3.2.2 การติดตามในพื้นที่ คณะทำงานโครงการฯ มีการติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ในพื้นที่ 4 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ 180 ราย ครบตาม เป้าหมาย โดยได้รับการถ่ายทอดการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การเกษตรอินทรีย์ การปลูกพืช ไร่นาสวนผสม การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการกำจัดโรคแมลง ศัตรูพืชโดยชีววิธี 150 ราย และสาธิตเทคโนโลยีไม้ผลพันธุ์ดีและการขยายพันธุ์ และสาธิตการเก็บเมล็ด พันธุ์พืชผัก 30 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 180 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อ หลักสูตรที่อบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 55.84 ที่ค่าคะแนน 4.44 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 37.67 มีความรู้ความเข้าใจมาก และร้อยละ 6.49 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 1)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 ระดับความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	57.14	40.00	2.86	-	-	4.54	มากที่สุด
2. เทคโนโลยีไม้ผลพันธุ์ดีและการขยายพันธุ์	71.43	28.57	-	-	-	4.71	มากที่สุด
3. การเก็บเมล็ดพันธุ์พืชผัก	38.10	42.86	19.04	-	-	4.00	มาก
เฉลี่ย	55.84	37.66	6.49	-	-	4.44	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ เกษตรกรได้รับการบริการจากโครงการ และจากหน่วยงานต่าง ๆ ในปี 2566 จำนวน 332 ราย เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด โดยเกษตรกรมาใช้ บริการ ศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้/แปลงสาธิต 22 ราย และได้รับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการฯ 100 ราย (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 210 รายต่อปี

ตารางที่ 2 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ ปี 2566

รายการ	การใช้บริการ (ราย)		
	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. ฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มเติมองค์ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ	180	180	100.00
2. ศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้/แปลงสาธิต	-	22	-
3. รับแจกปัจจัยการผลิตจากโครงการฯ	30	130	433.33
รวม	210	332	158.10

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิต 130 ราย เกินเป้าหมาย โดยได้รับการสนับสนุนมะนาว ส้มโอ มะกรูด ฝรั่ง เมล็ดพริก เมล็ดถั่วฝักยาว เมล็ดกระเจียบ และน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 30 ราย

ตารางที่ 3 การได้รับปัจจัยการผลิต ปี 2566

รายการ	การได้รับปัจจัย (ราย)		
	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. ไม้ผลพันธุ์ดีและเมล็ดพันธุ์ผัก	30	30	100.00
2. น้ำหมักชีวภาพ	-	100	-
รวม	30	130	433.33

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 73.44 ที่ค่าคะแนน 4.72 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 25.00 พึงพอใจมาก และร้อยละ 1.56 พึงพอใจปานกลาง เนื่องจากปริมาณอาหารปลาที่ได้รับไม่เหมาะสมกับจำนวนปลาที่ได้รับทำให้ปลาโตไม่ได้ขนาด ยังไม่มีความชำนาญในการเลี้ยง (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ไม้ผลพันธุ์ดีและเมล็ดพันธุ์ผัก	66.67	33.33	-	-	-	4.67	มากที่สุด
2. น้ำหมักชีวภาพ	66.66	16.67	16.67	-	-	4.50	มากที่สุด
ภาพรวม	73.44	25.00	1.56	-	-	4.72	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 95.45 มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การเก็บเมล็ดพันธุ์พืชผัก การปลูกพืชผักสวนครัว การทำการเกษตรผสมผสาน เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 4.55 ที่ยังไม่มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากอายุมาก ไม่มีเวลา เป็นต้น (ตารางที่ 5)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70.00

ตารางที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. หลักสูตรการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-	100.00
2. หลักสูตรเทคโนโลยีไม่ผลพันธุ์ดีและการขยายพันธุ์	85.71	14.29	100.00
3. หลักสูตรการเก็บเมล็ดพันธุ์พืชผัก	100.00	-	100.00
ภาพรวม	95.45	4.55	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรร้อยละ 77.78 มีการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ อีกร้อยละ 22.22 ยังไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70.00

ตารางที่ 6 การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร ปี 2566

รายการ	การนำไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)		
	นำไปใช้	ไม่นำไปใช้	รวม
1. ไม่ผลพันธุ์ดีและเมล็ดพันธุ์ผัก	76.19	23.81	100.00
2. น้ำหมักชีวภาพ	80.00	20.00	100.00
ภาพรวม	77.78	22.22	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต (พืชรายได้หลัก : สีน้าข้าว) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 57.78 มีผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น โดยก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ย 605 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังเข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเฉลี่ย 626 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้น 21 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.47 จากความรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชโดยชีววิธี ทำให้เกษตรกรมีการดูแลรักษาที่ถูกต้องมากขึ้น อีกร้อยละ 42.22 ผลผลิตยังไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากในบางพื้นที่ยังมีปัญหาด้านสถานการณ์น้ำ และสภาพอากาศที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิต

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

3.4.3 ด้านเศรษฐกิจ

1) รายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตมาบริโภค เกษตรกรร้อยละ 71.11 สามารถรายจ่ายในครัวเรือนได้ จากข้าว และพืชผักสวนครัว อีกร้อยละ 28.89 ยังไม่สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยน

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 70.00

เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย 3,841.94 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 37.19 (ปี 2565 มีรายจ่าย 10,330.05 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 มีรายจ่าย 6,488.11 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากข้าวที่ปลูกไว้บริโภคเฉลี่ย 2,596.72 บาทต่อครัวเรือนต่อปี จากพืชผักเฉลี่ย 1,245.22 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5.00

ตารางที่ 7 รายจ่ายในครัวเรือนจากการบริโภคผลผลิตในครัวเรือนเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ข้าว	7,788.45	5,191.73	2,596.72	33.34
2. พืชผักสวนครัว	2,541.60	1,296.38	1,245.22	48.99
รวม	10,330.05	6,488.11	3,841.94	37.19

ที่มา : จากการสำรวจ

2) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 35.55 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตข้าวและพืชผักสวนครัว ส่วนอีกร้อยละ 64.45 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตมีปริมาณไม่มาก และเน้นบริโภคครัวเรือน

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 70.00

เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,411.40 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.47 (ปี 2565 มีรายได้ 45,642.52 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 มีรายได้ 49,053.92 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) โดยมีรายได้จากการจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,130.31 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีรายได้จากการจำหน่ายพืชผักสวนครัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 281.09 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นมาจากปริมาณผลผลิตต่อไร่ของข้าวที่เพิ่มขึ้นและราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้มีการปรับตัวสูงขึ้นตามราคาตลาด (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

ตารางที่ 8 รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ข้าว	44,816.77	47,947.08	3,130.31	6.98
2. พืชผักสวนครัว	825.75	1,106.84	281.09	34.04
รวม	45,642.52	49,053.92	3,411.40	7.47

ที่มา : จากการสำรวจ

3) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 44.44 สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ จากค่าพันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์ผัก น้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น อีกร้อยละ 55.56 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากยังมีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิต

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 70.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้เฉลี่ย 1,152.34 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือลดลงร้อยละ 23.40 (ปี 2565 มีค่าใช้จ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 4,925.27 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 มีรายจ่ายทางการเกษตรเฉลี่ย 3,772.93 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) โดยมาจากลดค่าปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 556.50 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชเฉลี่ย 340.28 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และค่าพันธุ์พืชเฉลี่ย 255.56 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

ตารางที่ 9 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรเปรียบเทียบปี 2565 และปี 2566

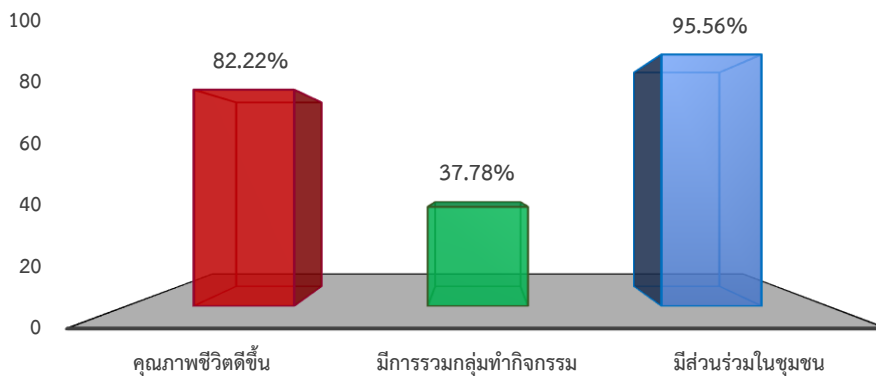
หน่วย : บาท/ครัวเรือน/ปี

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่มขึ้น/- ลดลง)	ร้อยละ
1. ค่าปุ๋ยเคมี	2,925.75	2,369.25	-556.50	-19.02
2. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช	1,362.92	1,022.64	-340.28	-24.97
3. ค่าพันธุ์พืช	636.60	381.04	-255.56	-40.14
รวม	4,925.27	3,772.93	-1,152.34	-23.40

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4.4 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 82.22 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากรายจ่ายในครัวเรือนลดลง มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น ร้อยละ 37.78 มีการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว และจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น ร้อยละ 95.56 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการร่วมกันดูแลพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้าน ปลูกป่าในชุมชน เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การรวมกลุ่ม ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.5 ด้านโภชนาการ/สุขภาพ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 97.78 มีอาหารเพียงพอในการบริโภค 3 มื้อหลัก จากผลผลิตข้าว พืชผักสวนครัว และไข่ไก่ เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 2.22 มีอาหารไม่เพียงพอต่อการบริโภค 3 มื้อ เนื่องจากมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการซื้ออาหารบางมื้อ สำหรับการบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ เกษตรกรร้อยละ 95.56 มีอาหารบริโภคครบ 5 หมู่ อีกร้อยละ 4.44 บริโภคอาหารไม่ครบ 5 หมู่ เนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเนื้อสัตว์ และไข่ไก่ ที่ราคาสูง (ตารางที่ 10)

สรุปผล การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00
 การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 10 การบริโภคอาหารของครัวเรือนเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. การบริโภคอาหาร 3 มื้อหลัก	
1.1 ครบ 3 มื้อ	97.78
1.2 ไม่ครบ 3 มื้อ	2.22
2. การบริโภคอาหารครบ 5 หมู่	
2.1 ครบ 5 หมู่	95.56
2.2 ไม่ครบ 5 หมู่	4.44

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4.6 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้ไปใช้ต่อเนื่อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 90.37 มีการนำความรู้ไปใช้ต่อเนื่อง โดยทุกรายนำไปใช้ในเรื่องเก็บเมล็ดพันธุ์พืชผัก ร้อยละ 95.56 ใช้เรื่องเทคโนโลยีไม้ผลพันธุ์ดี และการขยายพันธุ์ และร้อยละ 75.56 ใช้เรื่องเกษตรอินทรีย์ การปลูกพืชไร่นาสวนผสม การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชโดยชีววิธี (ตารางที่ 11)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 11 การนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อเนื่อง

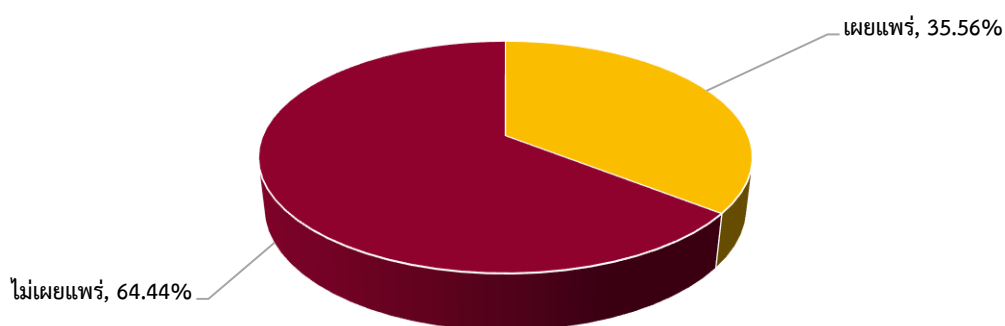
รายการ	การนำไปใช้ต่อเนื่อง		
	นำไปใช้ต่อ	ไม่นำไปใช้	รวม
1. การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	91.11	8.89	100.00
2. เทคโนโลยีไม้ผลพันธุ์ดีและการขยายพันธุ์	95.56	4.44	100.00
3. การเก็บเมล็ดพันธุ์พืชผัก	100.00	-	100.00
ภาพรวม	95.56	4.44	100.00

หมายเหตุ : ใช้มากกว่า 1 ด้าน

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น พบว่า ร้อยละ 35.56 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อ ในการทำปุ๋ยอินทรีย์/น้ำหมักชีวภาพ การขยายพันธุ์พืช เป็นต้น อีกร้อยละ 64.44 ยังไม่มีการนำไปเผยแพร่ต่อ เนื่องจากไม่มีเวลา มีภาระงานในแปลงมาก มีอายุมาก เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้จากการฝึกอบรม

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.00 ที่ค่าคะแนน 4.17 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.33 พึงพอใจมากที่สุด และร้อยละ 16.67 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในระดับมากที่สุดร้อยละ 77.78 ที่ค่าคะแนน 4.77 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 21.33 พึงพอใจมาก และร้อยละ 0.89 พึงพอใจปานกลาง (ตารางที่ 12)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	71.11	26.67	2.22	-	-	4.69	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	86.67	13.33	-	-	-	4.87	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	66.67	31.11	2.22	-	-	4.64	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	84.44	15.56	-	-	-	4.84	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
เฉลี่ย	77.78	21.33	0.89	-	-	4.77	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรสิรินธร (โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดพิจิตร ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 13)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 16 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 11 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรสิรินธร (โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา) จังหวัดพิจิตร ผ่านตัวชี้วัด 25 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 30 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 83.33

ตารางที่ 13 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	2	2	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	16	11	68.75
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	30	25	83.33

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 พื้นที่จังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่มมักเกิดปัญหาน้ำท่วมบ่อยครั้งในฤดูฝน สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร (กรมส่งเสริมการเกษตร) จึงมีการปรับเปลี่ยนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากพันธุ์ไม้ผลเป็นเมล็ดพันธุ์พืชอายุสั้นทดแทน เช่น พริก และมะเขือ เป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

4.2 โครงการฯ มีจุดเรียนรู้/แปลงสาธิตที่มีประสิทธิภาพ มีความหลากหลายทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง จึงควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย เพื่อให้เกษตรกรตลอดจนผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร

4.3 เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตรแบบต่างคนต่างผลิต มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตรน้อย ดังนั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมส่งเสริมการเกษตรควรมีการบูรณาการร่วมกันในการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดการรวมกลุ่ม กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาของสถาบันเกษตรกรและชุมชน มากขึ้น รวมถึงควรมีการส่งเสริมและติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

4.4 เกษตรกรบางส่วนไม่มีความพร้อมในการประกอบกิจกรรมตามที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ทำให้ปัจจัยการผลิตที่ได้รับไม่ได้ถูกใช้ประโยชน์ทั้งหมด หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตจึงควรพิจารณาสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่มีความสนใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรมีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชัดเจน อีกทั้งควรคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรนำปัจจัยที่ได้รับสนับสนุนไปใช้ประโยชน์และนำต่อยอดได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ

โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดอุทัยธานี

1 สำคัญของโครงการ

1.1 วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อช่วยให้เกษตรกรที่ยากจนทั่วประเทศได้มี โค-กระบือไว้ใช้แรงงาน ตลอดจนเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

1.2 เป้าหมาย

พื้นที่ทั้ง 8 อำเภอของ จ.อุทัยธานี

1.3 งบประมาณ 34,300 บาท

1.4 หน่วยงาน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี

1.5 วัตถุประสงค์การติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขสำหรับการปรับปรุงการดำเนินโครงการ

1.6 วิธีการติดตาม

รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เข้ารับบริการโครงการฯ และรายงานผลการดำเนินงานจากหน่วยงานสังกัด กษ.

2 ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

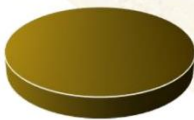

เกษตรกร 183 ราย ได้รับแม่พันธุ์โค-กระบือ ภายใต้สัญญาเช่าเพื่อการผลิต **รวม 336 ตัว**

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ก่อนรับมอบโค-กระบือ และได้รับการสนับสนุนแร่ธาตุและเวชภัณฑ์

การนำไปใช้ประโยชน์

100% องค์กรความรู้

100% ปัจจัยการผลิต

2.2 ผลลัพธ์ (เบื้องต้น)

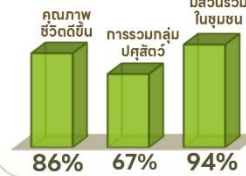
• ด้านเศรษฐกิจ •

เกษตรกร **100%** ลดต้นทุนการซื้อแม่พันธุ์โค-กระบือ

เกษตรกร **42%** มีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายลูกโค-กระบือ (ตัวที่ 2 เป็นต้นไป)

เฉลี่ยตัวละ **13,455 บาท**

• ด้านสังคม •

• ด้านสภาพแวดล้อม •

เกษตรกร **100%** นำมูลโค-กระบือมาใช้ประโยชน์ เช่น ผลิตปุ๋ยคอก และขาย

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด **4.5/5** คะแนน

ความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิต

ด้านปริมาณ	ด้านคุณภาพ
3.4/5 คะแนน	4.5/5 คะแนน

3 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- การสนับสนุนโค-กระบือให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รายละเอียด 1 ตัว เป็นจำนวนที่น้อยเกินไปและไม่คุ้มค่ากับเวลาในการเลี้ยง เนื่องจากเกษตรกรต้องคืนลูกตัวที่ 1 ให้แก่โครงการ ดังนั้น ควรพิจารณาเพิ่มการสนับสนุนโค-กระบือ
- หน่วยงานสังกัด กษ. ยังไม่มีการบูรณาการร่วมกันในโครงการฯ มีเพียง ปศ. หน่วยงานเดียว ดังนั้นควรเพิ่มการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน กษ. เพื่อสนับสนุนเกษตรกรในโครงการอย่างครบวงจรมากขึ้น

www.eva.oae.go.th

ชื่อผู้ติดตาม นางสาวพลอยนภัส พิมพ์ทรัพย์
ส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 12
E-mail : zone12@oae.go.th

สรุปผลการติดตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดอุทัยธานี

1.สาระสำคัญของโครงการ

1.1 ที่มา โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ เป็นโครงการตามพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทาน ให้กรมปศุสัตว์ดำเนินการ เนื่องจากในการเสด็จพระราชดำเนินออกตรวจเยี่ยมราษฎรเมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2522 ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ทรงทราบว่า มีราษฎรจำนวนมากต้องเช่าโค-กระบือไว้ใช้แรงงาน ในราคาแพงมาก และ บางครั้งเมื่อจำหน่ายผลผลิต ทางการเกษตรแล้วก็แทบไม่เหลืออะไรเลย เพราะเงินที่ได้ต้องจ่ายเป็นค่าเช่าโค-กระบือเกือบหมด จึงทรงมี พระราชดำริ ให้กรมปศุสัตว์จัดตั้งธนาคารโค-กระบือขึ้นในปี พ.ศ. 2522 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรได้มี โอกาส มีโค-กระบือไว้ใช้แรงงานเป็นของตนเอง โดยการเช่าหรือเช่าซื้อหรือวิธีการอื่นใด ในราคาที่ถูก จากส่วนราชการ องค์กร หรือเอกชน ฯลฯ กรมปศุสัตว์จึงได้นำกระบือของกรมปศุสัตว์ 280 ตัว ไปให้ การช่วยเหลือ เกษตรกรผู้ยากจนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ในท้องที่ อำเภอสระแก้ว และอำเภอวัฒนานคร (ในขณะนั้น) เป็นครั้งแรก โครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นโครงการตามพระราชดำริที่ช่วย แก้ไขปัญหาความยากจนของ เกษตรกรที่ตรงจุด ไม่เป็นการสร้างภาระหนี้สินให้เกษตรกร สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยแก้ไขปัญหาการละทิ้งถิ่นฐานของเกษตรกร การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และยังช่วยรักษาสภาพ ฝนแผ่นดินให้ทวีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อช่วยให้เกษตรกรที่ยากจนทั่วประเทศได้มีโค-กระบือไว้ใช้แรงงาน
- 1.2.2 เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

1.3 เป้าหมายของโครงการ

- 1.3.1 เกษตรกรมีโค-กระบือไว้ใช้แรงงาน และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
- 1.3.2 สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การกำกับดูแลกันเองในชุมชนนั้น ๆ เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน
- 1.3.3 สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 งบประมาณ จำนวน 34,300 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ จำนวน 1 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

2.1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานโครงการ

2.1.2 เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค สำหรับปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ

2.2 ขอบเขตการติดตาม

2.2.1 ด้านพื้นที่ พื้นที่ทั้ง 8 อำเภอของจังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ อำเภอเมืองอุทัยธานี หอนงาหย่าง หอนงาง ทัพทัน สว่างอารมณ์ ลานสัก บ้านไร่ และห้วยคต

2.2.2 ด้านประชากร ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เข้ารับบริการ/เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2.3 ด้านระยะเวลาข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และข้อมูลผลผลิต ผลลัพธ์ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปี 2566/67

2.3 วิธีการติดตาม

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย

1.1) เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานีที่รับผิดชอบโครงการฯ 1 ราย

1.2) เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่รับผิดชอบโครงการฯ 8 ราย

1.3) เกษตรกรจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 40 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ของแต่ละหน่วยงาน และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) จากการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

2) การวัดร้อยละความสำเร็จของโครงการ วัดรายตัวชี้วัดของโครงการ เทียบกับเกณฑ์การติดตาม ผ่านหรือไม่ผ่าน เกณฑ์การติดตามที่กำหนดไว้ และนับจำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเทียบกับจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมดคิดเป็นค่าร้อยละความสำเร็จของโครงการ

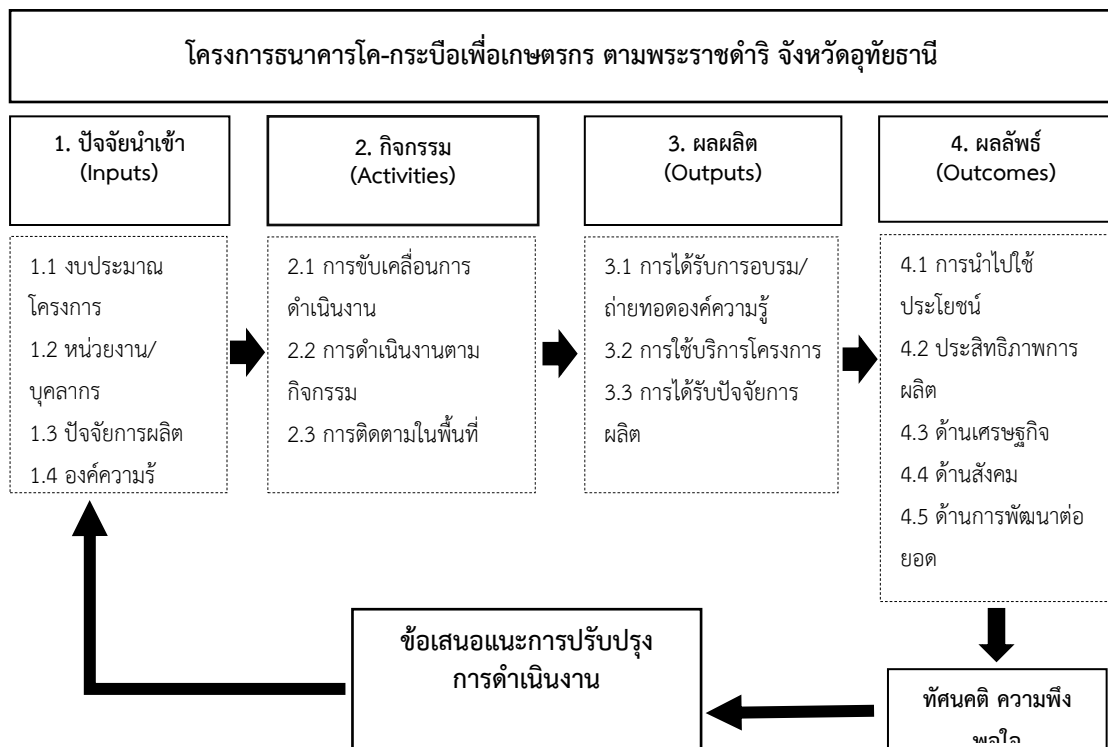
3) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกลเป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ ทั้งนี้การติดตามโครงการฯ ครั้งนี้จะใช้การแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 เท่ากับระดับมากที่สุด 4 เท่ากับระดับมาก 3 เท่ากับระดับปานกลาง 2 เท่ากับระดับน้อย และ 1 เท่ากับระดับน้อยที่สุด โดยการกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมาก}-\text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

โดยนำค่าช่วงคะแนนดังกล่าวไปกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนการแปลผล ดังนี้

1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2.3.3 กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.3.4 ประเด็นตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- การจัดสรรบุคลากรของหน่วยงาน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.3 ปัจจัยการผลิต	- ปริมาณปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน - ประเภทปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.4 องค์ความรู้	- จำนวนหลักสูตร องค์ความรู้ที่ถ่ายทอด	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งของการขับเคลื่อนการดำเนินงาน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม ของหน่วยงาน	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่ กำหนด (การอบรม และการสนับสนุนปัจจัยการผลิต)	ร้อยละ 100
2.3 การติดตามในพื้นที่	- จำนวนครั้งของการติดตามงานในพื้นที่	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การอบรม	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการอบรมด้าน ต่างๆ - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อ ความรู้ที่ได้รับ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
3.2 การใช้บริการโครงการ	- จำนวนของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการ โครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
3.3 การได้รับปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัย การผลิต - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อปัจจัย การผลิตที่ได้รับการสนับสนุน	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ระดับมากขึ้นไป
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ด้านต่างๆ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไป ใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
4.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต	- ผลผลิตต่อหน่วย (พืชรายได้หลัก)	เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่เพิ่มรายได้ทาง การเกษตร - รายได้ทางการเกษตร - ร้อยละของเกษตรกรที่ลดค่าใช้จ่ายการผลิต ทางการเกษตร - ค่าใช้จ่ายการผลิตทางการเกษตร	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ลดลงร้อยละ 5

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
4.4 ด้านสังคม	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร - ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.5 ด้านสภาพแวดล้อม	- ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากมูลโค-กระบือ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.6 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่นๆ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินโครงการ - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการ	ระดับมากขึ้นไป ระดับมากขึ้นไป

3. ผลการติดตาม

ผลการดำเนินงานโครงการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ 2566 (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

3.1.1 งบประมาณ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี เบิกจ่ายงบประมาณ 34,300 บาท ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

3.1.2 หน่วยงาน/บุคลากร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอทั้ง 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอหนองขาหย่าง อำเภอหนองฉาง อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอลานสัก อำเภอบ้านไร่ และอำเภอห้วยคต โดยมีการจัดสรรหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในโครงการฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด โดยเกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

3.1.3 ปัจจัยการผลิต

1) ปริมาณปัจจัยการผลิต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี สนับสนุนกระบือ 282 ตัว โค 54 ตัว รวม 336 ตัว และแร่ธาตุและเวชภัณฑ์ 90 ชุด ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครอบคลุมเป้าหมายของหน่วยงาน

2) ประเภทปัจจัยการผลิต ที่สนับสนุนเกษตรกรครอบคลุมเป้าหมายด้านปศุสัตว์

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ประเภทปัจจัยการผลิต

3.1.4 องค์กรความรู้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี อบรมถ่ายทอดความรู้ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยอบรมเรื่องการเลี้ยงโค-กระบือ การจัดการอาหาร การทำแปลงพืชอาหารสัตว์ โรคและการควบคุมรักษา และชี้แจงโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 หลักสูตร

3.2 กิจกรรม (Activities)

3.2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี ดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการในพื้นที่เพื่อขยายการดำเนินโครงการ และชี้แจงรายละเอียด ระเบียบและหลักเกณฑ์ของโครงการให้เกษตรกรรายใหม่ทราบ พร้อมทั้งตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการ และติดตามโครงการ 12 ครั้ง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 12 ครั้ง

3.2.2 การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด ดังนี้

1) จัดหาโค-กระบือให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และขยายไปยังกลุ่มเกษตรกรรายใหม่เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ 183 ราย

2) ให้บริการด้านสุขภาพสัตว์แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ครอบคลุมการตรวจสุขภาพ การฉีดวัคซีน การรักษาโรค เป็นต้น เพื่อให้โคและกระบือมีสุขภาพดี

3) ให้บริการผสมเทียมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตปศุสัตว์ ให้คำแนะนำด้านวิธีการผสมเทียมที่มีประสิทธิภาพ และติดตามผลการผสมเทียม

4) จัดหาอาหารเสริมที่มีแร่ธาตุและเวชภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโต และสุขภาพของโคและกระบือ 90 ชุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100 ตามแผนที่กำหนด

3.2.3 การติดตามในพื้นที่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการในพื้นที่ เพื่อประเมินผลลัพธ์และประสิทธิภาพของการดำเนินงาน และทำการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาที่พบ โดยติดตามและประเมินผล 4 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 4 ครั้ง

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

3.3.1 การอบรมถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรได้รับการอบรม 183 ราย ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับอบรมการเลี้ยงดูโค-กระบือ ระเบียบปฏิบัติของโครงการฯ การสร้างคอกพักสัตว์ ที่ให้น้ำ ที่ให้อาหาร ที่เก็บมูลสัตว์ การจัดทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ การสำรองอาหารสัตว์ให้เพียงพอ และการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ ในการบริหารจัดการโครงการฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 183 ราย

3.3.2 ระดับความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรที่อบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 82.01 ที่ค่าคะแนน 4.73 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 14.81 มีความรู้ความเข้าใจมาก และร้อยละ 3.17 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (ตารางที่ 2)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ปี 2566

รายการ	ระดับความเข้าใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การเลี้ยงดูโค-กระบือ และ ระเบียบปฏิบัติของโครงการฯ	82.50	15.00	2.50	-	-	4.80	มากที่สุด
2. การสร้างคอกพักสัตว์ ที่ให้น้ำ อาหาร และที่เก็บมูลสัตว์	85.00	12.50	2.50	-	-	4.83	มากที่สุด
3. การจัดทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ และสำรองอาหารสัตว์ให้เพียงพอ	80.00	15.00	5.00	-	-	4.75	มากที่สุด
4. การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ ในการบริหารจัดการโครงการฯ	62.50	27.50	10.00	-	-	4.53	มากที่สุด
เฉลี่ย	82.01	14.81	3.17	-	-	4.73	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.3 การใช้บริการของเกษตรกรจากโครงการ ในปี 2566 เกษตรกร 183 ราย ได้รับการบริการด้านสุขภาพสัตว์ และการบริการผสมเทียม ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม จำนวน 183 รายต่อปี

3.3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกร 183 ราย ได้รับปัจจัยการผลิต ครบตามเป้าหมาย โดยได้รับโค 54 ตัว และกระบือ 282 ตัว ได้รับอาหารเสริมแร่ธาตุและเวชภัณฑ์ 90 ชุด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ครบตามเป้าหมายของหน่วยงาน

3.3.5 ระดับความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 55.00 ที่ค่าคะแนน 4.23 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 27.50 พึงพอใจมาก และร้อยละ 6.67 พึงพอใจปานกลางและน้อยในสัดส่วนที่เท่ากัน และร้อยละ 4.16 พึงพอใจน้อยที่สุด โดยเกษตรกรบางส่วนมีความเห็นว่าการสนับสนุนโค-กระบือให้แก่เกษตรกรทั่วไปที่เข้าร่วมโครงการ ครัวเรือนละ 1 ตัว (หากเป็นเกษตรกรดีเด่น หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร (ศพก.) ได้รับครัวเรือนละ 5 ตัว) เป็นจำนวนที่น้อยเกินไปและไม่คุ้มค่ากับเวลาในการเลี้ยงดู เนื่องจากโค-กระบือมีอายุในการตั้งครรรภ์ประมาณ 10 เดือน ซึ่งเกษตรกรต้องคืนลูกตัวที่ 1 ให้แก่โครงการเมื่ออายุครบ 18 เดือน โดยเกษตรกรจะมีรายได้จากลูกโค-กระบือตัวที่ 2 เป็นต้นไป (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุน ปี 2566

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. โค-กระบือ	66.16	20.92	6.46	4.92	1.54	4.06	มาก
- ด้านปริมาณ	40.00	17.50	12.50	17.50	12.50	3.55	มาก
- ด้านคุณภาพ	67.50	25.00	5.00	2.50	-	4.58	มากที่สุด
2. อาหารเสริมแร่ธาตุและเวชภัณฑ์	57.50	40.00	2.50	-	-	4.55	มากที่สุด
ภาพรวม	55.00	27.50	6.67	6.67	4.16	4.23	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

3.4.1 การนำไปใช้ประโยชน์

1) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรทุกราย มีการนำความรู้ไปใช้ ในเรื่องการเลี้ยงโค-กระบือ การสร้างคอกพักสัตว์ ที่ให้น้ำ ที่ให้อาหาร ที่เก็บมูลสัตว์ การจัดทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์และการสำรองอาหารสัตว์ให้เพียงพอ และการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ทุกราย มีการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00

3.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) ด้านรายได้ทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 42.50 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่าย ลูกโค-กระบือที่เกิดจากแม่พันธุ์ที่ได้รับสนับสนุนจากโครงการฯ ตัวที่ 2 เป็นต้นไป ส่วนอีกร้อยละ 57.50 ยังไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากยังไม่ได้ลูกโค-กระบือตัวที่ 2

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.00

เกษตรกรมีรายได้ด้านปศุสัตว์เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 13,454.55 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.00 (ปี 2565 มีรายได้ 44,851.52 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ปี 2566 มีรายได้ 58,306.06 บาทต่อครัวเรือนต่อปี) จากการจำหน่ายผลผลิตลูกโค-กระบือ โดยในปี 2566 ลูกโคที่เกษตรกร ขายได้ มีราคาเฉลี่ยตัวละ 12,816.32 บาท และลูกกระบือมีราคาเฉลี่ยตัวละ 14,092.77 บาท อย่างไรก็ตาม ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเกิดวิกฤตราคาเนื้อโค-กระบือตกต่ำ จากปัญหาการตลาดภายในประเทศ รวมถึงปัญหาการลักลอบนำเข้าวัวและผลิตภัณฑ์เนื้อวัวจากต่างประเทศ ส่งผลให้ราคาโค-กระบือที่ เกษตรกรขายได้ลดลง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

2) ค่าใช้จ่ายทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 87.50 สามารถลดค่าใช้จ่ายด้าน ปศุสัตว์ได้ ส่วนอีกร้อยละ 12.50 ยังไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรได้ เนื่องจากเกษตรกร บางส่วนอยู่ในพื้นที่แห้งแล้ง ต้นทุนค่าอาหารเพิ่มขึ้น เป็นต้น

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.00

เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูโค-กระบือเฉลี่ย 761.33 บาทต่อ ตัวต่อปี (ปี 2565 มีค่าใช้จ่าย 2,542.38 บาทต่อตัวต่อปี ปี 2566 มีค่าใช้จ่าย 1,781.05 บาทต่อตัวต่อปี) หรือลดลงร้อยละ 29.95 จากการสนับสนุนอาหารเสริมแร่ธาตุและเวชภัณฑ์ และการบริการด้านสุขภาพสัตว์ ทำให้เกษตรกรมีทุนตั้งต้นในการประกอบอาชีพ โดยราคาประเมินแม่พันธุ์โคของโครงการ ตัวละ 28,000 บาท และราคาแม่พันธุ์กระบือตัวละ 30,000 บาท ซึ่งโค-กระบือที่ได้รับการสนับสนุนจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ ของเกษตรกรในปีที่ 5 (ตารางที่ 10)

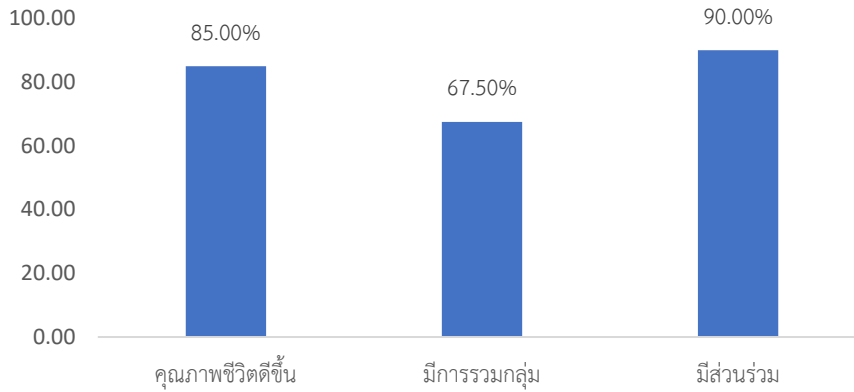
สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ลดลงร้อยละ 5

3.4.3 ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ 85.00 มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากรายได้เพิ่มขึ้น และ ค่าใช้จ่ายด้านปศุสัตว์ลดลง เป็นต้น ร้อยละ 67.50 มีการรวมกลุ่มกันเลี้ยงโค-กระบือ กลุ่มแปลงใหญ่ เลี้ยงกระบือ เป็นต้น และร้อยละ 90.00 มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่โครงการ/ชุมชน ในการ ไล่ชีวิตโค-กระบือ งานประกวดกระบือสวยงาม เป็นต้น (ภาพที่ 2)

สรุปผล คุณภาพชีวิตดีขึ้น ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การรวมกลุ่มกันเลี้ยงโค-กระบือ ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

3.4.4 ด้านสภาพแวดล้อม เกษตรกรทุกรายนำมูลโค-กระบือไปใช้ประโยชน์ในนาข้าว บำรุงดิน แจกจ่ายเพื่อนบ้านไปใช้ประโยชน์ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อม โดยดินมีคุณภาพดีขึ้น ลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้ เป็นต้น

สรุปผล การใช้ประโยชน์จากมูลโค-กระบือ ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

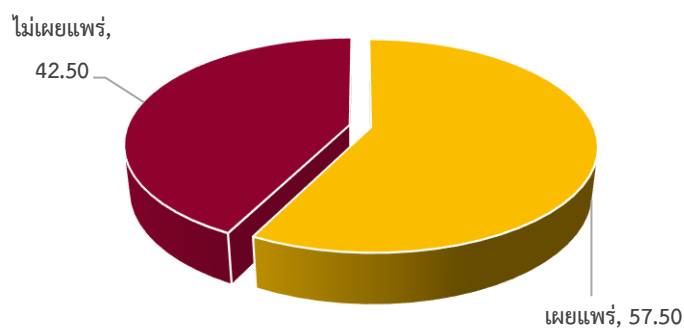
3.4.5 ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล

1) การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ต่อเนื่อง เกษตรกรทุกรายมีการนำความรู้ไปใช้ต่อเนื่อง ในเรื่อง การเลี้ยงโค-กระบือ ระเบียบปฏิบัติของโครงการฯ การสร้างคอกพักสัตว์ ที่ให้น้ำ ที่ให้อาหาร และที่เก็บมูลสัตว์ การจัดทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ การสำรองอาหารสัตว์ให้เพียงพอ การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือในการบริหารจัดการโครงการฯ

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

2) การเผยแพร่ขยายผล เกษตรกรร้อยละ 57.50 มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อ ในเรื่องการเลี้ยงโค-กระบือ อาหารโค-กระบือ เป็นต้น ส่วนร้อยละ 42.50 ยังไม่มีการนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อ เนื่องจากไม่มีเวลา มีอายุมาก เป็นต้น (ภาพที่ 3)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 80.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3 การเผยแพร่ความรู้

3.5 ความพึงพอใจ

3.5.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 55.56 ที่ค่าคะแนน 3.78 (คะแนนเต็ม 5) ร้อยละ 33.33 พึงพอใจมากที่สุด และร้อยละ 11.11 พึงพอใจปานกลาง

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

3.5.2 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 65.07 ที่ค่าคะแนน 4.59 (คะแนนเต็ม 5) รองลงมา ร้อยละ 28.92 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 6.01 พึงพอใจระดับปานกลาง (ตารางที่ 4)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม 5)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักสูตรการอบรม	62.50	30.00	7.50	-	-	4.55	มากที่สุด
2. วิทยากร/การถ่ายทอดความรู้	80.00	20.00	-	-	-	4.80	มากที่สุด
3. สถานที่จัดอบรม	30.00	50.00	20.00	-	-	4.10	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่	87.50	12.50	-	-	-	4.88	มากที่สุด
5. การดำเนินงาน	32.50	50.00	17.50	-	-	4.15	มากที่สุด
เฉลี่ย	65.07	28.92	6.01	-	-	4.59	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดอุทัยธานีตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 5)

3.6.1 ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.2 กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.3 ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

3.6.4 ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 13 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตาม 10 ตัวชี้วัด

3.6.5 ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดอุทัยธานี ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 25 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 28 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 89.29

ตารางที่ 5 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละความสำเร็จ
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	5	5	100.00
2. กิจกรรม (Activities)	3	2	66.67
3. ผลผลิต (Outputs)	5	5	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	13	10	76.92
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	28	25	89.29

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 เกษตรกรบางส่วนมีความเห็นว่าการสนับสนุนโค-กระบือให้แก่เกษตรกรทั่วไปที่เข้าร่วมโครงการ ครัวเรือนละ 1 ตัว (หากเป็นเกษตรกรดีเด่น หรือ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร (ศพก.) ได้รับครัวเรือนละ 5 ตัว) เป็นจำนวนที่น้อยเกินไปและไม่คุ้มค่ากับเวลาในการเลี้ยงดู เนื่องจากโค-กระบือมีอายุในการตั้งครรรภ์ประมาณ 10 เดือน ซึ่งเกษตรกรต้องคืนลูกตัวที่ 1 ให้แก่โครงการเมื่ออายุครบ 18 เดือน โดยเกษตรกรจะมีรายได้จากลูกโค-กระบือตัวที่ 2 เป็นต้นไป ดังนั้น กรมปศุสัตว์ จึงควรพิจารณาเพิ่มการสนับสนุนโค-กระบือให้แก่เกษตรกร

4.2 โค-กระบือที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก เนื่องจากเป็นโค-กระบือที่ต่อยอดกันเองภายในโครงการ จึงไม่เหมาะสมแก่การนำมาทำพันธุ์ ดังนั้น กรมปศุสัตว์ จึงควรพิจารณานำเชื้อพ่อพันธุ์ชั้นดีเพื่อนำมาผสมให้แก่แม่โค-กระบือ และผลิตเป็นลูกโค-กระบือที่มีคุณภาพต่อยอดภายในโครงการต่อไป

4.3 ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเกิดวิกฤตราคาเนื้อโค-กระบือตกต่ำ จากปัญหาการตลาดภายในประเทศ รวมถึงปัญหาการลักลอบนำเข้าวัวและผลิตภัณฑ์เนื้อวัวจากต่างประเทศ ส่งผลให้ราคาโค-กระบือที่เกษตรกรขายได้ลดลง เกษตรกรบางรายขาดทุนและเลิกประกอบอาชีพเลี้ยงโค-กระบือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมทั้งแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงในช่วงวิกฤต

4.4 หน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้งักตกรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดยังไม่มี การบูรณาการ ร่วมกันกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี ดังนั้น ควรเพิ่มการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในสังกัดฯ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรในโครงการอย่างครบวงจรมากขึ้น

โครงการ คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

1. สาระสำคัญของโครงการ

• วัตถุประสงค์โครงการ

- เอลิมพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- เกษตรสามารถเข้าถึงการบริการทางวิชาการ และได้รับการแก้ไขปัญหาด้านเกษตรอย่างครบวงจร
- บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ในการให้บริการในการแก้ไขปัญหาทางเกษตร

• **เป้าหมาย** กสท. กช. ปม. ปต. กวท. มม. ส.ป.ก. ตส. กสส. สศก.

• **งบประมาณ** : งบปกติ กช. 2,913,400 บาท

• **วัตถุประสงค์การติดตาม** : เพื่อติดตามผลได้ และผลลัพธ์ที่เกษตรกรได้รับหลังจากเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ พร้อมปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ในปีต่อไป

• **เป้าหมาย** : ดำเนินการในพื้นที่ 77 จังหวัด เกษตรกรจังหวัดละ 400 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 30,800 ราย

2. ผลการติดตาม

2.1 ผลผลิต

➢ **ประสิทธิภาพการผลิต (สินค้าข้าว)**

ผลผลิต ก่อนโครงการ 350 กก./ไร่
หลังโครงการ 400 กก./ไร่
เพิ่มขึ้น 50 กก./ไร่ คิดเป็น 14 %

➢ **การนำไปใช้ประโยชน์**

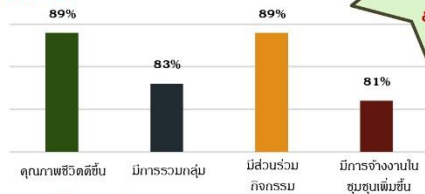
- นำปัจจัยการผลิต ไปใช้ประโยชน์ 100%
- นำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ 92%

2.2 ผลลัพธ์

➢ **ด้านเศรษฐกิจ**

รายได้ทางการเกษตร เพิ่มขึ้น ↑ 16,090 บ./ตร./ปี
รายจ่ายการบริโภค ลดลง ↓ 8,415 บ./ตร./ปี
รายจ่ายทางการเกษตร ลดลง ↓ 7,171 บ./ตร./ปี

➢ **ด้านสังคม**

ประสบ
ผลสำเร็จ
83 %

➢ **ด้านการพัฒนาต่อยอดขยายผล**

- นำความรู้มาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 95 %

2.3 ความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด 4.67/5

3. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

- 3.1 การผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน ทำให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น
- 3.2 ขาดการส่งเสริมประชาสัมพันธ์โครงการ
- 3.3 ไม่มีการต่อยอดหลังจากที่ได้รับการสนับสนุน

- 3.4 ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร
- 3.5 ส่งเสริมประชาสัมพันธ์โครงการเพิ่มขึ้น
- 3.6 ควรคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความสนใจ

www.eva.oae.go.th

นายชวรส บกเดช และนางยุพา ต่ายธานี
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศูนย์ประเมินผล

E-mail : rdpcc8572@gmail.com

**สรุปผลการติดตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร**

1. สาระสำคัญของโครงการ

1.1 พระราชดำริ เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ 50 พรรษา ในพุทธศักราช 2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความปลื้มปิติ และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สุดที่จะพรรณนา ทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรในถิ่นทุรกันดาร โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ด้วยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ความเป็นอยู่ของพสกนิกรเหล่านั้นดีขึ้น พระราชกรณียกิจดังกล่าว เป็นความประทับใจแก่ปวงชนชาวไทยมาโดยตลอด ในวโรกาสดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นควรจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของงานวิจัย พัฒนา และงานบริการวิชาการเกษตร ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิตในรูปแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นกลไกของชุมชนในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปกิจกรรมให้บริการเคลื่อนที่ และกิจกรรมเสริมสร้างความรู้เพื่อแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระราชนุญาต จัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ถวาย และขอรับพระมหากรุณาธิคุณให้โครงการอยู่ในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงานอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหา ให้ได้รับบริการทางการเกษตรอย่างรวดเร็ว ท้วถึง และครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัยโรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีนป้องกันโรค รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้การเกษตรของหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือทางวิชาการด้านต่าง ๆ มาให้บริการในคลินิกเกษตร โดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึงในระดับตำบล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้ารับบริการทางเกษตรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทุกด้านในคราวเดียวกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อให้เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงการบริการทางวิชาการ และได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน
- 2) เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการ และแก้ไขปัญหาทางการเกษตรร่วมกัน

1.3 เป้าหมายของโครงการ ดำเนินการในพื้นที่ 77 จังหวัด เกษตรกรจังหวัดละ 400 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 30,800 ราย

1.4 งบประมาณ จำนวน 20.0724 ล้านบาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

1.5 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการ โดยร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมชลประทาน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลได้ และผลลัพธ์ที่เกษตรกรได้รับหลังจากเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ พร้อมปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในปีต่อไป

2.2 ขอบเขตการติดตาม

- 1) พื้นที่เป้าหมาย เป็นจุดพื้นที่ที่ได้จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ไปแล้วในปี 2566 ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ จำนวน 77 จังหวัด
- 2) ประชากรเป้าหมาย เป็นเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ และเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรในระดับจังหวัด
- 3) ระยะเวลา ข้อมูลผลได้ เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการในปี 2566 ส่วนข้อมูลผลลัพธ์ เป็นข้อมูลของเกษตรกรที่เกิดขึ้นหลังเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2566

2.3 วิธีการติดตาม

1) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการติดตามประเมินผลโครงการฯ เป็นการติดตามผลการดำเนินงานและการพัฒนาต่อเนื่อง (Follow up) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ในช่วงไตรมาสที่ 1 - 2 (ธันวาคม 2566 - มกราคม 2567) จากผู้รับบริการคลินิกเกษตรฯ ทั้งแบบเบ็ดเสร็จและแบบต่อเนื่อง จากการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในปี 2566 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ซึ่งในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้กำหนดเป็นคำถามปิด (Closed -end - Questions) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ และคำถามเปิด (Opened - end - Questions) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

2) แหล่งข้อมูล การติดตามประเมินผลครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ดังนี้

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ในปี 2566 และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

(1) การกำหนดขนาดตัวอย่าง

(1.1) จังหวัดตัวอย่าง เนื่องจากมีเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในจังหวัดต่าง ๆ รวม 77 จังหวัด การกำหนดขนาดจังหวัดตัวอย่างโดยใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) (Nueman, 1991) กำหนดขนาดตัวอย่างที่ร้อยละ 35 ได้จำนวนจังหวัดตัวอย่างทั้งหมด 27 จังหวัด แบ่งตามสัดส่วนของแต่ละภาค และความสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ

(1.2) เกษตรกรตัวอย่าง กำหนดขนาดตัวอย่างเกษตรกรโดยประยุกต์ใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ซึ่งเป็นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในลักษณะของอัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละ ดังนี้ (Neuman, 1991)

ประชากรน้อยกว่า 1,000 จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30

ประชากรเท่ากับ 1,001 - 10,000 จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10

ประชากรเท่ากับ 10,001 - 150,000 จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 1

ประชากรมากกว่า 150,000 จำนวนตัวอย่างไม่น้อยกว่า ร้อยละ 0.025

เนื่องจากเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ฯ สามารถเข้ารับบริการมากกว่า 1 คลินิก ในการประเมินผลครั้งนี้จึงคำนวณจากเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินโครงการ โดยในปี 2566 มีเกษตรกรเข้ารับบริการจำนวน 185,317 ราย จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 0.29 ได้จำนวนเกษตรกรตัวอย่างทั้งหมด 540 ราย และแบ่งตามสัดส่วนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละภาค

(2) แผนการสุ่มตัวอย่าง

(2.1) จังหวัดตัวอย่าง สุ่มจังหวัดตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนจังหวัดในแต่ละภาค ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ทดแทน (Simple random Sampling without replacement) ได้จังหวัดตัวอย่างทั้งหมด 27 จังหวัด ภาคเหนือ 6 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ภาคกลาง 6 จังหวัด และภาคใต้ 4 จังหวัด

(2.2) ตัวอย่างเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ทำการสุ่มจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ทดแทน (Simple random Sampling without replacement) ได้ตัวอย่างเกษตรกรทั้งหมด 540 ราย ภาคเหนือ 120 ราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 220 ราย ภาคกลาง 120 ราย และภาคใต้ 80 ราย

(2.3) เจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัดและอำเภอที่รับผิดชอบโครงการ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในจังหวัดที่ตกเป็นตัวอย่าง จังหวัดละ 2 ราย รวมทั้งสิ้น 54 ราย

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการดำเนินการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ผ่านระบบการรายงานผลการดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ของกรมส่งเสริมการเกษตร และข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด เช่น แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิด ข้อความจากเอกสารรายงาน หรือข้อมูลจากการสังเกต นำมาวิเคราะห์ตามเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

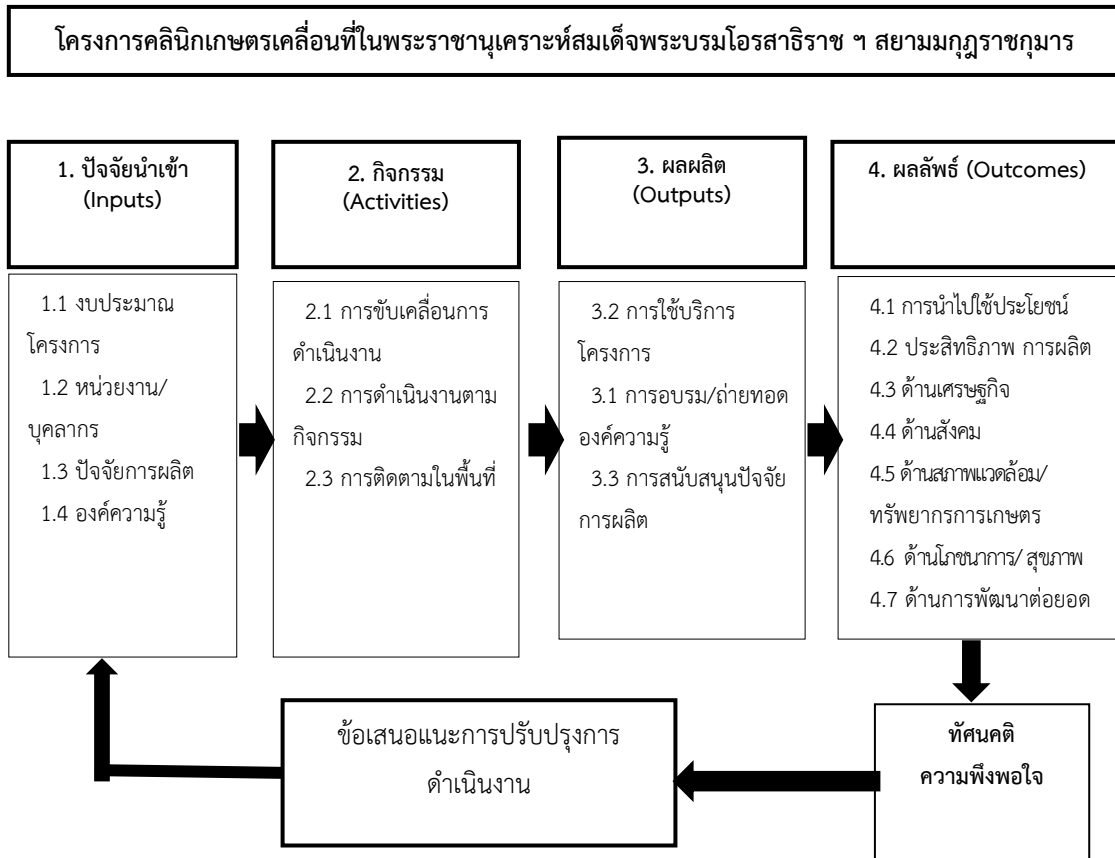
3.2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

(1) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายประกอบค่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งแสดงด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล

(2) การวัดทัศนคติโดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ โดยแบ่งเป็นช่วงระดับค่าคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ความหมายผลการประเมิน
1	1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/น้อยที่สุด
2	1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย/น้อย
3	2.61 - 3.40	ไม่แน่ใจ/ปานกลาง
4	3.41 - 4.20	เห็นด้วย/มาก
5	4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง/มากที่สุด

4) กรอบแนวคิดในการติดตาม ประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) (ภาพที่ 1)

ที่มา : จากการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการติดตามโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

5) ประเด็นและตัวชี้วัดโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่เบิกจ่าย	ร้อยละ 100
1.2 หน่วยงาน/บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.3 พื้นที่โครงการ	- จำนวนพื้นที่โครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
1.4 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- จำนวนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด
2. กิจกรรม (Activities)		
2.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุมการดำเนินงานโครงการ ฯ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
2.2 การดำเนินงานตาม กิจกรรม	- ร้อยละของกิจกรรมที่แล้วเสร็จตามแผนที่ กำหนด (การจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่)	ร้อยละ 90
2.3 การประชาสัมพันธ์โครงการ	- จำนวนครั้งในการประชาสัมพันธ์โครงการ - จำนวนสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ	ใช้ข้อมูลที่โครงการกำหนด ไม่น้อยกว่า 3 สื่อ
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การใช้บริการคลินิกเกษตร เคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ	- ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการคลินิกฯ	ร้อยละ 80
3.2 การได้รับความรู้	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับความรู้	ร้อยละ 50
3.3 การได้รับคำแนะนำ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับคำแนะนำ	ร้อยละ 50
3.4 การได้รับปัจจัยการผลิต	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยการผลิต	ร้อยละ 50
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้/คำแนะนำ ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ 50
	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไป ใช้ประโยชน์	ร้อยละ 50
	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จาก การเข้ารับบริการคลินิกเกษตร	ร้อยละ 50
	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จาก การเข้าชมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ	ร้อยละ 50
5. ความพึงพอใจ		
ความพึงพอใจในการดำเนินงาน โครงการ	- ระดับความพึงพอใจต่อการบริการคลินิก เกษตรของเกษตรกร	ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจต่อนิทรรศการเฉลิม พระเกียรติ	ระดับมากขึ้นไป

ที่มา : จากการศึกษา

3. ผลการติดตาม

จากการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับบริการในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ไตรมาส 4 ปี 2566 พบว่า ผู้เข้ารับบริการคลินิกเกษตร ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.17 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 36.83 เป็นเพศชาย สำหรับช่วงอายุของเกษตรกร ที่มารับบริการร้อยละ 40.88 มีช่วงอายุอยู่ที่ 51 – 60 ปี ร้อยละ 27.81 อายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 23.94 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี และร้อยละ 7.37 มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี ไปจนถึง 40 ปี สำหรับด้านการศึกษา ร้อยละ 52.30 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 29.28 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา และร้อยละ 18.42 ไม่ได้เข้ารับการศึกษ การศึกษาระดับอาชีวศึกษา/อนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่า ปริญญาตรี ในส่วนของการประกอบอาชีพหลัก ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.08 ประกอบอาชีพภาคการเกษตร เป็นอาชีพหลัก โดยร้อยละ 48.11 ทำนา ร้อยละ 17.45 ทำไร่ ร้อยละ 17.22 ปลูกไม้ยืนต้น และอีก ร้อยละ 17.22 ปลูกไม้ผล ทำเกษตรผสมผสาน ปลูกพืชผัก เลี้ยงสัตว์ ประมง และรับจ้างในการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 16.39 ประกอบอาชีพนอกการเกษตร โดยร้อยละ 65.17 ค้าขาย รับจ้างนอกภาคเกษตร งานบริการ และประกอบธุรกิจส่วนตัว และร้อยละ 34.83 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/มีเงินเดือนประจำ ส่วนอีกร้อยละ 5.52 ไม่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นผู้สูงอายุ นักเรียน เป็นต้น (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2566
หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1. เพศ					
1.1 ชาย	28.46	44.13	79.71	46.25	36.83
1.2 หญิง	71.54	55.87	20.29	53.75	63.17
2. อายุ					
2.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี	3.08	0.47	2.50	-	1.47
2.2 อายุ 31 - 40 ปี	5.38	4.23	9.17	6.25	5.89
2.3 อายุ 41 - 50 ปี	23.85	25.35	17.50	30.00	23.94
2.4 อายุ 51 - 60 ปี	38.46	47.42	32.50	40.00	40.88
2.5 อายุมากกว่า 60 ปี	29.23	22.54	38.33	23.75	27.81
3. ระดับการศึกษา					
3.1 ไม่ได้เรียน/ไม่จบประถมศึกษา	3.85	0.47	6.67	-	2.58
3.2 ประถมศึกษา	56.92	47.89	50.00	60.00	52.30
3.3 มัธยมศึกษา	33.08	37.09	14.17	25.00	29.28
3.4 อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	3.85	9.39	12.50	12.50	9.21
3.5 ปริญญาตรี	2.31	5.16	15.00	2.50	6.26
3.6 สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	1.67	-	0.37

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
4. การประกอบอาชีพ					
4.1 ภาคการเกษตร	76.15	86.85	60.83	83.75	78.08
1) ทำนา	33.33	79.46	32.88	-	48.11
2) ทำไร่	52.53	9.19	6.85	-	17.45
3) ปลูกผัก	-	2.16	8.22	-	2.36
4) ไม้ผล	5.05	1.62	21.92	1.49	5.90
5) ไม้ยืนต้น	1.01	2.16	13.70	86.57	17.22
6) เลี้ยงสัตว์	3.03	1.08	-	-	1.18
7) ประมง	-	-	-	-	0.24
8) ทำเกษตรผสมผสาน	2.02	4.32	5.48	10.45	4.95
9) รับจ้างในการเกษตร	3.03	-	9.59	1.49	2.59
4.2 นอกภาคเกษตร	11.54	12.21	31.67	12.50	16.39
1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6.67	61.538	52.63	6.67	34.83
2) ค้าขาย/รับจ้าง/บริการ/	93.33	0.939	47.37	93.33	65.17
4.3 ไม่ได้ประกอบอาชีพ	12.31	0.94	7.50	3.75	5.52
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ในด้านผลการดำเนินงานโครงการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ 30 กันยายน 2566) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1) งบประมาณ

การเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานร่วมบูรณาการที่ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น จำนวน 19,955,700 บาท ร้อยละ 99.76 ของเป้าหมาย 20,003,100 บาท จำแนกเป็นกรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่าย 8,845,000 บาท กรมการข้าว เบิกจ่าย 883,500 บาท กรมปศุสัตว์ เบิกจ่าย 2,702,400 บาท สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เบิกจ่าย 1,264,700 บาท สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เบิกจ่าย 696,600 บาท ครบตามเป้าหมาย กรมวิชาการเกษตร เบิกจ่าย 2,865,300 บาท ร้อยละ 99.99 ของ 2,865,500 บาท กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เบิกจ่าย 921,000 บาท ร้อยละ 99.68 ของ 924,000 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์ เบิกจ่าย 697,200 บาท ร้อยละ 99.50 ของ

700,700 บาท กรมประมง เบิกจ่าย 919,900 บาท ร้อยละ 98.84 ของ 930,700 บาท และกรมหม่อนไหม เบิกจ่าย 460,100 บาท ร้อยละ 93.90 ของ 490,000 บาท (ตารางที่ 2)

สรุปผล ไม่ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 100.00

ตารางที่ 2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)		
	ได้รับ	เบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	8.5450	8.5450	100.00
2. กรมวิชาการเกษตร	2.8655	2.8653	99.99
3. กรมปศุสัตว์	2.7024	2.7024	100.00
4. กรมประมง	0.9307	0.9199	98.84
5. กรมการข้าว	0.8835	0.8835	100.00
6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	0.9240	0.9210	99.68
7. กรมส่งเสริมสหกรณ์	0.7007	0.6972	99.50
8. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	1.2647	1.2647	100.00
9. กรมหม่อนไหม	0.4900	0.4601	93.90
10. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	0.6966	0.6966	100.00
รวม	20.0031	19.9557	99.76

ที่มา : จากรายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามเชิงนโยบาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

2) หน่วยงาน/บุคลากร

คณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ มีคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จำนวน 1 คณะ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นกรรมการและเลขานุการ รวมทั้งมีคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมารระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด เป็นกรรมการ และเกษตรจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวน 1 คณะ ครบตามเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 2 คณะกรรมการ

3) พื้นที่โครงการ

ดำเนินการจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ครอบคลุม 77 จังหวัด

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ตามเกณฑ์ที่กำหนด 77 จังหวัด

4) เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

มีเกษตรกรมาเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ที่จัดโดยทุกหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 185,317 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ตามเกณฑ์ที่โครงการกำหนด

3.2 กิจกรรม (Activities)

1) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินโครงการ 12 หน่วยงาน ซึ่งมี 10 หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ คือ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมการข้าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และอีก 2 หน่วยงานที่ไม่ได้รับงบประมาณ คือ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่ทุกจังหวัดเพื่อกำหนดจุดจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ จำนวน 1 ครั้ง ครอบคลุมเป้าหมาย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม 1 ครั้ง

2) การดำเนินงานตามกิจกรรมของหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณภายใต้โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ดำเนินการจัดงานคลินิกเกษตร 315 ครั้ง ครอบคลุม 77 จังหวัด (ข้อมูลจากการรายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามเชิงนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) ดังนี้

2.1) กรมส่งเสริมการเกษตร จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 315 ครั้ง ดำเนินการได้เกินจากแผนที่กำหนด 7 ครั้ง

2.2) กรมการข้าว จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 308 ครั้ง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.3) กรมประมง จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 307 ครั้ง ดำเนินการได้ต่ำกว่าแผนที่กำหนด 1 ครั้ง

2.4) กรมปศุสัตว์ จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 308 ครั้ง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.5) กรมวิชาการเกษตร จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 308 ครั้ง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.6) กรมหม่อนไหม จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 171 ครั้ง ดำเนินการได้เกินกว่าแผนที่กำหนด 31 ครั้ง

2.7) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 288 ครั้ง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนด

2.8) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 307 ครั้ง ดำเนินการได้ต่ำกว่าแผนที่กำหนด 1 ครั้ง

2.9) กรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 307 ครั้ง ดำเนินการได้ต่ำกว่าแผนที่กำหนด 1 ครั้ง

2.10) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 27 ครั้ง ดำเนินการได้เกินกว่าแผนที่กำหนด กิจกรรมรวบรวมผลการดำเนินงาน และจัดทำสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 4 ครั้ง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 90 ตามแผนที่กำหนด

3) การประชาสัมพันธ์โครงการ

ดำเนินการประชาสัมพันธ์ 1 – 2 ครั้ง ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ผ่านการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ เสียตามสาย ผ่านการประชุมหมู่บ้าน แผ่นป้ายไว้นิล ก่อนการจัดงาน ซึ่งพบว่า เกษตรกรรับทราบข่าวการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ผ่านสื่อบุคคลมากที่สุด ร้อยละ 96.87 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 52.85 และสื่อสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 3.13 (ตารางที่ 3)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตามอย่างน้อย 1 ครั้ง และไม่ต่ำกว่า 3 สื่อ

ตารางที่ 3 การรับทราบข่าวการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ของเกษตรกร ปี 2566

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1. สื่อบุคคล	90.77	61.03	96.67	98.75	96.87
1.1 เจ้าหน้าที่	20.34	40.77	46.55	17.72	35.55
1.2 ผู้นำชุมชน	90.68	83.85	55.17	83.54	80.42
1.3 เพื่อนบ้าน	7.63	0.77	11.21	8.86	11.41
1.4 อื่น ๆ	-	0.77	-	-	0.19
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์	76.92	45.54	10.83	28.75	52.85
2.1 วิทยู	-	7.22	61.54	-	2.44
2.2 เสียงตามสาย	99.00	95.88	-	78.26	95.12
2.3 อินเทอร์เน็ต	-	2.06	53.85	-	0.70
2.4 LINE/FACEBOOK	7.00	19.59	-	26.09	13.59
3. สื่อสิ่งพิมพ์	-	6.57	-	-	3.13
3.1 เอกสาร/แผ่นพับ	-	78.57	-	-	82.35
3.2 โปสเตอร์	-	28.57	-	-	23.53

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3 ผลผลิตของโครงการ (Outputs)

1) การใช้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ หน่วยงานในสังกัดและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มาร่วมบูรณาการ ในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ปี 2566 มีเกษตรกรมาเข้ารับบริการทั้งสิ้น 185,317 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาในทันที 183,446 ราย ร้อยละ 98.99 (เกษตรกร 1 ราย สามารถเข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก) (ตารางที่ 4) ดังนี้

1.1) คลินิกส่งเสริมการเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำ การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ (ตัวห้ำ ตัวเบียน) เชื้อจุลินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ การผลิตและขยายพันธุ์พืช การสนับสนุนพืชพันธุ์ดี การเลี้ยงผึ้งชันโรง และจิ้งหรีด การปลูกพืชบนพื้นที่สูง การซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เบื้องต้น เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 29,447 ราย

1.2) คลินิกพืช โดยกรมวิชาการเกษตร ดำเนินการให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัย และให้บริการด้านโรคแมลง ศัตรูพืช วัชพืช การเก็บเกี่ยวพืช การผลิตเมล็ดพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ การทดสอบความงอก การขาดธาตุอาหารพืช สารพิษตกค้าง วัตถุมีพิษทางการเกษตร พร้อมทั้งแจกเอกสารความรู้ เมล็ดพันธุ์พืช ต้นกล้า สารชีวภัณฑ์ เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 21,748 ราย

1.3) คลินิกดิน โดยกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัย และให้บริการด้านวิเคราะห์ตรวจสอบดินและปุ๋ย พร้อมทั้งแจกเอกสารความรู้ ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก สาร พด. เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 22,770 ราย

1.4) คลินิกปศุสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์ ดำเนินการให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรค และการตรวจรักษา พยาบาลสัตว์ การให้วัคซีน ทำหมันสัตว์ การผสมเทียม การควบคุมโรคระบาดสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งมีการแจกเอกสารความรู้ วัคซีน เวชภัณฑ์ เกลือแร่ เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 17,440 ราย

1.5) คลินิกประมง โดยกรมประมง ดำเนินการให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัย และรักษาโรคสัตว์น้ำ การควบคุมโรคระบาดในสัตว์น้ำ การตรวจคุณภาพน้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พร้อมทั้งแจกเอกสารความรู้ ปลาสวยงาม เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 12,705 ราย

1.6) คลินิกข้าว โดยกรมการข้าว ดำเนินการให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคที่เกิดในข้าว การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว การกำจัดวัชพืชในนาข้าว การลดต้นทุนการผลิตข้าว การใช้ข้าวพันธุ์ดี การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว การบริการตรวจรับรอง GAP ข้าว การแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากข้าว พร้อมทั้งแจกเอกสาร และผลผลิตที่ได้จากการแปรรูปข้าว เช่น ไอศกรีม ชา มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 15,834 ราย

1.7) คลินิกบัญชี โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำการจัดทำบัญชีฟาร์ม บัญชีครัวเรือน พร้อมทั้งแจกเอกสารความรู้ สมุดบัญชีครัวเรือน ปากกา ถุงผ้า เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 11,301 ราย

1.8) คลินิกสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำการจัดตั้งสหกรณ์ การบริหารงานในสหกรณ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ พร้อมทั้งแจกเอกสารความรู้ ถุงผ้า เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 25,196 ราย

1.9) คลินิกกฎหมาย โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานความรู้ด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมทั้งแจกเอกสารความรู้ กล้าไม้ เป็นต้น เกษตรกรเข้ารับบริการ 8,702 ราย

1.10) คลินิกหม่อนไหม โดยกรมหม่อนไหม ดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม พันธุ์หม่อนที่ควรปลูก การตัดแต่งกิ่งและการดูแลรักษาแปลงหม่อน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อน การดูแลรักษาผลหม่อนสุก และการทำชาใบหม่อน พร้อมทั้งแจกเอกสารความรู้ กิ่งพันธุ์หม่อน นำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหม่อนมาให้ชมและชิม เป็นต้น มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 12,257 ราย

1.11) คลินิกชลประทาน โดยกรมชลประทาน ดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำการบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ และการให้น้ำแก่พืช มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 2,318 ราย

1.12) คลินิกอื่น ๆ โดยหน่วยงานภาครัฐทั้งในสังกัดและนอกสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งภาคเอกชนในพื้นที่ดำเนินการให้บริการ ให้คำปรึกษา จัดแสดงนิทรรศการ รวมทั้งจัดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร เช่น คลินิกยางพารา คลินิกฝนหลวง คลินิกเศรษฐกิจการเกษตร คลินิกสาธารณสุข บริษัทเอกชน ธ.ก.ส. สถานศึกษา ฯลฯ มีเกษตรกรเข้ารับบริการ 5,599 ราย

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การเข้าใช้บริการคลินิกของเกษตรกร ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 4 การเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2566

รายการ	จำนวนเกษตรกร (ราย)		
	มารับบริการ	ได้รับคำแนะนำ	ร้อยละ
1. คลินิกส่งเสริมการเกษตร	29,447	29,033	98.59
2. คลินิกพืช	21,748	20,866	95.94
3. คลินิกดิน	22,770	22,769	99.99
4. คลินิกปศุสัตว์	17,440	17,132	98.23
5. คลินิกประมง	12,705	12,650	99.57
6. คลินิกข้าว	15,834	15,834	100.00
7. คลินิกบัญชี	11,301	11,278	99.80
8. คลินิกสหกรณ์	25,196	25,021	99.31
9. คลินิกกฎหมาย	8,702	8,698	99.95
10. คลินิกหม่อนไหม	12,257	12,254	99.98
11.. คลินิกชลประทาน	2,318	2,312	99.74
12. คลินิกอื่น ๆ (หน่วยงานในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เอกชน)	5,599	5,599	100.00
รวม	185,317	183,446	98.99

หมายเหตุ : เกษตรกร 1 ราย สามารถเข้ารับบริการได้มากกว่า 1 คลินิก

ที่มา : ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566)

จากการสำรวจเกษตรกรตัวอย่างที่เข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ พบว่า เกษตรกรให้ความสนใจในการเข้ารับบริการใน 3 ลำดับแรก คือ คลินิกส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 97.05 เนื่องจากการให้บริการที่หลากหลายทั้งด้านสารชีวภัณฑ์ การเลี้ยงผึ้ง/แมลงเครื่องจักรกล คลินิกพืช ร้อยละ 76.61 และคลินิกดิน ร้อยละ 72.93 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความสนใจของเกษตรกรในการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2566

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1. คลินิกพืช	75.38	47.42	80.83	50.00	76.61
2. คลินิกดิน	70.77	43.66	80.83	55.00	72.93
3. คลินิกปศุสัตว์	35.38	34.74	37.50	38.75	48.07
4. คลินิกประมง	36.15	33.80	60.00	28.75	51.57
5. คลินิกข้าว	17.69	29.11	29.17	30.00	40.33
6. คลินิกชลประทาน	10.00	13.62	12.50	13.75	18.42
7. คลินิกบัญชี	26.15	12.68	41.67	33.75	32.97
8. คลินิกสหกรณ์	38.46	15.02	60.00	43.75	42.54
9. คลินิกกฎหมายที่ดิน ส.ป.ก.	13.08	19.25	19.17	16.25	23.39
10. คลินิกหม่อนไหม	20.77	19.25	7.50	3.75	24.68
11. คลินิกยางพารา	6.15	12.68	2.50	32.50	17.50
12. คลินิกส่งเสริมการเกษตร	63.08	83.57	88.33	50.00	97.05
13. คลินิกอื่น ๆ	41.54	49.77	96.67	12.50	80.66

ที่มา : จากการสำรวจ

2) วัตถุประสงค์ในการมางานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 94.66 เข้ามาชมงานทั่วไป ร้อยละ 85.82 มาขอรับปัจจัยการผลิต ร้อยละ 78.27 มาขอเอกสารความรู้ และร้อยละ 36.46 มาปรึกษาปัญหาในการทำการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรทุกรายได้รับความรู้จากการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ซึ่งเกษตรกร 1 ราย ได้รับความรู้ได้มากกว่า 1 เรื่อง โดย 3 ลำดับแรก ได้รับความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 50.46 เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช ร้อยละ 45.67 และการใช้น้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก ร้อยละ 33.52 และได้รับคำแนะนำมากกว่า 1 เรื่อง โดยได้รับคำแนะนำมากเป็น 3 ลำดับแรก ได้รับคำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 36.65 เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช ร้อยละ 32.60 และการใช้น้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก ร้อยละ 19.34 รวมทั้งได้รับแจกปัจจัยการผลิตมากกว่า 1 ชนิด โดย 3 ลำดับแรก คือ ได้รับปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และสารเร่ง พด. ร้อยละ 57.27 เมล็ดพันธุ์ผัก/พืชไร่ (ถั่วเขียว ถั่วลิสง) ร้อยละ 50.09 และต้นพันธุ์พืชผัก/ผักสวนครัว ร้อยละ 48.25 (ตารางที่ 6)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การได้รับความรู้ ร้อยละ 50.00 ได้รับคำแนะนำ ร้อยละ 50.00 และได้รับแจกปัจจัยการผลิต ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 6 ผลได้จากการเข้ารับบริการในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ของ
เกษตรกร ปี 2566

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1. วัตถุประสงค์ของการมารับบริการ					
1.1 ชมนงานทั่วไป	83.08	58.69	100.00	98.75	94.66
1.2 ขอเอกสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตร	76.92	40.85	88.33	90.00	78.27
1.3 ขอรับของแจกหรือปัจจัยการผลิต	93.85	46.01	95.00	85.00	85.82
1.4 ปรึกษาปัญหาในการทำเกษตร	18.46	59.15	24.17	23.75	36.46
2. ได้รับความรู้จากการมารับบริการ					
2.1 โรคและแมลงศัตรูพืช	38.46	26.29	48.33	36.25	45.67
2.2 การปรับปรุงบำรุงดิน	53.85	26.76	54.17	35.00	50.46
2.3 การเลี้ยงสัตว์	14.62	13.15	13.33	18.75	21.36
2.4 การเลี้ยงสัตว์น้ำ	14.62	11.27	27.50	11.25	18.60
2.5 การบริหารจัดการน้ำ	2.31	3.76	8.33	8.75	5.89
2.6 กฎหมายที่ดิน ส.ป.ก.	7.69	7.98	15.00	3.75	10.68
2.7 กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์	12.31	4.23	27.50	16.25	16.21
2.8 การลดค่าใช้จ่ายการผลิต	10.00	12.21	21.67	11.25	15.65
2.9 การใช้สารชีวภัณฑ์	7.69	7.51	7.50	2.50	13.26
2.10 การใช้น้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก	29.23	19.25	28.33	22.50	33.52
2.11 อื่น ๆ (การดูแลสุขภาพ ลดรายจ่าย ในครัวเรือน)	3.85	-	0.83	1.25	12.29
3. ได้รับคำแนะนำจากการใช้บริการคลินิก					
3.1 โรคและแมลงศัตรูพืช	17.69	21.13	38.33	27.50	32.60
3.2 การปรับปรุงบำรุงดิน	31.54	16.43	40.83	37.50	36.65
3.3 การเลี้ยงสัตว์	9.23	10.33	8.33	12.50	14.18
3.4 การเลี้ยงสัตว์น้ำ	3.08	9.86	15.00	10.00	11.42
3.5 การบริหารจัดการน้ำ	1.54	2.35	3.33	-	2.21
3.6 กฎหมายที่ดิน ส.ป.ก.	3.85	6.10	15.83	-	7.92
3.7 กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์	2.31	4.23	22.50	10.00	9.58
3.8 การลดค่าใช้จ่ายการผลิต	1.54	7.04	15.00	3.75	9.21
3.9 การใช้สารชีวภัณฑ์	1.54	5.16	4.17	1.25	6.26
3.10 การใช้น้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก	13.08	12.21	15.00	7.50	19.34
3.11 อื่น ๆ (การดูแลสุขภาพ ลดรายจ่าย ในครัวเรือน)	-	-	-	2.50	0.37

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
4. ปัจจัยการผลิตที่ได้รับแจกจากการเข้ารับบริการคลินิก					
4.1 เมล็ดพันธุ์ผัก/พืชไร่	56.92	28.64	52.50	22.50	50.09
4.2 ต้นพันธุ์พืชผัก/ผักสวนครัว	44.62	25.35	55.00	38.75	48.25
4.3 ต้นพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	60.77	13.62	35.00	12.50	34.25
4.4 น้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก/สารเร่ง พด.	56.92	31.92	67.50	53.75	57.27
4.5 แหนแดง	10.00	5.16	1.67	12.50	7.00
4.6 เวชภัณฑ์สัตว์	6.15	8.92	0.83	6.25	11.97
4.7 อื่น ๆ (สารชีวภัณฑ์ พันธุ์ปลา)	26.92	18.78	7.50	38.75	21.18

หมายเหตุ : เกษตรกรมีวัตถุประสงค์และได้รับความรู้ คำแนะนำ และปัจจัยการผลิตได้มากกว่า 1 เรื่องหรือ 1 ชนิด
ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ผลลัพธ์ของโครงการ (Outcomes)

1) การนำไปใช้ประโยชน์

1.1) การนำความรู้คำแนะนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 77.37 มีการนำความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช การปรับปรุงบำรุงดิน การเลี้ยงสัตว์/สัตว์น้ำ การบริหารจัดการน้ำ กฎหมายที่ดิน ส.ป.ก. ไปใช้เป็นต้น และร้อยละ 22.63 ไม่นำไปใช้ โดยให้เหตุผลว่าไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก (ตารางที่ 7)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.00

ตารางที่ 7 การนำความรู้/คำแนะนำจากการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรกรเคลื่อนที่ ฯ ปี 2566 ไปใช้ประโยชน์

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
หน่วย : ร้อยละ					
โรคและแมลงศัตรูพืช					
- ใช้	95.24	94.68	47.37	76.00	80.28
- ไม่ใช่	4.76	5.32	52.63	24.00	19.72
การปรับปรุงบำรุงดิน					
- ใช้	93.15	97.89	79.71	79.31	89.85
- ไม่ใช่	6.85	2.11	20.29	20.69	10.15
การเลี้ยงสัตว์					
- ใช้	68.18	91.53	40.00	71.43	77.27
- ไม่ใช่	31.82	8.47	60.00	28.57	22.73

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
การเลี้ยงสัตว์น้ำ					
- ไข่	57.89	84.85	41.67	100.00	67.47
- ไม่ใช่	42.11	15.15	58.33	-	32.53
การบริหารจัดการน้ำ					
- ไข่	20.00	37.50	81.82	-	54.17
- ไม่ใช่	80.00	62.50	18.18	-	45.83
กฎหมายที่ดิน ส.ป.ก.					
- ไข่	50.00	90.00	5.56	100.00	52.00
- ไม่ใช่	50.00	10.00	94.44	-	48.00
กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์					
- ไข่	53.33	68.75	35.29	44.44	47.30
- ไม่ใช่	46.67	31.25	64.71	55.56	52.70
การลดค่าใช้จ่ายการผลิต					
- ไข่	94.44	90.00	45.83	100.00	78.57
- ไม่ใช่	5.56	10.00	54.17	-	21.18
การใช้สารชีวภัณฑ์					
- ไข่	77.78	90.20	42.11	100.00	78.82
- ไม่ใช่	22.22	9.80	57.89	-	21.18
การใช้น้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก					
- ไข่	72.92	97.70	64.86	68.00	81.73
- ไม่ใช่	27.08	2.30	35.14	32.00	18.27
อื่น ๆ (การดูแลสุขภาพ ลดรายจ่ายในครัวเรือน)					
- ไข่	40.00	100.00	-	62.50	70.83
- ไม่ใช่	60	-	100.00	37.50	29.17
รวม					
- ไข่	78.57	92.2	52.73	74.8	77.37
- ไม่ใช่	21.43	7.8	47.25	25.2	22.63

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2) การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่ได้รับแจกปัจจัยการผลิตจากการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ร้อยละ 92.51 นำปัจจัยการผลิตที่ได้รับไปใช้ประโยชน์แล้ว โดยเฉพาะพันธุ์ปลาและแหนแดงมีการนำไปใช้แล้วทุกราย รองลงมา เป็นเวชภัณฑ์สัตว์ ร้อยละ 96.43 ต้นพันธุ์พืชผัก/ผักสวนครัว ร้อยละ 94.65 เมล็ดพันธุ์ผัก/ข้าว/ถั่ว ต่าง ๆ ร้อยละ 93.87 นำหมัก/ปุ๋ยหมัก/สารเร่ง พด. ร้อยละ 89.32 และอื่น ๆ เช่น สารชีวภัณฑ์ น้ำยาอเนกประสงค์ สบู่ ร้อยละ 86.92 ในส่วนที่ยังไม่ได้นำไปใช้ ร้อยละ 7.49 ให้เหตุผลว่ายังไม่ถึงช่วงเวลาที่จะนำไปใช้ ยังไม่มีเวลาว่าง เป็นต้น (ตารางที่ 8)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50.00

ตารางที่ 8 การนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ฯ ปี 2566 ไปใช้ประโยชน์

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
เมล็ดพันธุ์ผัก/ข้าว					
- ใช้	95.95	98.15	86.89	83.33	93.87
- ไม่ใช่	4.05	1.85	13.11	16.67	6.13
ต้นพันธุ์พืชผัก/ผักสวนครัว					
- ใช้	96.55	98.89	85.51	100.00	94.65
- ไม่ใช่	3.45	1.11	14.49	-	5.35
ต้นพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น					
- ใช้	94.94	98.18	86.05	90.00	93.58
- ไม่ใช่	5.06	1.82	13.95	10.00	6.42
น้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก/สารเร่ง พด.					
- ใช้	89.47	98.20	81.71	80.00	89.32
- ไม่ใช่	10.53	1.80	18.29	20.00	10.68
แหนแดง/พันธุ์ปลา					
- ใช้	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
- ไม่ใช่	-	-	-	-	-
เวชภัณฑ์สัตว์					
- ใช้	100.00	100.00	100.00	60.00	96.43
- ไม่ใช่	-	-	-	40.00	3.57
อื่น ๆ (สารชีวภัณฑ์ สบู่ น้ำยาอเนกประสงค์)					
- ใช้	90.48	97.96	80.00	63.64	86.92
- ไม่ใช่	9.52	2.04	20.00	36.36	13.08
รวม					
- ใช้	94.19	98.5	84.67	83.33	92.51
- ไม่ใช่	5.81	1.5	15.33	16.67	7.49

ที่มา : จากการสำรวจ

1.3) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ พบว่า เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการเข้ารับบริการในคลินิกต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 67.71 และได้รับประโยชน์ระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 32.29

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

1.4) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าชมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เกษตรกรทุกราย ได้รับประโยชน์ โดยพบว่า เกษตรกรมีการนำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ร้อยละ 78.92 โดยร้อยละ 99.24 นำไปปรับใช้ในการลดรายจ่ายในครัวเรือน และร้อยละ 11.83 ปรับใช้ในการเพิ่มรายได้ในครัวเรือน นำพระบรมราโชวาทไปปรับใช้ ร้อยละ 57.23 และนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 11.45 (ตารางที่ 9)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 9 ประโยชน์ที่ได้รับจากการชมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติฯ

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1) นำพระบรมราโชวาทไปปรับใช้	53.03	39.37	66.22	29.82	57.23
2) ทำเป็นอาชีพเสริม	6.06	16.54	4.05	10.53	11.45
3) นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	89.39	43.31	75.68	64.91	78.92
ส่งผลให้					
3.1) ลดรายจ่ายในครัวเรือน	100.00	98.18	100.00	97.30	99.24
3.2) เพิ่มรายได้ในครัวเรือน	10.17	12.73	14.29	10.81	11.83

หมายเหตุ : เกษตรกรได้รับประโยชน์มากกว่า 1 เรื่อง

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5 ความพึงพอใจ

ในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ช่วงไตรมาส 4 นอกจากให้บริการคลินิกเกษตรในด้านต่าง ๆ แล้ว ยังมีการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ซึ่งได้สอบถามความพึงพอใจของเกษตรกรในด้านต่าง ๆ พบว่า

1) เกษตรกรที่เข้ารับบริการในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ 68.31 ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.61 รองลงมาร้อยละ 26.58 พึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 5.11 พึงพอใจน้อยที่สุดถึงปานกลาง (ตารางที่ 10)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 10 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2566

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
ระดับความพึงพอใจในภาพรวม					
น้อยที่สุด	0.10	1.85	0.19	-	0.78
น้อย	-	0.16	1.11	0.84	0.43
ปานกลาง	3.46	3.38	6.67	1.97	3.89
มาก	24.90	26.12	24.26	34.18	26.58
มากที่สุด	71.54	68.50	67.78	63.01	68.31
ค่าคะแนน	4.68	4.59	4.58	4.59	4.61
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
1) การประชาสัมพันธ์					
น้อยที่สุด	-	-	0.83	-	0.18
น้อย	-	0.46	-	-	0.18
ปานกลาง	5.39	3.29	10.00	-	4.80
มาก	28.46	28.64	30.83	37.97	30.44
มากที่สุด	66.15	67.61	58.33	62.03	64.39
ค่าคะแนน	4.61	4.63	4.46	4.62	4.59
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
2) ความรวดเร็วในการให้บริการ					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	-	0.83	1.27	0.37
ปานกลาง	5.38	5.17	5.00	2.53	4.80
มาก	23.85	32.39	25.00	26.58	27.86
มากที่สุด	70.77	62.44	69.17	69.62	66.97
ค่าคะแนน	4.65	4.57	4.63	4.65	4.61
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
3) ความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	-	0.84	1.27	0.37
ปานกลาง	3.85	1.88	3.33	2.53	2.77
มาก	24.62	26.76	27.50	30.38	26.94
มากที่สุด	71.53	71.36	68.33	65.82	69.92
ค่าคะแนน	4.68	4.69	4.63	4.61	4.66
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
4) การได้รับความรู้/คำแนะนำที่สามารถนำไปแก้ปัญหาได้					
น้อยที่สุด	-	0.47	-	-	0.18
น้อย	-	-	-	1.27	0.18
ปานกลาง	5.38	5.16	5.83	2.53	4.98
มาก	33.08	31.92	36.67	27.85	32.66
มากที่สุด	61.54	62.44	57.50	68.35	61.99
ค่าคะแนน	4.56	4.56	4.52	4.63	4.56
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
5) ความเหมาะสมของสถานที่จัดงาน					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	-	-	-	-
ปานกลาง	1.54	1.88	5.83	1.27	2.58
มาก	13.85	19.25	15.00	27.85	18.27
มากที่สุด	84.62	78.87	79.17	70.89	79.15
ค่าคะแนน	4.83	4.77	4.73	4.70	4.77
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ					เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
6) ระยะเวลาการจัดงาน					
น้อยที่สุด	0.77	-	-	-	0.18
น้อย	-	0.47	1.67	1.27	0.74
ปานกลาง	2.31	2.82	5.00	1.27	2.95
มาก	23.85	22.54	13.33	39.24	23.25
มากที่สุด	73.08	74.18	80.00	58.23	72.88
ค่าคะแนน	4.68	4.70	4.72	4.54	4.68
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
7) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับบริการคลินิก					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	-	-	-	-
ปานกลาง	3.08	1.88	5.00	2.53	2.95
มาก	30.00	28.64	28.33	31.65	29.34
มากที่สุด	66.92	69.48	66.67	65.82	67.71
ค่าคะแนน	4.64	4.68	4.62	4.63	4.65
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
8) การอำนวยความสะดวก					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	0.47	-	-	0.18
ปานกลาง	0.77	6.10	4.17	-	3.51
มาก	21.54	24.88	19.17	32.91	23.99
มากที่สุด	77.69	68.54	76.67	67.09	72.32
ค่าคะแนน	4.77	4.62	4.73	4.67	4.68
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
9) การตรวจคัดกรองโควิด					
น้อยที่สุด	-	17.80	0.83	-	6.76
น้อย	-	-	6.67	2.53	1.93
ปานกลาง	2.34	2.09	15.83	5.06	5.79
มาก	24.22	19.37	22.50	53.16	26.45
มากที่สุด	73.44	60.73	54.17	39.24	59.07
ค่าคะแนน	4.71	4.05	4.23	4.29	4.29
แปลผล	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

2) เกษตรกรให้ความสนใจเข้าชมนิทรรศการ ร้อยละ 61.84 และไม่ได้เข้าชม ร้อยละ 38.52 โดยให้เหตุผลว่ามีผู้ให้ความสนใจมากจึงไม่สามารถเข้าไปชมนิทรรศการได้ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การเข้าชมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1. เข้าชม	50.77	64.32	61.67	72.15	61.48
2. ไม่ได้เข้าชม	49.23	35.68	38.33	27.85	38.52
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2.2) ความพึงพอใจต่อการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในภาพรวม เกษตรกรร้อยละ 73.33 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน 4.81 ร้อยละ 14.83 มีความพึงพอใจระดับมาก และร้อยละ 1.84 มีความพึงพอใจระดับน้อยถึงปานกลาง (ตารางที่ 12)

สรุปผล ผ่านตัวชี้วัด ที่เกณฑ์การติดตาม ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 12 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
ระดับความพึงพอใจในภาพรวม					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	0.18	-	-	0.07
ปานกลาง	3.79	2.21	0.34	0.38	1.76
มาก	19.32	12.92	8.45	21.54	14.83
มากที่สุด	76.89	84.69	91.22	78.08	83.33
ค่าคะแนน	4.73	4.82	4.91	4.78	4.81
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1) รูปแบบการจัดนิทรรศการ					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	-	-	-	-
ปานกลาง	3.03	2.21	-	1.54	1.76
มาก	21.21	13.97	6.76	24.62	15.84
มากที่สุด	75.76	83.82	93.24	73.85	82.40
ค่าคะแนน	4.73	4.82	4.93	4.72	4.81
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
2) เนื้อหาสาระ					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	-	-	-	-
ปานกลาง	4.55	1.49	-	-	1.47
มาก	13.64	11.19	6.76	27.69	13.86
มากที่สุด	81.82	87.31	93.24	72.31	84.66
ค่าคะแนน	4.77	4.86	4.93	4.72	4.83
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
3) ความน่าสนใจของนิทรรศการ					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	-	-	-	-
ปานกลาง	3.03	4.41	-	-	2.35
มาก	24.24	12.50	12.16	10.77	14.37
มากที่สุด	72.73	83.09	87.84	89.23	83.28
ค่าคะแนน	4.70	4.79	4.88	4.89	4.81
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
4) การให้บริการของเจ้าหน้าที่ประจำจุดนิทรรศการ					
น้อยที่สุด	-	-	-	-	-
น้อย	-	0.74	-	-	0.29
ปานกลาง	4.55	0.74	1.35	-	1.47
มาก	18.18	13.97	8.11	23.08	15.25
มากที่สุด	77.27	84.56	90.54	76.92	82.99
ค่าคะแนน	4.73	4.82	4.89	4.77	4.81
แปลผล	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 สรุปผลการติดตามโครงการ

จากผลการติดตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ตามแบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 13)

- 1) ปัจจัยนำเข้า จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การติดตามจำนวน 3 ตัวชี้วัด
- 2) กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 3) ผลผลิต จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 4) ผลลัพธ์ จำนวนทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด
- 5) ความพึงพอใจ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การติดตามทั้งหมด

สรุปผลการติดตาม โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ผ่านตัวชี้วัด จำนวน 17 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 18 ตัวชี้วัด โครงการประสบความสำเร็จคิดเป็นร้อยละ 94.44

ตารางที่ 13 สรุปผลการติดตามโครงการ

รายการ	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ
	หน่วย: ตัวชี้วัด		
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4	3	75.00
2. กิจกรรม (Activities)	4	4	100.00
3. ผลผลิต (Outputs)	4	4	100.00
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)	4	4	100.00
5. ความพึงพอใจ	2	2	100.00
ภาพรวม	18	17	94.44

ที่มา : จากการสำรวจ

4. ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อค้นพบ

1) เกษตรกรทุกรายต้องการให้มีการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ต่ออีก โดยร้อยละ 85.95 เห็นว่าให้จัดในรูปแบบเดิม และร้อยละ 14.05 ให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดงานโดยเพิ่มกิจกรรมการเสวนา การสาธิตบนเวทีกลาง เป็นต้น (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ความต้องการให้จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่อีก

หน่วย : ร้อยละ

ความต้องการให้จัดคลินิก	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1) ต้องการให้จัดอีก	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต้องการเหมือนครั้งนี้	81.40	90.14	85.83	82.28	85.95
ต้องการโดยให้ปรับปรุง/เพิ่มเติม	18.60	9.86	14.17	17.72	14.05
2) ไม่ต้องการ					

ที่มา : จากการสำรวจ

2) หากมีการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ครั้งต่อไป เกษตรกรร้อยละ 50.82 จะมาปรึกษาปัญหาด้านการทำการเกษตรมาปรึกษา ร้อยละ 48.63 จะปรึกษาปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืช และร้อยละ 21.86 จะปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับโรคสัตว์ ราคาปัจจัยการผลิต เอกสารสิทธิ์ที่ดิน ส.ป.ก. แหล่งน้ำ และตลาด เป็นต้น (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ปัญหาที่จะนำมาปรึกษาในการเข้ารับบริการคลินิกเกษตรในครั้งต่อไป

หน่วย : ร้อยละ

ปัญหาที่จะนำมาปรึกษา	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1) มี	30.16	50.71	21.01	16.46	34.21
1.1) ปัญหาด้านการทำเกษตร	47.37	31.78	32.00	23.08	50.82
1.2) ปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืช	36.84	29.91	52.00	69.23	48.63
1.3) ปัญหาด้านโรคสัตว์	5.26	4.67	-	-	4.37
1.4) ปัญหาด้านอื่น ๆ (ราคาปัจจัย เอกสารสิทธิ์ ตลาด)	23.68	8.41	44.00	23.08	17.49
2) ไม่มี	69.84	49.29	78.99	83.54	65.79
รวม					

ที่มา : จากการสำรวจ

3) การเลือกสถานที่จัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2566 จะเน้นสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ลานจัดงาน ที่จอดรถ และเกษตรกรเดินทางมาได้สะดวก เป็นต้น พบว่า ร้อยละ 32.27 จัดงานบริเวณที่ทำกร อบต. หรือเทศบาล ร้อยละ 28.86 จัดในสถานศึกษา ร้อยละ 28.26 จัดบริเวณที่ว่าการอำเภอ และร้อยละ 10.61 จัดที่บริเวณวัด อาคารอเนกประสงค์ สวนสาธารณะ เป็นต้น (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 สถานที่จัดงานในการให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ปี 2566

หน่วย : ร้อยละ

สถานที่จัดงาน	ภาค				เฉลี่ย
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	
1. วัด	-	-	16.67	-	4.17
2. สถานศึกษา	33.33	45.45	16.67	20.00	28.86
3. บริเวณ อบต./เทศบาล	50.00	9.09	50.00	20.00	32.27
4. บริเวณที่ว่าการอำเภอ	-	36.36	16.67	60.00	28.26
5. อื่น ๆ เช่น อาคารอเนกประสงค์	16.67	9.09	-	-	6.44
สวนสาธารณะ					
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4) ในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ จะมีกลุ่มเกษตรกรในชุมชน นำผลผลิต และผลิตภัณฑ์มาจำหน่าย รวมทั้งมีร้านค้าธงฟ้าสินค้าราคาถูกมาจำหน่ายด้วย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 41.23 มีการซื้อสินค้าภายในงาน โดยมีมูลค่าที่ซื้อเฉลี่ยรายละ 273.11 บาท และร้อยละ 58.77 ไม่ซื้อ ให้เหตุผลว่า สินค้าหมดก่อน สินค้าไม่ตรงตามต้องการ เป็นต้น

4.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรเพิ่มกิจกรรมการเสวนา โดยให้เกษตรกรในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เวทีกลาง
- 2) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรเพิ่มกิจกรรมการสาธิตหรือฝึกปฏิบัติที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ โดยให้หน่วยงานที่มาร่วมให้บริการคลินิกเกษตรหมุนเวียนกันมาทำกิจกรรม
- 3) หน่วยงานที่มาร่วมในการจัดงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ควรมีการแจกบัตรคิวในการขอรับบริการเพื่อลดความแออัด
- 4) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรมีการประสานกับกระทรวงพาณิชย์ในการนำสินค้าธงฟ้ามาจำหน่ายให้กับเกษตรกร

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร 0 2579 8267 โทรสาร 0 2579 8267
www.eva.oae.go.th